

Corríjase la portada que son dos.

Ms. en pergamino, falto de hojas en medio, desencuadernado, firmado sin foliación -

Rotulata - Empieza que no se encuentra de

[illegible]

A uso del P. L.[illegible] D. [illegible] S. [illegible]

Diversi Theologiæ Tractatus de

praedestinatione et Sanctorum, nec non de auxiliis
ad illam conducentibus; ac denique de peccati, quae
sunt illius effectus; ex fundatissima inexpugna-
bilique doctrina N. B. Ægidii Romani
Academiæ Parisiensis alumni Moderatoris,
Doctoris per antonomasiam fundamentalis;
Ordinis Eremitarum familiæ olim Gene-
ralis, Archiepiscopi Bituricensis,
ac denique Sacrosanctæ Romanæ
ecclesiæ Cardinalis;
fideliter depromptus.

Tractatus de Prædestinatione Sanctorum Iuxta doctrinam fundatissimi Doctoris nri Ægidii Romani, Editus a Patre Magistro fr. Ios. Depeso a Villanoua primariæ Cathedræ Regalis Collegii Complutensis Magni Parentis nri Augni prestantissimo moderatore:

incipit subscribere fr. Emanuel Xuarez, eiusdem collegii alumnus, et pro Bætica sua provincia collega, anno Dni 1654 die 3a mensis Novembris =

Prædestinatio componitur ex Verbo destino, et præpositione præ, Verbum autem destino, ut notat Egidius opusculo de præ, et pi[illegible] significat [illegible] mittere. Unde ait Egidius [illegible] prudentia, et communiter doctores, [illegible] cumque mittit nuntios ad aliquem eos ad ipsum destinare dicitur. et ut notauit S. Thomas 1. p. q. 23 art. 1. communiter dicitur sagittam destinari ad signum, mititur, idemque probant plures ex 1o. Machabæorum 1o, ubi dr, destinauerunt aliquos ex populo, et abierunt ad Regem, [illegible] hoc testimonium non est efficax, quia ut notat noster Puteanus sic in correcta editione legitur destinauerunt aliquos, ubi verbum destino accipitur in 2a significatione mox adducenda.

Melius autem probatur ex [illegible] Galat. cap. 16. ubi ait, Prætorianos cum mandatis ad imperatorem destinauit. 2o. destinare significat idem, ac decernere, seu deliberare, in quo sensu loquitur Apostolus 2a. ad Corinthios 7o. unusquisque ut destinauit in corde suo [illegible] 3o. significat idem atque adiudicare s. designare [illegible] et me destinat [illegible], et hac significatione autor libri Hypognosticon apud Augum. [illegible] intellexit locum Actorum 1am credideruntque quot ordinati erant Vitam æternam, ubi quod vulgatis lectio et destina[illegible] re s. prædestinare græca lectio habet, [illegible] ordinare, [illegible] ordinare

Hoc [illegible] verbum destino accipitur [illegible] idem, atque præordinare, [illegible] dirigere, [illegible] Citato loco, [illegible] Art. 4 [illegible] principalissima, quod 1a. 2a 3a. et principali 2a. [illegible] principali 3a. quod 1a. [illegible] significationes, [illegible]-

Quarum in propositio prae significat praecedentiam, qua unum prae
cedit aliud, et cum haec praecedentia possit esse in causalitate, dignita
te, et tempore hic oritur difficultas in quo sensu accipienda sit. Catarinus
lib. 2° de praed. cap. 1°. et ad Caput 1um Epist. ad Rom. et Camerarius
existimant praepositionem prae in praesenti significare praecedentiam dig
nitatis, sed diverso modo, quia Camerarius putat significare dignitatem, qua
praedestinatus praeponitur non praedestinatis, Catarinus vero putat significa
re dignitatem, qua unus praedestinatus anteponitur ceteris, et probant, quia in
illis ad Rom. 8° in quo, quos praedestinavit hos et vocavit, ubi verbum vo
cavit cum sit de electis non potest intelligi de vocatione in tempore, sed de voca
tione, qua in mente divina vocatus praefertur non vocatis.

Sed communis sententia affirmat praepositionem prae significare praeced
entiam durationis, scilicet prioritatem aeternitatis ad temporalia sic
Aegidius in 1um dist. 40. q. 1. a. 1°. Scotus ut earum supra, Celestinus de li
bero 14. dist. 1. cap. 1. §. 1. Aureolus, Durandus 3° dist. 1. et communiter
D.D., et constat ex textu Apostoli a Catharino adducto, ubi ait Apost. quos
nos praescivit, et praedestinavit, idest quos ipse in se ipso, et in sua aeternitate prae
scivit, hos praedestinavit.

Ex quo patet quare ponat verbum de praeterito, non enim praed
estinavit in tempore, sed fuit ab aeterno in tempore, quos
in se ipso ab aeterno praedestinavit. Unde S. Aug. de correct. et gratia cap. 9.
ait, verbo praeteriti temporis posuit de rebus etiam futuris, tamquam iam fec
erit Deus, quae iam ut fierent ex aeternitate disposuit, et ideo de illo dicit,
et Propheta Isaias fecit, quae futura sunt.

Sed dubitari potest quae certitudine tenendum sit particulam prae, in
praesenti significare praecedentiam durationis? Henrique dist.
1a num. 3. affirmat esse de fide, et probat 1°. ex Matthei 25. ibi Venite
benedicti patris mei percipite paratum vobis regnum ab origine mundi.
hoc est ex aeternitate 2° probat ex aliis scripturae locis, et etiam ratione, quia
in quo est manifestam [illegible] actus immanens Dei, quem Deus [illegible]
[illegible] in tempore.

Ego tamen existimo id non esse fide certum, quia non est revelatum,
neque argumenta Henrici aliquid probant, nam ut bene Mag
ister de Montalbo, aliud est nomen esse ab aeterno, et aliud id signific
are praepositionem prae, cum procedant argumenta Henrici, non tamen
quare praepositionem prae significare in praesenti
praecedentiam durationis tamen erit certum, ita ut sit
temerarium id negare, cum sit communis theologorum. Dicimus
neque praeterea negamus particulam prae posse etiam significare praeceden

tiam causalitatis, et dignitatis, ut ex dictis constabit, et videri pot. Henric ius supra = Ex his constat predestinare nihil aliud esse quam premittere, vel imperare, ordinare in suos fines, ita ut ... praedicat prioritatem durationis aeternitatis et temporis.

Rursus sic predestinare pot esse in bonam, et malam partem, ut cum S. Aug. de dono perseverantiae cap. 1°.

et frequentius ad nos nimirum docent communiter theologi in praesentiarum ... nos est se pone: ad bonam partem sic sumpta, qua creatura rationalis ab aeterno praedestinatur a Deo ad beatitudinem

Disputatio 1a. de existentia praedestinationis

Explicatio ... antequam ingrediamur ... ingredi ... ingressu ... confutatio

Dubium 1um an sit Praedestinatio, qua rationales praedestinentur a Deo?

negare tenentur, quot quot negant esse in Deo providentias, quos ... tractu de providentia disp. 1. dub. 1°. licet ... specialis providentia ut diximus, idem negantes praedestinatio sit specialis providentia ... negarunt resurrectionem mortuorum, et alia, quae ... supponit. Oppositum est de fide; constat ex 8°. ad Rom., ad Ephesios 1°. et 4°. ex Mathei 25, idem pr... quae refert Albiz ... disp. 2a. et ex ... quos deinceps referemus.

Idem probat Albiz ... quam dicit esse ... Ariminensis in 1um dist. 40. q. 1. art. 1. et 4. Aug. de praed. SS. cap. 18, et alia, quam dicit esse ... supra, sed ... cum sit supernaturalis non pot ratione naturali positive probare, nisi tantum negative, ut de aliis mysteriis supernaturalibus dixi tractu de fide, neque ... intendunt probare, ... probare ... tantum intendunt probare esse ... secundum Scripturam, et D. Thomas etiam ... probat absolute existentiam ... supposita lumine existentiam probat fidem cognita probat ... fuisse Deo ... praedestinare.

Dubium 2um an Deus praedestinet omnes homines?

... duplicitur posse creaturas praedestinari ... ordinari in suum finem supernaturalem ... ante, et in ... et in ...

Hoc supposito dico ante, et in ... Deum praedestinasse omnes homines ad vitam

aeter

et ergo nam 1º. 2ª. ut dr. 1ª. ad Timotheum 2º. Deus vult oes homs salvos
fieri, 2º. q. Xptus mortuus é p. peccatis hom. ut dixit ex 1º. Dni loco
oris cap. 1. 2º. ut dixit q. Deus dedit oibus hoibus natam Exercitionem
ad beatitudinem, et media suficientia, qbus possent beatitudinem
aliq.
acq. dis, et inseqsis n. predestinavit Deus oes hoes, nisi
aliquas ut erudite ex scriptura pbat ner Suteamus Sic
dubitatione 2ª. et dixit q. n. oes Creaturæ rales Sequunt beatitud.
nem, de quo ui scripserunt Egidius, et alii dmentatores Magistri in
1um dist. 46. et aliena q. 23. sec. 3.

Dubium 3um an predestinatio sit In praedesti-
nato, Vel in Praedestinante?

Rent S. Thos p. 1. q. 23. art. 1º, et Egid. in 1um dist.
40. q. 1. art. 1. in pmo posse Diberari etiam temporem, et ius,
Executionem; illa est æterna, hæc temporalis, illa dr. 2muniter pº.
active sumpta, hæc pº. sumpta passive = Hoc supposito dicunt
executionem finis eé in pto. q. ponit ime graam media qua pdes-
tinatus dirigitr temporaliter ad beatitudinem, quæ é lieultimus finis.
supnaalis.

At vº. ipsam pnem finim Deus æternalitr in
inseipso pdestinavit, dicunt nn. ponere aliqd. in
pdestinato actualitr, sd tantu sm divinum ppositu, sm qd pposuit
dare aliqbus hoibus specialia benefitia græ, qbus certissime
liberabunt a masa pditionis =

Explicat hoc Egid. exemplo, in deus nn. Vni?
versi se het ut Pater familias rn suæ domus
atq. pinde sicut Pater familias disponit prius inseipso diam do-
mum, postea aut, laque inseipso disposit executioni mandat,
pbendo singulis laque sr necesaria, ut exequantr suum of-
fitium, et suum finem sequantr, sic Deus Pater seculi, et
mundi princeps ab æterno, et ante mundi istitutionem sm?
beneplacitu suæ uolis disposuit inseipso, laque in bermus num

dus

suos cursus temporales agere. Et nos eis, in cum nihil necessarii cum reseae existere in seipso, et in proprio genere, et mensura ea a deo cognoscantur, cumque ille eo et eaque ei sunt tanquam eaque sit, oportet nos dicere deum fluxum rerum in varietate temporum, quae videmus executioni mandari, ab aeterno deo in seipso, et in sua aeternitate praesentem statuisse et sicut ei deinceps res sint actualem cursum in suos fines dirigi, ita arbitrari debemus deum ab aeterno eas posuisse, et praedestinasse in seipso, atque consequens prius executionem ponere in ipso praedestinato gratiam, quae diaqua dirigitur in suum finem, ipsam vero ponere ipso ponere aliquid in praedestinato actualiter cum praedestinatus non fuerit ab aeterno, sed secundum praescientiam, et propositum, quo deus proposuit dare praedestinatis gratiam.

Ex quo infero cum Egidio in solut. ad 1um praedestinationem esse quandam actionem immanentem praedestinatis, atque inde praedestinatus denominari intrinsece tale non a parte, sicut color est a colore, sed extrinsece sicut visum a visione, quare praedestinatus melioris conditionis est semper quam non praedestinatus, ex ratione divina prius habet gratiam, consequenter habebit.

Disputatio 2a de quidditate praedestinationis.

Constat ex dictis praecedenti disp.e praedestinationem et etiam gratiam esse in praedestinante, atque consequenter esse actionem immanentem in ipso deo, quare in hac disp.e quidditatem prius explicabimus.

Dubium 1um quid sit praedestinatio?

Definiunt SS. PP. et theologi variis modis praedestinationem, quapropter eorum definitiones exhibere procurabimus, et postea veram ex D. Aug.no desumptam amplexabimur.

Caput 1um plures prius definitiones percurruntur

Ut plures def.es, seu potius descriptiones, quibus describi solet praed.o percipiantur, suppono (id quod bene explicat Egid. opusculo de praescientia, et praedestinatione cap.o 1o) in deo dari praescientiam, et praedestinationem,

Sed

Sct. n. Deus pʃciam tūg, de mandatis damnandis, qm̃ de saluandis, tam de bonis, qm̃ de malis, Ariminen. dicit, et Gabr. Biel, idemq. Aug. de vera innocentia ait, ēia quorum Deus ipse ē autor. est, nec tū peccatorum, quæ ipse punit ē autor.

2°. Suppono cum eodem doctore ibidem, et dm uni doctā in scōlis fixe pʃciam̃, et pnem̃, id pʃciatiis pōt qm̃ pʃ°. m̃ pʃciā ꝯmunis ē ad bonos, et malos, n̄ aūt pᵗ. quæ cōiq est bonorum, eūre pᵗ. addidit supra pʃciam̃ ppositū dandi alibus aliqua specialia beneficia grãæ, quibus infallibiliter ꝯsequantur vitam æternam.

Vnde pʃciā d, ta xae dicit, implicitē dei notitiam qm̃ dē de damnandis, cui sua dinum ppositū ꝯ decretū ꝯ. sidicat nl decretū, quo aliqd agit ꝯ. decernit agere, id quo cerat ab alio ꝯ. quo proposuit cerare a danda grā efficaci, ad ē decretū permissiuum. pʃ°. v°. n̄ dicit implicitam dei notam, sed includit diuinum ppositū sm quod proponit aliquos misereri, et dare eis grām in pñti, qua liberentur a culpa, et grām in futurum, qua ꝯsequantur suum finem.

Hinc fit, ut idem doctor explicat, pnem a SS. et D.D. multipliciter describi, aliqᵈᵒ. n. describitur p finem, ad quem boni tendunt, sic pᵗ. est electio aliquorum in finem, quo pacto illam videtur describere nr̃ Ariminen. in 1um dist. 40. q. 1ª. art. 1°. idq. pbat esse ex scriptura. aliqᵈᵒ describitur p terminum a quo, sit pᵗ. remissionem culpæ, sic pᵗ. ē ppositū miserendi, id est a miseria, et culpa liberandi, sic idem Ariminensis ibidem cum P. nr̃o Augᵒ. lib. 1°. ad simplicianum.

aliqᵈᵒ describitur p media, quibus pdestinatus tendit in finem, ad quem a deo dirigitur, et recedit a tō a quo separatur, et q̃a hæc media sūt diuina grā, et hæc pōt quadrupliciter ꝯsiderari: ideo pᵗ. p hæc media quadrupliciter ..., et definiri.

1°. n. grā ꝯsiderati pōt in ordine ad dantem, et sic describitur pᵗ. est gratuita donatio, ideoq. P. nr̃ Aug. ꝯ. potius fulgentius de fide ad Petrum ait, qd pᵗ. ē pparatio gratuitæ donationis. 2°. pōt ꝯsiderari grā ut ꝯparatur ad recipientem, et sic describitur, est pparatio beneficiorum dei: 3°. pōt grā ꝯsiderari

ad

ad finem, ad quem dirigit, et sic definitur a S. nro Aug.no de praedest. Sctor.
dicendo praedestinatio est praeparatio ad vitam aeternam – 4.o quia dilectionem gratiae sim
se, et sic ut virtus in initiata dignà, et ut consummata dilectio gloriae, et sm hanc
dilectionem praedestinatio describitur communiter est praeparatio gratiae in praesenti, et
gloriae in futuro. cui istae descriptiones possint ut cumque sustineri
tamen erroneis sunt diminutae, quia non explicant omnes partes, quas
includere deberet praedestinatio ut distinguitur à providentia, quare nec satisfaciunt. Gabrieli
Vasquez 1.a 4. disp. 1.a cap. 1 § 1.o cum d. Thoma definit praedestinationem sic, est certa ratio dirigendi
rationalis creaturae efficaciter transmittitur in vitam aeternam. et eodem fere
modo illam definit Arrubal p. 1. disp. 70. cap. 1. n.o 1.o Alvarez disp. 2.o
eam tamen velim ut aliquo modo obscuram reiicit, Herice disp.e 22. cap. 7.
n.o 54. mihi sit tamen placet, quia definit praedestinationem per actum rationis cum primum aliter
quo ad rem signum creatam sit actus voluntatis, ut infra dicam cum Egidio.
aliter definiunt praedestinationem Lanteanus de dubitate 1.o, et alii apud Herice
, id brevitatis causa sileo, et alias ommitto.

Caput 2um Aug.ni de S.o elligitur, et Pr–

[illegible] Communis, et S. Bona de S.o omnis Scholis in nostra ipsa est, quam
assignat S. Aug.s de dono perseverantiae, cap. 14. dicens praedestinatio
praescientia, et praeparatio beneficiorum dei, quibus certissime liberantur quicumque
liberantur, quam recipiunt Egidius loco citato, divus Thomas opus
culo de praescientia, et praedestinatione, et Scholis supra relatus, Arrubal, et Herice
et, et illam diversis modis explicant, et mihi videtur bona, quia ipsa
comprehendit omnes partes praedestinationis ut constabit.
Ubi dicendum est praescientia loco generis ponatur
est quae communis praedestinationi, et reprobationi, praeparatio
beneficiorum dei, ponitur loco differentiae, et denotat divinum propositum
rationem aliquorum miserendi, et a miseria culpae
[illegible], quo deus proposuit liberare, ratione cuius praescientia sit practica et distinguitur a pura praescientia, quam
decus dei de malo, et per hanc particulam convenit praedestinatio cum providentia
[illegible] et fortasis cum praedestinatione Angelorum. Sy certis
mum potentiis, et reprobationis, et fortasis cum praedestinatione Angelorum. certissime liberantur etc. est specialis differentia, qua distribuitur praedestinatio et distinguitur
a providentia generali, qua deus providet omnibus hominibus et reprobis, et fortasis a praedestinatione Angelorum, et hominis in statu innocentiae, quia beneficia gratiae
quae proposuit deus dare praedestinatis sunt efficacia et illi certissime libe

mebuntr a massa perditionis, et ad suum finem in falibiliter pervenient, ut
ut benefitia gratiae, quae Deus fecit nostris. Et possit illis liberari, et perdi, sed
certissime liberabuntur, benefitia autem gratiae angelis collata, et omnibus in
statu innocentiae si fuerunt efficacia, fuerunt tantum moraliter, ut alibi dixi.

Ex dictis. Istat praedestinationem includere actum intellectus, et voluntatis, quia
partim est species actus intellectus cognoscentis Dei, quae elegant praedes-
tinandi finem, ad quem praedestinandi erant, et media, per quae erant praedesti-
nandi, et qua parte est praeparatio benefitiorum Dei dicit actum voluntatis praepa-
rantis media, quibus Deus aliquorum misseratur, eos que dirigat, et perducit
ad vitam aeternam, unde praedestinatio non est scientia pure speculativa, sed scientia pra-
ctica praeparandi gratiam, quam in tempore dabit

Unde ut observat Aug. l. de praedestinatione S.S. cap. citato
est differentia inter praedestinationem, et gratiam, quod praedestinatio est gratiae praeparatio, et
gratia est ipsa largitio est enim praedestinatio praeparatio benefitiorum Dei, gratia autem
est ipsius benefitii praeparati largitio. Dubitabis an praedestinatio sit praeparatio
gratiae an gloriae? R. utriusque. Ideo cum Egidio in sum. dist. 40. principali 1ª q. 1ª praedestinationem esse praeparationem gloriae, et gratiae. Nam quia consecutio
gloriae in qua tanquam in finem praedestinati sunt diviniter positi diriguntur
et perordinantur non potest esse sine collatione gratiae, oportet praedestinationem utriusque
praeparationem esse, scilicet gratiae et gloriae. videatur Suarez li. 1. cap. n.º 13.

Caput 3um in quo differat praedestinatio a providentia explicatur

quoniam essa, et distinctibum rei est distinctibum illius ab omni
alio, idcirco ut distinctibum praedestinationis intelligatur cum distincti-
bum a providentia explicemus oportet. Ex dictis cap. praecedenti. Ist
ut praedestinationem importare perordinationem in finem, quam etiam importare
providentia dicitur, et ego dixi tractatu de providentia, differunt autem ordo
quem importat praedestinatio, et ordo quem importat providentia, ut explicat Egid.
in sum. dist. 40. principali 1ª q. 2ª quia ordo praedestinationis est specialis, et
specialium creaturarum, et ad specialem finem; et ordo providen-
tiae est generalis omnium creaturarum, et ad finem communem, deinde
ordo praedestinationis est aliter ac sit ordo providentiae.

Hoc autem si explicatur, nam providentia est ordo genera-
lis, qua ~~ordo~~ ~~creaturae~~ ordinatur in suum finem natural-
em sive efficaciter, sive inefficaciter, ideoque per providentiam creaturae

irrationalia ad suum centrum ordinanti, siue finem, rationales vero ordinanti ad finem generalem, quia providentia ad omnia se extendit siue sint debita, siue gratuita, deus enim ordinat grauis deorsum, ignis sursum, et haec omnia ad quae sunt voluntate antecedenti, siue secundum ordinis impositionem: at praedestinatio ordo specialis quo solum creaturas rationalis ordinat in finem supernaturalem, ideoque non se extendit ad omnes creaturas, sed solum ad rationales, neque se extendit ad omnes rationales, sed tantum ad aliquas.

Ex quadoctrina colligit Egidius quatuor differentias inter providentiam et praedestinationem: Primam est providentiam esse rerum omnium, non autem omnium, sed aliquorum, et providentia rerum omnium, quia nulla creatura, quae non ordinetur a diuina providentia in suum finem, cum nihil sit in universo frustra fine, nam etiam mala ordinanti in aliquem finem in quantum deus ex eis bona efficit, et ideo poterit aliquid effugere aliquem finem, et unum modum ordinis. Sed effugere simpliciter finem, et unum modum ordinis impossibile est. Praedestinatio est non omnium, sed aliquorum rationalium quia non omnia etiam rationalia suum finem supernaturalem, scilicet fruitionem dei consequuntur.

2ª differentia est quia cum providentia possit speculative accipiatur, et ordo praedestinationis debet esse practicus et executioni mandatus, et ratio est quia ut diximus ordo providentiae est omnium et generalis, at ordo praedestinationis non est ordo quicunque sed specialis, et per media specialia quibus certissime liberentur praedestinati. 3ª differentia est quia ordo quem importat providentia non est opus ut sit volitus voluntate consequenti, et efficaci, sed sufficit ut sit volitus voluntate antecedenti, quae non semper impletur, at ordo praedestinationis oportet ut sit volitus voluntate consequenti, quae semper impletur.

4ª et principalis differentia est quod providentia magis se tenet ex parte intellectus, quam ex parte voluntatis, praedestinatio vero magis se tenet ex parte voluntatis, quam ex parte intellectus, et ratio est quia providentia est pars prudentiae, immo et est id in quo completur prudentia, et cum prudentia se teneat ex parte intellectus sit ut providentia se teneat ex parte intellectus, at praedestinatio licet possit pertinere ad intellectum si accipiatur ex modo significandi, et prout est idem, atque dirigere aliquid in finem tamen ex parte rei significatae prout sic est idem quod proponere, aliquid facere pertinet ad voluntatem ut infra latius.

Dubium 2um quam scientiam intelligat D. Aug. nomine providentiae, posito in definitione praedestinationis?

Diximus dubio praecedenti cum D. Aug.no praedestinationem esse prae

scientiam, et praeparationem beneficiorum dei, ut aut[em] llus de h[oc] melius percipiatur explicabimus in hoc dubio q[uo]d intelligat nomine praescientiae beneficiorum dei, et in sequenti q[ui]d nomine praeparationis intelligat—

Caput Lum. nonnullis suppositis aperitur titulus

Ut dubium q[uaestio]nis aperiatur suppono sciam divinam distingui a theologis ex parte obiecti in sciam simplicis intelligentiae, et in sciam visionis, inter quas hanc differentiam ponit Egidius in 1° dist. 39 · principali 1ª. q. 1ª. et quodlibeto 3°. q. 4. q[uia] scia simplicis intelligentiae est de o[mn]ibus possibilibus fieri ideo q[uia] proprie ad exteriora rum n[on] importat, id est simplex cog[niti]o rerum possibilium fieri: at scia visionis e[st] de factis. S[eu] de fiendis, ideo q[uia] importat quendam rum ad res fiendas, et ordinandas in proprio genere, et mensura, quem rum addit supra sciam simplicis intelligentiae, et cum nulla scia possit dicere rum ad opus nisi ordinetur ad ipsum per voluntatem fit ut scia visionis supponat necessario decreta divinae vo[lunt]atis, ad q[uo]d supponitur scia simplicis intelligentiae.

Solet aliis t[ermin]is n[on] ita n[on] ita communiter distingui scia divina ex parte subiecti in naturalem, et liberam; scia naturalis e[st] que convenit deo naturaliter, que e[st] independenter ab omni decreto actu existente in divina voluntate, et hac scia cognoscit deus oes creaturas possibiles fieri cum omnibus modis, et circunstantiis, cum quibus fieri possunt: scia libera est que convenit deo ratione alicuius actus liberi, quem habuit ab aeterno, et hoc modo cognoscit deus res factas. S[eu] fiendas ex parte rerum fie … gidarum.

Alii sequuti Molinam in Concordia assignant aliam sciam, nempe futurorum contingentium sub conditione, q[uam] dicunt e[ss]e mediam inter naturalem, et liberam, inter sciam simplicis intelligentiae, et visionis, et participare aliq[ui]d ab utrisque q[ui]a neq[ue] est simpliciter naturalis, nec simpliciter libera deo, sed est naturalis subiective, q[uia] n[on] potest n[on] e[ss]e in deo, ut n[on] potuit deus n[on] cognoscere naturaliter q[uo]d efficeret voluntas creata sub conditione q[uo]d hoc, s[eu] illo auxilio praeveniretur, est aut[em] libera obiective, q[uia] ex parte obiecti potuit n[on] e[ss]e in deo, q[uia] licet deus n[on] potuerit ab aeterno n[on] cognoscere naturaliter q[uo]d faceret voluntas creata si praeveniretur tali, s[eu] tali auxilio, tamen ipsa voluntas, quae praeveniretur consentire tali auxilio sub conditione, sine dato potuit praeveniri de re n[on] consentire, ideo q[uia] deus, q[ui] ex parte o[mn]i praevidit consensum, si creatura

n. Dependeret ipsum decret. n. Dependentia, atque inde talis sciã est Deo ordinarii habere.

Horum autorum precipuum fundamentum est, quod licet non sint futura contingentia conditionalia, ut talia sunt, non possent dicere veritatem, aut determinationem obiectivam in suis causis proximis, et remotis, quia alias non maneret contingentia in illis, nec libertas in causis proximis, existimat tamen futura contingentia dicere veritatem determinatam in seipsis, et in sua futuritione per ordinem ad propriam durationem independenter ab omni decreto actuali diuino, ... ita ut adueniente tali duratione determinate erit peccatum, ... ante ipsam durationem dicunt esse determinate verum quod erit tale peccatum, si non erit, si talis conditio ponatur, unde conveniens dicunt futura contingentia, ut talia sunt esse cognoscibilia a Deo, per suam infinitam virtutem cognoscendi ante omne decretum sue voluntatis ratione determinate veritatis, et actualitatis, quam habent in proprio genere, et mensura.

Hanc sententiam tenent cum Molina qui eius existimatur primus sui inventor, qui Iesuitae, ... eodem anno, qui fuit 1588. eam sub nomine scientiae mediae ... mandavit ... Mendoça in quodlibetis q. 7. scholastica, quam etiam tenent ex nostris Faria, Ponteanus, Celestinus, ... Cornelio, et postea illam ...... non displicet Legionensi, et dicunt non esse necessariam ad diuinam praescientiam: ut dixi tractatu de scientia Dei.

Refert autem Suarez opusculo ... de scientia futurorum cap. 5. pro hac sententia ... Ariminensem, Egidium, illuminatum dist. 38. q. 1. art. 2. Ariminensem etiam dist. 41. q. 1. art. alias 5. Argentinatem ibidem art. 3. ad 6um ... Item D. Thomam, et alios antiquiores, qui licet non meminerunt scientiae mediae, aut conditionalis, et certitudinem diuinae praescientiae reducant ad ... Dei, et dicant Deum cognoscere futura contingentia ante omne decretum actuale diuinae voluntatis, tamen id docent diverso modo, ac scientiae mediae autores, non putant futura contingentia ut talia sunt non dicere veritatem determinatam, quia eam non habent in seipsis, alias non essent futura, sed existentia, neque in suis causis alias non essent contingentia, sed necessaria, quia non dicunt futura contingentia ut talia sunt non esse cognoscibilia etiam a Deo, nisi ut existentia, et praesentia, quomodo ... Dei ......

Distinguunt ... Egidius, et alii ... duos modos essendi futurorum contingentium, sicut et aliarum rerum. Unum variabilem, et immutabilem, quem habent in proprio

proprio genere, nec cuius existent huiusmodi, et si praeuidia certa diuina
ab aeternitate temporis, et non huiusmodi essendi actus liberi, sunt omnino indetermi
nati, et in potentia ad illum esse, et natura sua, et similiter eorum causae, et ideo
ut actu habeant talem existentiam necessarialiter actualis determinatio
a voluntate diuina, et creatae nec cuius indeterminatio illa, et potentia
eius reducatur ad actum, et ac tunc habeant contingentes ad esse, et non esse
habeant existentiam in proprio genere, et mensura, et sint necessarii neces
sitate consequenti, qua omne quod est necesse est esse dum est.

alium modum essendi inuariabilem, et immutabilem
habent ab aeterno contingentia in esse diuino, et in omni
potentia, nam cum antequam existant in proprio genere, et mensura existunt
in esse diuino tanquam in repraesentatiuo, et in omnipotentia tanquam in causa, est
necessaria necessitate consequenti, ea scilicet, qua existunt dum sint in proprio g
enere, et mensura si Deus, et Creatura esse sint.

Et ratio est quia cum omne quod recipitur ad modum recipientis recip
iatur, et esse diuinum, quod est summum esse sit actus purissi
mus absque ulla potentialitate etiam per rationem imaginata, sit ut contingen
tia etiam si in se ipsis habeant omnimodam contingentiam, et indeterm
inationem et per ordinem ad causas proximas, et durationem propriam
in esse diuino naturaliter habeant omnimodam actualitatem, determinationem
et necessitatem consequentem illam, scilicet, quam habitura essent in proprio
genere, et mensura, et hoc ante omnem actualem determinationem voluntatis
diuinae, et humanae. quo supposito dicunt praedicti DD. futura contingen
tia etiam si non possint cognosci a creatura usque dum exis
tat in proprio genere, quia antequam existant potest non existere, tamen adeo
posse cognosci antequam existant in proprio genere, et mensura exi
stunt in esse diuino tanquam in repraesentatiuo et in causa, hoc explicat Eg
idius in 1um dist. 38 principali 1a q. 2a et alii in locis. D. Thomas
ibidem q. 1a art. 5, quia ut docet D. Victius, et est certum, modus cognosc
endi non sequitur naturam rei cognitae, sed cognoscentis quia modus dependet ex ipso
modo essendi, modus autem essendi creaturae est omnino potentialis, nam cum non sit
suum esse est potentia ad esse, et ideo ut actu sit determinatum per esse, seu exis
tentiam ab ea realiter distinctam, et similiter intellectus creatus ergo naturam cuius
intellectus non est suum esse intellectiuum, sed est in potentia intellectiuus, et ut sit ac
tu intellectiuus oportet ut actuetur, et determinetur per esse intelligibile speciei,
et tandem species intus creati secundum naturam suam, in quo sunt non repraesentant actu
res, nisi potentialiter, quapropter ut eas actu repraesentent expectant exis

ten

tentiam, et actualitatem rerum, qua existunt in seipsis, s. in suis causis,
et consequens cum contingentia non sit actu esse in re neque in suis causis, non posset
naliter cognosci a creatura.

Ideo autem totum contingit, quia esse Sum Deus sui suum
esse nam divina non est in potentia et praeambula ad esse, similiter
terintus divinus est, numen intellectivum, nec est in potentia et praeambulum
ad esse intellectualem, sed purissimus actus in esse intelligibile, et tandem
esse divinum, quod est veluti species intus divini est sua repraesentatio, neque
est in potentia et praeambula ad repraesentandum, quare ut repraesentet contingentia
ut existentia non expectat existentiam contingentium in proprio ge
nere, et mensura, sed quae in seipsis sunt omnimodam contingentiam,
et indifferentiam ad essendum, et non essendum repraesentat ut actu existentia
ante omne decretum actuale divinae voluntatis, et ut praesentia Deo in suo esse, et
in sua aeternitate ab aeterno, ideo quae Deus cognoscit, et vocat ea quae non sunt
tanquam ea, quae sunt, ut ait Apost. ad Rom. 4. et non aliter cognoscit facta,
quam facienda, ut ut sup. fuit.

Hinc Infert Egidius in 1° dist. 38. princi
pali 2a q. ultima cum Boetio 5. de consolatio
ne, D. Anselmo, et aliis contingentia in seipsis, et per ordinem ad causas
proximas, et per propriam durationem esse indeterminata, et contingentia
relata vero ad divinum esse, et ad aeternitatem, et divinam cognitionem esse
quodam modo necessaria, et praesentia necessitate, scilicet, consequenti, et sic cognos
ci a Deo ab aeterno, in mensura cognoscendi Dei seu aeternitate sui, in quo omnia
et cum Egidius cognoscit immutabiliter ~~[illegible]~~, s. actu suo eius existens, et praesentia
in Deo ab aeterno, quod quod Deus cognoscit cognoscit immutabiliter ut actu ex
istens, et praesens Deo ab aeterno quamvis res cognitae in seipsis, et per ut dicunt
ordinem ad mensuram propriam, et causas proximas contingentes sint
mutabiles, et indeterminatae ad utrumque, et non existentes.

Unde ab aeterno intuetur Deus absque aliqua succes
sione, et variatione dispositionem [illegible] cum omni
bus modis, et circunstantiis, quibus prius post, et praecedunt, et totum
statum rerum temporalium variationi subiectum absque variatione,
quae per se ab aeterno actualiter intuetur contingentia contingenter fie
ri, libera libere, et necessaria necessario, et sic praeponit sicut fie
ri in proprio genere, et mensura, ut infra dicemus.

Haec fuit sententia Boetii, Anselmi, D. Tho., et Egid
ii, et ut Toletanam referunt, et sequuntur ner
Salmanticenses in 1um dist. 38. q. 2. art. 4. § ad principale, ubi, tunc

triplicem sensum quem describit Cyprianus, et Egidius, eget ut dixerim, et nec Mendoza q. 5. scholastica p. 2. n.º 3. q. si hinsime Clasii, hic ideoque n mirum, quod referuntur a fusio scia media.

Utrumaut recte ab eo se lexerit n et ius leri exami- nare, certum est mihi illum cognitionem, qui in deo ponunt Egidius, et alii, respondere ad sciam simplicis intelligentiae, et videre decretum actuale divinae voluntatis, ut colligitur ex Egidio citato nec-non colo sequitur, et supra cap. 2. et 3.º = deinde certum est mihi illud futurorum contingentium in natura lapsa cum cognitione necesse sciam mediam, q.º cum x.º Egidium, et alios deus cognoscit ab aeterno in se ipso res cum omnibus modis, et circunstantiis, quibus sunt in tempore, et in tempore actu boni praesertim supernaturales fiant ex speciali auxilio gratiae, ex quo naturaliter cognoscitur futuritio dissensus, idcirco deus ab aeterno cognoscit actus bonos futuros ex speciali auxilio gratiae per sciam omnino naturalem, ut dixi tractando de cognitione futurorum contingentium

An vero et cognitio actuum Angelorum, et Adami in statu innocentiae, et in certis casibus, cogitatur post in natura lapsa dici possit scia media, cum in illis casibus plures et sit necessaria gratia et tamen specialis, quae requiritur post peccatum originale, alibi attigi, et infra fortassis attingam

Praeter has scias assignant in deo theologi aliam, quam appellant sciam approbationis, haec autem est causa rerum, quae includit divinum beneplacitum ut docet Egidius in tertium distinctione 3. principali 1.º q.ª 2.ª et supra posit. et Thom. cap. 9. littera 30. circa finem dubio penultimo, est tamen dubium an haec scia sit distincta a scia simplicis intelligentiae, et visionis? affirmant alii, negantibus plurimis.

Ex his iam apparet clarius quis titulus, nam cum in deo sint tot istae sciae inquirit, quanam ex illis intelligat Aug.s sub nomine praescientiae inde fieri possit.

Caput 2.um nomine praescientiae non intelligitur scia communiter dicta media, visionis, aut approbationis

1.º dico affirmant S. Aug. nomine praescientiae intellexisse sciam communiter dictam prout dicit omnem cognitionem, ita Carmelitani dic. disp. 9. n.º 148. hoc tamen sic non placet q.ª S. Aug. definiunt praemissam genus proximum. Sed quasi genus scia autem communiter dicta non est genus proximum nisi praescientiae ...tur scia istae beneficiorum dei cogitorum in sua causa sed in deo, cognitionem autem cognitionem rem

in Cas. est sciã stricte dicta ... q. S. Frat. Aug. ... nomine piius intellexisse sciam mediam, ita Suarez. Sicq. 7. Flexice dis. p. 22. Cap. ... francus Lugo lib. 1. disp. 67. Cap. 4. n. 2. et Dmurit. Te sui ...

Id Hanc sciam mediam supponatur simpliciter necessariam ad providentiam, et potentiam auferre a deo libertatem omnipotentiam et providentiam ... futurorum contingentium, et potentiam auferre a deo libertatem, et omnipotentiam probabam, ... illius ... consensus liberi creaturae cognitum ... haec sciã est simpliciter necessarius ad salvandos hoes, qui aliter ... ... predestinare, ... non est impotentia dei ... alias sciã media est libera non solum activa ... talis consensus, ... auxilium efficax ... ... possibile, ... scia media simpliciter necessaria ad ... ... auferri a deo libertatem ... ad salvandos.

Et ... frat. qa ... namus ... in ... ... omnibus auxiliis possibilibus ... surum, et alium ... omnibus auxiliis ... metaphysice ... ... repugnat in casu, et ... Suarez lib. 3. de auxiliis Cap. 14. n. 16. ... deus non est liber ... ad salvandos priorem ... qa ... sciam mediam ... ... in aliquo casu ... ... futurum, ... poterit ... salvari ... ... posteriorem salvabit sine speciali gra, qa ... ... rerum, ... non sit ... nec ... in errorem semipelagianorum.

Et ... est ... libertas dei est libertas ... et ... infinita, et ... non ... in ... libertatem ... ... debet ... ab alio ... omnia alia ... libertatem ... ... ab ipsa deo providentiam, qa consensus creaturae ... intentionem dei, ut infra attingam.

2º (quidquid sit de ...) sciam mediam non ... in ... ... ex Aug. ... 4. ... Julianum c. 3. ... in statu ... non pot intelligi futurum consensus liberi sine auxilio efficaci, quo deus ... facere ut faciamus, et ... ... consensus ... futurus ex ... illius. ut ... semipelagianos fatentur ... et in statu

cõditionato n̄ pōt intelligi diceris liber futurus sub cõditione, nisi ex [illegible]
cõditionis praemot. auxilium efficax, quo deus faciat ut faciam
dis, et rāe cuius certa sciā cognoscat dicendū futurus ex vi illius, pōt [illegible]
q° in utroq° statu supponitr naā lapsa, et cum eadem necessitate q[illegible]
atq° sequenti in utroq° statu dicendū est n̄ ideo auxilium eē efficax, q°
lapsus dicentit, id ideo deum dicentie q° dedit illi deus auxilium efficax, q°
quo pōt n̄ eē locum sciām mediam

2° in quocunq° statu, et casu illa sciā media ē impōlis
ut a Jesuitis ponitr, q°. xª cōs deus cognoscit futura cõtin-
gentia ut talia st, et in sua futuritione, qd eē impōle p̄ illū ex Egid° Cap° p-
cedenti, n̄ futura cõtingentia ut talia sunt n̄ hēnt veritatem, nec determina-
tionem in se, alias n̄ eēnt futura, sed existentia, neq° in suis causis, alias
n̄ eēnt cõtingentia, sed necessaria. sed dicunt futura cõtingentia ut
talia st hēre veritatem determinatam determinatione, et existā, q̄m habitura
st p durationes sequenti, in qua existent in pprio genere, et mensura,
et a qua bene nūrantr vera, et certa futura duratione anti-

id hoc est inintelligibile, et in terminis repugnans, st
cõtingentia futura simul cum carentia veritatis
determinate hēre veritatem determinatam, n̄ cum aliqd eē futurum nisi [illegible]
id sit, q̄m ipsum eē futurum cõtingens (hoc est) ita ut n̄ possit n̄
esse dicere futura cõtingentia ut talia st hēre veritatem determinatam
est dicere futura cõtingentia n̄ esse futura cõtingentia. s. qd simul sint
in pōa cõveritatem, et tam simul hēant, qd implicat cõtradictio-
nem, n̄ secus ac si quispiam diceret aliquem eē caecum, et simul hēre
visum, atq° sequenti xª hanc tam dicendū eēt deum n̄ cognoscere fut-
ura cõtingentia usq° hēent in tempore in pprio genere existentia

Et rāo a priori est, q̄m ex Aureolo Lo. Late p sequts
Bruseriis cõtroversia 11. art. 4. dist. 2. n°
24, q° qd aliqd oritr ex alio seq° ipsum, et n̄ pcedit, determinatio aut
cõtingentis, et illius veritas oritr ex actualitate, et existā, hanc autem
xª hos autores n̄ hent cõtingentia, neq° in se, neq° in suis causis usq°
dz existant, g° neq° hent veritatem determinatam usque dz existant in pp-
rio genere, atq° sequens n̄ st cognoscibilia deo xª illos p duratª anti-
ad illorum existām in pprio genere

tandem

tandem impugnatur illa scientia media per ... ut ... servitis ponitur

q.° x.° ... infallibilitatis scientiae divinae ... veritate obiectiva futurorum contingentium, quae haberent in se ... et mensura, quae est creata, et mutabilis, ... aliqua ... esse, et mensurationem a creaturis, et iam intuitus divinus esset in ... illius veritatis, sicut intuitus humanus, et iam Deo contingeret aliquid praeter intentionem, et casualiter, ut infert Egidius opusculo de praescientia et praedestinatione cap. 1.° circa finem.

3.ª ... affirmat D. Augustinum nomine praescientiae intellexisse scientiam visionis, seu approbationis, ita ... Franciscus ... dub. 2, Carmelitani citata disp. 4. n.° 142. ubi dicunt esse communem ... Sed neque haec ... placet, quia scientia ... D. Aug. est quae praecedit decretum praeparationis beneficiorum Dei, ut ... sine qua non, et ratio ipsius praeparationis fit practica, ... visionis, aut approbationi non est scientia, quae praecedit decretum, sed quae illud includit. ... D. Aug. ... intelligeret scientiam visionis aut approbationis ... Dicendo ... praeparationem, ... esse praescientiam, ... praescientia est scientia visionis, seu approbationis, et ... est praeparativa dicendo ... esse praeparationem ... ipsam esse praeparationem, quare sensus ... est scientia cum praeparatione, et praeparatio beneficiorum Dei.

Caput 3.um nomine praescientiae intelligit Aug. simplicem notitiam ..., sed cum ordine ad tempus.

Multi ... Augustinum nomine praescientiae intelligere scientiam simplicis intelligentiae, ita Egidius citato opusculo de praescientia, et ... cap. 1.° et ... , quia Aug. ... nomine praescientiae intelligit scientiam sine qua non ... Deus aliquid ... , et quae ... rationem praeparationis sit practica, ... simplicis intelligentiae, quae ... se ... et formaliter speculativa, et virtualiter, et in ... practica, ... cedente divino proposito, quo extenditur, seu ordinatur ad opus, ... et formaliter practica, ut ... Egidius, et ... dist. 38.

1.° mihi videtur Aug. ... nomine praescientiae non intelligere scientiam simplicis intelligentiae in se sumptam, sed connotando ordinem speculativum aeternitatis ad tempus ... constituitur in esse praescientiae speculativae, et distinguitur a pura cogni

divi

divina, ita ut vere sentire Egidius in 1um dist. 35. in dubiis literalibus Magistri, ubi cum ipso dicit sciam, et sapientiam in deo dicere cognem absolute certitudinalem, et ideoq. posse ee temporalium aeternorum, et omnium, prout scientiam et praescientiam supra talem cognem ad decursum dinem aeternitatis, ad tempus, et idem docuerat S. Thos ibidem.

2o. no cui intelligentia suppono actus liberos creatis rationalis quibus fuerit esse futura contingentia posse dupliciter considerari, 1o. in se, s. ut sunt factibiles sicut aliq res factibilis sunt, 2o. ut existentia, et determinate in statu purae possibilitatis, in quo intelligentur in proposito decendi, et nolendum si deus no fuerit. 2o. mo dissiterantur in statu futuritionis, quem habebunt si deus no fuerit, et proximo sic obiq scia simplex, si pertractat ut scia simplicis intelligentiae, 2o. mo sic obiq elicientem scia, ut praescia est.

Hoc supposito pro 1o. qo praescia xo. Augnum non significat qualemcunq cognem, id futurarum rerum cognitionem, q. Aug. nomine praescq n intelligit sciam simplicis intelligentiae in se sumptam, id prout terminatur ad res futuras in tali et tali differentia temporis, et in qd involvit ordinem aeternitatis ad tempus ut cum contingentia denominantur. Ita e bona, et aperte docet Aug. qo 2a. ad Simplicianum, ubi ait, qd e prscia nisi scia futurorum. et idem docet Capo. 14. de praede SS. et idem docet D. Damascenus lib. 2o. Manualis cap Co. Idem, Hugo de Sto Victor 1o. de Sacramentis p. 2. Cap. 13. et Magister in 1um dist. 35, ubi communiter eius expositores D. Thos, Egidius in dubiis literalibus, nec Toletanus dist. 37. qo. 1a. in 1o. art. et ex PP. Nobis, Suarez, et alii quos referunt, et sequuntur, Herice tract. 2o. d. 7. Cap. 11. no 69.

3o. mihi ut vetr Augnum nomine praescq n intelligere providentiam quarumcunq rerum futurarum, id illarum, quae sunt specialia Dei beneficia, quibus certissime liberantur quicumq liberantur, ut patet ex ipsa def. Augni, et ita ee dicendum pro, ni eo mo deus praeciuit ab aeterno hoes quos erat praedestinaturus, et media per quae erat eos praedestinaturus sicut in tempore eos praedestinat, aliasa aliqd fateret dinam praesciam ab aeterno, qd eet in tempore, id in tempore praedestinat deus hoes per media, quae sunt specialia beneficia, quibus certissime eos liberat a massa perditionis, ergo praescia e specialium beneficiorum dei, quibus certissime liberantur quicumq liberantur.

Hanc ee mentem Augni patet ee excitato Capo. 14. de dono perseverantiae, ubi impugnans semipelagianos dicentes deum praedestinare hoes ex annorum quae sub dite

pscito, dicebant n. Semipelagiani nulum opus bonum posse fieri sine gratia ut Istat ex Epª. Hilar. in prio §. Ceterum, et ex Augno Cap. 1º de pred. ~~futurorum~~ preservantia SS. ait q. Aug., an quem dicere audebit deum non pscire, quibus eet daturus, ut Crederent? aut quos daturus eet filio, ut ex eis nil perderet quem? que utiq. si pscivit, profecto beneficia sua, quibus nos dignatr liberare pscivit.

et Subdit hec pº. Scrum nil hil e aliud, quam pscia, et praeparatio benefitiorum dei etc.ª q. sa

hec pº. dum in nao lapsa n e alia, quam pscia, et praeparatio benefitior um dei quibus certissime liberantr a masa perditionis, quam uis possibilis sit alia, que n sit pscia benefitiorum dei specialiutr, ut fortassis fuit Angelorum

Ex quo infert oes n electos xº dei iuditio relictos fuisse in masa perditionis, quia quamuis pscierit deus eos bene operaturos si hec l. illa benefitia eis Iferret, tn n posuit talia benefitia illis Iferre, id prouat exemplo Tyriorum et Sidoniorum, quos pscivit Credituros si uiderent miracula, que fecit coram Iudeis, id quoniam ut Crederent (ait Aug.) n erat eis datum, et unde Crederent e eis negatu, quam doctam transcripsit Egidius in dist. 1. p. 2. q. 1. art. 5. ad 4um.

Ex quo fit n. Heresiarcum errorem Semipelagianorum, qº et pº necessario supponat psciam, et sine ea ee n posset, ut Aug. docet Cap. de pred., et cum eo Egidius in 2nda. 4o. principali 1ª. qª. 2ª. ad 1um, in hoc pscia n pot ee Boni Viri gra, id futurum bonorum, quint specialia benefitia dei, qº debet ee pscia bonorum operum, que fiunt op destinatis, in tempore; et eo modo quo ab illis fiunt, et in tempore quo Crederunt, et bene operantr n sol. hent gram, ut fatebantr Semipelagiani, id etz speciale benefitium quo deus pdestinatos ipse secerneret, id e hereticum, ut pluribus seu pluries testimoniis prouat Aug. Citato loco, et libro.

Et unde errarunt Semipelagiani circa pnem ut notat Aug. Cap. 1º. de pred. SS., qº et Iederent nemi nem posse n sol. perficere opus bonum, id neque incoar sine gra dei p xpm tem tn errabant dicendo hanc gram ee omnino indiferentem incolibus, et subiectam libero arbitrio n si subijciensli berum arbitrium, atque sequens dicebant deum aliquos pdestinare, quia pscivit eos bene usuros gra absolute, l. sub Iditione, et Iti dari eam in particulari. Cui pdestinauit hunc, et

non

non illum, et ad hoc explicandum suppono sequenti, scientiam istam non posse esse scientiam mediam, et dicunt theologi catholici quod scientia media est scientia beneficiorum dei quibus certissime liberantur quando liberantur, scientia boni usus gratiae, cum Christus Dominus noster in statu conditionato omnia ac relicta sint omnino indifferentia rerum omnium, et non fit aliquid speciale beneficium illi qui consentit, quod non fiat illi qui non consentit, alias pareret [illegible] efficax antequam consensum, ideoque scientia media est scientia boni usus gratiae, et non beneficiorum dei.

Adverto autem scientiam istam posse dispensari speculative, et practice, speculative accepta est simplex notitia, seu cognitio qua deus ab aeterno cognoscit in se ipso omnia praesentia, praeterita, et futura, absoluta, et conditionata, et omnes modos, et conditiones quibus fieri possunt a deo, ac proinde, in quolibet rerum ordine, citra omne decretum actuale directivum, ut cognitio quam habuit de poenitentia Tyriorum si viderent Christi miracula, practice vero accepta dicit eandem cognitionem cum decreto actuali faciendi in proprio genere id quod in se ipso vidit, et eo modo quo vidit fiendum.

Quare cognitio practice accepta non addit supra eandem cognitionem acceptam speculative aliquid, quod pertineat ad genus notitiae, ut docent D. Thomas, et Egidius, quia notitia dei cum sit actus purus, et infinitus non potest in esse notitiae, seu cognitionis accipere aliquid de novo et perfectionem novam, sive sit formalitas, sive terminatio alias esset imperfecta ad illam, et non esset infinita in esse cognoscitivo, nec invariabilis, ideoque solum addit aliquid quod est extra genus notitiae, scilicet ordinem rationis ad opus externum respectu fiendum in proprio genere, et mensura, qui ordo potentialitatis non vocatur, et non illius divinus intrinsece est imperfectio, quia alter non sit imperfectio actus immanentis, ita imperfectio actus transeuntes, seu potius transitionis ad opus externum, quod potest libere produci, et non produci a deo, ut explicat Egidius in I sententiarum dist. 39. q. 1. art. 1. et 2. quod contingit sine variatione ex parte dei cognoscentis, et volentis sed cum mutatione ex parte rerum fiendarum. neque est deum recipere de novo aliquam perfectionem, sed eam creaturis communicare.

Ex quo ulterius fit scientiam speculative, et practice acceptam non esse ex parte modi cognoscendi dei, sed ex parte rei cognitae, ut cum Augustino, D. Thoma, et Egidio late explicui tractatu de cognitione futurorum contingentium. Et ratio est, quia cum modus cognoscendi dei sum[m]atim sua natura, sed esse, et de [illegible] praeterita praesentia, et futura absoluta, et conditionata sint deo ab aeterno praesentia, ut explicui cap. 1o, et bene explicat noster Mendoça supra n. 4. ideo hoc non impedit contingentiam esse illi futura, sed praesentia, quamvis ex parte rei cognitae ipsa contingentia vel existentiae

In propria mensura sint futura quando in ea n. existunt
et hoc voluit D. Aug. 5. sup Genesim ad literam Cap.
18, ubi ut refert Magister supra ait, Deus invisibilia an
tequam fierent non erant, quomodo quae nota Deo erant? Et rursus quomodo ea faceret, quae
sibi nota non erant? non. n. quodquam fecit ignorans, nota quae fecit, non facta cog
novit, proinde antequam fierent, et erant, et non erant; erant in Dei scientia, non erant
in sua natura
et pot hoc explicari a D. Thoma, nam quia natura humana
tam cognitiva humana est, ... ingenere intel
ligibilium, quod cognoscit, cognoscit modo reali, et naturali, et univer
sali, ideo quae res cognita sit in intellectu humano ut abstrahentes ab existentia,
et conditionibus materialibus, quam vis ex parte rei cognitae ... existentes,
et praesentes.

Caput 4um Soluuntur argumenta contrariam sententiam.

Ad 1um contrariam sententiam obiicitur 1o Aug. ... non est ... int
elligit sciam futurorum, sed scientia simplicis intellig
entiae quocunque modo Dei de... non est scientia futurorum, quia Aug. ... non est ...
... non intelligit sciam simplicis intelligentiae, ... quia res nulo
modo possit intelligi esse futuras absque decreto divinae voluntatis, scientia autem supponens
decretum divinae voluntatis non est scientia simplicis intelligentiae.

Resp.o ... maiori ... ut dictum est capitibus
praecedentibus scientia simplicis intelligentiae ... summam
cognoscit Deus speculative, quod futurum ... ordine rerum possibile
sit ipse ... et non expectat determinationem, seu existentiam rerum contingen
tium quae existunt in seipsis ... causis proximis. ad ...
... res ... cognosci futuras ex parte ipsarum rerum sine de
creto actuali divinae voluntatis posse ... futuras ex parte ~~ipsarum sine de~~
~~creto actuali~~ modo ... Dei solo decreto signato ex parte cognitionis posito,
... et non ... actualitatis divinae esse.

Pro cuius intelligentia advertendo, quod sicut Cap. 1o dixi
... cum Egidio, et aliis duos modos existendi fu
turorum contingentium, et aliarum rerum, unum mutabile tenentem
se ex parte rerum, quem habent res ... in actu exercito ... in proprio genere,
et mensura: et alium tenentem se ex parte modi essendi, quem habent in esse
divino, seu aeternitate, veluti in actu signato, et in ...; sic debemus distin
guere duos modos futuritionis, praeteritionis, et praesentialitatis; alium te

nentem

nentem se ex parte contingentium, et alium tenentem se ex parte modi essendi in esse divino: quae ratio ibi adducta desumpta ex summa actualitate Dei, utrumque convincit.

Dicimus igitur quod sicut contingentia, et quaelibet alia res non potest esse, nec cognosci ut existentes in propria natura, neque determinatam existentiam, et exercitam tenentem se ex parte earum absque actuali decreto divinae voluntatis antecedenter ad illas habere, ita neque potest esse, nec cognosci ut futuras futuritione exercita et tenente ex parte ipsarum sine tali decreto; potest tamen determinatam existentiam, et futuritionem tenentem se ex parte modi essendi in Deo, et in aeternitate, et sic ex parte modi cognoscendi Dei.

Et ratio, quia contingentia, et aliae res existentes, existentia in propria natura, et mensura, et sic res futuritionis, et praeteritionis et impossibilitatis, cum conveniat illis contingenter, et mutabiliter, et cum accipiant a Deo, qui omnino libere potest cum illis communicare, vel non communicare, Deo debent actuali decreto divinae voluntatis, quo immutentur, et transeant de non esse, seu possibili, ad esse actuale.

At vero existentia invariabilis, quam habent in natura divina, et in aeternitate, non est in propria, sed in natura cum sanctuarium ... divinae inaequalitatis accipit, et ideo ut cognoscantur ut existentes, futurae etc. ex parte modi cognoscendi Dei non egent decreto actuali, imo potius repugnat rationi talis modi essendi, quia ratio ipsius potest variari in propria, et potest recipere variationem, et mutationem, et contingentia in esse divino est modo invariabili, et immutabili.

2° obicies potest ex Joanne a S. Thoma 1 p. disp. 20. art. 4. § ad destruendum, et ex aliis theologis scotistis quod contingentia ante decretum actuale divinae voluntatis non possunt habere veritatem determinatam, nec futuritionem, quia non sunt cognoscibilia a Deo in propria, patet, quia propria ..., quam sibi vendicat ... debet esse verorum, et futurorum; ... 1° quia ... intelligi habere veritatem determinatam nisi ex tradantur de esse possibilium, et tradantur ad rationem futurorum, istud autem transitus non convenit contingentibus a se, cum ex se sint indifferentia, et potentia ad futuritionem vel non futuritionem, quod datur illis a Deo immediata omnipotentia, quae est quae potest dare futuritionem, et eius oppositum, quod medio decreto actuali divinae voluntatis, quod ante actuale decretum divinae voluntatis contingentia non possunt habere veritatem determinatam, nec futuritionem. 2° probatur, quia contingentia non possunt intelligi habere veritatem determinatam, aut futuritionem antequam divina voluntas intelligatur exercuisse suam causalitatem in ea, vocatur exercitium actuale decretum divinae voluntatis, quod ante ipsum non possunt contingentia intelligi habere veritatem determinatam, et futuritionem.

Licet nostra ratio, ad cuius rationem petimus duo contingentia non posse aliquo modo intelligi habere veritatem determinatam, aut futuritionem variabilem fundatam in existentia exercita in propria natura, antequam divina voluntas intelligatur exercuisse suam causalitatem: posse tamen habere veritatem

det

determinatam invariabilem, fundatam in esse divino, in quo ipsa habet exercitium
necessitudinis cum decreto in actu signato. — ad secundam partem dico contingen
tia exse esse in potentia, et posse habere duplicem futuritionem alteram in actu signato, et ex parte modi essendi decreti illis convenientem; alteram in actu exercito, et ex parte rei contentis illis convenientem in proprio genere, et mansura.

Hoc supposito dico minorem primi sui replicae, et dico contingentia ut servant necessitatem determinatam oportere ut extra sint a ratione possibilium, et dabantur ad rationem futurorum futuritione existentis ex parte modi essendi continentis ipsa contingentia, ideo autem oportet ut extra dantur a ratione possibilium futurorum futuritione exercita illis conveniente ex parte rei, quia rursus manent possibilia, et si rursus permanent existentia. et dantur ad rationem

Hinc ad minorem illius probationis dico futuritionem ex parte modi essendi in Deo non convenire illis esse, quia exsistit in divina, et in potentia ad futuritionem ex parte modi essendi in deo, et ad futuritionem exercitam, et habitam ex parte ipsarum ideo quia conveniunt illis prout in deo, et ratione essendi divini, et simul illius actualitatis, suppositione necessitate, quam habebunt dependenti, sub certa causarum serie, in tali temporis differentia.

Pro cuius intelligentia suppono in unaquaque temporis differentia sub his causis essentialiter requisitis ad necessitatem convenium creaturae, hoc est supposita existentia non posse non esse necessarium, hoc est, et e contrario primo, quia in tree, et non esse dari medium, quod omnino est, hoc est. et in praedicata contradictoria opposita dicimus, quae opponuntur contradictorie, et idem hoc ipso vera sit petro existenti fuisse data necessaria ad sentiendum pro tali tempore in eo sentiet, hoc est non sentiet deper senti; et sic in infinitis combinationibus, et hypothesibus rerum, quae fieri possunt: in quo non possunt convenire contingentibus futuritio ... tia.

2º suppono hanc veritatem dependenti non posse cognosci in se ipsa, et in sua futuritione, neque in suis causis proximis, nisi contineatur ipsa existentia, dependenti in aliquo medio, quod illam contineat adaequate, et perfecte, ratione cuius continentis cognoscatur futuritionem, et existentiam determinate, convenire contingenti pro tali tempore; et ratio est, quia in se ipsa talis existentia est indifferens convenire, hoc est non convenire contingenti, sicut prout in suis causis: et ideo ut determinate conveniat oportet quod sit aliquod medium, in quo quod suae causae determinent ipsam existentiam — contineatur talis determinatio: prius duratione ante.

Hoc quod dicimus contingentibus existentiam, quam habitura sunt pro certa temporis duratione sub tali, in tali serie causarum contineri ab aeterno in esse divino medium mediis actualitatis illius ratione

me Cui petrate ?tinet et repsentat qd lxi... n ut Subquavis dicta tempo
ris, opposita veritate ipsorum ?tingentium talitemporis dicta tan
quam mea, q^a ut Cum Aug^no, et D. Thoa diximus Cap. 1° omnia possi
lia fieri: et oes existentiae, et Existendi modi, et qd faciet quecunq causa ne
cessaria, et libera Sub quavis rerum Hipotesi et deo psentes ex pte dno
di esse, et ?tinendi, et repsentandi, et ex pte rei ?tentae, et repsentatae
sint posia ee in proprio genere, et mensura

Unde in intu divino, et in omnipa n Solum repsen
tantrante oe decretum actuale divinae voltatis tu in compo
exi rerum, v.g. ?tingens, et futuritio, et ?tingens in poa ad futuri
tionem, et n futuritionem, ita ut in tali temporis dicta neq illi ?ven
iat futuritio, neq Carentia futuritionis, idest repsentantur ?plexiones
rerum: sl ?tingens ut futurum in hac causarum Serie, et n futurum in
alia libertate arbitrii: q^a n solum repsentatur, qd poterit arbitrium
in hac causarum Serie, idest q defficiet actu, datis sibi necessariis,
nu possit facere. s. n facere q^a oia ?tinentur in omnipa ut in l^o ca,
et in ideis ut in l^o repsentativo.

Dices in ee divino ut e omnipa, et idea ?tinuri in varia
bili, ?tingens ut futurum, et existens, id hoc n suf
ficere ut ?geatur Sene Veritatem petratam, q^a etiam ibi ?tinetur ?tingens ut
futurum, et ut n existens, imo ibi etiam ?tinentur duo ?tingentia, futura
opposita, q^a sicut in omnipa, et ideis ?tinetur amor liber dei futurus ?ti
netur etiam actus odii sui libere futurus.

Reo qd lt ?tineantur in dec ?tingens ut futurum,
et ?tingens ut n futurum, et ideo ?tingentia futura
sibi opposita, n tn ?tinentur Sub eadem Serie Causarum, et Sub eisdem
circunstantiis temporis, loci etc. id sub, q^a Cum ?tingentia ut futura ?ti
neantur in deo Sub eadem Serie Causarum, et Sub eisdem Circunstantiis Sub
qbus futura st, et a qbus dependent in ppriogenere, et mensura, et in
hoc n post ee Simul futuritio ?tingentis, et eius Carentia s. duo ?tinge
ntia opposita, nempe amor liber dei, et odium liber illius, Sub eadem Serie
Causarum, et Circunstantiis, q^a Sub eadem vocatione Sub eodem tempore,
et loco n potest mentire, et non mentire Simul, nec Simul amare, et odio
here deum, fit ut neq in ee divino Sub eadem Serie Causarum, et Circunstan
tiarum Sint futurum ?tingens, et eius Carentia. s. duo ?tingentia

Dices, in pprio genere, et mensura post Sub eadem ca
futura ?tingentia opposita, q^a ab eadem vote Sub
eadem numero vocatione post ee amor liber, et odium, q^o Similiter in omni
poa, et ideis.

Reo, qd lt in pprio genere, et mensura posint Sub eadem vocatione ee futu
ra duo ?tingentia opposita antr, et in sensu diviso, n tn ?sequenter, et in sensu

dposito qd. Dꝰ luit vnum duntaxat, et Sianti, et in Sensu diviso posuit eé
alterum, atq inde qd luit subsequavis caá ri Itinebuntr, nec repsentabuntr
duo Itingentia opposita simul futura sub eadem serie Caúarum, et circuns
tantiarum, sed unum futurum antr, et aliud sequentr.

Ex his infero Itingentia nr pprie Existentie exercite sub
propria duratione dici futura psentia, et pterita futura an
tequm illam habeant psentia cum illam habent pterita post quam illam habuerunt,
ideo qd Itingentia in pprio genere simul eé ri possunt, futura psentia, et pt
erita, at in eé diuino ri dicuntr futura, nec pterita, sed psentia, qd ibi psentia
preterita, et futura, ri durationis Creatæ sunt psentia deo in æternitate; quare
futura psentia, et pterita, quæ ex pte modi eéndi in proprio genere, et me
nsura ri possit eé simul in deo, et in æternitate, sit simul, et cognoscuntr
simul a deo ut psentia, qmuis ex pte rei cognitæ ri existentiæ, et dura
tionis propriæ futura sint futura psentia, et pterita.

Sed replicabis 1º. Si omnia futura psentia, et pterita sunt
deo existentia ppter actualitatem sui eé, et naē, fieret ut
Creaturæ possibiles eént deo existentes, et cognoscerentur a deo ut tales, qd é flum,
cum possibilia sint in poá ad eéndum, et ri eéndum. 2º replicabis, qa ex ead
evidentia sequeretr Itingentia ut existentia in actu exercito in ppria men
sura eent deo psentia in eé diuino ante actuale decretū diuinæ voltis, qd nega
uimus, pr sequela, qa ri cognitio illius existentiæ diuini intellis ri potest
eé in poá, cum sit actus purus.

Rño ad 1am replicam Iiedendo sequelam de existá
possibilium ex pte modi eéndi illarum in eé diuino, et in
æternitate, in quo cognoscuntr a deo, et ndo illam de existá ppria sete
nente ex pte ipsorum, et exercita in ppria duratione, m possibilia in eé
diuino sit existentia, et psentia deo, alias nullo mo posent a deo cognosci,
sed tn Itingentia sm se sumpta, et etiā ut stante existentia in deo sit in
poá ad eéndum, et ri eéndum in ppria mensura, et ad exercendam illam exis
tentiam, qm habent in deo.

Ad 2am replicam n. sequelam, ad cuius pem
dico intum diuinum ri posse esse in poá ex pte modi
cognoscendi, at proinde raé illius existentiæ, ut cognoscibilis in actu sig
nato in deo alias ri eet actus purus, et infinitus in eé notitiæ; posse tn
eé in poá raé illius existentiæ, et cognoscibilis in actu exercito, qa hoc
ri eé eé in poá ad aliqm nouam cognem, sed ad accipiendam aliqm nouam
terminationem, qua fiat practicum, qd é Creatam eé in poa ut accipiat pf
ectionem ab ipso, ut Capo. pcedenti dixi cum Egidio, ubi etiā dixi hoc in

esse in intum accipere aliquam perfectionem in esse cognitionis, seu notitiam ab aeterno cognito, sed illam communicare Creaturis, quae sunt in potentia ad accipiendam existentiam a Deo, medio intellectu, et voluntate.

Sed dices, intellectus divinus in hoc casu non solum accipere ordinationem a divina voluntate, qua fiat practicus, sed etiam accipere aliquam perfectionem intra genus notitiae, qua post productionem rerum cognoscit res productas existere in seipsis, quod antea non cognoscebat.

Respondeo, tamen cognitionem cum necessario supponat actum divinae voluntatis, et ratione illius sit libera, et terminetur ad opus externum non dicere perfectionem novam in esse cognitionis, ideoque intellectus divinus sicut est in potentia respectu ordinationis voluntatis, potest etiam esse in potentia ad omne illud, quod sequitur ad talem ordinationem sine eo quod accipiat aliquam perfectionem in esse notitiae, sicut non accipit per ordinationem perexistentis notitiae.

Quare [illegible] sane bene explicatur id quod Apostolus ad Rom. 4. dicens Deum vocare ea, quae sunt tanquam ea, quae non sunt.

Eo quod ait Aug. lib. 15. de trinitate cap. 3. sic Deum non aliter cognoscere facta, quam fienda, quod ut ait Egidius quodlibeto 6.° q.ª 1.ª intelligendum est quantum est ex parte scientis, quia non pleniorem cognitionem habet Deus de rebus factis quando factae sunt, quam antea habebat, quia sciebat res factas antequam fierent quantum ad essentiam, et existentiam, et quantum ad omnes circumstantias sub quas fieri debebat, ut non sibi circa scientiam accreverit ex rerum factione quamvis quantum est ex parte rei factae aliter sciverit facta, quam fienda, quia facta scivit esse facta, et fienda scivit esse fienda; et ideo Deus non aliter res facta[s] scit facta, atque fienda, sed ipsa scita aliter se habent facienda, et facta.

Caput Sextum In quo distinguatur haec praescientia a scientia media, et a doctrina R. R. et Thomistarum.

Sed dubitabit aliquis an, et quomodo distinguatur haec praescientia, quam explicuimus in hoc dubio a scientia media, et a doctrina R. R. et Thomistarum.

Respondeo in aliquo convenire cum utrisque, et in aliquibus differre.

Pro cuius intelligentia adverto A. A. scientiae mediae affirmare Deum posse cognoscere futura contingentia conditionata ante actuale decretum divinae voluntatis ratione futuritionis existentialis, quam negant R. R. et T. T. et ratio est, quia putant haec necessitatem determinatam in seipsis, et in sua futuritione, ut Cap.° 1.° diximus integre Egidiana schola distinguit duplicem futuritionem, et existentiam, et contingentiam conditionatorum: alteram, qua existunt in seipsis, et in propria mensura. alteram vero qua existunt in Deo, et in mensura aeternitatis, quo supposito dicimus Deum posse cognoscere futura contingentia etiam conditionata

et

et praesentia Deo in seipso, et in aeternitate ante actuale decretum dinegatis, in quo venimus cum scientia media Patrum Abulensis. Et discedimus a Thomistis, affirmamus enim Deum non posse cognoscere futura contingentia vel existentia in proprio genere, et mensura, aut futura futuritione se tenente ex parte ipsorum, in quo convenimus cum Thomistis, et recedimus a Jesuitis.

Differt autem praescientia ista a scientia media ex aliis capitibus 1.º quod ex parte necessitatis, nam Patres scientiae mediae dicunt cognitionem consensus futuri sub conditione auxilii efficacis ante, quod nos negamus, alius auferretur a Deo libertas, omnipotentia, et providentia, ut cap.º 1.º cum Aegidio explicuimus, quare dicimus, quod etsi non possit esse praescientia sine praescientia, ut cum Aug.no et Aegidio diximus cap.º 3.º tamen diximus hos modos praescientiam in natura sophistica non posse non esse beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur quicunque liberantur: quare obiectum talis praescientiae est consensus fiendus sub conditione auxilii efficacis, quod non specialis gratia beneficiorum Dei quare diximus possibile esse auxilium efficax ante consensum et conditionatum sine dispendio libertatis, quod negant Jesuitae.

2.º Differt ex parte obiecti materialis, quia praescientia potest esse praescientia bonitatis gratiae, et etiam beneficiorum Dei secundum naturam actus boni, et liberi, quod non contingit scientiae mediae, quae solum est praescientia bonitatis gratiae ut dixi cap.º 3.º 3.º differt ex parte medii, quia scientia media secundum suos Patres Abulenses cognoscit Deus futura contingentia conditionata immediate in ipsis contingentibus futuris, quae putant esse cognoscibilia: at praescientia ista non cognoscit Deus, nec potest cognoscere futura contingentia immediate in seipsis; 1.º quia Deus non potest cognoscere creata in seipsis, sed in ipso, deinde quia etiam non posset cognoscere creata in seipsis futura contingentia non sunt cognoscibilia, quia non habent veritatem determinatam usque dum existant. et sic Deus ut cognosceret illa expectaret eorum existentiam interim.

4.º Differt ex parte obiecti formalis, quia obiectum formale scientiae mediae secundum suos autores est veritas creata, quam dicunt habere futura sub conditione, at vero huius praescientiae obiectum formale non est veritas ipsa creata contingentium, quia eam non habent, nec possunt habere ut futura contingentia sunt, et etiam si illam haberent cum esset mutabilis non posset specificare, sicut necessitatis immutabilis Dei. Citra huius praescientiae obiectum formale veritas in causa, et immutabilis, quam habent contingentia in Deo, unde video quia contingentia futura sunt in seipsis praescientia a Deo, ut dicunt Jesuitae, sed potius quia praesciuntur a Deo futura sunt, quia ut cum Boecio l.º de consolatione dixit Aegidius in 1.um

Dist.e

dist.e 38. principali 2a q.e ultima, proposterumq ut aeterne prius tempore alium eventus causa cē dicantur, est n. dicā aposteriori, est res futura, q.o

scitra a Deo

Si differt expte modi cognoscendi, q.a r.o si si. sic me Diz inbus divinis cognoscit futura contingentia sub conditione aposteriori et ab effectu, m.r.a eos n intelligitur deum cognoscere sensum sub conditione futurum. l. n. futurum cuique causa scientia. l. n. scientiat, ideo expectat eiusdem determinationem sub conditione exercita in propria mensura, ut eam cognoscat, et etiam ut cognoscat an sit medica efficax. l. n. sicut medicus ignorans qualitatem, et modum medicamenti expectat eventum, ut cognoscat an sit profuturum infirmo, et fir carad in firmitatem sanandam.

At r.a d. Thom, et Egidium, et alios, quos sequimur Deus n cognoscit futura aposteriori, et ab effectu, sed potius quam q.o cognoscit in seipso, et in sua omnipotentia ut in causa, et in s.e radice libertatis, et etiam in repraesentativo infinito omnium possibilium futurorum, praeteritorum et etiam cognoscit in seipso futura ut in causa, et in sua omnipotentia, q.a in ea continentur omnia opera nostra etiam ut libera sunt, q.a ut sit Egidius in Ium dist.e 39. q.e 3. § visa fortuito. Cum divina praescientia sit causa entis in eo quod ens ipsius necessitatis, et contingentis eam oportet cum quod ens ipsius necessitatis, et contingentis ... [illegible] ... entis in eo quod ens, quod contingens, et necessarium existant differentiae entis in eo quod ens, quod contingens, et necessarium existant differentiae entis ... in 2.o dist.e 1. q.e 1. q.e 3. art. 1. § sincauti, potius in proximis etiam probat in 2.o dist.e ...

dicam.

Et quidem si contingentia, seu actus liberi boni fiant speciali beneficio Dei, qualiter fieri necesse est in natura supra mi, dubium n ē Deum cognoscere bene in sua omnipotentia media efficacia, quibus possit eos praedefinire, quod constat ex pluribus scripturis, et S.S.P. testimoniis, et ex ratione efficaci, quam adduxi. Egidius in Ium dist.e 47. q. 1. art. 1. quibus motus Ripalda dist.e 109. de ente sup naturali sect. 2a ait, potentem ē motionem gratiae ita congruam, et attemperatam voluntati, ut cadat dissensus moraliter impossibilis, et sane, inquit, ē communem theologorum sententiam, ita ut nullum noverit qui hoc neget, et n.o nomine specialiter adducit pro hac s.a nostrum Egidium in Ium dist.e 26. q.e 1a. art.e 3. §.o advertendum, Argentinam eumibidem q. unica art. 3.o et alios, imo inquit, teneri negari posse Deum pro arbitrio q.bo et quomodo voluerit obtinere nostrum consensum, et hoc bene ratione ob potentia independenti a scientia media

Civ.º Contingentia in fanto [illegible] beneficio gr̃e ut contingere
pot̃ in duo bus actibus liberis naturalibus non conducentibus ad vitam
aeternam, et fortassis contingit Angeli ad hue existimo illa contingentia
se revertitatem detram, in omnipot̃a ut in 1.ª cau., q.ª o[illegible] actus liber non so[illegible]
ut actus é, sed ut [illegible] e liberum é participatio esse Dei, q é infinitus, et n̄
pot̃ n̄ continere sé esse pose, et ideo illud esse liberum contineatur in omnipot̃a,
qua é entis in eo q̃d ens, ut citatis locis ex 1.º sententiarum docet Egid.

Dices deum continere in sua omnipot̃a actus liberos ut tales
sunt, non ut futuri sunt, et ideo cognoscere actus liberos esse
actus liberos, et contingentia eé contingentia, n̄ tn̄ cognoscere contingentia
esse [illegible] eé futura, [illegible] quia sicut esse liberum é aliq̃d esse, ideo q̃d de
[illegible] contineri in omnipot̃a, et tn̄ ea cognosci ita esse futurum est aliq̃d ée, et ideo
in omnipot̃a [illegible] contineri debet, et cognosci.

Continentur, et cognoscuntur futura contingentia in deo tanquam
in repraesentativo infinito, q.ª sicut deus loq̃d é infinitus
in suo esse, et virtute continet actualiter omnes effus cum omni [illegible] modis
necessitatis, et libertatis eorum, et n̄ in pot̃a ad continendum aliquem similem
eius, sic q.ª é infinitus in eé repraesentativo continet omne repraesentabile,
et n̄ é in pot̃a ad aliq̃d denovo repraesentandum, ut saepe dictum est.

G.º Differt [illegible] scia media, ex parte primi, ex quo su
mit certitudinem, et infallibilitatem, n̄ scia media
ex.ª eius A.A. desumit certitudinem a veritate obtiva creata, q̃m ha
bitura sit contingentia in proprio genere sub conditione auxilii, quae veri
tas productione anti denominat contingentia vera, et ideo dicunt depné
quas ex.ª eos innititur scia media, quare dicunt no átem creatam potuisse
impedire ut n̄ esset in deo scia media, neque destinatio: at scia [illegible] sumit
mit certitudinem a veritate obtiva creata absoluta. [illegible] conditionali,
q̃m habitura sit contingentia in proprio genere, et mensura; sed a veritate,
q̃m haet in o[illegible]pot̃a, ut in cá, et in essentiâ, ut in primo repraesentativo,
quare notas creata n̄ pot̃ impedire q n̄ in deo sit scia, et [illegible] destinatio,
ut latius dubio sequenti.

Dices cum quadam [illegible] Jesuita a me de hac opinione
consulto [illegible] deum ideo repraesentare haec contingentia
futura potius q̃m illa, q.ª ipsa in propria duratione futura sunt sub con
ditione, et cum ideo sint futura, q.ª creatura esse determinatura sub con
ditione auxilii, fit ut 1.ª radix certitudinis cognitionis contingentium desumenda

sit

sit ex veritate, et futuritione conditionata, quae habitura sunt in proposito ex
nere proveniente a determinatione creaturae, non ex repraesentatione, quae non est
in esse divino. Sed imprimis si loquamur de operibus boni factis in sta
tu naturae lapsae, haec doctrina non habet locum in nostris certe. 1°
quia iam prius, quae praeceditur non esset sua beneficiorum Dei, nec in sta
tu conditionati diceretur Deus facere ut faciamus, quod est falsum, ut tale praedictis
indubio. 2° quia alias radix infallibilitatis prius, et discretionis
praedestinati esset retrahenda totius creaturae sub conditione futura, et non
omnipotentia, quod est falsum, ostendam in sequenti. 3° quia alias promissi
ones Dei niterentur praevidentiae boni usus gratiae, et non e contra, quod est ... Apost.
ad Rom. 4. et D. Aug. ... S.S. cap. 3. et dicam in sequenti.
At si loquamur de actionibus liberis, quae fiunt post
sine speciali beneficio gratiae, non habet locum etiam illa do
ctrina ... quia alias ut cum ... docet Aegidius loco citato 4a dif
ferentia, non ideo contingentia erunt futura saltem sub conditione, quia di
vina providentia ... futura esse praescit, sed potius quia ipsa futura sunt
divinam providentiam, et scientiam facere non possunt, quod est falsum, alias non res
creatae erunt causa divinae providentiae et scientiae, quod non esse dicendum patet, quia ut
dicebamus ibi cum ... secundum posterum est ut aeterna prius tempo
ralium eventus causa esse dicatur, cum non sit posterum ut prima causa et prima rep
praesentatio eius sit effectus alterius, et mensuretur ab aliquo, cum primum
in unoquoque genere sit mensura, et regula ceterorum, ut late probat
Aegid. in primum ... principali ... per totam, et est ... nota, de
inde, quia nullum perfectum divinum mensuratur, et causatur ab aliquo creato, neque
non ideo Deus est omnipraesens, quia sunt creaturae, neque est immensus, quia est loca,
neque amat res creatas, quia sunt bonae in se, sed potius quia amat illas bonae
sunt, ideoque non est dicendum ... divinum repraesentare haec contingentia
potius quam illa, quia haec in propria mensura futura sunt in propria men
sura.
Dices creaturam non posse esse causam entitatis divinae, et sic ... posse
tamen esse rationem a priori terminationis ipsius ad creaturas, ideo
que voluntatem creatam posse esse rationem a priori quare divinum esse repraesentat
haec scilicet illa contingentia sub conditione futura, et terminationis scien
tiae Dei ad talem futuritionem.

Sed ...

D 2° q° [illegible] nec posse ēē raōn a priori terminationis esse Dei [illegible] sciā ad ipsas bene do et vlt² Celestinus q̄d libro 13. Disp° 1° Cap° 5. n° 3° et p̄bant raēi facte, 1° q° rō illius terminationis Diuini intui ē et in p̄oā, et nō ēē actus p̄urus in raē notitiē 2° q° sciā Dei terminati ā cognoscenda Dtin gentia sub Dditione futura nāalis, et ante oē decret actualē diuinē uōtis, a q̄ in Deo prout sunt inuariabilis esse in Deo, q̄d non potest dependere a creatura

poterit aut Creatura apposita Detratione actuali diuinē uōtis ēē raō a priori secundaria terminationis sciē Dei ad creaturas ut existentes in actu exercito in p̄prio genere, et mensura, q° rō huius terminationis logō n' dicat p̄fectionem in genere notitiē, ut dicimus Cap° p̄cedenti n' intui diuini ē in p̄oā et determinetr ad illam 1° a diuina uoluntate, que est caā 1° existentiē rerum in suo p̄prio genere, et 2° uoluntate creata sue alia caā 2°

q̄d Dtingras quatē diuinum esse repsentet futurum Dting entium futuritionem potius q̄m illorum? Reō Dari caām a priori, q° licus q̄d ē sum in aliquo genere ut ē Deus in eē repsentatiuo n' p̄ōt assignari alia caā, aliās n' esset sum, q̄muis fortasse possit assignari aliqua raō logica, q° 1° caā debet Dtinere omne factibile, et sum repsentatiuum oē repsentabile, et ideo futuritio illorum Dtingentium cum sit repsentabilis Dtinetr in Deo, et repsentatr in ipso, e Dal. n° aliorum Dtingentium futuritio, cum futuritio n' sit, nec Dtineatr in Deo, nec repsentatr.

tandem differt sciā ista a sciā media ex p̄te Dtingentiē, et mutabilitatis obiecti, q° obt sciē mediē ut sit Dsensus sub Dditione futurus futuritione retenente ex p̄te ipsorum in p̄prio genere, et mensura, et q̄ sit indeni, et mutabilis a creatura fit ut sciā media sit mutabilis a creatura, et Deum eē in p̄oā rō terminationis sciē mediē ad Dsensum, et et sit ipsum Dsensum eē p̄tr intentionem Dei, et Dsequentr q̄d aliq̄d fortuito Dtingat Deo. at obt istius sciē ē Dsensus futurus futuritione retenente ex p̄te modi eandi immutabilis ipsorum Dtingentium in Deo, q ē omnino determinatus, necessarius, et p̄sens Deo, q̄m rō talis futuritionis sit rerum in determinatarum, et Dtingentium, quare rō talis futuritionis Deus n' ē p̄oā adesse p̄ raēm et rō alicuius terminationis sciē Dei ad ipsa

q̄d si dicas, illa futuritio potest eē, et n' esse, q° p̄ōt a Deo cognosci, et n' cognosci, q° et ex p̄te subiecti cog° illius sit nāalis ē libera ex p̄te obti, ac p̄ Dsequens ē sciā media

Reō D. [illegible] anē, p̄ōt eē, et n' esse simul libertate et p̄arata ad propriam durationem, et proprias caās ad, si p̄paretr ad diuinum eē, et sciām n°, et Dsist et n°, q° ut cum Egidio, et aliis dicebamus Cap. 1°.

Dtin

ꝯtingentia lʒ sint se ꝯiberata, et ꝯpara ad propriam durationem, et ad caūs p̄ximas. s. ad voluntatem, et auxilium sint ꝯtingentia, et possint esse, et n̄ esse, tn̄ ꝯparata ad sciām Dei n̄ st ꝯtingentia, ꝯ necessariare existate ꝯsequenti, et ꝯposit n̄ eē, et ideo Deus h̄t sciām necessariam Deus ꝯtingentibus, et cognoscit res variabiles sine variatione, ut bene Egid. in 1um, dist. 38. pāli 2a. q. 2. ad 1um. et pot explicari exemplo, qa et nos habemus cognem certam apriori de rebus inreprouabilibus, ut hēt Logic ui, q sūt certo p̄ suā prouabilem generaturum opinionem, ui Deus scit certo ꝯ ꝯtingentia futura n̄ illa n̄ sc aposteriori, ut Jesuitę dicunt, ꝯ ptz apriori.

a Thomistarum, et P. Florum doctā differt ista priā, qa. pᵃ. clam dicendum ē Deum cognoscere futura ꝯtingentia et ꝯditionata ut futura futuritione signata in eē dinō, et cognē ētenente ex pte Dei cognoscentis ante oē actuale Decretū dinē uoātis absolutū ex pte ac tus, et ꝯditionatū ex pte obiecti. 2o. differt, qa lʒ ꝯcedamus thomistis Deum n̄ posse cognoscere futura ꝯtingentia futuritione se tenente ex pte ꝯ sorum ꝯtingentium, et exercita in proprio genere, et mensura ante actuale Decretū uoluntatis diuinę, dicimus tn̄ ad cognoscendam n̄ sufficere hoc Decretū uoātis dinę, ꝯd necessariam eē Determinationem uoātis creatę. ꝯd sit ai sine fieri Deum cognoscere res in tempore, in quo est determinatio ac aturę negatis ꝯ, qa Deus cognoscit res in seipso, et in æternitate, n̄ in seipsis, et in tempore, cum mus cognoscendi Dei sequatur naām lius, et hęc sit ab æterno.

Dubium 3um qd intelligat S. Aug. nomine præparationis in def. pdestinationis?

Explicuimus dub. pcedenti qd intelligat S. Aug. nomine pscientię, qm diximus eē uelut genus pdnis. nunc autē inquirimus qd intelligat nomine præparationis. quod est 1o. diffnis?

Caput 1um Proponuntur Sntā

Primas. afirat Augnum p. noē pparationis intel lexisse actū intus, ita Carmelitani tractu 3o. disp. 1a. Dub. 4o. no. 145, Joannes a S. Thā disp. 7a. art. 2o. no. 8. et 9. et ꝯmuniter thomistę, et oēs illi, q dicunt pnem ꝯsistere principaliter in actu intus.

Differunt autē isti A.A. in explicando actū intus, quem intelligat S. Aug. noē pparationis, m̄ Carmelitani intelligunt nomine pparationis actū intus, q dicitr, q dr̄ imperium, quo Deus ultimate se ꝯparat ad utendū sua potē executiua in ordine ad collationem beneficiorum, et eadem uidetr eē mens. Joannis a S. Thā citato loco iunctis

Sii

Sis, neq. Scian. 3. a. n. 7. alii putant act. intui, quem intelligit Aug.

P. nomine praeparationis esse iudicium practicum, sicuti dentes sentire ... Con

nestus, et alii. 2a. Sa. affirmat Aug. nomine praeparationis intellexisse act.

voluntatis s. propositum, seu decretum actuale, quo discernit, et disponit media infallibilia, quibus liberantur electi a massa perditionis, ita lxnxii

Egid. opusculo de praedestinatione, et praescientia ptot., et Clarius in 1um d. 40. q. 1a. a.

1o. ubi praeparationem gratiae inquit esse propositum dandi gratiam, propositum autem sia

nificat actum voluntatis ex illud Apostoli ad Ephesios 1o. sm propositum vo

luntatis suae, Ariminens. in 1um d. 41. q. 1. art. 2. Celestinus gdi

Sexto 24. disp. 2. Cap. 1. §. 2o. n. 23. ex aliis Francisc. Sugo d. 38. cap.

4. n. 2o. et indicant Arrubal d. 60. Cap. 1. n. 3. Co. firem. Alarcon tractu

4. q. 2a. Cap. 3. n. 3. et qd qd dicunt pnem principaliter consistere in actu

voluntatis.

Diferunt etiam isti A.A. in explicando actum voluntatis, quem intelligit Aug. nomine praeparationis in hac definitione,

eo, qd hic actus debeat p. supponere cognitionem futurorum contingentium, di

cunt tamen modo explicandi in Francisc. Sugo cum aliis Servitis dicu

nt Sunt actum esse decretum, quo Deus decrevit ut sint absolute futura conting

entia, quae p. videre futura sub conditione p. suam medium, ideoque illud

decretum decrevit ut sint absoluta in proprio genere, et mensura actu li

beros Creaturae, quos Deus p. suam mediam providit in eodem genere me

nsurae sub conditione futuros.

Egidius vero Ariminensis, et alii dicunt hunc

actum voluntatis esse illum, quo Deus disponit ut sint in

proprio genere, et mensura actus liberi Creaturae, quos Deus vidit in sua

ipso, et in sua aeternitate futuros, ideoque Deus decrevit ut sint absolute futura sub conditione, Bllis

in tempore, quae providit esse in tempore, futura sub conditione, et in sua aeternitate

ut absolute in tempore, quae Deus providit esse in suo esse, et in sua aeternitate

Caput 2um Aug. nomine praeparationis intelligit actum voluntatis supponentem suam futurorum

Mihi dicendum videtur Augnum nomine praeparationis intel

lexisse actum voluntatis supponentem praesciam futurorum conting.

entium, ita A.A. 2a. Sa. et pro utraque pari ex eodem Aug. de dono perseverantiae

Cap. 17. ubi ait, itaque sua dona quibuscumque Deus donat procul dubio donatu

rum

rum se esse praescivit, et in sua praescientia praeparavit, ubi per eodem accipit S. Doctor Donationem, et praeparationem, et ait donationem supponere praescientiam. Ironice Augustinus D. Gregorius l. 2. moralium cap. 2. ubi ait, Deus se futura praesciens ante saecula decrevit qualiter per saecula disponantur, ubi quod, Deum praeparare, quod S. Aug. dixit, D. Greg. inquit decrevisse, et addit hoc decretum supponere praescientiam.

Id ipsum ... D. eodem Augustinum nomine praeparationis intellexisse actum voluntatis pii, quod praeparatio gratiae, et gratiae donatio solum differunt ut activum, et passivum, id donatio gratiae actus voluntatis, quod praeparatio, ... ex Aug. de praedestinatione Sanctorum cap. 10. ubi ait integram, et praedestinationem ... interest, quod praedestinatio gratiae praeparatio, gratia vero iam ipsa donatio, non distat, quod donum est actus voluntatis, propter quod spiritus sanctus donum dicitur.

Quod ille actus voluntatis, quem intellexit Aug. nomine praeparationis supponat praescientiam futurorum contingentium necessario distat ex eodem Augustino citato cap. 10. ubi ait, quod dicitur ait Apostolus non ex operibus, ne forte quis extollatur ipsius sumus ... figmentum creati in Christo Jesu in operibus bonis gratia est, quod autem sequitur, quae praeparavit Deus, ut in illis ambulemus, quod est quae sine praescientia non potest esse, potest autem esse sine praescientia praescientia

Et ... ex cap. 14. de dono perseverantiae, ubi ait, an quisquam dicere audebit Deum non praescivisse quibus esset daturus, ut crederent: aut quos daturus esset filio suo ut ex eis non perderet quemquam? quae utique si praescivit per facta beneficia sua, quibus nos dignatur liberare praescivit, ex quibus infert praedestinationem esse praescientiam, et praeparationem.

Et in eodem cap. Aug. de obedientia, qua perseverant S. usque in finem, quam dat illis Deus, et ait, et ipsa quod Dei donum est quod dedit eum Deus vocatis suis, illa vocatione, de qua dictum est sine poenitentia sunt dona, et vocatio Dei omne Christo ... praescivit. Id ... ex dicendis amplius ...

Caput 3um actus voluntatis, quem S. Aug. nomine praeparationis intelligit non innititur sua media —

2°. mihi ... hunc actum voluntatis, quem dico nomine praeparationis Augustinum intelligere non inniti suis mediis, ita ut decernat esse absolute

in

i[n] ip[s]o o[mn]i genere, et mensura actus rec[tit]udinis humanae, quos di
in eodem genere et mensura p[ro]uidit p[er] sciam mediam sub ditione lib[er]tatis
eos lib[er]o S. A. relato cap. 2.º p[er] 1.º m[od]o defendendi d[ict]am s[enten]tiam.
posset. Sed d[icitu]r p[rae]clari r[ati]o[n]ibus, q[ui]bus dub.º p[rae]cedenti cap. 2.º p[ro]bauimus
ee in deo sciam illam mediam, q[uo]d etiam p[er]secuti sumus c. ultimo.
Idea ommissa ad d[ic]o p[ro]bari pot[est] d[ict]a ex dubio p[rae]cedenti cap.º 3.º d[ic]t.º 3.
q.a x.º Aug. p[er] p[rae]ui[sione]m, q[uae] requirit p.º, seu p[rae]p[ar]atio in n[atur]a lapsa debet
e[ss]e sp[eci]ale beneficium Dei, ut etiam p[ro]bauimus ibi.
3.º p[ro]b[atu]r d[ic]t.º ex intentione Dei, q[uae] supponit s[e]cundum p[rae]p[ar]atio, m[od]o sup[er]p[ar]a
ratio ori[tu]r ex intentione Dei, q[ui]a intendit ostendere q[uo]d posit sup[er] gr[ati]ae
beneficium, at si niteretur sup[er] mediis id Deus n[on] ostendet, ne posset osten
dere; i[ta] p[rae]p[ar]atio n[on] innititur sup[er] mediis, et ita de tr[actatu]
S. ar[gumentu]m est ex p[rae]sa. 4.º q[uaestio]ne. 3.º Cap. 10. de correptione, et gr[ati]a,
ubi S[anc]tus ponit diff[eren]tiam int[er] Adamum in statu innocentiae,
et Angelos ex una p[ar]te, et S.S.tos seu electos in n[atur]a lapsa ex alia, q[uo]d v[tr]isq[ue]
dedit gr[ati]am sup[er]n[atura]lem, t[ame]n illis n[on] dedit ad iutorium gr[ati]ae, quo op[er]arentur, sed quo
op[er]arentur si uellent, et sine quo n[on] possent op[er]ari, istis u[er]o dedit adiutorium, quo
infalibiliter op[er]antur, et [hui]us r[ati]o[n]em assignat, ex eo q[uo]d Deus dedit hom[ine]m
in statu innocentiae rectum, et sanum, et uo[luit] ui[de]re q[uo]d ualeret liberum
uol[untat]is arbitrium, at u.º in n[atur]a lapsa, et sauciata p[er] peccatum originale
ostendere uoluit sup[er] gr[ati]ae beneficium, ait. n. Deum sic ordinasse Angelo
rum, et hominum vitam ut in ea p[ri]us ostenderet, q[ui]d posset eorum liber
um arbitrium, deinde q[ui]d posset sup[er] gr[ati]ae beneficium.
mo[ueri] u[ide]t[u]r p[rim]o, q[uia] n[on] si p[rae]p[ar]atio niteretur sup[er] mediis ra[tio]
illius n[on] ostenderet Deus maius gr[ati]ae beneficium in
n[atur]a lapsa, q[uae] integra, et certa, cum beneficium gr[ati]ae ostensum in
n[atur]a lapsa e[ss]et dumtaxat morale, desumptum ab ordine ad sciam medi
am, et ab oportunitate vocationis, q[uo]d etiam ostendit Deus Angelis bonis,
et ostenderet in Adamo in statu innocentiae si uellet illi aliq[uo]d gr[ati]ae be
neficium d[e]ferre. Respondeti pot[est] 1.º ex Molina in concordantia, q[uaestio]ne 14.
art.º 13. d[isputatio]ne 4. §.º Ex [hoc] ult[im]o aut[em]. maius beneficium
gr[ati]ae ostendi a deo in statu n[atur]ae lapsae, q[uam] integra, q[ui]a gr[ati]a collata Ada
mo in statu innocentiae fuit solum habitualis, gr[ati]a u[er]o collata p[ost] isti, in
statu innocentiae fuit actualis. Sed hac in docta sustineri n[on] pot[est],
q.a c[ontra] d[ict]a communem theologorum s[enten]tiam, q[ua]s plures refert, et seq[ui]t[u]r
Ripalda disp.e 111. de ente sup[er]n[atur]ali, sec. 7. n.º 42., et in theos

sanum

D.

D. Bonaventuram, Egidium, et Gregorium in 2um dist. 29. id si nō quunt de grā actuali, sd de habituali, neqz autoritates, quas adducit Ripalda amplius ꝓbant, qm necessitatem grę habitualis.

quare melius ꝓbari pōt necessitas grę actualis, ex eo qd Aug. eodem mō sentit de Adamo in statu naē integrę, ac de Angelis, sd Angelos indiguisse grā actuali cz dicat ex Omni Theologorum scꝫ cum Magistro in 2um d. 5. ubi Egid. q. 2. art. 1. Argentinas q. unica art. 1.

2. pōt responderi ex Ripalda citata disp. 111. n. 13. deum ostendere suū grę benefitium in naā lapsa, et n in integra, qa in naā lapsa dat sanctis adiutorium efficax grę, Adō vō in naā integra dedit sufficiens dumtaxat, qd ꝓbat ex Aug. l. de correpte. et grā cap. 12. ubi loqs de sanctis in naā lapsa, ait lis n solū dat adiutorium quale 1o homini dedit sine quo nō possint ꝑseverare si vellint, sd in eis etz opatr, et vale.

Aug. sat satis facit, qa Aug. ut dictū ex in eis in argūto [illegible] eodem mō dixerit de grā collata Adamo in naā integra, ac de Angelis, sd xa. Ripaldę, et alios suę mediae defensores Angelis bonis dedit deus adiutorium efficax efficatia desumpta a dissensu ꝑ sciām mediam ꝑuiso ut docet ipse Rip. citata disp. 111. sect. 8a. qa speciale benefitium grę, qd deus intendit ostendere in naā lapsa, nō pōt disistere in diensu ꝑ sciām mediam ꝑuiso, sd in aliquo anti ad dsensum, et independenti a sciā medīa.

Responderi pōt ex Ripalda citato loco n. 14. deum in naā lapsa ostendere maius grę benefitium, qm in integra, et hoc dsistere in aliquo anti ad dsensum, et connexo cum illo, sd hoc n éé aliquid physicum, sd morale

sd 2a. qa Cum Ripalda ludit, qd intendimus in naā 2e. Cum sd dedat ꝑ ꝑparationem benefitiorum dei n dependere a sciā media, sd a naā ipsius benefitii, et adiutorii dei, qm uis id velit dissimulare, nō naā benefitii moralis, cum dicat vocationes, et auxilia posse éé certa certitudine obtiā, ex ipso qd retulimus dubio ꝓcedenti.

4o. pr 2a. ex naā dirę ꝑ [illegible]issionis, et exꝑssiō cui innititr, qa si ꝑparatio ista innititr scię mediae, gię promissiones divinę n innitentr omnipoę, sd praię dsensus hu

Di

Ditione futur. id dis quense D. Apost. et Aug. 19. et ani, Sequelam, q. ix. S.A. suæ medie, que è Simpliciter necessaria, ut Deus qui beat beau xilii necessariis ad divinam providentiam, et ordinem, Cum X. ea sine suâ media Deus ecco modo procederet, q. n deet auxilia efficatia in sua potestate independenter a tali suâ.

Minor vo probo ex Apost. ad Rom. 4. y gloriam illam promissionem filiorum spiritualium Abrahe factam a Deo Genes. 17. Patrem multarum gentium constitui te, sicut loquens de Abrahamo, in repromissione et Dei n hesitavit diffidentia, id confortatus e fide dans gloriam Deo plenissime sciens q. quæcumque promisit potens e, et facere, ubi certitudinem confidentiæ Abrahæ n in propriam Cuentus sub deditione posuit, id in omnipotentiam Dei, quo quæcumque promisit potens e, et facere reduxit Apost.

Unde Aug. l. de correpte. et grâ Cap. 12. sicad nunc propositum ait, quæ potuit potens e, et promittere, aut quæ promisit potens e, et ostendere, aut quæ promisit potens e prædicere, id quæ promisit potens e, et facere, et deinde l. l. cap. 3. n ait (inquit) prædicere n ait promittere, nisi et aliena facta pot prædicere, et promittere, n ait potens e, et facere, at pro inde n aliena facta, id sua, quibus verbis vel Solutiones, quas excogitari post adversarii prævenit Aug., et veluti spiritu prophetico impugnavit.

Id vel ex docta Ripaldæ citatis locis Deum promisisse Abrahæ, quæ erat potens facere moraliter, q. habebat in sua potestate media infallibilia in fallibilitate morali. Id q. 1. q. ut diximus media ista Cum sint infallibilia obtive re ipsa n distinguuntur ab auxiliis efficacibus, quæ Augustinenses adstruunt. 2. q. huic doctrinæ obstat verbum illud plenissime sciens, quo denotatur omnimoda certitudo fidelis Abrahæ, i. metaphysica, et n solum moralis quæ n posset e talis si motivum, cui niteretur n eet omnino certum et infallibile, nempe metaphysice. 3. q. alias fiducia, seu confidentia Abrahæ posset metaphysice loq. frustrari si niteretur auxilio infallibili infallibilitate duntaxat morali, et dei fidei supponi, quæ regulabat illam confidentiam # impedibilitate ... dei, qua

5. pr. M. ex impedibilitate ... dei, qui dicitur sup paratio istis beneficiis uni dei, qm dicit praedi

pr. niteretur suæ mediæ existentia pnis, et suæ mediæ eet impedibilis a creatura, consens absurdo, q. etiam mox pr, q. alias creà eet causa suæ dei ... terminationis illius ad creas, qd ee flum dictat ex dictis dubio pr.

Cap.

Cap.º ultimo di[ctum] ..., et specialiter, si liberum arbitrium est causa pri[ma] q[uo]d est Semipelagianum dicemus infra. Sequela est p[ro]b[atur], q[ui]a ... quaecumque medie p[ro]p[ter] innititur ... medie, sicut media innititur ... sui futuro sub conditione libere ... creatura in p[ro]prio genere, et mensura, ergo Cum creatura possit impedire consensum pot impedire sci[enti]am me diam, et ... pat[et] ..., q[ui]a q[ui] pot impedire aliquid pot impe dire q[uo]d q[uo]d innititur illi.

Et ... amplius, q[uo]d ... A.A. auxi lia sit omnino indiferentia, ut ... illorum ... ista ponat consensum, ut possit illum impedire absolute gratia illorum pot etiam impedire consensum sub conditione, ... q[ui]a ... eos ... conditionalis est vera, Si Petrus vocatus consentiet, in quantum ... absoluta est vera Petrus vocatus consentit, q[ui]a ablato consensu absoluto aufe[r]tur conditionatus, et cum innititur consensu conditionato ... media et in sua media ... fit, ut Creatura, quae pot impedire consensum absolu tum possit impedire conditionatam suam mediam, ergo ...

R[esponde]nt alig. ... negando sequelam, et ... Solutio Alberti Magni, D. Bonaventurae, Scoti, Durandi, Ricardi, Ariminensis, et aliorum plurium antiquorum, q[ue]m nos referunt Molina 1.ª p. q. 14. art. 13. disp.e 16. Suarez lib. 1.º de absoluta sci[enti]a futurorum cap. 9. n.º 9. Albiz tractatu 1.º de ... sci. 12. n.º 12. asserentium nos posse efficere ut Deus aliquid ... nec scire sit ... Id doctrinam istam ... posse sustineri ait Suarius supra, ... lam q[uod] impugnat ipse Molina, et Albiz, ex eo q[uo]d ... Dei fuit ab aeterno, et Creatura est in tempore, et ad praeterit ... impugnatio assumit ... posse dari ... antecedentem ad ... q[uo]d docent plures ex illis A.A. ... et alii, quos referunt Arimine nsis in 1.um dist.e 43. q. 1. art. 2.º in solutione quarti argumenti, tol etamus ... ibidem, q[uo]d et ... defendunt, quare melius impugnatur illa solutio ... rationis a nobis adducta.

neq[ue] A.A. relati tenent illam doctrinam, q[ui]a solum loquuntur de sci[enti]a visionis, qua Deus videt Creat[ur]as futuras, futuritione exercita in proprio genere, et mensura, et dicunt Deum, imo Creaturam potuisse ... efficere ut Deus non sciret, q[uo]d scivit. ... sciret quod non scivit, q[uo]d saltim de Deo verum est, q[ui]a ut dixi dub.º praecedenti Capite penultimo ad futuritionem contingentium exercitam in propria mensura ... decretum liberum actuale divinae voluntatis, et

det

determinatio uo luntatis Creatæ, quæ doctrina n' iubat illos
R. R. q.a preparatio Dei n' innititur sciẽ visionis, sed potius sciã vis
sionis innititur præparationi.

quare Suarez, Molina, Albiz, et alii ferendo.
sequelam n'ri arguti, ad Cuspemalis moderni neg
ant ultimam sciam, et ad eius pem dicunt propem illam, q pot impe
dire aliqd pot impedire qd illi innititur; verum est si illud qd pot
impedire é prius, et cau eius, qd innititur illi, q.a p se loqdo ualet bene
a la textiaé q.o auferti effitù ab illa essalitr dependens, falsam v.o
esse pem si illud qd pot impedire é posterius, et effitu eius ad illi inni
titur, n' ut ait Flericius p. de. 3. n.o 5.o q poeni é dd idq é poste
rius, n' é poeni dd idq é prius, q.a prius n' dependet a posteriori, et ideo
q pot impedire Dcensum absolute, q é posterior Dditionato sciã media,
et poni n' ideo pot impedire Dcensum Dditionatz sciam mediam, et pd
stinationem.

Hæc doctã n' multz displicet, q.a reddit ad Cam,
qm in 3a, et precedenti dubio ex D. Thó, Ægidio, et
aliis secutus sum, sd m' favor cum destruit scia m mediam certé,
similiter totz ædifitium Jesuitarum, qd illi innititur; qd sic ostendo.

R.o Dos R. R. Creá n' pot impedire Dcensum Ddi
tionatz, nec sciam mediam, q.a st ab æterno, et Creá
in tempore, q.o talis Dcensus Dditionatus n' é in potestate Creaturæ, qd
sit finit, alias posset Creatura impedire, qd est, q.o sciá media n' est
libera etz obiective, Cum sit de obieo qd n' é solum in potestate Dei, et
illi libero, sd neqe in potestate Creaturæ, et illi libero, at pinde sciam,
qm vocant medium eé inter naalem, et liberam, inter sciam sim
plicis intelligentiæ, et visionis n' est media Cum n' sit participet ce
sciã libera, sd é sciá omnino naalis, et simplicis intelligentiæ ut nos
diximus.

Destruuntur etz illationes, quas ex sciá media deducunt
Jesuitæ, n' imprimis n' pot dici, ut ipsi dicunt Deum
cog noscere futura Dtingentia in se ipsis, et in sua futuritione, sd in eé
Divinó, et in omnipotá, ut nos diximus — 2.o n' pot dicere ideo Deum cog
noscere futura q.a hæc futura st, Cum hæc Dditio sit posterior, et ef
fectus ad Caum, quare dicendz est, ut nos diximus Cum S. T. res eé
futuras, q.a sciuntur a Deo — 3.o n' pot dici p definitionem n' liberali
dertatem, q.a é in potestate uoátis Creatæ. sd de hoc p sua dico. sequi—

Caput 4um, actus status, quem Aug. intelli-
git ratione praeparationis inniti ... positis futurorum contingen-
tium in causis, et aeternitate praevisorum

Dicendum quod status Vitalis, quem Aug. intelligit ratio-
ne praeparationis inniti, praesupponit, qua Deus ab aeterno praevidit con-
tingentia futura in ipso, et in sua omnipotentia, et ideo talem praeparationem
in causis, quo Deus proposuit ab aeterno, ut sint in proprio genere, et me-
nsura in actu exercito existentia contingentia, quae ab aeterno, et
in seipso, et in sua omnipotentia, et aeternitate praevidit futura in actu signato,
ita ut talis praeparatio sit praedefinitio aeternitatis ad tempus in
statu conditionato absoluti, ita Aegidius, et alii DD. relati pro 2º modo
explicandi 2am Sam, et id negabunt 2. 2.

Haec Dº sufficienter manet probata capitibus praeceden-
tibus, et probari pot ex D. Aug. tract. 104 in Joan.
ubi explicans illa verba Christi Joannis 17. Pater venit hora cla-
rifica filium tuum, sicut ostendit se tempus, etc., etc. faceret,
et fieri sineret ab illo esse disposita, quae tempori subditus non est, quo-
niam quae futura erant per singula tempora in Dei sapientia
causas efficientes habent, in qua nulla sunt tempora, ubi S. Dr docet
dispositionem, qua Deus, quae tempori subditus non est res futuras per si-
ngula tempora disposuit habere causas efficientes in divina sapie-
ntia, quae non mensuratur tempore, sed aeternitate, et in illis conti-
neri, et illud esse, quod habent in talibus causis praedifiniri a Deo ut
in tempore sit.

Et cap. 9. de correpti. et gra. explicans illud
Apostoli, quod praevidit, et praedestinavit, inquit, vere
praeteriti temporis posuit verbum etiam futuris, tanquam iam fece-
rit Deus, quae iam ut fierent ex aeternitate disposuit, ideo de illo
dixit Propheta Isaias, fecit fecit quae futura sunt. ubi expr-
esse docet dispositionem Dei esse ex aeternitate ad tempus, et Deum
fecisse in tempore, quae futura sunt, ubique in suo esse, idem docet in
lib. de Sanctis, et profuximus in locis, quod pro nunc ommitto —

Et ita esse dicendum pro, quo contra, qua Deus prae

festinavit hominem in statu innocentiae, et Angelos sit effectus gratiae et omnipotentiae.
... potius gratiae praeparatio non est effectus specialissimus omnipotentiae, ipso autem Deum in
natura sua est specialissimus effectus omnipotentiae, et beneficiorum Dei praeparatio,
quia haec primo nititur debet omnipotentiae Dei, nisi medio dato quod illa primo Angelorum
nititur possit in suam media, scientia est omnia, quae quilibet effectus nititur suae causae speciali,
et illam necessario supponit, ab eaque essentialiter dependet.

Antecedens patet, et probat Augustinus: de correptione, et gratia a cap. 10, et
aliis in locis et probari potest ex Apostolo ad Ephesios, ubi ait, quae
sit supereminens magnitudo virtutis eius in nos, qui credimus secundum operationem
potentiae virtutis eius, et ad Corinthios 2. potens est autem Deus omnem gratiam abun-
dare facere in vobis, ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes abu-
ndetis in omne opus bonum.

Ex dictis infero actum liberi quorum divina scientia praeparatio est
intelligi futuros a divina omnipotentia, et esse efficatia sua intrinseca au-
xilia ad eos efficiendos non ab effectu, et per ordinem ad scientiam mediam, 1º quia alioquin
essent effectus specialissimi omnipotentiae, sed scientiae 2º quia alias non esset certa
certitudine causalitatis, sed dumtaxat scientiae, quod esse falsum patebit ex dicendis.

infero 2º illum, qui praedestinatus non solum dare mainbere
fidem gratiae, quam dat ille, qui praedestinatur quando fide, sed etiam bene-
ficium gratiae efficatia antecedenti, vel liberi voto illius,
dare aliquod beneficium efficax efficatia antecedenti, ... omnipotentiae, et n
ducatur, et agatur, non primo est praeparatio beneficiorum Dei nitens omnipotentiae, et n
sed cum scientia, quia in beneficiis debet relucere aliquis effectus, quod sit tui sue
nobis sine dubio.

Caput 5um Solvuntur argumenta

Ad 1am nostram conclusionem obiicies 1º ex Augustino de praedestinatione cap. 10 de prae-
destinatione ubi ait quae praeparavit Deus, ut in illis ambulemus.
primo est, quae sine gratia non potest, quae cum Augustinus actus nostri, quem intelligit no-
mine praeparationis nititur scientiae, et per ordinem scientiae mediae.

Respondeo nos non negare praeparationem istam niti praescientiae verum
futurorum, sed potius id affirmamus dicto sequenti, sed
negamus sane scientiam esse scientiam mediam, et dicimus esse scientiam, qua Deus
in seipso, et in sua omnipotentia praescivit ab aeterno contingentia futura, ita ut
talium contingentium futuritio tribuatur omnipotentiae, non scientiae mediae, aut
praescientiae, quod latere probat Augustinus loco in argumento relato ex promissione Abra-
hae facta, quam dicit tribuendam esse omnipotentiae, non praescientiae, alioquin, inquit,
ut suis promissis impleantur non in Dei, sed in hominum est potestate.

2º obiicies auxilia efficatia independenter a scientia media non esse ista quia praeparatio istarum beneficiorum dei non innititur omnipotentia, scientia media — Resp. neg. ant., ut falsitas patet ex autoritatibus scripturae, et Augustini supra adductis, et ex ratione efficaci, quia actus liber ut liber est connexio infallibiliter cum sequentia, et omnipotentia, ut tum dixi dub. praecedenti cap. ultimo, ideo quod deus benevolentiae super omnipotentia media efficatia ad consensum liberum independenter a scientia media, imo S. Augustinus in enchyridio ait, quod tam impie decipiat, ut dicat deum malas bonum volentes, quae non fuerit quod voluerit, et ubi non fuerit ipsi in bonum ducere.

3º obiicies sequela ex natura scientiae praemissa, et praescientiam dei esse in potestate nostri, et eius causam, probatur sequela, quod obiectum illius scientiae est actus liber futurus ex libera voluntate creata, quae potest impedire dissensum, ut proinde praescientiam, et praemissum.

Resp. neg. sequelam, ad eius probationem dico obiectum scientiae, quam in natura sa. ponimus esse actus liberum futuritione signata in aeternitate divina, et in consensu tangentem in causam non exercita in proprio genere, et mensura, et haec futuritio tam exercita, quam signata principaliter est in expectabili beneficio gratiae, et secundario, et concomitanter ex libera divina voluntate, quae dicitur a deo media suavia, licet voluntas creata possit impedire dissensum exercitum in propria mensura, non tamen potest impedire dissensum signatum.

Unde haec est differentia inter scientiam mediam, et inter nostram, quod scientia media dicunt (aut loquuntur dicere) iam radicem infallibilitatis scientiae mediae esse determinationem creaturae exercitam sub conditione in tempore, et ideo loquuntur dicere creaturam posse impedire scientiam mediam, et praemissam, at contra nostra scientia radix infallibilitatis scientiae est summa actualitas divina, et omnipotentia, in qua continetur omne esse possibile praeteritum, et futurum, necessarium, contingens, et liberum, quod est impedibile a creatura, quare antiqui D.D. non meminerunt scientiae mediae, aut conditionalis, de qua alibi —

Dubium 4um quomodo intelligendae sunt aliquae particulae definitionis S. Augustini —

Id ad quae restant nobis explicandae Augustini definitionis 1a. quod et bene

ficorum Dei, in qua nulla est dificultas, in omnibus Conveniunt, non enim potest
orum Dei intelligere Aug. media quibus praedestinati producuntur ad vitam aeternam, quae media sunt omnia, sententia patris, ut constat ex Aug. de praede. S.S. c. 20.

Nec potest dubitari quod intelligat Aug. per illam particulam quibus
Certissime liberantur, in qua lex est ut talia debere fieri,
seu media debere esse infallibilia, nobis ex objective alias posset frustrari.

Adhuc Quaestio alia dificultas, et hoc tempore satis agitata, unde sumendam sit infallibilitas mediorum, sive auxiliorum, quod est inquirere, in quo consistat efficatia auxilii. Jesuitae dicunt desumendam esse a consensu praevisum mei liberum, scilicet hoc consistat in ratione alias non prius dicit praevisum beneficiorum Dei, quod est filium constat in hoc, et praecedenti dubio ex quibus constat talem certitudinem debere esse intrinsecam auxilio, ut dicunt. T. T. et omnium ex Augustiniana familia.

Idest dicit fratres et hoc A. A. circa id quod dicitur auxilium efficax formaliter, omnes scotistae putant auxilium esse dicat esse motionem extrinsecam voluntati, seu decretum executivum, Dei, cui per talem Sympatiam obedit creatura voluntas ad nutum. T. T. vero et Aug. dicunt putant esse motionem aliquam in voluntate receptam, intrinsecam. Ad hoc est dicendum quod T. T. sancti motionem ponunt ex parte sufficientis, et dicunt esse qualitatem physicam, qua voluntas efficienter physice determinatur ad consensum liberum, sicut cum movetur lapis ab ae re. Augustiniani vero hanc motionem ponunt ex parte finis, et dicunt esse motionem quendam moralem moventem, atque detrahentem voluntatem attrahendo, et alliciendo illam, et per allicientiam, sicut attrahitur ovis ostensione rami viridis, et puer ostensione nucum, quod ex puto Augustini S. doctrinam, ut late ostendi tractatu de auxiliis.

Tandem dubitatur quid intelligat S. P. per illam particulam liberantur. Potest intelligere liberationem, qua illi praedestinanti liberantur a massa perditionis per peccatum originale damnatam, ut cum Aug. no. Proc. lib. de praede. S.S. Do. et Egid. in lum. d. 40. pali 3a. q. 2. et noster Fran. Cornejo tractatu de praede. S.S. cap. 2o. disp. 1a. dub. 2o. et alii, unde sit 1o. D. Scot. id quod bene notat Cornejo

Hanc praedestinationem ex Aug. S. factam fuisse post praevisum peccatum originale = fit 2o. dicitur alios in hac praedestinatione non dependendi

Angelos, q. n. liberarentur a massa perditionis — sic D. Doctor noster Henricus Gandavensis quodlibeto 9 q. 1a. Scholastici, et aliis per haec ordinem quae situatur ... et unionis hypostaticae supponere non solum ordinem executionis sed etiam ordinem intentionis providentiam communem generalem praeviam, ut ... sive praeviam in se ipsa —

Dubium 3um quos actus intellectus, et voluntatis includat praedestinatio

Praedestinatio cum sit ordinatio bonorum ad gloriam, et gratiam per media efficacia, ut constat ex dictis praecedentibus, et etiam ex deliberatione includere praeviam bonorum quae ordinanda sunt et ipsam ordinationem, atque proinde plures actus, et intellectus, et voluntatis, quod ut docent Egidius in 1um d. 41 principali 1a. q. 2a. et D. Thomas 1 p. q. 23. art 4. hunc ordinem servant inter se.

1o. n. intelligimus ordinem naturae, et providentiam communem praedestinationis, et reprobationis atque etiam Angelis absolute futuram, s. dispositionem universi secundum gradus diversarum naturarum, secundum quos aliquae creaturae sunt naturae superiores, et aliae inferiores, aliae positae in una parte universi, aliae in illa, quae dispositio pertinet ad providentiam communem, sicut generalem partis, sicut subiectorum formam, et sicut naturae dona gratuita —

Deinde intelligimus providentiam communem creaturarum rationalium, et ordinem communem praedestinationis, et reprobationis, atque etiam Angelis, naturam rationalem rectam per iustitiam originalem collatam Angelis, atque etiam Adamo et eius posteris si ipse peccatum non committeret servando praeceptum. atque inde intelligimus naturam humanam, et Angelicam ordinatam, et praedestinatam ad gloriam in illa collatione iustitiae originalis, et aliorum sufficientium per antecedenti saltim, quo Deus praedestinavit Angelos, et homines ad gloriam si ipsi non posuissent obicem, quem sicut plures Angeli [posuerunt] sequerentur sunt, si Adamus non peccasset, et nos non poneremus obicem, sed cum peccarent Adamus natura humana mansit sauciata, et a massa huius generis humani damnata originali peccato, propter quod amisimus ius ad gloriam, et gratiam, et ad beneficium Dei, et incurrimus indignationem Dei, mansimusque natura filii irae, ut ait Apostolus.

Hic finis intelligimus ordinem providentiae communis Angelis, et hominis, quo peccante Adamo amisso quod ver

ad gloriam opus fuit mediatore, qui nos reconciliaret Deo, quare posito originali peccato intelligimus merita Christi et ex illis, insuper alius ordo, et specialis providentia solis hominibus, communis pupue predestinandis. Intelligitur specialis providentia supponit in Deo actus liberos, quos cognovit vere in sua potestate media efficacia, quibus posset hominem liberare certissime, et perducere eum ad gloriam libere consequendam, nam nemo potest efficaciter, et prudenter intendere aliquem finem nisi prius cognoscat habere in sua potestate media, quibus possit consequi efficaciter talem finem, et sic actus dispositionis pertinetque ad scientiam naturalem, et simplicis notitiae, ut ego existimo cum t. t. quamvis ex diversis principiis s. ad scientiam mediam, ut putant Jesuitae, et talis actus est prerequisitus ad predestinationem

quare in ordine speciali isto 1o intelligitur in Deo actus liber voluntatis divinae, qui dicitur dillectio, qua Deus dicitur bonos dilligere, et malos odio habere, iuxta illud Malachiae 1o Jacob dillexi, Esau autem odio habui, et tali dillectioni ut Aegidius ait, non est aliud nisi actus, quo Deus suis amicis vult bonum gratiae, et gloriae, seu participationem gloriae in se ipsa s. in sua causa conferendam, ideoque dillectio prout Deo ea sic loquimur attenditur in quantum Deus non uniformiter sua bona communicat, id aliquibus suam gratiam tribuit, aliquibus non. 2o intelligitur actus ellectionis, quo Deus separavit aliquos quos ab aliis, et elligit ad gloriam in se s. in sua causa, quae est gratia relictis aliis in peccato originali s. actuali, et sic actus ellectionis in Deo supponit dillectionem, nam in amando in nobis, et Deo est ordo contrarius, ut S. Thomas, et Aegidius advertunt, nam in nobis cum voluntas inclinetur ad volendum ab exteriori bono, nos prius elligimus aliquod bonum, quam illud vellimus nobis s. aliis, sive dillectio sit concupiscentiae, sive amicitiae, unde ideo dilligimus bonum quia illud elligimus, ideo autem illud elligimus quia in se bonum est s. bonum apparet, atque consequens amor nascitur ab exteriori bono. at in Deo cum eius voluntas non inclinetur ad volendum ab exteriori bono, non ideo rem ellegit, et dilligit quia bona est, sed potius e contra ideo res est bona, quia Deus illam dilligit, et ellegit, et ideo Apostolus ad Ephesios 1o Ellegit nos, inquit, in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti, et immaculati in charitate, unde in Deo ellectio dillectionem subsequitur, ab eaque oritur, quare modo de ambabus autem non distinguunt a providenti.

3° Intelligitur in Deo actus internus, qui dicitur liber vitae, quo cognoscit
certa, et firma eorum quae debent dirigi, et praedestinari ad vitam
aeternam. Dicitur autem subsequi ellectionem, nam ex hominibus diriguntur, et praedes-
tinantur ad vitam aeternam, alii elliguntur dictarat ad gloriam spiritualem
alii relinquuntur in peccato originali cum satis illis dictarat auxiliis suffi-
cientibus, unde cum modo intelligendi prius intelligitur in Deo separ-
atio dirigendorum a non dirigendis, quam sit notitia dirigendorum, sive ipsorum
orum conscriptio in libro vitae, et ideo liber vitae ellectionem supponit.
4° intelligitur in Deo propositum quod Aegidium expresse signifi-
catur est actus voluntatis, hoc est propositum misserendi, scilicet di-
rigendi aliquos ad vitam aeternam, sequitur autem directio ista librum vitae, et
ellectionem, nam si aliquis aliqua dirigere vellet, et alia non, nisi separaret di-
rigenda a non dirigendis casualiter solum dirigenda dirigeret, ergo non Dei non licet
pracibere, nec casuale, quod omnia subsunt ordini suae sapientiae, ideo prius ellegit
ligit aliquos, et in libro vitae conscriptos habet, quam eos ad vitam aeternam dirigat,
scilicet praedestinet.
Differt autem hoc a libro vitae ex Aegidium in sum dist. 40. princi-
pali 1° q. 3. circa finem, quoniam plures scripti sunt in libro vitae
quam sint praedestinati, nam scribuntur in libro vitae non solum qui consequuturi sunt vi-
tam aeternam expresse, idest qui consequuturi sunt eam per suam causam, utque in
praesenti habituri sunt gratiam datam, quod in futurum non consequantur gloriam, et ideo
non omnes praedestinati salvabuntur, alii tamen scripti in libro vitae, qui inde delentur post
et delentur cum per peccatum amictunt gratiam non salvabuntur, unde bene ait Aegid.
ibidem principali 2° q. 2ª ad 3um in libro vitae aliquis dupliciter est scrip-
tus 1° quantum ad praesentem iustitiam seu quantum ad participationem gloriae in
sua causa, 2° quantum ad participationem gloriae in se, qui autem ibi scripti sunt
priori modo dicuntur inde deleri in quantum gratia semel habita potest amitti, qui vero
posteriori modo scripti sunt nunquam delentur, et sic sunt scripti praedestinati in
libro vitae;
Thomistae, et nonnulli alii post hunc actum voluntatis, quo Deus
proposuit aliquorum misereri, et eos dirigere in vitam
aeternam per media certissima, quod propositum ipsi appellant ellectionem mediorum,
ponunt alium actum intellectus, quem appellant imperium, et deservit ut per hoc exe-
cutivum imperet ut exequantur media ellecta: immo alii post hunc actum imperii
ponunt alium, quem appellant usum, alii vero utrumque abnegant, quibus
faberi videtur Aegidius, qui post illum propositum, in quo dicit Deus ... nul-
lum alium ponit ibidem, inquit finiri ordinem aeternalem actuum divino-
rum, et postea in tempore incipere ordinem temporalem.

Igitur X.o Egidium, et Veritatem in tempore 1.um e vocatio, quae prius executio, et supponit illam, sicut temporale supponit aeternum et q.d illius effectus, et obiectum, q.a ut dictum est p.o e gratiae praeparatio, et gratia est ipsa largitio, ideo que vocatio e collatio gratiae, m deus nos ad se vocat cum suam gratiam tribuit, et medio impulso divino nos ad gloriam dirigit.

2.o post vocationem sequitur iustificatio, et d.r effectus ellectionis, seu dilectionis, qua deus ellegit aliquos ad participationem gloriae saltem in vocatione q. gratiam sequentis cum gratia sit causa gloriae, gloriam in sua causa participat.

3.o post vocationem sequitur praemiatio, sive magnificatio, quae est adeptio gloriae, et correspondet dillectioni, qua deus voluit suis amicis dare gloriam in seipso, et hoc, inquit Egidius, voluit Apostolus ad Rom. 8. dicit, quos autem praedestinavit hos, et vocavit, et quos vocavit hos, et iustificavit, quos autem iustificavit illos, et glorificavit.

Dubium 6.um an praedestinatio consistat principaliter in actu intellectus, an vero in actu voluntatis, et an in utroque simul?

Diximus dub.o praecedenti praedestinationem includere plures actus, tum intellectus, tum voluntatis divinae, in hoc v.o examinamus, et oportet examinare quaenam illarum dicat principaliter, et in recto?

Caput 1.um expositio sententiae Egidianae ellig.r et probatur

Prima s.a affirmat praedestinationem esse 1.o et principaliter actum intellectus, et voluntatis, ita plures antiquiores, et ex R.R. Suarez lib. 1.o de praed. cap.o 17. Molina 1. p. q. 23. ar. 1. disp. § ita tuendaest. Nazarius hic controversia 1.a sec.e 4. Pererius lib. 6.o de propugnaculis cap.o 2.o Albiz disp.e 3. de praed. sec. 8.a

2.a S.a affirmat praedestinationem principaliter, et in recto in actu intellectus consistere connotare v.o praesuppositive actum voluntatis, ita D. Thomas q. 5. de veritate art.o 1.o quem sequuntur t.t. quos referunt, et sequuntur ex R.R. Carmelitani, Ioanes a S.to Thoma, quos referam dub.o sequenti, Celestinus quodlibeto 4. disp. 1. cap. 2.o n.o 4.o nec Franc.us a Xpto disp. 4.a q. 2. sec.e 3.a et 4.a

3.a S.a affirmat praedestinationem principaliter, et in recto consistere in actu voluntatis supponente actum intellectus, referuntur pro hac D. Bonaventura, Scotus, et eius sequaces, et ex nostris Gerard. in 1.um dist.e 40. q. 1. art.o 1.o Ariminensis ibidem, atque Argentinas, et in manuscriptis

Ibi:

p. Basilius ner Legionensis disp. 1a. dub. 2., et alii p. lures.

4a. Pr. affirat pnem expte modi significandi principaliter
consistere inactu intus psupponente woatem finis, expte
vi rei significatae principalit consistere inactu voatis supponente co
nitionem ostendentem finem ingnem voas tendit, ita Egid. in 1um
dist. 4o. q. 2. principali 1a. et principali 2a. 2. 1. et q. 1. Sa. Albitii.

Hanc egem esse de non re putiust A. dmunitr, pcui tu expo
licatione dico 1o. pnem nposse consistere equet. expincip
aliter inactibus intus, et voatis, est 2a. A. Pes prima pte. expraegenera
li, qm ex nro Argentinate adduct ner Lucitanus lib. 4 de beatitudine
q. 13. art. 1o., rao autz est q. a. pte. consisteret eque 1o. expincipalitr
inactu intus, et voatis valentr due spei e quali perfectionis, qd pdiam
nadmittit, qe neqp. nec res aliquapot consistere equet. induobus, sed
unum debet dicere principalitr, et in recto, et alterum inobliquo. 1. de mo
tato, de quo plura pditus doctor.

2o. dico pnem quoadmodum significandi principalitr consis
tere inactu intus includente. 1. supponente co sumtatem
finis, ita Egidius supra, et ni, qa destinare. 1. pdestinare significatord
inaponem, qua ordinatr aliqd infinem, ordinare autz unum ad aliud sig
nificat propriae actz rais, seu intus

3o. dico pnem quoadrem significatam principalitr consiste
re inactu voatis supponente cognem ostendentem finem,
Ita Egidius supra, et pr ex Augno. 1. q. 2a. ad Simplicianum, ubi,
pbat ex Apost. ad Rom. 10, q post qm dixit inpersona dei. Jacob dille
xit, Esau odio habuit; qbus ostendit gratuitam ellectionem ad glam, qua
ellegit Jacob, postea subdit, q. cui vult misseretr, et quem vult ndmise
retr, ut exponit Aug., q inde infert pnem esse positz missexendi, qd et
docet pluribus aliis in locis

2o. pr ex eodem Augno. 1. q. definiens pnem, illam pri
ncipalitr definit pactz voatis, ait. n. pr. est pscia, et pa
ratio beneficiorum dei etta. ubi p dira ponit pparationem mediorum,
p qm significari actz voatis dixi dubio 4o. —
et depne. 1. S. Cap. 10. ingt, qd pr. est qre pparatio, id q pbat ex Apost.
dicens, Creati in opibus bonis in xpto Jesu gra est, qd autz seqtr
que pparavit deus, ut in ipsis ambulemus, pr. eque sine pscia eere potest,
potest autz ee sine pne pscientia, ubi pre ppationem supponentem p
sciam, ingt ee pnem.

Et ratio probatur ab Egidio ex dictis, quia distinguit inter prudentiam et providentiam, ratione cuius providentia est complete rei significatae distinctae principaliter practicam, intelligenti quia voluntati intellectu voluntatis, differentia autem est quia tam providentia, quam prudentia dicunt ordinem rerum in finem, et ordinatio, quae dicit providentia cum sit de omnibus rebus, sufficit ut sit speculativa, et ideo sita duntaxat in voluntate antecedenti, sed prudentia, quae nullus possit et in voluntate sequenti, at non ordinatio, quae dicitur providentia est specialis, et specialiter in voluntate, et executioni mandanda efficaciter, ideo quia talis ordinatio si sit pure speculativa, sed oportet ut sit ordinatio practica, et ideo volitam non solum quoad antecedenti, sed etiam consequenti, atque consequens est providentia, et quoad rem significatam, magis se teneat ex parte intellectus, tamen providentia magis se tenet ex parte voluntatis.

Et confirmatur ex Egidio, quia providentia est pars prudentiae, immo est id, in quo completive quodam modo prudentia reservatur, ut docet Cicero libro 1.º de inventione paulo ante finem, et etiam D. Aug.º lib. 83. quaestionum, q. 31. partes prudentiae sunt, memoria praeteritorum, intelligentia praesentium, et providentia futurorum, et intelligentia praesentium requiruntur ad prudentiam, ut prudens sciat bene dictare de futuris, atque in providentia quodam modo completive in providentia reservatur.

At providentia accipi potest dupliciter, scilicet secundum quod dicit dirigere aliquid in finem, et secundum quod est proponere aliquid efficere, et licet si accipiatur quatenus est dirigere principaliter dicat actum intellectus includentem actum voluntatis volentis finem, quo ipso distinguitur a prudentia, tamen si accipiatur secundum quod est proponere completive se tenet ex parte voluntatis, non tamen simpliciter dicit actum voluntatis, sed actum voluntatis praesupponentem actum cognitivum attendentis finem in quem voluntas tendit.

Advertendum tamen est, ut dicto loco advertit Egidius, quod accipiendo praedestinare pro actu voluntatis, et prout est idem, quod proponere, et sic non recedimus a re significata, quia sancti, et praecipue Aug.º per eum terminum propositum nominat aliquo modo, tamen recedimus a proprietate vocabuli, quia destinare rationis ordinationem importat, quae ad ordinationem pertinet.

Caput 4.um Solvuntur argumenta.

Sed 3.am rationem Aureolus obiicit, quod aliquis actus pendet a duabus potentiis non est eius essentialiter actio, nisi in duabus potentiis, sed praedestinatio pendet ab intellectu, et voluntate, quia quaestio 4. explicando illam utuntur nominibus significantibus actum

in

intus, et voluntatis, quod patet in actibus intus, et voluntatis, que l.º Disti-
Pro hoc arguitur. Solum probare potentiam distere in actibus
intus, et voluntatis, quod omnes supponunt, sed probat, quod distat, que l.º in
Utroque, alias non Consilium, electio, et plures alii actus, que distinguerent in acti-
bus intus, et voluntatis, cum ab intus, et voluntate dependeant, Ratio autem aliqui explicant
potentiam per actum intus, quia cum ordinatio ex parte modi significandi dicit
actum intus: aliqui autem illam explicant per actum voluntatis, quia est ordinatio efficax
et efficatia ordinationis est actus voluntatis. l. eius proprietas
Hac doctrina fit satis pro lucibus arguitis, que format Joannes a S.to
Thoma Disp. 7. art. 2. a n.º 8. ut probet potentiam absolute di-
stare in actu intus, et aliis, que format Teodorus Disp. 6. de providentia
q.e l.º ut probet potentiam absolute distare in actu voluntatis.
D.a jam Idem obiici solent, non actus, in quo posset distere potentia
ex parte modi significandi, quod patet nullo modo distit in actu
Intus, nec bona, et in quo, quia patet non distit in actu intus antecedenti ad
actum efficacem dine voluntatis, quia talis ut tunc est necessarius, actus autem, in quo
distit patet est liber, neque distit in actu intus supponente actum dine voluntatis, quia
omnis actus intus supponens actum efficacem dine voluntatis pertinet ad sciam visi-
onis, que est pure speculativa, potentia autem debet esse practica, quod non actus
intus, in quo ex parte modi significandi potentia distat
D.o jam Idem obiici potest, non actus voluntatis, in quo ex parte rei
significate potentia distat, quia sic actus est electio ad gloriam. l.
electio ad gloriam, non electio ad gloriam, quia potentia supponit illam, cum sit
ordinatio bonorum ad gloriam, non electio ad gloriam, quia plures reprobi elliguntur
ad gratiam, et non predestinantur; sic duo arguita petunt sibi explicari
re duas graves dificultates, et in quo actu intus ex parte modi significan-
di potentia distat? 2.a in quo actu voluntatis distat potentia ex parte rei significate,
que duobus Dubiis explicande sunt.

Dubium 1um in quo actu Intus ex parte modi Sig-
nificandi distat predestinatio?

Triplex actus intus solet excogitari in Deo, sive est ille, quo Deus
cognoscit efficatiam mediorum ad finem beatitudinis, quod intelligitur
esse in eo ante voluntatem efficacem dandi gloriam, et post illam, sive hic actus
pertineat ad sciam mediam, ut volunt Jesuite, sive ad sciam simplicis
intelligentie, et naturalem ut ego existimo, et dixi dub.º 4; et 5.º

2us. actus é ille, quo Deus ex solutione mediis eficacibus hunc
hem v.g. d. Petrum esse ellectum poterat ad vitam eternam
perducere cognovit, hec p. aliis esse fuisse ellecta, qa. actus xo. aliqui é dist
inctus a precedenti, qa. supponit ellectionem mediorum ut obt, et xo. esse
practicum, et ille, quem theologi appellant sciam approbationis.

3us. actus est imperii, quem aliq assignant distinctum a prece
denti, et dicunt esse act, quo intus intimat voati, aut pot exe
cutiue qd faciendum é, eaq. vtitur ad eficatiam, q actus xo. cor neq. é ap
probatio, nec Juditium, nec discursus, sd é impulsus qdam, et explicatur p
hec verba, fac hoc, et de his óibus dubitatur, in quo nam p. quo ad num sig
ni ficandi disistat

Caput 1um ex propositis sententiis Egidiana ellig. et pr.

Prima sa. affirmat pm disistere in actu imperii, sdq. n'é explo
rat qa actus intus sit imperium in nobis, et ideo variant A.A.
hic sic in assignando act, in quo disistat p., n' aliq dicunt hunc act impe
rii esse 3um ex supra assignatis, ita Carmelitani disp.e 2a. dubio 2o. §. 3o.
Joannes a Sto. Tha disp.e 7. art. 3. no. 7., et 21. Granadus, et plures alii.
alii vo. putant hunc act imperii in nobis n' esse distinctum a Juditio
practico, qd post ellectionem mediorum format intus, ideoq.
consequenter dicunt in Deo imperium n'esse distinctum a 2o. actu ex supra relatis,
at p dicens dicunt act imperii, in quo p. disistit esse 2um illum act, ita
Henric, nec Celestinus Brun. qdlibeto 14. disp.e ~~disp.e~~ 2a. no. 4., et 7o.
quamuis n' clare loquatur, nec Bernardinus Episcopus Guadisensis tractu
de pre. disp.e 1a. dubio 2o. nec Francisc a x̄pto, et alii.

2a. sa. afirmat act intus, in quo disistit p. n' é ia act imperii, at
proinde n' esse illum act, quo p'positi pot executiue, ut lxe
quatur opus, neq. esse Juditium practicum, quo cognoscitur hec media p'aliis
esse ellecta, sd esse 1um illum act, quo cognoscuntur media eficatia, q precedit
ellectionem ad glam, et illam sub se seqtr.

sd differunt hi autores in motiue, qui mouentur ad hanc sam
defendendam, qo. aliq mouentur ex eo, qd putant imperi
um in nobis, et in Deo n' ptinere ad intum, sd ad voatem, sic d. Bonau.
Henricus, alii = alii vo. existimant imperium in nobis ptinere ad int,
[illegible] in Deo tale imperium n'esse necessarium, ita Molina d. art. 5.
disp.e 2a. Annibal disp. 66. cap. 3. et Celestinus supra = alii mouen
tur, q putant tale imperium neq. in nobis ée necessarium ad mouendam
potentiam executiuam, sd sufficere, inquiunt, ellectionem voatis, ita Suarez tractu de
pre. [illegible]. 3. sect. 3.

Mihi dicendum videtur actum intellectus, quem dicit p.º quoad munus sig-
nificandi nec actum imperii, quia nec sit apprehensio, nec Juditium,
nec discursus, ita A.A. 2.ª s.ª, et cetera A.A. 1.ª pro 2.º modo defendendi re-
lato, probant hanc conclusionem aliqui Scotistae, quia imperium pertinet ad intellectum, non
ad voluntatem, ut docent Durandus, Bonaventura, Scotus, et alii plures, quos refert
Suarez lib. 1.º sect. 16. n.º 8.

Ideoque ratio non est mihi omnino efficax, quia licet imperare pertineat ad vo-
luntatem, tamen formare verba imperii pertinet ad Intellectum, ut docet Egidius
In 2.um dist.ª 24. p. 1. q. 1. art.º 1. §. 1.º Juridicante, id quod probat ex eo quod nulla
potentia aliqua format, aut formare potest verba imperii, unde, inquit, intellectus ad voluntatem
imperantem se habere sicut Consiliarius ad Regem, quia Consiliarius sciens voluntatem
Regis non illam potest formare, et proferre verba imperii, et quaerere media, ea
quod intimare ministris Executoribus, quamvis imperium illud in quod verba
proferuntur non sit Consiliarii, sed Regis, quia Consiliarius se habet sicut Regi,
et portans lucernam ante ipsum, ut ostendat illi vias per quas debet ince-
dere, sic intellectus cognito imperio voluntatis, seu fine ab ipsa intento formans
verba imperii, et ea intimat aliis, et quasi portans lucernam voluntatem,
ostendens quod illi vias, per quas debeat incedere.

2.º Solet probari conclusio, quia imperium si actus quo ~~eiusdem~~
~~a se ipso~~ formantur verba imperii solum est unius in ordine ad poten-
tiam ad aliam, non eiusdem ad se ipsum, quia eiusdem ad se ipsum non est possibile
imperium sive praeceptum, et etiam si sit possibile non est necessarium, quia ut potentia Execu-
trix operetur sufficit electio efficax voluntatis, cui subduntur motioni, ut do-
cent plures, et graves A.A. quos refert noster Lusitanus lib. 1. de fide, in
communi q. 8. art. 5. §. 1.º n.º 16, et cetera dicens tale imperium multo minus
est necessarium, aut possibile in Deo respectu suarum operationum.

Sed nec haec ratio me convincit, quia ut docet Lusitanus supra
universo sensu affirmat hominis ad se ipsum posse dari imperium,
sive praeceptum proprie sumptum est quod absque dubio docet Thomas s.ª, et Egidius de Regi-
mine Principum p. 2. cap. 5. et probari potest, quia ut docet ibi Egidius, prudentia est directiva virtutum moralium, et praeceptiva intellectualium, modo
posito intellectu efficaci finis, quem intendit virtus moralis dirigit illam
praecipiendo voluntati, hoc est bene consiliativa ut consilietur de mediis ad talem
finem assequendum, et prout consilium sineret, id est bene Judicatum, ut cum
voluntatis de intentis, et facto Juditio praecipit potentiae executivae, ut fiant ope-
ratio nes sic inventa, et Judicata. 3.º probant Rubal, Fleuce, et alii, quia ut

detr. imperium debet dari distinctio realis imperantis ad illum, cui imp
atr. qua n' datr intr inq. divinum, et poam executiuam, proptque si sgeu distin
guatr ab intu, et voate, go lt deb imperium in nobis in nrarum opationum
n' ti datr in deo.

Rq. Probant, Arrubal, Herice, et alii Dni nri omnino, qa
sicut cum sola dist. rais datr directio, qua divinus intus dirig
it voluntatem divinam ad electionem, et votas p intentionem finis veluti
movet se ad electionem mediorum, sic potest dari etz imperium cum n'
mior dist. requiratr intr dirigentem, et directz, qm' intr opantem, et opatz.

Rq. go qua movetur ad illam idem est, qa hoc imperium in
nobis, et in deo e omnino fictitium, nec discursus, mois
actus intus cum sit cognitio alicui rei. l. absolute cognoscit illam n'
comparando illam ad illam, et sic e apprehensio. l. comparando illam ad
illam, et sic Iudicium. l. deducendo ex illa aliud, et sic e discursus.

Pene adversarii oem actz intus speculatiue esse cognitionem
rei, qo oes actus speculatiui intus est pceptio rei, id pcep
tio rei. l. intimatio illius pos executionis — id 2o rao pratiu n' extra
hit intum a sua essa, et a suo essali mo opandi, id illum relinquendo
cum suo essali mo opandi extendit ad praxim, go cum mus essalis
opandi intus sit intelligere, intus practicus n' solz pcipit pos execu
tiue, id etz pcipit, ista e bona, et ans ditat, qa ut dicemus dubio seque
nti intz fieri practicum e recipere ordinationem ad opus a voate, vel tas
aut ordinando intum ad opus n' extradit illum a rae essali intus, id ad
dit supra illum ordinem quendam ad opus.

Dq. nec si vi actz, quem importat pro quoad mum signi
ficandi n' excillum, quo intus explorat mediis efficaci
bus, q bus poterat deus tunc hoem eligere ad vitam aeternam cognoscit hoc
p aliis a se fuisse electo, ut Da. A. Aralatos p 1. mo defendendi Iam sam
et pcipue Dn. nrum Bernardin., q lex pse do et opposito, quem sequitur alter
mus ex nris Salmanticensibus, q bus fabet Suares hic lib. 1o cap. 1.
no 14. et pi Ro. qo actus, quo cognoscit hoc media p aliis fuisse a vo
ate electa e actus reflexus cum cognitio electionis sit, et circa obti,
ac p inde supponens electionem ut obtz, et Dr actz intus, quo electio
regulatur, actus autz reflexus n' e necessarius ad opandz pcipue in
[illegible], ut [illegible] dicendis distabit.

Prez qa hic actus n' pot poni in deo, qn in ipso po
natr aliqua inqsitio, et ratiocinatio cum fuerit inre
hoc autz cum oriatr ex ignorantia, ut bene pbat Egid. in sum d. Ai.

principali 1º q. 1. nulo modo est admittenda in intellectu divino, q actu purus, et infinitus est in genere notitie. 2º quia q. in nobis actus ille, si datur oritur ex ignorantia, non ideo consiliamur, quia ignoramus media per que finis exequendus; et ut dixi in Iudicamus, quia ignoramus quale medium sit efficacius ad finem, quod totum nequit fieri sine ratiocinatione, et inquisitione.

3º divinus actus, quem importat per quo admodum significandi esse actus prius, quo deus efficatiam mediorum cognoscit, quam intelligit procedere in deo intentionem eficacem dandi gloriam aliquibus, et post illam, ita St. A. 2ª 2ª, et Egid. opusculo de providentia, et prima Capit. 1, et 2º et aliis in locis, in quibus dicit providentiam esse prudentiam non simplicem, sed includit per partis divine voluntatis, quo applicatur ad opus et credo esse mentem SS. Patrum dicentes providentiam esse prudentiam, et preparationem beneficiorum dei.

ut per bene sane scientiam supremo ex dictis dubio 2º, in deo ante intentionem eficacem, et post illam per divinam presentiam naturaliter praponi in deo in eo esse, et in eius omnia possibilia, preterita, presentia, et futura, in quavis temporis differentia, et dispositionem rerum, sive necessaria sive contingentia cum omnibus modis, quibus fieri posset, atque ponitur per unitatem illius omnes idee omnium finium possibilium, et mediorum etiam, per que seque possit, que cognitio licet sit actu, et formaliter speculativa, est virtualiter et in potentia practica, et totum deficit illi ut sit actu practica, et operetur ad extra approbatio, sive electio divine voluntatis, que extendatur ad opus

Unde cum Egidio in 1º dist. 26. q. 1. art. 1, Argentinas, Alertino, et aliis Egidianis dixi tractatu de voluntate dei in deo in ordine ad operandum ad extra, et sit causa principalior potentia virtutum, sive idee ipsam ~~applicat ad operandum~~, aut exemplar licet sit causa immediatiorem, quia voluntas suo actu intellectus, sive ideam applicat ad operandum, et formandam suam similitudinem in creaturis, sicut manus applicat sigilum ad formandam figuram in cera, quam sicut sigillum solum expectat applicationem manus ut operetur, sic idea sive exemplar divinum solum expectant applicationem voluntatis divine ut actu operetur, distinguunt vero isti S. Ad duo exemplaria, alterum, quod est Imago tantum, sicut imago, quam pictor artifex depingit picturam, aliud, quod est si imprimitur ad eius similitudinem, et est primum exemplari, et factivum, ut sic figura sigilli in figura pictura impressa in cera, in quo exemplaria hoc est dicimus, quod licet non aut immediate effectum producit, movendo, scilicet, animos artificem ut ad eius imitationem effectum eformat, ideoque est primum exemplar, at vero posterius immediate causat effectum, et ideo est exemplar efectivum eficientis.

His suppositis pro decem, quo curante, et post [redacted]tion em dandi gloriam aliquibus sit in deo cognitio medi[redacted] ad illam, et hec cognitio ut actu operetur solum expectat actum divine voluntatis, qua

elligat media intellectus, ac ellecta sine alio motiuo intus actu s. Voatis intelligit illa, loco exequendi ad opus, atque proinde actu spali.

tandem dico illum actum, quem ex parte modi significandi imp

erat primo est actus quo deus ordinat, in esse praecipit non quidem suos actus ad aliquos sed ad beatitudinem, seu finem, quem vult eos diriger, atque inde esse eorum in intus existentem praeponentem voluntatem differendi omnium, in quo instanti dirigunt, ita Egidius in summa dist. 4. p. ali. 3. q. 1. et quidem non actus ordinatiuum, seu praeceptiuum dictat, quod est actus prudentiae non est actus quo deus ordinat, seu praecipit suos actus dictat etc., quod deus non exercet prudentiam, aut prudentium, neque virtutem aliquam moralem, quod ipsum, ... ut sit directio, qua deus dirigit sese ad ipsum, atque inde ut sit actus intus ostendens voluntatem dandi aliquibus beatitudinem, ut et illam praeponentem

Caput Quintum Soluuntur argumenta

Contra nostram doctrinam obiciunt A.A. ... primo ... defendendi illam relati actum, quem dicit primo est actus prudentiae, quod actus prudentiae est actus pure imperii, quo praecipiuntur, et imperantur media ad finem, quod actus, quem dicit primo est actus puri imperii, maior est certa, quod probatur est specialis prudentia, et prudentia est specialis pars prudentiae. minor probatur quod ut diximus cap. praecedenti actus prudentiae est praecipue executio mediorum ad finem, hoc autem est pure imperare — 2° quod actus prudentiae cum sit practicus non debet esse praeceptio obiecti, quod hoc est esse actus speculatiuum, ideo debet esse praeceptio obiecti, quod proprie est actus puri imperii. Respondeo negando maiorem si sermo sit de prudentia existente in deo, et exercita circa se ipsum, et circa suos actus, et concedo illam de prudentia exercita circa creaturas, quo pacto solum est in deo prudentia, ut dixi in ultima dicta, sic illam explicat Egidius in summa dist. 3. q. p. ali. 2. q. 1a. neque aliud probant plura scripturae testimonia, quae adducit Ioannes a D. Thoma d. 7. art. 4. an. 22, in hoc quoque sensu dico ad maiorem non enim ad causam praecedentem dicimus nos dixisse cap. praecedenti prudentiae prout in nobis esse praecipue executionem mediorum, hoc autem non est pure imperare si ly pure excludat cognoscere, quod imperium licet ... et addat super ipsam vim quandam mouendi = ad 2am praecedentem dico actum practicum prudentiae et cuicumque virtutis practicae debere esse praeceptiuum ... formali, et praeceptiuum illius

proximali, qa intu practicu includit speculativum, minus practicum, qua intu est ē preceptibus rei, ergo practicus ē ex preceptibus, et preceptio n̄ e actu iudicativi adequate a preceptione, alias actus iudicativi practici eet preceptibus rei, et ita n̄ esset iudicativum, q̄d ē implicatio in term.

Quare rō practici solū addit actu intus ordinationem ad opus, seu bonum, v. voluntatem, rōe cuius dicitur motiva et causativa, et actu practicus prudentiæ addit supra rōem comunem actus practici specialem rōem ordinationis mediorum ad finem, et hoc voluit D. Thōs, quem adducunt Carmelitani, et Joannes a S.to Thōa

D.a n̄ram Conclusionem obiici pōt ex rōe Ber.no supra, de Deo loquendo est sicut de artifice creato, sed in hoc suū, qui circa rerum est iuditium practicum, quo cognoscit ex pluribus ideis repræsentantibus plures mōs, quibus fieri pōt domus, v.g. se hanc p̄ aliis ellegisse, g.o similiter in Deo circa rerum actus ille, quo intuiti minus ex pluribus mediis efficacibus, quibus poterat hoēs producere ad vitam æternam, cognoscit hec p̄ aliis ee fuisse ellecta = Et probatur g.o artifex creatus, et ante ellectionem habeat plures actus, seu ideas representantes plures mōs quibus fieri pōt domus x.o prescriptz artis nulla tn̄ illarum dirigit, nec movet ipsum ad opus, nisi postquam post ellectionem alicuius format speciale iuditium, et ideam modi, quo facienda ē domus x.o ellectionem voluntatis, g.o similiter Deus, et ante ellectionem cognoscat se habere in sua potestate plura media efficacia, quibus pōt hoēs producere ad vitam æternam x.o divinam providentiam, tn̄ nulla idea illorum modorum dirigit, aut movet ipsam, sed illa specialis qm̄ format post ellectionem qua iudicat hec media ee exequenda x.o prescriptz, et ellectionem voluntatis

Rx. pōt 1.o ex dictis in probatione Conclusionis n.do nam, q.o artifex creatus cum sit ignorans eget discursu, et prudentia, qua dirig antur sui actus ad operandum, quibus n̄ eget Deus, q.a ē actus purus scientiæ, unde oritur, q̄d ideæ in artifice creato sepe sepius sunt plura exemplaria n̄ artifex prius delineat ideam ee ellectam in papiro, et hæc movet ipsum, et dirigit ad domum faciendam, q.a ipsam recipiendo, in tar domum format. 2.o Rx. Dissa maiori n.do nimirum q.a neg.o in artifice creato ē ipse necessarium illud iuditium reflexum, quo cognoscat se hanc ideam p̄ aliis ellegisse, sed illa idea ex [illegible] ta ellectione, seu approbatione artificis incipit ee practica, et movere potentiam executivam ad executionem operis, nisi fortassis sermo sit de eo, qui

operatur bene moraliter, quia non est necessaria prudentia, que actum refflexum dirigat virtutes morales, et intellectualibus principiat.

ad 3. confirmationem nego suppositum antecedentis, quia artifex creatus potest post electionem non formet aliam novam ideam huius medii, quem elegit, sed illa met idea, que precessit electionem ratione electionis fit practica, et creativa operis, quare si post electionem det aliquid iuditium, quo cognoscit hanc ideam prae aliis esse electam hoc non requiritur pro eo operis causandum, quia quicquid perfectum caderet sine illo, sed concomitanter se habet, et si sic tale iuditium, quod operari non potest non cognoscere suam electionem propter suam infinitam cognoscibilium, quare tale iuditium non erit perfectio operis, sed operantis, neque erit practicum saltim in deo, sed pertinebit ad scientiam visionis, in qua est pure speculativa.

Ad 2am. objectionem primo debet esse actus liber, sed actus practicus, quo cognoscentur media efficacia, quae precedit intentionem efficacem beatitudinis, et illam subsequi non est liber, quia actus intentionis quem importat primo non est actus ille practicus ... non est liber in se ... non est liber ratione praeparationis adiuncta ... et ideam, quia practica illa non est primo nisi in actu, et materialiter, quia primo constat ex illo actu practico in genere, et ex praeparatione divinae voluntatis, qua illa practica extenditur et applicatur ad operandum ut ex dicto: et ratione praeparationis actus ille practicus sicut fit actu et formaliter practicus, cum alias esset, et in actu sit speculativus fit etiam actu et formaliter liber quo ad operandum, et in primo est liber.

Ad illam ultimam obiectionem plura obici poterant ad probandum deum habere prudentiam exercitam circa suos actus, sed ex dictis satis constat primo ratione generali, quia est virtus moralis, quam implicat deum exercere circa seipsum, sicut non potest exercere temperantiam, aut studiositatem. 2o. etiam ratione speciali obiecti prudentiae, que supponit ignorantiam in persona circa quam exercetur, quare solum potest esse in deo prudentia circa alios. alia etiam, que contra hanc doctrinam obici possunt ex dictis diluentur.

Dubium 8um. in quo actu voluntatis consistat praedestinatio ex parte rei significatae?

Duplex actus voluntatis inter alios potest excogitari in deo circa praedestinatos, unus est ille quo voluit illis dare gloriam, seu beatitudinem, quae dici solet electio ad gloriam;

Quis est ille, quo voluit illis dare perseverantiam in gra, seu media eficacia ad glam consequendam, quod docet electio mediorum, ut videsis propositio difficultas.

1º 1º docet actus voluntatis, in quo ex parte rei significatus Divis tis p.º eé electionem ad glam, ita ner Ariminensis in 1. p. Aº. q. 1. art. 5. ner Gerardus ubidem, — 2º 1º actus voluntatis, in quo Divitis p.º eé electionem mediorum, ita Vasq. 1. p. de 87. cap. 3. nº 14. § posito. 3º 1º asserit quem eé de nomine, atq. inde possedisse preem eé istos duos actus seorsim et tñ distingant aliquas opiniones probabiles, ex qbus sim ul sumptis aliq. deducatur error, ita Suarez lib.º 1º. cap. 17. nº. 13. 4º 1º docet actus voluntatis, in quo Divitis p.º ex parte rei significatus eé electionem seu intentionem dandi glam, et electionem mediorum, ita Egid. in 1um de 40. p.ali 1º q. 1. ubi ait preem eé preparationem glę, et gę, atq. idem docet Suarez supra nº 15. Averroa q.º 23. de pre sect. 18. § asserens tn.

Et raé pr, q.º actus voluntatis, in quo Divitis p.º ex parte rei significatus debet esse eficaciter ordinatibus hoium ad finem suum ultimum, q est deus, q.º actus voluntatis, in quo ex parte rei significatus divitis p.º est actus ille quo elliguntur hoes ad glam, et gram, pat. dió, q.º p. gram et gloriam ordinantur hoes ad deum, q est ultimus finis oium hominum

2º pi, q.º p. ex parte rei significatus apparatió gręq eficacis ex fine beatitudinis comunicandę, sed tam electio ad glam, qm electio ad perseverationem in gra, et electio mediorum ad illam sendam est preparatio gręq eficacis, qua certissime liberantur qcunq. liberantur ex fine beatitudinis comunicandę, q.º electio ad glam est actus in quo divitis p.º ex parte rei significatus.

Adverto autem huiusmodi preparationem gręq, ut dixi disp.º 1º. dub. 1º cap. 1. posse multipliciter considerari. 1º in ordine ad finem, et terum, ad quem hoes mittuntur, et ordinantur, q est deus, ut sic p.º est electio aliquorum in finem, 2º p. ordinem a tio, a quo separantur, et sic é propositum misserendi, seu preparatio benefitiorum dei, qbus certissime liberantur a massa perditionis qcunq. liberantur, elliguntur q.º aliq in finem p. auxilia efficacia remote, p. perseverantiam in gra proxime, et p. consequutionem beatitudinis proximius, et c.º liberandi a misseria peccati auxilijs ut medijs ad gloam, gra ut ra sanante, et beatitudine ut sanitate, quę penitus excludit misseriam

Ad ultimum: praedestinatio est pars providentiae, quae causat in voluntate finis, respectu mediorum ad finem, quae sola votas mediorum est. quare nos diximus dubio praecedenti scientiam, supponere intentionem finis.

Ideo praedestinatio est praesciti mediorum, et supponere Intentionem finis, quae electio ad gloriam supponit voluntatem Salutis, seu voluntatem qua Deus voluit dare beatitudinem aliquibus, et ideo est electio, qua aliqui dilliguntur ad eam beatitudinem, quam Deus vult aliquibus communicare.

Verum est advertendum cum Egidio in sum. de. At. pali. 1a. q. 2. art. 4. quod praedestinatio non idem omnino cum electione ad gloriam, quia sit tam electio, quam addant supra praescientiam voluntatem Salutis, quam supponunt, tamen aliter supra praescientiam addit voluntatem Salutis electio, et aliter praedestinatio, quia electio supra praescientiam addit voluntatem Salutis, in quibus Saluandi ab non saluandis separantur; praedestinatio vero addit voluntatem Salutis in quantum huiusmodi Saluandi solum saluandi divinum propositum diriguntur in vitam, ergo non est omnino separare aliquos ab aliis, et dirigere eos in finem, imo huiusmodi separatio directionem praecedit, ut dictum est, et dubio sequenti dicemus, ideo praedestinatio non idem omnino cum electione ad gloriam.

Quare eadem collatio gratiae, quibus certissime liberantur quicumque liberantur ex intentione Salutis collata, prout separat a reprobis, quae est speciale beneficium gratiae, quod non dent reprobi dicitur electio, seu dillectio, prout vero eadem collatio gratiae dirigit homines ad Deum, quae finis ultimus est praedestinatio. Quod si aliquis inquirat cuinam proprius competat ratio praedestinationis electioni ad gloriam, an electioni ad gratiam, ideo proprius competere electioni ad gloriam, quia est praeparatio maioris beneficii gratiae, et medii proximioris ad Deum, quam in his communius dicatur praedestinatio electio ad gratiam, quia beatitudo disponitur a nobis ut finis, et ideo electio ad gratiam, quae medium ad beatitudinem dicitur communius praedestinatio.

Ex dictis in fere omnes homines praedestinari a Deo secundum simpliciter secundum quid, et tanto magis quanto praedestinantur ad maius bonum, quia omnibus dedit auxilium sufficiens ad beatitudinem, ut infra explicabitur, et plures reprobi praedestinantur ad gloriam, in sua causa adquirenda, quia plures consequuntur gratiam Sanctificantem, cui ex se debita gloria, id quod non perseverant in tali gratia, nec consequuntur gloriam in se ipsa, et sic quod dici possint praedestinati, tamen simpliciter dicuntur reprobi, quia inde plures praedestinantur ad gloriam in se ipsa consequendam, et hi dicuntur simpliciter praedestinati, inter quos eximius fuit Christus Dominus, qui praedestinatus fuit ad esse filium Dei per gratiam Unionis.

Disputatio 3a. De ellectione hominum ad gloriam, et gratiam

Explicata ergo ponis ellectionem ad gloriam, quae est principalior Civitatis, explicemus oportet, atque etiam ellectionem ad gratiam, ut postea ordinem intrinsecus explicare possimus.

Dubium primum an in deo cadat ellectio, et quo pacto cadat?

Cadere in deo ellectionem est definibile, id quod probat Egidius in primum sententiarum distinctione 41 principali 1. quaestione 1. in argumento in contrarium ex Apostolo ad Ephesios 1.o dicente, quod ellegit nos in ipso, ante mundi constitutionem: quo testo patet non solum competere deo, sed etiam eternaliter, et ante mundi constitutionem elligere; potest etiam probari aliis testimoniis id quod verè certa ommittuntur. ratione autem naturali potest probari dari in deo ellectionem ad finem naturalem, quod ut dimmus decundare aliquibus regna, et aliquibus plateram, id sine praecedenti ellectione fieri nequit.

Vt autem explicemus quo pacto sit in deo ellectio, suppono cum Egidio supra, quod ellectio in communi, est bonorum, quae sunt ad finem, et possunt aliter se habere cadentium sub consilio intensione, et factione ab aliis subscriptio seu separatio, quae definitio datur per formam loco generis, et per subiectum loco differentiae; subscriptio seu separatio habet locum generis, quod etiam reprobatio est ab aliis subscriptio seu separatio, alia vero particula locum tenent differentiae, quare definitio recto ordine posita erit sic definienda, ellectio est subscriptio seu separatio bonorum, quae sunt ad finem, et possunt aliter se habere, cadentium sub intensione, et factione.

Est ellectio ab aliis subscriptio seu separatio, quia ut ait frater Thomas 3.o Ethicorum, elligere est cum ratione separare, quod etiam significat ipsum nomen; et quia ellectio est separatio aliquorum ab aliis. Est bonorum, quia ut ait frater ibidem, elligimus quidem, quod maxime scimus bona entia, et constat etiam quia malorum non est ellectio, sed reprobatio. Est etiam eorum, quae sunt ad finem, quia finis sub ellectione non cadit, sed naturaliter, et per se appetitur vel praecedit ellectionem, ut Civis privum, et alia, nemo enim elligit sanitatem seu felicitatem, sed naturaliter quisque appetit esse felicem, et ex hoc fine elligit ea, quae fieri potest felix.

Est etiam eorum, quae possunt aliter se habere, quia ellectio distinguitur ab amore per hoc quod finis naturalis eorum, quae non possunt aliter se habere, ellectio autem est libera, et eorum, quae aliter se habere possunt, ex hoc fit etiam ut ellectio sit cadentium sub consilio, quia ellectio consilio regulatur, et sola ea, quae possunt aliter se habere sub consilio cadunt, nemo enim consiliatur de necessariis, sed de contingentibus, et quae aliter se habere possunt =

Ex quo tandem fit ut sit eorum, quae sub factione cadunt, quia ellectio est practica, cum supponat iudicium practicum, et quae praeterita, et facta sunt, non sunt factibilia vel frater 6.o Ethicorum ait, quod nihil sit factum est ellegibile, quia nullus ellegit Ilion captam fuisse =

Igitur hæc ad divina transferentes dicimus Deum aliquos elligere in quantum eorum cognitionem, et intuitum ab aliis separat, quia ut dictum est ellectio est susceptio seu separatio aliquorum ab aliis, est tamen hæc separatio bonorum, quia quis seu separat. efficit bonos, et eorum quæ sunt ad finem, quia Deus non elligit suam bonitatem, id cum non aliter amat ut summum bonum, et finem, ideo quia separatio divina est bonarum creaturarum, quæ ad Deum ordinantur, ut ad finem, imo non solum est hæc separatio eorum quæ sunt ad finem, id est dumtaxat eorum, ~~sed eorum~~, quæ sunt ad eundem finem, et sunt eiusdem generis, quia per ellectionem (ut late probat S. Aug. de spe S.S. cap. 5.) non separat Deus rationalia, ab irrationalibus, eo quod irrationalia non sint eiusdem generis cum rationalibus, nec ordinentur ad gloriam, ad quam ordinantur rationalia, quare ellectio dei summi solum est respectu aliquorum rationalium, in cum omnia rationalia sint eiusdem generis, et ex eo ordinentur ad eundem finem ellectio divina ex rationalibus separat aliqua ab aliis, ea quæ ad gloriam elligit.

3o. est eorum, quæ possunt aliter se habere, quia ellectio divina non est rursus bonitatis, quam Deus non potest non habere, et non velle, id est sui bonitatis creatæ, et omnem bonitatem creatam posse aliter se habere certum est.

4o. est eorum, quæ cadunt sub consilio, et intentione, quia ellectio divina non est casualis, et fortuita, cum deus nihil tale contingat, ideo quia est de his, de quibus Deus habet cognitionem firmam, et certam, et est tamen eorum, quæ cadunt sub factione, quia est sui creaturarum, quas Deus facere potest.

Dico 1o. sane communem sententiam obiici solet Damascenus lib. 2. cap. 22. ubi ait, elligere, et consiliari esse natura ignorantis, quia ellectio non reperitur in deo = Et confirmatur, quia idem S. Doctor cap. 4. docet semper ad ellectionem antecedere consilium, sed consiliari, ut ipse docuerat cap. 22. est de eo quod nescitur, quia nullus consiliatur de his, quæ novit, quia cum deus omnia noscat non est in eo consilium, atque proinde, neque ellectio = Et confirmatur 2o. ex Arist. 3o. Ethicor. ubi docet, quod ellectio est quasi ... consilii, id hoc non convenit nisi his, qui cum discursu intelligunt, quia deo convenire non potest.

Sed Egidius supra ellectionem supponere consilium, ac proinde de ellectione dupliciter esse loquendum, sicut et de consilio, in quo duo sunt consideranda, cum inquisitio, et ratiocinatio; 2o. pro est ratiocinationem, et inquisitionem quondam non firma cognitio: consilium sub priorem considerationem in deo non cadit, quia sic consiliari est natura ignorantis, et sicut non est in deo consilium sic acceptum, neque est in eo ellectio, quæ tale consilium præsupponit, et hoc argumentum probat cum suis confirmationibus. est tamen in deo consilium sub posteriorem considerationem, prout solum est firma cognitio eorum, et sicut est in deo consilium, est in deo ellectio illa, solum, quæ præsupponit cognitionem firmam, et ideo dicit Apost. deum omnia operari sub consilium voluntatis suæ: duo alia argumenta adducit, et solvit Egidius supra: consideatur Ariminensis in 1. d. 40. et 41. q. 1. ar. 2o. ad ...

Dico.

Dubium 2um an praeter Voluntatem, qua voluit Beatitudinem omnibus sit in Deo alia gratuita vu aliquorum, qua eos eligat.

Ut dubium incipiatur suppono dari in deo voluntatem quandam, qua vellit ex se omnibus beatitudinem, quod generaliter loquendo certum est, et supponitur ab omnibus, ut bene Curiel Dtro u.a 4. n.o 116. et quidem si sermo sit de Voluntate, qua vellit beatitudinem in alio deus, nullum esse Catholicum qui hoc neget, putat Curiel n.o 12 8. qui addit hoc procul dubio asserendum, et sine ... quod ante praevisionem lapsus Adami habuit Voluntatem, qua quantum est ex se voluit primis Parentibus, et in eis omnibus posteris beatitudinem dando illis media necessaria, et sufficientia ad illam consequendam, quod etiam docet Molina in Dtro u.a q. 19 art. 6. disp. 1. §. sciendum est. =

Deinde post praevisionem lapsus voluit dare Christum ut redemptorem omnium hominum, cum pro omnibus mortuus fuerit, ut modo definivit Innocentius 10.

Certum si sermo sit de Voluntate, qua voluit beatitudinem in ipsis hominibus, ita ut talis voluntas ad ipsos immediate terminetur certum est etiam mihi dari in deo voluntatem illam generalem, quod ut docet Egidius in 1. d.o 47. p.a 1. q. 1. quod in omnibus reperiuntur praedicata communia, et generalia omnibus, ut natura, et ea quae naturam sequuntur, et particularia ut personae, et quae sequuntur personas, et similiter naturam voluit Deus omnibus beatitudinem in se ipsis, cum omnibus dederit naturam ex se aptam, et ordinatam ad beatitudinem consequendam, et etiam potentias, et auxilia communia, et illustrationes, praedicationes etc.o etsi aliqui deficiunt ab hoc ordine est propter eorum mores corruptos; atque inde saltem ratione praedicatorum communium voluit omnibus beatitudinem, licet non voluerit omnibus beatitudinem attentis praedicatis personalibus, nisi tantum praedestinatis.

Hoc supposito cum hoc certum sit dubitamus, an praeter Voluntatem istam generalem sit alia specialis, et gratuita, qua absolute voluerit aliquibus beatitudinem, et gratiam, gratuito, et sine praevisione meritorum, quae possit dici electio aliquorum personalis, ~~...~~

Caput 1um Proponuntur Pelagii, et Semipelagianorum errores

Pelagius infellicissimus divinae gratiae praeter generalem illam voluntatem, qua deus voluit omnibus beatitudinem nullum aliud beneficium agnovit, aut aliam electionem gratuitam, sed tantum remunerationem bonorum operum viribus naturae factorum

Asserebat. n. deum quantum est ex se voluisse omnes homines salvos fieri si ipsi

Vellint, seu si ipsos n. c. ceterit, qm̃ Editionem dicebat possel soerpu ri ficare viribus naẽ, et sine grã, et ideo affirmabat pdestinatis nullum dã ri speciale beneficium grã, qd n̄ fieret pdestinatis, ac proinde pnem̃ n̄ ẽẽ psuam̃, et pmiationem bonorum opum Viribus naẽ factorum: sic n. refert eorum hæresim S. Aug. de pnẽ S.S. cap.° 18.

Cum v.° S. Aug. illi obiceret necessitatem grẽ ab Apostolis pdicatam, et necessitatem redemptoris ad redimendũ genus humanum a peccato Originali, respondebat grãm n̄ ẽẽ simpliciter necessariam, sed ad melius opandũ bene, et Xptũ n̄ venisse ut redemptorem, sed ut doctorem, n̄ ad nos redimendos, sed ad nos illuminandos, peccatũ vero Originale nullum fuisse, nec nos in Adamo pecasse. ad qm̃ responsionem confutandam coactus fuit S. Aug. ad scribendos libros contra, de naã et grã, de peccatorum meritis, et remissione: de Baptismo parvulorum, et plures alios, q. hente I. hõis hæresim Pelagii penitus extirpavit.

Sed profligato hoc errore ab S.mo Aug.no aliq episcopi in Gallia apud Maxiliam, q. ideo dicuntr Maxilienses, errorem Pelagii ex pte vendicare conati sunt accusantes Aug., qd plus iusto Pelagium impugnasset, et q.° Pelagii dogmata ex pte defensabant, dicti st Semipelagiani, quorum Princeps fuisse dicitr Joannes Cassianus D. Joannis Chrisostomi discipulus. = Aug.° ut ex epistolis S.S. Prosperi, et Hilarii ad Aug. quæ hentr I. tomo ante librum de pnẽ S.S. dicit ẽẽ in Adamo pecasse, et nullam posse deq salutem nisi p Xpti gram̃, imo neq. posse n̄ hõis pficere, sed neq. incoare aliqd opus omnium sẽ grã, ceterum ad nullum opus, inqt S. Hilarius, s. incipiendũ, nedũ pficiendũ quenqm̃ sibi sufficere sentiunt, qd idem refert Aug. S. cap.° I. de pnẽ S.S. et in hoc opponebantr Pelagio, et benedicentiebant =

Sed et in hoc bene pcederent errabant C.° pnẽm, ut docet citato loco S. Aug., qa negabant cum Pelagio ẽẽm electionem gratuitam, seu pnem̃ ad glam̃. s. ad gram̃ sanctificantem, et hõ illam admittebant post psuam̃ meritorum, et post psuum bonum usum grẽ sufficientis, q. bonus grẽ usus x.° coe erat cao psuis n̄ ẽ d.°, et ideo qd unus salvaretr, et n̄ alius, et initium salutis ex eo, q. salvatr erat, n̄ ex eo q. salvat: quare reducenda erat salus cuiusq. in psuam̃ voatem, n̄ in dei: in adultis, verba st S. Prosperi referentis eorum errores, cum duo sint, q. humanam opantr salutem dei, s. grã, et hõis obedientia priores volunt ẽẽ obedientiam, qm̃ gram̃, ut initium salutis ex eo, q. salvatur, n̄ ex eo credendũ stare q. salvat, et voãs hõis divinẽ grẽ ponatenem n̄ ãi hõi humanam subiici voatem.

Distinguebant g.° duplicem gratiam, Unam vocantem, et aliam Sanantem; et vocantem dicebant eum impertiri omnibus hominibus indiscriminatim, ut per eam venire ad fidem si vellent, et Sanantem dicebant esse auxilium sufficiens, quo si vellent bene Uti ad fidem accederent, et sequerentur media illa Sanantem gratiam, seu Sanctificantem et Uti remissione peccati originalis, et actualium, et deinceps humana industria perseverando in gratia possent ... gratiam ... omnibus indiscriminatim promittebant, ut coronam ferenda.

Unde ulterius dicebant gratiam illam Vocantem, qua fatebantur omnibus hominibus pervenire Voari, et indiscriminatim omnibus impertiri omnino equalem esse omnibus, et esse omnino indifferentem, et in operando subiectam libero arbitrio illius quod pedisequam non dominam esse, quod non dirigebat neque illud agebat, aut dirigebat, sed potius gratia erat libero arbitrio pedisequa illi subiecta, quod liberum hominis arbitrium non a gratia, seu a Deo per gratiam, sed ipse dirigebat, et agebat, quinimo Sociabant ... Stingere Vtrimque carentibus, quod execratus est S. Prosper dicens, nec dubitarent se gratiam Dei, quam dimitem ... humanorum voluntatum esse meritorum et illis voluntatibus subire, quas ut eam (secundum suam phantasiam) in negant esse per ventas.

Movebantur ad hoc asserendum, quia existimabant propositum Secretum, et Dei per vocationem efficacem esse, et non applicari, quia natam Voluntatem sibi subiceret, ut Aug. P. docebat auferri humanam libertatem, et industriam, atque laborem, et fatalem quandam induci necessitatem si praedestinatus non poterat cadere a sequutione gratiae, nec reprobus aeternam Vitam adipisci etiam cum esse, removeri itaque omnem industriam (referente S. Prospero) tollique virtutes si Dei institutio humanas praeveniat Voluntates, et sub hoc praedestinationis nomine fatalem quandam induci necessitatem.

Quare ipsi ut sub hoc laqueo se extricarent assignabant duplice propositum (ut bene notat Joannes a S.to Thoma 1. p. disp. 20. art. 1. §. Lumv.°) Unum absolutum, et efficax, independens a nostra voluntate, quo Deus quatenus est esse et propter solam suam bonitatem voluit dare gratiam Vocantem, et sufficientem, qua generaliter, et indiscriminatim omnes homines vocat ad fidem, et gratiam Sanantem, et Uti ad illam, qua gratia vocanti possint si vellint ea bene Uti pervenire ad fidem. Alterum propositum ponebant innitens praescientiae meritorum ab humano labore, et industria provenientium, quo Deus post praevisum bonum Usum sive malum gratiae vocantis praedestinat ad gratiam Sanantem, et gloriam remunerando industriam sive puniendo teporem damnando ad poenam aeternam, et hoc proposito dicebant Deum suam bonitatem ostendere, 2.° suum iudicium, et iustitiam.

Utrumque dictat ex D. Prospero, propositum autem Vocantis gratiae, inquit, in hoc omnino definiunt, quod Deus Institu

erit nullum in regnum suum, nisi Sacramento regenerationis assu
mere, et ad hoc Salutis donum omnes vocet Deus benevolentia sive per naturalem, sive
per scriptam legem, sive per Evangelicam praedicationem vocare, ut ergo volu
erint, fiant filii dei, et inexcusabiles sint, quod fidelis esse noluerit, quia ius
titia dei in eo sit, ut qui crediderit pereat, bonitas in eo appareat si nemi
nem repellat a vita. Hinc consequenter asserebant praedestinationem non esse certam certitu
dine ordinis, et qualitatis, neque aliquid eius effectus, seu
medium, id est media sive auxilia esse ab effectu efficacia, et praedestinationem dicta
vat esse certam certitudine praescientiae, qua deus praescivit hos fore usuros gratia
vocante, illos vero non, atque inde praedestinatum posse sua voluntate non salvari,
et posse reprobum sua industria salvari, ideoque praedestinationem non esse causam quorumlibet
bene operum, et consequenter gloriae, sed potius bonum usum gratiae esse causam praedestinationis,
et inde fieri numerum praedestinatorum non esse certum, nec ipsorum
illam praescientiam sic accipiunt, (ait D. Hilarius) ut per praedictam fidem futu
rorum intelligendi sit praescitus, nec cuiquam dari talem perseverantiam
a qua non permittitur praevaricari, sed a qua possit sua voluntate deficere.

Cumque Augustini discipuli obicerent illis argumentum, quo D.
Augustinus valde pressit Pelagium desumptum ex exemplo
parvulorum, qui annis teneris rapiuntur morte, quorum aliqui ac
cedunt ad Baptismum, et consequuntur gratiam Baptismalem remis
sionem peccati originalis, et gloriam, alii vero sine Baptismo dece
dunt cum peccato originali, in quibus praedestinatis propositum est causa illo
rum salutis, quod salvantur, et propositum non dandi gloriam illis non consequuntur
non innititur praescientiae meditatorum cum in eis locum non habeat bonus seu malus
usus gratiae vocantis.

Ut ab hac difficultate se expedirent excogitaverunt
Semipelagiani praescientiam quandam conditionalem me
ritorum, qua dicebant eum ante decretum propositum salvandi seu puniendi
praescivit parvulos si viverent usuros bene seu male gratia vocanti, quam
omnibus etiam pueris deus largitur, et ex praescientia horum meritorum conditio
natorum orientium a usu bono illius gratiae vocantis conferre gloriam seu poe
nam. Ex parvulis autem (ait S. Prosper) tales quos salvari, quales futuros
illos in annis maioribus si ad activum servarentur, et attamen scientia divina
praeviderit, quare tractu de futurorum contingentium dixi scientiam conditiona
lem, quam appellant mediam docuisse.

Ex dictis infero non bene Vasquez 1. p. disp. 89. cap.
4. et disp. 99. cap. 5. num. 30. Arrubalem disp.
44. cap. 7. n. 36 Herizium tractu 3. disp. 25 cap. 4. n. 39. Vil
legas disp. 14. cap. 1. § error fuit. Ripaldam disp. 105. de Ente super
naturali sect. 2. n. 15. dixisse Semipelagianos praescientiam istam conditionalem

meri

meritorum, qui dicebant esse causam gratiae sanctificantis, et gratiam esse praevisam meritorum viribus naturae factorum, quod ex dictis constat plures semipelagianos necessitatem gratiae admisisse, quamvis speciale gratiae beneficium dixerint esse necessarium. Videatur Joannes a S. Thoma 1. p. et Carmelitani 1. p. tractatu de gratia S.S. disp. 2. dub. 4. et Joannes a S. Thoma 1. p.

Ex dictis constat plures ex Semipelagianis admisisse necessitatem gratiae; id quod ex dictis constat, quia quamvis plures dixerint posse viribus naturae ad fidem venire, quod ex S. D. Prosper [illegible] Carmelitani, imo et quando D. Prosper retulisset errorem eorum, qui gratiae necessitatem admittebant, subdit aliorum errorem dicens, quidam vero eorum in tantum a Pelagianis semitis non declinant, ut velint ad sanam gratiam, qua in Christo renati assumimur, generis naturalem esse facultatem proponendo etc. Videatur Legion.

Caput 2um Augustini, et Catholicorum sententia Proponitur, et probatur

Aug. unus indefensus gratiae divinae propugnator, et cum eo omnes Catholici asserunt praeter voluntatem illam generalem, qua voluit Deus omnibus beatitudinem esse in Deo aliam gratuitam voluntatem, qua voluit aliquibus gloriam, seu praeservantiam in gratia. Utrumque sane sententiam defendit Aug. contra Pelagianos, et Semipelagianos per plures annos, qui, ut ait D. Prosper, eos respirare non sinebat, pluribus locis probat, praecipue q. 1. ad Simplicianum, et contra duas Epistolas Pelagianorum lib. 2. cap. 10. de praedestinatione, et de dono perseverantiae. Idem docent omnes eius discipuli.

Probat Aug. sane de praedestinatione S.S. cap. ex illo Joannis 15. Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, ex quo sic arguit: Sed propterea electi erant quoniam credituri erant ipsi non prius. Utique elegerant Credendo nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti. Quod quia futuri eramus sancti infert S. Doctor, atque etiam D. Hyeronimus super eundem locum, ac proinde electio est causa sanctitatis, et meritorum.

Et quidem gratiam Dei esse necessariam ad beatitudinem obtinendam non solum contra fidem, idest contra rationem naturalem, quia Beatitudo est finis supernaturalis, quod non potest Deus per naturam, implicat non contradictionem in terminis tuis, quod est supra naturam posse naturae viribus Deo, ut bene contra Pelagium docet Aug. inter q. 41. [illegible] 2. q. 1. quare Pelagius non solum erravit fidem, idest contra rationem naturalem.

Eamdem gratiam sanctificantem non posse esse ex meritis de condigno, sed debere dari gratis probat Aug. passim in suis operibus, et Apostolus Clamat gratia non est gratia, si merces, quod ex ipsis terminis patet. Eorum asserere conditionem illam nisi per ipsos steterit posse viribus naturae purificari. Videatur Parens Augustinus =

ui?

at V° necessariam eē specialem gram̄, seu grē beneficium
ꝯ adeptandꝫ benevaltium post lapsum Adami. ꝙ ꝯ inefficaciu, et ni
caā dinꝫ pnis, et ellectionis pbat sufficienter. ex testimoniis allatis, et etꝫ plurimi
bus raiōibus, quas bene adduxit Segiovensis tractu supne ss. dub: 3°.

V°. Ulterius sit X°. sug.ⁱ ꝙ gratuitam istam ellectionem, seu pnem,
seu ipsam gram̄, et glam̄ sexi se sicut caā, et effus, sicut actus, et obtꝫ, nā
ꝯ ellectio ē actus immanens dinꝫ voātis, quo ab aeterno Vo fuit aliquibus
gram̄, et glam̄, at v° colatio grē, seu glē ē ipsa donatio glē, l. grē, quꝫ vo
catio ad gram̄, qua ꝙ in tempore vocatur ē executio dinꝫ ellectionis, de quo
Aug.ⁱ l. de pre ss. et nos dixꝯ.
Ex dictis infero pnem eē piuam̄, et ꝯparationem ꝯ mexitedis, sed beneficio
rum Dei, quibus certiss.ᵉ liberantur, quicunque liberantur. Cui ꝯparationis
Cum sit gratuita ꝯ datur caā in particulari, ut infra dicemus

Dubium 3um an ellectio gratuita pnem praecedat?

Diximus eē in deo ellectionem gratuitam, nunc autꝫ inquirimus an
talis ellectio ꝯcedat pnem?
Affirmativam sam̄ tenent D. Thos 1 p. q. 23. art. 4°. Aegidius in 1um
dist° 41. pali 1. q. 2. durandus ibi eadem q. 1a. Celestinus ꝙ libro 14. dixꝯ
2. cap. 2. et ē expsa D. Ambrosii lib. 5. comentariorum in Lucam cap.
6°. post medium ibi ad vertit celeste consilium ꝯ sapientes aliquos, ꝯ di
uites, ꝯ nobiles, sed piscatores, et publicanos, quos dirigere elligit, q° x° Amb.
ellectio ꝯcedit. Et pr ab Egidio quꝯ ē directio efficax aliquorum in finem,
ꝙꝫ autꝫ necessario supponit ellectionem, qua dirigen
dia ꝯ dirigendis sunt separati, ꝙ ellectio supponitur, et ꝯcedit ad pnem,
nam ꝯbat, quia si aliquis aliqua dirigere vellet, et alia ꝯ dirigere nisi sepa
raret dirigenda a non dirigendis casualiter solꝫ dirigenda dirigeret, et
quia in deo nihil sit casuale, fit ut deus prius elligat aliquem, et postea
dirigat, ꝯ inde ellectio supponitur ad directionem, seu pnem.

Dubium 4um quotuplex sit ellectio dina?

Dina ellectio ~~ad glam~~ ut ait Egidius in 1um d. 41. q. 1. pot eē aeterna,
et temporalis, quia duplicitur pot aliquis elligere. s. simpro positꝫ voātis
quatus intentione sua aliqua ab aliis separat. s. pm executionem ~~[illegible]~~
opis, ut cum separat actualiter electa ab ellectis: 1°. mō deus elligit aeter
naliter, q°.

qa ab æterno impositus Voatis Suæ ellectos separat ab non ellectis: 2o mō elligit temporaliter, in quantum aliquos s. a peccato originali s. actuali per collationem gratiæ separat. s. etiam aliquem a comuni statu bonum separat ipsum in prælatum elligendo, et hæc 2a. ellectio est obiectum prioris, seu est prior el lectio passive sumpta. 2o. ellectio divina potest dividi ratione terminum, ad quos alii elliguntur, nam alii elliguntur ad gratiam solum, alii ad gloriam. ad gratiam solum elliguntur plures qui non perseverant in ea: ad gloriam autem qui perseverant in gratia sanctificante sanctificante, atque in ea decedunt, et hi dicuntur simpliciter ellecti, qa elliguntur ad gloriam in sua ipsa æquenda; alii autem non dicuntur simpliciter ellecti, qa solum elliguntur ad gloriam in sua causa æquenda:

Disputatio 4 de modo, et ordine, quo sint in deo ellectio ad gloriam, et gratiam?

Diximus esse in deo ellectionem gratuitam sive ad gloriam, sive ad gratiam nunc inquirendum est modum, et ordinem, quo hi duo modi ellectiones sint in deo: an scilicet ellectio ad gloriam ordine rationis sit prior ellectione ad gratiam, an posterior? et quia non solum potest dubitari an de facto sit ellectio ad gloriam prior ellectione ad gratiam, sed an de possibili sit, seu possit esse utroque modo id dubitamus prius de possibili postea de facto.

De possibili autem ex duplici capite potest repugnare 1o. qa non est compossibilis cum libertate = 2o. qa non est compossibilis cum voluntate generali dei, quo vult omnes salvos fieri nisi ipsi steterit, et ideo 1o. dubitabimus an ellectio ad gloriam ante prævisa merita sit compossibilis cum libertate, 2o. an sit compossibilis cum modo operandi dei. deinde qa plures dicunt non solum ellectionem ad gloriam de facto esse ante prævisa merita; sed etiam posse de possibili esse post ea prævisa, ideo 3. dubitabimus an ellectio ad gloriam post prævisa merita sit possibilis, et ultimo, quid de facto contingat dubitamus.

Dubium 1um an ellectio efficax ad gloriam ante prævisa merita sit compossibilis cum libertate?

Pro dubii intelligentia suppono tripliciter posse esse in deo ellectionem ad gloriam ante prævisa merita, 1o. ante enim prævisa meritorum, et omnino independenter ab illis, ita ut neque absolute, neque conditionate

praesupponantur ante electionem merita futura 1.° ante praevisa merita absolute futura, et post praevisionem conditionatam futuritionis illorum in proprio genere, et mensura – et tandem ante praevisa merita futura in proprio genere, et mensura, id post praescientiam futuritionis illorum signatam in esse divino, quo pacto merita esse deo praesentia diximus disp. dub. 2. dubium quod inquirit an altero ex his modis sit compossibilis electio cum libertate creata.

Proponuntur sententiae in hoc capite primo.

Prima sententia affirmat electionem ad gloriam ante praevisa merita absolutam, et conditionatam, et ante omnem praescientiam meritorum esse compossibilem cum libertate creata, et quamcunque aliam praescientiam meritorum – existimant enim huius sententiae auctores deum posse eligere homines ad gloriam ante omnem praescientiam meritorum, et deinde praedefinire consensum liberum ante omnem praescientiam futuritionis illius et tandem in tempore posse praedeterminare voluntatem ad actus liberos, et meritorios faciendos praedeterminatione physica simpliciter necessaria ad omnes actus tam bonos, quam malos moraliter sumptos. Pro hac sententia refert Villegas tractatu 13. disp. unica cap. 2. d. Thomam, Egidium, gregorium, et alios, id licet isti d. d. et alii antiqui dicant compossibilem esse electionem ad gloriam ante praevisa merita absolute futura in seipsis, non tamen dicunt esse possibilem ante omnem praescientiam meritorum, ut constabit ex dictis § 3. Secunda

tenent tamen hanc sententiam Sotus, et eius discipuli, qui ex una parte putant electionem ad gloriam esse ante praevisa merita, et alias, dicunt, deum non posse cognoscere futura contingentia ante actuale decretum divinae voluntatis. tenent tamen hanc sententiam R. R. P. P. Vañez Aluarez, Zumel, Navarrete, et alii, quos referunt, et sequuntur Villegas supra, Carmelitani disp. 9. Joannes a S. Thoma disp. 7. art. 4. usque 22. de praedestinatione sect. 3.

2.a sententia affirmat quod licet electio ad gloriam ante omnem praevisionem meritorum utpote non ponitur a Thomistis, et Scotistis non compossibilis cum libertate creata, electio tamen ad gloriam ante praevisa merita absolute futura post praevisionem tamen conditionatam illorum, et innitens necessario scientiae mediae est compossibilis cum libertate creata, ita Suarez lib. 3. de auxiliis cap. 16. n.° 8. Alius tractatus de praedestinatione disp. 15 sect. 20. n.° 8. Celestinus quodlibet 14. disp. 2. n.° 1. franciscus a lugo de deo uno disp. 39. cap. 2. n. 3.

3.a affirmat electionem ad gloriam ante praevisa merita futura futuritione ex . . . in proprio genere, et mensura, id post praevisionem illorum signatam in esse divino compossibilem esse cum libertate creata, haec fuit mens Egidii nostri Romani

Gerar di toletani et aliorum ex nra familia, q. ex vnaparte dicunt ellectionem ad glam ee antepraeuissa merita: et aliunde dicunt ellectionem, et pnem niti pscię meritorum praeuissorum in ee dino, et in aeternitate.

4a. sa. affrat ellectionem ad glam antepraeuisa merita n̄ ee cpōlem cum libertate creata etz si supponatur suā media, et praeuiā merito rum, ita Vasq. disp. 89. cap. 20. et sanepputant verum curiel si ellectio ad glam ponatur simpliciter necessaria ut ve solventes hoes Ptrou.a 4. se.a 2. n. 28.

Caput cum ante oem praeuissionem meritorum ut ponitur a thomistis n̄e cpōlis cum libertate creata ellectio ad gloriam

mi di Vi ellectionem ad glam antepraeuissa merita, et ante oem praeuissionem meritorum ut ponitur a t. t. n̄ ee cpōlem cum libertate, ita ff. 1. et 2. sę. pro cuius intelligentia suppono tho mistas R. R. asserere ellectionem ad glam ee priorem ordine rāi pdi finitione mediorum, et vtrumq. executioni mandari p qmdam physicam pdeterminationem ad oes actus voatis necessariam simpliciter, quę n̄ est in potestate voatis ut sit, neq. semel posita pōt abea reiici: Hoc supposito assero ellectionem ad glam antepraeuissa merita hoc mō posita n̄ eē cpōlem cum libertate creata. Vt probem hanc rem suppono poam, quę debet ręqri in voate ad ommissionem actus pdetermi nati, pdifiniti, et ellectioni ut maneat libera n̄ debere eē dirāt passiuam, sed actiuam, q. debet eē poa vitalis voluntaria, qua voas actiue, et moraliter possit se movere, et detrare ad talem omissionem, et carentiam actus saltim anti = Hoc supposito probo rem argūto cmuni: posita ellectione efficaci ad glam ante oem praeuiam meritorum, et posita pdef.e meritorum, et posita pdetratione voai n̄ pōt n̄ ellicere opa meritoria, et cseq. glam poā actiua, et morali, q.o talis ellectio n̄ e cpōlis cum libertate creata; sa ē bona, q. libertas ad aliquem actū aualiter petit poam actiuam, et moralem ad eius ommissionem: ut supponimus: ani pt, q. voas n̄ pot n̄ ellicere opa meritoria efficiendo, ut sint pdetratio, pdifinitio, et ellectio, q. praeced unt oe exercitium voatis creatę, et eius praeuissionem: nec pōt n̄ ellice re opa meritoria impediendo exercitium pdeterminationis, et illam abiiciendo, q. ad hoc necessaria ē alia pdetratio, et pdifinitio, quę etz n̄ ē in potestate voatis, sicut n̄ ē 1a. =

Rnt thomistę positis ellect.e pdifinitione, et pdetratione: voatem n̄ posse n̄ ellicere opa meritoria,

et

et consequi gloriam in sensu composito illarum: quia non potest componere operari bene cum praedestinatione, et praedefinitione bonorum operum, nec non saluari cum ellectione, posset tamen in sensu diuiso, quia absolute potest voluntas non operari bene, et non saluari = Ad hoc dicitur quia distinctio sensus compositi, et diuisi dilex

plicatur bene, et christiana maiorem capacitatem concedat ad saluandam libertatem, ut dicam cap. 3. tamen suppositis praeiis tomistarum lexissimo distinctionem istam non seruit locum, et solis verbis adhiberi, et ideo simi lem solutionem sic impugno.

Positis praedestinatione, et praedefinitione bonorum operum, et ellectione ad gloriam ante praescientiam meritorum in nullo sensu est possibilis non ellicientia actiua bonorum operum, et consequutio gloriae, ergo neque in sensu composito, neque in sensu diuiso est in voluntate potentia actiua et moralis ad non elliciendum opera meritoria, et non saluandum positis praedestinatione, praedefinitione, et ellectione. Maior et bona.

Minor probatur, quia non est possibilis sensus, in quo sit possibilis non ellicientia meritorum, et non consequutio gloriae, nisi sensus simul cum praedestinatione praedefinitione, et ellectione ad gloriam habenda, sensus cum carentia praedestinationis, praedefinitionis, et ellectionis, cum inter fram, et eius carentiam non detur medium, quia opponuntur contradictorie. Sed non est possibilis non ellicientia meritorum, et non consequutio gloriae simul cum praedestinatione, praedefinitione et ellectione habenda, nec cum carentia ipsarum ergo in nullo sensu est possibilis non ellicientia meritorum, et non consequutio gloriae positis praedestinatione, praedefinitione, et ellectione.

Minor haec quoad primam partem probatur, quia praedestinatio, praedefinitio et ellectio cum consequutione gloriae, alias non essent esse, et non essent suae efficaces, si autem simul cum praedestinatione, et praedefinitione est possibilis non ellicientia actus meritorii, et simul cum ellectione ad gloriam est possibilis non consequutio gloriae: sensus praedestinatio, et praedefinitio non essent essentialiter connexa cum actu bono, et meritorio: nec ellectio ad gloriam cum gloria consequenda: sensus simul cum bonis operibus est ~~...~~ carentia bonorum operum, et simul cum consequutione gloriae est carentia consequutionis gloriae.

Quoad secundam partem probatur illa minor, quia voluntas creata non potest efficere ut non fuerint praedestinatio, praedefinitio, et ellectio: cum christiana sane sanctorum quam impugnamus ponatur ante se exercitium voluntatis et ante praescientiam talis exercitii, et conditionatam, et independentem ab illa, imo potius ut praeuia talis exercitii ad illa necessario requisita, nec etiam postquam fuerunt potest voluntas illas abicere, sensus cum ad abiciendam praedestinationem, et praedefinitionem, et ellectionem sit necessaria alia praedestinatio nec potest eas non abicien do, potest voluntas impedire eas ne operentur, cum praedestinatio, praedefinitio, et ellectio christiana sane sanctorum non sint, nec possint esse in potestate voluntatis, quia non potest illi

illi resistere, nec illis obicem ponere, cum ad hoc sit necessaria alia praedeterminatio, et praedefinitio, quae non est in potestate voluntatis sicut non fuit prima.

Fuit tertia non allicientiam meritorum esse possibilem in sensu diviso praedeterminationis, et praedefinitionis, et tunc non dissequutio gloriae in sensu diviso electionis, nec quia possit voluntas efficere, ut non fuerit praedeterminatio, et praedefinitio, et electio, nec quia possit disiungere non allicientiam meritorum cum illis, et non dissequutionem gloriae cum electione ad gloriam; nec quia possit eas abicere impediendo earum operationem; ideo quia stantibus praedeterminatione, praedefinitione, atque electione non allicientia meritorum, et non dissequutio gloriae simpliciter desiderata sit possibilis, et ad eas est in voluntate potentia activa.

Sic explicare tertia sensum compositum, et divisum ait noster Bernardus tractatu de praedestinatione Sanctorum disputatione 6. dubio 3. § 3. et viri ... Carmelitarum tractatu 4. disputatione 20. dubio 5. § 1. ubi loquendo de praedefinitione (de qua eadem est ratio eorum ratione, ac de praedeterminatione) dicunt, quod quando thomistae dicunt voluntatem praedeterminationem habere. l. praedefinitam ad actum amoris posse dissentire in sensu diviso, non est sensus, quod stante illa praedefinitione, praedeterminatione non possit dissentire, et ea ablata possit; id sensus est, quod voluntas ad hunc promota, et praedefinita ad amorem potest non amare quamvis non possit hoc duo disiungere, scilicet quod sit praedeterminatus, et praedefinitur amor, et quod non amet.

Flocaus ita explicant numero 35. et sequentibus, quasi in voluntate potest stat sub praedeterminatione, et praedefinitione non sit potentia ad opposita simul habenda, est tamen ad opposita simul, non scilicet unum ex oppositorum ex suppositione alterius sit impossibile, et ideo ommissio actus praedefiniti, et praedeterminati, ex suppositione praedefinitionis, et praedeterminationis essaliter dinexarum cum actu sit impossibilis, quia impossibile est iungi simul cum actu, et praedeterminatione, et praedefinitione tamen absoluto loquendo simpliciter desiderata est impossibilis, et ideo ad hunc posita praedefinitione et praedeterminatione essaliter dinexis cum actu: est ... potentia ad ommissionem simpliciter, sicut est ad actum, licet non sit inea potentia ad habendam ommissionem simul cum actu.

Haec doctrina mihi non displicet; quamvis modo illam defendam cap. 3. id existimo non habere locum simul cum admissis prius sententia quam impugnamus, scilicet quod praedeterminatio, et praedefinitio sint essaliter dinexae cum actu: et simpliciter necessariae ad omnem actum: nam si praedeterminatio, et praedefinitio non essent dinexae cum actu posset disponi cum entitate earum ommissio, sicut non cum illis ut in nostra sententia fuerunt actum; et si non essent simpliciter necessariae ad omnem actum posset voluntas his positis non parum libere, quia non haberet aliquo, quod esset in sua potestate ad operandum, ut cap. 3. latius explico. Id tamen si ponatur praedeterminatio, et praedefinitio essaliter dinexae cum actu, et necessariae simpliciter ad omnem actum, non potest explicari quo pacto sit in potestate activa voluntatis ommissio illa simpliciter, nam

sit

sunt essaliter inexa cum actu, et inuolute non est posita oppositio carentiae
iam actus cum actu, non erit potentia ad coniungendam carentiam actus cum
entitate praedeterminationis, et praedefinitionis cum actu essaliter inexis, et si sunt
simpliciter necessariae ad omnem actum non habet voluntas in sua potestate, quod est necessarium simpliciter
simpliciter ad actum, seu omissionem liberam etiam sensu, seu ad actum contrarium, quia
praedefinitio et praedeterminatio non erit in potestate voluntatis in essendo, quia cum non potest impedire
ne sint, nec in operando, cum non possint etiam antea impedire suum actum; nec
potest explicari quo pacto necessitas operandi ex supposito illarum non sit antea, cum
proveniat ab entitate earum, et non a sensu, quem involvunt.

Dices neque potest dicere thomistae praedeterminationem, praedefinitionem,
et electionem in volvere usum liberum voluntatis, 1º quia
iam recurrent ad sciam sui sensus saltim in casu, 2º quia neque sic potest
esse, quia cum ad hoc ut actus sit liber requiratur ut possit voluntas ellicere actum contrarium,
et hoc quod sit aliquo modo in sua potestate electio, praedefinitio, et praedeterminatio,
et hoc sit impossibile contra scientiam illius est quia ad elliciendum actum contrarium scilicet ad
dissentiendum necessaria est simpliciter alia praedeterminatio, et praedefinitio, et debet esse
in potestate voluntatis, alias esset 1ª scilicet procedatur in infinitum, quapropter sane
sancti sic explicatam non esse oppositam cum libertate putavit Curiel supra.

Nihilominus si haec 1ª conveniat ad scientiam futurorum saltim in casu,
et dicat praedefinitionem actus, et praedeterminationem non esse simpliciter necessariam scilicet esse
in potestate voluntatis saltim active potest in bonum sensum reduci, ut dicam
cap. 4.º

Obiiciunt 4. 7. 2ª ganclam, a divina voluntate proveniat nobis
non solum operare, id est operari libere, quia divina voluntas praedefinit non solum
cum subs actus, id est modum libertatis ipsius, ergo praedefinitio, seu ellectionem ad gloriam non potest dici auferre nobis libertatem, sed potius tribuere;
Resp. 1ª anni, et nego 2am, quia arguitur a sub ad modum, non ex eo quod Deus
det nobis modum libertatis, non infertur, quod illum det praedefiniendo gloriam
ante omnem praescientiam meritorum; sic non daret libertatem, et auferret, daret ut supponitur, auferret ut probatum est.

Caput 2um. Ellectio ad gloriam gratuita ante praevisa merita necessario innitens sui medii non est impossibilis cum libertate.

Nihilominus si vero ellectionem ad gloriam ante praevisa merita innitentem necessario sui medii, ut ponunt, A. A. 2. non esse impossibilem cum libertate divina, ita Araujo 1. p. q. 23. ar. 6. dub. 1. concl. ultima, et deinde.

Probatur oppositum ratione desumpta ex summa libertate Dei, quam attigi disp. dubio 2. cap. 2. quam sic probo: Deus debet esse liber actu, et in summo gradu libertatis, sed si ad elligendos homines efficaciter ad gloriam esset simpliciter necessaria scientia media, qui necessario intereset electio, Deus non esset liber actu, et in summo gradu libertatis ergo electio necessario interveniente media non est compossibilis cum libertate divina =

Maior est certa, quia Deus est summum ens, atque inde summum liberum, et in summo gradu libertatis, sicut est summum intellectuale, imo et ipsa intellectualitas. Minor vero probatur, quia ad elligendos homines ad gloriam esset simpliciter necessaria scientia media non posset Deus habere talem electionem nisi prius haberet cognitionem mediorum sub conditione futurorum, et cum haec cognitio non sit in potestate Dei, dependeat a voluntate creata, ut citato loco probatur, fit ut Deus non habeat in sua potestate talem electionem, et consequenter nec libertatem actu quo possit eos elligere, sed expectat ut accipiat a creatura consentiente sub conditione auxilii, libertatem, ut campossit elligere =

Et confirmatur, quia Deus cum sit liber, et actu, non debet esse in potentia, ut habeat, seu non habeat libertatem, sed potius debet esse in summo actu libertatis, eamque aliis communicare, ita ut omnia alia libera sint in potentia ad libertatem, eamque a Deo accipiat sicut a primo ingeneratore liberorum: quia est Deus, et omnipotens, et quia est summum esse, et cum libertas sit modus quidam essendi non potest non convenire infinito esse, et ei omnipotentia, ut cum Egidio probavi disputatione 2. dub. 2 cap. ultimo, ubi eodem principio probavi Deum non posse in potentia esse ad repraesentandum futura contingentia, quia est actus purus in esse cognitivo, et tractatu de visione probavi non esse possibilem speciem impressam, quia cum Deus sit summum intelligibile debet esse actus purus, et infinitus in esse intelligibile, atque inde repugnat, ut sit in potentia ad hoc ut reddatur intelligibile per creaturam

Unde qui dicunt Deum posse praedifinire actus liberos seu ellige[re] homines ad gloriam nisi expectando prius consensum alicuius creaturae videntur auferre a Deo dominium universale, quod habet in omnes creaturas liberas. et dicere creaturam non accipere libertatem a Deo, quod condemnat S. Pater Augustinus pluribus in locis, sed praecipue, de spiritu et littera capite 30. ubi ait, ubi enim spiritus Domini ibi, et libertas si ergo servi sunt peccati, quid se iactant de libero arbitrio? a quo enim quis devictus est, huic et servus addictus est, si ergo liberati sunt, quid se iactant velut de opere proprio, et gloriantur quasi non acceperint: an ita sunt liberi, ut nec illum velint habere dominum, qui eis dicit, sine me nihil potestis facere, et si vos filius liberavit vere liberi eritis =

Caput 3um. An electio ad gloriam ante praevisa merita, innitens praescientiae meritorum in esse divino, possibilis sit cum libertate creata, et increata.

Mihi igitur videtur electionem ad gloriam ante praevisa merita possibilem esse cum libertate creata, et increata, si talis electio innitatur praescientiae meritorum praevisorum in esse divino, et in aeternitate praesentium: existimo esse sententiam Augustini, S. Egidii, Gerardi, Toletani, Ariminensis, et aliorum ex nostra familia, qui ex una parte dicunt electionem ad gloriam esse ante praevisa merita, ut stabit ex dictis, et ex alia dicunt certitudinem talis electionis, sicut, et praescientiae componi cum libertate creata ratione praesentiae, qua deus praescivit omnia futura etiam contingentia ut praesentia in suo esse, et aeternitate, ut videre est apud Egidium Augustinum S. 5. de civitate dei c. 9. quem refert Egidius, et Gerardus intum dist. 40. q. 2. q. 2. et Anselmus de concordia praescientiae, et praedestinationis, quos sequuntur Gerard. in 1. dist. 40. q. 1. art. 2. Toletanus dist. 38. q. 9. unica. per totum, et dist. 44. q. 1. art. 3. et 4. in responsione argutorum Landulphi q. ad 1am. Gregorius dist. 40. art. 3. Mendoza, et alii, quos infra referam.

Praevia explicatione suppono ex dictis cum his authoribus Disp. 2. dub. 2. dari in deo praescientiam omnium futurorum etiam contingentium, ab aeterno praescivit omnia futura etiam contingentia, nequidem ut futura, et sic modo nec sunt veritatem determinatam, nec sunt cognoscibilia), sed ut necessaria, et existentia in esse divino, et aeternitate secundum illum met ordinem et modum, et per illas met causas, per quas in tempore, et in proprio natura futura sunt existentia, et praesentia propriae durationi, ita ut in tali esse divino contingentia contingenter, et repraesentent fienda necessaria, necessario contingentia contingenter, et libera libere; quare ut citato loco diximus talis praescientia, sit praecedat existentiam, et futuritionem rerum exsecutam in proprio genere, et mensura, cum causa tamen supponit existentiam rerum contentam in omnipotentia, et repraesentatam in esse divino, in quo deus ab aeterno cognovit futura nobis ut sibi praesentia, et nobis contingentia ut sibi necessaria necessitate consequenti, et ex suppositione, qua omne quod est dum est necesse est esse =

2o. Suppono deum quod praedefinit aliquid fieri in proprio genere, et mensura praedefinire illud fieri eo modo, et non aliter, quo in seipso, et in sua aeternitate ipsum vidit fiendum, ideo necessarium, necessario: contingens contingenter, et liberum libere; ita ut res praedefinitae beant in proprio gen

genere, et mensura variabiliter, et mutabiliter illud met esse quod Deus ab aeterno
videt eas Esse immutabiliter, et invariabiliter in suo esse, et in sua aeternitate
et eo modo quo videt ipsas Esse esse, ut ex Aug. P. Fabiani disp. 2. dub. 3. cap. 4.

Hoc supposito dico non post ellectionem ad gloriam ante praevisa
merita, et quaelibet praedefinitos actus cum nostra libertate ex doctrina Augustini Parentis, et Egidii; quia talis ellectio non tollit contingentiam
quia praevidet futura ut existentia in esse divino, quia ut ait Aug. de praedest. SS. cap.
10. praedestinatio sine praescientia esse non potest, nec dat maiorem infalibilitatem, aut necessitatem, quam illa praescientia det; praescientia autem licet inferat necessitatem, tamen praevisi
in talis necessitas non est absoluta, et simpliciter ante usum libertatis, quae necessitas est libertatis destructiva, id est necessitas secundum quod, et ex supp. contineri
quod usum libertatis praevisum in esse divino, et in aeternitate, ideoque potius est
ipsius libertatis adstructiva, quam destructiva; quia Deus praevidit opera meritoria libere a nobis futura futuritione signata in esse divino, et sicut praevidit
esse futura in suo esse sic praedefinivit, ut esse non in propria natura, seu in proprio
genere, et mensura.

Unde fit ut cum d. Boecio, Anselmo, Thoma, Egidio,
Gregorio, et aliis dixi disp. 2. dub. 2. cap. 1. contingentia in se dysparata, et per ordinem ad causas proximas, et per praescientiam durationem sunt contingentia, et indeterminata, et post esse, et non esse; ideo quod ut sic non habent
veritatem determinatam, nec sunt certo, et determinate cognoscibilia, nisi cognitae
quoad quod est, sicut esse futura contingentia, ac tamen relata ad esse divinum, et
ad aeternitatem, et ad praescientiam Dei. et ad divinum propositum sunt quodam modo
determinata, et necessaria necessitate consequenti, et ex suppositione.

Unde quilibet actus liber creaturae praedefinitis a Deo, et
omnes simul sumpti in se accepti possunt elici a creatura, et
non elici, attamen prout substant divinae praescientiae, et praedefinitioni non possunt non
elici, et necessario eliciuntur necessitate consequenti, et sic quilibet ellectus efficaciter ad gloriam in se acceptus potest salvari, et non salvari, sed relatus
ad divinam praescientiam, et ellectionem sibi advenientem de necessitate salvabuntur: non ut ait Egidius in 1. dist. 47. parte 1. q. 1. ad 4um, sicut res
relatae in divinam praescientiam contrahunt quandam necessitatem, non tamen propter hoc
necessitatem removet contingentia a rebus, ut ostensum est; sed prout
referuntur in divinam voluntatem quandam necessitatem contrahunt, nec
tamen propter hoc contingentiam removet ab eis, sed cum certitudine, et efficacia ellectionis stat arbitrii creati libertas.

Neque est inconveniens, quod omnia contingentia relata
in causas proximas contingentia sint, et indeterminata,
et relata ad divinam praescientiam, et voluntatem habeant quandam necessitatem

qa n'e in d ueniens, qd unum, et idem aliter, et alitr acept sit dtin gens; et necessarium dtingens, p dparatione unius, et necessarium dparatione alterius.

Hoc n. pulchre explicat Egidius in 1um distc 39. q.a et art.o ultimis, exemplis desumptis ex D. Tho.

Primo n. id explicat cum d. Boecio 5. de Consolatione exemplo rerum sensibilium, nã ege sensibus pat sm se considerata, et p ordine m ad sensus externos, a qbus p xime, et imme attinguntur e singulare, et mutabile, relata tn ad raem e universale, et ideo idem met alitr, et alitr acepta e ule, et particulare; et dri mutabile, et immutabile, eo q singularia mutabilia sint, Universalia Vo immutabilia.

Hoc idem declarat cum d. Anselmo libro de Concordia pris, et grã cum libero arbitrio dicente, qd qm uis necesse sit euenire qd qd deus psuit, multa tn 1t n' ex necessitate, id ex libera volte, neqe e in dveniens idem ee ex necessitate, et libertate, alia, et alia rae. Cum videamus idem abire, et n' abire, alitr, et aliter, m' sol vadit ab occidente in oriens p dparationem ad celum, p dparationem tra ad terrae dtrario vadit, pgit n. ab oriente in occidens. ellecta igitur ad g-am. l. p destinata, aluarie necessarium, et dtingens: est necessarium p dparationem ad divinam psciam, et ellectionem, et dtingens si re ferat ad arbitrii libertatem.

Et rao a priori huius doctrinae est, qa dtingentia pdi finita, et ellecta, atqe et ellectio, et pdifinitio, et auxilium efficax prout sunt in libero arbitrio Creato recipiuntr in eo ad modum illius, et cum sit in pura pca, et dtingens, et defectibiliter dtingenter, et et auxilium efficax, pdifo, et ellectio sent modo dtingentiae, ut docet d. Thos in 1. distc 38. q. 1. art. 5. dicens, Virtus Cae primae recipitr in Caa 2. sm modum modu Cae 2ae, et ideo ab ea modificatur ut et si in se sit immutabilis, et inimpedibilis put recipiut arbitrium seat modu impedibilitatis, et dtingentiae.

at Vo dtingentia auxilium, pdifo, et ellectio put sunt in ee divino recipiuntr ad modum illius, et cum in se sit a ternus necessarius, et nulli variationi subiectus sit ut dtingentia auxm, pdifo, et ellectio put sunt in ee divino seant modu eendi, absque potentialitate aliqua, et modum necessitatis, et invariabilitatis: rae cuius q deus psciuit, et pdifiniuit erunt necesso quodam mo, illi prout sciuntr,

et

et pdiffiniunts, distinguntr autz ut refert Egid.s citato art.o ex dictis 3.s
ps luces necessitates, q bus 2 ponitr diuina pscia, ellectio, et pdiff.o atque
xilium cum nra libertate. m 1.o d. Anselmus loco citato distinguit 2
liciem necessitatem antem, que ponit rem in esse, et 2sequentem, qui
ni si l cogit, illud n e necessarium necessitate antecedenti, qd cum e li
rum, et ut e futurum necessitatem habet, sicut est necessarium o ibi sili
illud v.o e necessarium necessitate 2sequenti, qd n e necessarium nisi
ex eo qd supponitr esse, m omne qd e q.do est necesse e ee; v.o necessi
tas ans facit rem ee, et ideo dicitr ans, qa antecedit ee rei, et e cad ut
res sit; necessitas v.o 2sequens n facit rem esse, id fit a re, et ideo n a
tecedit esse rei, id 2sequitr, quare dr necessitas 2sequens, qa 2seqtr ee rei, ut
[illegible] fundatr, et qa 2tingentia futura nobis relata ad diuinam psci
entiam sunt pscentia, et ponuntr quodam mo esse in eius pspectu, et
ee diuino se illud qd e a deo psitz, ellectz, pdiffinitz, et pmotz necess.o
erit necessitate 2sequenti orta ex tali existentia

D. autz Boecius aliam necessitatem distinguit, slt necessitatem simpliciter, et necessitatem 2ditionis, et ait qd oe pscitz a
deo, et 2tr pdiffinitz e necessarium n necessitate simpliciter, qa simpliciter
pot n ee, 3 necessitate 2ditionis, qua sic e necesse est esse.

Magister sententiarum aliam adsibet distinctionem in sensum 2positz, et diuisum dicens qd ellectz. l. pdestinatz
necesse est saluari si intelligatr in sensu 2posito: qa n pot simul sta
re, qd aliqs sit ellectus l. pdestinatus, et n saluetr, q libet tn in se 2si
deratus pot saluari, et n saluari; sicut album impoble e esse nigrum
in sensu 2posito, qa n pot idem simul esse album, et nigrum, 3 est sub
fa albi pot esse sub fa nigri;

at D. Thos, quem sub pso none refert Egidius sup ra aliam adsibet distinctionem dicendo ellectz ne
cesse e saluari necessitate 2sequentiz n, 2sequentis, qa ex diuina pscia, et
ellectione bene infertr rem ee futuram ut e a deo pscitz, et ellectz, sic
necessaria necessario, et libera libere: res tn ipsa pot euenire, et n euenire.
tandem Egidius citato opusculo de 2cordia pscie, et pdis cum libero
arbitrio cap. 3. eas quas sic assignauimus distinctiones latius explicat
et alias quatuor addit, quas ommitto, qa quatuor assignatz 2muniter
in scholis circumferuntr hodie 2ponere

ex dictis infero uo a temporis discrimen cum ellect.e,
ad gram, pdif.e, et auxilio efficaci sm se sumptis, n
v.o cum ipsis ut effica. cia ? sit, et rao e, qa ellectio pdif.o et auxilium ef
ficax sm se sumpta, et sm suam entitatem 2sy derata n inuoluunt 2ien

sum, nec sunt cum illo essentialiter connexa, ut Da. Thomistae dicimus cap.
2.°, quia electio in se sumpta, et praedif.° potest non habere effectum, ut patet in volu
ntate inefficaci, quae quoad entitatem non distinguitur ab effectu, similiter
entitas auxilii, quae habet effectum in una voluntate rationae attemperationis potest
in alia voluntate, aut in eadem in altero tempore potest effectum non habere, ut latius
probavi tractatu de auxiliis, et ideo cum auxilio praedif.e, et electione efficaci
per suam entitatem respectatis potest voluntas iungere dissensum.

At electio praedif.°, et aux.m ut efficacia sunt necessario
involvunt consensum, et usum libertatis praevisum per
divinam scientiam, ut signatae, et consensu indicina omnipotentia, et repraesen
tati in esse divino, et praesentem Deo ab aeterno suae aeternitati, et ideo cum
aux.° praedif.e, et electione ut efficaci sunt non potest voluntas dissensum componere,
quia non potest illum componere cum assensu, quem involvunt aux.m efficax,
praedif.°, et electio, ut docet Egid. in dist. 4a. citata pali 2. q. 2. Celestin.
supra §. 3. n.° 13., et alii, et in hoc sensu locum habet distinctio carme
litarum cap. 2. allata de potentia ad oppta., non ad oppta. simul =

Haec fuit S. P. Aug. 5. de civitate cap. 9. quem addu
cit Egidius, arguens nec Aug. contra ciceronem, qui cum
certitudine ordinis causarum dicebat non posse stare libertatem arbitrii
lib. singt., non sequens si Deo est certus omnium creaturarum ordo, et ideo non d
sit in nostra voluntatis arbitrio, quia et ipsae sunt per nostrae voluntatis in causarum ordine compu
tantur, quasi si diceret, supposito causarum ordine non est in potestate arbitrii non
salvari, et non operari, quia praesciebant Deus praedifinit; ideo et quae supponit liberum
arbitrium operaturum, et hoc est salvandus cum ipso ordine causarum liberum
arbitrium operaturum computetur, et involvatur, et ex supp.e quod sit non potest non
esse, et ex supp.e quod voluntas libere operatura sit non potest non operari libere, id necess.°
est operatura libere.

Infero 2.° ad componendam libertatem creatam cum
electione ad gloriam. l. cum quacunque alia causa non esse neces
sarium asserere voluntatem posse impedire, aut auferre electionem divinae
aut causam illam, quia stante inimpedibilitate stat libertas, ut expli
catum est, ex dictis q. cap.e sequenti magis explicabitur, imo nec posse asseri
etiam in sententia admittente scientiam mediam probavi disp.e 2. dub. 3. cap. 3.

Unde quoad hanc partem non potest differre sententia Thomistica
a Jesuitica, quia ex° neutram illarum ad salvandam li
bertatem potest recurri ad auferibilitatem electionis l. praedif.is, sed ad neces
sitatem consequentem quam electio l. praedif.° in utraque sententia involvit, quia in utraque
sententia praedif.° involvit consensum liberum: in Jesuitica ut praevisum per scientiam
mediam in te ipso sub conditione futuro; in Thomistica vero ut possibilem,
et ut contractae in omnipotentia per scientiam simplicis intelligentiae =

quare ~~[illegible]~~ quoad hanc etiam partem sententia nostra non potest differre ab his sententiis, de quibus diximus in aliis, a Jesuitica quem quia ex ea Sanctus Deus veluti expectat futuritionem consensus provenientem a creatura sub conditione auxilii, et ideo accipit ab ipsa potentiam, et libertatem ab ipsa in statu conditionato, in ea Sanctus Sanctam antepraevisionem consensus sub conditione futuri a voluntate exhibendi non sit in sua potestate media efficacia ad praedifiniendum alterum, et determinare eligendum ad gloriam, et ideo veluti expectat futuritionem conditionatam consensus, ut illum absolute praedifiniat.

At vero ex nostram sententiam, Thomisticamque Deus ut praedifiniat consensum liberum non expectat futuritionem illius sub conditione auxilii a creatura exhibendam per scientiam mediam praevidendam, sed illum cognoscit ut possem fieri per scientiam simplicis intelligentiae in sua omnipotentia in qua continetur actus liber ut talis, cum actus liber ut talis sit aliquid entis, ac proinde debet contineri in ipso esse, ut cum Egidio diximus licitato loco.

a Thomistica autem differt sententia nostra, quatenus affirmat Deum non solum cognoscere consensum liberum ut possem in omnipotentia tanquam in sua causa, ut illi dicunt, sed illum etiam dicit cognoscere ut futurum futuritione signata in omnipotentia ut causa, et in esse divino, ut in illo repraesentanti.

Ex quo tandem fit ut ii Thomistae recurrant ad consensus scientiam in causa, seu ad scientiam illius in esse divino, et in aeternitate ut recurrit D. Thomas in 1 dist. 40 q. 1 art. 1 et alias dicant auxilium efficax consistere in aliqua qualitate vitali, aut morali, aut in alia motione, quae non sit simpliciter necessaria ad omnes actus liberos causandos, sed dumtaxat ad bonos potentium sed bonorum sensum hic, et facile defendi, quomodo laedatur libertas humana, ut amplius explico capite sequenti.

At electionem quae a nobis explicatur componi cum libertate divina, quare 2a nostra pars patet, quia cum non indigeat scientia media, sed scientia simplicis intelligentiae Deus ut eligat, et praedestinet aliquos non expectat futuritionem consensus a creatura exhibendus sub conditione auxilii; sed ipsum habet in sua potestate, et ideo non accipit potestatem eligendi a creatura, sed potius creatura potestatem, et libertatem accipit a Deo tanquam a 1a causa =

Ex quo fit ut ii Jesuitae recurrant ad istam scientiam futurorum in omnipotentia, seu in esse divino, potest similiter eorum sententia cum libertate divina componi, imo non distinguentur a nostra in puncto principali, ut amplius explico capite 5o. = = = =

Caput 4um Solvitur 1um argumentum, et componitur electio ad gloriam antepraevisa merita cum libertate creata

Caput 4.m

Soluitur 1.m arg.m et componitur Electio ad gl.am Ante præuisa merita Cum libert.e creata

Contra 1.m partem nostræ sententiæ, obijci pot Vulgare arg.m, posita Elect.e efficaci ante præuisa merita, Homo n pot non Saluari, q.o talis electio n est compatibilis cum libertate creata. Conseq.a est bona, quia libertas requirit indiff.am ad utramq partem contradict.is, l saltem contrarietatis. Anteced. uero pz quia Homo non pot frustrare uoluntatem efficacem Dei illiq Resistere. =

Respondent communiter Thomistæ præcipue moderni posita Elect.e efficaci Hominem n posse n saluari in sensu composito illius, quia n pot componi cum electione efficaci Dei n saluari; posse, tamen n saluari in sensu diuisso.

Hanc tn distinctionem uti inintelligibilem rejiciunt Magister Stunica, Et Magister Aragonius 22. q.

Deinde et rejiciunt hanc distinctionem Jesuitæ, qa est uerum n est impotentia in sensu composito alicuius suppositionis cum q.a n pot coniungi oppositio n admittere libertatem, q.a talis suppo quoad essendum est in potestate Voluntatis, qa pot ab ea impediri ut n sit tn q.a suppo illa quoad essendum n est in potestate uoluntatis infert necessitatem antem, et ideo impotentia componendi cum illa dissensum admittit libertatem, atq suppo Electionis cum q.a n pot Electus coniungere n saluari, n est in eius potentia quoad essendum iuxta Thomistas, q.o impotentia quam habet Electus ad n saluandum in sensu composito electionis admittit ab Electo libertatem.

Quare ipsi Jesuitæ Resp.ent argum.o per aliam distinctionem dicendo, posita electione efficaci ante præuissa merita absoluta hominem n posse n saluari in potentia consequenti posse tamen n saluari potentia antecedenti, quia licet posita electione supponente etiam media, non possit n saluari, et nisi saluaretur, posset tamen impedire ne esset electio, quia cum hæc posita eos necessitat, siendo

quam

Medie et def. Dein. ui sue oratione futura, et si eam poterit impedire non consentiendo potuit impedire scientiam mediam, et consequenter electionem.

Ego vero existimo creaturam nullo modo potuisse impedire divinam Electionem, vel suppositionem aliam conducentem ad actum liberos creatae: qui sit actus immanens Dei, sive necessarius, sive liber.

Hoc autem pro 1.° ratione generali, quia licet aliquis antiquorum dixerunt, Deum imo et nos posse efficere ut Deus quod modo praescit, non praescierit, vel, quod elegit, non elegerit, vel saltem Deo concedit Nr. Toletanus in 1 dist. 37. q. unica a 2. conclusio 4. ubi dicit. Deumque pot. absol.ª posse efficere oppositum eius quod praescivit, vel revelavit, tamen, ut ait Nr. Gregorius in 1. dist. 43. q. unica a 2. in solut. 4. ante §. Oppositum: oppositum maioris authoritatis DD. tenuerunt, et et tenent, et saltem ex modernis nullus est, qui id non doceat. Neque authoritates, et rationes, quae in contrarium adducuntur, aliud probant quam Deum potuisse pot. anteq. non elegisse quos elegit, vel non effecisse quod effecit, et consequenter non praescire ... quod praescit non aut nos potuisse etiam antea efficere, ut Deus non elegerit, quos elegit. Neque aliud volunt Hugo. Alex. Sent. Egidius et alii antiqui, qui pro parte contraria referuntur, quos in solvi explat Nr. Toletanus in 1. dist. 39. q. unica a 3. et 4. ad 2. rationem Francisci de Mayronis. Et Vazquez 1. p. disp. 78. cap. 4. an.° 48. de q.° aurea q. 26. sect. 7.

Secundo id pro ratione speciali, quia creaturam non posse ei eam actu Dei eius liberi, aut alicuius eius tractionis, probavi disp. dub. 2. cap. ... et disp. 3. cap. 3.

Tertio id probo specialiter, quia supposito, quae nullo modo pendet ab alio, ut sit non pot. ab eo impediri ne sit aliqua quoad essendum, dependeret ab eo, et non dependeret, atque praescientiam Dei, et consequenter, Electionem, et omnes actus illi innitentes non dependere a creatura. Ut sit. Patet, quia non existente neque unquam futura creatura est futura Dei, sine ... Cum Deus ab aeterno cognoverit, quos eliciturus actus sit creatura, quae non est producenda si produceretur. =

Ex.

Ex quo fit (ut id obiter dicam) Deum non cognoscere contingentia sub ratione futura in sua veritate, et futurit. exercita in proprio genere et mensura, quia hoc dependet necessario a sua creatura, ut existenti, quia operari sequitur ad esse, et sicut repugnat cream quæ non existit operari, sic repugnat cream quæ non existit intelligi oppcraturam, l. non oppcraturam.

Igr. ad componendam cum divina electione libertatem nonne datum hoem posse in sensu diviso non salvari, qa pot impedire electionem, ne sit, sed sufficit quod electio, quæ cui alia suppo sit dnri usum libertatis prævisum, ut futurum in se ipso psciam mediam, si hoc e ~~probabile~~, l. intra caa 1o. pug simplicis intelligentiæ, l. præsciam spac non pvisione supposita in poa in sensu composito libertatem non adimet, sed potius adstruit, quia tum impoa, quæ non pot electus coniungere non salvaoem cum elect. non oritur ex ipsa entitate electionis secunday se sumpta, sed ex libera salvatione qm involvit, et quæ supop futura, et præ ... alicatio nissa, et ex suppositione, quod ... futura sit non pot non ie, et ... non pot voluntas non salvari; quia non pot coniungere non salvaoem liberam cum libera salvaoe.

Quare divisio sensus compi, et divisi in hoc sensu intellecta eadem cum distinctione in poa anti, et consequentis, qua post antiquiores utuntur Jesuitæ, et cum alijs cap. anti explatis, ut innuit Egidius qui idem intendit significans unam acp. aliam et exprese docet Strazibal to. disp. q. 8. cap. 1. no 6. Bern. tract. de pdest. disp. 6. dub. 3.

Ego secund. aptiorem censeat ad hanc difficultatem explanandam distinctionem illa de necessitate absa et ex suppone eam ex mente Aegidij, et aliorum bene explat. in eo cap. Bernardus aut uti diti illa de impoa anti, et quenti, qua usi fuerunt ex antiquioribus prer Toletan. Suarez.

Dices, ex mihi ... ad hanc, est difi

cult

Difficultates explanandas aptior distio.

Vnde ad argumentum in initio capitis propositum bene respondetur, posita electione ad gloriam hominem non posse n. salvari pro convenienti, et ex suppositione, posse tn. pota ante, et absoluta, quamlicet ex suppositione electionis. hoc necessario sit salvandus, haec tn necessitas oritur ex ipsa salvatione futura, quam involvit electio, et tanquam sequitur impotia ad n. salvandus, non tn ex aliqua causa ante salvationem ipsam, et hoc est idem ac dicere, posita electione involvente consensum liberum futurum hominem n. posse salvari in sensu composito illius, quia n. pot stare, quod aliquis sit electus, et n. salvetur, sed pot salvari in sensu diviso, quia quilibet in se consideratus potest salvari, et n. salvari =

Si autem contra hanc solutionem objicies impotiam in sensu composito, tunc adimere libertatem, quatenus suppo cumqua n. potest coniungi ommissio quoad essendum n. est in potestate voluntatis.

Respondeo negando ans. quia lt hoc sufficiat ad libertatem salvandam, ut pt in Xpto, qui fuit liber in ad adimplendo precepto mortis, quamlicet supposito precepto non potuerit non mori, tamen suppositio precepti fuit in eius potestate, quia licet potuit n. acceptare preceptum, vel abeo dispensationem petere, ut plures docent; l. saltem potuit n. acceptare pactum, et fidei iussionem generis humani, ex qua oriebatur preceptum, ut dixi tract. a libertate Christi =

Licet inquam hoc sufficiat ad salvandam libertatem, n. tn requiritur neque est pole in nostro statu, quare sufficit, quod suppositio illa, cumqua n. pot coniungi ommissio, etsi non sit in potestate voluntatis, quoad essendum, sit tamen in potestate voluntatis quoad operandus, seu objective, aliaque scientia media in sententia eorum, qui tam admitunt, et omnis

actus

Dei terminatur ad actus nros liberos (qui ut probavi non sunt in potestate voluntatis creatae, et quoad essendum) libertatem adimerent et illis sua libera, et infusa, quia Christus in instanti cognovit suos actus liberos futuros, qui non fuerunt quoad essendum in sua potestate libertatem adimerent.

Electio aut ad gloriam, etsi non sit in nra potestate quoad essendum, et gratia est in nra potestate quoad operandum, et obtinendum, ut bene Nr Bernardus supra n. quota applicetur a voluntate creata ad operandum, quo pacto actus acquisiti sunt in potestate voluntatis, sed quia effectus, sive obiectum illius electionis scilicet gloria, libere consequenda e in potestate voluntatis creatae quia gloria libere consequenda e obiectum contingens; et futura contingentia sunt in potestate voluntatis, et prout ut ab ipsa, et a divina Electione, et pro diffinitione, et auxilio, secundum quod in ipsa possunt ee, et n ee antea: prout a divina electione, praediffinitione, concursu auxilio, et voluntate creata prout sunt in Deo, n possint non ee pro agnenti, et ex suppositione: quod docet D. Thoas q. 6. de veritate a3. quem refert, et sequitur Curiel Rom. 4. n. 234 Si ergo inquit D. Thoas, consideremus salutem respectu arii proximi, scilicet liberi arbitrij, non habet certitudinem, sed contingentiam, respectu autem causae primae, quae e praedestinatio het certitudinem, ubi etiam docent Aegulius, Ariminensis, et alij quos retuli disp. 2. dub 2. cap 1.

Sed, et id expresse docet D. Dionisius et Boetius c de consolatione prosa ultima quem referunt, et sequuntur Aegidius, Ss. Thas cap. praecedenti relatis, et Ariminensis 1. dist. 38. q. 2. a3. in solutione argumenti [illegible] gallis.

Qui dicunt contingentia futura comparata ad divinam praescientiam ee necessaria necessitate consequentiae at uo comparata ad caas proximas, ee contingentia, et media, ut posse ee, et n ee, quia n e inconveniens unum, et idem respectu Dei perse iam esse

Necessarium, et respectu liberi arbitrij creati est contingens, et liberum.

Advertendum est id, quod bene notat Ariminensis supra hanc doctrinam posse triplicem intelligi, primo ita ut contingentia absolute sint necessaria absolute pro ut a Deo, et contingentia prout reperiuntur, sed denuo, et eadem absolute dicitur quia est alicuius et dicitur, quia ab alia causa sit saltem aliquid, et ab alia dicitur, et hic sensus est falsus, ut probat Ariminensis secundum intentionem istius doctoris DD. et PP.

Secundo potest intelligi quia ut contingentia, prout dicuntur ordinem ad divinam praescientiam, proinde absolute sint necessaria, et pro ut dicuntur ordinem ad liberum arbitrium creatum, et secundum quid sint contingentia, et hic sensus etiam est falsus, ut probat Ariminensis et non intentus a praedictis DD. et PP.

Tertio potest intelligi ita ut contingentia comparata ad divinam praescientiam sint necessaria, et secundum quid futura, sed tamen absolute, et simpliciter in se, et per ordinem ad causas proximas sint contingentia futura, et hic sensus est verus, et illum intendi ab Aegidio ait Ariminensis supra quem late explicat et confirmat ex Boetio.

Ex his infero cum Aegidio quod 3. q. 3. praedestinatum vel electum dicere personam aliquam statim sub ordine divina praedestinationis vel electionis, et ideo praedestinatus vel electus dicit pro materiali personam ipsam sic se habentem, et pro formali ordinem sub quo stat; cum quo dicimus praedestinatum vel electum posse non salvari, pro ante, seu in sensu diviso intelligendum est per accidens rationem materialem subiecti, quatenus persona, quae praedestinata secundum se considerata potest non salvari, non potest, et similiter ita, ut dicat praedestinatum, pro ut stat sub ordine praedestinationis potest non salvari quia hic sensus est compositus.

Et quod dictum est de Deo praedestinatore vel electo dicendum est de ipsa salute libere consequenda, et de meritis praedefinitis ad illam, scilicet prout dicunt ordinem ad hominem qui est liberi arbitrij, possunt esse, et non esse sed prout stant sub ordine divinae praedestinationis et requirunt expressis, et auxilijs non possunt non esse, sed necessario erunt necessitate

Quente

infallibili, quia inhærent [illegible] prævisionem [illegible] consentanea 50
et repugnantem ad aliq. [illegible] divino.

[illegible] Electio et prædestinatio

[illegible] præsciam futurorum separatam, consentaneam, et repræsentatam [illegible] divino, [illegible] antecedunt futuritionem [illegible] in proprio [illegible] et mensura, et [illegible], [illegible] futuritioni [illegible] necessitatem antecedentem. [illegible], quia necessitas [illegible] futura [illegible] Electione et prædestinatione [illegible] sequitur [illegible] in proprio [illegible] antecedenti; [illegible] a divina Electione, quæ [illegible] talis existere.

R.^o [illegible] Mare, [illegible] præcipuam aut necessitatem, quia futuræ contingentia Electa et prædestinata [illegible] possunt [illegible] in proprio [illegible], et mensura secundum [illegible] ipsum, non [illegible] existam, sed [illegible] in proprio [illegible], et mensura, [illegible] existentia [illegible] in proprio genere et mensura, [illegible] [illegible], scilicet [illegible] in omni [illegible], ut [illegible] in [illegible] divino, ut in repræsentativo, et [illegible] supponitur [illegible] Deo, [illegible] futura [illegible] prædestinari et [illegible], [illegible] tempore [illegible] Deo, [illegible] ut prædestinatio et Electio [illegible] necessitatem antecedentem [illegible] Item, quia Electio [illegible] Salvare libere, sed [illegible] libere Salvabitur, ut dictum est =

[illegible]

[illegible] Electio ad gloriam [illegible] merita [illegible] cum modo [illegible] Dei? ——

[illegible] possibilitate Electionis [illegible] ante [illegible] merita [illegible], [illegible] creata [illegible] cum modo [illegible] Dei?

[illegible]

[illegible] Sententia.

[illegible] Sent.^a negat ita [illegible] [illegible]

qui [illegible] [illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], per modum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sex
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supposito [illegible]
propter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ordine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] doctrinam
l. 8. [illegible], [illegible] [illegible] lib. art. 82. cap. 5.
Valentiam tom. 4. disp. 1. quaest. 4. puncto 4. Molinam q. 33.
art. 2. disp. 1. Arrubal disp. 41 cap. praedicti art. 46. et Penitum lib. 6. propug. cap. 21. Alarconem et alios apud [illegible] et in [illegible] ordinem [illegible] et [illegible] [illegible] disp. 23. cap. 4
num. 12.

Secunda sententia in modo operandi Dei circa ordinem eventuum: assignatum et ordinem intentionis a proxime dixmat quia licet ordine executionis actus libere Dei sequuntur ordinem quem sequuntur eorum objecta, tamen intentionis idem ordinem assignantur, et aliam intentionem in [illegible], et actus alium modum sequuntur ita ut volito gloriae a fini, qui ordine executionis est posterior volitione meritorum, quae sunt media ordine intentionis, sit prior ipsis mediis, et eorum volitio. ita Suarez lib. 5. de [illegible] cap. 16. et lib. de praedest. cap. 8. num. 22. Vilegas [illegible] 13. cap. 2. Bernardus tract. de praedest. disp. 2. dub. 2. § 6. Joan. [illegible] 1. p. disp. 5. art. n. 16. et 22. et disp. 8. a. 4. n. 1. et 12. q. plures alios [illegible].

[illegible] autem [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible], quia aliqui agnoscunt in ipsismet actibus divinae voluntatis in quibus ponunt ordinem intentionis et executionis, et ordinem agnoscunt realem executionum, ut Suarez, Bernardus, Santo Thoma et alii.

Alii vero non agnoscunt in ipsismet actibus divinae voluntatis ordinem intentionis et executionis, sed ordinem intentionis ponunt in actibus divinae voluntatis, et ordinem executionis ponunt in ipsis actibus [illegible]

ex

ordinem executionis quem ponunt in actibus divinæ voluntatis, imme
conunt reasim executionem expectatam ipse, qui in actibus divinæ
voluntatis ordinem executionis agnoscat, primo modo defendendi hanc
sententiam referuntur Alvarez disp. 37. de auxiliis num. 4. Nazarius 1. p.
q. 23 ad controv. 2, et hoc modo defendit hanc sententiam Villegas sect.
§ sed immerito, quia prosequitur alios.

Alij 2.o recognoscunt ordinem intentionis et exe-
cutionis in ipsis actibus divinæ voluntatis sed in eorum obiectis quatenus
quod est finis vitetur dicitur esse prius intentum quo ratione in
ordine intentionis prior eo; et id quod medium et causa efficiens ve-
ralis est, prius intelligitur prius in executione: ac ordinare iterum
executivo aliud alterum. Ita dicuntur senserit Aegidius in 1. dist.
41. qu. 2. art. 6 ideo notandum et alij qui duos in Deo datur
ordo intentionis et executionis in rebus volitis, quatenus rerum quæ
sunt aliorum finis, et executionis, quia sunt aliorum causæ.

Tertia sententia, quæ est quasi media inter præ-
cedentes affirmat Deum esse Deum eligere efficaciter homines ad gloriam
ante prævisa merita. 1.o intendendo gloriam in se ita independenter
a meritis, 2.o mediis et in ipsis mediis efficacibus, sit ubicunque congrua,
hoc supposito ait. Haec sententia electionem ad gloriam ante prævisa me-
rita intentam in se ipsam non est post eum medio operandi Dei,
et in hoc convenit cum 1.a sententia, et tamen ponit electionem ad gloriam
ante prævisa merita intentam in medijs et in hoc convenit cum
2. sententia ita Arrubal 1. p. disp. 68, 73, et 74.

Cap. 2.m

Aegidiana sententia aperitur —

Ut Aegidij, et meam aperiam sententiam sustineo duplicem ordinem
esse in Deo ordinem intentionis: 1.o itaque res creata intenta, sunt
finis et motivum respectu Dei operantis. et eius actus aut salutem
ipsius ordinis illius, ita ut bonitas creata sit motivum prior aut minus
prior actus divinæ voluntatis intendentis aut [illegible]

ipsis actus [illegible] ad [illegible] bonitatem creaturae, quo
[illegible] Deum [illegible] aliud [illegible]
creatum est [illegible] Dei, [illegible]
quae [illegible] Boetius 4 cap. 1.

[illegible] per [illegible] obiectum

[illegible] Dei operandi. Sed [illegible] Dei [illegible] bonitas [illegible] motivum [illegible] actus divinae voluntatis [illegible] dicatur [illegible]. Sed bonitas [illegible] creaturae sit finis et motivum Dei operandi, et bona causa sint ipsa [illegible] finis bonum [illegible] quod dicitur finis, et causa alterius [illegible] unam [illegible] bonum [illegible] aliud, [illegible] creatum in posse esse [illegible] finalem [illegible] creationis [illegible] et [illegible] loco cit.

[illegible] et [illegible] sent. [illegible] ante omnia meritum [illegible] finis intentus a Deo et ut motivum et [illegible] actus sui alicuius [illegible] sententiam, et illam [illegible] q. 2. §. <u>et ideo notandum</u> [illegible] q. 19 [illegible] et q. 23 [illegible] Suarez [illegible] disp. 65. cap. 1.

Et [illegible] non posse [illegible] et motivum divinae [illegible] motivum actus esset causa [illegible] et motivum [illegible] divinae voluntatis [illegible] Dei [illegible] creatum est [illegible] causa [illegible] Dei, ut arguit Aegidius loco cit.

esset causa illius et cum divinae volun. actus

Et [illegible] confirmatur [illegible] singulorum [illegible] et Boetio [illegible] 2 [illegible] cap. 4 [illegible] ideo [illegible] cogi [illegible] quia ipsa [illegible] sit [illegible] liberrimae voluntatis temporalium eventus causa esse dicatur, omnino bonitas [illegible] temporis est.

Et

Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actu [illegible]
[illegible] [illegible] cap. [illegible] quia modus operandi [illegible] loquendo [illegible]
[illegible] [illegible], et qti. e modus essendi, [illegible] [illegible] modus operandi,
[illegible] [illegible] [illegible], quod [illegible] explicant [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible], et [illegible] [illegible] lib. 6. de beat. [illegible] [illegible] § [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible];
Sed modus essendi Dei e increatus, et [illegible], [illegible] per [illegible] non
pot. operari, nisi modo increato, et [illegible] et ex consequenti per se [illegible].
non pot. attingere, nisi ens creatum [illegible], et si attingit [illegible]
creatum [illegible] mediate, et [illegible] obiectum [illegible], quod non e motivum,
et obiectum [illegible] actus.

At [illegible] [illegible] potest ee motivum transeuntis liberi actus
divinae voluntatis [illegible] [illegible] loco, agendo de actu [illegible] [illegible]
[illegible] talis [illegible] actus divinae voluntatis eet impura, et [illegible]
[illegible] [illegible], acciperetque [illegible] perfectionem, et [illegible] [illegible]
quod falsum est.

Secunda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Cum modo operandi Dei, [illegible] [illegible] non [illegible]
ut [illegible] intentus Dei operantis, [illegible] [illegible] operis, [illegible] [illegible]
operatae: e Sententia [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] docuit [illegible] [illegible], et super [illegible] ad Rom.
cap. 9 [illegible] [illegible] [illegible] verba. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possit ee [illegible] [illegible], [illegible] divinae voluntatis non de-
beamus causam, quae [illegible] eo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; ipsorum [illegible] divinorum effectuum possumus causam quae-
rere et investigare. Unus enim effectus divinus pot. ee causa al-
terius. Dicemus enim Deus facit hoc propter hoc, [illegible] [illegible] no-
[illegible] [illegible] sit sensus quod ipsius voluntati divinae [illegible]
[illegible] [illegible] sensus [illegible] Deus propter alia [illegible] [illegible], [illegible] propter
se ipsum, [illegible] illud prov. 16. Universa propter semetipsum ope-
ratus est Dnus, sed e sensus Deus facit hoc propter hoc, [illegible] [illegible]
effectus e propter [illegible] effectum divinum. [illegible] [illegible].

[illegible]

[illegible] ratione [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Dei [illegible] [illegible] exer-

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est necessarium, Nam

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] re-

gratificatio [illegible] [illegible] Deum gratificat, et iustificat ho-

minem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] co-

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] finem [illegible]-

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]-

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] bonum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creatura est

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nam [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]

et ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma, [illegible] in [illegible]-

et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ordinatur ad formam rei, et forma rei [illegible]

[illegible]

A fine [illegible] notat [illegible] [illegible] habuit [illegible] [illegible] [illegible]

finis in finem operis, et finem operantis finis operis est perfectio

operis, et finis operantis est perfectio operantis, [illegible] operatur, ut

finis, et perfectio operis [illegible] opus perficitur per [illegible], quam dat

[illegible] rei operatae, [illegible] [illegible] perfectio operantis [illegible] [illegible] o-

peran[illegible]

operans. Nam operans dicit opus ad perfectionem, ut eo utatur ad aliquam perfectionem, et bonitatem, quam intendit in se ipso habere.

Cum ergo omnia creata comparentur ad Deum sicut artificiata ad artificem, ideo possumus in actionibus divinis, sicut in actionibus aliorum artificum distinguere finem operis et operantis. Nam finis operis divini est perfectio operis divini, et finis operantis est perfectio operantis, cum ita sit extra quod in artificiatis creatis cum sint finiti, et limitati, et in ordine ad bonitatem perfectio operantis est, bonitas, quam operans intendit acquirere ex opere, et ex usu operis. Unde dicebamus in talibus finem esse perfectionem operis, et usum esse perfectionem operantis, at vero in Deo cum sit infinitus et actus purus in esse bonitatis, finis operantis est perfectio, et bonitas, non quam intendit acquirere ex opere, sed ipsius bonitas sua quam intendit operi communicare, et ideo Deus agit propter formam operis, quia ipsa sua intendit ducere ad finem et complementum, et agit propter finem operantis, quia agit propter se ipsum, et propter suam bonitatem quam intendit aliis communicare, et quia finis operis ordinatur ad finem operantis, ideo dicitur Proverb. 16. omnia propter se metipsum operatus est Dominus.

Caput 3.m

Quo pacto sit in Deo ordo intent. et execut.is explicatur

Ex dictis cap. 1.o in ipsis operibus Dei unum ordinari ad aliud. Nam vocatio ordinatur ad gratiam sanctificantem, et haec ad gloriam, et in haec intenditur finis operis Dei, et omnia haec ordinantur ad Deum, et ad bonitatem divinam participandam, et sic haec attenditur finis operantis. Sic est ex parte rei volitae, et ita singulis alterius gloria est causa finalis gratiae, et gratia est causa finalis vocationis et ejus ... Unus est finis,

et

Voluntarium ex parte [illegible] ... sed necessario nulla autem causa [illegible] bonitatis communicatio, et communicatio, quia nihil creatum per se [illegible] ... creaturae [illegible] ergo [illegible] Aegidius in 1 dist. 45, q. 2 a. 2 ad 4. Deus voluntarie [illegible] et quia suam bonitatem diligit vult eam aliis communicare, et ideo motivus [illegible] Dei [illegible] quia Deus diligit se et diligendo se [illegible] naturas et diligendo eas ordinat eas [illegible] tamquam [illegible] ordinandas [illegible] finem.

Ad 2. in [illegible] in Deo est ordinem intentionis et executionis, nam bonitas increata, et bonitas creata prout in intentione communicat creaturis a Deo [illegible] prout se tenent ex parte Dei communicantis pertinent ad ordinem intentionis, in quo ordine 1o Deus intendit communicare quod est perfectius, et 2o quod est minus perfectum. Nam ideo quod voluit communicare quod est perfectius voluit etiam communicare quod est minus perfectum, et ideo quia voluit communicare gloriam, voluit communicare gratiam et sic vult unum esse quia voluit esse aliud, et sic vult unum propter aliud, at vero eadem bonitas creata et increata prout se tenent ex parte creaturae recipientis illas in tempore pertinent ad ordinem executionis in quo ordine prius est quod est minus perfectum, quam quod est perfectum, quia minus perfectum disponit ad perfectum, et ideo quod est ex parte Dei, et in ordine intentionis prius, ex parte creaturae, et in ordine executionis signanter est posterius ut docet Aegidius in 1 dist. 45 q. 2 ad 4.

Ad 3. contra [illegible] 2ae [illegible] etiam 1mo explanatam, non est ponendum ordinem intentionis, et executionis in ipsis actibus divinae voluntatis, quia actus divinae voluntatis non est ponibile motivum, neque creatum, ut probatum est et multo minus actus executivus, quare ille ordo executionis in divina voluntate, ut superfluus est abjiciendus, rejici, et rejicitur a pluribus.

Unde

De,
[illegible] concedunt ordi[nem] intentionis et executionis in Deo cons[iderandum],
[illegible] in nobis, ita ut Deus [illegible] elegit suam bonitatem, ut fi[nem],
[et] motivum ultimum, et propter suam bonitatem elegit gloriam ut fi[nem],
et motivum proximum et propter gloriam gratiam, et propter gratiam
vocationem, et postea in explicando ordinem executionis, prius [illegible]
vocationem, [illegible] gratiam, et postea gratiam, ut [illegible] gloriam, et postea
gloriam propter suam bonitatem. [illegible] enim modum operandi
in nobis ortum ex limitatione et paritate ex parte voluntatis,
et ex [illegible] ex parte intellectus [illegible] potentiis [illegible] simul agere
et simul [illegible], quare successive et mediate discurrere [illegible]
et sic amamus [illegible] [illegible], [illegible] movemur [illegible].
et executionis in Deo, [illegible], in quo [illegible] [illegible] et [illegible] in volunt[ate],
[illegible] ignorantia in [illegible], [illegible] ex ordine intentionis mo-
[illegible] ad ordinem executionis, [illegible] in ordine intentionis [illegible]
amore finis ad amorem mediorum.

Et bene [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible]
[illegible], non solum repugnare ordo executionis in [illegible]
[illegible] voluntatis, sed etiam ordo intentionis, [illegible] Deus [illegible] ad extra
[illegible] intendit, ut motivum, et finem sui, sed sui operis, ut [illegible]
est.

Quare [illegible] ordine intent[ionis] et execution[is] solum
[illegible] in [illegible] volenti per divinam voluntatem intentis, quia [illegible]
[illegible] volitum [illegible] finis, et intentio propter quam [illegible] [illegible] gloria
[illegible] et gratia vocatis: quia [illegible] [illegible] sunt volita a Deo propter
suam bonitatem communicandam [illegible] [illegible] [illegible];
[illegible], aut quia ex parte recipientis [illegible] executio [illegible]
[illegible] quod [illegible] magis perfectum ut [illegible].

Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], dicimus quod [illegible] repugnet cum modo operandi Dei [illegible]
[illegible] [illegible] ante [illegible] merita, ita ut ipsa gloria sit [illegible]
finalis et motivum voluntatis Dei operantis, aut divinae volunta[tis]
[illegible], tamen repugnat cum modo operandi Dei [illegible]

a gloria ē sit causa finalis motiva Voluntati Dei operanti, aut eius terminantis sed operis Dei, ut explicatum est.

Caput 4.m

Solvuntur Argumenta

Contra 1.am partem nrae senten.ae, in qua diximus n̄ eē possibilem cum modo operandi Dei electorum ad gloriam ante praevisa merita, si gloria ponatur ut finis et motivum Dei operantis, objiciunt Suarez et alij AA. Soc.tis Jesu pro 1.o modo illam defendendi recitati.

Deus amat creaturas amore charitatis, hoc aut ē complacentia in Amico propter ipsum et propter ejus bonitatem, ut finem proximum et motivum amoris: ergo Deus potest diligere creaturas propter bonitatem creaturarum propter finem et motivum sui amoris ac proinde potest cum hoc modo gloriam diligere.

Et confirmatur quia in Deo sunt Virtutes morales quae n̄ repugnant cum ipsius natura, ut liberalitas, magnificentia, et misericordia, objectum aut finale motivum harum virtutum n̄ potest eē aliquid increatum, sed creatum vel bonitas quae reperitur in sublevanda miseria creaturae, et in benefaciendo illi; ergo aliquid creatum potest eē motivum, et finis actus voluntatis divinae.

Ad argum.m R.o concessa majori, distinguo minorem, et concedendo illam de charitate et amicitia morali, nego illam de theologica, N. Amor charitas et amicitia moralis sit complacentia in amico propter voluntatem amici, sed charitas theologica complacet in amico, n̄ propter ipsum, sed propter Deum, ideo S. Augus. 3 de doct.a Christ.a cap. 24. Charitatem vero (inquit) motum animi ad fruendum Deo propter ipsum et se, atq. proximum propter Deum. Et si charitas theologica creata habet pro motivo divinam bonitatem, multo melius eam habebit charitas increata.

Ad confirmationem concessa majori, et minori distinguo consequens, et concedo aliquid creatum posse eē finem, et motivum operis Dei, et nego aliquid creatum posse eē finem Dei operantis, et in Deo sint virtutes

Moral.

Morales, et huiusmodi obiectum sit aliquod creatum. Ex hoc solum infertur quod non omnis actus externus liberalitatis, magnificentiae, et misericordiae Dei est aliquod creatum, non enim infertur Deum operari propter merum suarum virtutum exercitium praeter finem et motivum, scilicet propter se ipsum et propter suam bonitatem communicandam quapropter omnia creata quae sunt obiecta talium virtutum, et operis Dei in creatis praecepti, sunt obiecta materialia respectu actus divinae voluntatis volentis suam bonitatem communicare per caritatem, et omnium, quia sunt obiecta fidelia respectu utriusque et quaelibet est materiale respectu illorum.

Quare opera quoad in Deo sint praedictae virtutes solum sit Deum velle bona creaturis non propter bonitatem earum, sed propter earum utilitatem et ex abundantia bonitatis quam habet, et communicare intendit, et haec est quod Sanctus Augustinus lib. 1 de Genesi ad litteram cap. 7 exponens illa verba: Spiritus Domini ferebatur super aquas, ait spiritus Domini illis superferri, ne faciendo opera sua putaretur Deus amare propter indigentiae necessitatem potius, quam per abundantiam beneficientiae, et sic beneficentia est abundantia, qua vult Deus benefacere creaturis, non necessitas indigentiae hinc eas producere, et aliquas beatificare. Propter quod est magnificus, et liberalis quamvis moveatur a bonitate creata.

Contra Patrem Molinam quaestio 23 articulo 4, et 5 disputatione 1 membro ultimo, cum modo operandi Dei compatitur electionem ad gloriam, ante praevisa merita, si quae ponatur non ut medium, et finis Dei operantis, sed respectu operis Dei subiecti potest ex Legionensi, et aliis, sicut 1a. In modo operandi Dei solum potest referri ordo executionis ergo non est compossibilis cum modo operandi Dei electio ad gloriam ante praevisa merita. Ista est bona, quia electio ad gloriam ante praevisa merita, est volitio effectus gloriae per modum intentionis.

Ante probatur Legionensis 1o quia actus liberi divinae voluntatis servant inter se eumdem ordinem, quam servant eorum obiecta, cum actus liberi divinae voluntatis non sit alia quam ipsa divina cumulatio, obiecta, aut solum servare ordinem executionis manifestum est.

2o

2º Probat idem arg.; quia non Deo incipimus ab int. finis, et ex tunc pergimus ad consiliandum de mediis [illegible]

[illegible]

[illegible] remus finem, [illegible] postea [illegible] media [illegible]

[illegible]

[illegible] ex parte [illegible] eligit. [illegible]

motum; et postea [illegible] an sit [illegible]

[illegible] intentioni [illegible]

R.º [illegible] intellectum [illegible]

[illegible] intentionis [illegible]

[illegible] intentionem [illegible] rerum creatarum [illegible]

[illegible] intentioni [illegible]

[illegible] tractationem [illegible]

[illegible]

[illegible] cum [illegible]

[illegible] actus [illegible]

[illegible]

[illegible] ad externum [illegible] ex parte [illegible] internum [illegible]

[illegible] perfectus [illegible]

[illegible]

Dices [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] effect. rem [illegible]

[illegible]

[illegible] possibilem [illegible]

Voluntas aliquem intendit aliquem exequi et consequitum, seu co-
sto alia sibi modo sua communicare suatis bonitatem suam, consequitur
in Deo sicut dico e solitum.

Ita 2o ni probaciones, nisi quod quam male non
visibiles ad intentione finis et ex hac procedimus ad medium proxi-
quem finis, illud eligendo prius, quam remotiori, n e praecise in
perfectum modus operandi nostrum et ignorantium, sed quia Voluntas
nra movetur ad operandum ab exteriori bono ut illud acquirat et
ideo, sic cognoscimus quae sunt in quocumque ordine finis, semper
moveremur prius ad electionem medii propinquioris finis illud eli-
gendo: Divina aut. V. n movetur ad operandum ab exteriori bono
ut bonitatem acquirat, intendit n bonitatem suam coicare operi et ideo
qualeng e ex parte sua, et sua operatione intendit, quod e magis
perfectum.

Dices si hoc ita est primum, quod Deus intenderet ordine inten-
eet Unio hypostatica quia e omnium creaturarum perfectissimum.

R. iam dixi n intendi eam ut in quibus rerum, et ita
in ordine natur; prius voluit Deus quod perfectius eam in ordine supli.
Et cum intelligendum e, cum illud bonum n e cā efficiens moralis, et prius
meritorum, tum enim n e prius ordine intentionis, quapropter unio hypo-
statica, ad ordinem supernaturalem post lapsum Adami, qa solum fuit
volita, ut remedium peccati originalis, et alias n e prium curatiora
meriti post tale peccatum non habet locum in Unione hypostatica ista
doctrina.

R. dices iuxta hunc modum, quo defendimus compossibilem esse
Electionem ad gloriam ante praevissa merita cum modo operandi divi-
numera n inveniri cum Sen. Legionensi quam impugnamus.

R. nego assumptum quia Legionensis vult Deum incipere
velle a medio remotiori fini, et nos volumus Deum incipere a medio
proximiori, et hoc affirmare e potest, Utrum aut sit maxim ad affirmandum
Videlicet [illegible] Ithimodubio

Dub. 3.

Dub. 3.

An sit possibilis electio ad gloriam post praevisa merita.

Ex duobus praecedentibus dubijs constat possibilem esse electionem ad gloriam ante praevisa merita, nunc vero inquiro, an sit possibilis electio ad gloriam post merita praevisa, an vero sit impossibilis, ac proinde Deus si eligit aliquos ad gloriam debet eos ante praevisa merita eligere.

Cap. 1m. Proponuntur sententiae, et vera apperitur.

1a. Sententia affirmat, non esse possibilem electionem ad gloriam post praevisa, sed Deum, si eligit aliquos ad gloriam, debet eos eligere ante praevisa merita. Haec videtur fuisse sententia Scoti in 1. dist. 41. q. unica §. pot aliter dici, ubi concedit non posse dari causam praedestinationis [illegible] ad electionem mediorum semper [illegible] [illegible] in ordine [illegible] eligenti.

Secundo affirmat possibilem esse electionem ad gloriam post praevisa merita, ita propter [illegible] [illegible] de facto ita fuisse, [illegible] [illegible] §. et quia [illegible] [illegible] [illegible] cap. 1o.

Mihi videtur non repugnare electionem ad gloriam post praevisa merita saltem in natura [illegible]: in hoc convenio cum 2a. et.

Et [illegible] quia [illegible] repugnat [illegible] Deum velle gloriam Adamo et Angelis si illam [illegible], et [illegible] in [illegible], in quo casu Deus non [illegible] gloriam efficaciter [illegible] ad merita praevisa: [illegible] [illegible] efficaciter [illegible] [illegible] posset liberum arbitrium cum gratia indifferenti, [illegible] [illegible] se [illegible], et omnes Angelos, et Homines conferendo eis auxilia [illegible] [illegible] in [illegible], quo in eo posset [illegible] prius merita et postea gloriam. Videtur bona [illegible].

Quod vero certum [illegible], ut de facto ita contigisse [illegible] nunc [illegible] [illegible] de [illegible] et gratia [illegible] 10. et probari posset ex scriptura nam de [illegible] condito asserit Deum illum [illegible], et reliquisse in manu consilij dicitur [illegible] Ecclesiast. c. 15. ab initio constituit Deus hominem et re-

relinquit

Reliquit illum in manu consilii sui et addidit mandata sua... Apposuit tibi ignem et aquam ad quod volueris porrige manum. Ante hominem vita et mors, bonum et malum.

Et infertur ex Aug.° lib. de Secundo de Adamo ne possum. 9° Deus et voluit sine sua gratia... dono arbitrio... quae fuit tunc data Adamo fuit eius arbitrio relicta ut si vere... et stetisset in eo statu daretur illi gloria.

Et infertur quia non repugnat Deum velle dare omnibus hominibus auxilium sufficiens... et liberati subjectum, ... autem non oritur, ex voluntate efficaci gloriae, sed ex voluntate conditionali qua velit Deus gloriam hominibus si per ipsos non steterit.

Tertio dico adhuc in natura lapsa possibilem esse electionem ad gloriam post praevisa merita.

Et probatur eisdem principiis, quia non repugnat Deum velle omnibus hominibus gloriam si per ipsos non steterit sicut de facto contingit ... apprimam... Vazquez, Lessius, et alii... sententiae... quos referunt. ... abiit [illegible]

Solvuntur argumenta.

... contra ... argunt Scotistae et alii ... ordinate finem ... prius ... quo ... prius ... finem, quam ea, quae sunt ad finem, ... ultimus est beatitudo, et bona ... ordinantur ad beatitudinem, finis ultimus est beatitudo ... media ad illam, ergo Deus non potest velle prius bona opera quam beatitudinem.

Respondent ... ex ... supra, est duplex medium ... amatur propter ... amatur per ... finem et aliud quod ... propter ... necessario amorem finis, illa priora concedit ... Author ... non ... bona opera ... amari a Deo, non ... posterior, in presenti autem ... bona opera ... amari ... propter beatitudinem ... propter seipsam, cum illi ... supernaturalis.

Hanc solutionem multis impugnat ... Bernardinus ...

De praedestinatione Sanctorum ... art. 2 ... § 2. sed mihi solutio in utraque est substinenda, ut constabit ex solutione ... argumenti quam iam adhibeo.

firem Respondeo ergo concedendo volentem ordinate finem prius debere, quam media ... finis est ab ipso consequendus; secus autem non est ab ipso consequendus, seu ab alio, tunc sufficit ut velit finem inefficaciter, et hoc efficaciter ... velit efficaciter ... ..., ... tenetur. Bene habet tamen ipse.

Secundo Respondeo ... est quod velle ordinate finem prius ac velle finem quam media, beatitudo ... finis Dei ... et ... operis: Dei, aut finis ... est sua bonitas, ... propter se ... sum operatus est Dominus, et ideo hunc finem debet Deus velle ... quam ... bona opera, cum quo stat quod bona opera ... Dei ... gloriam, ut causa illius.

Dices, gloria est saltem finis honorum operum, sicut gloria Dei est finis ... si quia gloria Dei est finis Dei debet ... ... a Deo ... sic quia gloria est finis operum, debet esse ... a Deo prius quam ...

Respondeo in hoc sensu ... locum solutionem ... ... gloria est finis operis, et honoratum operum ... gloria finis operum quae possunt ... a Deo propter alium finem, et de facto sunt ... ... qui ... ... et ... in ... Nec gloriam consequitur, et ideo ante ... ... Deus velle efficaciter gloriam.

Secundo obijciunt electio mediorum sufficientium, quia Deus ... ... supponit in Deo simplicem complacentiam beatitudinis, ergo electio mediorum efficacium, et inefficacium supponit in Deo ... ... et ... efficacem et absolutam beatitudinis. Respondeo ... supra, negando ... quia optime ... in efficacia ... oritur medii efficacia conferenda aliquibus, et inefficacia conferenda aliis.

... ... ex equali amore finis ... ... Respondeo negando ... ... quibusdam voluit Deus gloriam efficaciter, et quibusdam inefficaciter

Ad [illegible] —

Ad 1. dicendū, quia divina bonitas cum sit infinita, e multiplex [illegible] amabilis a Deo et communicabilis creaturis [illegible] manifestationis, neq. [illegible] manifestari [illegible] misericordia [illegible] et [illegible] humanitas [illegible] efficaciter intentum [illegible] in [illegible] infinita et [illegible] amabilis, [illegible] concesso ante [illegible] consensu, et conditionata de electione meliorum efficaciter ad gloriam aeternam. Nego aut illā de electione meliorem efficaciter [illegible] [illegible] media sunt, et non est efficacia [illegible]. Vero aut de elect. meliorum efficaciter electorum [illegible] media sunt et non est efficacia [illegible] quae electio est post praevisa merita [illegible] media efficacia, non eligens illa ut efficacia [illegible] media [illegible] sunt ad [illegible] tendentem [illegible] gloriae aeternae [illegible] possit liberum arbitrium cum gratia interferenti in eā positio. [illegible] alij, ut diximus probando nostram sententiam.

Dubium 4m. Utrum de facto electio ad gloriam fuerit ante, vel post praevisa merita. Et qualiter.

Constat ex dictis electionem ad gloriam esse possibilem ante praevisa merita et post praevisa merita, nunc autem inquiro, an de facto fuerit ante praevisa merita.

Caput 1m.
Proponuntur Sententiae.

1a Sententia negat, ita qui dicunt dari causam praedestinationis, quos referam disp. sequenti. Ergo hijs qui negant dari praedestinationis causam. Vazq. 1. p. disp. 89, cap. 2 Becanus disp. de praedest. sect. 3. Suarez cap. de praedest. q. 4. Lessius lib. 5 propugnaculi. cap. 3 Herice disp. 23. per totam. Alarcon disp. 2.

Et alij qui putant praeter voluntatem generalem

gratiae

qua Deus voluit omnibus beatitudinem non ee in Deo intentionem efficacem ante praevisa merita reipsa aliquorum, sed Deum incepere discernere praedestinatos ad aliis per electionem ad gloriam, seu ad perseverantiam in gratiam, quae dicitur Electio mediorum, seu meritorum quibus praevisis voluit efficaciter dare gloriam, quibus viatores perseveraverint in gratia; ita, ut gloria volita non sit causa finalis electionis mediorum seu meritorum, sed effectus illius in genere causae efficientis. = Moventur isti DD. 1. ex scriptura et SS. qui etiam videntur docere. 2° quia electio debet praesupponere inaequalia: 3° quia hoc stat cum modo divinae providentiae, et iustitiae. In hanc sententiam inclinatur Aegidius, qui in 1. dist. 49 principali 1. q. 2. docet praedestinationem, et liberationem supponere electionem: Et in dist. 40. principali 1. q. 3. ait. plures scriptos in lib. vitae qui non sunt consequituri vitam aeternam, sed electi ad gratiam, ergo haec est [illegible] praedestinatione.

2ª Sª econtrario affirmat, electionem ad gloriam de facto fuisse ante praevisa merita; ita ex nostris Greg. cit. dist. 40. q. 1. art 2. Mendoça q. 1 scholast. in princ., Albertinus disp. 5. sect 13. Celestinus quod. 17. disp. 2. qui citat etiam Puteanum, et 2ª sent. Aegidius in 1. dist. 40 principaliter cit. q. 1. et dist. 41. principali 1. q. 2. Ubi docet electionem praedestinationem praecedere, quod etiam docent Gerardus Senensis ibidem. q. 1. art 1. Franciscus a Xpto ibidem. q. 2. n. 1. et 4.

Ex aliis tenent eam hanc sententiam D. Thomas, et eius Discipuli, atque plures alii quos referunt, et sequuntur Villegas controv. 13. cap. 2. Carmelitani disp. 9 per totam. Joannes a Sto Thoma disp. 3. ar. ... etiam tenent hanc sententiam Scotus, et eius Discipuli in 1. dist. 41. § potest etiam, ex Jesuitis Suarez, Franciscus Lugo, et alii-

Hi autem dicunt duplicem voluntatem, unam generalem, qua Deus voluit omnibus hominibus beatitudinem, nisi per ipsos steterit, et aliam specialem, qua voluit efficaciter et absolute aliquibus beatitudinem ante quam praevideret eorum merita absolute futura, et ideo Deum incepisse discernere praedestinandos ab aliis per electionem ad gloriam, ex cuius intentione velut movetur ad electionem mediorum, quae sunt merita. -

3ª Sª inter praecedentes media

dis-

distinguuntur duo praedestinatorum. 1m eorum qui sunt eximij, ut beati sunt Virgo, Joannes Baptista, et alij. 2m eorum qui non sunt eximij praedestinati, et ait non eximios praedestinatos esse electos post praevisa merita, ut ait 3a sententia, eximios vero ante praevisa merita, pro hac sententia referunt ochamum in 1 dist. 41. a. 1. Gabriell ibidem at Catharinus lib. 2. de praedest. cap. ultimo, et lib. 5. cap. 1. et 2.

4a Sententia, media etiam inter duas 1as eas conciliat gloria, et gradus gloriae; ait enim electionem ad gloriam esse ante praevisa merita, electionem vero ad certum, et determinatum gradum gloriae, esse post praevisa merita, pro hac sententia referuntur Pallavicinus lib. de praedest. cap. 12. — 5a sententia etiam media inter duas 1as eas componit, ratione modi eligendi; ait enim dupliciter posse aliquid eligi ad gloriam. Item, post eligi ad gloriam volitam in se ipsa, et ad gloriam resolutam in sua causa scilicet in auxilio efficaci. Hoc supposito ait haec sententia electionem ad gloriam volitam in se ipsa esse post praevisa merita; ita Ferraballe disp. 63. cap. 2. et 3.

6a Sententia etiam media inter duas priores eas conciliat ex diverso genere causarum, affirmat enim gloriam esse priorem et prius volitam a Deo in genere causae finalis, merita vero esse priora, et prius a Deo volita in genere causae efficientis moralis, et meritoriae: hanc sententiam ex doctrina Vasquez, hic. a. 1 dub. 1. deducit Noster Magister Franciscus Cornejo [illegible] Sallmanticensis tract. praecedenti cap. 2. dub. 4. et pro illa referunt alios Carmelitanos sup. no. 8. et s. Thomas no. 15.

Sed eam ante Vazquez indicarunt S. Thomas et Aegidius in 1o dist. 41. p. 2. q. 2. §. Ideo notandum, ubi ait in praedest. Duo possumus considerare, 1o divinum velle. 2. divinum volitum ex parte ipsius. Velle nullam aliam causam assignare possumus, quia cum divinum Velle sit summe, si aliqua esset causa quare Deus vellet, aliqua esset causa, quare Deus esset, Nec dicere possumus, quod merita quae sunt in Deo, sive ipsum praescire divinum, quod est aeternum sit causa quare Deus Vellit. Nam divina Voluntas libera est, neque ex eo quod praescit aliquid, oportet eum velle; rationem ergo, et etiam praedestinationis assignare

Dicimus ex parte volitorum, et effectuum, ā ex parte eorum divini velle efficacis ad praedestinandum debere considerari qui est in sui partialitate. Quo modo ... imaginari ad causam in partialitate et maxime secundum diversa genera causarum. Itaque gratia ē causa gloriae, et gloria gratiae; quia gloria ē causa gratiae in genere causae finalis, et gratia gloriae in genere causae meritoriae. Volet ergo Deus totaliter gratiam propter gloriam, tanquam propter finem, et gloriam propter gratiam, tanquam propter id quod est causa. Sed in individuo totalitatis et omnium effectuum, qui considerantur in hac vita causam assignare possumus. Ex sententiam ad Regiam satis indicatam.

... Nos vero ... scientia in dist. 40. quaestio. Que. Ubi concludit. Quod non possumus imaginari quod Deus prius intelligat finem quam media et converso neque prius eligat salvandum quam praeordinet salvationem et hujus media.

Item in ... docuit etiam Pater Celestinus Brunus in quodlibet. 14. art. 2. cas. 3. §. 2. n. 6. et Pater Mendoza in quodl. q. 1. in solut. a. 3. § in solutione argumenti solutione, et Valencia 1. p. q. 23. puncto; qui eo etiam assertionem et secundo debere ... tenent hanc sententiam plures annos retro ...

Caput 2^m

Ex scriptura Veteris et Novi Testamenti non convincitur efficaciter Electionem efficacem ad gloriam fuisse post praevisa Merita absolute et simpliciter

Nihilominus non convinci ex scriptura et Patribus electionem efficacem ad gloriam fuisse post praevisa merita morte consummata. Haec conclusio est contra 1^am sententiam, et probabitur discutiendo tota quae illius authores adducunt ad oppositum probandum.

+ ordine rationis + ad gloriam et simpliciter

1^m Primum desumunt ex Matthaei 25. Venite benedicti patris mei possidete regnum vobis paratum a constitutione mundi; esurivi, et non dedistis mihi manducare. Ubi signatur regnum caelorum fuisse ab aeterno praeparatum iustis propter bona opera. Itaque

Venerat causalis illa. esurivi. Et quia subdit reprobis, Ite maledicti in ignem aeternum: qui paratus est Diabolo, et Angelis eius. ignis autem iste ignis non est paratus Diabolo nisi post previsa demerita, ergo neque Regnum Coelorum fuit paratum nisi post previsa merita.

Confirmatur ex verbis illis Christi Matth. 20. Sedere autem ad dexteram meam, vel ad sinistram non est meum dare vobis, sed quibus paratum est a patre meo. Ubi S.S. hanc praeparationem interpretantur esse ex previsis meritis, ita D. Epiphanius de haeresibus, ibi vult ostendere, quod non sit personarum acceptionem. Res ita fiat. Et pro dignitate et in fide, si laboraveritis erit vobis praeparatum a Patre meo. Ita Cyrillus lib. 11. Thesauri cap. 6. sic ait nam mercedem supremumque honorem vobis petentibus, quae est reservatum iis quos eis praecipua pater illis quos ex sensu certamini commendaverit et eodem modo explicant D. Ambros. lib. 5. de fide cap. 3. Theophylactus hic, et hom. 35. in Matthaeum.

2m testim. desumunt ex Ap. ad Rom. 8. dicente quos praescivit et praedestinavit conformes fieri imagini filij sui, id est quorum fidem, et bona opera praescivit, eos praedestinavit, ut essent similes filio, ita Origines lib. 7. in Epist. ad Rom. Cirillus ad Ecumenium. Ambr. lib. 5. de fide cap. 13. Chrisost. hom. 15. in Epist. ad Rom. quorum aliqui intelligunt illam praedestinationem esse ex previsa quorum ut patet ap. Vasquez D. ... ad 1. n. 11.

Et confirmatur ex 1. ad Chorint. 2. oculus non vidit nec auris audivit, quae praeparavit Deus diligentibus se. et Jacob. 2. haeredes Regni quod promissit Deus diligentibus se. ubi gloria praeparata praeparata dicitur diligentibus Deum, et bene operantibus.

3m testim. seu plura obijciunt ex quibus videtur colligi. Nihil defuisse statutum absolute sed solum sub conditione, quod homines perseveraverint in gratia vel bene operentur, ut ad Rom. 11. vide ergo bonitatem, et severitatem; in eos quidem qui ceciderunt, in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitatem aliorum, et tu excideris, Et illi si non manserit in incredulitatem insererentur.

Et confirmatur ex illo 1. ad Thimot. 2.

vult omnes hoes salvos fieri, id e si bene operentur, et n stetit per ex Matthaei c. in parabola operariorum, ut intelligamus quo pacto Deus nobis cum separat ipse ideas proponit Pr familias [illegible] conducens operarios, et nullus Pater familias decernit absolute dare mercedem antequam videat opera laboriosa.

Denique colligunt P. P. et D. August. et Prosperi. Itam D. Prosper ad objectiones vincentianas ait sexmente. Agit sequens de hijs qui pereunt cum conserat etiam cur n sunt praedestinati quia scilicet praedestinati si [illegible], deinde ait fuisse in eorum potestate fuisse praedestinatos, quia peterant inuidit sexmanere. =

Et Pater [illegible] q. 2 ad simpl. ait, n tn electio praecedit iustificationem, sed electionem iustificatio, nemo n eligitur nisi distans ab illo qui reijcitur. Vnde quod dictum e, quia elegit eos Deus ante mundi constitutionem, non video quomodo dictum sit nisi praesta. =

Deinde D. Divus Aug. n agnovit electionem gratuitam nisi ad gloriam, quia si dr distinguit in Deo duplicem electionem. alteram, qua homines eliguntur solum gratiam cui correspondet in tpe vocatio, et alteram qua eliguntur, solam iustificationem et ad Regnum cui correspondet in tpe glorificatio, et proinde Da Aug. dis electio gratuita e ad gratiam solum, n ad glo.

Hanc fuisse mentem Divi August. probant ex serm. 7. de Verbis Domini secundum Matthaeum ubi distinguit duplex genus electionis. Vnum sl examine, et cum examine alterum Regni(Haec) ut in ore Appl et solum gratiam et solum ipsorum iustitiam Vbi ratione electionis solum iustitiam n intelligit, sed dicitur electionem factam viribus nrae, sed grae, quia subdit eligi illos, quia vidimentes eorum praesumentes. Nome, n dixit sunt mutati, sed si sic sicut famae facti sunt, vbi ponderant illa verba. praesumentes amne et sicut ame facti sunt, qq. denotat August. hoes factos a Deo dignos per grum fuisse lectos ad Regnum saltm iustificationem.

Haec tn testimonia, aut saltem plura exilli nihil probant aut probant dari causam praedestinationis ex parte nra, quae ab oibus Sis solum da. Possunt tn sine violentia explicari de electione ad gloriam panul

Sumeta, seu glorificatioe ora Deus glorificat praedestinatos in tempore qm

citum e supponere gratiam et merita quorum Egidio arx. disp. 2. dub. 6.

in tempore prior e vocatio, postea iustificatio, et tandem remuneratio. Porro non

tolit aeternaliter ex parte Dei gloria ee volitam et praeparatam a Deo

ijsdem praedestinatis gratuito, et ante visionem meritorum, ut volunt PP. oppositi

et simul cum illa ut volunt A.A. 6ae 5ae quia ex eo quod merita ut

causa efficiens moralis seu meritoria gloriae sint praeuia gloriae aut exig.

volita gloria, non infertur gloriae ut causam finalem non ee prius volitam

meritis.

Ad 1m. 3o. loqui de collatione regni, ut denotant illa verba, Veni-

te possidete regnum. Hoc aut ee illis volitum gratis et ex meritis de-

notant illa verba, quod vobis paratum e ab origine mundi, quare hoc

testamo plures PP. tenent oppositum =

Ita confirmationem aio 3o. ibi xpm affirmare illis

verbis gloriam dari bene operantibus: et illis ee paratam, quia non additur

nisi bene operantibus, et illis ee paratam, atq hoc volunt PP. ut dicam

in expositione sequentis testimonii.

Ad 3m. tertium Ro. solum probare difficultatem iuxta

expositionem aliquorum PP. qui videntur illud explicare de praescia operum

bonorum, qui alias multas expositiones habet, quas videre est apud Mena 3

supra. Sed adhuc cum illorum PP. expositione, aio explicandum ee de praescia bo-

norum operum, quia solum est speculativa: ita ut sensus sit. quos praescivit

speculative et praedestinavit cita

Quod si intelligendum sit testimonium de praescia practica

intelligendum e ibi de praedestinatione passive sumpta, ita ut sensus sit quos prae-

scivit bene operaturos hos praedestinavit ide ad gloriam ordinavit

Ad confirmationem dico si locus ille non

intelligatur de incarnatione sed de gloria, dicendum e gloriae dici praeparari a-

diligentibus Deum, quia non nisi diligentibus habitur, ita ut ee diligentes

sit effectus ipsius praeparationis, sicut ad Heb. 5. ait Apost. loquens de Xpo: factus

e omnibus obtemperantibus causa salutis aeternae. Ubi non significat Apost.

causa

Causam, quare fuerit salus omnium eë, quia ipsi obtemperabant, cum porro Xpi fuerit caa ut ipsi obtemperarent, et n̄ nisi obtemperantibg fuerit causa salutis æternæ saltē efficaciter.

Ad 4.tm resp.m Rō eē vram probari Deum nemine velle reprobare, nisi post prævisa demerita, quod verum, et etiā, quod n̄ electi n̄ perseverarent in grā usq ad finem vitæ punirentur, et reprobi, quod etiā verum ē. Hinc autē n̄ infertur Deum ante prævisa merita, ū simul cum meritis n̄ eligere efficaciter aliquos ad gloriam. Ex quo pt ad oppositionem et de quo plura disp. sequenti dicemus.

Ad 2.m dico imprimis D. Prosperum solum asignare causam cur reprobi non sunt pdestinati, scilicet quia pscitisunt casuri, n̄ aut asignare caam cur electi sunt electi, quia præsciti sunt perseveraturi, ne poss quidem, quia cum ex ipsa veritatem n̄ datur causa pdestinaois. Et stat optime dare caam negaois prædestinaois, et n̄ dare caam ipsius prædestinaois, 1.m verumē, eo, qui non si electi, et prædestinati ob suam culpam et demerita n̄ eē prædestinatos et electos, qa bene in sua potestate saltem negare prædestinaoem: et etiam non præ destinati electi, n̄ si pdestinati, et electi ob sua opera bona, sed gratis.

Ad 1.m testi.m Pauentis Augusti, exq. 2. ad simpl. Resp.o illg opinionem retractasse, ut cum oibg Theolog. et Patribus sent. ut dicemg disp. seqnti, et videri pot Annibal disp 2. cap 1.

Ad 2.m testi.m dico Aug.m nomine electionis statum gratiam intelligere n̄ solum electionem ad gram, ut vult Legionensis testimonij illig ponderator sed intelligere electionem gratuitam ad gram, et glam: distinguit enim Augs electionem ad glam dupliciter nam oēs eliguntur ad glam, 1. sedum gram in voluntate dandi merita, 2. sedum iustitiam in voluntate dandi ipsam glam.

2.o et magis ad mentem Aug.ni potest intelligi per illud testimonij de electione ad gloriam passive sumpta: seu de executioe electionis, quæ ē sedum opera subjective et objective sedum

iustitiam

Iudicium, et hoc indicant Verba illa. Elegi illos quia vidi mentes eorum. Pmentes de me non sunt mutati, sed sic sunt, et ame facti sunt. Quae verba praeuol dicta loquuntur, de scientia visionis, qua Vidit Deus hoes in proprio genere, et mensura et a Deo factos, et non mutatos.

Caput 3.um Rationibus non suadetur efficaciter Electionem efficacem ad gloriam ordine Rationis fuisse simpliciter et absolute post praevisa merita.

Ostendi mihi Vr. rationibus non convinci efficaciter electionem ad gloriam fuisse simpliciter et absolute post praevisa merita quod ostenditur solvendo rationes quibus Authores illam probant. 1º enim id probant Vazq. et alij sic

Voluntas antecedens circa vitam aeternam est communis praedestinatis, et reprobis, sed omnis voluntas quae praecedit ordine rationis praescientiam meritorum est antecedens, ergo omnis Voluntas, quae praecedit ordine rationis praescientiam meritorum est communis praedestinatis et reprobis, ac proinde illa quae est peculiaris respectu praedestinatorum non praecedit praescientiam meritorum, sed subsequitur, maior est certa, et constat ex D. Damasceno de fide cap. 29. circa finem, ubi exponens illa verba 1.a ad Timot. 1º quod Vult omnes salvos fieri explicat ea de Voluntate antecedenti, quam ipse, et D. Chrisostomus hom. 1. in Epistola 1. ad Ephesios primam appellant.

Minorem probant Vazq. disp. 83. et alij ex D. Thoma 1. p. q. 19. a. 3. ad 1.um dicente Voluntatem antecedentem esse illam, quae versatur circa rem secundum se consideratam; consequentem esse eam, quae versatur circa rem consideratam cum aliqua circunstantia, idque explicat ex iudicij; cui displicet persona hominis secundum se considerata, tamen circunstantia delicti Vult illam infligere, et eodem modo explicat D. Damascenus ipsa Voluntatem antecedentem, sic enim ait. Ut ergo antecedens, et primaria voluntas ex ipso Deo manens, hoc est (ut explicat Vazq.) ita ex solo Deo manans ut nullo ex rei. ... occasionem accipiat, ergo omnis voluntas, quae praevisionem meritorum est antecedens.

Etiam

Ut inferatur ex Secio, quia si exstet voluntatem illam, qua Deus sincere vult omnes hoies salvos fieri, si per ipsos n. steterit, est in Deo alia voluntas, vellet aliquos ante praevisa eorum merita salvos fieri, illa non est syncera voluntas salvandi oes, 1o quia cum desiderio syncero salvandi oes nisi per ipsos steterit, n. stat quod ante oem operationum praevisionem eligat aliquos paucos, et ita caeteros negligat ut ex illis nemo salvetur. 2o quia n. stat cum illo syncero affectu erga oes, ut pluribus ex illis non praeparet nisi auxilia inefficatia.

Probatur ex eadem Scrip., quia cu illa voluntate cordiali salvandi oes n. e impossibilis voluntas positive excludendi aliquos a beatitudine ante praevisionem operum. sed electio aliquorum ante praevisa merita e positiva exclusio eorum qui n. si electi, ergo cum illa voluntate salvandi oes n. e compossibilis electio aliquorum ante praevisa merita. Minorem probat. quia electio efficax ante praevisa merita so tenaie, ut constituatur regnum caelorum secundum eam mensuram, sive quam Deus mente concepit quemadmodum intendit propter suam gloriam, ut scilicet per hanc electionem eligat eum numerum personarum et eum gradum gloriae cujusque mensurae ab ipso conceptae e proportionatum, n. plures nec pauciores, ergo extra sphaera electionis, caeteri homines censentur efficaciter exclusi, ergo praedicta electio aliquorum ante praevisa merita e positiva exclusio eorum qui n. sunt electi.

2o id probat Vazq. cit. cap. 9. quia Deus proponit, et promisit beatitudinem oibus et solis legitime certantibus, hoc e decedentibus in gra. ergo n. voluit illam conferre aliqui ante quam videret eos legitime certaturos, hoc e in gra decessuros. Probat conseq. quia in humanis si rex proponeret, et promitteret praemium bene certantibus et illis solis, non posset stante illo decreto decernere efficaciter dare alicui praemium antequam videret illum bene certasse.

Reconfirmatur 1o a Vazq. ex S. Augustino de praedestinatione Dei, cap. 2. et 3. ubi distinguit duplicem praedestinationem scilicet obligationis, qualis e praedestinatio rerum naturalium in suos fines et ordinationis, qualis e praedestinatio hois ad paenam, et gloriam

Unde in fine cap. concludit ex præscientia affectionis vitiorum, ut iuste Deus præde[s]tinavit, sic ex præscientia virtutis; prædestinatio solet dici remuneratio.

Inferentur ex dictis, quia promissiones divinæ vitæ æternæ sunt conditiatæ, nimirum si mandata servaveris, si in gratia decesseris; ergo cum Volu[ntas] qua nobis vult vitam æternam ante prævisionem conditionis sunt conditionales, patet consequentia; quia promissio est signum voluntatis absolutæ, et promissio conditionalis est signum voluntatis conditionatæ.

Contraria 3. ex aliis scientibus inter actus divinos non potest esse alia antecessio, nisi antecessio quasi independentiæ, sed voluntas efficax dandi gloriam prædestinatis non antecedit hoc modo prævisionem meritorum, ergo nullo modo antecedit. Prob. consequentia quia inter actus divinos non potest esse antecessio causalis, qualis inter causam et effectum; neque vitalis secundum durationem; ergo solum potest esse antecessio independentiæ, idque explicat ex scientia simplicis intelligentiæ, quæ ratio est prior libero amore creaturæ, quia illa potuit esse sine hoc. Iste autem non potuit esse sine illa.

Minorem probat, quia supposito priori decreto neminis beatificandi nisi decedentis in gratia, voluntas beatificandi homines non potuit esse sine decreto in gratia, aliter erat conditio opposita superiori decreto, nempe. decessu in gratia debet existente ergo scilicet decessu in gratia futuro, et præviso.

3.º id probant Vaz[quez] et alii, quia Deus voluit ab æterno tribuere prædestinatis gloriam propter merita tam prævisa, ergo non voluit illam tribuere ante prævisa merita, consequentia probant, quia in Deo non possumus assignare duplicem voluntatem efficacem circa idem obiectum, ergo si in Deo est voluntas gloriæ consequens merita futura, non est in eo voluntas eiusdem gloriæ antecedens eadem merita.

Ansi defacto probant quia Deus prædestinatis tribuit gloriam propter merita, ergo merita cognita, ut futura movent Deum ad tribuendam gloriam; patet hæc ultima consequentia, quia potentia ergo movent divinum atque ad tribuendam gloriam executiva inclinatur tribuere gloriam propter merita, in quantum voluntas quæ illam movet excitatur, et quasi movetur, ut velit efficaciter

tribuere

glam, cumq. illi actus desit voluntati, q. sumit occasionem n. hei intempe, neile e ut ab aetano moueatur a meritis suis.

Et confirmatur, qa in gla volita hominis ratione duplex bonitas pot considerari. Alt bonitas quam hei gloria solum se considerata, et bonitas quam het ut comparata per merita, s. in Deo n. e aliqua Voluntas eficax circa gloriam rone bonitatis, quam het solum se considerata, g.o solum e in illo voluntas eficax circa gloam rone bonitatis, qm. het ut comparata per merito, cum circa idem obiectum sup eadem rone n. possit ee duplex actus.

Probatur ps 1.o quia alias per illam voluntem, gloria eet volita independenter a meritis tamen ex parte actus, qm ex parte obti, et sic illa voluntas mandaretur executioni, quamvis nulla eent merita, q. voluntas efficax circa aliquod obtum pot executioni mandare independenter ab oi conditione, que n. e per illu volita. — 2.a px m. qrca gla huiusmodi hois, rone bonitatis, quam het considerata solum se, e obtum actus eficacis, g.o rone eiusdem bonitatis n. pot ee obtum voluntatis. Sx conseqa quia voluntas eficax Dei circa gloriam e voas consequens, g.o per illam n. e volita gloria rone bonitatis quam het considerata sm se, sa rone bonitatis quam het, ut induta aliqua circunsta.

Probatur 2. quia in nobis n. e duplex voluntas eficax circa eundem finem, sed quecumq. voas eficax si sole appositam media perseuerent suficit ad executionem finis. g.o idem dicendum e in Deo. Confirmatur 3.o quia Deus tribuit gloriam propter merita atq adeo ex iustia et nullo m.o ex liberalite, g.o voas tribuendi gloriam e actus iustitie et nullo m.o liberalitatis g.o n. e in Deo aliqua volas tribuendi glam efficaciter ante praeuisa merita. Haec 2. coa e bona, et 1.a sic quia si aliqua Voluntas tribuendi gloriam eet aliquomodo actus liberalitatis[+], n. posset non influere externam executionem gloriae. Tns vero px quia tribuere aliqd ex iustitia, et ex liberalitate oio repugnat, cum repugnet tribuere aliquid gratis, et ex debito.

[+] bonitatis liberalitatis.

4.o prant Vazq. cap. 9. Legionensis supra Lealty, idem ordo assignandus inter actus divinae voluntatis, quem obta illorum seruant inter se, sed meriti, et praemii eum ordinem seruant inter se ut meritum sit causa

praemii

Premij, Premium aut n' sit caa meriti q° noas efficax meriti e' pro aprioxi voluntatis efficacis p̄mij, n' e̊ p̄tri.

Maiorem supponit Vazq. probatam ex aliis disp. 82. cap. 5 exeo, quod in Deo n' e' fundamentum ad fingendum ordinem prioris, et posterioris inter actus diuinæ voluntatis, et ideo talis ordo debet summi ex ordine q[m] obta ipsorum actium seruant interse. Legionensis aut illam maiorem supponit probatam in varijs q. cap. exeo quod actus liber diuinæ voluntatis n' e' aliud qm actus naxig, et prius futurus.

Mi probat Vazq., q̄a et si caa physica quæ e' medicina sanitatis sit effectus sui effectus, in alio genere caæ nempe finalis ac permanens in intentione et affectu dicit e' prius volitus q[m] caa, it sanitas e' prius volita in intentione q[m] ipsa medicina. Et si meritum morale sit effectus p̄mij appensi, et voliti ab eo q[m] illud consequuturg, quia p̄mium ab eo appensum, et intentum e' caa volendi meritum, tu respectu eig, qui de e' collaturg p̄mium, ipsum p̄mium appensum, n' e' rao volendi merity, sa potius e conuerso.

Et confirmat 1.° hoc argm Vazq. ex S. Aug., quem Massilienses asserunt fam gram dari in nobis in visu industriæ nræ, et consequenter nos fuisse electos ad illam ex meritis nræ industriæ, et laboris. Sed D. x sic reguit contra illos in tempore nr natur 1a. gra in visu nræ industriæ, q° neq ab æterno potuit preparari ex præscia eig, q° putat S. Aug. eundem ordinem seruari gram, et merita in æterna electione quam seruat inter se in executione reali.

Et id confirmat Legionensis ex eodem Aug.º, qui cum aliq do sensit interdu fidem n' ee donum Dei et gram dari ex merito fidei consequenter docuit, in æterno prædestinaoe, electiony ad gram ee post prævisq merita fidei, ut constat ex lib. expositiony quarundam propositionum Epist. ad Rom. propot.e 60, et 61 cum u° postea id retractauit et docuit fidem etz ee dony Dei integre, sensit etz electiony ad gram n' ex merito fidei, ut ptat ex lib de predest. S.ctorum cap. 3. ab illis verbis. Nondum diligentia quæsiuerum, in eod lib. cap. 7 cy explat illa Vba Xpti. Non uos me elegistis sentit q° Aug. S. eundg prorsus ordiny ee inter actus diuinæ voluntatis

qm

illorum servant interea.

Haec argumenta non convincunt efficaciter electionem dedicatam ad gloriam fuisse absolute, et simpliciter post praevisa merita, tum quia plura ex illis aut nihil probant, aut probant etiam dari causam praedestinationis ex parte nostra, ut constabit ex eorum solutione.

Unde si probant electionem ad gloriam passive sumptam, seu electionem temporalem esse post praevisa merita, id verum est; nam in tempore prior est vocatio, postea justificatio, et demum glorificatio: et si probant electionem ad gloriam active sumptam fuisse post praevisa merita, non probant esse post praevisa merita absolute, et simpliciter, sed in genere causae efficientis moralis, quod non tollit ut in genere causae finalis sit voluntarius ut constabit ex argumentorum solutione.

Et descendendo ad illa argumenta in particulari, dico primum argumentum si quid probat, probare etiam dari causam praedestinationis ex parte nostra, quod fuisse errorem Pelagii, et semipelagianorum constabit ex dicendis. Nam probat hoc, quia voluntas illius, quae est, in eo quod omnis voluntas, quae praecedit praevisionem meritorum est una, et haec debet esse communis praedestinatis, et reprobis omnino aequalis respectu omnium. Alioquin non erit communis, hoc autem medium si quid probat, probat voluntatem sequentem, quae non est efficax praedestinatis, et reprobis, sed peculiaris praedestinatorum debere supponere inaequalitatem meritorum, quae sit causa illius voluntatis sequentis, quod est dari ex parte praedestinatorum causam suae praedestinationis.

Similiter rationes illius argumenti si quid probant, probant dari causam praedestinationis ex parte; nam in prima assumitur pro medio, quod cum sit in Deo bene saluandi omnes, nisi praevisio praeterierit, vitat electio aliquorum ante meritorum praevisionem, hoc autem probat Deum ut aliquos eligat debere spectare praevisionem meritorum, et ante illam omnes aequaliter se habere omnino circa rei: ut ipsis exigere dedit, atque in eam incidet medium secundae rationis.

Igitur ad argumentum in forma nego minorem, quia non omnis voluntas, quae praecedit ordine rationis praevisionem meritorum est una aliis Deus voluntati ante aliquos vellet specialia auxilia gratiae, quibus discernit eos ab aliis, cum illa voluntas sit efficax, et sequens.

Ad probationem minoris dico voluntatem antecedentem illam, quae versatur circa rem desideratam; sequentem vero esse illam quae versatur circa rem desideratam cum aliqua circumstantia, ut vult Divus Thomas, et cum omnibus, ut vult Aegidius in 1. dist. 47. par. 1. q. 1., sed nego illam

circum

ptentiam in nro casu debere esse p[rae]sciam meritorum, quantum ad hanc pot. considerari gloria cum alijs circunstantijs, cum quibus posset termi-nare Volem consequentem, quatenus dicit considerationem finis ordinis execu-tionem, et n[on] solu[m] s[ecundu]m ordinis impositionem: et pot. considerari p[rou]t respi-cit hanc p[er]sonam in particulari, et n[on] p[rou]t respicit totam naam. pot. considerari gloa quatenus est utilis ad aliquem finem p[er]tinentem ad Dei gloam efficaciter ab ipso intentam: quare Volas gloae considerata cum altera ex his circunstantijs erit consequens, et n[on] sequeans, siue p[rae]cedant merita, siue non.

Neg. 3m. ex. quo c. tdas [illegible] titur suadet [illegible] dictam min:

quia n[on] intelligit [illegible] Deo [illegible] antecedentem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et Voluntas [illegible] [illegible] [illegible] et meritum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible], sicut [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] a [illegible] n[on] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bernardino sup. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqua merita et [illegible] [illegible] [illegible] perseverantiam [illegible] n[on] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Ad [illegible] confirmationem [illegible] [illegible] ant. et ad [illegible] [illegible] nego. etiam ant. quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] salvandi [illegible] nisi per [illegible] [illegible] suas voluntas [illegible] [illegible] [illegible] ad gloriam ante [illegible] [illegible] merita, ita cum eadem volun-tate, [illegible] stat voluntas [illegible] ante [illegible] merita [illegible] [illegible] gloria, [illegible] enim [illegible] vile aliqua gloriam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amoris, quo vult omnibus gloriam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] antis [illegible].

Ad 2. confirmationem [illegible] [illegible] de maiori, nego mi. quam est falsam [illegible] disp. sequenti, ad [illegible] minorem [illegible] [illegible] [illegible] probat [illegible] contra suam [illegible] n[on] esse certum numerum praedestinatorum [illegible] Deum potuisse dare media efficatia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ne-go factam fuisse [illegible] modi electionem ad gloriam ut constituatur [illegible] [illegible] Sanctorum, [illegible] eam mensura [illegible] [illegible] Deus [illegible] mente. [illegible] huius electionis fuit talis, ut si plures salvarentur n[on] [illegible] illi [illegible]

quod, tenetur etiam dicere Deum [illegible] [illegible] regnare etiam [illegible]
[illegible] ad perseverantiam in gratia, quod est semipelagianum.

Secundum argumentum si vera probat probat Deum non potuisse aliqua
a aliis media efficatia ad gloriam ante praevisa merita sed [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] quia daretur.

Ad [illegible] [illegible] [illegible] probationem nego etiam [illegible]
et [illegible] [illegible] quod Rex non habet in sua potestate media e-
ficatia qua posset certo reddere [illegible] victores et [illegible] Deus, et [illegible]:
quare eo modo quo Rex in sua potestate victoriam [illegible] illis optare premium
et dare illis media efficatia [illegible] [illegible] et [illegible] Deus [illegible] [illegible]
et promissione de reddenda [illegible] [illegible] certantibus dat aliqua media effi-
cacia et quae sit esse efficatia ut [illegible] certarent et perseverent in gratia [illegible]
adversarii fatentur, et est [illegible] certum contra Semipelagianos

Ad [illegible] confirmationem [illegible] [illegible] [illegible] non est
Augustini, ut constat ex censura [illegible] [illegible] immo est suspecti authoris, ut
habent plures, eo quod in materia de gratia, et praedestinatione continet doctrinam Aug.
contrariam, et illa quae in [illegible] [illegible] semipelagianorum dicentium
praedestinationem esse ex praevisa meritorum, quae non sint specialia Dei beneficia
[illegible] [illegible] [illegible] cap.

Ad 2. confirmationem concedendo [illegible] et [illegible] consequens
et [illegible] illud de volunt[illegible] significata illis promissionibus. Nego autem de
voluntate altera, quae nullis promissionibus significatur quae supponit fal-
sum, probatio [illegible], quia supponit voluntatem absolutam dandi gloriam
aliqua promissione [illegible] posse [illegible] dandi gloriam
conditionis, sicut si decesserit in gratia, sed [illegible] hanc conditionem esse effectum
ipsius voluntatis dandi gloriam [illegible] gloriae.

Itaque [illegible] ad 3. confirmationem [illegible] [illegible] sit dima-
[illegible], nego [illegible] [illegible] probationem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nisi decedenti in gratia, voluntas dandi gloriae non potuit esse [illegible]
[illegible] causato [illegible] voluntate dandi gloriae, [illegible] ab ipsa gloria [illegible]
lita, quamvis per eandem voluntatem sit volitus decessus in gratia, ut
causa in genere [illegible] meritoriae, ut infra dicemus.

3.m

3m arg.m contra ac hanc interim, da nos Deum omnem ab aeterno
ua illa aut praeuiserit hanc iuxta diuersas doctrinas de ordine
intentionis et executionis duas adduximus quod 2. = Ego contra totum argumentum
Existimo Deum uoluisse gloriam simul cum meritis ac proinde non uoluisse
illam ante praeuisa. Neque est post praeuisa absolute, da oppositum non probat eo argumento, quod
qui intendunt eo argumento probare electionem ad gloriam esse post praeuisa
absolute, nego ans., da cuius probationem distinguo ans. decreuit gloriam propter
merita ita ut merita dicant causalitatem in diuinam uoluntatem nego
ans. ita ut dicant causalitatem in gloriam uolitam a Deo concedo ans.
et nego 1. et 2. conseq. quia merita non mouent diuinam uoluntatem ad uolendam gloriam: quia diuina uoluntas ordinat gloriam propter merita,
exigebat effectus in genere causae efficientis proxime, quia in genere causae
finalis debere sit meritorum causa.

Ad 2. confirmationem concedo illam, quia ut dicam.
in Christo non est duplex uoluntas circa gloriam et merita secundum rationem qua Deus
uult gloriam propter merita et merita propter gloriam. Secunda autem libera
est liberalis ex parte actus, quia ad illam ordinandam nullo merito, neque aut
causa externa fuit Deus motus, sed dumtaxat propter suam bonitatem
est tamen ex iustitia ex parte obiecti quia est gloria uolita dependenter
a meritis = Ad 2. confirmationem dico in nobis oriri etiam uoluntatem
finis, deinde mediorum absolute et simpliciter quia mouemur a fine uolito
creato. Secus autem Deus aequo plura infra. = Ad 3. confirmationem
nego ans. ad cuius probationem dico neque repugnare aliquid ex iustitia
et ex liberalitate tanquam motiua repugnare, et tamen in nobis repugnat unus actus, qui simul sit actus iustitiae et liberalitatis, qua moue-
mur deposito iustitiae, et liberalitatis. Ergo nihil aliquid liberaliter
ex parte actus, et modi uolendi et ex iustitia ex parte obiecti, seu rei
uolitae, ut supra dicunt, quia tunc liberalitas, et iustitia sunt respectu diuer-
sorum, quia merita sunt motiuum, et causa rei uolitae et gratiae est
modus actus sequentis.

4. arg.m non probant electionem ad gloriam fuisse absolute
et simpliciter post praeuisa merita, sed gloriam uolitam esse post praeuisa merita

In genere cae efficientis moralis quod n. est illud quod in gne cae finalis, sic gloria volita prior meritis — Resp. ad 2m argumentum. 2o ex dictis resp. ad ... cap 3. concedo maiorem neg. min. quod l. [illegible], quia n. solum meritum est causa moralis premii, sed etiam premium e causa finalis meriti. et probatur minoris medium possitum, et morale e effectum finis quem causant, et ideo merita e effectum pmij, et premium e finem ipsius, et proinde licet Deus n. intendat pmium [illegible] bene operantibus [illegible] ne operantis, intendat [illegible] fine operis. quia Deus dando bonis merita, ut in sententia adversariorum [illegible] merita [illegible] ordinentur ad premium. Deus n. pot velle pmium fine operis et hoc e [illegible] operis [illegible] sic [illegible] operandi Deo: et hoc solum intendimus [illegible] Ergo [illegible] ces argumenta n. faciunt contra nos.

Caput 4.

Ex Scriptura et SS. PP. n. convincitur Electionem ad gloriam fuisse [illegible] et simpliciter ante praevisa merita

[illegible] 2o [illegible] electionem ad gloriam fuisse [illegible] et simpliciter ante praevisa merita. Est contra [illegible] sententiam ut l. propositam et probationes [illegible] argumenta [illegible] SS. PP. adducunt ad propositum probandum. Probant [illegible] ex prima ad Ephes. 1. elegit nos in ipso ante constitutionem mundi ut essemus sancti in conspectu eius in charitate [illegible] sui ar[illegible] [illegible] electio e libera [illegible] et gratuita [illegible] n. ortaa ex praevisa meritorum; et e electio ad gloriam, ergo electio ad gloriam e liberalis et gratuita et n. ex praescientia.

Secundo probant ex App. ad Rom. 8. ibi diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, [illegible] secundum propositum, vocati sunt sancti [illegible] n. [illegible] propositum [illegible] ut docuerunt aliqui Patres [illegible] propositum Dei: [illegible] electorum, ut probat Pater Augustinus l. de bono [illegible] et de correptione, et gra cap 7. et n. quodlibet propositum dandi gloriam, ut docet S. Aug. cit. cap 7.

Ex ibi probant illud [illegible] quia n.

Vocat

Praesci[t]orum oritur ex proposito irae, quoniam simile maxime ex eo loco est, oriuntur et ex illa intentione cum ad praeteritum..., quae versatur nostra regio maxime et proxima. — 2. arguitur ex illis verbis Lucae 12. Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis Regnum, in quo observant nostri Regni vocationi praedestinorum, ita Alv. ... in ... , in terrorem 92. — Beda in hunc locum et refert apud D. Thomam in catena, et est communis omnium fere expositorum. Et observant illo verbo complacuit significari voluntatem Dei liberalem, et gratuitam, atque adeo quandam ante praevisionem meritorum, nec enim explicant Beda et Anselmus, et Theologi de gratia in hunc locum Joansenius in conc. cap. 89 Toletus cap. 9 ad Rom. Pereira in cap. 8. Maldonatus, et Barradas, et Bellarm. lib. 2. de gratia, et lib. arb. cap. 15. et est fere communis scholasticorum quae illam sequitur Vazq. 3. p. disp. 13. cap. 12.

Tertio observant in hoc loco esse sermonem ad praedestinatos, ita Beda ubi pusillum gregem electos, quia comparatione maiores numeri electorum, vel ob humilitatis devotionem notatur, Bedam sequuntur alij Auctores in praecedenti obtemperatione ... Auctores nec est aliquid ex interpretibus, quod huic expositioni contradicat si vales adhibendae Maldonato.

Ex his patet electionem ad gloriam esse ante praevisa merita, quia in hoc testimonio sermo est de voluntate danda gloriae, ut constat ex prima observatione, et praedestinatorum, ut constat ex 3. et hanc voluntatem esse gratuitam, et absque praevisa meritorum, ut constat ex 2.

4.º probant ex ap.º ad Rom. ubi loquendo de Jacob et Esau ait, cum nondum nati essent, aut aliquid boni egissent, aut mali, ut secundum electionem propositum Dei maneret non ex operibus, sed ex vocante dictum est: quia maior serviet minori, ubi sermonem esse de gloriae et electione constat ex antecedentibus, et sic hunc locum explicant cum Patre Augustino cotteri Theologi.

Haec et alia testimonia quae adduci solent non convincunt electionem ad gloriam ordine rationis fuisse absolute simpliciter ante praevisa merita, quia possunt prudentia explicari de electione activa sumpta, et prout ex parte aug[m]enti

Et

et modi eligendi Dei, quo pacto fuit tam liberalis, quia Deus ad benag- talem electorum non fuit motus meritis praedestinatorum aut aliquo motivo ex parte sua praeter suam bonitatem; hoc aut non tollit quod electio passive sumpta et ex parte obiecti sit propter merita praevisa non solum in com, sed etiam in particu- lari; qa cum hoc stat, ut Deus liberaliter, et gratuito eligat aliquos ad gloriam illis damnaas propter merita quae praevidit futura, ut dicemus cap.

Q. nemo ex celestinis supra nº 8. ut dicat electorem ad gloriam esse ante praevisa merita putat hoc non posse trahi ex sacra scriptura quia ex ea solum colligitur quod negotium nostrae salutis in Dei gram est tribuendum, ut in tam causa, quod autem haec peculiaris grat incipiat a praedestinat, id, ab electione non pot investigari nisi per viam philosophica.

9. ~~Augustinum~~ S.m testimonium explicat de electione ad gram plures, quos refert Bernardus supra quos [illegible] quisque [illegible] celestinus nuper relatus, qui putat hunc explicationem non posse efficaciter impugnari. — Sed illud testim explicat de elect ad glorim S. Aug. q 2. ad Simplicianum, ut fatetur Varg. lib de correpe et gra cap 7. ubi loquendo de iis qui in statu gratiae recedunt, et de mediis qa Deus illis dare misericordiam impertit. Sic enim ait haec omnia operantur in eis quos vasa misericordiae operatus est eos qui et eligit eos in filio ante mundi constitutionem, et infra electi autem sunt ad regnandum cum Xpto, et infra illos eligit ad obtinendum regnum suum, atque idem docent alij PP. quos refert Bernardus supra dub 2. et Sug Thas. a Villan. concione 3. de Nativit.

R. ergo, eo testimonio probari electorum ad gloriam fuisse liberalem, et gratuitam ex parte actus, et Dei eligentis, qui eligit nos ad gloriam ut essemus sancti in via per gram, et in conspectu eius in charitate perpetua et ideo non eligit nos quia futuri eramus sancti, ut ait Aug. de praedestinat. SS. cap 17 et 19. et Valentinus archiepis, et Hieronimus ad illum locum, qui ait simul voluerit sanctitatem, et gloriam, non tn eligit nos quia futuri eramus sancti ita ut sanctitas praevisa seu bona opera, eet motivum Deo eligendi, aut causa electionis; quia futurum eius gloriae merita ad quae eligitur ad gloriam sed tn ad eligendum ad gram, et non fuit aliqua causa ex parte Dei, sed ex parte boni electi ut infra cap.

+ ad gram n

Ad

Ita 2. ... provisionem meritorum ... é causa ... ad gloriam, et ipsa relatio ad pro proposito oritur. 3º in. ... propositum dandi gloriam ordine ratio. é ... ... uitory, quia ... simul cum illo, et de facto fuit ... Deus eligit ... ad glori et grat. et merita. — Ita 3 testimony relicta solutionibus Patr. Viry ... quas bene impugnat Vera dub. 2. cap. 1. Rº en eo esse sermone de electione gratuita ad gloriam, cum ... quod simul cum gloria Voluerit ... gram et merita: quia Deus ad omnia ... eligit simul praedestinatos liberaliter ex parte actus, et modi eligendi Dei, quis ex parte obj. et modi electorum: sine ... ut cap. ... et hoc potius ... quia ait complacuit Patri ... dari vobis regnum, quo significavit electionem gratuitam ex parte actus et postea subdit ... et ... ... quo significavit electionem ex parte obj., et modi electorum induxisse merita in particulari. —

4. ... Deum, ut eligeret n. expectasse ut nascerentur Isau, et Jacob, neque videre aliqua illorum opera sed ex Deo ipso vocante dictum est quod maior serviat minori, quod verum, hoc autem n. probatur electionem Jacob, fuisse ordine rationis prior. rationem meriti ipsius. Cap. 5m.

Rationibus n. Convincitur Electionem ad gloriam ordine Rationis fuisse absolute, et simpliciter ante visa merita

4º ... Rationibus non convinci electionem ad gloriam fuisse ordine rationis absolute et simpliciter priorem ... merito ... é ... Contra 2. 1am. cap. 1. propositam et probatur solvendo rationes ... ... adducunt ad oppositum probandum.

12. ... ratio desumitur ex ... ... quam electio mediorum debet supponere in recte operanti, et proposito ... merita morte consumata ... ... efficacia ad beatitudinem, et ... a Deo, ut talia. 9º amor eorum supponit ordine rationis amorem efficacem beatitudinis, ... quia in recte operante amor mediorum

efficatium ad aliquem debet supponere amorem efficacem finis, alias n. operaretur utile quia n. operaretur propter finem ex intentione prius.

finis supra sect. num. 15. Deum velle electis media efficatia ad beatitudinem in tali casu, ut efficacia sit Deo, Deum manifestaret se bene respectu voluntatis preparantis electis media. ac proinde n. est opus ut amor illorum supponat amorem efficacem beatitudinis qa electio mediorum efficatium ad aliquem finem solum supponit intentionem efficacem finis quando eliguntur media efficatia ut talia sint.

Hanc solutionem impugnat Pr. Bernardus supra § 2. quia in auditum est negare Deum quando alicui decrevit medium, quod scit esse efficax vitae aeternae, n. ideo illud decernere, quia est efficax illius, et asserere efficaciam vitae aeternae manifestare se bene. =

Sed hoc mihi n. videtur difficile, quia fortassis sic contigit in Angelis et Adamo, qa Deus dedit media efficatia ad vitam aeternam, quae sciebat esse efficatia id. n. ignorare n. poterat, et tamen n. dedit illa, ut efficatia neque voluit efficatia illis quam ante praevisa merita, ut indicare videtur S. Aug. de corrup. et gratia cap. 1. et duobus sequentibus.

Ulterius impugnat istam solutionem Bernardus quia sic Author dum affectum Dei erga reprobos ampliare intendit amorem erga praedestinatos diminuit, nam si Deus, ut tribuat praedestinatis media n. attendit ad efficatiam neque ideo ea tribuit qa efficatia sint, sed ob aliam eorum propietatem, quae cum efficatia coniunctae, n. debebunt praedestinati Deo speciales gratias agere ob efficatiam mediorum quod quidem falsum est asserere.

120 impugnatur illa solutio, quia in eo distinguitur secundum Aug.m praedestinatio horum in natura lapsa, a praedestinatione Angelorum, et hominum in natura integra, quia in illis media praeparata sunt, perfectius efficaces esse poterant secus autem in istis, qui praedestinatio horum in natura lapsa est praeparatio et praeparatio non quorumcunque mediorum, sed beneficium Dei, quo certissime liberantur, ut latius praefatum disp. 2., ac proinde in natura lapsa Deus praeparat electis media efficatia quibus certissime liberantur, cognita, et volita ut talia. —

2.o

2º Ri Lessius dicendo ex electione mediorum efficatium solum inferri Deum voluisse efficaciter beatitudinem in communi et indeterminate alicui, n. illis, l. illis in particulari, ut videat eorum dispositionem et merita quae quibus voluit illis gratiam dare, et in particulari.

Hanc solutionem impugnant Carmelitani supra n. 84 ex eo quod impossibile sit Deum velle conferre beatitudinem alicui in communi et indeterminate, quia hic modus procedendi est confusus, et imperfectus, eo de potest adjacere, ac proinde repugnans Deo. Sed haec impugnatio non est efficax quia licet repugnet Deo modus agendi, et procedendi in communi, cum abstractio sive praecisio nis, quae procedat universale a particularibus, atque sic velle et non procedendi, et voluntas, tamen non repugnat Deo velle aliquid in communitate indeterminationis, sic non vult Deus gratiam omnibus sed poenitentiam exercere. Et loquendo de gloria Deum vult illam, hoc modo docet Durandus in 4 dist. 47 q. 1 art. 2.

Melius 3º impugnatur illa solutio, quia electio mediorum efficatium, et meritorum huius hominis ad talem finem et finem supponit necessario voluntatem efficacem talis finis determinate volita huic homini, ac ex voluntate generali, et immediata non potest oriri electio meritorum, seu mediorum huius hominis determinate.

3º Ri Vazq. sup.ª cap. 13. ex doctrina Ochami et Gabrielis finem posse referri, l. ad voluntatem eius qui eum sequi debet, et ad illam media apponit, l. ad voluntatem eius qui non sibi, sed alteri illam proponit, et illius libertati relinquit consequendum in priori casu ait Vazq. electionem mediorum efficatium non posse non supponere intentionem efficacem finis possent tamen in posteriori, ut patet in Patre desiderante filium in theologia doctum evadere, et ex hoc desiderio tribuente illi omnia media necessaria potest non habere voluntatem efficacem mediorum, si quondam illa exhibuit, et tamen non habet voluntatem efficacem finis, eo quod talis finis eius potestati non subest, quia etiam accidere potest etiam si finis sit in potestate proponentis, si tamen decernat illum laborem, et diligentiam, et labori alterius relinquere prorsus, quod illius non alio titulo potest nisi quam in praemio meritorum, et ratione discriminis assignat, quia finis qui alteri proponitur

Proponitur consequendum non tamen est proponentis, quam eius cui proponitur ~
etiamq proponit, non consequitur sibi finem, sed alteri, ut sua industria illum sequatur
relinquit, et ideo sufficit si ipse finem simplici complacentia desyderet.

Sed neque ista solutio satis facit, quia licet doctrina illius habeat locum quando ille qui proponendo alteri finem eligit media efficatia non cognoscendo, nec valendo cognoscere, an efficatia sint quia efficatia mediorum, et consequenter consecutio finis dependent a voluntate et industria eius cui finis proponitur quae non est in sua potestate illeque proponit, quapropter proponit finem alteri et eius industriae, et labori finis consecutionem relinquit, quem ideo non potest amare efficaciter, et absolute, nisi tantum conditionaliter scilicet si ipse cui relinquit finis consecutionem voluerit illum sequi quo pacto Pater desyderat filium in theologia doctum evadere.

Si autem doctrina illius solutioni non habet locum quod illeque proponit alteri finem, eligit media cognoscendo efficatiam ipsorum, et alias habet in sua potestate voluntatem eius cui proponitur finis, quia tunc licet efficatia mediorum, et consecutio finis dependeat aliquomodo a libera voluntate et industria eius cui ponitur, tamen cum haec sit in sua potestate qui proponit et ideo licet proponat finem alteri et possit relinquere eius industriae, et labori finem consecutionem tamen etiam potest amare efficaciter, et absolute finem, et necessario illum pro amavit si amavit media efficatia ad illum cognita, et amata, ut talia, quia tunc finis qui alteri proponitur consequendus non solum est finis eius cui proponitur, sed etiam proponentis. —

Porro Deum habere in sua potestate voluntatem Creaturarum potius quam ipsa creata liceat ex scriptura et S. Augustino, atque etiam efficaciter ratione probavi disp. 2 dub. 2 cap. 5 difficultate 5 et dub. 3 cap. 9 et saltem habere scientiam mediam, hoc est fide certum cum Scriptura dicat Corda regis in manu Domini esse. — Haec autem licet habeat locum in quantumcumque finis consecutioni spectat tamen locum habet cum ille cui finis proponitur non possit intendere finem, nec possit illum consequi, nec apponere media efficatia ad illum sine speciali adiutorio eius qui proponit, quare in hoc casu non relinquitur, nec potest relinqui finis consecutio industriae, et labori eius cui proponitur, alias sine speciali beneficio

gra

gratiæ posset nisi operari bene, et proprie in aliis tribus consequi gratiam et vitam æternam, qui fuit error semipelagianorum.

Deinde impugnatur 2. illa solutio Vazq. quia illa probaretur nec adesse absoluta posse Deum efficere aliquam gloriam ante prævisa merita quod et falsum probat ex alterius duobis sequentibus qui Vazq. dabit in eo casu voluntas finis non esse in potestate Dei ita proportionati.

4º Resp. Arriaga disp. 5. sect. 3. § 4. non solum et sequentibus, quod et non probabiliorem putet electionem ad gloriam fuisse ante prævisa merita, et tamen hoc argumento non esse efficax ad probandum, quia distinguit duo media, unaque amantur propter finem, et altera, quæ amantur propter finem et propositionem, quia propter ambitionem finium priorum meliorem electionum fatetur his Authores debere supponere amorem finis, secus vero posteriorum, quia ex electione mediorum efficaciter quæ eligi possunt propter alios fines non confirmatur ratio intentio huius finis determinate, sed sufficit intentio efficax huius finis, et salva alterius.

Et ponit exemplum, an proponat Rex tironibus præmium, promittatque liberaliter arma sibi dare quod ab ipso Rege arma petierunt. Petro autem, cum ingentia efficiant ad victoriam Rex inde positus apud se habebat, decrevit absolute reddere arma, ut illi debitum solveret, in hoc casu voluntas dandi arma efficacia ad victoriam non infert victoriam esse intentam efficaciter et absolute à Rege, et ex hac intentione esse solitam armorum collationem, quia potest oriri, et de facto oritur ex intentione efficaci absolute reddendi debitum, et ex voluntate conditionata victoriæ =

In isto autem casu ait vocationem et iustificationem posse amari à Deo, non solum propter alios fines, et propter seipsas, cum in se habeant bonitatem supernaturalem, ac proinde contingere potuit, ut vocationem, et iustificationem amaverit Deus propter seipsas, et propter alios fines distinctos a gloria et efficaciter intentos et propter gloriam Dei, ut in nobis impleatur divina voluntas, et consequenter ex electione efficaci mediorum non infertur intentio efficax, et absoluta gloria saltem conditionalis =

Sed

Sed nec haec solutio satisfacit argumento, qa si unum medium efficax posit eligi ex duplici fine adequate, ut dixi cum Aegidio dixi, in physica, existimo ñ impõle medium effx ad duplem finem eligi, ut tale quam precedit amor efficax utriusq finis, an sit ex electione medii efficacis ad unum finem ex sententia Alvarij infertur bonitatem illiq finis ee rationem objectivam, ob quam volũas eligit illud medium efficax sic etiam ex electione medii efficacis ad duplem finem ut talis ẽ, infertur bonitatem utriusq finis ee rationem obviam, ob quam voluntas eligit illud medium efficax, ut efficax ad utrumq finem, g° dato quod Deus eligat vocationem, et iustificationem propter gloriã hominum et propter gloriã suam ñ pot ñ supponi ad hanc electionem amata efficaciter, et gloã sua et glor hominum.

Responderi potest pro Alvarez. hoc verum ee si media efficatia ad utrumque finem eligantur, ut eficatia sunt ad utrumq finem, ñ aut ut eligantur, ut eficatia ad unum finem, et ñ ineficatia ad alterum: in præsenti aut media efficatia ad gloriam Dei, et ad gloriam hominum eliguntur a Deo non ut efficatia sunt ad gloriam hoium, sed ut efficatia sũ ad gloriam Dei.

Sed media eficatia ad beatitudinem eligi a Deo, ut alia sunt et eficatiam hanc ñ se here materialiter probabimq impugnando iamq huig argumenti solutionem contra Zenum. = Et hinc constat exemplum huig Authoris ñ ee ad propositum, qa in eo arma si eficatia ad victoriam ñ amantur a Rege ut talia sunt, sa eficatia hæc media se het, an etiam si eficatia ñ eent ad victoriam redderet illam Petro quia ei debebat cum eent Petri, et si eligerentur a Rege arma eficatia ad victoriam ut eficatia sũ ñ posit Rex ñ pamare eficaciter victoriam omito aliud exemplum quod adducit hic Zenus hoc non probat intentum.

Sa solutio illius argumenti colligitur ex Zerrubaie aeg. 73 cap. 1. nº 2. ubi distinguit duplicem finem Volitionis. Unum intrinsecum a quo desumitur intrinseca perfectio illiq, et hic in Deo ẽ amor sua bonitatis. Al extrinsecum, a quo tamen perfectio ñ desumitur, et hic ẽ amor Creaturæ, qa volitio divina, ñ sumit perfectionem intrinsecã a creaturis. Hoc supposito ait Electionem mediorum eficacium, ut talium necessº supponere intentionem fini

in

Inxlnud, et hanc suponit in Deo electio mediorum eficatium, ut talium, quia supponit amorem bonitatis divinae non autem esse necessarium ut supponat intentionem finis extrinseci, scilicet amorem beatitudinis.

Et Rationem huius doctrinae assignat n.º 4. quia intentio finis tunc debet praecedere electionem mediorum, quia est illius prius actualiter aut virtualiter electionis, aut Dei nullius creaturae amor, postea prius actuale, aut solum virtuale, sed solus amor bonitatis divinae, cum a nullo obiecto creato Volitio divina perfectionem intrinsecam sumat, ideoque non est necessarium ut ad electionem mediorum eficatium supponatur intentio efficax beatitudinis aut alicuius finis creati sed sufficit, ut supponatur amor bonitatis divinae =

Hanc solutionem impugnat Bernardus supra § 2. quia ex ea sequitur nullum esse ordinem prioris et posterioris secundum rationem intra actus divinae voluntatis respicientium obiecta creata quod est contra communem doctrinam quam docet hic Author. Sequela probat, quia a nullo obiecto creato potest desumere perfectionem intrinsecam Divina volitio, ac per consequens nullum obiectum creatum potest esse finis intrinsecus divinae volitionis, ac per consequens nullius obiecti creati amor potest esse prius formale, aut virtuale alterius; et praecedere electionem alterius, ut finis illius = ...

Haec impugnatio non enervat solutionem Arrubalis, quia ex illa non sequitur nullum esse ordinem prioris, et posterioris inter actus divinae voluntatis sed solum sequitur nullum alium ordinem esse inter actus divinae voluntatis, quam servant obiecta inter se, hoc autem non est absurdum, nec contra doctrinam huius Authoris, ut diximus dub. 2. = Aliunde autem enervanda est illa solutio, quia est solum pro electionem mediorum efficatium ad gloriam non oriri necessario ex voluntate eficaci gloriae si media eficatia ad gloriam non eliguntur ut talia, sed eficatia hoc ... ordo se habent, quod verum esse diximus dub. praecedenti, et hoc solum intendit Arrubal. =

At tamen ea solutio non probat electionem mediorum eficatium ad gloriam Electorum, ut eficatia sunt non debere oriri ex intentione eficaci gloriae praeamatae ut finis ipsorum mediorum, Nam licet nulla bonitas obiectiva sit creata, aut ponit esse prius formale, aut virtuale divinae volitionis, quia nullius obiecti

Creatum potest esse finis sibi operanti, tamen cum bonitas creata possit esse finis operis Dei, eo quod bonitas divina creata potest esse proximum formale, aut virtuale ex electione bonitatis creatae et ex Deo finis objectivus ipsius. Si media effectiva ad gloriam ut talia si eliguntur a Deo, hujus operationis, quae est electio, finis debet esse gloria pertinenta ad Deo ipso, quod eliguntur, eliguntur, ut alia ad aliquid. Divina bonum quod non potest esse aliud Deum gloriae —

Prae ut cum Scoto et aliis dixi duo 2 cap. 2 ut Deus non vult unum propter aliud. Vult unum esse propter aliud quia facit unum effectum propter alium. Quod non est effectum creatum esse causam voluntatis Dei facientis sed unum effectum causat divina voluntate esse causam alterius —

6. Hinc Vazq. Molina Suarez Legionensis et alii dicentes electionem mediorum efficacium in Deo non supponere intentionem efficacem finis voliti in seipso. sed sufficere voluntatem impletam finis amati in ipsis mediis. Ita amando media esse ordinata ad finem virtualiter et implicite amat finem. Sic Deus eligendo media efficacia ad gloriam, in ipsis amat virtualiter gloriam absque necessaria amor finali ipsius gloriae ut Deus operatur propter finem, quia sufficit amor suae bonitatis respectu cujus omnia creata sunt media et eliguntur a Deo ut talia, quae in actibus divinae voluntatis adest solum ratio ratio executionis non intentionis —

Ad hanc doctrinam addit etiam idem Legionensis in dicendi modo loquendi recepto a Theologis dicentibus Deum velle omnia propter se, et inter res creatas non velle unam propter aliam, sed velle unam, ut sit alia, unde non vult Deus bona opera praedestinati propter gloriam ipsius praedestinati, sed, ut sit gloria et bona opera praedestinati, et ipsius gloriam vult propter suam bonitatem. Cur propter electionem mediorum ad gloriam praedestinati non debet procedere amor efficax ipsius gloriae, sed sufficit, et sufficit, ut procedat amor bonitatis divinae. Ratam hoc a priore, posito cum Deus sciat quid futurum sit in qualibet rerum serie et ex potentia potuit et debet incipere ab electione medii remotioris, et postea velle media propinquiora fini, et tandem ipsum finem: quo pacto non vult media propter finem, sed, ut sit finis —

Et hac etiam solvitur impugnatur 1. quia Theologi non dicunt

18

Deum

Deum velle unum ut sit aliud, sed velle unum esse propter aliud, qa ut
unus effectus creatus possit esse motivum et causa volitionis divinae: tn unus
effectus a potentia divina eorumque possit esse et debet esse causa finalis alterius. maxime
ubi quod ita quod aliter non posset salvari modus loquendi scripturae dicentis Deus
fecit unum propter aliud et symboli dicentis qui propter nos homines et propter nostram
salutem descendit de coelis. ubi salus nostra dicitur esse motivum non divinae voluntatis
qa voluit descendere de coelis et incarnari, sed ipsius descensus et incarnationis.

Dices cum legionensi particulam propter non denotare nostram
... a Deo amatam quam descensum; sed esse postea amatam; qa hoc modo
ut propter salvari; sit sensus propter nostram salutem descendit de
coelis, ut sit nostra salus descendit de coelis. Ita sententia D. Thomae q. 5.
de Verit. art. qa 2: — Sed contra qa particula propter denotat causalitatem
aliquam salutis hominum in descensum, tn non solum amaretur. Alias nullibet
si salus non est praeamata ante descensum. Tn si solum amaretur post descensum, eo
descensus intelligeretur esse futurum independenter a salute hominum et sic non posset
dici Deum descendisse de coelis propter salutem hominum.

Et hinc impugnatur 2. ille solus, quia non potest dici Deum velle unum
ut sit aliud, quin illius alterius cognitio et amor procedat ad volitionem, quia velle
unum esse hoc ipso quod vult unum ut sit aliud ordinat unum ut medium
ad aliud ad quod proinde respicit aliud, ut finis intenta operationis. quia illud unum
est.

Aliunde quod non arbitror argumentum principale cuius occasione hac dictavi
aliud ut bene advertit Hurt. 5 Sent. cap. 1. proponitur, ex eo quod medium efficax
cationum ut talis non non inferatur voluntatem ad gloriam esse ex parte rationis
priorum meritis actus et simul sed tn ingenium causa finalis, quia in genere
causae efficientis meritis prioris sunt merita voluntate gloriae. — Hanc solutionem
specifice impugnat Quan non consultans Carmelitani, et Joann. ... sed contra
impugnationes adducimus postquam nostram ... eam.

2ª Ratio proponitur ad probandum electionem ad gloriam fuisse ante praevisa
merita, sic proponitur, 1ª discretio praedestinato eorum a reprobis ordinata est ab aeterno,
ante tn praevisionem operum ipsorum praedestinatorum, sed haec 1ª discretio fuit electio
efficax illorum ad gloriam, ergo electio efficax praedestinatorum ad gloriam fuit
ante

omnium prævisionem meritorum. — Arguo. sexta, quia aliàs si 1.a discretio prædestinatorum a reprobis fuisset ex diversis aliqq. operibus, daretur causa illius discretionis ex parte prædestinatorum, et cessarent interrogationes Apostoli ad Rom. 9. Et Aug. 8. de dono providentiæ, et facile fuisset Paulo aliter respondere reprobis, et Deum ab acceptione personarum excusare, quam recurrendo ad solum Dei beneplacitum, et ad exemplum figuli aliqd. recurrit ideo, quo significat quod sit figulus pro sola sua voluntate, absq. alia ratione præcedenti ex parte operis ab eodem vase, quod possit aliud vas ex eadem massa infecta peccato originali, potest quod sola sua intentione ab aliis, quod si 1.am discretionem prædestinatorum a reprobis præcessit quæ in ipsis prædestinatis aliqua merita, facile posset respondere Deum hos homines voluisse secernere ab aliis, quia ante prævisionem decreto illos ab æterno secrevit in illis aliqua bona opera, quæ in aliis non videt. =

Arguo. 7º, quia 1.a discretio prædestinatorum a reprobis, non fuit electio ad 1.am vocationem efficacem, ut per 1.m actum iustificarentur, cum hæc fuerit data multis reprobis. nec fuit electio ad vocationem, ut exercerent in aliqua gratia iustificante, nec ut 1º ab ea iterum iustificarentur, cum hæc omnia reperiantur in reprobis, nec fuit auxilium efficax ad perseverandum in gratia, usq. ad finem vitæ quod in 1.a concedit Deus, qui causa non est. in auxiliis distribuendis Deus non separare prædestinatos a reprobis, et probari potest, quia si prædestinati sint electi ad gratuitum auxilium ante prævisionem eorum operum quæ multi ex illis electionem meruerunt. talem quod 1.m, et post illorum prævisionem. Et si 2.m sequitur 1.m separationem prædestinatorum a reprobis fuisse factam intuitu operum ipsorum prædestinatorum, cuius oppositum videtur ex probatione maioris, si 1.m quod non est inconveniens asserere dicendum quod in tempore tribuitur a Deo intuitu operum fuisse ab æterno volitum antea data opera quorum intuitu tribuitur in tempore, quod non est inconveniens asserere gloriam, quæ in tempore tribuitur prædestinatis intuitu operum fuisse ab æterno volitam antea data opera, quorum intuitu tribuitur in se. per quod eliminantur omnia argumenta Vazquij, et aliorum apud 1.a AA.

Hoc argumentum non convincit electionem ad gloriam in ordine rationis absolute, et simpliciter priorem pro visione meritorum, 1º quia sufficienter satisfit illi, dicendo in illis qui non meruerunt de congruo perse-

vtg

bus n qua discretionem praedestinatorum et reproborum fieri a Deo per auxilium efficax quo quis perseverantiam meruerit, aliud ad perseverandum, vel illis, aut quod de congruo tale perseverantiam mereretur, aliud cum fieri per auxilium efficax ad merendum donum perseverantiae, vel auxilium ad perseverandum: jam dicimus rao in angeli facta.

2º quia sit sic satisfieri dicenti. Ordo discretionis praedestinatorum et reproborum qui est ordinatum a Deo ante omnem praescientiam meritorum; sed simul cum illa quia Deus simul voluit gloriam, et merita, ita tamen ut merita n sunt ab voluntate divina discernentis praedestinatum et reprobum: sed gloria voluntaria, quia ut dictum est voluntas divina qua simul voluit gloriam et merita, fuit gratuita ex parte actus et ex justitia operis.

Ad 3. Respondeo maiori n urget, quia ea solum probat n dari causam ex parte praedestinatorum, quare Deus praedestinet unum et n aliam, quod est obiectum admirationis Pauli et ideo ad sui maret in rea. quia cum Deus potuerit velle aeque gratiam et merita omnibus, et pluribus, si solum voluit eam, hi qui de facto sunt praedestinati, cuius nulla causa potest assignari; sed est in scrutabile mysterium suae sapientiae, duntaxat notum. =

3º Ratio probari ad probandum electionem ad gloriam fuisse ante praevisa merita, sic proponitur propter ~~[illegible]~~ supernaturalia quorum praedestinati et reprobi, quia baud providentur media supernalia. datur in Deo providentia specialis, qua praedestinatis providentur media et causa specialia ad gloriam. ergo praeter volitionem gloriae omnium reproborum et praedestinatis, quibus omnibus providentur media sufficientia, datur in Deo voluntas gloriae specialis praedestinatorum, qua providentur illis media efficacia ad illam. antecedens est certum ex dictis disp. 2. dub. 2. Consequentia probatur, quia omnis providentia mediorum orta ex voluntate finis communis omnibus est providentia communis, quia providentia communis n habet ut sit talis, nisi ex eo quod sit communis omnes, et ex eo quod oriatur a voluntate communi omnibus, ergo ut salvetur providentia specialis circa praedestinatos, distincta ab illa communi oportet ut dicamus esse in Deo voluntatem gloriae specialem praedestinatorum, a qua oriatur providentia specialis mediorum, qua providentur media specialia praedestinatis =

Haec ratio n habet maiorem vim, ac praecedentes, cui dauxiariis Rent ex amore inefficaci finis, et ex providentia generali posse oriri media

[illegible] sententiae aliorum in [illegible] existentia [illegible].

Et licet media efficatia [illegible] debeant [illegible] efficaci. finis, [illegible] n[on] producatur tamen talium mediorum debere e[sse] absolute solum [illegible] ipsa media, quia possunt e[sse] volita a Deo simul, ut saepe dictum est. — —

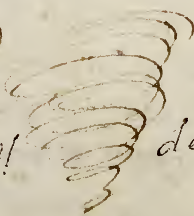
2.º vero probatio ad probandum electionem ad gloriam fuisse ante praevisa merita sic proponitur. Deus [illegible] aliquos praedestinatos ad gloriam ante praevisa merita, ergo et omnibus. [illegible] quia Deus [illegible] quosdam praedestinatos media gratiae efficatia non ordinaria, sed extraordinaria, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et pace in beatissima Virgine et Joane Baptista, ergo elegit eos efficaciter ad gloriam ante praevisa merita. [illegible] [illegible] [illegible] mediis extraordinariis n[on] [illegible] se [illegible] materialiter efficatia mediorum. Nam ideo voluit Deus praedictos praedestinatos extraordinario modo movere, ut eos [illegible] efficaciter, ergo intendit efficatiam mediorum ac proinde ex intentione [illegible] — —

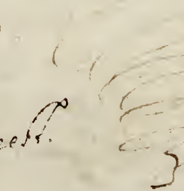
[illegible] [illegible] eadem [illegible] maiorem efficatiam, ac praecedentis constat ex dictis, 1.º quia qui dicunt electionem ad gloriam fuisse post praevisa merita aequaliter discurrunt de omnibus. [illegible] quia existimo media in particulari e[sse] a Deo volita simul cum gloria eodem modo discurro in re Beatissima Virgine, et Joane Baptista [illegible] ac aliis —

[illegible] ad [illegible] [illegible], [illegible] e[st] antecedens ad cuius probationem constat ex dictis in hoc capite, examinando [illegible] rationem probabilem, quia probari solet electionem ad gloriam e[sse] ante praevisa merita! — —

nil

Nihil! deest.

Post nubila oritur foedus. Videant sequentia. q. foedus II.

praesentia [illegible] nubila. =

capo.

Caput 6. ex parte modi Volendi dei gloa, et merita etz in particulari fuerunt si. mul re, et rãe a deo Volita.

Dico 2tt.º ex pte modi Volendi dei gloãm, et merita in particulari fuisse a deo simul re, et rãe Volita, ita ut nulla sit dei volendis, ut tãq Voluntatis nec qñda sit cãa, aut rão Volenti merita in comuni, aut in particu lari nec merita in comuni, aut in particulari sint cãa volendi gloriam: ita AA. 6. §. et colligit. ex his, quæ diximus sub. 2o.

Pro insup referentq hac Dñe. ñr Suarez. tñi Lepre disp. 2. sub. ultimo Molina 1. p. q. 23. art. 5. memu. 1. strictæ disp. 13., et 14. Granad tñi 5. disp 8. num. 27. et tñi 7. disp. 8. Alius disp. 5. deplet. sec. 6., et 7. et Carmelitanos disp. 9. n.º 110. q ex duobis prijs nanl dic. plant: nos V.º relictis eorum pbationibus nram Dem ex prijs ergo ibeos.

Vt pbemus hanc Dem Supponendum est, ut supponit 1g.us cap. relatus, quaest Ens a se esse summe, et suum Velle infinitus, et qñ explicaimus disp. 2 sub. 2 cap. 2. Deus qui est ens a se e infinitus, atqæ infinitè actus plenus re, et rãe in omni genere pfectionis, nullius potentiæ admixtus, et ex D.ª rãa, quæ ens ab alio ne stuum ee, et hle esse limitatum, et finitum ibeoq est in pda ad oem pfectionem.

2.º Suppono modum opandi seqi modum essendi, et qualis est mus essendi esse mutz opandi, ut Late explicui tñi de Viss.e Vt simus essendi rei opantis est pñalis, et successioni expositus mus opandi est etz pñ tentialis, et successiuus; si ll.º mus essendi sit actualissimus, et totus simul mus etz opandi debet ee actualissimus, et totus simul.

Hoc supposito pr Dñe 1.ª ex pte modi Volendi Dei, q mus Volendi Dei seqtur, et est ds mum essendi eius, si mus essendi Dei est totus simul re, et rãe, ergo mus Volendi Dei est Velle omnia creata simul re, et rãe, ac pinde ex pte modi Volendi Dei gloa, et merita etz in particulari si simul re, et rãe a Deo Volita = prar ista ex 2 supp.º morex, et Dña est legitima.

Responderi pot 1.º mum n ee ad mum essendi, et hoc late impugnaui pfecto loco de Viss.e, et Insup pot Alexandrinus 1.º prio pfecto pñco, q hoc late demonstrat.

2.º pot resi mum essendi Dei n ee totz simul re, et rãe, sed n tantz, quia hæm dupimus Deum 1.º hem Vnam pfectionem et postea aliaz.

Sit 3ª q[ui]a si puncto intrinseco in re sola in versilitate n[ost]ra
qua possumus cognoscere plura simul, ideo intelligimus prius vnam
perfectionem, quam aliam; tamen cum puncto in re non possumus id intelligere,
nam cum debeamus dicere quod sit actus purus, sit aeternus, et totus simul, aut
inde si intelligeremus vnamque perfectionem, aut vnam creaturam esse in Deo
prius ratione cum puncto in re, quam aliam possemus dicere cum tali puncto
fuisse aliquam alterationem, aut mutationem, in qua non esset in Deo aliqua
perfectio, aut aliqua creatura virtualiter contenta, et iam perfectiones Dei
non essent aeternae, nec creaturae essent in Deo ab aeterno, et sub esse possibilitatis, quod
penitus est falsum.

Quare quando intelligimus in Deo aliquam perfectionem priorem
quam aliam sed intelligimus modo nostro imperfecto desumendi puncto ex
creaturis, unde, in quibus vna perfectio prior alia, non ex ipso Deo, nam nos
ipsos possumus ad id desumendum: quia potius petit ut res suae perfectiones simul
et eadem duratione aeterna desumantur, et cum ordine aliquo, quod vna est
ratio alterius in 3ª, et idem contingit in creaturis possibilibus, quae continentur
invariabiliter aeternaliter in esse divino, ut ex dictis 2 dub. liquet.

Quare si dicimus Deum velle gloriam hominibus, et velle illis
merita, non possumus dicere velle vnum prius alio ratione ratione nata, sed quod
vtrumque simul volit re, et ratione, ita ut debitum ut obiectum primum suam bonitatem
ut communicandam, et vt obiectum 2um, et gloriam, et merita hominibus:
quamuis ex parte rei volitae gloria sit prior in genere causae finalis meritis, et me-
rita sint priora in genere causae efficientis moralis gloriae.

2º dicitur ex immobilitate Dei, nisi intelligere-
mus Deum velle prius ratione gloriam, quam merita, aut e contra merita, quam gloriam
possemus intelligere gloriam esse causam, aut motivum mouens Deum
ad volenda merita, aut merita esse causam, aut motivum, aut rationem
mouens Deum ad volendam gloriam. Vtrumque autem est inconveniens, quia
si intelligeremus Deum, et nostrum modum desumendi ipsum dicere-
mus moueri a rebus creatis ad volendum, et aliquid temporale esse causam,
motivum, aut rationem a priori aeterni, quod est falsum, quia cum divinum velle
sit aeternum, et sit summe nullam potest habere causam nec motivum,
nec rationem a priori nisi solam divinam bonitatem, quia immo ipsa vo-
litio Dei est causa aliorum, ut cum eo diximus dub. 2º; quare at-
tendendo ad nostrum volendi Dei dicendum est ipsum voluisse gloriam
et merita in particulari simul re, et ratione, et non voluisse vnum prius
aliud. ratione alterius quamuis ex parte rei volitae gloria sit volita ut
fi

finis meritorum in particulari, et hæc sine Volita ut causa meritoria gloriæ.

2.° pr. D.° ex obto finali divinæ Voluntatis, m[ul]tū late plani. Hic, de Voluntate Dei disp. 7. dub. obiectum primarium, et p[rinci]p[a]le, totale, et finale divinæ Volitionis est sola divina bonitas ut communicabilis creaturis. Obiq[ue] V.° 2.um, ex mente S. Greg., q.° divina Volitio Vult gloriam, et merita imo oia creata propter suam bonitatem duntaxat, et non gloriam propter merita, aut merita propter gloriam, aut unam creaturam propter aliam, pr[opter] D[eu]m, q[uia] ad [illegible] divina bonitas est obiectum p[rinci]p[a]le, et motivum, seu obiectum finale divinæ Volitionis, id est aliquid creatum et non omnia propter semet ipsum operatus est. ut beatus quis dixi circa hanc doctrinam dub. 2. aliis tractatis probat. hic M.r meus P. M. fr. Joseph de Villa.

Caput 1.um Ex parte rei Volitæ gloria est a Deo Volita propter merita, et merita sunt a Deo Volita propter gloriam tanquam propter causam finalem illorum

Tandem multi V.r ex parte rei volitæ gloriam esse Volitam a Deo propter merita tanquam propter causam efficientem, et meritoriam, et merita esse Volita a Deo propter gloriam tanquam propter causam finalem illorum, ideo q.° gloriam in genere causæ finalis esse prius volitam meritis, merita u.° in particulari esse prius volita gloria in genere causæ efficientis moralis, seu meritoriæ: hanc existimo etiam esse sententiam, et eisdem sunt quos retuli cap. 2. § 1.a s.a q. Volunt Deum non velle Unum propter aliud, et Vult Unum esse propter aliud, cum autem hic effectus Dei, q. e. gloria sit finis horum effectuum Dei, q. si merita Deus vult propter gloriam merita esse, cum etiam hi effectus, q. si merita sint causa meritoria gloriæ Deus Vult gloriam esse propter hæc merita.

P.° hæc D.° ex ipsa natura divinæ Voluntatis, in qua ex natura sua est fini. Ultimus creaturæ finalis, atque inde omnium operum bonorum, opera autem bona supernaturalia ex natura sua ordinant hominem ad gloriam, et reddunt illum dignum gloria, si fiant in gratia, et cum aliis ad [illegible] requisitis ad meritum vitæ æternæ, Volitio autem divina Vult res cum omnibus dependentiis, q. Deus Volendo simul gloriam, et merita in particulari Vult et

gloriam

gloam propter ~~gloam~~ meritu tanquam propter Caum meritoriam glo.
et Vult inclusive propter gloam tanquam propter finem meritorum; alias vel
let aliquod contrariam, quod valde im quod sectim contradictionem contingit.

2.º pr. Dico ex cognitione regulari ad divinam Voluntatem, in
Divina Volitio regulatur cognitione Divina, hec autem cognoscit causam, et postea
effectus, aut e contra; sed simul cognoscit effectus, et causas, et in causis effectus cum
dependentia ab omnibus suis causis, atque inde cognoscit effectus esse debere post
suas causas, quo videtur fundamentum ad imaginandum decumprius rationem cognoscere
esse causam, et postea effectus, non cantum ex nostrorum sumptum ex nostro im
perfecto cognoscendi modo, instar cuius cognoscimus cognitionem Dei, quo
similiter Divina Volitio Vult effectus sub causis, et cum dependentia a
causis, et cum posterioritate, quam habent ad omnes suas causas, atque inde
Vult gloam esse propter merita, et merita propter gloam.
Posset probari haec dico aliis pluribus rationibus ad Deutis tuo.
Videntibus, quae ex his, quae diximus tract. 2. cap. 2. ubi diximus in
operibus Dei esse distinguendum triplicem finem alterum operantis, et alterum
operis, et finem operantis diximus esse bonitatem Dei communicandam, atque
finem operis esse unum creaturam ratione alterius, ideoque diximus gloam esse
finem sanctificationis, et meritorum, etc. sicut gloam esse Volitam
propter merita. Unde est quod occultis rebus id quod late explicui tract. de Vol.
Dei disp. dub. 5. cap. 3. sit deum non agere propter finem movendo se
ad finem, hoc enim est impossibile cum Deus sit immobilis, sed agit propter finem
non movendo alia ad finem; est enim in Deo, et in nobis ordo contrario in
appetendo finem, ut D. Thomas 1. p. q. 13. art. 5. et Eq.[illegible] in 1. dist. 1. particularis
1. q. 2. in nobis qua Voluntas est potentialis, et mobilis inclinatur ab ex.to bono
quod intendit acquirere, ideo agit propter finem se movendo ad finem, atque
Voluntas Divina cum sit summe actualis et immobilis, et non inclinatur
ab ex.to bono, quod intendit acquirere, sed a propria bonitate, quam intendit
aliis communicare, ideoque non agit propter finem movendo se ad finem, sed ad
finem alia a se movendo.
Quare, ut supra dub. 2. dicebamus Deus non vult unum
propter aliud, ut nos Volumus, sed Vult unum esse propter aliud; quare si
simul Vult unum, et aliud quantum est ex parte sui modi volendi, tamen ex
parte rei Volitae unum sit propter aliud: et sic est a Deo Volitum.

Caput 7.m deducuntur aliqua corolaria ex supra doctr.a et aliquae dicultates explicantur

Sed ex doctr.a capitibus praecedentibus explicata emergunt aliquae difficultates, 1.o est an ex parte rei volitae sint prius volita merita ut causa meritoria gloriae? an vero e contra sit prius volita gloria ut causa finalis gloriae?

Resp.o ex parte rei volitae prius esse volitam gloriam a deo, quam merita, quod probo: 1.o ex qualitate finis, quia gloria est volita a deo ut causa finalis saltim meritorum, et merita si volita a deo ut causa dispositoria, et meritoria gloriae, causa autem finalis est prior inter omnes causas, et ideo potest dici simpliciter prior omnibus causis, a qua inde potest, et debet dici prior causa dispositiva, et id ex parte volitionis dei, aut dei volentis ex parte ejus nullomodo est causa, sed efficit moralis volens simul cum meritis propter divinam bonitatem. 2.o probo ex perfect.e gloriae, quia licet gloria, et merita sint simul volita a deo, tamen ut diximus lib. 2.o cap. 3. § sit 2.o et supra docta sit, si attendamus ad deum dantem priora sunt ea, quae sunt perfectiora, quia deus prius vult dare perfectiora, quam ex parte recipientis priora quae sunt minus perfecta, et ideo si attendimus ad deum volentem dare hominibus gloriam, et merita, prius dicenda est gloria volita ut danda, quam merita, quamvis prius causa recipiat merita, quam gloriam.

Unde ibidem diximus homo reperiri in deo ordinem intentionis, et executionis, ut res volitae quae se tenent ex parte dei dantis dicantur pertinere ad ordinem intentionis, quae vero se tenent ex parte creat. recipientis dicuntur pertinere ad ordinem executionis, et cum ea, quae sunt priora ordine intentionis sint posteriora ordine executionis, gloria, quae est prior ordine intentionis est posterior ordine executionis, ex quo fit ulterius, ut gloria, licet ex parte modi volendi sit volita gratis ex parte rei volitae sit volita ex justitia, quia licet pro parte dei a deo absque tituto omnino liberaliter, tamen datur intuitu praevisorum meritorum, quae ex parte dei datur omnino liberaliter, et ex parte hominum dicitur ex justitia.

2.a difficultas est qualis sit finis dei praedestinantis? et eligentis? Resp. esse divinam bonitatem communicandam creaturis, hic enim finis quem debuit movit deum ad praedestinandum, et eligendos

hos

hoei, ut saepe dictum; imo ad praedestinantem Universum, quare nullus ethes bonitas divina fuit motivum, et obiectum formale; et totum Universum fuit obiectum materiale; bonitas divina fuit obiectum formale, et proximarium et gloria, quam Deus diegit ex creatione Universi fuit obiectum [illegible] terminus formale, et hoc ita dicendum est attendendo [illegible] modum Volendi Dei, quo Unico actu Voluit omnia, cuius actus non habet causam, nisi sola divina bonitas quae potest dici finis divum operum Dei, et ratio a priori Volitionis divinae.

At si attendamus ad res Volitas inter eas Una est Volita esse prior alia tunc ordine durationis tunc causalitatis ut gratia communis hominibus, et Angelis fuit Volita prior quam praedestinatio specialis praedestinatorum: et haec fuit prudentia rerum pertinentium ad ordinem hypostaticum, ut dixi disp. 2: dub. 5. et gratia communis est velut causa materialis prudentiae specialis, et prudentiae Unionis hypostaticae praedestinationis, et electionis ad gloriam, ut dicemus disp. sequenti, et intra [illegible] prudentiam Una res est causa alterius, et prior illa, ut intra ordinem prudentiae specialis gloria est causa finalis meritorum, et merita sunt causa meritoria gloriae.

Ex quibus Infero 1º quod quando Patres et Doctores enumerant actus, qui intervenisse dicuntur in praedestinatione non loquuntur ex parte rei volitae atque in hoc sensu intelligenda sunt, quae diximus disp. 2. dub. 5. et quae dicemus sequentibus disputationibus.

2º Infero, quod quando S. Thomas, et Doctores dicunt electionem nostrum praedestinationum procedere, loquuntur ex parte rei Volitae; et in sensu, quem explicuimus disp. 2. dub. 8.

Dices 1º finis [illegible] obiicit, intentio finis est prior electione mediorum, sed gloria se habet ut intentio finis, quae est prior electione mediorum. maior patet, quia intentio finis, et electio mediorum in nobis habent ordinem causalitatis, in Deo autem Volitio finis est ratio Volitionis mediorum. Respondeo 1º [illegible] sit de maiori Distinguo minorem, et dico quod gloriam se habere ut intentionem finis in Deo [illegible] Dei operantis, ideoque solum prius quoad gloriam esse priorem et prius Volitam a Deo ex parte rerum Volitarum, non Vero ex parte modi Volendi, ut constat ex dictis. Ubi saepe diximus Deum solum intendere suam bonitatem Ut communicandam Creaturis, et hanc esse finem Dei operantis.

2º Respondeo ex his quae dixi cap. praecedenti, distinguendo maiorem, et Medo illam de intentione finis, quae est causa, et prior est causa electionis mediorum, intentio autem, seu Volitio gloriae non se habet ut causa finalis respectu Dei quia non movet Deum, qui immobilis est, sed [illegible] mediorum, sed meritorum; nam Deus non agit propter finem movendo se ad finem, sed movendo alia ad finem, quare Deus non Vult Unum propter aliud, sed Vult Unum esse propter aliud, Ut explicatum est

Disput.

Disputatio 4.a de caã meritoria p.nis ex p.te p.ti

[Q]uaestio ista p.nis ... quibus ... electio ...
gloriam, et gratiam causas p.nis exponemus oportet.
... autem ... sermonem de caa finali p.nis
qa hanc certum est esse gloriam dei, nec de materiali, qa hanc certum est esse p.des-
tinatos, nec de formali quae est ordinatio ... ad gloriam p. media et
ficatia, nec tandem est sermo de caa efficienti phica, qa haec est ...
q hoes p.destinat, sed est sermo de caa efficienti morali seu merito-
ria, quae efficienter moraliter moveat deum ad p.destinandum, eo modo
quo meritum ... efficiens moralis ... qo movet ... p.mium
efficienter moraliter ad p.miandum.
Cum autem ... opera meritoria possint intelligi esse ... p.des-
tinati ... in hac diffi. ... de caa p.nis ex p.te p.des-
tinati, ... autem de caa p.nis Xpo ... Dni nri.

Dub. 1m an ... detur ... quam ...

Circa ... fuerunt plures errores. ... Origenis lib.
... et alijs in locis qui assignavit ... p.nis merita ... naturalis
... in alia vita. Existimavit n. ... simul creatas, et
... in alia vita ... corporibus infunderentur, et sic opera bona
in alia vita ... deum ... varios corporum status
... mala, quae in alia vita ... deum ... reprobasse, quem errorem ...
caeqs ... p.destinasse ... reprobasse, quem errorem ... Xpi ...
... annorum ... in ... D. ...
+50. q. 10. ... errorem impugnat ... supra, et ...
Ap.lus ad Rom. 9. dicens ... cum nondum ... boni, aut mali ...
... dilexi ... autem odio habui. ... igitur ... bona opera ... mala
neque in alia vita, neque in hac facta ... quare tribuatur nobis gra,
ut p.destinemur, quo textu damnavit hunc errorem ...
... act.a 12. ... error tenuit ... Aug. ... sequuntur ...
Pelagius, qui assignaverunt p.nis bona, seu merita aliqua in hac
vita facta. ... differebant in motivo, et in assignandis meritis, qa ...
Aug. cum ... divinam ... iniustam ...
p.tati ... merita ... in justitiam ...
deum si ... meritis unum p.destinaret, et non alium, et ...
... aut fidem tribuere, et non alijs; sic alij ... Aug. ...
retractasse ... et tractat 1.o retractationum cap. 23.

at ...

[illegible] Pelagius meruit suam gratiam credere ex merito liberi arbitrii [illegible] facto et ideo dicebat [illegible] cum Deus uni daret suam gratiam, et in alijs circa bona opera insurgentibus, [illegible] gratiam [illegible] non meruerat alius [illegible] opera non faceret

Hunc errorem [illegible] impugnant catholici eadem textu [illegible], exposuit in alijs, quae [illegible] infinitos [illegible] S. Aug. quae talem errorem penitus extirpavit, ut diximus disp. praecedenti.

[illegible] impugnat talem errorem [illegible] Aug. lib. [illegible] cap. 3. [illegible] gratiam, et [illegible] meritis [illegible] misericordia ex [illegible] ad Corinthios 14. quid autem habes, quod non accepisti? si autem accepisti, quid gloriaris quasi non acceperis. [illegible] ait Aug. [illegible] fuisse [illegible] errabat, [illegible] fidem, qua [illegible] credimus non esse donum Dei.

[illegible] a Pelagio [illegible] impugnatur talis error ab [illegible] gratiam posse cadere sub merito [illegible] ignorare [illegible] gratia sit [illegible] gratis, et absque merito datur, [illegible] hominum, [illegible] gratiam dari meritis, est dicere gratiam non esse gratiam, sed mercedem.

[illegible] semipelagianorum assignantium [illegible] bonum [illegible] gratia, [illegible] merita [illegible] ex gratia, et libero arbitrio, [illegible] principaliter a libero arbitrio quam a gratia, qua liberum arbitrium [illegible]; dicebant [illegible] 3. [illegible] gratiam [illegible] bonitatem [illegible] omnibus [illegible] indiscriminatim gratiam generalem vocationis, quae universaliter, et indiscriminatim vocat omnes ad [illegible] et ad hanc gratiam, dicebant, esse indifferentem, et libero arbitrio [illegible] subiectam, [illegible] videntibus [illegible] qui [illegible] bene [illegible] alij vero male [illegible] iustitia, quos bene [illegible] operaturos [illegible] qui vero male reprobabit, ideo bona opera [illegible], mala autem reprobationis.

Hunc errorem impugnat S. Aug. [illegible] bonam operationem esse speciale beneficium Dei [illegible] in nobis, et non liberi arbitrii, ideo quod electionem ad [illegible] fidem, et [illegible] gratiam [illegible] fidem, et gratiam non esse [illegible] et speciale beneficium Dei omnino gratis datum, non ex meritis, alioquin posset [illegible] gloriari quod suis meritis promeruisset quod esset fidelis, et [illegible] haberet aliquid quod non accepisset a Deo, quod est [illegible] Apost. [illegible] quid autem habes, quod non accepisti? si autem accepisti quid gloriaris quasi non acceperis. unde [illegible] fidem [illegible] praedestinatos [illegible] a voluntate Dei, et eius beneficio esse praedestinatos, et [illegible] bene operatur [illegible] aliquid speciale beneficium gratiae, quod non habet, qui non operatur.

[illegible] impugnavit [illegible] S. Aug. [illegible] in 1. dist. 41. q. 1. a. 1. [illegible] pueri, [illegible]

[illegible]

[illegible] pueri [illegible], ut patet in illis, q. accepto baptismo decedunt, q. p[illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] gratia, [illegible].

Hinc [illegible], quos [illegible] fuisse fatetur D. Aug. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] esse [illegible], [illegible], ut [illegible] gratiam, quam non habuerunt, sed [illegible], quam habuissent si [illegible] [illegible].

[illegible] D. Aug. hanc [illegible] [illegible] in mente [illegible] impugnat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] bene merita, [illegible] ponitur [illegible], cum non sint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponetur, [illegible] [illegible] commentitia, [illegible] [illegible] merita, et [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] gessit, non [illegible] [illegible] [illegible] tali [illegible], ut [illegible] ad Rom. 14. [illegible] stabimus ante tribunal Xpti, ut referat unusquisque [illegible], [illegible] gessit sive bonum sive malum [illegible], gessit, ait D. Aug. [illegible] [illegible] [illegible] D. Aug. cap. 12.

Caput 2m. aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponuntur, et de illis fit [illegible]

Rejectis [illegible] [illegible] aliqua [illegible], [illegible] [illegible], et de illis [illegible] [illegible] est.

Primo [illegible] [illegible] [illegible] bonum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ar. q. 4. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] Ar. q. 2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ar.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] merita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] differunt tamen multi inter se in assignandis meritis, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] merita [illegible] [illegible] gratiam [illegible], [illegible] [illegible] actualem, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] merita [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] meritoria, saltem de congruo, et remota, [illegible] [illegible] ad [illegible] gratiam [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meritoria [illegible] [illegible] gratiam, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Alii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiam habitualem, ad [illegible] disponunt, [illegible] [illegible] gratiam [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] homo elicit [illegible] illa meritoria, [illegible] [illegible] disponit ad gratiam [illegible], unde talia opera [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible], [illegible]

pro

prodeunt a libero arbitrio Dei aut, quatus a' ipso opante et spali aliter movente p gratiam praevenientem fiunt in nobis, sed tn illa opa ut sunt a gra nhil piscit. caa, sed effus, atn. ut sta a libero arbitrio ssata p nis meritoria illius De digno, aut dispositiva, n disposit. posit. sua, sed tantz negativa quatus liberum arbitrium n resistit motioni cum posit, sic cus n resistentia negative se disponit ad gratiam suz recipiendam: sic Enriches, Scoius, et alij.

Alij V. dicunt bus moti merita sub eq gram tam ac tualem, qm habitualem, ideoq. ee meritoria Voatis dandi gloam, in qua distitio, qm Deus sciens aliquos in finali gra decessuros eos reput, unde Xs nos A. A. ora co fatio glog e p nis effus: sic Alensis, Gabriel, atqe alios Bonaud.

Hanc tn sum &mo explicatam Omnino rejiciunt A.A. antig, et modernj, et qdem nr Toletanus in p.m dist. 41 q. 1. a. 3, et 4 int.a dic. q.a Argent. ait eius sam sibi esse dubiam, et Di tiscr. dismans Nr. Ariminen. ibidem q. 1. a. 12. ante ppt. tiss dum, ait, oppositz sq ex dictis scaes cupiunt, et q d. 4.

Alius autz cui 3. disp. 7. n. 6., ait, A. A. assignantes caam p nis cum Alariensibus sentire, et Vnter aliud opa facta Viribus naz ee meritoria, et dispositiva gjez supnalis, plurimus censuris inurunt tdaegt kpud Rips disp. 17. sec. unde sect. 12. n. 57. Alij vo illum cam p. mo expricatam liberant a censura, ee liber, a 3. asserentem opa facta Viribus naz ee libera ab errore Pelagij, et Semipelagianorum dicunt plures apud Ripalda supra, in alij dicunt eos hereticos asseruisse Viribus naz posse ee meritz de digno b gre, qd negant p dicti Catholici, q cotz ponunt meritz de digno. Consuetz ibidem ad tres a ulanes, ait: Pelagium et semipelag. posuisse meritz proximam b grae, Catholicos vo illos sotz posuisse

Alij qs refert Rips n. 57. et seqr Celestinus fl. q.o d. 4. disp. 3. cap. 1. n. 8. dicunt, Pelagium, et Semipelag. posuisse meritz de digno ad Ier iustificationem, Catholicos sotz possuisse dispositionem. Alij Vo qs refert no 48. dicunt, Ereticos nullam gram necessariam possuisse; Catholicos Vo possuisse gram ordinaris nalis, sed tn Vendicationes horum Catholicorum rejicit Rips. in ato loco, q n. 60. alias suas adducit, quz mihi n magis satisfaciunt, cum sit, et pcedentes assignent aliq p caa p nis, et remotam, de quo posit p ma gloriari. Aliunde autz interpretatur D. D. Catholicos nr Alius supra sect. 1. an. 2. dicendo Bonauet, et alios A. A. non e p nis inter cessisse Voatem dandi gloam, ideo q. dixerant bona opa e p nis

ain

tuam, q. d. verum est, sed negs hoc mihi satisfacit, ut s.a illa a de natura libertati, qa merita, que ibi cau quae, et tria quae situa ... grune di ribus nag, sed media gra actuali, imo speciali beneficio grae, quam ponunt illi DD., que toge executio deseruit p ... q sam illam 2°, et 3° mo defendunt.

Igitur q. d. sit de natura, sam illam 1° mo expli catam impugno cum S.to supra, nam minimum inter opa bonae cogitatio, cum merita siue de digno, siue de congruo, siue proximum siue remota, siue dispositio ad hag gram, ... excitationi qua se bono cogitatur, et tn ... Apost. ... sufficientes cogitare aliqd ex nobis ... ex nobis, q.t toze a deo, et ... gra, et dispositio ad gram positiua ... negatiua, ... n ... in nobis ... sed etiam velle bona ... dum n dispon ... volendo et ipsa dispositio ad gram e ... deo ... cum Aug.to ad Rom. q. ... volentis velle, neque currentis ... sed toge miserentis Dei.

Sam 2° illam explicatam ... a natura aliq ... aliq D. D. quorum e ... expo. Aliq 2° illam damnant, ut ... Alu... Joan. a ... n ...

... illas ... 2° mo explicata ... sufficientem virtute cuius hoc ... se disponit ad ... gra, suppono gram sufficientem ... poni ... equalem in ... intrinsic, et extrin sicum ... poni ... se disponunt, ... ita, ut n ... speciale benefic... ita, illis se disponunt, ... n ... sed dispositio sit principaliter a libero arbitrio, ille, q n se disponit, ... ut ille p.m a gra.

Vel potest poni ... aequalis in ... , et ... ut ille q se disponit heat speciale beneficium grae, ... illa, q ... a libero arbitrio disponit, ita ut dispositio sit principaliter a gra, quam a libero arbitrio.

Hoc supposito ... gram priori mo est ipse met Error aliquorum ... quem supra explicui ... , qa dare pales ... libero arbitrio, ... et tunc ... se dispone ... sua ... grae, et ... illa ... n ... sufficit.

Si ... illam ... gram posteriori ... dicere ... dispositionem ... a libero arbitrio ... sed tunc ... dispositionem ... a ... qa cum illa dispositio sit principaliter a gra, ... grae, qa cum illa dispositio sit ... ideo ... se disponit ... recipit gram qa illi n resistit, ... n resistit grae, qa recipit a deo speciale beneficium grae efficientis, quo

quo datr illi ut libere resistat, et i Deo ñ resistentia ñ ē caa seu ex tioni. gra͞ efficacis, id potius est gra efficax ē caa ut ei resistat, qa in gra efficaci datr illi speciale beneficium grae, in quo dtinetr velle et p ficere p bona vsatr.

Sr vo sit realis, et mo explicato, i dicat merita, quibus hoc se disponit ad gram initialem, et ea habita meretr gloam, ovin a gra actuali, ita ut illa y meretr habeat speciale beneficium grae, sive intrinsecam, ut volunt etc., et Augustinenses, sive extrinsecam, ut dicunt Iesuitae, qui ñ sunt illi, ñ operatr illa st est catholica, id ñ assignat caam ex particulari totius pnis, qa ñ assignat caam illius grae nec pot. et eodem mo impugnat Egius caam Alensis 1 p. q. 26. membro 3o in corpore ad 2m, et 3m

Caput 3m totius pnis datur caa in comuni, id non in particulari

Veragi, et comunis sta affirat totius pnis dari caam in comuni, id ñ in particulari. ita D. Thom 1 p. q. 23. a. 5. et ibi eius discipuli, et comentatores, Egius sup. Epist. ad Rom. cap. 9. lect. 2 q. seu illa vba, quod ergo dicemus: et in 1m citata dist. 41. pdi. 2. q. 1. Le nardus ibidem q. unica, a. 1. Toletanus, Ariminensis, Franc. Ge xo. Celestinus Brunus, et Alii supra citatis.

Et ad cuius intelig. suppono cum eo supra, dinam pnem posse dupliciter considerari: 1o in sua ex pnis volitorum, sive effectuum posse dupliciter considerari: 1o insua partialitate, vlt, considerando ipsam velut in ptes, et separando unum effum ad alterum vel in sua tota cte, nempe considerando totam pnem, nempe ōia volita, seu ōes effus pnis simul sumptos.

Si considerer pnis in sua partialitate certum est pnem habere caam, et maxe sm diversa genera caurum, in gra ē caa gloe et gloa grae, id gloa ē caa grae in genere caae finalis, et gra ē caa gloe in genere caae meritoriae, vult. n. Deus dare isti gram propter gloam tanqm finem, et vult dare gloam ppter gram tanqm ppter qd ē caa meritoria illius, quare dicultas solu pcedit de pne totaliter sumpta, i. e. de ōibus volitis, et effectibus simul sumptis, et in qut an sit aliqua caa quare D. vellit dei istos effus huic, et ñ illi.

Id est in quu an sit caa q re Deus pdestinaverit hunc, et ñ illum? et Respondemus esse assignabilem caam extrinsecam, et finalem ipsorum effuum simul sumptorum, s. grae, et gloe colatae

huic.

ouis, et nilli, non esse assignabilem Caam intrinsecam, et meri
toriam ex pte ipsorum, q pr destinants

Eigdem ee caam in dmum pbat Egi ex d. Sa 1° rae dmuni desumpta ex pfecte totius Vniuersi sic. Ad caam Vlem, etiā qualis ē Deus spectat intendere bonitatem totius Vniuersi, ad boni tatem totius Vniuersi requirit dire ptes inequales in irrationalibus, et rationalibus qut ordinantr ad suos fines nāles et supnāles, q. ad bo nitatem Vniuersi, et intentionem Dei spectat, qd sint aliq n destinati ad Vitam gtam, et aliq, q n sint destinati.

Mar ē certa exp positione ea cum fine, qa sit ad caam par ticularem spectat intendere bonum particulare, ita ad Vlem spectat intendere bonum Vle, etsi caa Vlis intendit bonitatem partium, bo na bonitas partium incet bonitatem totius, ubi autz bonitas totius ex bonitate partium intenditr n spectat ad caam Vlem, eam bonitatez ptis intendere, alioqm melioris ditionis esset bonum particulare, qm donum.

Mior V° Dr qa Vniuersum ē qdam totz, totz autz magis bonum ē si dstet ex ptibus inequalibus, qm si dstet equalibus, m si qlibet membrum corporis eet oculus / dato qd oculus sit nobilis qdlibet membrum eet sua nobilius, totz tn co simum membrorum n eet ita bonum, ac ē herbo auditz, et odoratz, atq alia membra sic similitr in ptibus in ordine ad suum finem, et n qlibet pte sal uaretr qlibet pte melioris ditionis eet, totz tn eet inde imp fectius, qa etz malum, et pena damnatorum facit ad pfectionem Vniuersi. et hoc ē mens Apostoli 1ª ad Chorint. 2°. ubi Volens ostendere inequali tatem rerum eē rationabilem, ait si tot corpus ubi oculus, ubi au ditus, et si totz corpus auditus ubi odoratus.

2°. pbat Egi ee caam pnis in dmuni rae specialis desum ta ex ostensione dine misericordie, et iustitie, qa ut dt D. Thom. 1ª p. q. 23. n pot tantz Iustus dici Deus, Det iustus, et misericors, atq inde uolens Deus ostendere suam misericordiam, et suam Iustitiam aliquos saluat, et aliquos damnat, qa si oes saluarentr ita appareret misericordia, qd n ap pareret Iustitia. D n tot modis appareret Iustitia ut modo apparet. et hanc raem attingit Ap. ad Rom. 9. et eam docet Aug. loco citato, descendens il Valis inspecti misericordie Dei et ascende si sufficis in altitudinem ius titie iuditij eius. quasi diceret, si uis scire qre aliq saluentr, et aliq damnentr dilige ptiunz dine misericordie, et altitudinem Iustitie.

Henricus qdl. 4. q. 5. et qdl. 8. q. 5. intendit n ee as signabilem caam pnis in dmuni, ideo qd dtendit raes infirmare, ut

uel

refert, totus in hac dist. q. unica § Ad 2m illam. illi q. V. sen
tire, ad 3m q. et Dam nem ret Henr. inequalitatem, et dispram näe,
et phisicas iterum eē bep fect. Universi, secus autem inequalitatem, et
difsim in eē moris, in hoi. e despans ult. etc. q. n bep fect. Uni
versi. Ad 2a. Resp. ad manifestationem divinæ Justitiæ suffi
cere damnationem Demonij. Nec pōt ille, ait Henr. qd damnatio
Demonum, et eg hoium e necess. ut pluribus modis manifestetur
Justitia, qa n ē necessarium ut Deus manifestet suam Justitiam eius
modis quibus ē manifestabilis qa si mitis manifestauit diuina mis
sericordia pluribus modis si dans gloriam asset aliquot hoes. si sing.
ut q. omni merito, qd n fecit.

Durandus eq in ista dist. q. 1. litera B. ait bene assignatur
ratio rei q. in universali ex pulcritudine Universi, et ex manifes
tatione divinæ Justitiæ posse confirmari n cum magna necessitate, qa
perfectior est naa humana sine illum deest defectus, nec mediinam
qualis est Justitia punitiva, quæ ē bona, vel. p. ex suppositione mali
sic qua punitione melior est naa vero. quod pz tn solut. n enervat
vim raonum Eqd. n p. solutio Henrici, qm adhibet rē rai, qa
medium, qd probat necessarias eē i nās phisicas reumpbat eq necess.
eē difsas morales. cum genus moris altius sit genere phisico, et ideo
medium qd probat necessarias eē differentias phisicas ad pulcritudinem Uni
versi, pbat eq necessas ē difsas morales ad mam pulcritudinem.

Solutio eq 3æ rais nulla est, qa ut Demnatio De
monum sufficeret ad manifestandam divinam Justitiam sm qd, et
in naa Angelica, n tn sufficeret ad manifestandam illam in dinae
et in oi genere psonarum st manifestatur mō, posita suo supposito
pecato Originali hoīs, qd exigebat supplitium, et divinæ Justitiæ
manifestationem in hoies.

Solutio eq Durandi n enaua vim raonum Eqd, et
si enervaret, enervaret eq vim rais Anselmi, et Augni, cum raos eod.
ex eis sint desumptæ, quare nego, qd naa humana est pulcrior
sic culpa, et pena, et sic difsis boni, et mali in mō est, qa difsi mali
elucescere faciunt bonum, x. illud proquum, opposita x. se oppo
sita magis ellucescunt, et et pars naæ humanæ melior sit absq.
defectu, tota tn naa pulchrior euadit cum defectibus, et ne mēdis
qm sic illis, et cum Justitia punitiva, qm sic illa qa sunt bonis
ē bonum. qd n destr cāā prīs in particulari, relicta probat. toti
supra, et aliorum) sic pbo cum nris Eg., et Greg. supra ex Aplo. ad
Rom. 9. q expse attingit hanc qem, et resoluit, qd Deus ptt destinet

hunc

Genue, et filium solam suam voluntatem et causam, ait. n. Aug. de Jacob, et Esau, cum nondum nati essent, aut aliquid boni, aut mali egissent (ut secundum electionem propositum Dei maneret) non ex operibus, sed ex vocante dictum est, quia maior serviet minori sicut scriptum est Jacob dilexit, Esau autem odio habuit, ubi Aug. sola voluntate divina, inquit, Jacob esse praedestinatum. quem textum ad nostrum propositum ponderat Aug. lib. 1 ad Simplicianum.

Ecto. ratione, quia praedestinatio post peccatum originale seu praedestinat quam aliquem ad beatitudinem est donum dei, etenim ut diximus disp. 2a. gratiae praeparatio, de salute dat sua bona, quibus vult, et non tenetur illa gratiae praeparatio, sed meriti retributio. ... huic vel illi, alias ... necessario gratiae praeparatio, sed meriti retributio.

Ad nostrum etiam exemplificandum adducunt Aug. ... et communia ... ex Apo. exemplum figuli, qui ex eadem massa efficit vas in honorem, et aliud in contumeliam, ut finale ... potuit respondere, quia si non ... causam in communi quare faciat ipse vasa, ... in indigentia intendit satisfacere figulus, ... indigentibus, et utilis, ... causam in particulari quare ex tali parte vitri ... facit vas in honorem, et ex alia vas in contumeliam, ipse respondebit vasa, nisi quia sic voluit artifex, quod ... massa, quum facit ... non posset efficere ... et sic attingit in proposito.

Dicet Henricus, hoc exemplum non esse ad propositum, quia ... in massa ... eligant vasa nulla requiritur differentia ex parte subiecti, ... ex parte ... ut eligant ... aliqua differentia, quia electio cadit supra qua ... ;nos iam ... solutione ... Apost. ... exemplum ... Gerard. ... propositum = 2o. quia ... electionis ... eligibilia sit causa, et mensura electionis ... differentia ex parte eligendorum, secus autem ... contrario accidit, ut attingit in praesenti.

2o. probatur ab Aug. non dari causam praedestinationis in particulari ex parte ipsius, qui praedestinatur ... ad filiationem dei naturam, nullis praeeuntibus meritis et operibus, quo similiter homines praedestinantur nullis praeeuntibus meritis ... causam assignant Aug. ... meritis et operibus praecedentibus ... in quibus, qui secundum baptismo ... Aug., et alij Patres, ... qui sunt praedestinati, nullis praecedentibus ipsorum meritis.

Caput 4m. Solvuntur Hereticorum argumenta.

Contra Catholicam sententiam obijcit 1o. Pelagius Apostolum 1. ad Timotheum 1. c. 2, Deus, vult omnes salvos fieri, et in agnitionem veritatis venire, ibi est si ipsi voluerint, et viribus naturae talem dispositionem posuerint.

qua

Quibus adstipulavit hui. test.a 3.em expositionem, quam adducunt Sanctus in 1. dist. 40. pars 1. q. 1. et Immuniti ibi expositores. Nam istis Primae, quam vocant appellant distributionem, ita ut sensus sit Deus vult omnes homines salvos facere, quicumque salvantur, quia nemo salvatur nisi Deo volente, ut dicere solemus, hic preceptor docet omnes quæ sunt huius civitatis, non quia omnes doceantur, sed quia nullus docetur, qui non doceatur ab illo, ut ibi (omnis) non distribuit pro omnibus simpliciter, sed immo dato, id est pro pueris, qui docentur duntaxat.

2.a expositione, ut in verbis Apostoli fiat distributio non pro singulis generum, sed pro generibus singulorum, ut Logici dicunt, ita ut sensus ex omni hominum genere, et conditione vult Deus homines salvos fieri, ut ex Judaeis, et Gentilibus, ex viris, feminis, parvulis, Regibus, pauperibus etc. quo sensu accipiunt illa Evangelii, decimatis omnem sementem, et olera.

3.a expositione, Deus vult, id est facit nobis, ut velimus salutem quam tamus, et facit ut velimus omnes homines salvos fieri. ut ad Rom. 8. dicitur ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus, id est postulare nos facit. eas demum expositiones adducunt Sanctus S. 1. et Scotus, etiam relictis de voluntate Dei. illam etiam expositionem adducit S. Aug. lib. 1. de spiritu, et littera cap. 33. 2.o obijciunt semipelagiani pro suo errore illud Matthaei 25. homo quidam peregre proficiscens distribuit servis talenta secundum unicuique secundum propriam virtutem, nomine autem talenti nomine intelligatur gratia, et per illum hominem intelligatur Deus, fit ut Deus in donatione illorum attendat propriam unicuique virtutem.

R.o nomine talenti intelligi gratiam iustificantem et bonum divinum datum secundum propriam virtutem, quae ad illam praecedunt dispositiones, non quae fiunt ex solo libero arbitrio, sed etiam ex gratia, dicuntur autem propriae virtutes, quamvis sint ex gratia Dei, quia sunt actus liberi arbitrii, et in eius potestate. sic D. Thomas 2.a 2.ae q. 24. a. 3 ad 1.um ubi etiam Aragon nes, et alij expositores.

Obijciunt ratione semipelagiani. Deus nihil irrationabiliter agit, ergo si hunc praedestinat, et illum oportet omnino esse rationabilem causam, et aliqua ratione fieri, si assignare alicuius rationem est assignare causam illius, ergo datur causa. R.o ex dictis cum Sanctus ex dictis pro nemine hoc non fieri rationabiliter, quia licet non detur causam in particulari, datur tamen in communi.

2.o obijciunt. si non daretur causa praedestinationis ex parte praedestinati Deus esset iniustus, et personarum acceptor, quod est contra Apostolum ad Rom.os 2.

d. seq. l. p., qa e psonarum acceptatorem e n puisi nec utile psonatum d. ulaminum vni, et n alteri.

Resp. cum Egid. dist. 40. p. li. 3. q. 2. neg. seq. lam, ad cus probationem dico, acceptare psonas, et ee in just. n e dare aliqd bonum gratuito uni, et n alteri n puisis meri. tis psonarum, sed dis bitare in psona, qd n e dis bitare si aliqd ex mera libera litate tribuitur. Nihilibi diy desari pot, qd dicere par Dj n sit, et psonarum acceptionem amist, qa sufficit sola Vo as Dantis, alias n mere liberalitr daretr, et simiralitr datr sola Vo ate dantis tribui tr, vnde Pater familias murmurantibus ait, n lt mihi qd volo facere Videatur Egid. roco citato.

3. obijciunt, si daretr ca. n. ... solaVoas dei obstinatu nis tolleretr ab hoibus in dustria, et labor in bene operando, atq. tempor. sareti, cumposuit qs dicere, si n sum pdestinatus frustra laboro, et si sum pdestinatus sr. labore saluabo.

Pbati, qa frustra cent orationes, siq dem humana orat. gra obtineri nqt. Item frustra cent exhortationes, et correctiones, siqui, ettp. vicent palitr a libero arbitrio. Item n ni cum animi desperatione ... gotio populo pdicari posse.

Resp. ex docta ... neg. seq. lam, qa licet p. s. palitr ex dina Vo ate, tn exeqtr medijs boni opibus variis; sit ... mendi ... ex dina Vo ate ... tn exeqtr hec Vo as medijs causis secundis, vnde st inepte ... faceret dicendo ... bitiu a Vo ate dei dependet, ... utq ... minime me tet si n seminaverit: si inepte qs diceret, ... ex dina Vo ate, ut ... bene opor m dina Voas executioni mandatr medijs nris bonis opibus et industribus, qa cooperatores dei sumus, et ... pdestinatu ee, et nis bonis opibus Coopari deo ad suam ... ex quo ... pat ad Pbationem.

Caput 3m Solvuntur Chatolicorum argumenta

Ex Chatolicis obijcit 1o p sua ... nri Argnas ex Apo. ad Rom. ... q. qs psciuit, et pdestinavit, q. ... tinat. ex p. nis ca.

Resp. Apostm. log de psia istorum pdestinatorum, n mediorum, aut causarum, ... pdestinavit, ut ... quos. qa Deus prius hoes psciuit, et postea pdestinavit, et ... pscia intel ligatr pscia mediorum, aut scia speculativa mediorum, n quorumcumq. st specialium beneficiorum Dei, xt. ... dist. 2. dub. 2. ... 3.

2º obijcit D. Ambros. ad Psalm. 8. sup illa Vba, misserebar, misericors &c. ubi ait. missericordiam pstabo, idest missericordiam Daviti, quem pscio ex toto corde reversurum, qd n est Dare[?] ... et poterat adducere D. Hieronimum, Damascenum, et alios PP. qui idem docere ...

... qui posuerunt ante Hgresim ... parum caute loquuti sunt, qd sufficiebat ad Rge, et alia ... Ceterum R. cum nro ... supra dalendo cum D. Amb. deum Dare missericordiam ei quem pscit toto corde ad se reversurum, i illa reversio n ... fructus, qa n e aliqs pdestinatus qa reversurus, ... qa pdestinatus, et hoc mo possit interp... plures ... q sentire ... oppositum.

3º obijci pot ex Hentulcio, et alijs ad pbandum dari ... negativam ... ex ate pdestinati, illa parabola de semine sparso, cuius pars cecidit in terram bonam et fructum attulit, aliaque cedit in ... et fruct n fecit. Ex quo sic arguunt. Semen illud e Vbum Dei, et gra vocationis, terra autem sunt animae hoium, q vocantur, ut dicit ex parabola, semen erat ... et idem, et dispositio l. indispositio recipientium fuit caa ut faceret l. n faceret fructum, ... textus, qd semen, qd cecidit in petris aruit, qa n habebant ...

R. eo cum ... Segitnensi ... de pre disp. ... duo ... aliud ee, ... conferre, ut gra nobis ... melius opetur, et aliud qd ... dispositio fuit ... caa dispositiva negativa. 1m e verum, et ... parabola. 2m ... et oppositum ... parabola, ... ex ea ... pbari posse ... in nobis ... caam cur n ... Vbum Dei, ... n pot pbari ex ea ee in nobis caam cur ... ut n ... dicat semen aruisse, qa pars, in qua fuit ... n habebat humorem, ... n ait semen ... fecisse fructum, qa pars, in qua cecidit humorem habebat.

4º obijciunt, ... qd e n repugnare grae ... positum ... in nra potestate tantum. l. addi ... speciali beneficio grae, quo Deus efficiat in nobis, ut n repugnemus grae ... si 1m fit, ut Deus ... statuit aliqs hoies ad se ... vocare ... quos ... gra ... naturos, et hoc e absurdum. si dicatur 2m. ... speciale beneficium ... grae Deus n tribuerit reprobis fit, ut in eis n sit culpa si grae n ... ant.

R. eo n repugnare grae ... ee in nra potestate tantum, ... n repugnare grae ... e effectus specialis beneficij grae ... entis, et excitantis, qua Deus tribuit nobis eidem grae n resistere, et lt hoc beneficium Deus n tribuat reprobis e in eis culpa, qa ... inde ... posse grae ... n resistere, et resistunt.

... ando,

... indem ... ex ... et alijs ad quandam ... subsequentia ... quam est ... illius, et ... Deus ... auxilio ... est causa ... auxilij ... bonus ... ipsius, et ... bona ... et ... quia repugnat Deum velle executionis velle ... auxilium ... sed ... earum repugnat Deum in executione velle ... ultimam dispositionem ... et ... repugnat Deum velle incarnationem ... merita antiquorum ...

... dato ... alia ... merita ... et ... sanctificans possint cadere sub merito ... auxilium nec ... cadere sub merito ... disp. ... dub. ... in 2.a responsione ... est ... amabilia a Deo ... per se ... et independenter ab operatione ... valorem ... ipsius ... intentione ... sanctificans ... ordinem ad opera ... ad ... significandam ordinantur a Deo.

... auxilium actuale ... amabile per se independenter ... operatione, ... ordinem ad ipsam, et ideo in divina ... intentione ... medij ... talis operationis, ideo ... intentione ... debet esse finis in intentione ... auxilij, ac pro ... semper debet esse finis in intentione ... auxilij ... sub merito cadere, ... pluralibus.

Dubium 2.m an ... praedestinat. ... et ... non possint esse ... tamen ... ex pacto Christi cum Deo.

Prima ... affirmat ... refert Joan. a S. ... disp. ... a. ... n.° ... Albinum in ... 14. a. 3. disp. 10. ... satis ... refert etiam ... Vazquem 1.a 2.ae disp. 130. cap. 11. n.° 119. et cap. 12. n.° 133. in ... Ripalda disp. ... sect. 2.a ubi n.° 10. assignat aliqua, in quibus ... Molina ...

2.a ... negat, ita ... a S. ... n.° 41. ... Primarius Salmanticensis in manuscripto ... cap. 2.° dub. 2. ... et sequentibus ... refert ... cap. 10. ... disp. ... opusculo 4. dub. ...

capui scias ut mod. loquendi Molinę in nullum in errorem Modi sentium, dantesimus ut ... falsam, et improbabilem ... quas ... suas, et alias ... Molinam in bonum ... asserendo Molinam n possisse gratiam supernaturalem ut ... Et subsequentem ... naturales ... antecedentem, ut ipse sentit.

Impugnatur aut. ... Molinę in particulari ... modi dicendi, ... dicatur ... naturalis ... factos ... viribus ... sup. nalis ... aliq ... Molinam ... illud ... ipse, qua absolute ... ut ... stabit,

... naturalis ... fuisse grā nalis ... Xpti, ... grā fuit ... indifferens subiecta libero arbitrio, etsi bonus ... nis nalis erit ... libis liberum arbitrium, et n habebit speciale benefitium ... praedestinatus, ... praedestinatus, ... fidem ... ex ... praecedenti; ... indiscretio, ... dati speciale beneficium ... praedestinato, ... n ... praedestinato, et ... naliter erit ... naturali ... Xpti, et iam ... praedestinati datur ... atq. eodem ... gratiam naturalem insertam in nale, ut ponit ...

... poterat ... nra ... qua absolute ... ponit ... illum ... de ... supernatural ... inbonum viribus nae, atq. et ... illam gratiam ... Xpti, et similiter ... illam insertionem ... supernaturalis in natura ... de ... in ... de gra.

... obiicit Molina ... illud Joan. 1°. ... Xpto ait, dedit eis potestatem filios dei fieri, ... verba, ait ... intelligenda ... q ad gratiam ... pervenerunt, ... Xpto ... sit ... ut ... sequantur ... ... in art. 36. ... ut ... ner Cornelius melius potuisset ... expositionem ... lib. ... in Joan. cap. 15. ubi ... ingt, ... in potestate ... hois e filium dei fieri. et ut ... potestatis infallibilis ... tu fundari in meritis Xpti indefectibilibus, atq. in lege dina, ... satam ee.

... ex Molina ... nulli ... nisi interesset ... dicit deum velle hoes salvos fieri si hoc ... ait, ... in potestate peccatoris ... cum ... gratiam ad ... de peccatis, et servanda dina praecepta ... ipse ... n peccare, et ea n servando, ... gra servari n posse, ... occasio desperandi ... salute, et de Deo.

Deo

Vt. Evangelistam Log. de potestate data hoibus ad obtinendum Ixt. qui vocantur ad fidem, ut dicat ex illis hoibus, quotquot receperunt eum dedit eis potestatem filios dei fieri. id est dedit testare data credentibus ut fiant filij dei qui explicat amplius dicendo, his, qui credunt in nomine eius. et docuit Aug. ... Sa. Pat. ... data quae potestas ut filij dei fiant ... cum hoc ipsum datur ut credant in eum, quae potestas nisi detur a deo non pot. exhiberi ab arbitrio.

... de potestate data hoibus iustis ut indicant illa verba, his qui credunt in nomine eius, ... ex sanguinibus etc. sed ex deo nati sunt hoies, qui iam dicti filij dei per gratiam adoptionis de ... potestatem ut fierent filij dei perfecte, et ... adoptionem haereditatis. et hanc expositionem ... et ... ad ..., et ...

Ad ... quod ... deum ... hoies salvos fieri, quia dedit eis auxilia sufficientia ... habuerunt ... quia viribus naturae potuerunt ... nationem in sua potestate negative, ... illam, ut explicabimus dub. sequenti.

Dub.m 3.um an Praedestinatus habeat aliquo modo in sua potestate reprobationem?

Constat ex dictis dub. praecedenti non dari causam praedestinationis in particulari. in hoc dub.o inquiro an praedestinatus habeat aliquo modo in sua potestate reprobationem, ita ut possit facere ... quod non praedestinetur a deo, et est sermo de praedestinatione ... dicit deum volentem ... ut dicit ... et effectus praedestinationis, ... quidem sensum ... inquirimus an ... effectus praedestinationis ... simul ... usque ad ultimum, ... sit in potestate praedestinati.

Caput 1.m Proponuntur sententiae

Prima sent.a affirmat praedestinatum habere in sua potestate reprobationem positive, quia viribus naturae pot. ..., id in se est, et ideo faciendo ... dabitur illi ... gratia ad fidem, et faciendo quod in se est ... gratiam ... per perseverantiam in gratia, et sic gloriam: ita alij, qui ... sentire videntur, ... in 1. dist. ... q. ... art. 1. n.o 1.o ... dicunt ... viribus naturae posse mereri ... gratiam, ... et ..., et ... dicunt ... negative positive, ... remote ad gratiam, quos etiam refert ibidem ... qui ... dicunt bonis operibus naturalibus annexam esse gratiam supernaturalem ex ... Dei, quos ... refert disp. 1.a sect. 3. n.o 10.

2.a sent.a affirmat reprobationem esse in potestate praedestinati ... negative, et ... quia viribus naturae pot. faciendo quod in se, removere omnia peccata ... quia non peccando ... ponet omnem ... quin ... dispositionem ad gratiam supernaturalem, quia non peccando ...

Deus q(ui) misit ōibus dare obicem n(on) ponentibus; ita Suar., q(ui) magno n(umer)o refert [illegible] disp. 20 sect. 1ª n° 1. ita et Omnium RR. Sum [illegible] Serum [illegible] in manus[crip]tis n(ost)ris [illegible] Cornelio [illegible] [illegible] dub. 2. n(ost)ri [illegible] in manuscrip. eisdem disp. 3. dub. 1°.

[illegible] 1° negat q(uod) [illegible] cū in potestate [illegible] atque, et posit. [illegible] et negative; ita [illegible] 1. n. disp. 7. sect. 4. n° [illegible] q(ui) oppo sitj, [illegible] medium, et refert p(ro) se [illegible]. Alvarez, Cornejo, et alios.

Caput 2m. explicatur vera sententia

[illegible] inveniuntum, aut dandum posse esse difficultatem [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] in 2m. dist. 9. a. 2. in oppos. et id [illegible], Deum ōibus [illegible] dare aux(iliu)m sufficiens p(ro)ximè, et remotè [illegible] quendam alam, [illegible] Deus divinè, [illegible] divinè movet hoēs, ut [illegible] operari, cui motioni si hoēs n(on) ponant obicem, id faciant, q(uo)d in ipsis ē, et sinant se moveri a Deo, Deus faciet q(uo)d in ipso ē [illegible] abundo [illegible] [illegible] ad fidem, et ad g(rati)am sanctificantem, et media [illegible] quibus [illegible] ad g(lori)am. [illegible] probat [illegible] ex Apocalipsi 3° [illegible], ecce Ego sto ad ostium et pulso, si q(ui)s aperuerit mihi ianuam intrabo ad illum, et cenabo cum illo. et ita esse dicendum p(rim)o r(ati)oē [illegible] natura humana fuit ordinata a Deo ad g(rati)am, et media illa ad g(lori)am [illegible] [illegible] ordinata [illegible] [illegible] debet illam dare, et ea carere [illegible] in hoē, q(ui)a [illegible] elevationis debet illam [illegible] [illegible] peccata actualia [illegible] 1° [illegible] fecit in Adamo, aut [illegible] [illegible] debet [illegible] tali [illegible] medium sufficiens; quo possit g(rati)am [illegible] et [illegible] [illegible]. Videatur [illegible] in 2. dist. 26. q. 1. a. 1. et 4°.

[illegible] suppono illum, q(ui) [illegible] ad fidem habere n(on) [illegible] aux(iliu)m g(rati)æ supernalis, [illegible] speciale g(rati)æ beneficitum, q(uo)d n(on) [illegible] illis, q(ui) n(on) [illegible] [illegible], et similiter p(rae)destinatus n(on) [illegible] habere aux(iliu)m g(rati)æ supernalis, [illegible] speciale beneficitum g(rati)æ, ad [illegible] p(rae)destinatus, q(uo)d beneficitum speciale ē [illegible] effus, et ē illud beneficitum, quod dat illi [illegible] [illegible] g(rati)a usq(ue) ad finem vitæ.

[illegible] [illegible] [illegible] effus n(on) ē vocatio efficax, [illegible] destinati vocantur ad fidem, et g(rati)am iustificantem; nec vocatio efficax, qua vocantur ut crescant in accepta g(rati)a [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] centur, [illegible] hæc ōia inveniantur in [illegible] [illegible], debet n(on) esse [illegible] effus speciale beneficitum g(rati)æ [illegible] p(er)severantiæ usq(ue) ad mortem [illegible] sanctificanti, quo beneficio dati p(rae)destinatis [illegible] p(er)severantiæ, et [illegible] p(rae)ventia a massa p(er)ditionis, et ibid. cum Aug°, et theologis disp. 7. diximus [illegible] [illegible], et p(rae)parationem beneficitorum, q(ui)bus certis[sim]e liberantur [illegible] [illegible] rantur. Hoc supposito [illegible] infidelis [illegible] aliquo m(od)o in sua potestate fidem, et n(on) p(rae)destinatus [illegible] [illegible] [illegible] 18. et [illegible] [illegible] ex 1° supp.

[illegible]

[illegible] sentiret tibent aux.ᵐ sufficiens, [illegible] manifesto [illegible] in sua potestate fidem, alias aux.ᵐ sufficiens [illegible]: et similiter fidelis non prædestinatus [illegible] aux.ᵐ sufficiens ad perseverant. in gratia, [illegible] in se aliquo modo [illegible] in sua potestate donum perseverantiæ.

[illegible] habet hanc potestatem, quam habet infidelis ad fidem, et non prædestinatus ad donum perseverantiæ, [illegible]: ita [illegible]

supposito quod infidelis [illegible] auxilij sufficientis [illegible] in sua potestate fidem, et [illegible] infallibiliter fidem [illegible] speciale [illegible] non [illegible] sursum ad fidem, [illegible] prædestinatus [illegible] infidelis [illegible] speciali beneficio [illegible] illuminationis [illegible] fidem, et [illegible] prædestinati speciali beneficio [illegible]

[illegible] non prædestinatus existentem in gratia sufficienti [illegible] in sua potestate ante donum perseverantiæ [illegible] et [illegible] negative: ita [illegible] quia [illegible] infidelis [illegible] perseverare in gratia sanctificante positive in [illegible] cum gratia sufficienti potest non ponere [illegible], et removere peccatum prohibentia, et impedientia [illegible] efficiens [illegible] perseverare in gratia, [illegible] removens prohibens [illegible] [illegible] positive influens in effectum, [illegible] efficiens, et negativa, [illegible] movet impedimentum removens, seu prohibens [illegible] quo pacto [illegible] ad motum [illegible] deorsum, [illegible] removet impedimentum prohibens [illegible] moveri sursum a sua gravitate seu a generante.

Atque idem dicendum [illegible] de infidelibus, cum gratia sufficienti [illegible] in sua potestate ante fidem, [illegible] positive, et [illegible] [illegible] quatenus illa gratia sufficienti potest removere peccata, quæ [illegible] obstrict[illegible] gratiam fidei, ut magis explicabitur [illegible] sequenti.

Caput [illegible] Explicatur illud axioma facienti quod in se est

[illegible] in [illegible] quomodo sit intelligendum illud axioma, facienti quod in se est Deus non denegat gratiam. [illegible] intelligendum de facienti quod in se est [illegible] viribus [illegible] naturalis, [illegible] Deus non denegat gratiam habitualem; sic D. Thom. [illegible] ad 2.ᵐ [illegible] 112 a. 3 ad 3.ᵐ [illegible] in 1.ᵐ [illegible] [illegible] ad 1.ᵐ

[illegible] ita intelligendum est, [illegible] [illegible] [illegible] Deus tribuat aux.ᵐ gratuitum ad perfectam conversionem ad Deum, et [illegible] illo aux.ᵒ faciat quod in se est, Deus statim tribuet illi gratiam sanctificantem, si autem Deus tribuat aux.ᵐ ad conversionem imperfectam ad Deum, [illegible] actus fidei, spei, et attritionis, et [illegible] illo aux.ᵒ faciat quod in se est Deus [illegible] illi auxilium ad conversionem perfectam, quod si faciat quod in se est [illegible]

aux.

auxilio Deus tribuet illi gratiam sanctificantem.

Si dubitabis, an huic, locum hoc axioma facienti qd in se ē Viribus nāē : affirmat D. Thōs q. 14. de Veritate artº 11. ad 1m, et in 2. dist.e 28. qºn 1. ad 4m, et pluribus in locis citatis supra, et plures alios refert et sequitur Compl. lib. 8. q. um 9. 64.

Ut clarius suppono cum nrō Compl. Supra citato, ut gnei, q̄ ē Viribus nāē facit is, qd in se ē posse se praeparari ad gratiam, seu ad auxilium supernalis quadrupliciter, 1º ut meritum de Digno, ~~vel ut dispositio proxima, vel remota~~; aut de congruo, 2º ut dispositio proxima, vel remota, 3º ut conditio sine qua non 4º ut causa removens prohibens.

Hoc sic posito certum est actiones, quibus hoc efficit, qd in se ē Viribus nāē non posse praeparari ad talem gratiam, ut meritum de Digno, aut de congruo, qa oppositum fuit error Pelagij, et semipelagianorum.

Neque etiam posse praeparari ut dispositio etiam remota, qa hoc sufficeret, ut daretur in nobis aliqua arcula ad primam gratiam, quod solum volebant plures semipelagiani, et per eamdem causam non posse praeparari ut dispositio se tenens ex parte subiecti, ut plures volunt, inter quos ē Rex Aragon.

Nec tandem posse praeparari ut conditio sine qua non, qa constat multos infideles, et multa, et gravia peccata commisserunt, atque inde non fecerunt qd in ipsis erat Viribus nāē, nec Viribus gratiae nalis, vocavit ad fidem et multos fideles peccatores ad poenitentiam.

Solum igitur restat dicultas, an possint disponi ad gratiam primi auxilij supernalis ut causa removens prohibens.

Negant Alvarez disp. 91. de aux.iis n. 24. Cabrera tomo 3. in 1. p. q. 62. a. 1. disp. 3. n. 116. Vazq, Cornejo, et alij.

Affirmant Tiraboschi 3. cap. 1. Suarez lib. 3. de auxilijs, Arriaga, Granad., et Vrs. Egidij in 2. dist. 4. q. 1. a. 1. 3. gradu. Bernardinus supra ut talem dificultatem aliquo modo de nomine.

Nisi Vr. qd facienti, qd in se ē Viribus nāē, seu Viribus gratiae nalis Deum non denegare gratiam, id ratius dare liberaliorem qua qa facienti qd in se ē Viribus 1. auxilij dat 2m, non qa Viribus mereatur auxm supernale, sed qa Viribus nāē, seu cum ista nali non resistit, cum 1º aux.o supnali, et facienti, qd in se ē cum 2º aux.o dat 3m et sic de alijs, et ideo si Deus, cui dedit 1m auxm negat 2m, ideo ē, qa non fecit qd in se erat cum 1º aux.o, atque inde, atque inde in poenam eius pigritiae denegatur.

Si dubitabis, qd sit facere qd in se ē Viribus nāē, quo modo, removet prohibens 1m auxm supernale? R.eo cum nrō Compl.o cit. respondet supra facere totum qd in se ē Viribus nāē, non esse operari qualecumque

bonum

bonum sicut elargire eleemosynam pauperi. Parentibus pro tempore rempublicam defendere, aliud similia, cum quo stat actualis applicatio peccati. Id esse efficere aliquid, cum quo non stat actualis applicatio alicuius peccati.

Dub. 4m. Vtrum praedestinatio sit in potestate cuius praedestinati

Diximus dub. praecedenti praedestinationem non esse in potestate praedestinati saltem negative, nunc inquirimus an etiam sit in potestate ipsius praedestinati, et est sermo de ipsa praedestinatione prout dicit actum liberum divinae voluntatis, aut determinationem ipsius ad obiecta, seu finem primum, vel etiam ut dicit ipsa prima finem ad media usque ad ultimum.

Caput 1m. Praedestinatio non est in potestate praedestinati quoad esse.

Dominus, et alii affirmant primam nullo modo esse in potestate praedestinati quoad esse, id est praedestinatum non posse impedire suam praedestinationem, ita Dominicus A. 4. et quod dicit de praedestinatione, generaliter, quia alias aliquid esse in potestate praedestinati praeterita potestate aeternali sive creati, et latius sequitur fusius cap. et nos ... tract. 1. disp. 6. sect. 2. n. 12. probatur quia causa, seu primum potens impedire aliquem effectum, seu primum creatum, debet praesupponi existens ante ipsum, alias si effectus seu primum creatum existeret ante causam, causa impediens ipsum verificaret in eo contradictio, quia esset verum dicere effectus fuit, et non fuit, fuit quia supponitur fuisse ante causam, non fuit quia a causa fuit impeditus ne esset, atqui actus non posse ante causam medium existens ante se decretum divinae voluntatis, et ante scientiam mediam manifestum est, ergo non posse illa impedire.

Et dicitur, quia supposito quod nullo modo pendeat ab alio ut sit non potest ab eo impediri ne sit, aliquo modo quoad esse dependent ab eo, et non dependeret, atqui fuit, et posita, seu scientia conditionalis non dependet a creatura ut sint, cum non existente, nec unquam ... creatura sint ab eo non indeo cognoscente ... et scientia conditionalis non potest impediri a creatura.

Respondere potest scientiam conditionalem, et ... pendere a creatura non quidem existente ... et ... ante scientiam mediam, quia ... ipsius praesupponitur creatura existens ante scientiam mediam, quia ... creatura existeret, et ... ... et ... consentire

[illegible] ponit crea existens sub [con]ditione, si absol[ut]e sit existens, nec futura, sed possibilis.

3° quia scia [con]ditionalis, ex [illegible] n[on] pot[est] dependere a crea existenti sub [con]ditione, nisi et dependerent ab eadem creaturae existentibus, q[ui]a crea existenti absol[ut]e n[on] pot[est] dependere nec pot[est] dependere a crea, ut existenti sub [con]ditione, [illegible] quia [illegible] [con]ditionalis [illegible] futurus si crea existeret, et [illegible] tali [illegible], q[uo]d [illegible] crea [illegible] et impedire sciam [con]ditionalem [illegible] [con]ditio, [illegible] deberet crea existens ~~[illegible]~~ abs[olu]te, et n[on] sub [con]ditione.

Quare [illegible] aliq[ui] Moderni sciam [con]ditionalem a crea [illegible] [con]ditio [illegible] impedibilem a crea [illegible] purificatur [con]ditio, et crea existit abs[olu]te, et datur ei abs[olu]te [illegible], sub qua [illegible] futu[r]us [illegible] sciam mediam =

[illegible] 3° q[ui]a media [illegible], n[on] pot[est] impediri [illegible] [con]ditio intelligatur purificata, et crea, et [illegible] existere [illegible] pot[est] impediri scia media, seu [con]ditionalis, q[ui]a ant[e]q[ua]m crea, et [illegible] intelligantur existere abs[olu]te [illegible] et mensura [illegible] in [illegible] tate, et anteq[ua]m intelligantur abs[olu]te futura intelligitur existere scia media [illegible] crea, et [illegible] n[on] pos[sunt] intelligi abs[olu]te futura ante absolutu[m] decretu[m] [illegible] antequam iam intellig[itur] existere scia media, cum sit illius directiva, [illegible] absolutu[m] [illegible] ut [illegible] [illegible] omnes, q[ui] sciam mediam admittunt.

[illegible] sciam mediam, [illegible] exist[illegible] creaturae [illegible] duratio[n]is, [illegible], q[ui]a [illegible] crea [illegible] existit in tempore in tempo[illegible] ordine durationis [illegible], et sciam mediam, [illegible] ab [illegible], [illegible] ordine [illegible] scia media, [illegible] existam creaturae.

[illegible] 3° q[ui]a ad exercitium [illegible] n[on] pot[est] [illegible] nisi in tempore [illegible] existam [illegible], et [illegible] creata [illegible] existere [illegible] exercitium [illegible] creaturae intellig[itur] scia media existere [illegible] ordine durationis, [illegible] creaturae supponit sciam mediam.

Ex quo [illegible] impugnatio alterius [illegible] Dicentium cream n[on] posse impedire sciam mediam [illegible] [illegible] sequentem [illegible] absolutam, [illegible] scia media [illegible] n[on] pot[est] a crea impediri, pot[est] [illegible] abs[olu]te.

[illegible] impugnatio, [illegible] n[on] pot[est] crea [illegible] sciam mediam impedire, q[ui]a ante [illegible] exercitium [illegible] creaturae, quo [illegible] impedire sciam mediam, [illegible] intellig[itur] existere [illegible] [illegible] suppositio talis [illegible] existens ante exercitium [illegible] n[on] pot[est] [illegible] exercitio impediri [illegible] existit ante exercitium [illegible] creatae n[on] pot[est] [illegible] exercitium [illegible] creatae impediri [illegible].

[illegible] n[on] pot[est] [illegible] sciam mediam, [illegible] dependere a crea apriori, [illegible] dependere aposteriori =

[illegible] q[ui]a nullus [illegible] dependens [illegible] aposteriori, imo neq[ue] [illegible] creaturis, ut [illegible] = [illegible] dependentia apriori

a nemo sufficit ut illa possit impedire actum dei, quia dependentia a posteriori nihil est aliud quam aliquid dependere ab alio tanquam ab effectivo, effectivus autem non potest impedire ne sit suus actus, atque necessario supponit saltem prioritate naturae dici sui, unde et ideo, quia non potest impedire effectum, non est etiam potest impedire causam.

Tandem, dixi non potest vocari actu solum gratia ..., dicit autem singulariter voluntatis, aut rationem eius et causam non est in potestate praedestinati, non autem praedestinati ... praedicta Vocatio, gratiam, et quam non est in potestate praedestinati,

est ... in actu divinae Voluntatis praedestinantis mandati executioni mediis auxiliis gratiae, ... autem auxilium non est in potestate praedestinati quod ... cum sit gratia existens, et conveniens, si quid impossibile est ... operari aliquid ... ad Vitam aeternam, nam aut gratiam excitantem, ut cum sanctis docent Doctores, et ecclesia ... Patres

Deus qui, ... in nobis ... nobis ... sentientibus operari.

Et hoc ita est dicendum patet, quia gratia conveniens, et excitans est necessaria ad omnem operationem nostram, et meritoriam, ... autem quod praerequiritur ante omnem bonam operationem non potest esse dispositio operationis effectus, ut iam dixi, dubio praecedenti ... ergo quia ... auxilium non potest cadere sub merito et ...

Dubitabis an saltem gratia, ... sit in potestate praedestinati, et possit illam impedire ... praedestinatus ponendo obicem gratiae convenienti, ... excitanti impediret ne sit gratia ...

... potest dubitari an ... iustificatio possit mereri a praedestinato ... digne, ... cum ... in ...

Respondeo ... non esse mereri ... digno, ... Ripalda disp. 11 ...

... ingeniosiori, et aliis ... sub merito de digno ... alibi ...

... possit cadere sub merito ... de congruo ... ibi ... disp. 96.

Capitulum 2. Praedestinatio est in potestate praedestinati quatenus infallibilis, et efficax est. Dicendum ut ... est, ... ut infallibilis, et efficax est.

Praedestinatio non est in potestate praedestinati quatenus ... ut ... est ... infallibilis, et efficax est et sufficiens. Hanc ... est ... et ... ex infallibilitate, ...

Ratio ... excitat ... ut ... infallibilis ... in ... ordinatione creaturarum in finem, ... ergo sit efficax, seu sufficiens, quod sit ... ad ... hoc ... infallibilis ... quem impertat ex modo significandi, quod ... sit infallibilis ... Voluntatis ... ergo ... sit efficax, seu efficiens ... a modo volendi divinae ... mandatae executioni, ... auxilium ... habitudines ... in ... sive ... efficiens ... auxilium ... ad ... quod ... auxilium quod sit infallibile, ergo ... sit efficax, seu efficiens ... infallibiliter ... voluntatis ... naturae, ... movendi, ... efficax ... ab efficienti a divina Voluntate, ... deus, quem involvit, et ... efficax ... Voluntate, et ... cum illa taliter ... Deo ... Voluntate ... cum Voluntate, et ... discursum ... cum Augustino ... dixi ... ad ... involvit ... et discipulis, dixi ... elaborato anno praeterito.

Sed

Ad Suppositum, dico pro 1a parte esse in potestate praedestinati quoad operandum requisita, et non suam Entitatem liberatam, et etiam auxilium, non autem esse in potestate non praedestinati ut infalibiliter, et efficaciter, seu sufficientia sit: et idem quoad 2am partem prima parte dico, quam Entitatem liberatam prout ordinatio propria dicitur, et etiam auxilium potest motioni posse resistere, et efficere quod non operetur ponendo illi obicem non praedestinatio efficiens et efficax enim suam Entitatem, et ut ordinatio est non distinguitur a prima sufficienti, quam habet Deus quod omnes homines cui possunt hi resistere, et de facto resistunt et similiter auxilium efficax, et efficiens quo ad Entitatem non distinguitur a sua Entitate sufficienti, cui resistunt omnes, quod si praedestinatus non posset efficere ut non sit praedestinatus, et auxilium potest tamen efficere, ut non operetur. aliter non suam Entitatem liberatum.

Ad primum quod praedestinatio mandatur executioni medio auxilio efficienti seu efficaci, hoc autem in operando est in potestate voluntatis, quae potest illud abjicere, et deficit liberum, quam vis non abjiciat.

Quo ad 2am partem est restat dico, quod praedestinatio mandatur Executioni medio auxilio, tamen ut infalibiliter inducit potentiam consensus futuri, ex suppositione autem futuritionis consensus non potest non esse futurus, nec creatura potest efficere ne sit futurus, licet in sensu simul esset futurus, ut supponitur, et non esset futurus, quia creatura efficeret ne esset futurus consensus.

Quo ad 3am partem primam dico quod praedestinatio ut efficax, seu efficiens infalibiliter efficiet consensum liberum creaturae, et ut infalibiliter efficiens consensum liberum, non potest voluntas efficere ut non efficiat, alias non esset, quod est infalibiliter futurum, ita non sit, quod est implicatio contradictionis.

Caput 3um. Solvuntur argumenta.

Obijcies primo. Dicit enim Nostro Doctore obijcies: praedestinatus potest impedire consensum liberum absolute, quo perseverat in gratia, quia potest impedire consensum conditionatum, scientiam mediam, et praedestinationem, ut consensus hic in potestate praedestinati quo ad antecedens ante est certum. Ita Nostro 3a q. 80. duo sunt ex aliter dicere quod potest impedire unum nec sit potest impedire aliud. Respondeo distinguendo antecedens potest impedire consensum absolute liberum post adveniente nego antecedens, post antecedens concedo antecedens, et nego consequentiam, quia excepto, quod praedestinatus possit post antecedens impedire consensum liberum absolute quo perseverabit in gratia, quia incipit esse in tempore non fit posse impedire consensum conditionatum, scientiam mediam, seu praedestinationem, et scientiam, quia scientia media non affirmat, quod consensus conditionatus non possit non esse, sed potius affirmat non posse non esse, cum cognoscat quod consensus erit sub conditione cum posse ad non esse, et ideo post ut non sit consensus potius adstruit, quod scientia media cognoscit, quam destruit, quare ut possit praedestinatus impedire consensum conditionatum, et scientiam illi

in m

insipientia, qui erat, ut posset impedire Deum absolute, ita, quo modo illum non pot impedire.

2º. obijcies 2ª eamdem Rem. Haec Veritas obiectiua si Deus decreuit haec auxilia erit Deus et contingens, et Deus [illegible] donatus in ea Deus est liber, quia dependet ab aliqua libertate, non a libertate Dei, quia a libertate creata.

Confirmatur, quia in bona [illegible] consequens contingens ex aliquo capite necesse est, ut ans sit contingens ex eodem cap. si non ex eo quod Deus sit firmum recte infertur ans esse firmum ex eodem cap. ex quo est firmum ans, quia ex Vero non nisi Verum, sed Deus est contingens [illegible] donatus, quia [illegible] in dependentia libera illius Voluntatis [illegible] contingens ex eadem causa, ergo [illegible] quo ad eundem in potestate hominis.

[illegible] ad argumentum [illegible] libera absolute, et in actu exercito [illegible] conditionalis, et in actu signato [illegible] ans, et [illegible] libertate, et [illegible] [illegible] non a libertate Dei, et [illegible] libertate creatae, [illegible] non [illegible] Veritas illa est conditionalis, et signato [illegible] libera in actu signato [illegible] absoluta, et exercita, [illegible] libertas in actu exercito petit [illegible] in actu exercito, quia libertas in actu exercito petit existentiam [illegible]

Ad confirmationem nego absolute maiorem, [illegible] falsitas [illegible] [illegible] legitima [illegible] [illegible] permittitur a Deo [illegible] in peccato, quia peccauit, [illegible] contingens ex dependentia a libero arbitrio creato tamquam a causa [illegible] peccati, et [illegible] nihilominus ans est contingens ex eodem [illegible], cum [illegible] permissionis peccati [illegible] [illegible] non sit [illegible] consequenti [illegible] infertur falsitas [illegible] nego [illegible] ans [illegible] non ex eadem causa.

[illegible] responderi ad [illegible] ex doctrina [illegible] [illegible] [illegible] tantum [illegible], et [illegible] [illegible] in actu signato exercitanda [illegible] a sua libertate in actu signato [illegible] nihilominus absolute cum existat.

[illegible] 2ª [illegible], et [illegible] 2ª [illegible] obijci potest illud [illegible] Petri [illegible] magis satagite, ut per bona opera certam Vestram Vocationem, et electionem faciatis. quia [illegible] destinatio est in potestate praedestinati quoad id operandi, ut est [illegible] infallibilis.

et

Et probatur ex illo D. Aug.ni si non es praedestinatus fac ut praedestineris. Resp. per certam significare certitudinem minime, sed quae ad nos quantum humana dictura patitur, ut exponunt Cathsimus, [illegible] et D. Bonaventura relatio [illegible] citata cap. 5.

Ad rationem Resp. cum nostro Doctiss. Ciera, [illegible] quaesito 14. nunc autem non est expositio D. Aug.ni in scriptis, sed detracta est ex tractatu 26. in Joannem ubi ait, sin [illegible] na, ut [illegible], et [illegible], sine [illegible] effectus, et signa praedestinationis antecedens si bona opera, et si [illegible] firma, quantum quo ad nos est satis certa, fac ut praedestineris orando Deum, ut haec [illegible].

Alia [illegible] occurrat dubitatio an unus homo possit mereri [illegible] alterius, seu utrum possit juvari precibus sanctorum: Cui dificultati Resp. Cajet. in 1.a p. quaest. 41. [illegible] Vnum hominem posse mereri praedestinationem alterius, non quo ad divinum propositum, ita ut sit ad quare Deus velit alterius praedestinationem, sed quo ad ipsam solitam, quia potest mereri omnem alterius ut cua cooperativa divinae providentiae, per quam divina providentia effectus suos praedestinationis exequitur, et divinum propositum adimplet quo pacto Sanctus Stephanus fuit causa praedestinationis D. Pauli, et Mater nostra Monica eius filii praedestinationis causa fuit, quare ab ecclesia dicitur eius Mater [illegible]

Et si dubites an [illegible] possit quis mereri praedestinationem alterius totaliter, ita ut mereatur [illegible] gratiam? Resp. affirmative cum [illegible] in q. 1.a, quae si dicas [illegible] assignari totum effectum praedestinationis in sua totalitate [illegible]. Resp. [illegible] ad [illegible], et [illegible] [illegible] possit mereri [illegible] gratiam, non propter hoc aliquis [illegible] ratio effectum praedestinationis in sua totalitate, cum [illegible] praedestinationis, quae quis praedestinatur [illegible] alterius, [illegible], per quam alicui prima gratia [illegible] includat.

Dubitabis ulterius an aliquis possit mereri alteri [illegible] de digno, id est de condigno? Resp. de hoc late tractare in materia de poenitentia, et de incarnatione, ubi [illegible] est probabile [illegible] etiam dubitari, an numerus praedestinatorum in [illegible] de hoc [illegible] agemus de reprobatione.

Dixeat.

Disp. 5.a de cau. praedest.is ex parte praedestinati

[illegible] causalitate, quam nos [illegible] [illegible] habemus [illegible] nemo [illegible] oportet causalitatem [illegible] nis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] finalis, exemplaris, et efficientis moralis, [illegible] [illegible]

Dubium 1.m in quo [illegible] [illegible] [illegible] Christus causa nostrae [illegible] nis

Certum est [illegible] fuisse causam nostrae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mediator Dei, et hominum homo Christus Jesus, qui dedit semet ipsum redemptionem pro [illegible]: quare [illegible] [illegible] [illegible] difficultas in quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Communis [illegible] [illegible] [illegible] fuisse causam [illegible] [illegible]tem, exemplarem, et finalem praedestinationis nostrae: ita [illegible] in 3. dist. [illegible] 3. [illegible] 2. art. 2. in resolutione secundi dubij [illegible], [illegible] [illegible] in 1. dist. 40. q. 1. [illegible] Et quidem fuisse causam efficientem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicente, qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Jesum Christum: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Quod autem fuerit causa exemplaris, probat ex Apostolo ad Rom. 8. dicente, quos praescivit, et praedestinavit conformes fieri imagini filij sui. Et [illegible] [illegible] [illegible], quia nos sumus praedestinati [illegible] [illegible] adoptionis [illegible] [illegible] filij Dei adoptivi; [illegible] [illegible] adoptionis, [illegible] [illegible] [illegible] conformare [illegible] [illegible] [illegible] naturalis; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Christo, et [illegible] causa exemplaris nostrae [illegible] nis.
[illegible] [illegible] sit causa finalis probat [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ecclesiae, ait, [illegible] in [illegible]ficationem [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] praedestinatio nostra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numerus praedestinatorum [illegible] [illegible] [illegible] mistici corporis Christi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] membra [illegible] [illegible] praedestinati ad [illegible]

at et ab ęternō ē p̄destinatus, si separat in tpē ꝯficit, atque ita ex hoc 1º stat finaliter p̄destinatio nra ut ꝯpleamus ęstificationem corporis xpi secundum adhuc membra.

Contra Doctrinam s.ᵗⁱ Thomę obijci pōt 1º ad probandū xpm n̄ fuisse causam efficientem moralem nrę p̄destinationis, qa nra p̄destinatio ē imago xpi, sed illa n̄ fuit ex meritis proprijs, aut alienis, ergo neq. nra. patet ꝯsa, qa imago debet ꝯformari prototypo.

Rn̄. Cum d. Thoma 3. p. q. 24. art. 3. ad 2ᵘᵐ negando ꝯsam, qa n̄ oportet imaginem ꝯformari prototypo in oībus, alioquin n̄ esset ei similis duntaxat, sed esset idem prototypus; immitatur autem p̄destinatio nra xpi p̄destinationem, ut cum Glosa super Epistolam ad Rom ad illum textum, qui p̄destinatus ē. ait Aug.º supra in resolut. proximi libri Ꝯ aternalis, imago qd et nulla merita p̄cesserunt in xpo ut p̄destinaretur ad esse filium dei naturalem; ita nulla merita p̄cesserunt in nobis ut essemus filij adoptivi. Videat Aug.º qui alias similitudines adducit sup Epist. ad Rom. cap. 6. et decima nona sup illa verba, qd ergo dicimus.

Si vero dicas sic imaginem n̄ debere immitari prototypum in oībus, sed in aliquibus, quare illud aliqd, in quo nra p̄destinatio immitatur p̄destinationem xpi n̄ ē in hoc, quod n̄ esse ex meritis proprijs neq. ex alienis. Rn̄. qa tum imago n̄ eet imago, nec prototypus prototypus, nisi p̄destinatio xpi ē 1ª, et deinde nra esse ex meritis alienis, tum n̄ eet 1ª nec prototypus, si illa etiam ex alienis meritis esset, et sic nra p̄destinatio eet imago illius. Et similiter si nra p̄destinatio n̄ eet ex meritis xpi, nullatenus eet imago eius.

2º pōt obijci ad probandum xpm Dnum non fuisse causam exemplarem nrę p̄destinationis, qa exemplar p̄existit exemplato, et xpi p̄destinatio n̄ p̄existit nrę p̄destinationi qa ab ęterno nihil p̄existit.

Rn̄. neg. mam si sermo sit de prioritate durationis, qa n̄ ē opus ut exemplar p̄existat exemplato prioritate durationis, sed causalitatis, et sic p̄cessit p̄destinatio xpi nram, qa ut xpus simul cum oībus suis membris fieret p̄destinatus, tamen prius in memoriam fuit p̄destinatum ... dependentia immitationis capitis.

3º

3.º [illegible] ad [illegible] [illegible] non esse causam finalem [illegible]
[illegible] finalis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad initium [illegible]
[illegible] [illegible] incarnationem [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] descendit [illegible], et incarnatus est.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et non [illegible] Adamo [illegible] peccante: [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] Adamo [illegible]
peccante, [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Adamo [illegible]
[illegible] peccante, quamvis [illegible] [illegible]
[illegible] et notandum [illegible] Adamum, et [illegible]
[illegible] ante [illegible] peccati originalis.

[illegible] [illegible] in hoc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] efficienti [illegible] [illegible]

[illegible] ad [illegible] [illegible]
praeordinasse incarnationem Christi [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible], et gloriam omnium hominum, et non [illegible] Adamo [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] finem [illegible] efficientis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], et [illegible] Christi incarnationis [illegible] ad [illegible],
et [illegible] [illegible] ordinati ad gloriam Christi, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] praedestinationis.

[illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in definita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] praedestinationem [illegible] [illegible]
praedestinatus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

antiquorum Patrum = 2ª est sententia et vera, et defenditur ab omnibus catholicis. et p.º authoritate Apostoli 1 ad Thimot. 2. dicentis mediator Dei, et hominum homo Xpus Jesus, qui dedit semetipsum redemptionem pro omnibus. ubi Apostolus docet Xpum dedisse semetipsum in redemptionem pro omnibus universaliter; et quod aliud beneficium fuisset a Xpo tanquam a causa.

Item possent produci plurimis sacrae scripturae testimonijs, in quibus dicit Xpum fuisse mortuum pro peccatoribus mundi, et pro toto genere humano, quae legi videri possunt apud [illegible] in quodlibet [illegible] [illegible] alterum tamen.

Item docent PP. et praecipue Aug. et [illegible] quem adduxit, et sequitur [illegible] in 2. dist. 10. [illegible] in resolut. secundi [illegible] Lateranensis, qui dicunt nullum [illegible] pertinere ad spiritualem Jerusalem nisi Xpum.

Unde patet jam esse dicendum, quod omnes, qui praedestinantur, praeparantur a Deo beneficia, quibus [illegible] liberentur a massa perditionis, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beneficium, quo certissime liberantur a massa perditionis per [illegible] nisi tempore [illegible] fuerit mediator inter Deum, et [illegible] dando se redemptionem pro omnibus, ut ex [illegible]

Ad 1. Veram [illegible] objicitur causa efficiens debet praesupponi existens ante suos effectus: sed Xpus non praesupponit existens ante praedestinationem omnium praedestinatorum, cum ante Abraham, et alios antiquos non praesupponatur existens, ergo non fuit causa efficiens omnium.

R.º Aug.ʳ posse intelligi aliqua causa existens ante suos effectus: 1.º existentia exercita in proprio genere, et natura; 2.º in Dei [illegible], et in ejus [illegible]: hoc supposito dico causam efficientem physicam habere praesupponi existentem existentia exercita in proprio genere, et mensura ad suos effectus [illegible] [illegible]; non autem causam moralem meritoriam in definitam [illegible];

Xpus

Ergo autem [illegible] antiquorum PP. [illegible] o
ipso [illegible] habet [illegible] existens in proprio genere, et mensura
[illegible] in gratia [illegible]

[illegible] autem ratio [illegible], altera generalis
[illegible] morali, altera specialis pro Christo: generalis autem [illegible]
[illegible] bonum [illegible] illius [illegible]
[illegible] Rex [illegible]
[illegible] bonum [illegible] eius. Specialis autem ratio [illegible]
[illegible] gratia moralis meriti infiniti post mereri [illegible]
[illegible] tempore mereri, et meriti [illegible]
anticipationis praemij [illegible] tempore mereri
[illegible] tempore [illegible]

[illegible] anticipatio praemij [illegible]
[illegible] infiniti valoris [illegible] tribuentis [illegible]
[illegible] praevisio meritorum existentium in proprio genere, et
[illegible] moneat [illegible] ad [illegible]
[illegible] praevideantur merita sic existentia ante retributionem
[illegible] praemij, iam non est anticipatio praemij –

Ergo ad tribuentis [illegible]
[illegible] praevisionem meritorum existentium; [illegible]
[illegible] praevideantur merita existentia in proprio genere, et [illegible]
[illegible] praevideantur existentia in gratia [illegible]
[illegible] in Rege, [illegible]
[illegible] eius, [illegible] in [illegible]
[illegible] supponit existentiam meritorum
[illegible] in proprio genere; et mensura, quae [illegible]
[illegible] in [illegible] regis praescientis militem bene usurum equo, [illegible]
eo bono usu meriturum equum, et [illegible]

Sic in [illegible] gratia [illegible]
[illegible] infinitum meritorum Christi, supposuit praevisionem meritorum
Christi existentium, non in proprio genere, et mensura, quae
[illegible] antecessissent, sed in gratia praescientiae Christi [illegible]
[illegible] ex intentione merendi, et solvendi beneficium [illegible]
[illegible] anticipative –

Dub.m 2.m an ipsi fuerint [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Dub.o 3.o [illegible]

[illegible] lib. 8. [illegible] 13 [illegible] in l. dist. 43. q. 5. [illegible]

[illegible] num.o 40. [illegible]

[illegible] in 3. dist. [illegible] q. 4. art. [illegible]

[illegible]

[illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] mortuis

illuminabit te Xpus; quo illuminatio Xpti desuper venit resurrectis a mor-
tuis, [illegible] quia a mortuis resurgimus per justificationem et
[illegible] [illegible] [illegible] sic illuminabit Xpti [illegible] gratiam [illegible]
illuminatio [illegible] Xpti simpliciter. [illegible] [illegible] specialiter [illegible]
[illegible] illam [illegible] specialem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illuminat. [illegible] membra Xpti. [illegible]
[illegible] resurrectionis a mortuis [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], quae [illegible] innocentiae [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] gratia, qui in statu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] originale; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] innocentiae [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], et in hoc ordine rerum [illegible] [illegible], et salutem [illegible]
[illegible], [illegible] alterius [illegible] [illegible] [illegible] in altero ordine rerum
[illegible] naturam humanam [illegible], seu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], in statu innocentiae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] originale, et meritis Xpti. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] duos [illegible] sequentes salutem, alterum sub
[illegible], [illegible] rerum sub Xpo [illegible] [illegible] [illegible]; et [illegible]

[illegible], incarnatio [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meritis Xpti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] innocentiae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible], [illegible] pacto [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], et generalis [illegible] [illegible]
[illegible] incarnat. [illegible] [illegible], et [illegible] esse efficacem. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meritis, [illegible] posteriori; [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ex dicendis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] per [illegible] mediorum, [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] prout distinguit [illegible]
[illegible] quoad rem significatam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] quanti [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] eius [illegible] [illegible], seu [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] quanto [illegible] seu effectu [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] d[illegible] vel [illegible], ante[illegible]
[illegible] [illegible], et necessarium. [illegible]
[illegible] [illegible]ionem [illegible], quae [illegible] liberum et in [illegible] dub[illegible] [illegible]
[illegible], q[illegible] [illegible]ratio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sequentis.

[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible], [illegible]
seq[illegible] capite =

[illegible] negat [illegible] fuisse [illegible] [illegible]
[illegible] prout [illegible], [illegible] [illegible] actionem [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] fuisse [illegible]
[illegible] q. unica [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] fuisse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] justitia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ubi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuisse
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible]ionem, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], et necessari[illegible] [illegible] actione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible], et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] certe [illegible] fuisse [illegible]
quo ad [illegible], seu executionem, et [illegible] [illegible] volita, ut dixi
[illegible] dub. [illegible] = [illegible] certe [illegible] non fuisse [illegible]

divinæ voluntatis sim se obiecti, et prout in recto est. Nec ergo penitus
Voluerunt nec Caselius, et Franciscus a Xpo pro [illegible] rati, qui
Voluerunt Xpum fuisse [illegible] et electionis ad [illegible]
utq. quam liberi sit. [illegible] quia divinum proponit [illegible]
et nullam [illegible] potest habere [illegible], quia [illegible] debet [illegible]
[illegible], et sm veritatem [illegible]

Dices [illegible] fuit [illegible] meritorii [illegible]
[illegible], et tamen non [illegible]; [illegible], quia Xpo [illegible]
[illegible] existens quam [illegible] antiquis [illegible], cum [illegible]
[illegible] illis data in tempore, [illegible] non [illegible]
[illegible] in recto divinæ voluntatis.

Et [illegible] quia [illegible] in recto divinæ voluntatis
[illegible] liberum [illegible] Xpum, et [illegible] existam Xpo
[illegible] in recto divinæ voluntatis [illegible]
[illegible], quia [illegible] debere [illegible]
[illegible] liberum divinæ voluntatis, [illegible]

His suppositis [illegible] dubii procedit [illegible]
[illegible] prout dicit [illegible] divinæ voluntatis liberum [illegible] liberam [illegible]
quo [illegible] media prædestinationis ad gloriam sequendam.

Caput [illegible] resolvitur dubium [illegible]

[illegible]

Pro dubii solutione suppono [illegible]
[illegible] redimendis, et salvandis
hominibus non fuisse omnino absolutum, sed fuisse conditionatum [illegible]
[illegible], quod [illegible] voluisset acceptare [illegible]
~~[illegible]~~ generis humani [illegible]
res [illegible], atq. etiam esse Caput [illegible] totius Ecclesiæ, [illegible]
[illegible], quod ei promittebat a Patre suo conditione [illegible] morti
[illegible] in sacrificium pro redemptione generis humani

[illegible], quia [illegible]
[illegible] cum [illegible] inter [illegible], et Xpum antecessit [illegible]
[illegible] redemptionis generis humani, quo data fuit Xpo optio moriendi

[illegible]

sed moriendi, hoc pacto ut si ipse acceptasset fidei Iussionem
patris humani, et pro eo se obtulisset in sacrifitium, id accepi
ent; esse in satisfactionem pro genere humano, et daret ei
illi in premium justitiariam potestatem in oes creas, q
esset caput Ecclesie, et electorum, et longum semen filiorum
spiritualium: sin aute non acceptasset fidei Iussionem mundi
nunquam redemptum.

Probatur hanc pars ex Isaia cap. 53. ubi,
si posuerit animam suam pro peccato videbit semen longevum. Ubi
longevum semen spiritualium filiorum ponit libere Christi
patri sub Cond. onerosa mortis. Cui sonat illud XII. Joannis.
12. Nisi granum frumenti cadens in terra mortuum fuerit
ipsum solum manet, si aute mortuum fuerit multum fructum affert.

Ex his formatur ratio. nam supponunt, pro suppo-
sito mundus non erat redempturus nisi Christi morte, sed ex
fidei sestiis colligit, et docent communiter Patres; et Doctores, q
fuit relicta eius potestati, et optioni, ut constat ex Isaia 53. ubi,
oblatus est quia ipse voluit. Et id exponit D. Aug. q. de trin. cap.
... dicens, qui potuit non mori si nollet, mortuus est quia voluit.

Decreta de redimendis, et salvandis hominibus fuit omnino
absoluta, sed absolute ex parte actus, et conditionata ex parte objecti,
sub cond. quod Christus voluerit acceptare fidei Iussionem,
et se in sacrifitium offerre.

Supponendo hoc decretum de redimendis, et
predestinandis hominibus prout dicit actus divinus voluntatis, et fruitionem
... voluntate ... videbatur: ... dependentia ...
... quoad ... conditionis ... dependentia a conditione
... ab decreto de ... justitia ... originali ... posteritate
decreto in dependentia ab probatione preceptiab Adamo faciendo.
... conditio sub qua voluit ... consequi ...
... efficientem ... sacrificiati; ... generis humani.

decretum [illegible] in absoluto, et executioni mandat[ur]
Ex suppositione [illegible] [illegible] dicendum
respondendum e[st] p[rim]o [illegible] [illegible] n[on] fuisse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quoad suum [illegible]
quoad [illegible] [illegible]. Ita [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Xpi n[on] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
De hoc n[on] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Xpi Dni [illegible] [illegible] in divina [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] determinationis [illegible] Dei [illegible]
[illegible] nos. [illegible] [illegible] argumentum [illegible] [illegible]
n[on] esse causam determinationis [illegible] [illegible] Dei, quia
[illegible] sunt, [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; hoc aut[em] non habet [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Melius ergo [illegible] Dei, quia
[illegible] nostrae praedestinationis, [illegible] Dei determinatio-
nem [illegible] quoad [illegible] esse, [illegible]
[illegible], nostra praedestinatio in humanam Xpi volun-
tatem, et non in divinam esset tamen [illegible]
hoc aut[em] est falsum, quia non est [illegible] ex in-
comprehensibilibus Dei judicijs, et investigabilibus
Dei [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]
[illegible] dicendo, O altitudo divitiarum sapientiae, et sci-
entiae Dei, quam incomprehensibilia sunt judicia eius, et
investigabiles viae eius. [illegible], q[ui]s p[ri]o[r] dedit illi, [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]

2° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Christi [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] de

[illegible] [illegible] [illegible] Christo [illegible] et electos et [illegible] illorum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], quod frater [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] Christus [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] voluit Christus [illegible] [illegible], quod [illegible] [illegible] Deus,

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2°, et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] argüito [illegible] [illegible]

tre meo. [illegible] glam praedestinatorum, [illegible]

Christus [illegible] meruisse electionem [illegible] [illegible] [illegible] medio [illegible],

[illegible] meruisse [illegible] [illegible] [illegible] argüito [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], et [illegible] [illegible] [illegible];

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] quoad esse omnino [illegible], et executionem [illegible]

[illegible] Christi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnibus [illegible] et efficientia [illegible]

[illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] Christus [illegible] [illegible] satisfacere,

[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et meruit [illegible]

[illegible] meruit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] sufficientia, et [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] esse [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quoad [illegible]

[illegible] illius quoad [illegible] [illegible] [illegible] mandandum,

[illegible], [illegible] et executioni [illegible] [illegible] ex [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

a Christo Domino, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] per [illegible] in manu eius dirigetur, ubi [illegible]
[illegible] ponit [illegible] [illegible] fationis semen [illegible]
et voluntas Dni [illegible] in manu eius dirigenda [illegible]
[illegible], et [illegible] electos.
[illegible], [illegible] Xptus posuit animam suam
et satisfecit [illegible] sufficienter, et [illegible] quare [illegible]
[illegible] videbit, [illegible] laboravit anima eius videbit et saturabitur,
in [illegible] sua justificabit ipse justus servus meus multos, et
iniquitates eorum ipse portavit. Ideo dispertiam ei plurimos,
et fortium dividet spolia, [illegible] tradidit in mortem animam
suam, et hanc ob causam [illegible] postquam [illegible]
[illegible] dixit data est mihi omnis potestas in Caelo, et terra
[illegible] mortem suam, meruit [illegible] potestatem in [illegible]
creaturas.
[illegible] Deum
[illegible] esset, [illegible]
[illegible], [illegible] et [illegible]
In Adamo [illegible] et [illegible] Deus voluisset dare nobis gratiam,
[illegible] Xptus [illegible] et salvandis [illegible] esset.
Caput [illegible]
[illegible], et [illegible] num. [illegible]
[illegible] ex Apostolo ad Ephesios 1°. [illegible]
[illegible], qui benedixit nos in omni benedictione spirituali in caelestibus in
Xpto, ubi [illegible] Deum [illegible] in Xpto, [illegible]
[illegible] in mediatore, [illegible] nobis benedictio [illegible]
[illegible] scriptura, [illegible] Deum voluisse [illegible] nobis gratiam
In Adamo tanquam in capite, [illegible] illam nobis [illegible]
[illegible] Apostolus ait, sicut in Adam omnes moriuntur, ita in Xpto omnes
vivificabuntur.
Et [illegible], [illegible] Apostolus, [illegible]
navit nos in adoptionem filiorum per Iesum Xptum in ipsum secundum
propositum voluntatis suae in laudem gloriae gratiae suae, in qua gratifi-
cavit nos in dilecto filio suo, ubi Apostolus ait [illegible]
[illegible] nos per Iesum Xptum [illegible] propositum voluntatis suae, [illegible] per Iesum
Xptum nos [illegible], [illegible] fuit [illegible] propositum voluntatis suae,
[illegible] proposuit nos [illegible] gloriae gratiae suae, in qua gratificavit
nos [illegible], in dilecto filio suo, tanquam in mediatore, et [illegible]

in Deo, quod habebit [illegible] in ipso [illegible] plenitudinem temporis. Sed si [illegible] sacramentum voluntatis suae sive [illegible] quod proposuit in eo in dispensatione plenitudinis temporum instaurare omnia in Christo quae in caelis, et quae in terra sunt, ubi proposito suo ostendit, finem [illegible] quem [illegible] nobis Christus redemptorem fuisse, ut notum faceret nobis sacramentum voluntatis suae, quod praedestinavit; sed [illegible] secundum beneplacitum voluntatis, ad beneplacitum quod proposuit in eo ad dispensationem plenitudinis temporum instaurare omnia in Christo omnia, quae in [illegible] per [illegible]:

Unde Christus Salvator [illegible] optime explicat quod praedestinavit [illegible] suo beneplacito, ut in [illegible] Deum nos praedestinavit [illegible] proposito voluntatis suae, et aliunde [illegible] dicant verba illa [illegible] praedestinati ipsi Christi, et in Christo [illegible] verba illa [illegible] praedestinati [illegible] Christo, et ipsa, per Iesum Christum [illegible] nisi ex ipso Deo, [illegible] alterum, et [illegible] gratia [illegible] nisi finalem, [illegible] Dei, et Christi, [illegible] si Christum voluisset, et Christi [illegible] praedestinati in Christo, [illegible] [illegible] fuit [illegible]

Hoc ex parte explicatur bene, [illegible] et in [illegible] Deo et Christo, illis quae peculiariter gratiae [illegible] Deo debeant. Deo autem sunt debitores, quia liberaliter [illegible] proprium filium in redemptionem, [illegible] filio non pepercit, sed pro omnibus nobis tradidit illum; Christo autem quia voluntarie [illegible] pro omnibus redimendis [illegible] [illegible], et [illegible] quam [illegible] [illegible] ita onerosa [illegible] fuit mors acerba, quam [illegible] nobis maiorem [illegible] [illegible] nobis maiorem charitatem, quia maiorem [illegible] animam suam pro amicis suis =

Caput Vum [illegible]

Et astruitur ordo decretorum Dei.

Quia iam [illegible] Deum [illegible] merita Christi morte [illegible] [illegible] intelligentia futura, [illegible] antequam Deus vellit aliquorum [illegible] quod actus voluntatis Dei praedestinantis aliquos [illegible] [illegible] ex meritis Christi, [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] nobis a Deo collata sunt ex Christi

meritis, quae sunt seruiunt inuisionem ipsorum, et ad deiis de re habere potest, quod prius, quod sicut Deus voluit Christum, et eius mortem, et demerita, deinde propter Christi merita praeuisa voluit unionem bonum, ut indicant illa verba Apostoli ad Ephesios 1, qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum, per Iesum Christum in ipsum, idest propter Iesu Christi merita.

Deo rº absolute ante, ad cuius finem modo Deum voluisse Christum, et eius mortem, et merita, antequam voluerit [illegible] bonum, quia utrumque voluit simul, et eodem actu, voluit n. salutem, et [illegible] bonum in Christo, seu per Christi merita si Christus non fuisset, et ideo cum haec volitio fuerit [illegible] rationalis [illegible] Christi ex parte obiecti intellecto ex parte obiecti Christi non [illegible] tate affectante (acceptante) ficci [illegible] sub [illegible] mortis intelligitur ex parte obiecti purificata [illegible], et [illegible] volitio [illegible] illam de [illegible] mendis, et praedestinandis dolens transire in absolutam, et de [illegible] absolute velle praedestinare hoes propter [illegible] Christi et eius merita.

Quare ordo divinorum decretorum sic intelligendus, ut primo Deus voluerit omnibus [illegible] iustitiam originalem, gratiam, et gloriam in Adamo [illegible] quod ipse praeceptum observaret, et cum Adam non observasset praeceptum, ille [illegible] [illegible] salutem per Adam [illegible] est.

[illegible] praeviso peccato originali incepit alius [illegible] salutem per Christum, et [illegible] voluit [illegible] redemptorem, et propitiatorem pro toto genere humano sufficienter, et pro aliquibus efficienter, et sic intelligitur Christus praedestinatus cum omnibus suis membris ad salutem, ipseque [illegible] ut [illegible] ecclesiae, et alii fideles, et praedestinati ut membra ipsius, quae fuit absoluta ex parte actus, et conditionata ex parte obiecti, sic sub conditione mortis libere acceptanda a Christo, et huius volitionis finis ultimus fuit gloria Dei, intermedius fuit gratia Christi ut definit tridentinum, et proximus fuit salus nostra.

Postea in 2º signo praeuisa Christi acceptatione, et praeuisis ipsius meritis morte [illegible] intelligitur purificata conditione a Christo, ex parte obiecti, et Deum absolute, et ex parte subiecti voluisse salutem [illegible] bonum sufficienter, et efficienter salutem aliquorum, et aedificationem corporis Christi, quae est ecclesia et

47

xpti[?] mentis [illegible], et morte [illegible].

Ex quo fit ut

finis [illegible] volitionis xpo ut redemptori subiectiue, et ex parte actus et quo ad modum volendi necessaria [illegible] aliqua causa efficiens, et meritoria, [illegible] volitio sit omnino gratuita et ex mero dei beneplacito [illegible] [illegible] aliqua causa finalis illius volitionis [illegible] [illegible] ex parte [illegible], sit gloria dei, et bonum [illegible], quod propter gloriam dei, et xpti [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et incarnatus est. et xpti

Attamen illius voluntatis obiectiue ex parte

ex parte rei volitae, et prout erat executioni mandanda, fuit aliqua causa non solum finalis, idest efficiens, et meritoria [illegible] xpti maxime modo consumata [illegible]. Ex parte obiecti, et rei volitae non fuit omnino gratuita, et liberalis, sed ex iustitia, quia fuit [illegible] dandi salutem omnibus propter xpti [illegible]. moralis

Ex quo fit ulterius, ut ex parte rei volitae [illegible]

[illegible], et specialiter praedestinati, seu potius illorum salus sit volita propter xpti gloriam, quia [illegible], et praedestinati ut sint membra xpti, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligendalis [illegible] [illegible] ipse cum omnibus [illegible] [illegible] ab aeterno sit praedestinatus [illegible], et [illegible] ex parte rei volitae Deus ordinauit ecclesiam in aedificationem corporis xpti, ac pro [illegible] ex parte rei volitae [illegible] est ut simus membra xpti, et ideo xptus est causa finalis, et exemplaris et efficiens [illegible] [illegible].

Ex quo tandem fit ut ex parte rei volitae [illegible] [illegible] redemptio, et praedestinati ordinentur ad componendam unam ecclesiam, et ad gloriam xpti, qui est illius ecclesiae caput, et tota [illegible] ecclesia ordinatur ad gloriam dei, et tandem [illegible] [illegible] bonitatem communicandam, ex [illegible] [illegible], xptus ordinatur ad salutem [illegible], et [illegible] praedestinatorum, et [illegible] salus ordinatur ad dei gloriam, unde finis qui, seu cuius gratia diuinae volitionis ex parte actus, et modi volendi est gloria dei, xpti, et [illegible] [illegible]; finis autem cui sunt homines, xptus, et deus, ex parte autem rei volitae finis qui, seu cuius gratia est gloria xpti, et dei, et finis cui est xptus, et deus

3ª Eam dicem obiies, si nda p.º menderet a voe iri xpti quo ad sui executionem ut ablatis n mandaret executionem Scamus efficum, quid docet 3 p. q. 1. de Trinitate cap. 1. et si Verbum n incarnaret fuit alius modus polis nræ salutis. Quo iussa maiori n.º nimi ad cuius pro dicendum alium mundum nrae salutis, dicetum, q de facto est possit so lem, n tn fuisse a Deo dispositi, et ita nec esse exequendum.

Dubium 4um an Xptus fuerit Caa ellectionis aliquorum ad glam quantum ad terminationem elia liberam ~

Ex dictis dub.º pcedenti ... quo pacto actus divinæ voluntatis q e p.º fuerit xptus caa, nunc autem explicamus oportet, quo pacto fuerit caa actus, q e ellectio ad glam

Caput 1um proponuntur sententiæ et aperitur titulus —

1a sententia negat Xptum fuisse Caam ellectionis ad glam pro ut dicit actum liberum divinæ voluntatis terminatus liberæ ... quoad, sed tantum quo ad executionem ipsius, ita d. Thom. Ægid. Scotus et alii, quos retulit dub.º pcedenti p.º 1. sententia

Differunt atque isti D.D. in ista sententia explicanda, q.ª Scotus existimat actum ellectionis officacis praedestinationis ad glam, pcedere in divinæ ordinatione meritum Xpti passibilis et peccatum originale, ac proinde deputat Scotus tantum ellectionem n potuisse ee. ex merito, et meritis Xpti passibilis, quamvis n neget fuisse ex meritis Xpti impassibilis, quam non n peccante Adamo Xptum venturum impassibilem, et ex eius meritis Deum nos ellegisse officaciter praedestinatos ad glam, unde sicut tantum Xptus ut passibilis ... potuit ee. caa executionis ellectionis ad glam quantum ad decretum passibilitatis et permissionem peccati originalis intelligitur fuisse in Deo ita mentem Scoti interpretantur nos Mendoça in quodlibetis q.ª 1. scholastica n. 17. sequentibus. Rivodita q. ... defendit etiam, et ... franciscus a Xpto in 1um dist. 40. q.ª 5. §. et notandum, ubi ait esse probabile, ac q. ellectionem

Sed l. remitim in divina determinat. peccatum originale ...
Conse Egid. in Quodl. ... q. 2a art. 1o.
ut D. Thom., Egid., et alii dicunt ...
eorum, qui dicunt elegit aliquem efficaciter ... non ... quellibet in
... omne ... peccatum originale et meritum Christi intuendo ...
humanam, ... illa, ... intimant ... praecepta ... quid
... eorum ... summi ... quomodo ...
imus ... Christi, et ... dictum ille ... actus ... Christi ... fuit
secum ... executionis.
... electionis
... sicut dicit actum increatum ... voluntatis, ... refer
... dicebant ... et ... referimus ...
... a Christo ... dixi ... electionem
lectionis ... quo ad executionem ...
... coniunctum ... dicit ... praevidentia ...
... et ... quos ...
... [illegible] ... electionis efficacis ...
quo ad executionem ex meritis Christi ...
... relatum = Deinde ... actus elec
... quo ad ... quo ... aliquid increatum
... in ... dicitur 4.
in ... et ... 2.
... art. 2. et ...
... dicit ter...
... ad ... an sit quo ad
nationem liberam ad talem ... an sit quo ad
suum liberum ex meritis Christi.
Caput ... [illegible]
vi ...
... voluntatis ...
... omnino ...
... libera
... voluntate ... dicitur
... nationem liberam ad suum ... posse ... liberum
1o quo ad suum ... 2o quo ad ...
... nis, et esse absolutum, atque executioni mandari ... ex
... praevidenti

Supposito dicto 1°. Christum non fuit causa ellectionis liberæ ad gloriam, neque etiam rationis quoad suum tum esse, ita A.A. [illegible] respondet pro ex doctis Capreolus in 3um dist. 1a. q. 1a. art. 3°. ad argumentum 2um. [illegible] ubi dat ellectionem ad gloriam ordine intentionis esse priorem, quam primo [illegible]

Dices nisi dicendo explicetur error remanet ut doctores Mendoza supra [illegible] propter ex praecedenti monia scripturæ in qua dicitur nos fuisse ellectos propter Christum et in Christo, quæ ipse adducit, et nos infra adducemus.

2° probant Scotus, et alii ad ellectionem praedestinatorum intelligitur habere peccatum originale praevisum, non intelligitur dispositive, aliquem ut praedestinatis nisi post praevisum peccatum originale, quod Christus non potuit esse causa ellectionis [illegible] qua [illegible] ellectio Adami [illegible] intelligitur accepisse peccatum originale, ideoque gratia [illegible] innocentiæ fuit effectus ellectionis.

Et potest illi afferre responsio Augustini lib. 14. de civitate Cap. 23. quem refert, et sequitur Egid. in 3um dist. 20. q. 1. art. 1. § [illegible] ubi, quamvis previdebant aliquem peccatum originale futurum [illegible] quia [illegible] [illegible] non esset futura [illegible] talis generatio, et tamen intrarent numeri Adamus, et Eva, [illegible] fieret ut civitas sancta [illegible] fraudaretur a multitudine ellectorum nisi Adam peccasset, ergo peccatum [illegible] fuisse causam illius innumerabilis multitudinis ellectorum, sequitur Joannes [illegible] [illegible] magnam: [illegible] autem est absurdum, alias inciderimus in illam sententiam dicentium faciamus mala, ut veniant bona, quorum damnatio iusta est secundum Apostolum.

Et [illegible] [illegible] Augustino citato loco, quem refert Egid. sic decludit, quod si dicere absurdum est, illud potius credendum, quod [illegible] numerus quantus [illegible] illi sufficit beatissimæ civitati causatus existeret etiam si nemo peccasset, quibus verbis supponere videtur [illegible] doctor futuros esse praedestinatos, et ellectos non peccante Adamo, quo casu Christus Augustini Verbum non assumeret carnem.

Sed neque hoc verum existimo, quod causa pro peccatum

Primorum, et aliorum plures fuisse sequuturos salutem absque

Xpo ne, et non quemadmodum sequenti non videt S. Th. in 3a p.

q. 1. art. 3. duo fuerunt modi salutis, unus sub st

atu, et alius per Xptum, sub primo fuit quidem unus salutis

modus, quia natura humana fuit creata recta, et sana, et humanis

viribus sufficientibus, si Adam se constituisset in eo statu, et adim

plens praecepta sibi fuisset caritas gratia sanctificans [illegible]

[illegible] [illegible] dono supernaturale iustitiae originalis

ne gratia sanctificante [illegible] postea absque morte fuisset [illegible]

gloria, de quo aliquo dixi disp. [illegible]

Haec electio [illegible] fuit [illegible] aliquarum personarum in proprio, [illegible] quia natura fuit

creata a Deo, cum iustitia originali, ut posset [illegible] perseverare in eo

[illegible] ut Aug. docet de correptione et gratia cap. 10, et sequentibus,

et hanc electionem non fuisse [illegible] Xpi [illegible] arguit

Interrupto hoc ordine, et modo salutis per peccatum originale, incepit alius sub Xpto, in

quo elegit nos Deus ante constitutionem mundi, et haec electio

fuit magis [illegible] et subsequenter ad peccatum

originale, et merita Xpti, et ideo nullus potest salvari nisi per

Xptum, quia non est aliud nomen, sub quo oporteat nos salvos

fieri nisi [illegible] Jesu. Aug. [illegible] supponit [illegible]

electionem [illegible], et aliquam electionem stetisse

quod verum est.

[illegible] efficaciter [illegible] praedictis [illegible] Ex inscrutabilitate il

lius electionis, quia alius talis electio [illegible] refunderetur in hum

anam Xpti voluntatem, et non in solam voluntatem Dei, quod

est [illegible] tamen supra [illegible]

[illegible] scriptura, et [illegible]

[illegible] non excludunt merita Xpti, [illegible] alius

[illegible] non excludere merita Xpti in effectu solum,

et aliud, quod [illegible] electio [illegible] beat [illegible], et [illegible] tandem regum

[illegible] humanum [illegible], alias non mirarentur Apos

tolus, et doctores, nec Deus [illegible] careret, nec faceret voluntatem

Dei, [illegible] faceret voluntatem, quae est illud

Psalmi 39. in capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam. Dico 3.º Christo fuit electus cum Christo facta, in ratione causae meritoriae. Dicendi convincitur Deum dedisse electos Christo, et Christum pro his fecisse gratias Patri, quod 1.a voluntas eligendi, quo ad causam efficientem, fuit ex mera voluntate Dei, non ex meritis Christi.

2.º dico actum electionis liberum quoad absolutum per executionem manifestandum Christum fuisse causam, et probatur ex dictis, quod Deus voluit redemptionem generis humani, et salutem aliquorum sub conditione quod Christus acceptaret mortem, et hanc Christus acceptavit, et purificavit hanc conditionem, igitur fuit causa quod illa voluntas electiva fuerit absoluta, et mandaretur executioni.

Docet utraque 1.º Apostolus in capitulo ad Ephesios dicente nos fuisse electos in Christo, quo explicato electionem in statum fuisse illi pro meritorum, et ad istos pro[illegible] electionem nostram fuisse in Adamo, et collatio Justitiae originalis fuit data nobis in Adamo, ad [illegible] sequentis capitulo [illegible] sequemur.

Caput 2um solvuntur argumenta.

Dico 1.º Lambertinum, et etiam obiiciunt Eduardus, et alii [illegible] probandum electionem ad gloriam, quoad [illegible] non esse ortam ex meritis Christi, 1.º ex Apostolo [illegible] dicentis, elegit nos in ipso, in quo [illegible] in sacra scriptura significare causam meritoriam, [illegible] Chrisostomus, Ambrosius, et Theodoretus, et [illegible] ex eodem capitulo in quo gratificavit nos in dilecto filio suo, [illegible] ad [illegible] 1.º [illegible] quam [illegible] nobis in Christo, 2.º ponderant verba praecedentia quod sit Pater benedixit nos in omni benedictione spirituali in caelestibus in Christo, hoc est, [illegible] beneficia spiritualia Christi, seu ex meritis Christi, [illegible] sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, [illegible] sicut elegit nos [illegible] Christi, ita [illegible] benedixit [illegible] per illum.

Ex his infertur [illegible] executionem electionis, [illegible] electionem cum [illegible] terminati ad gloriam [illegible], et quatenus distinguitur [illegible] execut. fuisse ex meritis Christi, [illegible]

[illegible] ex Scoto Lectio [illegible] ipsi, ad [illegible]
[illegible] [illegible] dicitur in lectione 2ª [illegible] Sermone
[illegible] [illegible] electionis [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] fuit
[illegible] electionis [illegible]. Verum sicut elegit nos [illegible] ante
[illegible] [illegible] ante illam [illegible], et [illegible] electio non [illegible] fuit
[illegible] distinctionem, [illegible]
ante distinctionem mundi.

Ut [illegible] [illegible] electionem,
praedestinationem [illegible] distinguit
[illegible] ex meritis Christi posse intelligi dupliciter, 1º
[illegible] eius esse ex meritis [illegible] [illegible] ex Christi meritis, et [illegible]
[illegible] Ut electio quando [illegible] [illegible] [illegible] fuerit electionem [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] modo [illegible] Christi merita [illegible] specialiter pro
aliquorum [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] specialiter [illegible]
[illegible] Christi, [illegible] [illegible] [illegible], specialiter pro aliquibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] quasi motivum elegerit [illegible]
[illegible] praedestinatos absolute ad gratiam, et [illegible] modo dicunt [illegible] [illegible]
praedestinatos absolute ad gloriam, et [illegible] [illegible] Christi. [illegible]
[illegible] [illegible] fuisse [illegible] Christi [illegible] [illegible]
[illegible] electio quo [illegible] [illegible] [illegible] fuerit ex meritis
Christi [illegible], [illegible] ex mera dei voluntate, fuerit [illegible]
meritis Christi quo [illegible] absolute, et executioni mandanda, [illegible]
electio sit absolute [illegible] [illegible] meritorum Christi.

Hoc supposito [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] electionem [illegible] [illegible]
distinguitur ab executione eius esse ex meritis Christi [illegible] esse ex
meritis 1º modo, [illegible] 2º [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sicut, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] locum, [illegible] Pater [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] spirituali in caelestibus, [illegible] Christo, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], sicut elegit in ipso Christo ante mundi constitu-
tionem, id est electo in [illegible] [illegible] [illegible].

Quare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
melius [illegible] [illegible], [illegible], quae
magis directe significat causam meritoriam, in qua fuit facta el-
ectio, [illegible] causam meritoriam [illegible] meritis [illegible] [illegible] meritis
[illegible] esse, quare cum [illegible], quod Pater elegit nos in Christo [illegible]
quod electio quae ad [illegible] [illegible] fuerit in eo, id est in [illegible] potestate
[illegible] [illegible] dicitur, quod praedestinavit nos per [illegible] [illegible] adop-
[illegible] [illegible] electio, et praedestinatio fuerint facta absolute, et exe-
cutioni mandare.

2º obiiciunt [illegible] intelligit elegit
[illegible] praedestinatos ad gratiam [illegible] [illegible]
[illegible] originale, et Christi merita, [illegible] [illegible] electio fuit ex meri-
tis Christi quae ad [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]

sub meritis Xpti ne illis negant. = Resp. dic. anl. et. pro illud de electione, quo ad eum ee. bio. fut, et no. de electione qua ad tum suum ea, qa. ut diximus in priuate nrez sic Deus vol uit electionem abso lute post merita Xpti, ac i.o quo ad tum suum ee no ... post merita Xpti, nec ante Xpti merita ... nullum illis.

Dtrum Deum obiu... Sq. electionem Praedestinatorum Vnig reducenda ... ad voluntatem humanam Xpti tanquam in causam specialem illius, et no in voluntatem diuinam, qa. Xa. ... voluntas diuina e omnino Independens ... et ... voluntatem humanam Xpti.

Resp. do. ... tum, qa. sit electio praedestinatorum reducenda sit in voluntatem humanam Xpti tanqm in causam specialem illius ... ut reducenda est in voluntatem ... tanqm in causam ... et principalem ... principaliter, ... illa

electio ... reducenda ... humanam Xpti tanqm in causam ... cooperatiuam ... voluntas diuina fuit directa, ut ... habetur Isaiae 53.

Dubium ... an electionis efficacis ad gloriam ... electio est Xptus fuerit causa.

Electio ad gloriam ... Deum, 1o ... nefitium Dei ... illorum ... 2o ... tione eorum ... et ... electio aliquorum ... ecti ... diximus ... electio ... ad gloriam ... humana ... Xpti fuisse causam ... voluntatis ... autem inquirimus an electionis ad gloriam ... electio Xpti ...

1a. Sent. affirmatiua ... disp. 4 cap. 3 ... Xpti sect. 6a ... disp. 5 ... Aluarez ... 4 disp. ... cap. ... no. 4. Cabrera q. 24 art. 4 disp. ... 8. Cornejo art. 8 disp. Vnica, ... disp. ... 9 cap. ... quos refert, et sequitur ... Becanus ... disp. 4 ... qui existimant Deum quasi motum meritis Xpti praeuisis elegisse ad gloriam efficaciter aliquos ... alijs.

Differunt autem ... AA. qui aliquorum putant electionem ... electio e. fuisse ex meritis Xpti ... applicatis ... taxat qua applicatione praeuisa Deus quasi motus ad eligendos

ad eligendos [illegible] Dei, quos de facto elegit, [illegible]
[illegible] discriminatim, et [illegible]
motus aliquo careret [illegible] Barg. [illegible]
alii [illegible] sufficiens ad [illegible]
ectio [illegible] electio [illegible] ex meritis

Christi [illegible] fuerint applicata, Deo [illegible] electionem ut
electio est [illegible] specialis applicationis [illegible]
qua [illegible] applicavit [illegible] semper, quia appli
[illegible] electa [illegible] elegit [illegible] dicens
ut [illegible] fuerit indeterminate [illegible] motu aliquo
[illegible] determinate [illegible]

[illegible] sufficiens et [illegible] electio [illegible]
electio [illegible] specialis
[illegible] applicationis [illegible]
[illegible] defecto [illegible] veluti alcitus
[illegible] elegit [illegible] ut hos
[illegible] dimitteret [illegible] electos [illegible] determinate dimitt
teret si [illegible]
[illegible] negat [illegible]
[illegible]
[illegible] meritis [illegible] fuisse
[illegible] elegeret [illegible]
[illegible] electionis ut
[illegible] electionis [illegible] ad suum [illegible] ratio
ad suum [illegible] et alia electio quo ad suum [illegible]
tis Christi, [illegible] quo ad [illegible] executio [illegible] mandaretur; et
[illegible] electionis [illegible] quo ad suum [illegible]
Christi non fuisse causam, ita [illegible] si electionis ut electio
est Christus esset causa, esset causa cur Deus [illegible] potius, quam alii determinate [illegible]
[illegible], sed Christus non fuit causa cur Deus sit [illegible] potius, quam alii determina
[illegible] fuerit [illegible], [illegible] electionis ut electio est Christus non fuit causa; maior est certa, et
[illegible] et probationem me
[illegible] ut diximus dubio [illegible] ante [illegible]
[illegible] Christi [illegible] debat efficaciter [illegible]
determinatis potius, quam aliis, et sub [illegible] acceptationis Christi.
[illegible] electionis ut electio est [illegible]
fuerit causa quo ad suum [illegible] esse, fuit [illegible] causa [illegible]
[illegible] ut electio est [illegible] et mandaret executioni, et speci
aliter [illegible] determinate elegerat, et [illegible] efficiendi;

et

etiam, q[uia] Xptus [illegible] Voluntatis de Saluando sufficienti toti generi hu-
mano, et de saluandis aliquos efficaciter sub conditione, q[uod] ipse acceptasset mor-
tem, eam acceptauit, et exhibuit sua merita, et sic, ad executioni manda-
tur quo ad electionem efficacem aliquorum specialiter, ut dicitur ex illis ver-
bis Xpti Joannis 17. non pro mundo rogo; sed pro his, quos dedisti mihi,
ut explicat [illegible] Aug. tract. 107. in Joannem ubi illa particula non, ne-
negatiua, sed [illegible] ratiua, et sic non [illegible] idem ac tam, [illegible] scripturis p[illegible]
sim, est idem ac dicere tam pro mundo rogo, quam pro his, quos dedisti mihi;
sicut ad Rom. 9. dicitur, non est volentis, neque currentis, sed miserentis
dei [illegible]

Et alibi, misericordiam volo, non sacrificium.

Caput 2um solventis argumenta

Ad 1um [illegible] dicunt aduersarii, electi in gratia electi sint [illegible] obstricti Xpto, q[uia] electi, q[uia] electio eorum in [illegible] electio quo ad suum esse liberum, fuit ex meritis Xpti, [illegible] electi, ergo electi [illegible] gratias debent exhibere Xpto, [illegible], q[uia] si electio [illegible] est electio quo ad suum [illegible] esse non [illegible] ex meritis Xpti electi in gratia electi nullum speciale beneficium receperunt a Xpto, at [illegible] inde nec tenerentur Xpto pro eo speciales gratias exhibere.

Et [illegible] q[uia] [illegible] [illegible] q[uia] alii erant petitate electi [illegible] solam diuinam Voluntatem erat refundendum, et non in Voluntatem humanam Xp[ti], q[uia] soli Voluntati diuinae erant [illegible] electi in [illegible] electi, non voluntati humanae Xpti.

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] electio in [illegible] electio non fuit ex meritis Xpti quo ad [illegible] et [illegible] ex [illegible] electi in [illegible] electi [illegible] Xpto [illegible] electio in [illegible] electio quo ad suum esse [illegible] et efficacem fuit [illegible] ex meritis Xpti ut diximus in [illegible] [illegible] ex hoc capite electi in [illegible] electi [illegible] specialiter obstricti Xpto.

Ad [illegible] [illegible] [illegible] sermo sit [illegible] electione quo ad [illegible] suum esse, et non illud [illegible] electione quo ad esse absolutum, et efficax, [illegible] quia alii sint petitate electi in [illegible] diuinam Voluntatem sit refundendum, et non in Voluntatem [illegible] humanam, [illegible] adeo petitate electi potius, quam alii absolute esse electi, et eorum electio mandaretur executioni [illegible] Voluntatem humanam Xpti [illegible] refundenda, cum talis electio quo ad [illegible] [illegible] potestati relicta,

Et

et potuerit non acceptare pactum, et sic et sussionem generis humani, in casu nullus esset absolute electus.

Unde electi in eo quod electi specialiter sunt obligati Deo, et Christo ex diversis titulis, Deo quidem, quia ex Deo, quia ortum habuit eorum electio decreto creabili, Christo autem quia ab eo ortum habuit quod electio ut electio erat conditionata esset absoluta, et efficax, et executioni mandanda, nisi hoc Christus speciali ex pacto fuerit pactum, ut diximus in 2a Dc.

Jam hic non obici potest, si electio vel ... quae absolute efficax ... Christum ... Christus potuisse facere ut nullus a Deo electus ... sequitur, Succurrit ... in ... quod illud ..., quia sic et Christus posset frustrare specialem ... et praedestinationem, quod nemo dicendum.

Deo ..., et non ... dispensationem ... frustrare specialem ... providentiam, et praedestinationem, ... absoluta, et ... efficax ... conditionalis, et inefficax ... quae retuli ... de libertate Christi, ... non acceptaret ... mundus ... acceptationis Christi ... supponerit ... peccato ... Christus autem potuisse non acceptare mortem ... esse libere, et meritorie.

Dices Christus potuisse non acceptare mortem ... antecedenti ... et in sensu diviso non sequenti, et in sensu composito ... sufficere mea 2a Dc. ... et in sensu diviso ... potuisse non acceptare mortem ... fortasse ... acceptatione pacti ... non supponerit ... et sensu composito non acceptare mortem.

Disputatio 6a de effectibus praedestinationis

Explicatis praedestinationis causis ordo nam postulat, ut ... effectibus ... Quorum primum quod ... sit effectus praedestinationis.

Hoc dubium e alijs omittendo, q. ex eo depen
det totius disp. resolutio, lumine iaciente 2°.

Dicendo quamvis ferea, n. n. pot bene decidi qs nam sit pri effus, nisi
noverit q. requiratur ut aliqd effus prius sit, et ideo Unusquisque x. tam
qm sibi proponit definitionem effus prius asserit, l. negat hoc l. illud
ee effum prius.

Caput 1um. Oppositis sententiis nra elligitur, = et probatur = = =

... hui disp. 4. sect. 1. octo, l. novem ditiones
assignat, quadere debet effus prius, nempe ...
finis executio, et medium, quo deus assequatur super nale, gras, ...
me ... Xpti, efficax, provenient meditate ... imme. absque pre.

... disp. 3. cap. 1. assignat quatuor di
tiones nempe ... ad ... medie ... et ...
naturales ... cum effectu ad vitam aeternam ex meritis Xpti p
... alij assignant ... ditiones, ut q. sit effus Dei, qd ...
cum effu ad vitam aeternam et ... ex intentione beatitudini
... Bernard. disp. 3. dub. 1. unam tant. diti
ionem assignat, nempe ... ex intentione ad
... et ... existimat oes alias ditiones includi.

Mihi videtur ... diversitatem describendi effum
prius ex duobus capitibus oriri, 1°. ex diverso modo
... ... unusquisq. sicut describit ... describit ... effu,
... notat ... ... guare dicunt ... in ...
lectionem ... ... meritum ... effus pri
oriri ex ... voluntate efficaci= 2°. oriri ex diverso prio, quo unusq.
q. infert an aliqd oriatur l. ... apre, nam alij hoc inferunt ex
tio ..., sed ex missione, qua liberatur pris effus, et ideo dicunt
... taxat gra, qua ... deus ... ... peccato usq. ad finem
vite pri effu, ... beneficium, quo ... liber
... ... conditionis ... liberatur, nam alia benef. ...
... ... alij hoc inferunt ex ... ... gra, et ...
... dicunt ... ... esse effum pris. alij hoc inferu
nt ex ... ... et ideo dicunt ... ... ad ... ...
... imme. ... apre, et esse illius effectum.

quare mihi duo occurrunt in hac quaestione necessario decidenda. Primum est an effectus prius sit quam illud quod ordinatur ad ipsum. Secundum an possit unum aliquid ordinari in quantum immediate vel saltem mediate ad ipsum ordinetur. Si duo haec decisa sint tota difficultas decisa manebit.

Circa primum: Certe effectum prius esse illud quod ordinatur ad ipsum et ratio est manifesta, quia illud est effectus alicuius rei, quod ordinatur ad aliud, et causa est effectus, quia ordinatur; unde illud est effectus primus quod ordinatur ad ipsum, et ad quod ordinatur immediate, est effectus immediatus, et quod mediate mediatus, etsi imperfective immediatus.

Circa secundum non est ita facilis resolutio cum in eo consistat tota huius quaestionis difficultas, et ratio dubitandi est quia plures existimant electionem esse fructum aliquorum ad gloriam, et eorum ordinem, imo et totam providentiam quae est Christi ordine intentionis esse priorem quam creationem Angelorum, et hominum, et quam permissionem peccati originalis, et ante omnem providentiam rerum naturalium, quia Christus ordine intentionis est prior ut quod est perfectius, et ita primo intelligit Deum intendere ponere Christum, secundo electionem Angelorum, et hominum, tertio permittere peccatum originale, quarto intelligitur intendere creationem omnium rerum naturalium. Unde Christus alios omnia aliquo Christi intelligunt ordine ex intentione et ponunt dandi gloriam Angelis, et hominibus, et esse illorum electionis et finis effectum.

Ego tamen existimo cum communiori sententia electionem praedestinatorum supponere providentiam ordinem praedestinatorum elementorum, et aliorum etiam rerum naturalium, et creationem hominibus, et Angelis, et etiam peccati atque etiam communem providentiam ut futurum in se ipso per scientiam visionis et Christi originale praevisum, ut futurum in se ipso per scientiam visionis et Christi, et non Angelorum tantum electionem, et ordinem aliorum statum hominum, et ordinem in ordine executionis et hoc supposito supponere merita Christi praevisa ordine permissionem peccati, idque probavi disputatione 2a ex Augustino libro de dono perseverantiae ubi ait damnationem hominum, qua defacto hominis sequuntur gratiam electionem, et separationem beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, et quidem a massa damnata peccati originalis quicumque liberantur, quare supponit peccatum originale tam in executione, a quo liberantur per media praedestinationis quaecumque pertinentur.

Unde ex sup[radic]te totus ordo p[ro]videntię rerum na[tura]lium, et donorum supernaturalium p[re]visorum sub antepeccatum originale, et p[er] mo[do] ipsius peccati originalis, et p[er] Xpti excludunti a ra[ti]one effectuum, saltim immediatorum p[rae]destinationis, cum ante illam intelligantur, tam q[uo]d sola intenta, q[uam] et executioni mandata, et p[rae]visa, atq[ue] p[er] sciam visionis cognita.

Restat alia dificultas, in q[ua] electio efficax aliquorum ad gl[ori]am, et p[ro]videntia gr[ati]ę p[er] Xpm supponat p[ro]videntiam rerum naturalium creationem hominum, et Angelorum, peccatum originale, et merita Xpti ita ut q[ui]bus intelligantur in eo ordine intentionis, et executionis q[uo] electio, et p[rae]d[estinati]o absoluta electorum, tamen sit plures effectus q[ui] post omni a p[er]re, et et[iam] a p[ro]videntia d[omi]num electis, et nellectis ut f[...] et p[rae]c[...] Justificatio atq[ue] plures aliq[ue] Justificationes usq[ue] ad p[er]severantiam in gra[tia], n[isi] p[er] donum p[er]severantię distinguunt p[rae]destinati a n[on] p[rae]destinatis, quare plures existimant donum p[er]severantię d[un]taxat, et eo ra[ti]onem q[uo]d omnę esse p[ri]ni effectus, in cetera aliaq[ue] gr[ati]ę beneficia post omni, et sicuto omnium p[ro]videntia d[omi]num p[rae]destinatis, et reprobis, i[d] q[uo]d indicat Aug[ustinus] supra cum ait, p[rae]sentiam et p[rae]parationem beneficiorum dei n[on] quorumcunq[ue], d[e] corum, q[ui]bus certissime liberantur q[ui]cunq[ue] liberantur, q[uo]d itaq[ue] a meta p[rae]ditiones uos p[er]severantiam, in quo duntaxat in p[rae]sensi indicare eos p[rae]paratam omnem, q[uam] p[er] illam d[un]taxat liberantur e masa damnatur q[ui]cunq[ue] liberantur.

Ego v[ero] existimo certę colationem gr[ati]ę, et donum p[er]severantię effectus cę p[ri]ncipales, et velut immediatos p[rae]d[estinatio]nis, sic docet passim Egidius, et p[ate]r ex d[ic]to textu D. N. Augni, in sic effectus p[rae]d[estinatio]nis e beneficium gr[ati]ę, quo certissime liberati q[ui]cunq[ue] liberati a p[er]ditionis masa, et p[er] consequtionem p[ro]o[mn]ę, et p[er] p[er]severantiam in gra[tia] certissime liberantur q[ui]cunq[ue] illa [...] consequuntur certę colationem gr[ati]ę, et p[er]severantię in gra[tia] ce effectus principales p[rae]d[estinatio]nis, et sic p[ro]bat ra[ti]o dubitandi. +

Ad adhuc restat dificultas an cetera dona supernatu[ra]lia quę dantur p[rae]d[estina]to p[ro]p[te]r gl[ori]am, et p[er]severantiam in gra[tia] et post omni a p[ro]videntia d[omi]num p[ro]p[te]r, et p[ro]p[te]r ea sint effectus minus principales, et velut impertinentis [...] affirmativa, [...] dona

In xpto desuit adducunt ad vitam aeternam, ac proinde sunt media quae illius assecutionem sequi debere effectus in genere causae finalis eiusdem.

1.º quia effectus ad gratiam non supponit exe[c]utam s. intentam, praevenientem, dum non

est praedestinatis, et respondeo, quod etsi multum illa, alias non posset dari [illegible], insuper ex gratia libelo... [illegible] praevenientem [illegible] omnibus [illegible] merendo [illegible] [illegible] gratia, et [illegible], quare dicendum est Deus Unico actu [illegible] [illegible] efficaciter, et efficienti, [illegible] inefficaciter et sufficientem.

Caput 2um deducens nonnulla Corollaria

Ex dictis ditat, effectum primis esse illud, quod [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible], immediate, mediate [illegible] [illegible] est.

2.º colligitur effectum primis esse donum Dei gratuitum, [illegible] [illegible] in effectu primis de [illegible] [illegible] immediate [illegible] mediate, ex qua ex separatio gene [illegible] et [illegible] Cap. 20. de pred. [illegible] [illegible] inter [illegible] [illegible], et [illegible] ex separatio [illegible], [illegible] ipsa donatio, quare [illegible] et gratia [illegible], ut actus, et [illegible], qua [illegible] dona [illegible] donum [illegible] primis effectus

3.º colligitur effectus primis debere esse supernales [illegible] quoad substantiam, quoad modum, et [illegible] [illegible], quia [illegible] [illegible], et super [illegible] intentionem, et [illegible], et quod supra intentionem [illegible] est supernale, et late [illegible] tractatu de ente supernali.

4.º effectus primis debet cum effectu adducere ad vitam aeternam mediate s. immediate [illegible] [illegible], quia effectus primis debet esse gratia [illegible] [illegible] [illegible], ac proinde debet esse medium ad illam.

5.º effectus primis debet esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Suarez lib. [illegible] cap. 2.

num.° 5.° et. n. dicat effus primi debere ee ex meritis Xpti, negat tn debere ee ex meritis Xpti passibilis, putat n. Verbum assum- sisse carnem etiã stante Adamo n. peccante, et ideo putat tam gratiã primi Adã, et Angelorum fuisse ex meritis Xpti, sed independenter a passibilitate, et impassibilitate.

id sed doctã impugnata manet dispe praeced- enti ubi probavimus Xptum n. passibilem fuisse causam omnium effectuum praedñis, et colligitur ex dictis praeced. n.° 2.° quoniam primus effus est praeparatio beneficiorum dei in quorum g.ª Deus illorum Corpus sanctissime liberanti a massa damnatorum peccato originali cumq. liberanti, et ideo primus supponit peccatum originale, et meritis Xpti passibilis.

tandem effus primi debent omni assensui, qua praevideantur saltim in eo divino certissime liberatione a massa perditionis commo, quo sunt effus, alias n. primo n. supponeret praevisam.

Dubium 2um an adeptio gloriae, et beatitudinis sit effus principalis praedñis

Dubio praecedenti explicavimus, qnam sint effus praedñis in comuni, in hoc V.° et sequentibus explicabimus qnam sint effus praedñis in particulari, et incipiemus a collatione gloriae, et beatitudinis, et inde paulatim descendemus usque ad dona nalia, et quomodo ee praedestinati.

Caput 1um proponuntur ssae, et nostra aperitur.

1a sent. negat ita Durand. in 1um dist. 41. q. 2. certe Sira discursu 3. depnã, partim ad 4um. Omnis nostr. asserit ita ex nris Ægid. Rom. ad 8 Rom. cap. 8. lect. 7. ad illa verba quod q.° ubi ait assignantur autem communiter duo praecipui praedñis effus, videlicet infusio grãe, et adeptio gloriae, et in 1um dist. 41 principal. 2.ª q. 1. §. et ideo notandum. Gerard. Senens. sibi dem q. 1. art. 2. §. sciendum tn. Alius disp. 2 sect. 2. Bern. dub. 4. ex aliis Alarcon. disp. 4. num. 2. Carmelitani

Disp. 4. Gonzales, Arrubal. Granad. Barg. Suarez, et alii.

Different autem isti D.D. in hac re explicanda, nam aliqui putant rationem gratiae et beatitudinis esse effectum mediatum omnis gratiae, eo quod est causa mediorum efficacium ad beatitudinem et consequenter est causa ipsius beatitudinis mediata, ita Alvarez et Carmelitani.

Alii putant esse effectum immediatum et proprium destinationis, quae habet circa sola versari circa media ad beatitudinem, et circa ipsam beatitudinem. Ita Granad. Bern. Arrubal, et alii.

Inter quos adhuc est diversitas, quia aliqui dicunt beatitudinem formalem esse effectum immediatum primum non obiectivam, nam beatitudo formalis non finis primus obiectiva, sic Alb...; alii putant etiam beatitudinem obiectivam esse effectum primum, quia ingerunt primum desiderari etiam circa finem saltem in particulari, ita Bernard.

Pro dubii resolutione suppono, in ea posse esse sermonem de adeptione gloriae, idest de adeptione beatitudinis obiectivae, adeptio gloriae consistit in consequutione gloriae consummatae, quae datur in patria, et in consequutione finis gloriae illi debiti, adeptio beatitudinis consistit in consequutione Dei, vel quae fit per visionem beatam, vel alium actum, seu per fruitionem Dei; vel ego existimo cum Aegid.

Hoc supposito dico tamen est mihi adeptionem gloriae esse effectum primum, ita Aegid. et alii multa proba, et omnes A.A. citati, et probatur ex Apostolo ad Rom. 8. ubi quos praedestinavit Deus, et vocavit, et quos vocavit Deus, et iustificavit, quos autem iustificavit illos et glorificavit, ubi x.a Apost. vocatio, iustificatio, et glorificatio autem sunt expresse, ut inde sit illius effectus.

Barquez disp. 93. cap. 1. existimat ex Deo testimonio non probari glorificationem esse effectum primum, quod D. Chrisost. Hieronimus, Gregorius, Teofila, et Teodoretus interpretantur Apostolum non de gloria vitae aeternae, sed de gloria vitae praesentis, quo in hac vita ornantur, et exaltantur per destinationem, nam per illo verbo, et glorificavit, legunt, et magnificavit.

Sed ut ait noster Bernard. supra praeferenda est expositio D. Aug. lib. soliloquiorum

cap. 23. ubi illud testimonium explicat de gloria aeterna, et deinde S. S. cap. 18. ubi ait glorificavit illos. Gloria sive gloriam beatificam, quem cum nos Fulgentius lib. ad Monium[+], Anselmus, Thomas, et Aegid. ad illum locum, et glorificationem, quam adduxit Aegid. et ante eos alij ad illum locum, et

Si hanc lectionem esse praeferendam 1°. quia est in vulgata: 2°. sed sermo de magnificatione interna per aliqua dona gratuita, ut volunt P.P. ... et hoc non distinguitur a iustificatione, sed de aliqua magnificatione externa, quam praedestinati magnificantur a Deo per nominis claritatem, qualem non nulli iusti consequuntur in hac vita, ut volunt Bary., et hoc non est communis omnium praedestinatis quales esse communes illos dicit effusius dicit ex modo loquendi Apostoli, et praeterea nullus ex P.P. ... de hac 2a. magnificatione illud verbum intellexit ut advertit Suarez supra,

Deinde ad mira illa lecte. P.P. ad summum ex Apostolo, quia ut ait Aegid. ad illum locum, ut gloria tangit Deus dupliciter magnificat suos 1°. sic in praesenti eos virtutibus ampliando 2°. in futuro ipsos aeternaliter remunerando, quia remuneratio aeterna est praedestinationis effectus.

Ita ipsi dicunt quia praedestinatio et praeparatio est praeparatio gratiae in praesenti, et gloriae in futuro, ut cum Aegid. et aliis diximus dis. p. 2. dub. 1. quia non solum gratia, sed et gloria praeparatur omnibus per praedestinationem, ac proinde est effectus praedestinationis.

2°. nobis videtur adeptionem beatitudinis obiective consistentem in beatitudine formali esse effectum immediatum praedestinationis. Probant tamen idem Albus, Bernard. et D.D. communiter ex verbis excitatis verbis Apostoli, in quibus solum colligitur glorificationem esse effectum praedestinationis non beatitudinem, quia Apostolus ait illos, et glorificavit non ait illos beatificavit.

2°. Probant alii, quia praedestinatio est ad gratiam, et ad gloriam, et ipsa beatitudinis, quia praedestinatio saltem mediate est ad beatitudinis, ideo hoc modo beatitudinem esse effectum praedestinationis non est dubiam, ut bene notat Bernard. supra, quare oportet probare, quod sit effectus immediatus.

Probantque alii 3.º quod prudentia non versatur circa media, sed circa finem saltem in executione, ut libet primo quae a providentia speciali, et sic pars prudentiae versatur non circa media, sed circa finem. — Sed haec non nititur falso fundamento, nam apparet prudentiam non pertinere versari circa finem nec praecedere finem aliis virtutibus, sed potius e contra docet D. Thomas 2.2. q. 47. art. 6. Aegid. de regimine principum lib. 1. parte 2. cap. 5 ubi ait quod virtutes morales praestituunt nobis fines, ideo prudentiam cum causemus, dirigimur in fines illos, accipit autem prudentia fines a virtutibus moralibus, et ipsa ea, quae sunt ad finem recte dirigit in fines illos. — Et Cardinales supra hos D.D. intelligendus est de fine in communi, et abstracto ab omni materia non de fine in particulari, nam finem in particulari dat prudentiam virtutibus moralibus, sed hoc dato, quod sit verum, non habet locum in praesenti, quia primo non est summum versari circa finem particularem, seu intermedium sed communem, et ultimum, qui est Deus.

Melius igitur probat illa ratio ex Suario, et aliis, quod ipso eo quod sit providentia specialis versetur circa media circa finem ultimum, nam beatitudo formalis videtur non est finis, sed medium, sed tam quia ut dixi disp. 1. dubio 2. nihil creatum potest esse finis Dei operantis, 3. Ratio beatitudinem objectivam non esse effectum operis omnis, ut ait [illegible] supra, et praedictis, [illegible] cum providentia quaedam, et pars prudentiae non versatur circa finem ultimum, sed circa media, quae est praedestinatio aliquorum in finem

Caput 2um Solvuntur argumenta

1.º Contra hanc obiiciunt adversarii Augustinum de dono perseverantiae cap. 14. ubi ait praedestinationem esse praeparationem gratiae, et idem docet [illegible] cap. 10. quod praedestinatio est praeparatio gratiae — Respondeo gratiam, et beatitudinem esse etiam gratiam, quia ut ait Apostolus gratia Dei vita aeterna, et Augustinus ait [illegible] gratiam esse effectum praedestinationis, quo certissime liberantur a massa perditionis praedestinati, et nulla alia gratia certius liberantur, quam gratia, et beatitudine.

2.º obiicies primo supponit voluntatem dandi gloriam, quia gloria est effectus primus, sed alterius voluntatis praesuppositae praedestinationem — Respondeo negando antecedens, quia ut cum Aegidio, et aliis dixi disp. 2. dubio 3. primo est voluntas dandi gratiam, et gloriam.

3.º Contra hanc obicias primo quod specialiter

provi dentia, ergo, vi providentiæ grã est finis, et medii, id Beatitudo finali, et obtinere finis, quo Beatitudo est effectus finis = Resp. Beatitudinem esse finem operis, non operantis, nam hic est bonitas divina ut communicanda Creaturis Xto. Zita disp. 4. dubio 2º.

Dices Cum non sit finis quo non est, nec potest dici medium cui finis qui, ut docent communiter D.D., id Beatitudo finalis est finis quo, non Beatitudinis obtinere, quæ est finis qui, ergo Beatitudo non est medium ad illam = Resp. Beatitudinem sto sit finis quo, tamen non est finis quo non Dei prædestinantis, sed tamen Creaturæ, quæ est consequutura Beatitudinem obtinere, et mediorum per quæ est illam consequutura, quare.

Bonitas divina ut communicanda Creaturis est finis Dei operantis, quam Deus intendit, et hanc non attingit providenti, nec per se, sed supponit, Beatitudo autem finalis, gloria, et alia, quæ ad illam conducunt attingit per se quæ est medio rum præparativa, et directiva, ut dubiis sequentibus amplius dicemus.

Dubium an grã, quæ infunditur prædestinato in ultima Justificatione sit effectus prædestinationis?

Constat ex dictis dub. præcedenti Beatitudinem, etiam esse effectum principalem, et immediatum, quærimus nunc Inquiro an grã, quæ infunditur prædestinato in ultima Justificatione et perseverantia in illa, quæ est medium proximum ad gloriam sit prædestinationis effectus; negat Gabriel in 1um dist. 41. q. unica, art. 3º dub. 2º. ad 1am obiectionem, existimat non præter esse solam voluntatem dandi gloriam post prævisa merita morte consummata, idem quod docere tenentur nonnulli antiqui, quos retuli disp. præcedenti dub. 1º.

Affirmant omnes D.D. relati dub. præcedenti, et probatur ex Apost. ad Rom. 8. ibi, quos prædestinavit hos et vocavit, et quos vocavit hos et Justificavit, ubi Xto. Apostolum Justificatio omnis ab apostolo, et generali Justificatione potest intelligi specialiter Justitiae, quæ est ultima = Probatur, quod probat Xto. D. Aug. et Theologi, est prædestinatio præparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur a massa perditionis quicumque liberantur, nullo autem beneficio quæ certius liberantur prædestinati a massa omni, quam per ultimam Justificationem, qua in grã...

perseverant. Vtr. ad finem vitæ, quo dicit pnis effus compunpalis, et immediatus, principis principalior, et dicas ffa.

funtz autz Gabrielis ffum est, ut Ditat ex dictis disp. 3., et 4. utrum autz eius ffo. sit sententia digna, et an Dt loquatr tractat Bene Albis supra q. id petit. Dubitabis an gra que ir ffundit pto in Vltima Iustificate. sit pnis effus n sot, ut med ium eficaxe ad glam, id etz sim suam entitatem? ffleo affirati ue, qo. talis gia quo ad entitatem fuerit aposito Dei, quo ffposuit Deus dare ptis vitam æternam, De quo Albis.

id obiicies grá, qui tribuitr in Vltima Iustifi at. no medium eficax rei gloriæ, g. no est effus pnis, ans pr, qa. hæc grá nec Caá phica gloriæ ut ni influat in il lamp aliquam actionem phicam, nec moralis, qo. Caá moralis é illa, cui ex diná ordinat. est redenda glá, et ne ordinatio Dei De redenda glo tali grz, id Deuenda gla meritis.

ffleo nd. ans, ad cui pom dico gram Vtro q. mo esse Caam glæ phicam quem, qo. lt n influat [illegible] in eam phicam actionem, ut cum ipsa gla, quo ad entitatem, ut cum [illegible] Sanctitas, [illegible] Vtroq Ægidio Romano, et Lui tano altero purpurato, et altero pur pura di[illegible] dixi tracte. De Ente supp nali, et ratio est, m ffuam entita tem Distituit purum hoem filium adoptiuum, et quo ad suam enti tatem ipo manet, nec Deff ditr morte, id ffuitr sicut Charitas.

est etz Caá moralis, q aff illam Distituentr hoei iusti abiq. alio nouo fabore, et Iustitio missa est gla, et beatitudo xa. illud iusti autz imp petuum Viuent, et apud Deum est merces eorum, De quo plura Bernard.

Dubium 4um an Vocatio qua Vocantr Prædestinati ad Vltimam Justificationem sit effus pnis

diximus gram collatam ptis in ultima Iustifi cate. ee effum pnis, nunc autz Vlterius inquo an Vocatio, qua ptis vocantr ad talem gram sit pnis effus?

Pro pte negatiua refert Albin d. Bonauent., et Legionensis in manuscriptis. Refert Flocam in Lum Dist. 41 ad Rationes pro 1a opinione, Salviciem Ibidem q. 1. art. 3. dub. 1o q. putant Vocationes communes esse ptis, et reprobis, et ideo n ee effu ptis, q Sanc incipere a Volite gloriæ, qm deus uoluit aliqbus ptis saltim post præuisa eorum merita morte consumata, et n antea.

Communis tn Sco ita Egid. in Lum Dist. 4. 1. principali 1o q. 2a, ubi docet Vocationem esse executionem ptis, et ad 2um ait Vocationem esse electionis executionem, et pr Ex uerbis Apostoli sæpe adducitur, dicentis quos autem prædestinauit, hos et uocauit, ubi Apostolus docet Vocationem oriri a præde, et dr esse eius effum, qd saltim uerum est de Vocatione ad ultimam Justificationem.

2o pr Ex D. Aug. q distinguit duplicem Vocationem alteram efficacem, et congruenter proueniente a proposito saluandi, et aliam inefficacem, quæ non oritur a tali proposito; et pro 1um ait distingui electos a non electis, sic pater lib. de correptione et gra præcipue Cap. 9. ubi citato textu Apostoli declarat dicens, quos autem prædestinauit, hos, et Vocauit, est sm propositum, et Cap. 13. log. de reprobis ait ipsi autem Vocati dicuntur n autem electi quia est n uocantur uocatione efficaci, quæ e executio electionis, et eadem doctrinam dat q. 2a ad Simplicianum, alibi sæpe.

Et rone pr, qa illud e effus ptis, qd oritur a proposito, quo deus proposuit dare aliqbus glam, sic autem est uocatio ad Vltimam Justificationem, cum reuera conducat ad glam, g. est ptis effus. Dices cum aduersariis 1o. p Vocationem ad perseuerandum in gra distingui ptos a reprobis, q. post illam reprobi n dsequuntur glam, n autem per uocationem ad ultimam iustificationem, qa hæc pot conuenire a communi dentia communi prædestinatis, et reprobis, qa et reprobis datur hæc uocatio quamuis n detur uocatio, q uocati perseuerarent tandem in gra.

Resp. nego ante, qa et reprobis detur Vocatio, qua sufficientur, n tn datur illis ex intentione perseuerantiæ, ideoque n est talis Vocatio sm propositum sicut est in prædestinatis, ut dubio seqti amplius dicemus.

Si dubitabis an n sola hæc uocatio intrinseca, qua prædestinati Vocantur ad ultimam Justificationem,

idest extrinseca sit effectus praedestinationis? Vocatio autem extrinseca dicitur praedicatio ex
empla, et miracula, aegritudines boni, et mala eventus, quibus saepe devoti
excitantur ad pietatem. Sic illa confirmantur, et tempore dubitare
de gratia externa protectionis, qua removentur impedimenta ad gratiam
obtinendam, et gratiam conservandam, seu acquirendam.

Respondeo affirmative cum Arrubale disp. 84. q. idse
[illegible] ex S. Aug. de dono perseverantiae cap. 14.
Ubi docet praedicationes, et miracula exhiberi hominibus ad conversionem,
et denegari aliquibus, qui non sunt praedestinati, dicenti a massa perditionis,
sicut non crediderunt Tyrii, et Sidonii, qui si vidissent Christi miracula cre
derent, [illegible] doctam Aegidius in 1am p. 2. q. 1. art. 5. ad 4.

Et ratio est, quia vocatio extrinseca, et gratia externa
protectionis disponunt hominem ut recipiat intrinse
cam vocationem, et ut sequatur effectum; 3° vocatio intrinseca ut
cum Aug. et aliis ex nostris dixi tractatu de auxiliis est efficax pro
dinem ad dispositionem vocatis; et notas rationes vocationis externae,
et gratiae externae protectionis disponit magis, sic minus, quod [illegible]
removentur impedimenta ad gratiam recipiendam cum ipsa illam [illegible] permittit
daemon tentare [illegible] ut Deo cum gratia possit tentationem vin
cere, quod docet Aug. lib. 50 homiliarum homilia 23 ubi explica
ns illa verba, cui autem minus dimittitur minus diligit, sic ait, ut adult
erium non dimitteres suasor defuit, et ut [illegible] essent ego feci, adfuit
suasor non defuit locus, non defuit tempus ut non consentires ego terrui, ag
nosce ergo gratiam eius, cui debes, et quod non admisisti.

Dubium an gratia, et merita interrupta per peccatum sint effectus praedestinationis

Diximus dub. praeced. gratiam infusam praedestinatis in vita,
una cum iustificatione esse effectum praedestinationis, nunc autem ulterius inquiri
mus an gratia illis infusa in 1a, 2a, et 3a iustificatione, et postea
peccato interrupta, atque etiam merita pro tempore iustificationis patrata
ista sint effectus praedestinationis?

Pro cuius maiori intelligentia suppono [illegible]
[illegible] ex [illegible] de poenitentia,
gratiam sanctificantem, quam homo amisit per peccatum mortale reviviscere

cum cum hoc a peccato resurgit, ita ut in hac resurrectione a peccato
n. solu hoc recipiat gram correspondentem dispositioni, aut Sacra
mento, quam exempli gra. suppono ee ut duo, sed etiam cam, qm
peccato amiserat, quare si illa fit ut quatuor acquirit gram ut sex,
et licet n. desint graves theologi, q. putent n. semper reviviscere totam gram
p peccatu deperditam, sed solu quo hoc se disposuit p contritionem inten
ensiorem grâ deperdita. sed ut alii volunt p summam contritionem ti
ces inco uicentes venire, qd hoc acceptatur n. solu ad glam corresp
ondentem dispositioni, aut sacramento, sed etiam ad cam, quae corresponde
bat grae deperditae p peccatu, et licet oes conveniunt in eo qd aliquo reui
uiscat tota grâ deperdita p peccatu, qd sufficit ut prens dicultas locum habeat.

2.o Suppono cum eodem Doctore, qd quando grâ amissa p peccatu reuiuiscit p subsequentem dispositionem
n. reuiuiscere eandem numero, qualiter hoc n. pot fieri sine miraculo ad
qd fingendu nullum est fundamentu, m. ad verificanda omnia testimonia,
quibus hec reuiuiscentia p suadetur, ut restituatur grâ in ea intentione,
in qua erat antea, et superaddatur noua gratia correspondenti dispositioni
aut sacramento. His igitur suppositis inquirimus an illa grâ, et meritorum
ruptorum p peccatu, et reuiuiscentia p justificationem
sit effectus pnis.

Caput 1um p positionis assertiua elligitur
et probatur.

Prima sententia negat illam ipsam gram, quae deperditur p peccatu,
esse effectum pnis, ut 1.o collata est a deo, ita Ham. Zaniel, et alii,
quos refert dub. pti, q. volunt voluntatem dandi gram ee post pnis
ita, unde hi dicunt solum ee effectum pnis gram quae restituitur in ultima
justificatione, quae in ea efficitur, unde ulterius dicunt ordinationem
et voluntatem efficacem, a qua fuit 1.a grâ illa collata nullatenus
ad pnem, sed ad prouidentiam communem pti, et reprobis, ad prou
identiam autem specialem praedestinatorum ptinere ordinationem il
lam, a qua fit ut postea reuiuiscat grâ illa p peccatu interrupta, sicut
illam Zani explicat Basq. hic disp. 93.

2.º Sᵒ. distinguit Privilegia 1.º ablata, et per peccata interrupta rationem qualitatis, et rationem acceptationis ad gloriam ... illam sub impotentem iustitiam acceptatur ad gloriam ... potentem, suo opposito ut gratia sub ratione qualitatis non est effectum praedestinationis effectum sub ratione acceptationis, quo ... ... praedispositioni; Ita Arriaga ... discursu 3.º depr. ... cap. 40.

3.º Sᵒ. asserat gratiam, et merita interrupta per peccatum esse effectum praedestinationis, ita communiter D.D. ... ex D. Aug. lib. de correptione, et gratia cap. 13. ubi loquendo de praedestinatis ait, horum fides, quae per dilectionem operatur profecto, aut omnino non deficit, aut si qui sunt, quorum deficit reparatur antequam vita ista finiatur, et deleta, quae intercurrerat iniquitate, usque in finem perseverantia deputatur, et clarius quod ... probat ex textu ... ad Rom. 8. dicente, diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum iis, qui secundum propositum vocati sunt sancti, super quod testimonium sic ait Aug.: etenim in eo quod diligunt Deum, permanent usque in finem, et qui ad tempus inde deviant revertuntur, ut usque in finem perducant, quod in bono coeperunt —

Et ratio est, quia Deus non sunt illam gratiam, et merita, ut media efficax ad gratiam, quae est effectus praedestinationis, ista omnia ex dictis ... 1. ... quia gratia illa, et merita de facto deservirent ad gloriam, media gratia restituta in ultima iustificatione praedestinatorum quae ... media gratia restituta ... ne ... medium efficax ... ... poenitentia, ut ... ... ex utraque ... ... neque ... gratia interrupta, ... ex utraque ... ... medium efficax ... ... gratia, et merita per peccatum interrupta ...

... utrumque ... ad gratiam, quae reviviscit, ... gratia ... per peccatum debet ... causa moralis, quia ... deservirat ad gratiam, quae reviviscit ... ... medium ad gratiam, quae reviviscit; ... ... poenitentia est medium, quia est ... ... quae ... reviviscit gratiam illam interruptam per peccatum ut deserviat ad ... ..., et explicatur exemplo, ... ad disgregandum visum requiritur quantitas, et albedo, ita ut ad talem effectum necessaria sufficiat, ... quantitas ... ut deserviat ad disgregationem visus ... deserviat ... albedinem, quae est tota ratio disgregandi, ... disgrega... ... possit, nisi ... quantitas

... Sane solutionem bene impugnat ... Bernard. ... 1.º quia gratia interrupta per peccatum,

et pœnitentia nō reuiuiscentiæ gr[ati]æ, et meritorum n' [illegible] sicut
cā in ali: et fralis sicut [illegible] quantas, et [illegible] nō dirque
ratiocinatio[illegible], sed sicut cā p[er] se, et gratia [illegible], qualiter se h[abe]t grāb[illegible] corporis, quæ detinetur aliquo impedimento extrinsecō ne descendat deorsum, et remouens impedimentū illud, ut satis indicat [illegible] in verbis adductis, ac proinde sicut descensus corporis grauis nō sola cā, quæ remouet impedimentū, sed etiā grauitas corporis, imo hæc e' cā principalis per se, et quæ mouet impedimentū, est solum cā per accidens,
Ita in p[rae]senti, grā, et merita p[er] peccatū perdita sunt cā per se reuiuiscentiæ ipsorum, et pœnitentia e' cā per accidens, s[ed] remouens peccatū
q[uo]d p[er] sibet ne resurgant.

2o impugnat illam solutionem, q[ui]a si q[ui]d p[rae]parat, p[rae]parat etiā reg. grām in ultima iustificatione col
atam eē effum p[rae]d[estinati]onis, q[ui]a talis grā est inde exseu[illegible] influat in gloriam, et n' influat, et determinatur, ut cum effū influat p[er] perseuerantiam in illa usque ad mortem, et tn' [illegible], et [illegible] tenapu
tant grām in ultima iustificatione [illegible] p[rae]destinato eē medi
um eficax ad glām, et effum p[rae]d[estinati]onis, ut supra diximus.

Caput 2um solbuntur arguta.

Obiciunt aduersarii 1o grā, et merita interrupta p[er] peccatū
n' oriuntur ex uoluntate eficaci dandi glam, sed ex uoluntate
[illegible] communi p[rae]destinatis, et reprobis, g[o] n' e' effum p[rae]d[estinati]onis, [illegible],
q[ui]a ut diximus dubio 1o. effum p[rae]d[estinati]onis debet oriri ex uoluntate efficaci dan
di glam

Hoc argutū si aliq[ui]d p[ro]bat p[ro]bat etiā grām quam p[rae]destinatus accipit in ultima iustificat[ione] n' eē effum p[rae]d[estinati]onis, q[ui]a in ea
repitur [illegible] gr[ati]æ, et p[er]seuerantia in ea usq[ue] in finem uitæ, et p[er] [illegible] distinguitur illa grā a grā collata reprobis p[er] prouidentiam communem, sed p[er] 2um

Resp[onde]o g[o] n[eg]ando an[tecedens], q[ui]a l[ic]et grā, et merita p[er] peccatū interrupta
in se [illegible] potuerint oriri a prouidentia communi p[rae]destinatis, et reprobis tn' p[ro]ut de facto stant sub prouidentia, qua cum
effi [illegible] ad beatitudinem mouendo eorum, ut [illegible] p[er] se ad reuiuiscentiam eorum, n' oriuntur ex prouidentia communi, sed ex speciali uoluntate [illegible] uolitæ in ipsis ut continuatis, et coniunctis cum aliis
mediis de facto [illegible] ad uitam æternam.

2o obiciunt grā, quæ interrupitur p[er] peccatū n' [illegible]

nuari cum aliis mediis, et hinc gratia proxime comparati, quod non possumus,
sed probant etiam, quia medium ad aliquem finem debet continuari
cum aliis mediis ad illud, aliasi non duceret ad talis finis consequutionem,
ante vero probant, quia gratia per peccatum interrupta non continuatur cum gratia
consequentem Iustificationem adquisita, ut patet nec cum poenitentia, quia
inter gratiam per peccatum, et poenitentiam mediat peccatum, nec cum permissio
ne peccati, quia gratia non influit in permissione peccati ut medium ad il
lam. Ideo gratiam interruptam per peccatum non continuari cum aliis
mediis ad beatitudinem durare, continuari autem qualitate,
qua ut diximus in puatur neque quod gratia interrupta per peccatum simul cum
poenitentia sit causa ut dicto resurgat cum gratia tante. Sic tante intentioni
cum illius resurrectionis, gratia et meritorum per peccatum interrupta sint
causae reviviscentiae gratiae, et meritorum et poenitentia dicti per alieni
ut ibi diximus. Quod obiiciunt, gratia collata Adamo in statu innocen
tiae non est effectus passionis illius, quod neque gratia interrupta
per peccatum est effectus passionis aliorum bonorum, quod non est bona, quia sicut gratia alio
rum bonorum revivisit per poenitentiam, ita revivit gratia Adami, anima
passionis, quia passio Adami fuit ex meritis Christi atque adeo, omnis effectus passionis illius fuit
ex praedictis meritis, gratia vero collata Adamo in statu innocentiae non fuit ex
meritis Christi cum incarnatio, et merita Christi non intelligantur praevisa nisi
post praevisum peccatum originale.

Sunt aliqui nostri auctores ad cuius partem diversimode rent,
Admisi auctores vi detur flum quod infra latius prodo,
quare discesso auctoritate non etiam, ad cuius partem dico gratiam collatam Adamo
post peccatum originale non revixisse ex meritis auctoribus ad peccatum origi
nale, neque ex iustitiae originalis, imo neque talis originalis iu
stitia revixit, ut ego cum Egidio existimo, non neque iustitia origina
lis neque merita praecedentia peccatum originale potuerunt esse causae iustifi
cationis Adami, quia illa iustificatio proveniebat a meritis Christi, et ab
incarnatione, quod non cadit quo ad substantiam sub merito aliquo, quia
ne fuit omnino gratuita, et est omnis gratia, quae ex illa oritur, ut latius di
cam dubiis sequentibus.

at vero gratia interrupta per peccata actualia

cum iam supponat incarnationem, et merita Xpti Domini qui ia pot cadere sub merito quia per peccatum actuale interrupit, et etiam meritorum non simile dileratorum, id quod iuvante meritis Xpti

Dubium 5 an auxilia inefficacia sint effectus prędestinationis? —

Duplex solet distingui genus auxiliorum, nimirum aliud efficacia, alia inefficacia, efficacia auxilia sunt, quę cum effectu deducunt ad actus ad quem dantur, ut auxilia quę data fuerunt D. Petro ad deplorandum sua peccata. inefficacia vero auxilia sunt, quę de facto non deducunt ad actus ad quem dantur, licet habeat sufficientia ad illum causandum, ut vocationes quas sentiunt plures iustificati ad elliciendum opera bona quę de facto non elliciunt, et quas sentiunt peccatores, ut peniteant de peccato commisso, et non penitent. et de his inquit dubium, an sint effectus prędestinationis

1a. sententia negat, ita Valentia hic disputatione 2. puncto 3. Vasquez disp. 93. cap. 2. Cornelio hic disp. unica dub. 9. Villegas tractatu 3. [illegible] 15. disp. 2. cap. 2. Alvis disp. 4. sec. 2.

2a. sententia affirmat, ita Caietanus hic art. 5. et 8. Yanes, Nazarius, et alii quos refert, et sequuntur Gonsales disp. 71 sect. 2. Suares lib. 3. cap. 6. et ver Bernardinus hic dubio 3.

Mihi videtur aliqua auxilia inefficatia esse effectus prędestinationis, ita sit

2. 1a. Pro cuius intelligentia suppono cum nostro Bernardino auxilium inefficax duobus modis posse deducere ad vitam ęternam, 1o. quia etsi quod ille non consentiat, tamen sic emolit eius voluntatem, ut eam disponat ad sequentem vocationem facilius consentiat, quod sibi contigisse ait audiret D. Ambrosium divinantem fatetur D. Aug. lib. 5. Confessionum cap. 15. ubi ait sibimet sum fuisse ea, quę D. Ambros. asserebat posse defendi, et antea illa omnino absurda putaret, nec tamen ideo credidisse, deinde ad ulteriores gradus fuisse progressum, sic quod paulatim a suis erroribus recipere.

2o. pot auxilium inefficax deducere ad vitam ęternam tanquam medium, seu obiectum alicuius vocationis, efficacis post enim auxilia inefficatia in memoriam revocata esse magnam gratitudinis humilitatis, et aliorum actuum, quibus homo disponatur ad Iustificationem et beatitudinem mereatur, quod etiam fatetur D. Aug. sibi contigisse lib. 1. Confessionum cap. 11, et lib. 2. cap. 3. et lib. 3. cap. 1. et 5. et lib. 4. cap. 3.

3o. suppono vocationes inefficaces, quę aliquo ex his modis deducunt cum effectu ad beatitudinem, non posse esse a deo volitas

ex fine beatitudinis efficaciter volitae s. ad illam ordinatas, et su
oendo e ita ee no litas s. ordinatas nisi ex aliis prius dicter oppositu, utrum
est, qa qd deduit ad s. Beatitudinem, et e medium ad illam debet dixe
ee ex intentione beatitudinis s. saltim debet ad illam ee ordinatu.
exbis pt 3º cum predicto doctore, et aliis, qa aliqua auxilia
inefficatia st, que deducunt ad beatitudinem cum effu, id
que secundo deducunt ad beatitudinem oriuntur ex illa, et ad illam ordi
nantur, et ita st priui effu, qr p. sura auxilia inefficatia st priui effui =
id pot ee dicultas, an huius modi auxilia sint effus elliciti prius ab ea, an so
lu impati?
effus elliciti prius vocantur, que deni ee imme ab illa, ita
ut n dexent ee alias, impati aute dicuntur, qa alias dexent
esse p prouidentiam communem predestinatis, et reprobis, id tr ordinanti a deo
ad finem beatitudinis in predestinatis, est qo dicultas utro ex his modis au
xilia ista inefficacia sint priui effus = Resp auxilia, que deducunt, ut ma
am bonorum actuum. s. gratitudinis, humilitatis, et similium, et univer
saliter loquendo oia, que ut maa deducunt ad beatitudinem ee effum solu impe
ratos prius, et pt, qa que secundo deducunt solu deducunt occasionaliter,
et ingorere cae maali, ac proinde n st media ellecta a prae ad suum finem,
id dent ee ab alia prouidentia communi, ut contingit in bonis naa, sicut, q
ue oriuntur a prouidentia communi, et port ee maa audis, et humilitatis,
ut sic ad uitam aeternam deducen
In auxiliis v. inefficacibus, que n deducur
iunt ut maa, sd ut cae efficientes emoliendo
voluntatem ut sit disposita ad consentiendu subsequenti vocatione divell
sa auxilia s. sint extrinseca, et communia sicut libris ut predicationes,
et similia regulariter loquendo ee effus ellicitos a prouidentia communi, st
impatos a prae, si v. talia auxilia sunt intrinseca, et peculia
ria alicui psone credo regulariter loquendo eui imme et ellicitive a prae,
et rao e, qa p prouidentiam communem predestinatis, et reprobis prouid
et deus auxilia sufficientia communia utrisque quilius sec aliquando dei
peruiam aliquibus, ad consentiendu gra efficaci interiori, ut contigit B.
Nicolao de tolentino nri ordinis Dicionatori audienti, auxilia
v. intrinseca fere semp st specialia illius, cui dantur.
id adhuc e dicultas an oia auxilia inefficacia
que ut neutro ex his modis deducunt ad beatitu
dinem in predestinato sint effus sue prius?

ne

2° negant sit A. 1. 2, et probant, quia ut aliquid sit effectus
prius debet conducere aliquo modo ad vitam aeternam, et
plura auxilia inefficacia in praedestinato, quae nullo modo ad vitam aeter-
nam conducunt, quia nec conducunt voluntatem emoliendo ... ut postea
consentiat, neque excitando ad actus bonos tamquam media
ut contigit in hoc peccatore, qui in fine vitae ellicuit actum contritionis, et
statim obiit, quia tunc memoriam illius emolliant auxilia inefficatia,
nec ibi veniunt in mentem.

2° quia providentia communis praedestinatis, et reprobis dat aliquos
effectus communes utrique, qui non possunt esse nisi haec auxilia suf-
ficientia, et contrariam, quia August. pluribus in locis docet solam vocatio
nem sim propositum esse effectum prius, haec autem est vocatio efficax.

affirmant V°. A. A. 2. 3, et probant ex Apostolo ad Rom.
dicente, dilligentibus deum omnia cooperantur in bonum,
his qui secundum propositum vocati sunt sancti, ubi licet sit sermo de dilligentibus deum
quia alias sunt praedestinati, tamen a paritate rationis potest argumentum deduci, nisi hominibus
quia alias sunt praedestinati etiam auxilia insufficientia, quibus ipsi mini-
me consentiunt, cooperantur in bonum. 1. quia eos disponunt ut aliis vocationibus
consentiant. 2. quia in memoriam reducta excitant ad gratitudinem, et
dolorem, idem dicendum est de vocationibus inefficacibus, quae eisdem
praedestinatis tribuuntur ad conversionem dum sunt in statu peccati mortalis,
quia quod auxilia inefficatia tribuantur praedestinatis, ut cum effectu aliquo modo
prosint illis ad vitam aeternam, non provenit ex eo quod dilligant deum,
sed ex eo quod sunt electi.

nec Bernardinus hic media via procedit, ait enim omnia
illa auxilia non esse effectus prius substantialis, et prout ter-
minatur, et ordinat hominem ad beatitudinem essentialem, et hoc probant argu-
menta partis negativae esse tamen effectus prius prout terminatur ad aliquas
circunstantias beatitudinis essentialis, cum quo omnis beatitudo essentialis sit in si-
ngulis praedestinatis evoluta, quia praedicta auxilia, etsi non conducant aliquo
modo ad consequutionem beatitudinis conducunt tamen ut media ad actione-
m gratiarum, quam beati agunt deo pro tali beneficio, quia visa illa auxi-
lia inefficacia in verbo sunt media gratiarum actionis, et aliorum actuum,
et hoc mihi videtur verum

Dubium 7. an Bona naturalia Praedestinati
sint effectus prius?

Bonon.

Bonorum naalium ē triplex genus, m. alia sūt bona naalia moralia, ut actus virtutum adqsitarum, 2a. st
Quae naalia, et hec st in duplici diffa, m. alia ptinent ad esse individu ale suu. l. illius praedestinati, ut cplexio naalis bonum. l. malum, temperamentz corporis magis. l. minus aptz ingenium, et silm lia etc. alia vero ptinent n. ad ee individuale praedestinati, id st circumstantia illi adiacentes, ut nasci. l. mori hoc l. illo loco, et tempore, ab his parentibus in tali. l. tali serie rerum, et similes.

Q.r Cca. 1um bonorum genus dico si actu virtutum adqsitarum npost fieri se ex speciali gra, ut ego dixi cum nris Egidio, Greg.o, et aliis tractu de auxiliis, tz de virtutibus adqsitis dicendz ē eē effu pnis illarum actus.

si vo. post fieri s. gra tales actus ad huc ē dicendz eē effus pnis, et probatr, qa illi actus cducunt cum effu ad gram cseqendam. l. cservandam, et sti ad beatitudinem saltim ut cae removentes ps hibens, sīt peccatz, qa plurie si n fierent tales actus eet peccatz, qa initat pceptz, et post puisum peccatz originale deus qd dq voluit praedestinati voluit propter g cam illis efficacitr volitam

Dubities actus boni morales etsi cducant ad beatitudinem, ut cae removentes ps hibens q.do p eos adimpleti aliqd pceptz naale, qa cducunt ad cservandam gram tn q.do p eos n implētr aliqd pceptz nulo mo cducunt ad beatitudinem cum n cducant ad gram, qa n cducunt ad cam cservandam ut cae removentes ps hibens, neg.e ut dispositiones positivę, qa hę debent eē supnaales.

Fleó cum nro Bernardino in eo casu cducere ad gram removendo diciultatem, quę pot eē in exercitio talium virtutum cum obliga t, qa tales actus, aut generant habitz, aut disponunt ad illum, rae cui dispositionis mior ē dicultas in illis exercendis, et pceptis adimplendis cum urgent.

Cca. 2um bonorum genus dico 1o. bonum. l. malum temperamentz, cplexionem, et ingenium, ceteraq. huius modi qua pte ptinent ad cstitutionem individualem hui hois n eē effum pnis, et pr. qa tz ps landem puidentiam, p qm fit eē individuale ps bes tinati fiunt hec oia, eē autz individuale praedestinati fieri ps puidentiam naalem, et n eē effum pnis dicemus dub. sequenti.

2o. dico temperamentz, et alia huius modi, quatenus in

indúo et diversa deo illam diversitatem ex fini alicuius boni supnaalis dirrecentis efficaciter ad beatitudinem specialiter causante pre s. per Angelum s. mediis aliquibus actibus ipsius hois, v.g. abstinentia, aut medidicamenti alicuius virtuti ee effum pnis, et pr, quatz temperamentz n' bet illud ee diversum per providentiam naalem, sed per pnem.

dubitabis an sit effus ellicitus pnis, an imperatus? nam Bernardinus putat esse effum impatz quando mediis causis naalibus, aut Angelis causatur illa diversitas ellicitz vero quando deus causat illam diversitatem medio concursu sibi indebito, et movetur, qa quando deus causat illam diversitatem medio concursu indebito tz npot bere ee a providentia naali, sed a supnaali.

Ego vero in utroque casu puto ee effum ellicitz a pne, nam parum interest, qd diversitas temperamenti s. complexionis possit esse a providentia naali, qa n' excedit eius vires, si alias ab ea n' eet futura.

Cetera dum bonorum genus lo bem nis discurrendz e, ac de 2°. et dicendz circunstantias temporis, loci etc. si sequuntur ee individuale pdestinati n' ee effum pnis, cetera sin sequantur ee individuale illius, qd pat ex dictis.

Dubium 8. an ee substale pdestinati sit effus pdestinationis?

Esse substale pdestinati e ee pale illius dicens per mali naam humanam, et per frali existam eius extra causas, seu subsistam

Caput Ium Propositis siis negativa elligitur et pr.

Prima sa. affirat ita Scotus, Galatinus, Alvarez Campegius, Mendoça, et alii quos referunt, et sequuntur Carmelitani disp. 5. dub. Unico, q oes existimant pvidentiam grae per Xpz ee priorem providentia naali, ideoque totam pvidentiam rerum naalium ee effum providentie grae per Xpz, quare dicunt in divina intensione prius ee pdefinitz Xpz ut finem oium rerum postea electi hoes et angeli ad beatitudinem, et postea res naales, quamvis ordine executionis prius sint producte res naales, et postea supnaales, in hoc conveniunt oes citati D.D. quamvis in eadem sa. explicanda n' modicum differant.

2a. sa. negat, pro hac referuntur Alexis, Maior Ocam. Gabriel, Sotus, et alii, quos referunt,

et sequuntur ex R. P. Baig. disp. q. 3. Cap. 4. Gonçales disp. 12. sect. 1. n. 2. et alii plures, qui dicunt providentiam naturalem rerum, imo, et supernaturalem gratiae communis Angelis, et hominibus esse priorem in divina intentione, et executione providentia gratiae per Christum; dicunt n. deum prius praedifinisse totas res naturales, et Angelos, et homines ex fine Beatitudinis ipsorumque praevidisse futuros [struck] atque etiam peccatum originale omnium, antequam praedifiniret Christum, et ex eius meritis praevisis homines elligeret ad gloriam, et praedestinaret; ac proinde isti dicunt esse substantiale donum esse effectum providentiae communis Angelis, et hominibus non praevisis.

3.a sententia distinguit duplicem modum quo potest fieri donum esse substantiale praedestinati, nam aliquando producitur per actionem omnino naturalem quo ad substantiam, et quo ad modum, ut contingit regulariter, aliquando autem producitur per actionem omnino miraculosam, atque adeo supernaturalem quo ad modum, ut contingit in omnibus electis, qui oriuntur ex Sterilibus, v. oratione aliquorum, quo supposito ait haec sententia esse substantiale praedestinati, quod producitur per actionem omnino naturalem non esse effectum praevisis esse, tantum effectum praevisis esse substantiale, quod producitur per actionem miraculosam, ita Herice disp. 30. n.o 24. ubi per se refert alios.

Mihi videtur esse substantiale praedestinati non esse effectum praevisis, et probatur ex dictis hoc tractatu disp. 2. et 5., in quibus probavimus ordinem gratiae per Christum supponere praevisum, et executum ordinem naturalem rerum, quod latius probavimus disp. 2. dub. 6. estque sententia Egidii in eum dist. 41. parte 1. q. 2. et in 2um dist. 28. q. 1. art. 2, statim in principio,

et quidem hanc fuisse sanctum Aug. constat, nam ipse docet deum prius creasse hominem, et Angelos in statu innocentiae ex fine proximo videndi quid valeret eorum liberum arbitrium gratia indifferenti ornatum, et ex fine ultimo Beatitudinis, et postea praevisio peccato Originali praedifinisse Christum ut redemptorem, et ex eius meritis elligisse aliquos ad gloriam sic l. Cap. 10. de correptione et gratia, ubi ait quapropter saluberrime confitemur quod rectissime credimus deum dominumque rerum omnium, qui creavit omnia valde bona, et mala ex bonis exoritura esse praescivit et scivit magis ad suam omnipotentissimam bonitatem pertinere etiam de malis bene facere, quam mala esse non sinere sic ordinasse Angelorum hominumque vitam, ut in ea prius ostenderet quid posset eorum liberum arbitrium, deinde quid posset suae gratiae beneficium, ubi Aug. docet vitam hominum, et Angelorum ordinasse ad hunc finem, ut ostenderet prius in ea quid posset liberum eorum arbitrium, dein de quid posset suae gratiae beneficium in iis qui peccarent.

nec

nec pot reci Aug. Si loq. de ordine executionis, n. de ordine intentionis, 1.º qa Aug. loq. de ordine intentionis pat, qa loqtr de fine ad quem ordinavit creationem oium rerum et pdestinatorum, et horum vitam inqt ordinasse ad vitam æternam media grã, quæ n. eet p. Xpi, ut patuit in Angelis bonis, q. eadem grã, qua habuit Adamus, et habuerunt Angeli ma, ei Dequuti sunt glam Xº. Aug. ibidem. 2.º qa si deus pdifinituus esset Xpi hoc tn futurum erat supposito qd videret liberum arbitrium Adami casurum in peccatu Originale.

Et Dfatr, qa si ee subtale pdestinatorum eet effum pnis eet et effum meritorum Xpti, atq. Xº. hanc providentiam hoes, et Angeli d. 1.º sunt producti, et grã ornati lgerent pña, et morte Xpti ut glam Dequerentr, hoc autem e expse Dº. Aug. citato libro cap. 11. ubi ex pse affirat Adam d. 1.º Ditus fuit in Iustia Originali n. eguisse Xpti morte, sicut egent electi post peccatu Originale, illé in illis bonis, ait Aug., Xpti morte n. eguit istos a reatu hereditario, et proprio illius Agni sanguis absoluit.

2.º probo nram sam ex S. Aug. de dono pseverantiæ cap. 14. ubi loqdo depné qual hoes pdestinantr post peccatu originale ait, hæc autem p.º nihil est aliud, qm pscia et pparatio beneficiorum dei, qbus certissime liberantr qcunq. liberantr.

Ex qua dife nihilo distat ee subtale pdestinatorum n. esse effum pnis, sd alterius quæ eet Adamo n. peccante, 1.º ee subtale n. est beneficium dei speciale qd pdestinati hent in statu naæ lapsæ, de quo ibi loqtr Aug.; n. hoc speciale beneficium e sola grã ut ipse sanctus doctor explicat lib. pcedenti de pnæ S.S. cap. 5.º 2.º qa ee substantiale pdestinati esto possit n. in dqua rae diu grã, ut epistº. 105. dixit Aug.; tn n. pot dici ee speciale beneficium græ p quæ quo certissime liberantr qcunq. liberantr a masa pditionis, ut pat, et lati ut pbavi disp. 2; et 5. 3.º pr eadem sa ex vulgari textu S. Aug. epi. 95. ubi logdo de grã necessaria ad vitam æternam Dequendam ait, hanc n. ee substam pdestinati, nec hanc ee effum mortis Xpti, avertat, inqt, deus hanc falaciam a cordibus nris, ut gram ipsam, qua hoes Dti sumus dicamus, et gram Xpti, qua pdestinati sumus, Xptus. n. n. e mortuus p nobis ut hoes eemus, sd ut hoes iusti eemus, ista n. e grã p Xptum Dnum nrum, etenim Xptus n. p nullis, ut hoes deerentr, sd p impiis mortuus est, ut Iustificarentr =

Rent Suarez, Gran. et Carmelitæ d. Aug. Solum uoluis-
se xptum n̄ fuisse mortuum p̄ hōibus, ut hōes eent puri, et ut p-
derent, mortuum fuisse pro hōibus ut eent hōes iusti, et peruentr ad Beatitu-
dinem =
pa 1a qa Aug. expsse dicit xptum n̄ fuisse mortuum p̄ nullis, hōes p̄ n̄ ex
iltentibus, ut hōes eent, pa se mortuum fuisse dūtaxat p̄ impiis ut iusti fica
rentur, q.o sentit mortem xpti supposuisse hōes Creatos, seu perditos, et eo fine
fuisse passum, ut a peccato originali, quo infecti erant liberarentur =
2.a qa hęc intelligentia ueniit cum cęteris doctrinis Aug. a nobis allatis, m in
potiori testimonio dixerat finem perditionis hoīum fuisse uidere qd posset eorum li-
berum arbitrium cum grā, et postea subiungit Adamo in statu innocentię
eguisse xpti morte qd falsum eet, si eet uerad hęc solutio
4.o pr nrā s.a cum Legionensi in uariis q.o 6. cap. 10. imp
ugnando ex doctā eiusdem Aug. solutiones quę ad dicti posse-
nt his testimoniis, m si xptus passus esset ut finis p̄missionis peccati originalis ids
p̄mitteret tale peccatum eo fine ut hoīum misereretur p xptum, hoc autem ē q.a Aug. d.o
Confession. Cap. 2. dicentem, hęc certe Verior misericordia, pa n̄ in ea dellectatis con
n̄ etsi approuatur offitio Charitatis, q dolet misserum malet tributi q n̄ eē qd dolere ret.
q. germanitus misserturus est, sic n. ē maleuola Veneuolentia, qd fieri n̄ potest, pot
et illeq ueraciter, sinceriterq misereturs cupere eē misericors, ut misseceats; sentit
q.o Aug. deum, ueraciter, et sinceriter misseretis nolluisse eē peccatum Adę ut sui ho
minum misseretis p xptum, eet n. maleuola Veneuolentia x.a Aug.; qm poti
us deus malet n̄ eē qd doleret, et missereretis, et si missereris hoc ē ex suppō qd sit.
Pro his pr nrā s.a et 1.a illa, qm assignat Aug. P. impri
mis loco, qa in deo 1.o intellig.r prouidentia generalis, et uoluntas
ant. qua ex se uoluit Angelos saluari si ipsi uoluissent stare media grā, et Adam
um, et oēs hōes ab eo p naturalem generationem propagandos saluos fieri, si ipse prę
ceptum obseruaret, qm intelligatur prouidentia specialis, quę dicitur pp.o et ellectio ef
ficax aliquorum ad glam, q.o eē sub statu p̄destinatorum effectus illius prouide
ntię, et uoluntatis generalis, et n̄ potuit, dicitur eē p̄bona, qa deus n̄ potuit uelle aliq
bus glam, et uolunte ant. et generali, nisi illis uellet eē sub statu ex ui illius
prouidentię pcipue cum de facto ex ui talis prouidentię x.a Aug. n̄ fallor,
Boni Angeli consequuti fuerint glam.
ant. ē communis s.a et adeo communis, ut nec Mendoza
oppositę defensor qd libeto 1.o q.o 1. n.o 3. dicat eam n̄ ul
um s. alterum theologum, pa oēs fere unanimi dientione verissimam sense
re, et in s.o refferet pro ead. Alam, Egid., Argentinatem, et alios theologos anti
quos, q potius illam supposuerunt, qm probarunt =
solet autem probari illa communis s.a pluribus tes
timoniis scripturę, et P.P., et s.D.o his particularum
dictis, 1.o 3a p.o supponit oēs res naturales futuras, et dicitur eē sub statu p̄desti
na

natorum, et non praedestinatorum, quia supponit praescientiam, ut passim docet Aug. de praedest. S.S. quem sequuntur S. Thomas 3. p. q. 1. art. 3. Magister Sent. in sum. dist. 40. ubi omnes Scholastici Egidius pali 2. q. 2. colligiturque ex Apostolo ad Rom. 8. dicente quos praesciuit, et praedestinauit = et confirmatur quia gratuita suppo nunt naturalia, ut ait Egid. in sum dist. 28. q. 1. art. 2. et speciale supponit commune, ut ait Egid. in sum d. 41. pali 1. q. 2. primo autem est quod pars le, et prouidentia quod commune = 2º quia Xº Aug., Amb., et alios S.S. totum negotium passionis factum fuit postpositum peccatum Originale iam futurum, quia fuit factum ex meriti Christi passionis, et Christus fuit praedestinatus in remedium peccati, ita ut non veniret Adamo non peccante, ergo illa praedestinatio supponit Christi merita futura, et haec supponunt peccatum Originale futurum, et habere esse subitale praedestinatorum de 1º ad ultimum fit ut primo supponat esse subtale praedestinatorum futurum, et sic ut non sit illius causa, id est sit prouidentia communis hominum in statu innocentiae, et Angelis.

Quia negari non potest ante praedestinationem, et electionem efficacem ad gloriam esse in deo voluntatem quandam antecedentem, et generalem, qua deus vult omnes homines, et Angelos saluos fieri, et regno licet potiri, et fortunari, ut cum D. Damasceno lib. 2. de fide cap. 29. docet Mag. Sentent. in sum dist. 46., ubi S. Thomas Egid., et alii theologi, idque colligunt ex Apostolo 1. ad Timo teum 2º dicente, qui vult omnes homines saluos fieri, et in agnitionem Veritatis Veritatis Venire, hanc autem voluntatem habuisse deum ex se, et ex prima ria intentione, nullam accipiens occasionem ex peccato Originali, sicut habuit ad praedestinandam incarnationem propter quam quod constat ex tribus antecedentis, et sequentis, id docet D. Chrisost. homilia 1. in Epistolam ad Ephesios, ubi hanc voluntatem appellat primariam, et D. Damascenus supra ait, esse quoniam antecedentem, et primaria voluntas ex ipso deo manans =

His, et aliis argumentis, quibus probari solet illa communis sententia quam sumimus in antiquissimum esse oppositum, et difficilimum nre Mendoza supra nº 11. nihilominus ipse, et alii conantur illis respondere dicendo probare praedestinationem supponere prouidentiam generalem omnium rerum, et voluntatem illam communem omnibus ordine executionis dumtaxat, et in genere causae materialis, non vero absolute, quia ordine intentionis priores sunt praedestinatio et merita Christi propter prouidentia illa naturali, et peccato Originali

Sed prouidentiam generalem rerum praesupponere ad praedestinationem, et merita Christi etiam ordine intensionis probatur ex deinceps 1º nisi primo supponit praescientiam eorum, qui praedestinantur supponit eos iam futuros, et praeuisos ut tales scientia Visionis, atque inde supponitur ante talem scientiam finis propter quem fuerunt praedestinati, et cum pro illo signo non intelligantur praedestinatio, et Christi merita, quae praescientiam illam supponit, ergo fit ut prouidentia Generalis, qua habuerunt et praedestinati non solum ordine executionis, et genere causae materialis, sed etiam ordine intentionis praedestinationem, et merita Christi praeuisa praecessisse =

2º. Dpr, qa si nr̃a pr.tio fuit post peccatu Originale iam futurum, qa fuit ex meritis Xpti praevisis pro. in omni genere cae subiecti esse substale praedestinationis ium urgesl

Rñ. pro. praesentia s. Deinceps ex realitate meritorum Xpti manteqm intelligatr pro. etz in intentione Dei intellig.r ee substale non Dei in aliis futurum abs.e, g.o n est effectus praedestinationis etz in gte cae finalis, Dia est bona q aeffus ineo qd effus n pot intelligi futurus ante catm que Dei illi futuritionem, unspr, qa pio. n intelligitr intenta usq. etz intelligantr merita Xpti exhibita, et praevisia ut absolute futura nobis, et ut praesentia Deo in aeternitate, atq. adeo ordine executionis futura, in pris fuit caa meri toria n solz in g re cae finalis, sed etz in genere cae efficientis moralis nrae praedestinationis, ut pat ex dictis, g.o cum merita Xpti exercita, et praevisa supponant peccatu Originale exercitu in praevisio; et hoc esse substantiale Adami delti ad ultimum sit, ut anteqm intelligatr pio etz in intentione Dei intelligatur esse substale praedestinati futurum

Ex dictis infero 3a 3az s. 3 etz esse substale praedestinati qd p duitr pr actionem miraculosam impossie esse effectu praedestinationis in esse substales S.ti Joan. Baptiste. V.g. q pr actionem miraculosam fuit praeductus intel lig.r pro Di finitu adeo futurum ante peccatu Originale, deum in eodem signo raonis intellig.r Voluisse esse substantiale Adami, et aliorum hoium alias enim n ee inclusum in pacto de trans fundenda gra et iam n incurreret peccatu Originale, qd nefas est dicere, si autz intellig.r futurum tale esse ante peccatu Originale idem dicendu est de isto esse, ac de aliis ut constat ex dictis.

Caput 2m Solvuntur argumenta

Id 1a nram 3az obijciunt Carmelitani S. Aug. Epist.a 105. ubi explicans illud ad Rom. 9. ut secundum electionem propositu Dei maneret. secundum electionem, q.a electos facit ipse n invenit. et lib. 5. 3a Julianum ait, n electos nasci ad electos facit ipse n invenit. et lib. 5. 3a Julianum ait, n electos nasci ad utilitatem praedestinatoris

R.o ad 1m test.m Aug.m agere 3a Semipelagianos, qui volebant electionem ad gloam esse ex praevisia boni usus gras, et ideo electionem Dei invenire hoes electos, et ie quales rae bonorum operum, ... et electionem Dei n facere hoes inequales, sed invenire, et hoc impugnat S. D.or dicendo electionem Dei facere electos n invenire.

Ad 2m test.m R.o S. Aug.m n velle esse substale n electoru esse a Deo 1o praedefinitum ex intentione efficaci dandi gloam praedestinatis, sed solz n electos in reali executione nasci ad utilitatem praedestinatorum, ad hoc sufficit ut esse substale rep borum, qd alias erat futurum ex providentia generali ordinaria adeo ad utilitatem praedestinatorum

2o. obijciunt substale praedestinati pot cadere sub pra.ne tanqm verus effectus illius, et est valde dignum, ut cadat, idq. cedit in maximas Xpti gloam, et electorum, g.o debz e de facto cadere, et ee praedestinationis effectum

Prima pars antis, ing.ª e dicultas probant, qa nulla est repugnantia in eo qd Deus Vho, et eodem actu Voluerit Idere praedestinatos, ad hoc ut Isequantur salutem g tiam = Et Ifratur, qa qd Deus Voluit Idere praedestinatos non Voluit illos pp ptr aliquem finem naalem, sed pp ptr aliquem finem Supra naturalem, g eodem actu, quo Voluit illos Voluit eorum beatitudinem supnalem = R.º pote esse esse substalem praedestinationum esse effectum prnis in alio ordine rerum, n tn in isto, in quo Voluit praedestinationem bonorum ex meritis Xpti praevisis n solu in intensione, et ut caa finali, sed etiam in executione, quare loq.do de hoc ordine rerum negandum est ans quo ad 1am pte ejus probationem d.º nullam ee repugnantiam in eo qd Deus eodem actu Voluerit Idere praedestinatos ad hoc ut Isequantur Vitam g tiam, et ita esse de facto Volitum adeo n solu ptr salutem g tiam Volitam efficaciter ex meritis Xpti, sed Volitam efficaciter quatus e ex se Vate generali, qua Voluit oibus hoibus et Angelis gloam pu.a generali oibus Imunis, ut diximus disp. qua ... esse substalem praedestinatorum n esse effectum prnis, et providentia specialis solis praedestinatis, q. est effectus pu Imunis, que sup ponitur ex quo ... ad Ifinem.

3.º objiciunt aly generatio Unius n pot ee, et de facto est effectus prnis alterius, g multo melius pot ee effectus prnis ipsius geniti. Dia V.de bona ans pr in B. V. Maria, cuis generatio fuit effectus praedest.is Xpti, cum fuerit medium ad executionem ipsius =

R.º neg. ans, ad cuis probationem dico generatem naalem V.is M.is n fuisse effectum praedest.is Xpti, sed providentiae Imunis, qua deus Voluit ctis hoes creare anteq.m praevideret peccatum Originale, et antequam praedefiniret Xptum, cum hoc tn stat generationem spiritualem B. Virginis ee ex meritis Xpti, qa deus si Voluit Imuni care Iustitiam Originalem oibus hoibus et etiam B. Virgini Adam si cepta observaret, quare purificata Iditione, s. praeviso peccato Adami intelligitr ex pte obti exempta B. Vig.e M.a a peccato Originali ex meritis Xpti, nam purificata Iditione, decretum Iditionatum transit in absolutum, s. de hoc Late egi ... de Incarnat. =

Dubium 9.m an permissio peccati, quae fit a Praedestinatis sit effectus praedestinat.is eorum?

Caput 1.um quid sit permissio explicatr, & sententiae referuntr.

Ad explanationem huius dificultatis, quae gravissima e, opus erit prius explicare quid sit permissio peccati; et abstraendo ab oibus Opinionibus, dico permissionem peccati aliam ee activam, et aliam passivam; prima Consistit in Volitione Dei, qua vult conferre creae, q. praeceptum urget, oia ea principia, quae requiruntr ex p.te actus primi ut censeatr ipsam libere posse operari, addicta Volutione Subtrahendi illa cumque sciat Deus

operaturam voluntatem infallibiliter; velut uno dicam verbo, permissio activa peccati consistit in volitione substrahendi auxilij effax, et conferendi suffiens, quando urget præceptum, et hac voluntas Dei dicitur permissiua peccati, quia Deus quatenus est exre vult honestæ operaoæ, atque adeo obtum directum illius volitionis est auxium, effcium quia relinquit hoem in manu consilij sui et si vnum vellit, aliud permittit vtut in peccatum labatr: ex his constat permissionem passivæ peccati consistere in ipsamet carea auxilij efficacis, et collatione sufficientis ad præceptum adimplendæ; quærimus .n. an Deus ex affectu gloriæ eligat aliquando carēam, seu subtractionæ auxilij efficacis, et sufficientis collationem. —

Prima sntia negat permissionæ pecci in aliquo ex prædestinatis ēē effum prædestinationis eorum, sequr hanc sntiam Vazquez inpræsenti disp. 95. c. 7. Arrubal, et alij, quorum fundamenta postea refferam, et solutioni adhibebo. —

Secunda sntia duo assert, tum defacto, et delege ordinaria repugnare permissionæ pecci ēē effum prædestinationis, posse inde pōa absoluta, ita enim ciis tract. 5. disp. 3. cap. 6. cui subscribit Alacon tract. 4. disp. 4. cp. 5. pro cuius sntiæ explicatione animaduertendæ ē 1a hanc sntiam 2r innotescere posse prædestinato pecci ppij permissionæ, primo per rebelaoæ futuræ ipsi factæ, antequæ in peccatæ cadat, sicut reuelauit Xptus Dnus Petro negaoæ futuræ; 2o pot illi innotescere peragnitioæ pecci commissi, namqui scit peccauisse, scit quidæ Deum permisisse illi peccatæ, quo supposito aiunt Aut permissionæ primo mō cognitæ posse ē effum prædestinationis, quia si Deus revelet ante lapsæ alicui æternæ suæ voluntatis decræ, quo permitere voluit illius in tempore futurum peccæ posset hic ex illa reuelatione sic facta, magnam sibi exuere spcialæ perfectionæ, uel Deuæ amando hac ocaoe, uel sua cognoscendo vilitatæ ergo pot Deus permissionæ hoc mo reuelatam eligere tamqm medicem ad prædestinaoem cōa pt, qr quæ conducunt ad æternæ vitam uel, me, uel imma, eligibilia st ad hunc finæ si nullæ involuant imperfectionæ; Verumq. agnitio permissionis pecci ante lapsum nobis nāliter impossis ē, siquidæ nulla ē cāa nālis, quæ nos ducere possit in cognitiæ decri permittentis peccæ anteqam committatr, aiunt isti Authores permissionæ sic notæ solum de pōa absoluta posse ēē effum prædestinacis, at vero permissionæ nāliter nobis notæ, nimirum postquam peccauimus n ēē effum prædestinationis sic pbat Ericius, et sui AA: permissio pecci n pot afferre prædestinato speciale emolumentæ, nisi sibi nota sit atqui n ē illi nota reimlegem hordinariæ nisi per peccatæ, ergo si emolumentæ nisi sibi nota sit, ad quit speciale includit cognitio permissionis perse erit media

Cognis pecci, et medio ipso peccato tamquam obto, ex quo dicimus in notitiam permissionis; ergo non pot Deus dum legem ordinariam eligere permissionem peccati ex intione perfectionis spualis nisi volendo peccatum, ergo cum hoc repugnet, fas non est dicere permissionem peccati dum legem ordinariam esse effum predestinacis =

Tertia sntia, censet permissionem peccati ex fine penitentiae non ee effum predestinationis, qa non potest amari antea poenitentia, quin ametur peccum, saltem virtualiter q. dco repugnat; esse tn effum predestinacis si fiat ex affectu humilitatis, qa post peccatum humiliter quis resurgit, humilitas a. non connectitur essaliter cum pecco sicut penia qa pot quis humiliari attenta fragilitate suae naturae cumpotestate peccandi; et aiunt isti actum posse humilitatem resurgere ex torpore, et dificultate quam qui sentit in vincenda tentatione, quia humilitatis actus non supponit peccum, imo supponit victoriam de tentatione, licet cum dificultate partam, ita suarez lib. 3. cp. 8. et alij =

Quarta et ultima sntia absolute asserit permissionem pecci in oibus electis esse effum predestinacis, haec est fere oium thomistarum, qui immo eam defensandi non conveniunt nam alij vero non ex poenitentia pre volita, sed ex humilitate pre inventa uel ex alio fine, quin dicet variam connexionem cum peccato =

Caput. 2um.

Prima Conclusio, permisio peccati est in electis effectus predestinationis eorum.

Probo conclusionem; Deus pot permittere pecatum propter aliqd bonum spuale ipsius predestinati conducens ad vitam eternam, ergo pot permittere illud ex intenti. vitae eternae, ergo pot ee effus predestinacis, haec. 2a conseqa pt ex ipsis dictis, prima etiam, qa eo ipso quod Deus pot permittere peccum ex intione alicuius conducentis ad vitam eternam, pot illud permitere ex intenti. vitae eternae ergo &c. Ad probaoem igitur antis tota devoluitur diffas, q. quidem pro testijs sanctorum patrum, sumsit ad Rom. 8. diligentibus Deum oia Cooperantur in bonum; quod testum explans D. Aug. lib. de Correcte et gratia. cp. 9. sic ait, talibus Deus diligentibus cum oia cooperantur in bonum, usq a Deo prorsus omnia, ut etiam siqui eorum debiant, et exorbitant, etiam hoc ipsum eis faciat proficere in bonum, qa humiliores recedunt, atque doctiores; ergo quando Deus permittit electos in peccum prolabi est ex intione humilitatis, et docibilitatis, ergo ex intioe alicuius ad vitam eternam conducentis nam humilitas est actus ad id conducit. =

Secundum testium sit ex Psalmo 29 ubi regius vates alloquens Deo; sic ait: avertisti faciem tuam a me, et factus sum conturbatus; et explanans per Aug. hunc locum lib de nat et grat. cp. 14. sic fatur: dixerat enim in abundantia sua non movebor in æternum, et sibi tribuebat, quod a dno habebat, quare ostendendum ei fuerat unde haberet, ut reciperet humilis quod superbus amiserat; ergo iuxta D. Augustinum Deus avertit fatiem suam a Davidi id est, ei suam gratiam denegavit, et peccatum permisit, ut esset D. eius superbiam conturbatio illa medicionalis, ut resurgeret humilis, et cautior; et quidem hæc doctrina de Deo permittente peccatum propter bonum spirituale eius cui permittit, passim invenitur apud D. Augustinum; nam præter relata testia idem dot lib. 14. de Civitate Dei cap. 13 ibi audeo dicere superbis esse utile cadere in aliquod peccatum, unde sibi displiceant: Omitto alia testimonia, quæ videri possunt apud autores nostros =

Devenio ad alios P.P. hanc veritatem testificantes, et sit 1us D. Bernardus serm. 54. in Cantic. ubi ait Deum aliquando subtrahere, vel trahere gratiam electis, ne in superbiam efferantur, et statim subdit, est ergo utilis subtractio gratiæ ad ipsum finem gratiæ, vel ut perseverantia in ipsa certior sit, velut quod uno modo impediri videtur alia via magis augeatur =

Secundus Pater sit D. Damascenus 2 de fide cap. 19. ibi; sinit suis perbus in strupum incidere, ut per huiusmodi lapsum imbecillitatem suam cognoscat, et humiliter fiat: et cp. 20. Deus aliquando vult permittere peccatum propter gloriam suam aliquando vero propter bonum aliorum, sæpe propter bonum ipsius peccatoris; ubi sermo est de bono spirituali, non de temporali, quia indignum esset Deo permittere malum spirituale propter bonum temporale alicuius 3us Pater sit diagnoscentes humilitatur, et convertantur. =

His testibus duplex potest adhiberi solutio, prima est Vazquez, et dicit Scripturam, et P.P. loqui iuxta morem, et modum vulgarem, quo eventus alicuius rei explicatur, ac si esset finis primario intentus illius; unde inquit, per particulam illam ut indicari eventum, sed præscribi finis, quia ex peccatis cautiores resurgunt plures, et superbia frenatur; et sic humilitas, et cautio erit eventus ex peccato ortus occasionaliter, non tamen finis permissionis peccati; quia rade D. Petrus loquens de Iuda dixit laqueo se suspendisse ut abiret in locum suum; cum tamen Iudas id non fecerit amore pœnarum

eo demum modo, ait Vasquez permisit Deus peccatum, non quia revera intendebat bona illa, sed sciens ex permissione peccati infallibiliter illa bona secutura, peccatum permisit. =

Confirmat, et putat bene solutionem ex S. Aug.o 10. de genes. ad lit. cap. 22 Ubi, cum sitet, quare Deus creavit demonem, quem presciebat fore malum? ret non quia ipsum malum condidit sed quia cum sciret eum ad hoc propria voluntate malum futurum ex bonis noceret, creavit eum ad hoc ut de illo Dominus ipse prodesset; que verba S. Aug. sic expressit Vasq. Creavit demonem quem sciebat aptum fore ut tentaret homines, non ex fine tentationis, sed quasi ex comitante, nimirum volendo creare illum, de quo sciebat aptum esse ad exercitandos iustos, decernens, per alliam voluntatem quod sancti proficerent ex eius tentatione. =

Verum hac solutio suspendere visit, 1.o quia quotiescumque scripturam et S.S. Patres aliquo in modo explare posumus in propria significatione non est cur ad alienam fugiamus, et ipsorum locutionem ad sensum impropriam detorquemus; ad nullum sequi in modum ex eo quod predicta testia scripture, et Patrum insignificatione propria accipiantur, ut arborum solutio demostravit, ergo etc. 2.o si semel aut iterum solum inveneretur hic modus loquendi in sacris litteris, et Patribus posset eas interpretatio sustineri, ceterum tam constans Scripture, et Patrum locutio aliquid aliud preter eventum indicat; alias eo modo omnia que afferuntur de adventu Christi in remedium peccati originalis de eventu posent explari; S.S. namque in subsidium nostre sententie adducti intendebant finem permissionis asignare, ut dilat ex ipsorum testimoniis, et dictis, ergo perperam exponuntur de eventu ex permissione sequuto, et non de fine ipsius permissionis. =

Secundum fundamentum pro nostra sententia a ratione petitum, sic conficio; permissio peccati conducit de facto ad gloriam, datur a Deo ex sua tali conducentia ex amore gloriae creaturae que pot a voluntate speciali erga predestinatos, ergo est effectus predestinationis; consequentia, est certa si per causas conducentes petitas ad effectum predestinationis; antecedens probo, in primis conducit, quia vel est occasio humilitatis, vel ferbentissime contritionis, vel aliorum actuum, hi autem actus in beatitudinem influunt, ergo etiam permissio saltem remote, et mediate que conducentie sufficiens est ad effectum predestinationis; datur etiam ex sua tali conducentia sufficiens est, quia Deus bene novit, si Petrus in hoc peccatum incidat, postea conteretur, et in gratia decedet maiori cum merito, quam sin peccaset: deinque quod permissio peccati posit esse amore gloriae, et ex voluntate speciali erga predestinatos sic ostendo primo quidquid conducit ad aliquem finem potest ex

in

in intentione, talis finis præparari et amari si amabilis sit, sed permissio pecci conducit ad gloriam, et est a Deo amabili, ergo pot amari, et præparari a Deo ex amore, et in ratione gloriæ; et ex consequenti ex volunt. speciali erga prædestinatos. =

Confirm. 2.do Deus permittit peccatum propter aliquem finem permittit, tum quia Deus quidquid vult propter aliquem finem vult, tum etiam quia permissio pecci est effectus quidem divinæ, quæ est ordinatio medium ad finem præintentum, ergo permissio pecci amabilis est a Deo in ordine ad aliquem finem ad quem conducit. sed conducit ad finem gloriæ, ergo amari potest, et præparari a Deo in ordine ad illius consequutionem ergo de facto ita amatur et præparatur, præt hac causa, quia id valde conducit ad ostensionem amoris divini erga electos. Maior dificultas reperitur in indagatione huius quæstionis. in intellectu in sensu nostræ 2.æ conclusionis; pro cuius explicatione sit caput 3.um =

Caput 3.um

2.a Conclusio

Permissio peccati est in electis effectus prædestinationis ex præintenta pænitentiâ.

Hæc conc. Divus est apud Thomas, et etiam apud alios, pro cuius explicatione, et probatione noto 1.o quod sicut ex vi intentionis efficacis alicuius finis non determinatur voluntas nisi ad medium necessarium, et essentiale sine quo non est possibilis finis consequutio, ita neque determinatur nisi ad eam volitionem medij sine quâ medium non erit; ratio est manifesta, quia intentio efficax finis tantum habet determinare efficaciter ad productionem finis, ac proinde ad ea, quæ omnino necessaria sunt ad finis productionem, ergo sicut quando sunt plura media, quorum quodlibet potest causare finem, finis ad nullum illorum determinare necessitat, ita similiter quod 2.do respectu unici medij, et essentialiter requisiti sunt plures volitiones possibiles, intentio efficax finis non determinabit ad aliquam earum determinate in singulari, sed intendens finem poterit hanc vel illam volitionem circa tale medium habere. =

Noto 2.o ad hoc ut peccatum sit de facto non esse necessariam volitionem positivam, quâ Deus amet peccatum, sed tantum volitionem permissivam illius, nam posita permissione pecci ex parte divinæ voluntatis certum est, et infalibile nos peccaturos, sicut certum, et infalibile est voluntatem creatam cum solo auxilio sufficienti, et denegato efficaci non bene operaturam. =

His ita prænotatis pro establitione conc.is evertendo præcipuum adversariorum fundamentum in hunc modum; nullam involuit contradictionem, quod permissio pecci eligatur ad consequutionem gloriæ ex affectu pænitentiæ, absolutam, et eficaciter intentam ante prævisionem pecci; ita ut Deus ex intentione conferendi gloriam Petro eligat opera supernaturalia, et inter alia eligat etiam pænitentiam, quæ re ipsâ, et in executione dari non pot sine pecco, cum sit animi dolor de pecco commisso cum proposito non peccandi de cætero, ut deffinit tridentinum; ergo dicendum est Deum de facto elegisse permissionem pecci ex pænitentia, quia absolute et efficaciter intentam causa fuit,

qa permissio pecci Oducit ad penitentiã, et sic pot amari à Deo ex intioe allius, si in hoc nulla apparuerit repugnãa, aut Oª dicho; ans in quo pondus dificultatis Osistit p. intio effax pænitentiæ essaliter Onexã cum pecco n infert in Deo etiã amorẽ Virtualẽ ipsiũ pecci cum quo Onectitr, et sine quo eẽ nequit pænitentia, ergo nulla ẽ implicaõ in eo, quod Deus vellit pæniteam ante perquisitionẽ peccati et ex intioe pænitentiæ eligat permissionẽ pecci; hac coa ẽ certa, qa adversarij huiusq nullam excogitarũ solutionẽ nrẽ Opinioni, nisi qd intio effax pænitentiæ nario inferret in Deo amorẽ, Virtualẽ saltem peccati. =

In pp baoe antis stat totũ robur nri discursũ, et stiũ, p ergo; intio effax finis solum Otinet, infert, aut ẽ Virtualis amor eorũ, quæ naria st ad existiã, et adeptionẽ finis, q. n pot apponi nisi per amorẽ, et Volitionẽ ipsorũ sed ad existentiã, et adeptionẽ pænitentiæ, quæ n pot Oparari nisi per peccũ et ad existeam ipsiũ peccati n ẽ nariũ amor Dinus ad peccũ tratus, sd solum ad eiũ permissionẽ, ergo intio pænitentiæ ante peccaperquisitum n ẽ amor Virtualis pecci, neq infert in Deo amorẽ fralem illiũ; mior huiũ raciois stat, qa quidquid in Ocludit intio effax finis includit quæ necessarium ẽ ut intio ipsa ad effum perveniat; mior etiam ẽ certa, qa ad existentiã, et adeptionẽ pænitentiæ, quæ n pot Oparari nisi per peccũ sufficit Voluntas illiũ sbti, quo posito infalibiliter sequitr peccũ, sd Voluntas permittendi peccũ talis, nam posita permissione ex p. Dei infalibiliter ẽ peccũ extiturũ, ergo ex vi intionis pænitentiæ, quæ cum pecco nario Onectitr n tenetr Deus velle, aut caã re peccũ, sd solũ velle, et caare permissionẽ illiũ, quã posita infalibiliter erit peccũ, et pænitentia de illo. =

Explicatr et Ofirmr. ex hiis quæ in humanis videmus Otingere pot n. princeps permittere peccũ ppter aliquẽ finẽ bonũ, qui n pot comparari nisi seguto pecco, n amando, seu appetendo ipsum peccũ, quod licite n pot amare aut appetere, ergo Siliter Deus poterit permittere peccũ ppter bonũ penitentiæ, quod n pot Oparari nisi sequto pecco n amando aut appetendo ipsum peccũ, quod. n solũ n pot licite velle sd absolute n pot velle: ans constat in Principe permittente lupanaria ad vitanda adulteria, et in castũ, qui finis n pot Oparari nisi sequtis peccis, quæ permittit Princeps permittendo lupanaria, et n appetendo pecca, quæ necessaria st ad obtinendũ bonũ intentũ; et ratio àpriori ẽ quia sicut vtilitas, quæ ẽ in illis peccis ad vitanda adulteria, et in castũ pot mouere principem, n ut vellit illa peccata, sed vt illa permittad, ita Siliter vtilitas, quæ ẽ in peccis prædestinatorũ ad Oprimendã superbiã et eliciendã pænitentiã, ppot mouere Deum, n vt vellit pecca, quæ velle, et amare n pot, sed ut illa permittat. =

Ex his facile erit raoem quasi à priori huiũ nostri Oclusionis Ostruere, hoc mo: recta intendens aliquem finẽ prius debet velle mediũ proximius ad finiss

Con

Consequtionẽ, quæ mediũ remotũ, imo ex amore medij proximioris mouet ad amorem medij remotioris; ita ut mediũ proximũ habeat rationem finis intermedij respectu medij remotioris, sed in ordine ad finem beatitudinis, et mediũ proximũ pœnitentia, quam permissio peccati, ergo Deus prius vult pœnitentiam, quæ permissionẽ peccati, et ex amore pœnitentiæ, mouetur ad amorẽ (pœnitentiæ) permissioni ergo permissio peccati est effectus prædestinationis ex præ intenta pœnitentia, hic discursus euidens est, et fateor me latere quid possint aduersarij respondere, nam dicere pœnitentiam, quæ est mediũ proximus non esse amauilẽ ante permissionẽ peccati, quia ex vi intentionis pœnitentiæ, Deus amaret saltem virtualiter peccatum ipsum iam ex plorium est ex sup.ª dictis, et ex dicendis magis explodetur. =

Caput. 4.um

Argumenta contra 1.ã Conclussionem soluo

Contra 1.ã Conclusionem inqua simpliciter et absolute asserimus permissionẽ peccati de facto esse prædestinationis effectum argues primo, effectus prædestinationis debet esse beneficium, et gratia ut docet. Aug. cap. 14 de dono perseuerantiæ, vbi ait quod prædestinatio est præparatio gratiæ, et beneficiorũ Dei quibus electi liberantur, id est saluantur sed permissio peccati non est beneficium, et gratia quinimo potius est substractio beneficiorũ et gratiæ, cum sit denegatio auxilij eficatis, ergo permissio peccati non est effectus prædestinationis. =

Confirm. 1.º non potest res aliqua, et eius contradictoria esse beneficium et gratia nam si dare aliquid beneficium est, et gratia, non dare non erit gratia et beneficiũ sed dare auxiliũ eficax ad vitandũ peccatum est beneficium, et gratia, ad quia deo negue effectus prædestinationis =

Confirm. secundo si permittere peccatũ esset beneficiũ, et gratia, non permittere illud non esset beneficiũ, et gratia, imo esset substractio gratiæ, at nullus dixit auxiliũ gratiæ eficax quod Deus offert, cum non permittit peccatũ non esse gratiam, ad esse substractionẽ gratiæ ergo permissio peccati non est gratia. =

Confirm. 3.º inspectis omnibus circumstantijs, et consideratis omnibus, quæ sequuntur ex permissione peccati, et ex largitione auxilij eficacis ad illud vitandũ, vel est vtilior permissio peccati, vel est utiliter largicio gratiæ efficacis? si hoc est magis vtile, ergo permissio peccati cum volumus negationẽ huius auxilij non est gratia quia denegant homini inquod deest cum maiorem eius vtilitatẽ non est gratia et ratio est quia et inter duo dona minus beneficium possum etiã habere rationẽ beneficij quando

vnum

vnu non est privatio alterius, at quod vnum est privatio alterius non potest obtinere rationem beneficij; siquidem inspectis omnibus circumstantijs, collatis inter se collatis dicatur quod ulterius sit privatio gratiae efficacis, cum largitione; quia collatio gratiae efficacis in illo casu non foret gratia, nec beneficium ob rationem dictam, ita privatio maioris beneficij non potest esse beneficium, sicut donatio alicui pecuniam non est beneficium si ex donatione sequitur impedimentum ad maiora emolumenta; et nimis durum apparet admittere donationem auxilij efficacis in aliquo casu non esse beneficium, tenemur quoque fateri subtractionem illius, in qua peccati permissio consistit, nunquam esse gratiam, et iterum nec effectum praedestinationis.

Ifrat 4º effectus praedestinationis non est qualiscumque gratia, sed gratia per Christum, idest gratia nobis collata ex meritis Christi, quam Christus Dominus fuit causa nostrae praedestinationis quoad omnes eius effectus, sed permissio peccati non est ex meritis Christi, quia Christus Dominus non est mortuus, neque in mundum venit ut deberet nobis gratiam efficacem ad vitandum peccatum denegaret, et nos in peccatum prolabi permitteret, neque pro hoc patrem oravit, sed potius ut nos a peccatis nostris redimeret, et ab aliis gratiae seruaret, quoque permissio peccati non est effectus praedestinationis.

Respondeo ad argumentum distinguendo maiorem. effectus praedestinationis debet esse beneficium, et gratia, vel quoad substantiam, vel quoad modum illius intrinsecum vel extrinsecum dico. debet esse beneficium, et gratia quoad substantiam determinate nego maiorem, et hoc modo intelligendus est S. Aug. 1º loco citato ait fratris esse praescientiam, et praeparationem gratiae, et donorum, seu beneficiorum Dei. Et sub eadem forma distinguo minorem. Sed permissio peccati non est beneficium, et gratia, sed potius substractio gratiae, et beneficij. si sermo sit de permissione peccati considerata secundum modum intrinsecum, vel extrinsecum illius, idest secundum divinam ordinationem, qua ordinatur a Deo in bonum speciale praedestinati, et in consequtionem vitae aeternae nego minorem, et consequentiam.

Pro uberiori huius solutionis explicatione duo observo. 1º posse Deum elligere permissionem peccati ex duplici fine. 1º ut inde sibi eveniat bonum aliquod extrinsecum, 2º ut inde eveniat perfectionem specialem eius, cui vult permittere peccatum. 2º observo, ut largitio alicuius rei sit beneficium, aut gratia solum desiderant duo, nimirum, et quod sit indebitum, et quod sit bonum cedens aliquo modo in utilitatem, et honestatem eius, cui praestatur. Ex his constat permissionem peccati ex affectu perfectionis in vita speciali esse beneficium, et gratiam, tum quia est omnino indebitam praedestinato, cum possit Deus citra omnem iniuriam permittere peccatum se hoc fine, atque adeo velle permissionem ex tali fine est indebitum, tum etiam cedit in bonum praedestinati, quia ducit ad emolumentum vitae specialis, quoque huiusmodi permissio etsi non quoad substantiam, quoad modum in bonum, ordinatus, est speciale beneficium, et gratia, quod satis est ad effectum praedestinationis, ut manet dictum, et patet maxime festo in morte praedestinati, quae electa est ex fine praedestinationis, nullo refragante, esse effectus illius.

Dices. Ergo permissio peccati non est effectus praedestinationis quoad substantiam sed solum quoad modum ordinationis, probatur consequentia quia de ratione effectus praedestinationis est esse gratiam, et beneficium, quoque permissio peccati secundum substantiam non est gratia, et beneficium, sed solum secundum modum ordinationis in perfectionem. Ergo secundum substantiam non erit effectus praedestinationis, sed solum secundum modum ordinationis.

Distinguo consequens. si particula quoad substantiam quae reduplicative est sumatur formaliter, et reduplicative pro ratione formali constituente permissionem peccati in esse effectus praedestinationis dico; si particula quoad substantiam sumatur solum specificative, idest pro re materiali, aut subiecto habente rationem formalem effectus praedestinationis nego dictam. Itaque in permissione peccati ut est effectus praedestinationis duo in

ueni

... ubi ipsa, ... rationis, quae e negatio auxilij efficacis, et ordinatio eius ... boni in bonum speciale ... obstinati, et ipsa ordinatio e gratia, et hac ratione ... negat il ... nec sit gratia, nec beneficium.

Ad 1ᵘᵐ ... negat ... et eius ordinationem esse beneficium, et gratiam eodem modo dudum, ... non nego ... et ... non distinguo ... quod permissio peccati non e gratia eodem modo non e gratia collatio auxilij efficacis ... nego ... auxilium efficax, ... auxilio e beneficium, et gratia ... et ... ordinata intrinsece ... et hoc modo non e gratia, et beneficium permissio ... extrinsece, ... quatenus ... permissio peccati in ordine ad ... in bonum speciali, ... negatio ... beneficij ... beneficium extrinsecum, et ordinatiue, gratuitus ... ex ... solutio ad 2ᵘᵐ ... duo, nimirum, et quod permissio peccati ... beneficium, et gratia ordinatiue, et extrinsece, et quod permittere peccatum sit gratia intrinsice, et ex natura sua, ... impossibilem.

Ad 3ᵘᵐ ... inspectis omnibus circunstantijs, et ... diversis ... quae ... ex permissione peccati, et ex largitione auxilij efficacis ad illud vitandum ... ut dicamus in esse permissionem peccati, quam largitionem auxilij efficacis ad illud vitandum. Ut dicamus ... largitionem auxilij efficacis quam ... Sed ... admisso ... largitionem auxilij efficacis ... permissio peccati, et maius esse beneficium ... quam auxilium efficax ... permissio peccati, ... in ... permissionem peccati non e gratiam, et beneficium.

Dices, ad ... beneficij ... quod non opponatur maiori bono, quod permissio peccati opponitur largitioni efficacis gratiae, et ... maius beneficium quam permissio peccati, permissio peccati non erit beneficium, et gratia.

Nego ... quod ... a nomine ... habeat esse filium Dei adoptiuum esse gratiam simpliciter, et magnum beneficium, et tamen filiatio adoptiua ... maiori bono opponitur, nimirum filiationi naturali, quod ... bonum aliquod adiunctum habeat priuationem maioris boni non ... unde sit simpliciter indebitum, et cedit in bonum, et ... eius, cui praestatur.

Dices duo posse considerari in filiatione adoptiua. 1ᵘᵐ e ipsa entitas gratiae secundum se, quae ut sic non repugnat cum filiatione naturali Dei, siquidem secundum communem opinionem, inuenitur in Christo Domino, atque adeo secundum hanc rationem vere, et proprie e beneficium. aliud e priuatio Unionis Hypostaticae, quam ... exigit ... gratia ut reddat ... filium adoptiuum, et secundum hanc rationem non esse beneficium, quod potius e carentia beneficij.

Contra, quod ... possumus in permissione peccati, in qua et e carentia auxilij efficacis, et ordinatio illius in perfectionem specialem inde sequuturam, et si adoptio secundum quod e priuatio Unionis Hypostaticae non e beneficium, e tamen secundum quod e participatio diuinae naturae, ita permissio ut est carentia auxilij efficacis non e gratia, e tamen ut e medium ad sanctitatem, ... in Vita spirituali, quae secundum hanc rationem non opponitur sanctitati, imo ... ad sanctitatem.

Eiusdem in Universum non esse verum quod a ... obijcit ..., et hoc exemplo ostendo, quia non dubitare potest magnum fore Regis beneficium, quod priuatum ciuem in ducem Universae militiae elligat, et tamen ... munus non ... dignitatem, quae maior e dignitate ciuis, quod non obest ..., et beneficio, quod priuationem

in ferat maioris boni, si aliunde ir debitge, et in commod. cedit eius, cui ofert, alioqn nunquam in Republica, aut in quavis alia immunitate alia qm suprema potestas ratn. bene beneficij, qa immunites minores ir d possibiles si cum maiori, qd ex immunitate sentien ti falsum esse apparet. Ad vltimam ofrem, Reo. dist. mam. effus pnis ne qualiscumque gra, id grap. xptum. l. ex meritis xpti nobis collata; e gra. l. quoad mim. l. quoad substantiam scedo. destituteque ad substam nego mam. et distinguo mim, si pmissio peccatiali ne ex meritis xpti quoad substam, ipsius psie desiderata scedo, quoad mim diuinę ordinationis, idest quatus ex diuina mitr. pmissio peccati ordinat in bonum pdestinati, cui peccatu pmittitur nego mim. Ad rorus solutionis intelligentia aduerte xptum num id certo cognouisse, si Ego a Patre petiero pmiss. peccati in Petro, idest collat. auxilij sufficientis, et negat. efficacis, Pater annuet, Petrus peccabit, et postea meis meritis obtinebo illi gratiam ad pœnitentiam. l. ad aliqd bonum supnale, et ex intentione illius petere a Patre ut Petro pmitteret peccatum n sistendo psie in ipsa pmissione, sd cum ordinat. ad asequtionem illius boni supnalis, et tandem vitę ęternę; hoc mo pmissio peccati e volita a xpto, petita a Patre, ex meritis xpti obtenta, et demiq. effus pnis; neq. ad id necesse est ut dicat xptum mortuum esse ut pdestinatis peccata pmittat, n ut dixi agens de substa prędestinat. xptus dnus n e mortuus p qualibet re, qm sua morte pmeruit, sd mortuus dr pro eo qd positer intendebat, qd e Iustificatio impiorum in hac vita, et glorificatio illius totum in alia.

Dices, ergo etiam nos possumus orare, et petere a deo ut nos, et alios pmittat in peccatu cadere, qd e falsum, et cra illud orat. dominicę, et ne nos inducas in tentationem, idest n pmittas nos peccare, qa deus n alio mo in tentationem inducit n peccat pmittendo. Ita ergo illud xptus pot petere, et mereri bonum est, g. etiam nos possumus id postulare; tum etiam qa orat. nra poss conformari orat. xpti = 2o pr. nobis licet deprecari deum p oibus pnis effectibus, ergo si pmissio peccati e effus pnis pro qua possumus deum deprecari.

Hę replica omissis aduersant, et oes tenent ei respondere, qa etsi pmissio n sit effus pnis in inse bona e, et amabilis a deo p pr. bonum finem, g. ut terminat actu dine voatis bona e, g. ut n pot etiam terminare meam voatem, q. si deus ex bono fine voluit pmiss. peccati d. Petri, poterat etiam ipse d. Petrus illam pmissionem velle ex illo bono fine, et alius etiam poterat petere ut deus permitteret peccatu d. Petro; qdqd q. responderint in trataria, ea p responso habete etiam in nra.

Ad replicam ego sic, prętermissa aliorum solut. de petione abs. l. Mitiona, quę mihi n pbat, neg. ipsam, ad 1m pbat. distinguo illam psia. qd bonum e petere possumus. si idem n heat connexionem cum peccato a nobis committendo scedo, si illam heat nego, et idem dico de conformit. nrarum precum, l. orationibus cum precibus, et orationibus xpti — Ad 2m pbat. simil. distinguo nobis licet deprecari deum pro oibus pnis effectibus n connexis, aut inuoluentibus peccatu ex pte nra scedo, effectibus, q. conexi n valemus n patrato a nobis peccato, ut contingit in pmiss. nego.

Rep

Replicabis: permissio peccati ut e bona praedestinatio, et ita e expressiva [illegible] illius [illegible] inhonesta [illegible] in istam rem [illegible] ut divinae voluntatis, quae illa possumus in istam rem illam amare, et a Deo petere. Respondeo distinguendo antecedens: permissio peccati ut est bona praedestinato, et ut est expressiva [illegible] illius est obiectum inhonestum, ut est volita et amata a Deo, nego; ut a nobis volita et petita, [illegible], et distinguo: quod si quis [illegible] cum permissio peccati ut a Deo volita et amata sit obiectum honestum, et ut a nobis volita et petita sit obiectum inhonestum? Respondeo quia Deus nullam habet [illegible] vitare peccata nostra [illegible] licet, et sic permissio est honesta et amabilis a Deo ob finem [illegible]; nos vero tenemur vitare peccata propria, et si [illegible] non possumus nobis [illegible], ita licite non possumus petere ab alio ut illa nobis permittat.

2um argumentum. Imprudens est ille, qui prius vellet reparationem alicuius damni quam videret damnum secutum, aut secuturum, et ex intentione aut voluntate reparandi vellet damni permissionem, imo non solum esset imprudens, sed impius, et crudelis, ut patet exemplo Medici, qui ut sanaret hominem permitteret illi [illegible] morbum, quia ex voluntate reparandi peccatum non potest illud permittere, alioquin esset imprudens, impius, et crudelis.

Confirmatur 1o peccatum est maius malum quam sit bonum [illegible] aut [illegible] aliud bonum supernaturale, imo est maius malum quam sit bonum ipsa beatitudo supernaturalis, quia neque Deus [illegible] boni supernaturalis, aut etiam beatitudinis vult permissionem peccati, [illegible] permissio peccati non erit expressiva [illegible]; patet [illegible], quia [illegible] rationem prudentiae, et [illegible] quod Deus [illegible] permittere maiora mala, ut inde eveniant non maiora bona, [illegible] qualis est Deus [illegible]. Antecedens probatur: peccatum [illegible] ut [illegible] offensio est malum infinitum, et infinitae [illegible] bonitatis, et [illegible] bonum supernaturale, et ipsa beatitudo est finitae bonitatis, ergo [illegible] bilitatis, quia peccatum maius malum est quam sit bonum [illegible], aut ipsa beatitudo.

Confirmatur 2o innocentia est maius bonum [illegible], quia non potuit Deus permittere peccatum, ut [illegible] innocentia, ut inde [illegible] eliciat poenitentiam, et remedium illius, [illegible], quia finis [illegible] quem peccatum permittit debet esse maius bonum quam illud, quod [illegible] ante, et [illegible] illo, alioquin permitteret Deus maius malum [illegible] minus bonum, quod ut nuper dicebamus est contra rationem recti Provisoris, et Prudentis rectoris. Antecedens [illegible] ex D. Thoma, 3 p. q. 20 a. 4 ad 4 [illegible] innocentia melior est innocentia [illegible], unde innocentia importat dignitatem irreparabilem, quam non importat poenitentia.

Ad argumentum Respondeo distinguendo antecedens. Imprudens est ille, qui [illegible] si solum, et praecise vellet reparationem damni [illegible] si [illegible] reparationem damni [illegible] alia, et [illegible] maxima bona, nego antecedens. Exemplum explicat solutio; si quis vellet reparare domum [illegible], et ad hoc permitteret illam destrui, imprudens esset, et impius in [illegible]; si autem vellet non solum reparare, sed illam meliorari valde et augere, non esset imprudens, nec crudelis: idque etiam manifeste [illegible] exemplum medici in argumento allati, nam Medicus si permitteret aliquem infirmitatem eo solum fine ut illum sanaret, et in pristinam salutem restitueret, imprudens et crudelis esset, si autem infirmitatem permitteret non eo solum fine ut salutem restituat, sed etiam ut augeat, ut per multos annos duret, et [illegible] magis roboret et confortet, non esset imprudens, [illegible] et impius. Ad rem: Deus quando permittit peccatum non solum est propter eius reparationem, sed etiam [illegible]

qui ingruunt plus vicinus, quam antea habebat ille, cui peccatum permittit, et propter maiorem cautionem in posterum, quam etiam affert cognitio, aut reparatio peccati, et propter humilitatem quam delapsi cognitio gignere solet; denique propter loci quo tam amabilior est, quam reparatio damni illati.

Praeter solutionem desumo ex D. Aug. lib. de natura et gratia, cap. 26. Ubi ex Palagio refert idem argumentum, illud quod solvit dicens; quod si medicus curat claudum ut rectius ambulet, ita Deus per poenitentiam sanat peccata ut rectius ambularemus; et si medicus aliquando tibiam claudam facit, et infirmat, vulnerat ut magis sanet ita Deus ut magis sanet animam a superbia, ignominia, permittit ut cadat in peccatum, unde accepit his ubi absolvit; sanat quoque Deus, non solum ut deleat quod peccavimus sed etiam ut praestet ne peccemus

Ad 1um respondeam varie respondent A. A. 1a solutio est quod licet peccatum in ratione offensae excedat bonitatem beatitudinis formalis nostri, quia tamen beatitudo involvit divinam essentiam, unitamque nobis ut obiectum proximum speciei, quae est aliquid infinitum simpliciter et maius bonum quam peccatum malum in ratione offensae, potest sufficienter peccatum permitti propter beatitudinem electorum

2a solutio est quod licet beatitudo formalis alicuius a gravitate peccati in ratione offensae excedatur, si tamen ipsa beatitudo videretur non ut est bonum quoddam tale, sed ut est pars universi non excedit a gravitate offensae; unde ex intentione beatitudinis sub hac 2a consideratione prudenter poterit peccatum permitti.

3a solutio est distinguere illam propositionem peccatum est maius malum quam est cognitio bonum, aut aliquod aliud donum supernaturale, et quam ipsa beatitudo. Peccatum in ratione offensae, concedit, peccatum in ratione malitiae negat, et 1am partem suppositionis, ideo probatum distinguunt illam propositionem 2am, nempe prudentis, et providentis recti, qualis est Deus, est permittere maiora mala, ut inde eveniant maiora bona, si sit magis malum respective ad illum cui permittit, et cui bonum intendit, concedunt; si sit tamen alterius subiecti, negant, cum quo peccatum in ratione malitiae sit malum tamen subiecti praedestinati, in ratione offensae sit malum respective ad Deum, et licet in ratione offensae excedat bonitatem beatitudinis formalis, non in ratione tamen malitiae, et prout est malum hominis non est ita malum ac beatitudo bona, nam prout in eo privatur homo gratia, et morali rectitudine actus, quorum utramque excedit a bonitate beatitudinis, et perseverantia finali. Et addunt his solutionibus posse Deum ita in hac ostendere suum amorem erga praedestinatos siquidem permittit malum sui infinitum propter bonum horum, et ex amore illorum.

Nulla ex his solutionibus placet, non 1a, quia licet essentia divina simpliciter sit bonitatis infinitae, quia tamen mentibus beatorum finito modo est unita, non est infinitae stimabilitatis, alioquin non posset cadere de digno sub merito nostrorum operum, at peccatum est infinitae offensae, et infinite odibile, quod excedit beatitudinem etiam prout involvit divinam essentiam et unitam per modum obiecti, seu speciei. Ex eodem capite reiicio etiam 2am solutionem nam beatitudo nec ratione sui, nec ut pars universi sub qua ratione illa consideratur est infinitae stimabilitatis, cum nec totum universum illam habeat, quod non est infinitae bonitatis, et tamen non erit tantae bonitatis quantae gravitatis est offensa

3a solutio reiicitur 1o, quia ut dixi tamen de incarnatione agens de satisfactione quaeque causam peccatum mortale non solum in ratione offensae, et ut est malum Dei, sed etiam in ratione malitiae, et ut est malum ipsius peccantis, est maius malum, quam bonum sit quodlibet aliud donum supernaturale, et excedit secundum malitiam bonitatem cuiuscumque actus etiam ferventissimae charitatis. 2o reiicit quia peccatum non solum in ratione malitiae offensae est malum et Dei, et peccanti cum sit directe naturam rationalem Deum offendere, quod sicut directe naturam

qua

Prudentis et recti providentis, qualis é Deus, permittere maiora mala ut inde eveniant mira bona, si sint maiora mala respective ad subiectum cui permittit, et cui bonum intendit: cum peccatum in ratione malitiæ sit maius malum, et in ratione offensæ infinite excedat bonitatem cuiuscumque boni, et sit malum ipsius peccantis, ergo providentiam Dei é permittere peccatum, quod é maius malum, ut inde sequantur minora bona.

Denique non minus é contra rationem recti providentis permittere minora mala respective ad Deum quam respective ad subiectum, cui permittuntur, quando sint bona ex tali permissione sequutura, imo magis é contra rationem recti providentis et prudentis permittere maiora mala respective ad Deum quam respective ad subiectum, cui permittuntur, cuius ratio é, quia strictiori debito adstringimur ad vitanda mala Dei, quam mala propria quia Deus é nobis præferendus, et quilibet prudens, et iustus gubernator magis conatur vitare in sua republica offensas Dei, quam mala cuiuscumque, aut totius reipublicæ; ergo si esset contra rectitudinem divinæ providentiæ permittere maiora mala respective ad subiectum, cui permittuntur, quando sint bona inde sequutura potiori ratione erit contra rectitudinem divinæ providentiæ permittere maiora mala respective ad Deum.

Aliis ergo ommissis solutionibus, respondeo solutione a me excogitata; tam accipite; concedo quod absolute antecedens, et nego consequentiam, ad probationem distinguo illam propositionem contra prudentis, et recti providentis, qualis é Deus, é permittere maiora mala, ut inde eveniant minora bona, quam minora bona, quæ eveniunt sint maiora bona, quam mala, quæ antea habebat subiectum ante permissionem mali, et aliunde bona, quæ eveniunt sint sanativa mali permissi, et cum illo in oppositione nego. si vero sint maiora bona et non sint destructiva, et sanativa mali permissi concedo: itaque hoc permittitur resurgens á peccato cum maiori bono resurgit quam antea habebat, quia resurgit cum gratia sanctificante, quam antea habebat, et cum alia denovo correspondenti dispositioni, media qua iustificatur, sive gratia, quæ præexistit in hac vita, sive in alia ad ingressum vitæ æternæ, semper tamen verum é resurgere cum gratia, quam habebat, vel saltem cum iure ad illam, et ad gratiam ei correspondentem: præterea gratia, qua homo iustificatur é in oppositione, et destructiva peccati, et eius carentia é bonum quoddam infinitum, saltem negative, in quantum potest Deus infinite displicere, si infinite displicet in existentia peccati, quod bene potest Deus permittere peccatum ex intentione maioris boni, quam sit ante illud, quod habebat, et ex intentione maioris non utrumque, sed boni sanativi, et destructivi mali, quod dico, quod hoc non é contra rationem prudentis, et recti providentis, ut videre é in medico, qui permitteret alicui gravem aliquam infirmitatem propter salutem inde sequuturam, quæ esset maior, ac robustior, ac longioris durationis, quam salus præhabita, et salus adveniens é sanativa infirmitatis, et remedium ne in aliam rursus cadat, hic non medicus non operaret contra rectam rationem.

Contra hanc solutionem stat 3a difficultas, quod innocentia é maius bonum, quam cognitio, quod bonum adveniens per penitentiam non é maius, sed minus quam bonum præhabitum in statu innocentiæ: sed respondeo distinguendo antecedens, cæteris paribus concedo illud, si cætera non sint paria illud nego; sensus huius distinctionis é, ut si utrique statui innocentiæ, scilicet, et penitentiæ sit eadem gratia sanctificans, melior est status innocentiæ, quam penitentiæ, propter alia dona illius status præter gratiam, si tamen maior sit gratia sancti-

ficans

ficans status pœnitentiæ, quia status inocentiæ melior erit statu pœnitentiæ, quæ inocentiæ, quæ melior est quam sanctificans, quia omnia alia continet status inocentiæ; et prœcinqualitatem dito dari in hoc, quod per pœnitentiam resurgit a peccato, per quod amisit statum inocentiæ, quæ gratiam sanctificantem recuperat, et aliam denovo acquirit —

Ad 3.um arguitur. Peccatum etsi in ratione malitiæ conducit ad finem quia ad consequutionem, sit, beatitudinis ut nostra pœnitentiæ, et tamen non est effectus prædestinationis, neque ex intentione beatitudinis procedit, ergo ex conducentia permissionis peccati non recte infertur esse effectum prædestinationis et ex intentione finis prædestinationis a Deo præparari —

Permissio peccati non est effectum prædestinationis ex praecisa quod ad finem prædestinationis conducat, sed quia ultra hoc inveniunt in permissione peccati omnia alia ad effectum prædestinationis petita, et a nobis in limine hujus articuli recensita; sicut quod permissio peccati, et conducit ad finem prædestinationis, idest volita a Deo, et effectus divinæ omnipotentiæ, quæ duo malitiæ morali peccati repugnant, et sic inquit, esse effectus prædestinationis —

Replicabis; et formale peccati, idest malitia moralis sub despectu malitiæ non sit effectus Dei, neque ab ipso volita, tamen materiale peccati, idest entitas phisica est effectus divinæ omnipotentiæ, et a Deo volita, imo contra Thomistarum sententia, Deus concurrit ad materiale peccati materialiter sumptum, non solum concursu simultaneo, sed etiam concursu prævio, et prædeterminativo, et tamen materiale peccati non est effectus prædestinationis, ergo licet permissio peccati conducat ad prædestinationem, et sit effectus Dei, et obiectum divinæ voluntatis, perperam colligitur quod sit effectus prædestinationis; probatur minor. Deus concurrit ad effectum prædestinationis concursu speciali, quia ex speciali amore procedunt, sed ad materiale peccati non concurrit concursu speciali, sed solum concursu generali; ergo materiale peccati est effectus prædestinationis

Respondeo neganda minorem, licet materiale peccati materialiter sumptum non esse effectum prædestinationis, in ipso materiale peccati non dicitur effectus prædestinationis inveniunt, cum sit effectus Dei et ex dictis obiectum divinæ voluntatis, et ad finem prædestinationis conducat: ad probationem in contrarium distinguo majorem. Deus concurrit ad effectus prædestinationis concursu speciali efficienti vel imperanti, seu ordinante concedo, speciali tamen concursu speciali efficienti nego majorem; et distinguo minorem, sed ad materiale peccati non concurrit concursu speciali efficienti concedo, imperante, et ordinante nego minorem, et consequentiam; Deus non ex speciali prædestinatione, et ordinatione ad finem vitæ æternæ concurrit ad materiale peccati cum electis, et ex tali ordinatione explicat providentiam generalem contra superius dicta —

Caput 3.um argumenta contra 2.am conclusionem solvo —

Difficiliora, et præstantiora argumenta quæ conficiunt contra 2.am conclusionem, in qua statuimus permissionem peccati esse effectum prædestinationis ex præintenta, seu præelecta pœnitentia, ita ut Deus ante permissionem, et præscientiam peccati vellet pœnitentiam. Sit ergo 1.um argumentum. Si Deus vellet pœnitentiam ante permissionem, et præscientiam peccati, sequeretur Deum velle saltem virtualiter peccatum, ipsum non solum per materiali, sed etiam per formali, hoc est impossibile, et omnino repugnans Deo, ergo omnino est repugnans quod permissio peccati sit effectus prædestinationis ex præintenta, seu præelecta pœnitentia: probatur sequela majoris, in qua totius ponderis, et difficultatis cardo versatur. Qui vult efficaciter aliquem finem si in ea voluntate persistat, debet velle medium, quod essentialiter requiritur ad finem, sed peccatum in ratione formali est medium essentialiter requisitum ad pœnitentiam, quia pœnitentia fiat a peccato essentialiter ut peccatum est, cum sit odium, et detestatio peccati ut peccatum, ergo si

Deus

Deus Vult efficacit[er] penit[enti]am ante p[re]visionem peccati, [et] ... ipsum peccatum ... est finalit[er]

Secundo intentio efficax finis est amor Virtualis eorum quae essentialit[er] requiruntur ad consequendum finis et eius existentiam. sed peccatum finalit[er] sumptum essentialit[er] requiritur ad existentiam et consequendam penitentiae; ergo intentio penitentiae ante praevisum peccatum est Virtualis amor ipsius peccati.

Tertio ex Voluntate efficaci penitentiae incipit penitentia esse futura, ergo incipiunt esse futura quae essentialit[er] requiruntur ad penitentiam, sed unum ex his est peccatum, ergo peccatum ex Vi illius Voluntatis incipit esse futurum, sed non potest incipere esse futurum ex Vi Voluntatis penitentiae quin peccatum saltem Virtualit[er] sit Volitum in ipsa intentione penitentiae, ergo Volitio et intentio penitentiae est Virtualis Volitio peccati.

Quarto intentio efficax penitentiae est Virtuale odium ~~omnis, quo posito~~ carentiae peccati, ergo est Virtualis amor ipsius peccati, consequentia patet, antecedens probatur. intentio efficax finis est Virtuale odium omnis, quo posito ipsa intentio frustranea redderetur, et finis intentus non posset consequi, sed posita carentia peccati intentio penitentiae frustraretur, et penitentia intenta non posset obtineri, cum penitentia sit de peccato commisso, ergo intentio efficax penitentiae est Virtuale odium carentiae peccati.

Quinto explicatur argumentum Vigetque ratio procedens, Cum intentione efficaci penitentiae ante praevisum peccatum non potest componi odium efficax peccati, tum quia qui amat aliquid efficacit[er] non potest odio habere id, quod necessarium est ad id, quod amat, sed peccatum est necessarium essentialiter ad penitentiam, ergo cum intentione efficaci penitentiae non cohaeret odium efficax peccati; tum quia alias se ungeret fore penitentiam, et non fore; fore quia datur decretum efficax illius, non fore quia datur decretum efficax ad carentiam alicuius rei essentialit[er] requisitae ad penitentiam, scilicet carentiam peccati; tum sic, ergo antecedens intentio efficax penitentiae est Virtualis amor peccati, probatur consequentia, si intentio efficax penitentiae non esset saltem Virtualis amor peccati non repugnaret cum odio efficaci peccati, quia duo efficacia sit amor, et odium non repugnant inter se nisi Versentur formalit[er], vel Virtualit[er] circa idem obiectum, ergo si intentio efficax penitentiae ante pugnat cum odio efficaci peccati circa idem obiectum, ita Vi intentionis penitentiae saltem Virtualit[er] Versetur circa ... prosecutionis et peccatum.

Confirmatur: nam amor ... Charitatis et odium Virtuale peccati, sed cum amore efficaci Charitatis non potest componi amor peccati, ergo a contrario, si cum intentione efficaci penitentiae ante non potest componi odium efficax peccati ante efficacem penitentiam est amor saltem Virtualis peccati.

Denique inter commissionem peccati et penitentiam mediat peccatum ipsum, ergo Deus Volens commissionem peccati ut medium ad penitentiam debet prius Velle ipsum peccatum, probatur consequentia, quia medium remotum non potest amari quin prius ametur medium proximum, cuius ratio est, quia medium remotum non Vult immediate propter finem, sed mediate, atque adeo est Volitum immediate propter medium propinquius, ergo prius debet esse Volitum medium propinquius, quam Volitum sit medium remotum, ergo prius debet esse Volitum peccatum, quod est medium propinquius ad penitentiam, quam commissio peccati, quae est medium remotius ad illam.

Confirmatur et Vigetur: Deus Vult commissionem peccati ut Utilem ad penitentiam finalit[er] ut Utilis est ad illam, ergo Deus Vult rationem finalem constituentem commissionem in ratione Utilis, Consequentia patet, nam qui Vult constitutum aliquid ut tale non potest non Velle constituentem rationem finalem illius, ut per se notum est; tum sic, sed ratio finalis constituens commissionem peccati Utilem ad penitentiam est peccatum, ergo Deus diligens, et Volens commissionem peccati finalit[er] ut utilem ad penitentiam, Vult, et diligit etiam ipsum peccatum. minor ingenue est recur[rendo] ... ..., quia tota Utilitas, et conducentia commissionis in ordine ad penitentiam est ratione peccati, ita ut de se Utilis non sit ad penitentiam, cuius ratio est, quia commissio

peccati in rae finis ad pœnitentiam, inquantum e media pœnitentiae, id solum e media pœnitentiae prout, quae non dixerit destructivus dei, sed de peccato a se commisso, quia ratio finalis sufficient pœnitentiae peccati possibilem in ordine ad pœnitentiam est peccatum

Hoc sequitur, quod circa dubium difficile sit, in varias distraxisse solutiones sententias sectatores, imo ipsa solutionum varietas non parum ostendit argumentum difficile existere; cum quod nostrates unanimi consensu, eosdemque insistant sequuntur, sit deum velle, saltem virtualiter ipsum peccatum, non solum permissive, sed etiam finaliter: ad primam probationem aliqui dicunt illam propositionem: 1. Vult efficaciter aliquem finem si in ea voluntate existit, debet velle medium quod realiter requiritur ad finem, quia intentio efficax finis e amor virtualis omnium, quae essentialiter requirunt ad consequutionem, et existentiam finis, vel etiam de remediis, quae per se influunt in finem, sive per actionem, sive remote, non vero de his, quae per se non influunt, et huius modi e peccatum quod potius e media destruenda, et pœnitentia non tendit in ipsum ut in objectum prosequendum, sed destruendum, quia pœnitentia non intendit esse peccati, sed carentiam illius, et sic intentio pœnitentiae non e voluntas productiva peccati, sed potius voluntas destructiva illius.

Haec solutio facile praecluditur: 1. quia peccatum finaliter sumptum, idest in ratione peccati influit per se remote in pœnitentiam, cuius ratio e, quia in pœnitentiam per se influit cognitio de peccato finaliter, imaginem aut influit per se imprimit, hoc per se sit ab objecto, quod in esse causam per se pœnitentiae includit peccatum in ratione peccati.

2°. intendens finem efficaciter non solum tenetur amare medium per se influens, sed etiam rem dictum, et maxime necessariam, licet ea destruenda sit ex eius finis assequuti, idest excipienda per exemplum; nam si quis ad ostendendas vires proprias... ex. Si latam Cum plebem... tauri... in foro ... destruere taurum, antequam taurus sit destructus... taurus sit, necessario e velle efficaciter ut taurus sit, et quod stimulat tauri, quamvis ille necandus sit, et hoc destruenda: similiter si deus ante existentiam panis vellet conversum eius in corpus Christi virtualiter vellet ipsam existentiam panis ad conversionem et destructionem ipsius, et hoc non ob aliam rationem nisi quia non potest dari conversio, et destructio panis nisi prius existat panis, et sic quia ante existentiam panis voluerit existentiam panis tenetur velle existentiam panis non sistendo in ipsa, sed transeundo ad destructionem; quod similiter si deus ante prævisum peccatum vellet eius destructionem per pœnitentiam, tenetur virtualiter velle ipsum peccatum, et eius existentiam, nam sicut non potest dari destructio panis nisi prius panis existat, ita non potest dari destructio peccati nisi prius peccatum existat. Unde infertur quod aliud e deum post permissionem, et praevisionem peccati velle pœnitentiam, et destructionem illius; aliud velle ante permissionem, et praevisionem peccati velle pœnitentiam, et destructionem illius: 1a voluntas minime ad existentiam peccati terminatur cum illam iam supponat; 2a vero non potest non tendere virtualiter ad existentiam peccati, ad existentiam peccati, quia impossibile est quod deus destruat id quod non existit; ratio a priori omnium horum e, quia qui vult efficaciter aliquem finem vult efficaciter existentiam illius, quod omnia, quae e essentialiter necessarium ad eius existentiam sive sit medium influens, sive non, nam media eo amantur, quia sine illis finis existere non potest, sed nec potest existere sine medio essentialiter requisito, quod quia

In hac; et eius impugnatione si innovata dicamus respondere recentiores non multum ... communem, et veram solutionem deserentes novitatem affectantes, sed cum iam sint impugnati necesse e argumentum alia via dissolvere. Ideo quod negandum consequentiam, ad probationem distinguo maiorem, qui vult efficaciter finem, vult etiam efficaciter omnia media, et omnia essentialiter requisita ad finem, voluntate necessaria ad existentiam finis concedo. alia voluntate non necessaria ad existentiam finis nego maiorem. et distinguo minori, nempe peccatum in ratione finali peccati esse necessarium medium quasi medium non pœnitentiae, distinguo consequens, quod si deus vult efficaciter pœnitentiam, vult saltem virtualiter peccatum, voluntate permissiva permissiva, quae necessaria e ad existentiam pœnitentiae

Ad 2.m [illegible] medium, est intentivum, non necessario, imo impossibile nego [illegible] [illegible] quae in voluntate Dei [illegible] nimis; finis namque non dicit necessario connexionem cum amore medij quam cum ipso medio, imo potius quam inter medio a quo [illegible] ex parte voluntatem tendentem in medium, id amor finis non necessitat ad quaevis medium, sed solum necessarium, quod neque necessitabit ad omnem voluntatem mediorum, sed solum ad eam, quae necessaria est, id est vitam aut poenitentiam sufficit voluntas permissiva, et indirecta peccati, quod ex vi intentionis poenitentiae Deus solum tenetur ad voluntatem, seu amorem permissivum peccati, non vero ad intentionem prosequutivum, seu intentivum illius.

Dices 1.º quod vult efficaciter causam continentem aliquem effectum, vult virtualiter effectum, ut patet in amante ebrietatem cum homicidio connexam, quod amor formalis, et efficax poenitentiae est virtualis amor peccati, quia est Dei, quia in poenitentia includitur peccatum, quod aperta ad effectum sufficiat voluntas permissiva peccati, ergo tamen amor poenitentiae est amor virtualis peccati.

Dices 2.º quod efficaciter amat rem aliquam cum alia connexam saltem virtualiter amat rem illam, cum qua connectitur, id poenitentia essentialiter connectitur cum peccato, virtualiter amat rem illam, cum qua connectitur, ergo Deus diligens efficaciter poenitentiam vult saltem virtualiter peccatum, cum quo connectitur, quod sim. poenitentia includit essentialiter saltem in obliquo peccatum commissum ab ipso poenitente, quod actus quilibet divinae voluntatis [illegible] poenitentiam efficax peccati, sicut in veniat [illegible] [illegible] entis, sed ita, quod actus efficax alicuius obiecti est efficax eorum omnium, quae necessario [illegible] [illegible] illius, alias non esset efficax obiecti.

Dices 3.º intentio poenitentiae est causa per se, et remota executionis poenitentiae, quod causa per se peccati: hoc 2.a [illegible] quod peccatum est unum ex medijs ad poenitentiam essentialiter requisitis: 1.a [illegible], intentio poenitentiae causat finem, idest poenitentiam per media, quod sic causa per se executionis poenitentiae debet esse causa per se mediorum ad poenitentiam conducentium.

Sol. 1.us terminum distinguo ans., quod vult efficaciter causam continentem effectum ab ea independentem omne [illegible], tamen intentionaliter, idest per ex parte ab intendente, ex independentem effectum ad sui exitum nego; explico, quod vult causam physicam per se continentem, ex quo vult eam, quae hoc ipso censetur velle virtualiter effectum, qui in virtute causae continetur, caeterum velle physice causae effectum, sed intentionaliter, idest quae movet ad productionem illius, caeterum velle [illegible] quatenus illa causa intentionalis habet virtutem ad movendum aliquem, cum [illegible] poenitentis non habeat virtutem ad movendum formaliter, et directe in ordine ad peccatum, sed tamen permissive, et indirecte, fit ut amor efficax poenitentiae solum sit amor permissivus peccati, non [illegible] intensivus, et prosequutivus illius.

Sol. 2.us [illegible] 1.a dist.o maiorem, quod efficaciter amat rem aliquam cum alia connexam, saltem virtualiter amat rem illam, cum qua connectitur, si res cum qua connectitur, [illegible], si non continetur intra obiectum adaequatum illius voluntatis amantis, et prosequentis [illegible] nego, et [illegible] minori nego [illegible], quod peccatum [illegible] obiecti amabilis, et prosequibilis non continetur intra obiectum adaequatum divinae voluntatis amantis, et prosequentis, sed solum divinae voluntatis permittentis, et sic licet Deus diligat efficaciter poenitentiam connexam cum peccato non [illegible] debet amare peccatum amore prosequutivo, sed solum amore permissivo; et hoc [illegible] [illegible] [illegible] instantias. 1.a sit [illegible] permissio peccati, quae non minus connectitur cum peccato [illegible] poenitentia, et tamen Deus vult permissionem, et non peccatum. 2.a in [illegible] peccati a Deo [illegible] saltem concursu simultaneo a Deo, et tamen Deus nullo modo causat formale peccati, licet materiale cum formali sit connexum. 3.a idem ex [illegible] [illegible] [illegible]

Intu attingi verum pa[...], et n attingit bonum cum q. identificat, et e D. in Voa q. ex affectu unius habitus n[...] infert affectum alterius, cum q. identificat nisi utraq. contineat intra obiz adequatz po[...] attingentis.

[...] D. de bono abs[...] Deum, et distingo mim. id genita essalite [...] cum peccato amato, et volito [...] executive à deo nego, [...] a Deo [...], et distinguo [...], q. Deus diligens [...], et efficacit genitam vult saltim virtualit peccatz, voluntate executiua et intentiua nego, Voate [...]missiua concedo [...]

Ad [...] distinguo ans genita includit essa[...] in obliquo peccatz [...]missum [...] genitente, intrinsice nego, extrinsice, et [...]missiue [...] ans, et nego [...]; itaq. genita, et tota eius essa intrinseca saluat in solo actu [...] luntatis, et [...] essalit, et [...] suppositive tanq.[m] [...] extrinsicum peccatz de quo e dolor, et detestatio, [...] [...] extrinsecum pot res amari quo ad omnia intrinseca q. [...] amet, et ita in presenti [...] [...] ex eo q. Deus [...] peccatz potest velle genitam quo ad totz id, q. includit intrinsice in sua essa, [...] actu ille [...] Voatis attingat peccatz tanq.[m] obiectz amatum

Dices, n pot Voas attingere [...] ad aliquem [...] q. aliq. mo attingat [...] ipsum, q. n pot Voas diuina attingere [...], quem dicit essalite genita [...] peccatz [...]missum, q. aliquo mo attingat ipsum peccatz

[...] ex[...]; premium, v.g. [...] gratia [...] extrinsice, et [...] suppositiue [...] meritum, q. tota essa premij saluat in ipsa beat[...], et [...] n pot Deus velle efficacit [...], premium, [...], q. eo actu velit merita saltem in [...], et idem [...] fieri pot in aliis exemplis à nobis adductis de existentia panis [...] ad eius [...]ionem, et de destructione turris, ad eius destructz [...] supposita, q. et genita [...] [...] peccatz extrinsice, et [...]suppositiue; Voas [...] [...] aliquo modo e Voas peccati

[...] [...] actus intu n pot attingere [...] genitz ad peccatz [...]missum q. aliquo mo attingat peccatz ipsum, q. idem e dicendz de Voate, sit n posse attingere genitam, q. aliquo mo attingat peccatz, [...], q. si intus, [...] ex [...] [...] intellectiua est [...] id n pot multo minus id non poterit Voas, que n e [...]

Ad replicam [...] ans, et [...], si autz quesieris quo modo attingat peccatz [...] actu diuinae Voatis volentis genitam [...] attingi in obliquo, [...] attingendi sic explico. Volo, ut Deus, ut [...] detestet peccatz a se [...]mittendz, quo actu n vult Deus ut peccatz [...]mittat, sed vult detestationem peccati, q. illo actu Voatis Dei presupponitur [...]mittendum ab [...]

Dices vult actz [...] in sui execut[...] peccatz [...]missum antea ad [...]tionem ipsius peccati; q. Deus vult ut presupponat illud distinguo [...] Voate [...]missiua [...], Voate prosecutiua nego [...]

Ad [...] [...], [...] ans quo ad omnia ex[...] in eo adducta, et nego [...]: et [...] discriminis e, q. nec meritz, nec panis pot existere [...] Voate [...], et [...] Dei erga existam meriti, et panis, et sic ex [...] Voatis intentiua premij [...] meriti, et ex [...] Voatis [...] panis [...] eius existz [...] Deus velle positiue, et prosecutiue meritz, et existam panis, [...] per [...]

[...]

bile. impossibile potest dari negativi, et existentia tamen [illegible] voluntas permissiva dei non tenetur deus ex sui voluntate intendentis punitionem, et aversionem, velle existentiam meriti [illegible], et sic illum permittere, cumque ad existentiam peccati non sit opus voluntate prosecutiva dei, et sic voluntas permissiva, seu deus sciens efficaciter paenitentiam non tamen peccatum non tenetur velle peccatum, et sic illud permittere.

Ad 2um confirmationem dico ans., sicut intentum divinum non posse attingere paenitentiam quin aliquo modo attingat etiam peccatum, quod peccatum cognoscibile est a deo, et [illegible] quod paenitentia attingat ab intellectu divino, attingitur et peccatum, quod idem dicendum est de voluntate divina, distinguo dictum, quando dicendum est, sic non posse attingere paenitentiam quin aliquo modo attingat etiam peccatum, eo modo quo peccatum attingibile est a voluntate divina, dico, alio modo nego [illegible]. Cum autem peccatum non sit amabile, nec [illegible] a voluntate divina, neutro modo ex [illegible] modis attingit a voluntate divina intendenti efficaciter paenitentiam, ex [illegible] permissibile a voluntate divina, et sic [illegible] divina voluntas vult efficaciter paenitentiam saltem virtualiter, et implicite vult permittere peccatum.

[illegible] obiiciebatur in [illegible] replica ad probationem principalis aequivalentiae solutam paenitentiam [illegible] concedo intentionem paenitentiae esse causam per se, sed remotam executionis paenitentiae, [illegible] dicens, quod est causa per se mediorum [illegible] ad paenitentiam, omnium mediorum nego; aliquorum dico [illegible], ad probationem distinguo ans. intentio paenitentiae causat paenitentiam per media, quorum intentio est causa per se dico, per media, quorum non est causa [illegible] ad summum est causa per accidens, nego ans; deus namque non dicitur causare paenitentiam per [illegible] [illegible] permissionem peccati, quae est causa per se peccati, sed ad summum dicitur causa per accidens illius, quia [illegible] illud permittit, deusque causat paenitentiam per permissionem peccati, et alia media, quorum est causa per se.

[illegible] permissio peccati non est causa paenitentiae nisi peccatum, quod non est causa per se paenitentiae, [illegible] per accidens, quae [illegible] permittendi peccatum, quae causat permissionem non est causa per se paenitentiae [illegible] per accidens, quae et intentio paenitentiae est causa per accidens paenitentiae, [illegible] ultima [illegible] intentio per [illegible] causat per voluntatem permittendi, quae ipsa est causa per accidens paenitentiae illa similitudine, et [illegible] [illegible] voluntas permittendi causat permissionem, ergo eo modo est causa paenitentiae, quae est causa ipsa permissio, quae [illegible] est causa per accidens etiam voluntas permittendi exit causa per accidens.

[illegible] dist. ans. permissio peccati non est causa paenitentiae nisi per peccatum tamquam per [illegible] [illegible] [illegible] requisitum ad paenitentiam, et [illegible] nego, tamquam [illegible] [illegible], et infallibiliter illam permittit dico ans, et nego [illegible], permissio non peccati est [illegible] divina el [illegible] cognitionem illius [illegible] electioni in ordine ad paenitentiam non est voluntas propter peccatum; sed propter cognitionem illius [illegible] [illegible] ad paenitentiam, et sic non est causa paenitentiae per peccatum, sed per cognitionem illius, [illegible] quae permissio peccati est causa paenitentiae [illegible] [illegible], cumque sit [illegible] peccati, [illegible] illius cognitionem, fit ut [illegible] subeat [illegible] electioni sit immediata causa per se cognitionis peccati.

Redeamus iam ad probationem principalis aequivalentiae ad 2um [illegible] ex voluntate efficaci paenitentiae incipere esse futuram [illegible] paenitentiam, et distinguo dicens, quod a voluntate efficaci paenitentiae incipiunt esse futura, [illegible] causa sit requisitum ad paenitentiam tamquam a causa per se [illegible] tamquam a causa per accidens [illegible] infallibiliter cum [illegible] [illegible] dico [illegible], [illegible] voluntas paenitentiae est virtualis voluntas permittendi peccatum, voluntas autem permittendi peccatum infert infallibiliter voluntatem [illegible] peccati [illegible], quae est causa per se existentiae peccati, unde ex sui voluntatis paenitentiae incipit esse futurum

peccati, non tamen in ordine ad se, sed tamquam a causa per accidens inferente deordinationem in ordine ad se, idest voluntatis creatae peccatum.

Ad 3. probatio distinguo antecedens: intentio efficax permissionis est virtuale odium carentiae peccati, si nomine odii virtualis intelligatur odium abominationis, quod Deus odio habeat carentiam peccati nego, quia cum talis carentia peccati sit bonum saltem negative, non potest Deus odio illam habere odio abominationis; si nomine odii virtualis carentiae peccati intelligatur nollitio efficax carentiae peccati concedo antecedens, et distinguo consequens quod intentio efficax permissionis est virtualis amor peccati, amor prosecutionis peccati nego, amor permissionis illius concedo consequentiam, et ad probationem distinguo maiorem; intentio efficax est virtuale odium cuiuscumque rei, qua posita ipsa intentio frustranea redderetur, ut non sit de ... dictum, et finis intentus non posset obtineri, necessarium est odium talis rei, ut non sit de ... non est necessarium odium, sed sufficit nollitio efficax illius nego, et distinguo minorem, et minus non est necessarium odium, sed sufficit ... distinguo consequens sicut in antecedente, itaque sicut amor permissionis non est amor odium, sed sicut esse negari ... sicut illorum, quae ad sui existentiam indigent amore prosecutivo Dei, ita non est odium abominationis eorum omnium, quibus positis frustraretur intentio Dei, sed solum eorum, quorum non positio petit odium abominationis Dei, cum autem ut non sit carentia peccati, qua posita non esset permissio, et intentio Dei inanis redderetur, sufficiens sit nollitio efficax carentiae peccati necesse non est recurrere ad odium abominationis illius.

Dices quod saltem Deus non sibi displicet, et odio habet existentiam peccati sed potius complacet, et gaudet in existentia peccati, quod prius offendit autem; probatur consequentia quia qui amat efficaciter finem non potest odio habere, et displicere de iis, quae sunt necessaria ad finem, sed existentia peccati est necessaria ad permissionem, quod non potest Deus illam odio habere, et displicere sed potius gaudere, et complacere. 2. quia qui efficaciter intendit finem complacet de existentia medii requisiti, et necessarii ad finem, quod Deus complacebit de existentia peccati.

Distinguo consequens: Deus non sibi displicet, et odio habet existentiam peccati, efficaciter concedo, inefficaciter nego consequentiam. et ad 1. probationem distinguo maiorem: qui amat efficaciter finem non potest odio habere, et displicere de iis, quae sunt necessaria ad finem efficaciter concedo, inefficaciter nego maiorem; et dissimiliter distinguo consequens similiter; itaque sicut Deus amans efficaciter permissionem non possit efficaciter odio habere peccatum antequam existat, quia alias peccatum non existeret, et consequenter non esset permissio, et non eo tamen ... in existit illud odio habere efficaciter frustraretur permissionem illud debuit; ... odit peccatum vel efficaciter vel inefficaciter, et utrumque in illo complacet, ... quod Deus gaudet, quia in eo non invenit amabilitatem potentem divinam complacentiam, et gaudium divinum, loquor de tali peccati, idest de malitia morali.

Ad 2. probatio distinguo antecedens: omnis qui efficaciter intendit finem complacet de existentia medii qualiter requisiti ad finem, medii voliti concedo, medii solum permissi nego antecedens, et eius dum probatio ex ponens dicta, nam cum ad existentiam peccati non sit necessaria voluntas permissiva Dei, omnino relegandae a Deo voluntas ad ... inefficax peccati per modum desiderii antequam sit, et per modum complacentiae de ipsa iam existenti.

Ad 4. concedo cum intentio efficax permissionis ante praerequisitum peccatum

non

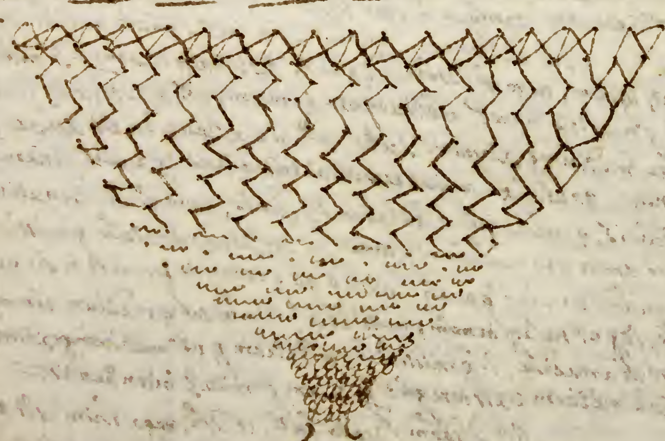
non potest componi odium efficax peccati per rationes ibi traditas, et dicto illud essens
sibi de efficax cum permittit est virtualis amor peccati, permissivus dedo; prosequutivus
nego, dicam: ad probat. distinguo illam prop. duo affectus, sit, amor, et odium non pugnant
inter se nisi versent formaliter vel virtualiter circa idem obiectum prosequutive, aut permissive transeat,
prosequutive tamen nego: Unde ad hoc ut duo affectus pugnent inter se non est opus ut eodem
modo tendant in obiectum si sint efficaces, sed sufficit si alter teneat permissive id, ex quo sequitur
aliquis effectus permittendus, alter vero tendat efficaciter in negationem illius effectus, quia volitio, quae
illum effectum permittit et ipsa disungit cum existentia illius, ac volitio, quae illum destruit
disiungit cum negatione illius, quae duae contradictorie pugnant; aptissimum habemus
exemplum apud doctores; Deus ex bono fine permittit peccata, sicut ut ostendat divitias
gloriae suae, ut ait D. Paulus, proponunt bonitatem illius finis, et voluntatem permittendi
est amorem esse amorem virtualem peccati; cum hoc affectu negat stare odium effi-
cax peccati, quia sequeretur reipsa esse permissum peccatum, et non esse permissum, esse peccatum,
et non esse; esse quia ponimus; non esse, quia odium efficax peccati causat illius carentiam, quia
amor illius finis, et ideo permissio est amor virtualis peccati, nam contra ad diversa-
rios duo effectus non repugnant inter se nisi versent formaliter vel virtualiter saltem circa idem
obiectum. repetite eorum voluntas, et eas in eos retorquete, idem est in illo, qui cum non
teneatur et possit, non vult impedire naufragium, in hoc non potest sistere decretum
efficax salvandi navim, etsi voluntas non impediendi naufragium non sit permissiva
illius =
Ad obiectionem nego ideo amorem efficacem charitatis esse
odium virtuale peccati, quia cum amore efficaci charitatis non potest componi amor peccati
non e contra, quia amor efficax charitatis est odium virtuale peccati non potest cum eo stare
amor peccati, cuius ratio est, quia amor efficax charitatis sui vi eum deponit primarium,
et est idem est disiunctio affectiva cum deo vel cum re ferens omnibus aliis rebus, quae
cuiusque coniunctio non potest, et ideo est odium virtuale cuiuscumque peccati mortalis, et ideo
cum permissio non potest disiungi amor peccati, nec cum intentione efficaci remissionis potest
quin permissio non potest disiungi amor peccati, quia intentio permissiva est amor permissivus peccati, ideo est
disiungi odium efficax peccati, quia intentio permissiva est amor efficax illius, aliquo esset, et non esset.
voluntas permittendi peccatum, cumque non stat odium efficax illius, et permissio peccati, et poenitentiam
Ad ultimam distinctionem dedo inter permissionem peccati, et poenitentiam medium remotum
mediare peccatum ipsum, nego tamen dicam, ad probationem distinguo illam propositionem medium remotum
non potest amari quin prius amet medium proximum, quia ad obtinendum finis intenti re-
quirit esse est amare medium proximum dedo, quando non est necesse illud amare, ideo sufficit
permittere illud nego, quia ut saepe saepius necessarii intendens efficaciter finem solum tenetur
ad eos actus voluntatis, qui necessarii sunt ad obtinendum finis, cumque ad dictam remissionem permissionis
non sit necessarius amor prosequutivus peccati, sed sufficiens sit voluntas permissiva illius, quia
haec posita infallibiliter sequitur peccatum, hinc est quod permissio peccati non sit prosequutiva peccati,
tamquam amabile, sed quod peccatum tamen permissibile; unde semper medium remotum est volitum
quod proximum est amabile, vel permissibile, non debiliare per medium proximum ut amabile
praesertim quando tale medium existere potest per solam permissionem intendentis =
Ad obiectionem dicto ante, et dicam, nego minorem, sed rationem habere
distinguentem permissionem peccati utilem ad poenitentiam esse peccatum, ad probationem minoris di-
stinguo illam prop.; ista utilitas, et conducentia permissionis in ordine ad poenitentiam est

... peccati, ita ut peccatum sit non solum conditione praemissum in ratione Utilis ad paenitentiam nego, ita ut sit conditio necessaria, et ex solo hoc quod se habeat ut praemissio sit Utilis ad paenitentiam cedo; et nego etiam praemissum peccati solum esse Utilem ad paenitentiam in quantum est materia praemissi... quatenus... ipsum peccatum est utilis ad paenitentiam, in... dicat ordinem ad peccatum tamquam ad motam ... conditionem eiusdem —

Si quaeris Unde praemissio peccati habeat, quod sit Utilis ad paenitentiam? Respondeo quia tunc deservit ad cognitionem excitantem ad paenitentiam —

Dices 1° ut praemissio peccati deserviat ad hanc cognitionem requirit peccatum — Dices 2°... a fortiori ipsum peccatum etiam erit Utile ad paenitentiam, quia deservit primum obiecti excitantem ad paenitentiam, atque adeo erit amabile, quia bonum Utile amabile est — ... ad 1um permissum peccati requirere ipsum peccatum tamquam quid illatum, et primum conditionis ut ipsa possit deservire ad cognitionem peccati ad paenitentiam excitantem, sed ex suis praedicatis intrinsecis habet hoc quod est inferre peccatum, atque adeo Utilitatem in ordine ad paenitentiam —

Ad 2um distinguo Utens, quod peccatum erit Utile ad paenitentiam Utilitate movente ad amorem prosecutivum sui nego, movente ad amorem permissivum concedo; ad probationem distinguo etiam; bonum Utile est amabile amore prosecutivo? permissivo concedo; amore prosecutivo ... , maxime si quod talis Utilitas non fundat in malitia morali concedo, quod fundat nego; exemplum habemus in Principe permittente peccata, quae in lupanaribus committuntur, quia in illis reperit Utilitatem ad vitanda maiora, et graviora scelera; nec propterea dicimus Principem moveri ab illa Utilitate ad amorem prosequitivum illorum peccatorum, sed solum ad illorum permissionem, seu permissivum amorem, quod idem est ac dicere; Princeps non Vult peccata, quae in lupanaribus fiunt, sed Vult illa permittere ad Vitanda maiora pericula; sic dicendum est in praesenti quaestione ...

Tractatus

De auxiliis Divinae gratiae admente N. F. D. B. Egidii Romani Augustinensis Archiepiscopi per eumdem Auctorem.

Huius tractatus materiam diffiniunt eorumque doctrina pauca antecommentati Antiqui theologi cum Mag.° in 2 dist. 26, Recentiores vero cum Thoma 1.ª 2.ª q. 3; nos vero cum N. B. Egidio in 2 dist. 26 q. 2

Disputatio 1.ª

De auxilio debito naturae, et concursu Causae primae cum secundis

Quia ad Divinae gratiae cognitionem multum iuvat, naturae creatae praecipue rationalis cognoscere, ideo hanc quaestionem dicendam veluti praeambulam praemitto ~ ~ utrum videlicet naturae terminus; et cum illa concurrenti actionibus clariori luce ad alteriora procedamus, et tum tandem aperimus fundamentis iniciamus. ~ ~ ~ ~

Dubium 1.um

An Deus curat cum Causis 2.is concursu universali

Nomine concursus universalis intelligimus influxum, sive actionem qua Deus cum causis secundis tam naturalis, quam liberis producit earum effectus, quae communiter ab omnibus concursus simultaneus appellatur ~ ~

Caput 1.um

Propositionis sensus affirmativa eligitur, et ex Scriptura et Patribus probatur

Prima pars propugnat ita Durandus in 2.ª dist. q. 5 et aliis in locis; qui sentiunt

Novissime defendit Ludovicus de la [illegible] de modo concursionis Dei cum creatura parte 4. ubi late defendit sent. Durandi dicendo Deum non concurrere proxime et immediate cum causa 2a ad singulos effectus producendos eadem numero actione; concursum generalem Dei esse realiter distinctum ab operatione creaturae eiusdem ad eandem actionem, et consistere in [illegible], quam continuit [illegible] num. [illegible] esse inclinatam, et propensionem ad operandum, quam Deus indidit [illegible] [illegible], [illegible] conatur explicare N. P. Aug. [illegible] Bonaventura: [illegible] etiam [illegible] Durandus in 2 dist 38 art 1, et N. [illegible] Gregorius [illegible] in 2 dist 34. [illegible] videtur adhaerere Pelagius, [illegible] refert P. Aug. [illegible] de gratia Christi cap. 6 [illegible] 3a [illegible] esse, posse, [illegible] et [illegible] esse a Deo, [illegible] autem [illegible] esse a nobis.

Secunda sententia [illegible] Deum concurrere cum omnibus causis ad singulos effectus producendos, non autem [illegible] voluntate ad actus [illegible] ita quidem theologus antiquus quem refert N. Egidius in 2. dist 37 q 1 art 3 [illegible] quos [illegible] nomine refert Aug. [illegible] ibidem. [illegible] accedit [illegible] in 2a [illegible] 10 [illegible] ubi contendit aliquos scholasticos [illegible] et [illegible] [illegible] Victorinus, et [illegible].

Solet probari [illegible] quam [illegible] scripturae locis, ex quibus efficaciores videntur, quos adducit [illegible] Aug. [illegible] [illegible] cap 20; [illegible] est Isaiae 36 omnia opera nostra operatus est. [illegible] Job 10 manus tuae Domine fecerunt me, et plasmaverunt me totum in circuitu; nonne sicut lac mulsisti me, et sicut caseum me coagulasti?

[illegible] [illegible] num. 9 [illegible] loca scripturae non facere opinionem de fide, [illegible] opinione Durandi, quia ut in[illegible] possunt explicari de influxu mediato [illegible] a Deo [illegible] [illegible] ut causa proxime immediate operante. [illegible] loca scripturae non facere [illegible] opinionem de fide, [illegible] idem ac dicere [illegible] non esse erronea, [illegible] in [illegible] loco ut erroneam [illegible] [illegible] loca non posse explicari [illegible] patebit ex [illegible] [illegible].

[illegible] neque explicari [illegible] [illegible] [illegible]

est productio rei in tali, vel tali parte mundi, sive in tali ordine rerum, prout res ista esse, vel tales res sunt nobiles et alterius sunt dignitatis in universo, aut in ordine aedificiorum ut probant theologi supra dist. 39. Loca vero sacrae scripturae quae dicunt Deum omnia in nobis operari, atque operatum esse non probant dependentiam, eo quod supponunt productionem sicut et providentiam sunt aeterna. Deus autem dicitur omnia in nobis operari in tempore ut Joan. 5. Pater meus usque modo operatur.

Quarto lucubratius dico contra hoc tertium non dari influxum immediatum Dei et mediatum quod potest explicari ex his dictis, nam quamvis utrumque dixi influxum consistit in illa inclinatione quam Deus inducit creaturis et mediis quibus operantur, neque per inclinationem illam quae habitudo quaedam est, sive respectus quidam est dici actibus ad quos ibi tribuitur gratiae diversae operationibus, et praeter illa habet rationem universalem et inducit ad operandum media illa inclinatione, ratione cuius potest Deus dici omnia in nobis operari, quia utitur causis secundis velut instrumentis per quas novos effectus operatur.

Haec tamen non sequitur verbis ruditer, quia movere nos ad operandum non est operari opera omnia nostra, neque quia movet nos ad operandum, potest dici motus Dei, cum omnipotens fuerit nisi tantum per [illegible] quamvis Deus moveat, sive inducit eos ad operandum concurrit Deus sicut sol et multa alia sicut caelum coagulare nos, per se creare illum vel [illegible], quia haec nomina immediatum significant influxum.

Secundo probatur ex D. Aug. 5 de Genesi ad lit. 3 ubi ait sunt qui arbitrantur tantummodo mundum factum a Deo, caetera iam fieri ab ipso mundo, sicut ille ordinavit, et iussit, Deum autem ipsum nihil operari circa quos profertur illa Domini sententia Pater meus usque modo operatur.

Respondet lucubratius Bola mirandosie [illegible] locos hos D. Aug. tertius contra Durandum afferre, cum ipse Aug. protulerit haec verba ad refellendum veteres illos, qui censebant Deum cessare omnino ab omnibus actionibus, quae sententia est haeretica, quia fide constat Deum singulis momentis animas creare, habitus infundere atque etiam multoties miracula facere.

Contra quia etsi hoc fuerit mens praedicti Aug. P. tamen occasione huius

dauit concursus uq; qa contilla verba subdit neqo credamus, vel si possimus intelligamus, qquomodo operari Deus etsi conditis ab eo rebus operatio eius substrahatur, intercidant; que verba animadvertit Ludovicus ad operationem eius concursus universalis, et sunt intelligenda de operatione propria ... D. Aug. ... pertulerit operari absque aliqua limitat. Deo absolute.

Respondet adhuc Ludovicus illa verba D. Aug. ... esse intelligenda de influxu, et operatione immediata in eas, qua Deus illas admi nistrat, et actuat, non autem de operatione immediata in effectus: ē contra quia D. Aug. cap. 146 circa finem hanc proponens difficultatem ita ait, quomodo ubi corporum lineamenta ad eo formentur? Aut quomodo non negare posse rerum Deus nunc etiam operari cuncta que creantur, ut Dominus dicat Pater meus usque modo operatur. unde illa ratio regiminis Dei a cognitione conderendi intelligenda est facta ab eorum administratione Dei in eas; quo verba Aug. D. sunt intelligenda de influxu, et operatione immediata in effectus.

Basquez autem supra cap. 3 respondet D. Aug. hoc in loco non negare Deum non concurrere concursu simultaneo positi vo ad mala peccati, ē tamen concursu negativo: et hoc probat ex D. Aug.º lib. 3 de trinitate cap. 4 ubi postquam dixit voluntatem Dei esse causam, et primam omnium corporalium specierum, atque motuum, nihil ... fieri ... aut peccatorum peccati ait nihil enim fit visibiliter et sensibiliter, quod non de interiori, et invisibili, atque intelligibili aula summi Imperatoris aut iubeatur aut permittatur.

Dico primo hec verba parum iuvant Basquium, quia ibi D. Aug. ... Aug. Ludovicus esse eum, ..., causam omnium, ... concursu simultaneo causat, ut hac tamen differentia quod bona iubeat, et suadeat, mala autem permittit; et sic ad bona opera concurrit Deus concursu simultaneo, et speciali morali; ad mala autem, ... concursu universali; ideo que bona ... Deo ut causa particulari, mala autem nullo modo, et si omnia fiant a Deo ut ait ibi D. Aug. aut iubente aut permittente; deinde ex ipsis verbis D. Aug. ab ipso adductis probatur Deus concurrere concursu universali ad mala peccati, quia aliquid non ... summa ... ... fit aliquid, quod aut visibiliter, aut invisibiliter non fiat ... a Deo.

Caput 23

Impugnatis aliis rationibus, a nobis efficaciter probatur

Probabilior ratio quæ contra soler adduci a nostris [illegible] desumitur ex parte Dei Dominio in omnes creaturas, quas ratio quam assignavit [illegible], et multi alii; quæ ratio non est efficax quia dominium Dei potest salvari per actus extrinsecos Deus volatus, quippe in omni genere causæ creatura efficacissime obediunt propter naturalem subordinationem quam habent ad Deum, quin sit necessarius influxus intrinsecus in actu quo illi concurrunt Deus; quia ad salvandam rationem Dominij sufficit [illegible] quod creata operetur quocunque voluerit Deus illam inclinare, per inclinationem suam si causa sit physica, vel per moralem si causa sit moralis; ratio illud [illegible] connexionem in manu Dei est, et quocunque voluerit vertet illud.

Secundo procedunt [illegible] quia Deus potest impedire conservationem caloris qui modo existit, ergo potest etiam impedire productionem caloris, [illegible] Deus non potest impedire conservationem caloris si non esset cum conservatione per influxum immediatum, ergo neque potest impedire productionem caloris si non esset cum productione per influxum immediatum. Sed neque hæc ratio est efficax quia licet Deus possit impedire productionem caloris quæ est illum producturus, tamen hinc non infertur esse eam producturum per influxum immediatum, quia posset Deus illam impedire auferendo causæ ordinem actionis ad quam tendit, [illegible] causa [illegible] solam [illegible] apta ad agendum, et quæ absoluto casu non potest effectum producere.

Ratio quæ efficaciter probare [illegible] quam assignabimus ex Aegidio loci infra citandi, pro cuius intelligentia suppono [illegible] dicta latius in materia de scientia Dei disputatione 2 [illegible] 7 et 6 in quo [illegible] res quo nunc dari unum quod sit [illegible] tale et quo extra illud generis participant esse talia ut ingenere intentionis datur [illegible] cui participant ut [illegible] extra, et quæ sunt corporea et illud [illegible] participant esse [illegible] in aliis; quo supposito Deus esse in omni genere effectionis, ac proinde in genere entis, existentis, quia [illegible] esse, et ab eo ea,

cetera omnia participant esse creatum ut dicitur ex illis verbis credo ego, ieium qui sum, et qui est misit me ad vos.

Quibus suppositis prob. et conv. 2a opinioni partes Egidianae, quod illud quod est in aliquo genere est causa sui, et omnium illius generis, et a quo cetera illius generis participant esse talia, et consequenter talia esse nisi participant ab tale esse ab illo primo, sed Deus est primus in essendo et consistendo, in omni genere perfectionis, est enim sua causa, quod est causa omnium entium, et omnia participant esse talia ab ipso, scilicet et bona, nam est extra rem notabilis, minor autem certa, quam probat communius Augustinus et Egidius in 1 dist 8, et N Paterius.

Secundo prob. 2a pars ex Egidio, dicitur requiritur ratione conservationis quod omnis effectus creatus conservatur a Deo vel mediate vel immediate, qui producitur immediate ab ipso, atque et etiam scilicet prob. conditio, sed tamen singere quod aliquid sit causa fieri rei, et non causa conservationis, implicat tamen quod non esset causa conservationis rei, et non esse primus auctor effectus primo est inmediate, quia conservatio est continuata productio, est enim quidam nevi productio, quae aliquo tempore subsequenti producitur, quod probat late prosequitur Beatus Egidius de laudibus divinis lib. cap. 17.

Caput 3^m

Solvuntur argumenta adversariorum.

Contra communem 2 objicit 1o Durandus concursum Dei immediatum in effectus creatos non est necessarium, 2o non est conveniens, scilicet et bona atque quia causae creatae non sunt instrumenta Dei, sed causae principales, nunquam per virtutes intrinsecas operantur, et non per aliquam extrinsecam motionem, et sunt quasi in perfectione cum effectibus sunt univoce, et perfectiores sunt aequivoce, ergo ad illos causandos non egent concursu Dei, et ad causandos effectus sufficit virtus illis quasi in causa.

Respondendo ad argumentum in dico 1o causae non nisi instrumenta Dei ut docent Thomas q. 3, et Beatus Egidius in 2 dist 1. 7 q. part 1 ad probationem eius dum omnis dico creaturae non essent instrumenta Dei sed causae principales, inferri non esse necessarium concursum principalis, non tamen inferri

non concursus conversus unitas, q. hic non dat ut moveat causas 2as sicut
virtute Dei operant, sed ut agerent causas ad operandum, et ad effectus ut ex probatur

Arguitur 2o potuit Deus efficere ut causa 2a operaretur sine concursu immediato ipsius Dei, q. hoc fuit de facto; et probatur q. ratio non implicat Deus substituere aliquam causam loco sui quae interveniat cum aliis causis secundis effectus producendos = Omissa solutione Hurtadi disp. 10 physicae §3 et Arriaga num. 82 Resp. ad argumentum negando ant.; et ratio implicationis est quia omnis causa 2a est subordinata in causando causae 1ae, adeo neque potest esse causa 1a, neque illa 2a, q. sicut omnis creatura est ab alio ut est, ita omnis causa est ab alio ut est subordinata Deo in causando; et sicut esse derivatum est repugnat esse independ., ita similiter actio creaturae est repugnat actionis Dei. Et etiam q. cum causa 2a sit sua in genere causandi in posse ut q. aliquid habeat esse, nisi illud participet immediate ab eo; sicut q. aptitudo est sua in genere operationis in posse ut aliquid dare operans, nisi cum esse participet immediate aptitudinem, et q. lumen operans est in genere visibilis, in posse ut aliquid habere esse visi- nisi illud immediate participet a lumine: unde ad ... Respondeo negando ant. q. Deus nequit communicari alicui causae q. sit sua in operando.

Arguitur 3o finis ultimus non concurrit cum intermediis immediate ad finalizandum, ergo 1a causa efficiens non concurrit immediate cum causis ad operandum; Respondendo ant. q. cum finem concurrere cum causis 2is docet B. Egidius, et Alensis dist. 2 de ultimo fine parte 8 et significat q. omnis actio 2arum agentium est a Deo ex parte operante propter suam bonitatem, tamquam propter finem operantis et consequenter propter finem creaturae, dirigendo sic talem actionem ad talem finem ut ad finem operis

Dices actiones peccaminosas reperiuntur esse hoc facto propter finem, ergo neque illis = Resp. cum illo numero q. licet tales actiones ut sunt peccaminosae non sint referibiles ad ultimum finem, tamen ut sunt actiones et entia entitative bona sunt a Deo ut a causa 1a efficienti et ut ab ultimo fine; quae divina bonitas immediate addita convenit simul cum fine primo operantis, non tamen operante: propterea adverte peccatores non moveri ad peccandum ex malitia obiecti particularis intendens ad malum operatur ex Dionysius cap. 4 de divinis nominibus, sed movetur ex bonitate entitativa delectationis, vel utilitatis

quis agit hanc autem qui intendit medietatem cuius praevidens solum ponet igitur mirum si ultimus finis et Divina bonitas simul concurrat cum sive primo quaesiti, influendo in eandem actionem; unde nulla est actio cum sive primo in quam Deus immediate non influat.

Arguit 4.o Deus non concurrit cum causis mali, et finali ad suos effectus producendos, quo neque cum aliis: Resp. conc. ant. dicendo Deum gerit quia Deus non est 1.a causa materialis neque formalis; ergo praecipue in genere causae efficientis et finalis; at vero materia et forma sunt primus in sua linea; neg. illa est iustus illis, haec autem actus suus: de modo concurrendi Dei cum causis 2.is liberis agam dubiis sequentibus.

Dubium 2.um

Quomodo concurrat Deus ad operandum cum causis 2.is

Licet communis sit Deum concurrere cum causis 2.is concursu universali ad singulos earum effectus causandos, modus tamen quo id fiat est difficilis explicatu, pro quo sit

Caput 1.um

Ratio dubitandi proponitur et ostenditur — —

Ratio dubitandi est quam bene urget citato loco Molina, quia vel concursus iste universalis est determinans, et determinans creaturam, vel indifferens et determinabilis a creatura; si determinans et determinans creaturam, quamquam liberam tollit eius libertatem, quia tali concursus est efficax, cum illo posito nequeat non esse actus 2.us, et enim x.a concursu isto actus ipse 2.us causatur.

Si est indifferens, et determinabilis a creatura tollit providentiam et gubernationem Dei, quia Deus quilibet alio modo ad operandum concurrit; quod sic explicat, eo ipso quod concursus est indifferens et tantum conditionalis, ac proinde dependet ab aliqua conditione ponenda ut fiat absolutus, et Deus absolute decernat cum illa, quae est in potestate creaturae, nequeat aliquid facere sine concursu Dei, cum sit eadem operatio, et explicatur haec ratio quia

vel concursus sive absolutus, vel respectivus, si absolutus tollit libertatem quia efficax, et praeposita requisita voluntas omittere actum, cum quo ponitur actus ipse voluntatis ut dicunt Adv. neg. 153, et sic ea posita, necessario ponitur actus ipse voluntatis.

Neque potest recurri ad necessitatem consequentiae, quia necessitas orta ex principio habente connexionem cum effectu non est consequentiae, sed haec necessitas orta ex principio extrinseco habente connexionem, imo identitatem cum effectu, quod praesupponitur actui, quod est necessitas antecedens, et non consequentiae; si vero concursus ille sit respectivus, quod Deus expectat determinationem voluntatis et concurrat cum illa, et hoc ultimo posito quia ut dictum est impossibile est voluntatem se determinare sine concursu Dei, ac proinde impossibile est Deum videre determinationem voluntatis ante suum concursum; si autem Deus non expectat determinationem voluntatis, eam certo modo concurrens est. ~~[illegible]~~ quia si concursus Dei non est absolutus, sed respectivus, et cum respectu ad determinationem voluntatis, quod Deus praedefinivit decretum hoc: decreto volo concurrere ad actum amoris, si voluntas se determinaverit, hoc autem non falsum est, cum voluntas creata nequeat se determinare, nisi Deus cum illa concurrat, dicere volo concurrere ad actum amoris si voluntas se determinaverit est idem ac dicere volo concurrere ad actum amoris si non concurrero, quod quidem ridiculum est.

Neque potest dici operationes creaturae et concursum Dei se mutuo praecedere, et ita ut prior sit in genere causae materialis determinatio creaturae quam concursus Dei, qui in alio genere sit prior determinatione creaturae, sic enim haec mutua prioritas Adversarii non admittunt. 2o quia haec prioritas non est in genere causae materialis et formalis, sed efficientis, quia creatura et quae in genere causae efficientis se determinat, et Deus cum in genere causae efficientis concurrat cum creatura, sicut mutua prioritas in eodem genere causae a nullo scholastico admittitur.

Caput 2um

Concursu simultaneo aplicat Deus causas naturales, et etiam voluntatem cum operatur per modum naturae ad suos effectus producendos.

Et inter fratres difficili meam aperiam mentem sub genio non eundem fratrum

causæ debere distrahi ad operandum, et etiam applicari ad effectum, aut ad
partem utramlibet. Suarez et Prado: quod distractio ad operandum praecedit opera
tionem; ideo enim causa operatur, quia distracta est; at vero applicatio est
ipsamet actio prout ea utitur causa et media illa applicat potentiam ut in illo
suum effectum producat. Quare in hoc dubio non est quaestio de distractione, sed de applica
tione, an scilicet Deus praedicto concursu simultaneo applicet causas secundas ad
partem, an vero contra causas quas Deus applicuit?

Suppono 2° cum P. Cordelio in 2 dist. 37 q. 2 art. 1, Lusit.
lib. 1 dist. sive q. 13 art. 2, Ripalda disp. 125 de ente supernaturali sect. 6
actionis humanae, atque adeo cuiuslibet applicationis vocari duplicem posse applicati
onem, vel physicam in genere entis, vel moralem et in esse liberi; applicatio 1a
est applicatio physica potentiae cum obiecto, in quo non differt voluntas ab aliis causis
necessariis; applicatio vero voluntatis 2a est applicatio potentiae rationa
lis et liberae et suorum actuum, qua ratione denotat dominium, et
potestatem quam habet potentia super suos actus, vel quo potest refle
ctere, et quod vult, vel non vult.

Unde dicitur causa libera prout ratione distinguitur
et ut habeat dominium supra suos actus, ut dicit D. Aug. lib. 1 retra
ctationum cap. 9, B. Cordubius in 1 dist. 17 [illegible] sup.; cuius ratio est
quia potentia libera ut talis operatur propter finem cum intentione dirigendo se
in finem, et per finem movendo se ad media, cognoscendo utilitatem medi
orum ad finem, quod non posset facere nisi esset reflexiva, habitura etiam
praecognitionem ut posset cognoscere convenientiam mediorum cum fine, et
quale medium esset utilius ut id eligeret.

P. Ludovicus de Molina in concord. q. 14
art. 13 disp. 26 dicere non intelligo quid sit haec applicatio quae expli
camus; quia sunt alia instrumenta quaedam quae non habent inte
gram virtutem adaequatam, qualia sunt instrumenta artis, atque haec indigent
motu et applicatione alterius agentis ut aliquid efficiant, ut dolabra licet
acumen et duritiem habeat quo sit apta ad scindendum, indiget ta
men applicatione superioris agentis; alia sunt instrumenta quae habent

integram virtutis adaequatum, vel sunt ipsa virtus agendi ut semen deest ab animali, et calor igni, et lumen [illegible] sunt a se coniuncta [illegible] requirunt applicationem, vel motionem et sic sunt actiones.

Tertio autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit lumen applicationis [illegible] ignem [illegible], qui intelligitur [illegible], quia [illegible] [illegible], vel cum virtus agat Deus [illegible] [illegible] intrinseca quae ut ipsa [illegible] est causa creata requiri applicare, alioquin illa applicatio non [illegible]: [illegible] illa [illegible] intrinseca quae utrumque [illegible] illorum [illegible] applicatione quae ut bene [illegible] [illegible] duplex intrinseca et applicatio altera localis qua agat [illegible], [illegible] [illegible] agato, ut [illegible] qui agat ignem [illegible] [illegible] [illegible] ligno; et haec applicatio [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] sive artificialis sive naturalis; altera est applicatio [illegible], sive virtualis qua [illegible] causa, [illegible] [illegible] [illegible] localiter applicatus [illegible], agat [illegible] [illegible]; et haec applicatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quando ut [illegible] quantitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit ut quantitas [illegible] tangat quantitatem [illegible], [illegible] [illegible] sit ut [illegible] [illegible] [illegible] ut tangant virtualiter [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] mutatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible], [illegible] motione [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] in quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Dico [illegible] [illegible] Deus applicare [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quia Deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nisi [illegible] [illegible] [illegible] applicationes [illegible] [illegible] [illegible], quia [illegible] Deus applicat voluntatis [illegible] [illegible] [illegible], tamen [illegible] [illegible] [illegible] Dei, non quidem [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] habet, nam [illegible] talem, vel talem dispositionem causae [illegible] causae applicatio

[illegible] concursus universalis Dei [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] ex

[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] nominibus divinis concursus universalem

[illegible] [illegible] [illegible] Dei [illegible] et nec est aliqua diversitas in effe

[illegible] [illegible] diversitatis agentis [illegible] [illegible] in

[illegible] [illegible], sicut [illegible] [illegible] illuminat omnia; [illegible]

+ [illegible] sunt multi gradus aliqua magis aliqua minus calefiunt.

Inquires quid sit illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] concursus Dei [illegible] [illegible] causas [illegible] [illegible] [illegible]. R.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturalis

[illegible] [illegible] naturalem finis [illegible] qui [illegible] [illegible] et inclinatio

[illegible] medii [illegible] sive inclinatio [illegible] [illegible] [illegible] quoad

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] quoad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], et quoad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], ideoque concursus Dei [illegible] [illegible] [illegible]

naturalis accommodat [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] initio [illegible] jmittit

[illegible] bonitatis radios [illegible] [illegible].

[illegible] aut [illegible], aut amor finis [illegible]

[illegible] sunt [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] non concurrit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quoad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illum

[illegible] nonquidem [illegible] universalis [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] illi [illegible] [illegible] finem [illegible] et

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quoad [illegible]

[illegible] finis, [illegible] concursus [illegible] concursu universali

[illegible] iam [illegible] sint [illegible] [illegible] quoad [illegible] et quoad [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]

habere duplicem habitudinem ad [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], aliquam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] finem [illegible]

[illegible] Prima habitudo [illegible] ad [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible]

divinae sapientiae suae rebus suas naturas diversas constituit creando alias naturas incorporeas, alias corporeas, alias naturales et alias liberas ordinando eas ad varios et proprios fines, et secundum hanc habitudinem Deus non se habet aequaliter ad omnia, sed diversimode, rebus diversas naturas, et diversas potentias tribuit eas quae ordinavit inter se, et ad suos proprios effectus et fines proprios aptitudine.

Alia habitudo est qua Deus rebus iam dispositis et ordinatis providet et ad eas gubernat, et secundum hanc habitudinem dicitur Deus se habere aequaliter ad omnia, in quantum in omnibus operatur secundum eorum dispositionem et capacitatem sicut sol qui ex parte sua aequaliter calefacit omnia, et tamen quia in rebus sunt diversi gradus aliqua magis calefiunt a sole et aliqua minus secundum quod magis, vel minus sunt disposita ad recipiendam solis influentiam.

Ex quibus liquet causam naturalem determinare Deum ut eas applicet ad suos effectus, sive ad sua paria media [illegible] universali quae determinatio fit medio concursu praeexistenti in rebus: et etiam liquet Deum tales causas applicare medio ipso universali concursu, et hoc idem intelligas in recta ratione considerata per modum naturae sed Deus applicare ipsam ad operandum concursu universali; sicut illa recta ratione inclinationi naturali in bonum in communi determinat Deus et illam applicat.

Hic igitur omnia interveniunt ad quamcumque operationem naturae creandae, quia Deus creavit causas, et post illas determinavit eas per habitus ad operandum media inclinatione, et directione ad bonum quae directe pertinet ad Deum providentiam his positis, et positis materia causa recta ratione huius determinationis ad bonum exigit concursum simultaneum, ideoque ratione talis determinationis et motionis substratae determinat Deus, et medio suo concursu generali ut causa universaliter illam applicando suo cursu, quod pertinet ad gubernationem.

Caput 3.um

Ipsa voluntas non a Deo, sed a se ipsa applicatur in genere moris

Secunda, et principalis pars nostri est quod licet Deus concursu simultaneo applicet voluntatem in genere physico, non tamen applicat in genere, et ordine morali, sed ipsa voluntas se applicat utendo suis actibus medio amore finis; quia sicut pro

betur reddenda ut docet [illegible] quod responsione capite praecedenti explicationis in [illegible] cum applicationis finis voluntatis in suo esse [illegible] [illegible] non indiget ab alijs causis. Si vero applicatio in genere et ordine moralis est usus, quo potentia utitur suo actu et habet dominium super [illegible] actus reflexus formalem seu virtualem, qui usus virtualis vel formalis requiritur in quocumque actu libero, et ante illum non est libertas moralis ut bene advertit [illegible]; et sic quod desinat esse causa libera, ut libera est et ut habeat dominium super suos actus, et utatur illis formaliter aut virtualiter; hic autem usus et dominium cum reflexionibus est, quod ante ipsum non est causa neque intelligitur voluntatis libertas.

Ex his ex [illegible] [illegible] quod a voluntas in genere et ordine finis non indiget accessione causis naturalibus, ut in eo ordine non operatur voluntas ut talis et ut libera est, sed ut natura quaedam est, quo in eodem ordine non operatur voluntas ut voluntas, sed ut natura quaedam est, quo in eodem ordine Deus applicat concursu simultaneo ad suos effectus, sicut applicat ceteras causas naturales et bruta; at in genere moris ipsa operatur ut libera, et se movet propter finem, quod est principium omnium actionum in genere moris ut docet [illegible] 3 ethicorum cap. 8 et alijs in locis quos refert [illegible] supra, quo in hoc genere ipsa se applicat, quia utitur suis actibus, non autem applicatur ab alio.

Secunda probatur et explicatur, quia applicatio voluntatis in genere moris est usus et electio formalis vel virtualis sui actus ordinando illum ad suum finem propter dominium quod habet in suos actus; hic autem usus vel electio actus non est aliud quam ipsemet actus prout ordinatus a fine, cuius gratia eligitur; ad hanc autem electionem non applicat Deus voluntatem, sicut applicuit ipsam ad eliciendum actum finis, quem eligere potest, quia talis applicationis causa est finis; hinc etiam quia a [illegible] Deus applicat voluntatem in genere finis ad suos obiectos, et ceteras causas naturales ad sua subiecta sive ad motus [illegible] in quibus exercent sua operationes, quia in genere finis est prima causa, et ceterae sunt veluti instrumenta, ut sic ordinatae et operantur virtute eius; hoc autem non habet locum in genere moris, quia Deus non potest esse causa prima omnis moralitatis, licet enim [illegible] esse causa prima bonitatis moralis, non tamen potest esse causa prima moralitatis quae est in actu malo, ideoque ad hanc nequit applicare voluntatem, [illegible] ipsum applicare ad illam.

Verum ut utrique nostra sententia rectius intelligatur advertendum est cum Aegidio in 2 dist. 4 q. 2 actiones aliter habere in genere physico, et aliter in genere morali; et actionis causis habere esse in genere physico, et ab aliis esse in genere morali; nam actio eo modo habet esse realiter ab suis principiis, et constituitur in tali esse per ordinem ad talem causam; at actio in genere moris habet esse a fine, et constituitur in esse actionis talis per ordinem ad finem: ut deambulatio constituitur in esse physico per ordinem ad potentiam deambulativam, sicut in esse morali per ordinem ad finem; ac proinde sicut actiones naturales seu in esse physico sunt inter principia, et sunt inter potentiam agentis, et formam ab illo producendam in passo; sic actiones morales sunt inter potentiam et finem, nempe inter finem in apprehensione, et finem in executione.

Igitur dicimus ad hoc ut agens attingat virtute sua passum ut ipso causet suam formam necessaria est applicatio primi agentis, quia agens creatum physicum et agens physicum ut agens est, et operatur virtute sua, et actum suum habens nequit se applicare ad suum passum, nisi applicetur a prima causa; ideoque in ordine physico necessaria est applicatio primi agentis, quae applicatio est inter formam agentis et passi, seu tendentia eius agentis ad formam introducendam in passo; at vero ut omnis finis creatus bonitate sua attingat effectum suum non necessaria applicatione Dei, et hanc posse esse, imo et de facto est a creatura; cuius ratio est quia actionis et effectus finis ultima esse potest causa, sicut Deus, ideoque talis effectus a solo Deo potest esse ut a prima causa, et consequenter solus Deus potest applicare causam secundam ad talem effectum physicum causandum; at vero actionis moralis duplex potest assignari ultimus finis, quia licet Deus sit ultimus finis actionis moralis bonae ut talis est, tamen actionis moralis malae ut mala est Deus non est, nec potest esse finis ultimus; creatura quae illam causat moraliter ordinando illam ad se tanquam ad finem ultimum virtute cuius operatur finis primus actionis pravae, eo modo quo finis actionis pravae operari dicitur.

Caput 4um

Solvuntur eius argumenta, et explicatur an et quare Deus non sit causa actionis pravae ut talis est.

Contra nostrum 119 plura difficilia insurgunt argumenta; quorum primum est; quia
vel ~~fuit~~ actio prout in genere moris est a Deo, sicut est in genere physico, vel non;
si non, ergo ad aliquam actionem non concurrit Deus concursu universali, et inci-
dimus in usus Durandi; sicut a Deo, ergo Deus applicavit voluntatem in genere moris
sicut applicat ipsam in genere physico, quia in utroque genere est prima causa; vel dare-
mus est in aliquo genere voluntatem esse causam suae operationis, in quo ipsa
se applicet in aliquo genere, et non applicetur a Deo.

Resolutio ex doctrina B. Egidii in 2 dist. 37 q. 2 art. 3 et 2 actionem pro-
ut in genere moris sicut mala non esse a Deo formaliter ut moralis est, sed tan-
tum ab illo sicut bona, non quidem ut est talis actio prout in genere
physico, sicut a prima causa efficienti; sed in genere causae finalis, quia in hoc genere
causae solum potest Deus esse causa actionis moralis ut moralis prout ad
ipsum expectat ut stat ordinis causae antecedentis et satius ordinandi.

Neque hoc dicendi modo incidimus in usus Durandi
quia ut dixi antea dixi Durandus negabat Deum concurrere concursu universali
etiam ut causa physica, quod nos dicimus esse falsum, imo erroneum quia firmiter
dicimus Deum esse causam efficientem omnis effectus physici, et in ordine physico nullum
esse effectum, nullam esse formam, modum, vel habitudinem, quae non depen-
deat necessario a Deo ut a prima causa efficienti; dicimus tamen aliquas actiones mo-
rales, ut quando est actio moralis mala, et defectiva, non esse a Deo; quod do-
cent plurimi theologi; cuius ratio est quia actio moralis constituitur formaliter
in esse mala per carentiam rectitudinis debitae inesse illi, sive per privationem
rectitudinis ad finem debitum; sicut enim autem Deus nullo modo potest esse
causa moralis; alioquin esset causa moralis peccati; et esset causa efficiens
physica deficiens, cum haec carentia sit formaliter defectus, et non habeat causam
deficientem, sed deficientem, quare Deus est causa efficiens actus ut est in ordine
physico etiamsi sit malus moraliter, non tamen est causa actus mali formaliter
ut malus est, et consequenter neque est causa finalis actionis malae ut mala
est; quia actio constituitur in esse malo moraliter per carentiam ordinis ad finem,
et implicat Deum esse ultimum finem peccati ut peccatum est, et ut ultimum finem concurrere
moraliter quod dicit formaliter carentiam ordinis ad ipsum ut ultimum finem. Nostro Egidio
suffragio dixi dist. praecedenti.

Caput 5.um

Solvitur 2.um argumentum, et explicatur quid sit aplicatio qua voluntas se aplicat in genere moralitatis?

Secundo contra dicta insurgit 2um argumentum vel aplicatio qua voluntas se aplicat in ordine morali ad actus pravos est aliquid vel non? si non ergo alicuius entis, vel modi realis Deus non est causa, etiam in ordine morali iuxta Durandum; si est aliquid ergo Deus debet esse causa etiam in ordine morali = et confirmatur quia vel ista aplicatio in ordine morali seu terminus est actio, vel modus, vel nihil; nequit dici quod sit nihil, quia est forma denominatrix, iam Deus alicuius modi, vel ... causa prima non est.

Omissis aliorum solutionibus satisfaciendum est argumento iuxta dicta circa rationem libertatis et moralitatis in denominatione intrinseca actus, et extrinseca relationis quae dicit actus ad voluntatem; iuxta hanc communem sententiam dicendum est cum B. Egidio citato loco Dominium ipsum, sive aplicationem, cum sit voluntatis retinere aliquid, Dominus ad aliquid, quia Dominium est relatio Domini ad servum, sicut servus quae est relatio servi ad Dominum; quae relationes cum pertineant ad 3um genus ita se habent ut ex parte unius extremi sint reales, et ex parte alterius sint rationis, quod commune est omni relationi fundatae in mensurato et mensura; nam relatio quae dicit scientia ad scibile est realis, relatio vero quae dicit ad scientiam est rationis; sic etiam Dominus dicitur relatus relatione rationis ad servos, servus autem refertur relatione reali ad Dominum.

Hoc supposito ad argumentum respondendum potest cum B. Egidio hanc aplicationem qua voluntas se aplicat in genere morali esse adeo ut est quid, et fui...um, non tamen esse adeo ut sit aliquid morale; hoc facile explicatur si supponatur doctrina doctoris N. S. Thomae in 1 dist. 27; quae tenet N. ... in 1 dist. 13 q. 2 art. 3 sit relationes habere aliunde quod sit res, et quid, et aliunde quod sit relatio; nam quod sit res et quid habet a fundamento, sive ab eo in quo est; at vero quod sit relatio habet ab eo quem respicit; cuius doctrinae ratio est, quia res prout hic de re loquimur dicitur ab eo quod sit esse ratum et firmum, et ratio eius non

aliquatenus quo fundato, non habet rationem, neque formam, imo neque aliquid esse, nisi sui fundamenti; at vero esse rationis sumit ab ipso, seu relationibus esse ut ad aliud se habere; unde infero applicationem, sive usum nostri esse rationis dici ut applicatus est; et sic ut res est, et applicatio, etsi Deus sit causa physica ipsius actus, est etiam causa talis applicationis ut rei, et ut quidditas; at vero ut ad aliquid, et ut ratio est, sequitur precise ut terminus eius ut dominantis, et per idque quod est ad aliquid actus stat in esse morali, sicut illius denominationis quae est moralis tota voluntas sit causa; illa enim tota est ipsa ab tali relationi servitutis.

Et potest hoc explicari exemplo actus vitalis, qui stat in esse talis per habitudinem ad principium creatum a quo procedit; cuius actus vitalis Deus est causa ut res quaedam est, et ut quidditas; non tamen ut est aliquid, quia licet nulla sit entitas, nullaque formalitas cuius Deus non sit causa; tamen vitalitati non est causa modo vitali, quia ut est aliquid non est causa vitalitatis; nam in tali consideratione habet esse dependentis a principio creato quod vita et motus ire, esse entitatis intellectionis, ac esse quidditatem constitutam per expressionem a principio intelligente; ideoque Deus licet causa sit actus vitalis, non tamen per illum quo fundato dicitur terminus in materia de sua anima Christi anima illius de facto intellexit per intellectionem quo ad entitatem; at vero non de potentia quo ad quidditatem; similiter licet Deus sit causa actus moralis ut est quid physicum, non tamen est illius causa ut est ad aliquid et ut morale est.

Sed dices licet Deus non sit causa formalis extrinseca illius rationis Dominij, quae dicit actum adaequatum; quia sic est voluntas a qua talis relatio separatur tamen Deus nequit non esse causa effectiva illius rationis ut relatio est aliquid creatum; nam omnis entis creati Deus causa effectiva est. Respondeo illius rationis sicut aliarum non posse Deum esse causam efficientem ut rationes sunt, quia rationes in quo rationis non sunt aliquid, sed ad aliquid; cuius ad aliquid Deus non est causa nisi ut quid, et utrumque est etsi ratio ex dictis necat alia aliquatenus quo fundato, Deus dando suum fundamentum, causat rationem; atque non dat per se motum

Dices ergo licet Deus non sit causa applicationis nostrae intentio, quia non est causa illius rationis ut relatio est; esse eius efficientis appli-

cationi inactivo, quia est causa ordinationis, qua actus ordinatur ad hunc vel illum finem, et applicationis qua applicatur actus ad hanc vel illam materiam: haec materia actus potest dupliciter considerari vel physice, vel moraliter. Eo modo consideratur ut est bonum quoddam praescindendo a prohibitione cognita; et moraliter consideratur cum consideratur illud bonum ut prohibitum per praeceptum; et adhaerere materiae potest actus referri dupliciter vel physice prout actus physicus est, vel moraliter prout liber est.

Igitur dico applicationem physicam actus ad materiam physice consideratam esse a Deo ut a causa 1a physica influenti, quae concurrente ad [illegible] finis primi aut ultimi [illegible] bonitatis applicuit in ordine physico voluntatem ad illam materiam tendendo ac sic voluntatis directio, quandoquidem actus non est liber atque neque bonus, neque malus moraliter, at postea adveniente advertentia (supposito omnem actum liberum cum fuisse natum) incipit ille actus respicere illud bonum ut materiam moralem et ut lege affectum, ideoque voluntas supra se reflectere formaliter aut virtualiter suo actu physico mediante dominio, quod in eo habet, et applicat illum [illegible] ut est moralis [illegible] actus formaliter [illegible] materiam moralem [illegible] sive honesto sive pravo, cuius applicationis Deus est causa [illegible] non [illegible] ad aliquid, nisi [illegible] actus [illegible] formaliter [illegible] ad finem, et [illegible] Deus est huius actus [illegible] mediatum, vel immediatum, erit etiam causa actus bonitatis moralis [illegible] formaliter non [illegible] ut est aliquid, sed etiam ut est ad aliquid.

Dices 3o secundum hanc doctrinam Deus non esse causa moralis actus liberi, neque alicuius moralitatis sed [illegible] non est causa [illegible] sequelam; quia causa moralis dicitur illa quae operatur cum debito operandi, vel [illegible] operandi; et Deus non operatur hoc modo, quia nulla lege subiectus est [illegible] sola [illegible] potest dici causa moralis [illegible] [illegible] creando illum de actu libero malo, et [illegible] sono; [illegible] ratio est quia causa moralis alicuius actus dicitur quae habet influxum aliquem moralem in illum [illegible] suadendo, praecipiendo, et hoc modo Deus non est causa moralis actus mali ex nullo modo illum praecipiat, et [illegible] erit tamen causa actus boni quia illud praecipit.

Dices 4o Deus [illegible] non applicare

voluntatem in ordine Morali ímus ille applicat in ordine Physico; quia sicut in ordine morali Deus est causa, et movens debet applicare voluntatem ad motum vel (…) sic etiam in ordine morali est causa ideoque etiam debet applicare voluntatem. Deo Deus non esse causa moralitatis malae, et moralitatis bonae: ad hoc autem naturaliter movet voluntatem applicare ad actus bonos morales, (…) cum (…) etiam meliore per intentionem finis. Et si quis velit ipsam etiam applicare potest etiam dicere. Quin creatione boni etiam est finis applicare voluntatem ad motus bonos applicatione indifferenti: quia relinquit voluntatem indifferentem est ipsa se libere applicat: quam in omnibus (…) voluntas magis agit virtute Dei, qua gratia.

Caput 6.um

Solvitur 3.um argumentum, et explicatur an, et quo modo applicatio Physica praecedat moralem?

6. Sed haec applicatio moralis qua diximus voluntatem se applicare in ordine morali et libero supponit necessario applicationem qua applicatur a Deo in ordine physico vel non? Neutrum enim dici potest. Non (…) quia alias quibus qua voluntas se determinat a Deo habendus Deo libere iam per supponentur applicata a Deo ad ordinem physicum quod videtur absurdum. Neque (…) quia iam vota applicando se in ordine morali se etiam applicaret in ordine physico, quod negamus.

Haec difficultas mihi semper molesta fuit pro cuius resolutione primo permitto improbabile dicentium moralem, qua voluntas se determinat in ordine morali et libero supponere applicationem qua applicatur a Deo in ordine physico; quod videtur colligi ex D. Egidio quodlibet 3 q. 17. et (…) quia nequit requiri liberior innovare, (…) connexio, et (…) physica aut virtualis (…) quia voluntas dominetur suis actibus, et eligat eos physice aut virtualiter. Haec autem connexio, (…)

Et reflexio formalis, sive virtualis supra suos actus ratione cuius voluntas dominatur suis actibus et eligit eos formaliter, sive virtualiter; haec autem reflexio ratio supponit actus iam existentes vel in re, vel saltem in apprehensione.

Secundo est actus in esse physico ut subest moralitati, et libertati ut et docent communiter Auth., quod moralitas, et libertas supponunt actus in esse physico; ergo actus ut sic in esse physico est indifferens ut sit moralis, vel non, et determinatur ad esse moralis, et liberi per determinationem moralem voluntatis, et ideo ratio physica praesupponitur ad moralitatem, ac proinde ad determinationem moralem.

Sed iam insurgit difficultas an determinatio qua voluntas se determinat in ordine morali supponat non solum determinationem, seu applicationem in ordine physico, qua voluntas applicatur ad suos actus in quocumque negotio; qui actus sunt simplex complacentia, aut amor boni ex quo oriuntur intentio finis, desiderium, electio mediorum; et reliqui actus voluntatis; an vero supponat applicationem qua voluntas applicetur a Deo, non solum ad simplicem amorem finis, sed etiam ad alios actus; ita ut singulis actibus applicatio, seu determinatio moralis, qua voluntas se determinat in ordine morali supponat applicationem Dei ad eum actum in ordine physico.

Respondetur probabile esse determinationem qua voluntas se determinat in ordine morali solum supponere applicationem qua voluntas applicatur a Deo ad suos actus in quocumque negotio, scilicet ad simplicem amorem finis, et non esse necessarium ut supponat applicationem Dei in ordine physico ad singulos actus, sed posita priori applicatione in ordine physico ad suos actus voluntas potest se moraliter applicare ad subsequentes [illegible], et non requiritur Deus determinare ut applicet ipsam in ordine physico ad actus subsequentes.

Hoc videtur docere S. Thomas 1a 2ae q. 9 art. 6 ubi ait Deus movet voluntatem hominis, sicut universalis motor ad universale obiectum voluntatis quod est bonum, et sine hac universali motione non potest aliquid velle, sed homo per rationem determinat se ad volendum hoc, vel illud quod est vere bonum, vel apparens bonum. Et etiam docet [illegible] in eadem 1a 2ae q. 1 art. 2 in fine ubi ait quod licet ad amorem naturalem et [illegible] non moveatur homo a [illegible], tamen ad amorem electivum movetur [illegible] per rationem, [illegible] per propriam apprehensionem [illegible] in hoc motus electivo [illegible], quia sicut animal est divisibile in alia duo quorum unum [illegible] motus animalis,

et mouens, et aliud motum, propter quod dicitur animal mouere seipsum; similiter qu
dici et quodam modo essentiale et intrinsecum in alia duo, quorum unum est mouens
et aliud motum, quo similiter mouet se ad volendum, et ipsum voluntas ad intelligendum.
Studendum hoc conquirere naturam rerum, per similem convenientiam dici quo Deus applicat
causas suas ad suas operationes supponit illam determinationem vel inclinationem qua inclinantur
ad illum, vel ipse affectus in particulari, sic applicando quia Deus applicat causas suas libe-
ras ad illum, vel illum actum, debet praesupponere illam determinationem, vel inclinationem finis.

Sed quomodo id fiat, fuit mihi semper difficillimum; potest tamen aliquo
modo explicari supponendo actum actum intellectus hominis non mouere, sed mo-
ueri ab alio, atque etiam actum actum voluntatis quem nadire conveniat ad talem actum
hoc facto utriusque proponatur voluntati sub ratione boni, et determinate ut bonum,
affectus qui actum [illegible] erit prosecutionis, et amoris; si vero propo-
natur sub ratione mali, affectus erit fugae, odii; ita [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] motibus voluntatis et bonitatem, et ideo operatur circa bonum
indifferentia pro ipsum operatur utrumque, ac [illegible] bonum ut bonum nadit,
mouet ad prosequendum illud, sicut etiam malum ad odium.

Secundo suppono in hoc praesenti [illegible] bonum, duo
[illegible] deliberato affectu resultare in hoc adueniente, qua aduer-
tit tale bonum esse bonum, vel malum; unde actus illi qui in 1° instanti erant
natus, et [illegible] ordinis finis, [illegible] adueniente ad
[illegible] incipiunt esse liberi, et pertinere ad esse morale, et proponi obiectum
indifferenter, et ut attingibile absolute [illegible] rationis, semper sub ratione
boni, et mali.

3° suppono adueniente aduertentia [illegible] esse liberum vol-
untati sistere in hoc continuando actum, qui in 1° instanti erat natus, et
desistere ab illo per cessationem ab actu, quia cum [illegible] potest facere, potest [illegible]
continuare actum extrinsecum, vel [illegible], quia licet requirat se applicare, [illegible] debeat
applicari a Deo, tamen semel applicata [illegible] potest continuare actum, atque etiam
a Deo applicata potest desistere ab actu, quia potest cessare ab actu illo continuando.

quibus positis dico q. licet actus, qui est complacentia simplex uoluntatis conser-
mouat, q. ille actus est nalis, et necessario ad ordinem huius in eo instanti tamen
ad reliquos potest uoluntas se mouere pro arbitrio, modo quo explicat [illegible]
30 § 15 q. a est dixi in 10 notabili licet ponit in potestate uoluntatis q. [illegible]
uenias in mente, attamen semel posito in tali parte cogi, et postquam naliter re
sultauit in eo actu ille simplex amor indeliberatus, resultat aduertentia cog
naliter, et posita tali aduertentia iam potest uoluntas sistere amori, et libro continu
ando complacentiam illam, et deliberando ob illud usque grabo, uel [illegible]
re actu complacentia naliter mouetur in hoc acquirendis medium, quod est nalis
eiusque complacentiae, licet absolute sit libera, q. uoluntas potest cessare a compla
centia, qua cessante cessabit in quisitio quae est effectus eius.

Et hoc q. dictum est, sit detractionis moralis uoluntatis supponere detractio
nem et applicationem fisicam inordinate nali facto actu, intelligendus est in 10 ac
tu liberi quae elicit creato nali in quo proprie habent locum, quae hu
iusque diximus; nam in eo cum detractio, et applicatio fisica a Deo facta de
pendere detractus, et applicationis moralis uoluntatis non solum in actu signato, sed
etiam in actu exercito, attamen in decursu temporis uoluntas uult aliquid libe
re sufficit est illa applicatio fisica, atque etiam ipse actus inesse fisico pro
cedat in actu signato, quae uidetur fuisse sententia P. Lusitani.

Ex his iam patet ad rationes dubitandi supra propositam.

Respondeo igitur concursum simultaneum Dei cum detractus, et applicantis creaturam
in ordine fisico, non tamen moralem, et liberum, neque tollere libertatem, quia
post applicationem Dei qua applicatur uoluntas fisice solo potest ipsa se de
terminare uel non detrahere moraliter, ad quod applicatus illius a quo Deo concursum
illius esse requisitum ad actum nalem, q. a Deus non dat illum, nisi causa nalis illum
exspectet, esse tamen absolutum respectu uoluntatis, q. a Deus illum exspectat absolu
te, et non exspectat illius concursus, q. a neque potest uoluntas a se [illegible], nisi
prius det illi concursum.

Quaeritur modo concurrit Deus cum causis liberis, q. a

primo movet voluntatem ad actum actus nostri circa duo obiecta, vel circa eorum indeterminatione, quibus positis posit voluntas alterutrum eligere utendo naturali; qua electione posita voluntate et necessitata adveniente media, credo Deus concurrit simultaneo agit ipsam ad actus inquisitibus quo admovet intrinsece et proportionat illi plura media, quae prout licet absolute sit libera, ut tamen natura exigit antecedens efficaciter finis ex quo radice oritur consilium posita pro ponite mediorum voluntas eligit hoc, vel illud utendo sui actibus, eo modo eligit finem.

Dubium 3.um

An Deus concurrat concursu praevio cum causis 2.is

Certus est Deus causa prima producere aut per se solo, aut cum causis 2.is et praestare illi potentias et vires quibus concurrentia immediate et proximo cohaerentes, et virtutes ad operandum cum illis, influere que in unum effectum influxu universali et simultaneo; quod nunc inquirimus est, an praeter hunc influxum universalem habeat alium specialem praevium quo causas causas praemoveat?

Caput 1.um

Proponuntur hac de re sententiae Autorum

Prima negat ita Suarez lib. 1 de concursu Dei cum voluntate causis liberis omnino creatum efficaci 3 partim Alfonsus et plures doctores Societatis Jesu: 2.a affirmat ita Thomistae et Scotistae qui multo differunt in modo quo hanc defendunt, nam Thomistae dicunt hunc specialem influxum esse vim dimanantem ab actione causae 2.ae, et ordinariam priorem illa, ac proinde esse aliquid in ordine causae 2.ae medio quo talis causa praemovetur ad operandum actuata, et determinatur ex actu 2.do ad 2.um, unde hic motio est physica, et habet connexionem cum operatione causae secundae, et cum effectu, ideo praedicatur physica praemotio, seu praedeterminatio. —

Differunt Thomistae in explicanda hujus physicae praemotionis natura, nam quidam illam dicunt esse qualitatem quandam intentionalem, et fluidam, sufficientem ad [illegible] qualitatis [illegible] ad [illegible] in Ferrara 3 contra Gentes [illegible]. Alii dicunt non esse qualitatem, sed motionem quandam virtualem habentem esse fluidum, in via, et incompletum, et ideo ad nullum praedicamentum pertinet directe, sed reduci ad praedicamentum sui termini, ex quo stat ut peculiariter pertineat ad praedicamentum motus.

Tertio, aut [illegible] introducere dicunt hunc. Jam convincitur esse prior ex operatione causae 2ae, quoniam habet tantum rationem, et auxilium nihil intrinsecum imprimit causae 2ae sed [illegible] illam applicare ad operandum praedeterminando efficaciter voluntatem [illegible] [illegible], et contrarium movere per se nec subordinatam et [illegible] quam habent ex illa; qualiter [illegible] extrinsecum movere admittunt; [illegible] ex [illegible] intrinsecum, scilicet [illegible] imprimat [illegible] [illegible] morale [illegible], quin aliquid intrinsecum [illegible] imprimat quae [illegible] [illegible] rationalibus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] proinde [illegible] motio respectu illarum est tantum moralis: hanc [illegible] [illegible] fusius [illegible] [illegible] lib. 2 de concursu Dei cap. 5.

Gratia a medio in praedefinitione, operatur Deus praedeterminando causas 2as [illegible], et [illegible] cum operatur commode naturae, [illegible] tamen [illegible] determinare [illegible] ad singulos actus in particulari ita [illegible] lib. 2 [illegible] [illegible] Bernard. infra [illegible] Cornero [illegible] de motibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 dub. 2: ab hac [illegible] non [illegible] quotquot [illegible] de [illegible] [illegible] 2 dub. 2: ab hac [illegible] non [illegible] quotquot [illegible] docent Deum movere voluntatem ad singulos fines non solum in 2a volitione quam habuit post [illegible] conditionem, sed etiam in ea quam habuit in novi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] offert; quam [illegible] praeter S. Anselmum, [illegible], et [illegible] [illegible] Egidius docent [illegible]; et S. Celestinus [illegible] [illegible] 8 q. 2 cap. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dentur [illegible] Deum debere causas ad operandum [illegible] [illegible] licet illa non debet in particulari.

Caput 2um

Aliquibus praemissis titulus quaestionis aperitur

Ut meam 11ᵃᵐ explicem, quomodo creatura constituta in actu 1ᵒ proximo potentes et virtutes per suas qualitates activas, quibus non continere esse effectus, per eo scilicet quod cum Deus indidisset illis rationes seminales et ordinasset activa passivis, ac proinde aptasset et habilitasset omnes actiones activas exercendas, ita S. Bonaventura in l. dist. 18 q. 2. Argent. ibidem, et expressissimo cum 11ᵃ S. Aug. et aliorum Patrum ut infra dicam.

Pro cuius explicatione, quomodo dicam theologi cum S. Aug.ᵒ lib. 4 & c. 6ᵒ de Genesi ad litt. rationes operandi causarum innatas ideas, atque innatas seminales; et rationes ideales dicuntur esse rationes illas quibus Deus creaturas ad extra; aut etiam rationes illae seu exemplaria quibus interna immediata operatur, de quo in l. 11ᵃ dist. 36; rationes vero seminales dicuntur rationes illae quibus interna mediata operantur et propagantur.

Quo posito dico solas virtutes activas, et passivas creaturarum consideratas non continere primo effectus, quia Deus postquam omnia creavit, et sibi reservavit virtutem possendi indidisse illis rationes seminales, quibus ex seminalis propagationes procurarent, et ibi simul data producerent; sine quibus rationibus minime operari poterant, quia non erant aptae et habilitatae ad operandum, quia sine his rationibus seminalibus etsi applicaretur igni stupa illam non combureret, etsi simultaneus concursus Dei et alia requisita ad operandum parata haberent, quia licet per virtutes essent potentes, et virtuosae ad agendum, non tamen erant aptae seu habiles in actu 1ᵒ sine rationibus seminalibus.

Quod sic probo, nam ex S. Aug. et aliis omnes supra relatis in 1ᵃ rerum conditione distinguenda sunt in Deo duo opera, scilicet perfectionis et propagationis; ad opera perfectionis pertinet creatio rerum, collatio virtutis activae, et passivae quibus sunt bona, et perfecta in se; ad opera vero propagationis pertinet indere rebus rationes seminales, et ordinare activa passivis, ac etiam illas gubernare administrando illis concursum simultaneum, et dirigendo eas ad suos fines ut explicabo cap. sequenti; quia postquam Deus condidit creaturas, et dedit illis virtutes activas, et passivas

quibus possent operare propter unicuiusque naturam, et vidit Deus quod erant valde bona, et effecta esse benedixit illis prestando singulis singulas bene dictiones dicens terra germinet terra herbam virentem, et facientem semen iuxta genus suum, crescite et multiplicamini, et replete terram: qua benedictione donavit activas partes, et dedit eis suos effectus in inanimatis rationibus quas ex quibus non haberent, et quae in fine mundi Deus creatoris auferret, et non potuerunt operari, quae in eisdem adoperandum manebunt ut late explet B. Egidius loco citato, et hae benedictione et ordinatione Dei requirunt res propagari.

hec autem rationes seminales ut ait Egidius supra non sunt qualitas aliqua superaddita rationibus operandi causarum, sed est quaedam habitudo quaedam cum suis activis ad passiva, et contra, non incidendo Deus effectus causis ordinavit tales causas ad suos effectus, dando illis quandam aptitudinem, et habitudinem ut eos producant, quae habitudo est ratio quaedam causae ad effectum: deinde generales seminales reperiuntur in omnibus causis sed in efficientibus, et materialibus, et non solum in causis primis sed etiam in remotis ut citato loco ait B. Egidius, et ratio est quia effectus dependent ab omnibus quatuor causis, et proinde aptavit, et habilitavit omnes causas ad suos effectus producendos, itaque aptavit causam materialem ut ex ipsa educeretur effectus ex causa materiali; ut effectus, et aptavit efficientes ut ipsa educere effectus ex causa materiali et eadem efficiente ad effectus producendos et etiam aptavit formam ut moveret et dictaret efficientes ad ...

Vero procedens vim rei insedi adverterem ut alter cum B. Egidio, super ... supra genesim ad litteram cap. 17 duplices rationes ... duas res causas duplicem ... quas aptat ... et ... et has ... inquit esse ipsas ideas Dei, et primordiales rationes quibus universum creatum produ... et sunt; alias ... temporales et seminales, et has ait invenire Deus in causas ... ut similia sibi naturaliter producant. dicuntur autem eas quae sunt ad ... suis ut similia sibi ... dicuntur autem seminales, quia sunt enim rationes ideales, aut causas participatas; dicuntur autem seminales, quia sunt velut semina quae Deus rebus creatis insevit, ut inde germinarent similia ... B. Egidius loco ubi supra.

Ex hiis quae diximus de rationibus seminalibus, dicendum est etiam de rationibus obedientialibus; sicut enim Deus indidit creaturis rationes seminales

legis, ut sicut naturales causae ex providentia divina effectus suos conaturales producerent, sic indidit illis rationes obedientiales et praeter hunc communem cursum effectus supernaturales Christo Dei gratiâ producerent. Et sicut rationes seminales non addunt ipsis virtutibus activis creatis creaturarum modos, neque rem aliquam, sed tantum novam quandam habitudinem, vel rationem respectu Dei ad suas pariter, sic etiam rationes obedientiales non addunt supra virtutes activas creaturarum rem aliquam aut modos, sed duntaxat novam habitudinem qua dicuntur ordinatae ad tales effectus ut etiam dicit Suarez citatus 2 § 4.

Constat ex dictis in qualibet causa distinguenda esse plura primum quo per modum virtutis, et primum quo per modum rationis seminalis, sive obedientialis ut in productione ignis primum quod est suppositum ignis, hic enim est quod operatur ut quod, nam actiones sunt suppositorum, primum quo per modum potentiae ~~virtutis~~ ut ~~etiam~~ calor, hic enim est potentia ignis, primum quo per modum virtutis et etiam calor, quia ut dixi in irrationalibus non distinguuntur virtus et potentia, seu virtus in irrationalibus, primum vero per modum rationis seminalis est aptitudo quaedam, seu habilitas quam dicit virtus activa ad agendum, seu ad ignem producendum, quae aptitudo et habitudo respectu Dei, quam sequuntur res ex ordinatione divina, qua certis conditionibus ordinavit ad suos effectus; sic itaque si ignis elevetur ad effectum supernaturalem, primum quo per modum potentiae, et virtutis erit idem calor, qui est capax ut elevetur ad eo ad effectus supernaturales, at primum quo per modum rationis obedientialis erit aptitudo quaedam seu habitudo quam consequitur calor ex ordinatione divina, qua ordinavit talem creaturam ad talem effectum.

Similiter in homine primum quod est homo, primum quo per modum sic rationalis erit anima, primum quo per modum potentiae erit intellectus, vel voluntas, primum quo per modum virtutis erit habitus naturalis si actus fuerit naturalis, et supernaturalis si actus est supernaturalis (quamvis ad actus naturales habeat causa concursus potentiae, sed etiam naturalem virtutis in per

Fectum, quam non habet ad supernale ex concursu illo aliquo non dis puto, et tandem patet quo per modum ratio erit aptitudo quam causa habet ad effectum, seminalis quidem si fuerit effectus naturalis et obedientialis si effectus fuerit supernaturalis. Ex quibus constat hoc dubium versari in explicando an praeter haec omnia quae requiruntur ex parte actus sive ut causae secundae ultimatae in actu sive primae potentiae, ulterius etiam ad operandum antecoronarium praeter illum duo simultaneum, sit necessarius alius concursus praevius quo causa ad operandum actu debeat ...

Caput 3.um

Praeter concursum simultaneum necessaria est aliqua motio determinans omnem causam ad operandum

Pro resolutione dubii dico primo praeter concursum simultaneum et universalem necessariam esse aliquam motionem, qua Deus ut motor universalis debet causas ad operandum ita Scotus 1 2 q. 9 art. 1 ad 3um ibi Deus ut universalis motor debeat ad universale obiectum voluntatis et sine hac universali motione voluntas non potest aliquod operari; idem tenet ubi dubio B. Aegidius in 2 dist. 26 q. 1 art. 3.

quam conclusionem sic probo primo ratione theologica de eorum providentia, quia si nulla non dirigeretur et ordinaretur a Deo ad operandum non gubernarentur a Deo, consequenter contra illud Sapientis tu pater gubernas omnia providentia. Ergo et antecedens; sequela probatur quia gubernare aliquod aliquod ut Scotus ait 1 parte q. 103 non est aliud quam aliquod in suum finem dirigere et ordinare ergo.

Ratione 1ª sic Aug: 8º 20 cy N lucitano qª constat natª non agere semere, etiam 2ª gratia alicuius finis, et ut ordinatam viripiunt, 2 nata nequit coordinare in finem, cy hoc est opus rai, ethinc ut docet Arist. 2 metaph: qd dicendus ut natª agere propter finem qª dirigitur, et ordinatur Arist. ab aliquo intellig.ª, et profecto a Deo, ac proinde: danda est aliqua motio quā Deus dirigat natª in finem et cū appetitu finis nata debet adoperandum, concedendus ut Deus media illa motione debeat natª adoperandum; quam ratª optime attingit Aug: 2 part. 9 de genes. ad lit. cap. 15, quem refert et sequitur B. Ægidius in 2 dist. 26 q. 2 art. 3 quum dicunt natª agere motu quodam occultissimo, cui tamen si Deus sub straheret operibus intereunt, nam extincta, et nulla maneret opatio natª.

Probat.ª conclusio ex eo qd cap. 25 sunt entia participatiua rationis hoc modo: fis nats, vel ratis finalis operandi quibus cap. operantur sunt participatas rationis idealis quibus Deus operatur ad extra; 2 iste nequeunt operari nisi dirigantur et debeantur adoperatis sine vocatis, cui ex amore Dei ut finis ultimi ut docent theologi, qª neque rationes seminales medijs quibus operantur cap. nats operari possunt nisi ad operandum debeantur a Deo per amorem nalem finis, sui boni.

4º prat.ª conclusio ex 1º motus quia omnis motus cuiuscunque causae debet oriri ex aliquo amore boni, qd utcunque moueat se debet precipue oriri motus ex aliquo amore finis, et cy ad amorem moueri requirat per amorem, naturis et ut ad cy amorem finis moueatur ab alio, ut docet Aug. 2 tract. de subst.ª amoris cap. 2, exemplis quia illud explicat 3 confessionum cap. 3, et B. Ægidius in 2 dist. 7 q. 1 art. 2. Arist. 9 metaph. fere lr. dicens qd sicut motus mouet desideratus et amatus; qd sic explicat B. Ægidius in 2 dist. 45 mouet Deus quamlibet rem ut desideratus, et amatus, nam eo ipso qd omnibus rebus indidit propriis appetitus omnia appetunt suis ubi qd est quaedam operatio summi boni, qd earum, summum ab omnibus desideratur.

Expedit. Infero 1o agentia naturalia moveri et mota. 2o quare dicat omnia opus naturæ esse opus intelligentiæ, i. dicit naturæ non agere nisi ut motam a superioribus causis, quæ sunt Deus, et intelligentiæ ut late explat B. Ægidius in 2 dist. 43 q. 2. 3o Infero agentia naturalia quidagere, agere in virtute primorum motorum, scilicet Dei, et motorum orbium, quod autem explat Ægidius in 2 dist. 15 q. 2 art. 1 sicut virtus artis relucet in serra, sic virtus artis Dei, et motorum orbium relucet in operare: propterea quod sicut motores sunt quidam organa divina Dei: sic natura est quoddam organum omnium istorum. quare natura dicitur a Galeno erudita.

Caput 4.um

Præter hanc motionem generalem, necessaria est alia specialis ad operandum potius hunc effectum, quam illum, quæ diversa est in naturalibus, ac in rationalibus

Hanc conclusionem sic probo: quia ideo supra diximus necessariam esse motionem generalem, ut salvaretur providentia Dei, et ut natura non casu, sed propter aliquem determinatum finem agat, sed divina est providentia de creaturis rationalibus, ab ea quam habet Deus de naturalibus; ergo necessaria est alia specialis motio ad operandum hunc, vel illum effectum in particulari, quæ diversa est in naturalibus, ac in rationalibus: hæc patet authoritate B. Ægidii in 2 dist. 46 q. 2 dicentis potentiæ rationales indeterminationem sunt potentiis naturalibus, quia potentiæ naturales sunt determinatæ ad unum, et præter illum sunt indifferentes quoad finem; at rationales sunt sunt ad opposita indifferentes; ergo necessaria alia specialis motio seu determinatio, diversa tamen in rationalibus, ac in naturalibus.

unde infert hanc motionem in nalibus dictari ad eum, et ideo inde-
habe quo adiecerit eum ingenium suum amorem nalem ad suos proprios
fines exequendos; inanimalibus autem quae non ita dictata sunt, neque ita
naliter operantur et ingenium, seu instinctum nalis quo dictantur ad
operandum ut proprios fines propter amorem finis ubi ab Autore natura positos.
at in eius rationalibus quae non ita naliter operantur, indeterminatae
sunt ad opposita illa motio et ingenium, aut amor specialis quo moventur
ad hoc uel illud bonum amandum, et adhuc uel illum finem primum
dictantur itaque, et motus ex simplicem amorem finis ipse removen-
ant ad intentionem, et amorem finium; quam doctrinam tradit B. Egidius
2 sententiarum lect. 10.

Unde colligo differentiam quae datur inter actus diuinos et humanos, seu
agentia creata, quae haec agunt in quantum ordo ab alio eis praebetur; at
Diuina agit in quantum rebus ordinem praebet ut bene explicat B. Egidius in
1 dist. 45 q. 2. deinde colligo differentiam uersatam inter agens creatum nale et
rationale; quia agens nale cum intellectum non habeat non ordinat seipsum
sed ordinatur ab alio, a quo mouetur in finem; at uero agens intellectuale et
rationale cum intellectum habeat et aptitudinem naturalem habere sapientiam, praesertim
a supremo bono, quae habet ut finis possit in illud ordinare alia, et mouere
se ad finem per suam sapientiam, quia sapiens et sui gratia ad illud sa-
piens sufficiens; sibi eius igitur et ideo est liberum et habet dominium suorum
actuum, atque inde oritur tanta subiectio in motione liberi arbitrij, quanta
est in motione nali; quia natura non ordinat seipsam neque est gratia sui; sed
ordinatur ab alio, et propter gratiam alterius.

Inquires quid sit haec ordinatio, motio seu directio, seu gratia qua Deus mouet, dictat agentia nalia? Respondeo Lusitanus
lib. 1 de fine q. 12 art. 2 docet hanc directionem esse ipsum concursum
simultaneum; at uero Molina dicit inclinationem illam quam Deus indidit
rebus in sua conditione.

Nihilominus dicendum uidetur directionem, siue motionem istam

specialem dictam ab illa quae invenitur in rationalibus, et quae dictat natura adagendum potius hunc quam illum effectum non vero illum concursum simultaneum, et aliquid adhuc probabilius quod ipso illo communicato natura agere in inferioribus, et in tantum moveri in quantum interiori instinctu dirigitur, et hoc denotat concursum praevium, quo tali speciali modo non est specialiter ipse concursus simultaneus = [illegible] quia modo ista et amoxnalis quo natura dictat ad bonum nate [illegible] convenientes, quo et aliquid creare, et huius modi non est concursus simultaneus, quo tali speciali directio non est [illegible].

Dico 2° modicorem dictam specialem non esse directionem illam antiquam, quam Deus condidit naturam, et ordinavit illam ad suum proprium finem et universaliter praemoventem, et esse aliam qua Deus dictat naturam adoperandum quo ad [illegible] singulis operationibus, utramque partem sic probo quia simpliciter modo est illa directio prout virtus permanens sequitur Deus a rebus quas condiderat gubernatae creare quod est contra [illegible] Deus, quod patet quia ideo Deus creavit aliquod genus rerum novum quia nihil novum condidit, quod dicitur primis rebus non surtion[?] quod [illegible] dicta universaliter, quia in eorum rationibus seminalibus, quo non habet novam aliquam directionem aut etiam continuat specialiter illa priorem cessat etiam ab administratione rerum.

Secundo patet [illegible] quia ideo tantum, quam theologi probant omnia subjici divinae providentiae quia indigent adagendum divino concursu, quo divina providentia executio quae est gubernatio rerum fit a Deo medio concursu simultaneo; hoc etiam quia inde probant omnes divinae providentiae plurima facere mediate, id est mediante causa 2a, quia non ibi cum causa 2a aliquid produxit, et convenit, et etiam quia plurima agit ut ca = hoc denique quod divina providentia executione nihil est aliud quae gubernatio, haec autem est directio rerum in finem quo si Deus ideo dirigit in suos fines, quod simul ut illis concursu simultaneo, fit ut hic sit ipsarum rerum directio et speciali modo.

Suppono q[uo]d provid[enti]a potest dupliciter considerari, et prout in aeternitate, et
sic dicitur Ordinatio in mente omnis Principis constituta quae uniuersa
disponit; et prout in re ipsa exsistit, et sic dicitur gubernatio et rerum
executio dispositionis et ordinis in ideis Diuinis existentis. Pro
ad hoc Lusitani nando aij, q[uo]d B. Egidius loco citato q. 2 et alii, ex eo
probant omnia subjici Diuinae prouidentiae, q[ui]a omnia diriguntur in suos
fines a Deo, siue hoc fiat concursu simultaneo ut ipsi volunt, siue prae-
uiis a nobis explicando.

Ad 1. confirmationem nego antecedens; q[ui]a ut docet B. Egid.:
Deus Diuina prouid[enti]a facit plura mediantibus causis 2is, q[ui]a licet plura
fortuito eueniant, et praeter intentionem causarum 2arum, Deus disponit illa
causa fluere propter superiorem finem, idque dicit Boetius aduersus absolute.
Ad 2. dico Diuinae prouidentiae in executione nihil aliud esse quam gubernationem et
hanc esse directionem rerum in fines, quae non fit per motionem simultaneam
Dico probari, q[uo]d adhuc non probat Lusitanus.

Dico 3o et ult[im]o hanc motionem specialem non
esse aliquid reale antecedens, sed habitudinem quandam inclinationis, seu
amorem naturalem, ratione cuius natura inclinatur ad bonum sibi conveniens
per ordinationem Diuinam, q[uo]d dicit S. Tho[mas] q[ui]a omnis inclinatio alicuius rei naturalis vel
uoluntariae nihil est aliud quam quaedam impressio a primo mouente,
sicut inclinatio sagittae ad signum determinatum nihil aliud est quam quaedam
impressio a sagittante; cum hac differentia q[uo]d id q[uo]d creaturis a Deo imprimitur
est earum natura; q[uo]d autem ab homine rebus naturalibus imprimitur est praeter
earum naturam; impositio autem Dei non est aliquid superadditum, quia
creaturae habent naturalem subordinationem ad Diuinam voluntatem, ideoque ad eius
nutum siue imperium mouentur earum naturae, quomodo non mouentur
ad nutum alterius voluntatis. Neque est inconveniens actum novum
Diuinae voluntati, qualis est directio, non habere pro termino nouam entitatem
aut modum, sed nouam habitudinem, q[ui]a in conversione panis substantiali, in
unione, et aliis rebus.

Explicata iam divisione [illegible] Dei cum agentia naturalia, nunc restat inve-
quid sit illa qua Deus movet specialiter agentia naturalia prout distinguuntur
a supernaturalibus agentibus? ad quod dico illam esse actus amoris indelebrantis
ad aliquod bonum, ad quod moventur a Deo inclinando talia agentia ad
illud; ita S. Aug. lib. ad Simplicianum q. 2 ubi docet voluntatem non se
posse movere actus amoris ad aliquem finem delectans, etiam concludit vo-
luntas ipsa nisi aliquid occurrerit quod delectet, atque invitet ani-
mum moveri nullomodo potest, hoc autem ut occurrat non est in
hominis potestate = idem docet S. Greg. 16 moralium cap. 18 ubi de ure
animis ait, quod in tantum moventur, inquantum occulto instinctu dispo-
nuntur, ut agant; idem docet Aristoteles de fortuna quae refert D. Th.
in 2 dist. 26 q. 1, et S. Thom. quodlibet 1 q. 7 ubi ne procedatur in infinitum
ait oportet aliquid proprium exterius esse quod moveat mentem hu-
manam ad consiliandum de agendis, et hoc etiam canit Ovidius lib. 7 de
ait

Est Deus in nobis agitante calescimus illo
Impetus hic sacrae seminamentis habet.

Ex praeterea ratione ita esse dicendum quia agentia naturalia moventur a Deo medio
amore naturali seu innato ad bonum ut natura non casualiter operetur propter finem
agat, et quod debet ad operandum; quod rationalia in se ipsis ut amor eliciti
cum moventur ad operandum per amorem eliciti alicuius finis; quia omnis
motus naturis nititur alicui amori ut docet S. Aug. cap. [illegible] amoris.

Deinde interrogabis an motio ista semper fiat a Deo? Resp.
cum N. Celestino et Vasquez hanc motionem in Angelis semper esse a Deo,
nam Angelus a nulla creatura exteriori moveri potest, quia unus Angelus
alterum homo multo minus, nequit immutare intus a diversis Angelis, ideo
quae prima cognitio et prima operatio ad finem reducenda ut in Deum
ideoque B. Egidius, et S. Aug. hac ratione probant Angelos non potuisse-

pecare invitari q[uia] tum malitia repugnaret in Deo, neque mereri q[uia] non commoueret, et moueret a Deo. in homine aut[em] non est necessario debet fieri a Deo, et potest causa creata etiam ut ab Ang[el]o q[uia] homo multipliciter potest excitari ad cogitationes ut a Deo immediate, vel ab Angelo mouente cogitationem illius.

Q[uaeri]s si Deus quaeras quomodo Deus concurrat ad causandas hanc motionem an active an passive. Resp[ondeo] hoc dependere ex dicendis infra, verum est tamen hanc motionem non esse a voluntate libere concurrente ad illam, q[uia] haec motio est actus indeliberatus ut dictum est

Dices contra hanc 3q est[?] si necessaria est haec motio ut creatura operetur, est etiam necessaria ad actus peccaminosos materialiter sumptos; consequens est falsum, ergo et illud; consequentia patet, q[uia] si creatura non potest elicere actus peccaminosos sine speciali illa motione Dei, Deus moueret creaturas ad talem actum peccaminosum saltem materialiter sumptum, ac proinde esset causa peccati; sequela autem patet q[uia] actus peccaminosus materialiter sumptus est actus.

Resp[ondetur] docte N. Bonaventura[?] tract. priori de peccatis disp. 2 dub. 1 § ult[im]o concessa sequela negando minorem, admissa probatione Deum non esse causam peccati etiam si prae moueat, ex natura parti liberum arbitrium ad malum pati; quia illa motio licet exequatur omnem rationem receptam in actu peccaminoso non tamen mouet ad ipsum sub omni ratione in eo recepta, et solum mouet ad ipsum prout intendens rationem communem boni a qua illa motio separatur, et licet moueat ad actum pravum sub ratione peculiari sibi intrinseca mali, mouere actum ut tendens ratione in boni communem non, q[uia] haec motio bona est esse et debita voluntati, et determinans ad talem actum pravum in actu 1o primo ex indifferentia[?]

Dubium 4um

An praeter motionem nuper explicatam alia Physica necessaria sit ut creaturae operentur

Ex dictis patet praeter concursum universalem necessariam esse motionem directivam rerum infinitarum, et determinativam ex parte finis adaequandam, quae est motio intentionalis; nunc autem inquiro an praeter illam necessaria sit alia motio tenens se ex parte efficientis qua causae adaequandae debent?

Caput 1um

Propositis sententiis negativa eligitur et probatur

Prima affirmat ita communiter Thomistae, et Scotistae; qui in particulari differunt, quia eorum aliqui dicunt Deum praemovere voluntatem non solum ad actus bonos, sed etiam ad physicam entitatem peccati ita Carmelitani Salmanticenses de Deo disp. 7; alii vero dicunt Deum praemovere physice causas 2as, atque etiam voluntatem ad actus bonos, et non ad actus malos etiam materialiter sumptos ita tamen 1 p. q. 24 art. 2; differunt tamen isti quia aliqui eorum ponunt hanc praedeterminationem ad actus [illegible] sumptos, sic Carmelitani; alii vero dicunt Deum praedeterminare voluntatem ad singulos actus insinuari mediis singulari motionibus.

Secunda negat ita B. Egidius quodlibet 6 q. 2 ubi docet actus naturae posse voluntatis se determinare sola influentia generali, et alii in locis; A. Ariminensis in 2 dist. 28 q. 1 art. 3, Argentinas in 2 dist. 17 q. 2 ubi docet non necessariam aliam motionem, quae requiritur ad actus naturales, praeter influentiam generalem; Mendoza [illegible], et [illegible] terminis suarum disp. 22 [illegible] et alii [illegible].

Illam negabat Rivalda qualitas non vitalis naturae repugnat, quod est praemotio physica; ergo repugnat qualitas non vitalis naturae similis intrinsecus sui [illegible] Aug. lib. de civitate cap. 7 [illegible] natura non [illegible] requirit qualitas naturalis

sicut aer, quin. vi actu naturae resistat interius sui, contrarii qualitas, sicut et quodlibet
alia natura nequit interire ex natura rei, nisi dependenter a b extrinseco creatore, quod
assignabile non est, quod tali qualitas non [illegible] natis [illegible] repugnaret. Contra
quia [illegible] motiones transeuntes natura sua sive sint qualitates, supra quam aliud
est [illegible] categoriae accidentis actus supernaturales non posse fieri per auxilia ex
[illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible], [illegible] et qualitas transiens; cum
non sit alia gratia supernaturalis aqua [illegible] provenire, quod etiam accidens esse de
[illegible] ad gratiam docent Egidius in 2 dist 5 art 4, Aragon dist 27 q 4 et
alii quos refert, et Aragon [illegible] Mendoza q 2 scholastica.

Secundo solet probari si Deus sive praedeterminaret causas 2as, praedeterminaret etiam voluntatem ad male agendum, quod hoc inferat, quod: sequela patet, minor probatur quia si Deus praedeterminaret voluntatem ad male agendum, peccaret utique, quod hoc [illegible].
Auctores [illegible] pro 2o modo defendendi negant sequelam, ego vero [illegible]
[illegible] hanc rationem [illegible]; concedo sequelam et nego minorem [illegible] [illegible] potest
determinari voluntas moraliter ad actus peccaminosos, non praedeterminari sive et quoad exercitium actus, quia talis praedeterminatio solum determinat voluntatem ad exercitium actus, ad quem iam ipsa erat determinata quo ad suum [illegible] practicum [illegible] hic et
nunc talem actum talem actum esse eligendum, quo [illegible] practico posito debita
est voluntati praedeterminatio quo ad exercitium; et sic Deus illam praebendo non dicitur
causa moralis actus pravi, nec illi tribuitur sicut non tribuitur illi talis malitia
ex eo quod concurrat cum creatura concursu universali quod est illi debitus supposito pravo
[illegible]; quare sicut concursus universalis [illegible] [illegible] omni enti; [illegible]
praedeterminatio ab eadem [illegible] omni enti [illegible] ratione entis exequatur ut dixi.

3o solet probari si voluntas sine propria praedeterminatione non posse operari, sequeretur voluntas, quando instante praecepto [illegible]
non adimpleret non imputari illi peccatum, quod hoc est falsum, quod [illegible]; [illegible]
probat Franciscus Alfonsus quia ut voluntati imputaretur peccatum deberet
[illegible] [illegible] [illegible] ad illud [illegible] adimplendum, et non ad implendum.

Ex 2a adverte v[est]ro ostenditur in actu primo potenti ad operandum, et non operandum per finis ordinationem, quae non habuit in dicto casu, cum non ad ingrederit principium ut [illegible] quod nolit non operari operare, et adhuc plerumque operatum, atque adeo non imputabitur illi peccatum.

Haec ratio licet sit efficax ad probandum Deum non praedeterminare voluntatem ad actum malum liberum, non tamen est efficax ad probandum Deum non praedeterminare illam ad actum supernaturalem, quia ad hoc ut actio sit libera, et ideo ea ad id determinare [illegible] ad operandum, et non ad [illegible] praeceptum ordinis supernaturalis, sufficit quod motio non sit inevitabilis, [illegible] ratione [illegible] negative quia potest sine removeri a Deo non apponendo obicem, de quo plura dicemus 3 dub. ultimo; tum non est efficax talis ratio, quia non probat quare non sit necessaria motio physica naturalibus ad suos operationes exercendas; [illegible] ... esse operatur [illegible] voluntatem ad eam ordini naturali non egere motione.

Ego vero efficacem rationem duximus ex D. Aug. [illegible]

quia licet causa ad hoc ut operetur egeant aliqua motione et concursu Dei, haec tamen motio non debet tenere ex parte efficientis, sed ex parte finis [illegible], idcirco motio non debet esse physica, sed intentionalis sufficit quia movetur, idcirco motio non debet esse physica, et ordinetur a Deo per appetitum naturae finis medio quo dicere causa naturalis dirigatur, et ordinetur a Deo per appetitum naturae finis medio quo dicere sunt efficientes ad potius hunc effectum, quam illum.

Probatur quia causa nequit operari, nisi prius intelligatur determinata ad aliquem effectum, et causa efficiens nequit determinari ad hunc effectum potius, quam illud, nisi ex parte motionis, et intentionis, quo licet causae efficientes ut operentur egeant motione, illa tamen non debet esse ex parte efficientis, sed ex parte finis; maior est certa quia si non esset praedeterminata ad aliquem effectum, esset indifferens ad plures effectus, et nullum produceret, quia indifferentia ut tale non producit, minor probatur quia causa efficiens antequam quoad exercitium aliquem effectum producat, debet coexistere illius remotae, et immediatae efficiens naturalis non operatur propter finem ut remota causa ut moveatur ab alio a Deo [illegible] finis intenti, quia determinate posita affert indifferentia ad operandum.

Caput 2um

Prat. nra sent. quo ad agentia viuent. et volunt.

Prat. secundo nra in agentibus; nam hec in actu 2o
medijs suis operationibus mouentur ipsa ad operandum, quo non prohibentur
a deo motione aliqua efficienti ut docta mys theologorum cohibuit
in 6 filiorum textu 3 inter disquirens uiuentia a non uiuentibus, quod non
uiuentia mouentur ab alio uiuentia uero mouentur a seipsis, etiam diuersis
modis se mouendi disponuntur gradu uiuendi, quod uero ipse per se regit patitur uiuen
tia mouere se ad operandum et detrahi ab alio quia hoc ipso quod se mouent,
redeunt se disposita ad actum proprium, acquirendo iam redeunt ab alio.

et prat. ratio grauia, et leuia mouentur ab alio
et non ase, quia acquirunt ab alio, nempe ab agente qualitatis sint grauitas qua
mouentur, quod si uiuentia acquirerent a deo qualitates, qua mouerentur mouerem
tur a deo et non a se, etiam si ipsa non essent uiuentia.

Respondent thomistae uiuentia mouere
se et moueri ab alio, sicut ignis mota ab alio se mouet, et hoc uelle Aristo.
Phil. et D. Thom. ceterosque Patres dum diuersis rationibus mouere motum, et causa
secunda agere actus, sit quia agunt. et negans = Dicunt quod duplex potest
contingere uiuentia mouere se mota ab alio; 1o quia mota ab alio per
motionem intentionalem se mouent quemadmodum per motionem ab amore finis ad
agendum, quo facto rationale motum ab alio per influxum amoris finis mo
uent se ad intentionem effectus, et finis et reliquos actus sint ad finem, et ope
ratis, siue consecutionem motum; 2o quia mota ab alio ad operationes mouent
se ad ipsam operationem.

Priori modo certum est uiuentia mouere se mota; nam
ut ex doctrina Apostoli que 98 art. 3 dixi dub. praecedenti uiuentia rationalia mouere

sua ad inqualem amore finis creati, et sic mota movent ad intentionem finis; atque ad tertium secundum fit motus, sicut intellectus et actus, et ad exercitium motus; et sic sensitiva moventur a Deo ad finem, quia proponitur eis finis ab [illegible] et mota in finem se moveant ad finem, exercitium motus, et vegetalia moventur a Deo ad finem pro[illegible] quem fit motus, et ad finem propter quam fit motus, et sic mota ipsa se moverent a Deo creatis, [illegible] exercitium motus; et in hoc sensu viventia movere se, et mota ab alio, et non movere aliud mota.

Posteriori modo impossibile est viventia movere se mota, quia [illegible] eam rem eiusdem esse mota et non esse mota, quod est impossibile, [illegible] quia se moverent a Deo creatis, mota ad quam operatis essent iam mota; quia ut mota se movent et non essent mota quia a Deo se movent quia mota non ut mota sint.

Restat adhuc [illegible] esse mota a Deo et non esse mota [illegible] quod non involvit contradictionem, [illegible] contra quia hoc ipso quod viventia intelliguntur [illegible] et esse mota a Deo creatis, et ad [illegible] intelligitur ablata [illegible] quam habent ad esse mota, quia [illegible] actus, et motus [illegible] et actus [illegible] viventia ad esse mota, quia [illegible] motione Dei impossibilis est motio [illegible] creaturae [illegible] quia iam intelliguntur viventia mota a Deo, et consequenter impossibilis est motio etc.

Caput 3um

Probatur nostra sententia quoad causas liberas

Probatur nostra sententia quoad causas liberas arguendo contra [illegible] talis praedeterminatio tollit libertatem creatam, ergo non est admittenda; probatur [illegible] ita physice praemota voluntas nequit non elicere actum ad quem est praedeterminata; ergo talis praemotio tollit libertatem creatam. [illegible] connexionem infallibilem inter praemotionem, et [illegible]

nq. dicto actus convenit habitum inclinationis ab intrinseco, ad ponendum actum, et eius de oppositis, et ut manet talis quoad ista praemotione non requirit voluntas non elicere actum ad quem est praedeterminata, quoad [illegible] libertas.

Communis solutio Thomistarum est dicere posita physica praemotione voluntatem non posse elicere actum in sensu composito et dissentire: posse tamen illum non ponere in sensu diviso; et hoc sufficere ad praesentem libertatem salvandam.

Tertius omnes dicunt hanc distinctionem sensus compositi, et divisi non resolvi absolute adaptari; et ante omnes P. Aragon in 2a 2ae q. 24 art. 3 sic illud ostendit: ut quaerit an aliquis homo albus possit esse niger, respondetur non posse esse in sensu composito, nam implicat esse aliquid et simul album, et nigrum; in sensu diviso potest, quia ille qui est albus, alternativa albedine, et illius loco succedente nigredine potest esse niger, si tamen esset aliquis corvus qui aliunde ita [illegible] esset ut nulla vis posset ab illo separari, tunc si de illo ex [illegible] fieret quaestio utrum possit esse niger? inepte responderet posse in sensu diviso, quia proinde esset ac si diceres talem corvum album unita albedine, posse accipere nigredinem quia potest nigrescere; et eodem modo non recte diceretur non posse hominem in sensu composito [illegible] rationalitatis esse irrationalem posse tamen in sensu diviso: ut quod physica praedeterminatio nequeat separari voluntate simul incompossibile sit ut hic diviso in sensu locum non habeat. Sed in hoc sensu in separabilibus valeat.

in Item responsionis Thomistas, Carmelitis, et Joannes a S. Thoma quod dicunt physica praedeterminatio non est separabilis modo Quia requirit voluntatem facere et non esse, nec simul posita possit illum (vel potius potentia) adhuc habet locum divisio sensus compositi et divisi, quia adhuc physica praemota voluntas ad amorem [illegible] potest non amare quia potest adhuc physica praemota voluntas ad amorem, [illegible] illa coniungere quod sit praedeterminata physica ad amorem, et quod non amet.

Sed haec solutio est inintelligibilis ut quia illam non manet in voluntate praedeterminata potentia ad omissionem, et caret adaequate; quod sic [illegible] in voluntate praedeterminata non manet, et posuit potentia ad omissionem actus

vel quem est praedeterata, nisi vel ad omissionem ex praedeterminatione, vel ex carentia praedeterminationis habendae; Dicitur hanc solutionem non est innovate praedeterata per ad omissionem actus ex praedeterminatione, neque cum carentia illius habendae; quia innovate praedeterata non est potentia ad omissionem actus praedeterati; Confirmatur adquirendo, quia ut bene ausferenti partis enumerare; maior patet quia praedeterminatio et illius carentia contradictorie opponuntur, ac proinde inter praedeterminationem et illius carentiam non datur medium, et consequenter non innovate possibilis potentia ad omissionem actus praedeterati, nisi vel ad omissionem ex praedeterminatione, vel ex carentia illius; minor quoad primam partem patet non esse innovate praedeterata potentia ad omissionem cum praedeterminatione habenda, sic probo quia impossibile est omissionem actus praedeterati esse cum praedeterminatione, quia alioquin praedeterminatio non haberet essentialem connexionem cum actu, cui contradictorie opponitur eius omissio; at vero quoad 2 sic demonstro, quia voluntas non habet potestatem ad non habendam praedeterminationem, ut dicunt ipsi, ergo neque innovate praedeterata est potentia ad omissionem actus praedeterati, ex illius carentia.

Secundo impugnatur illa solutio quia dum est in possibili suae alicuius potentiae, est impossibilis potentia ad illum eo modo quo impossibilis est sui; quia potentia et eius suae, seu terminum correlativa sunt, et simul ponuntur, et auferuntur; Constante innovate praedeterminatio, est impossibilis omissio actus praedeterati, quia stante eadem praedeterminatione est impossibilis potentia innovate voluntate ad illam = sic etiam quia si supposita praedeterminatione est innovate possibilis potentia ad omissionem, poterit esse in rerum natura naturali omissionem; quia ut ait Philosophus 8 physicorum textu 36 supponamus possibile esse, nullum sequitur impossibile; ubi constat innovate praedeterata omissio actus, et supponitur et actus, quod est impossibile.

Respondent ad hoc ... Villegas, et Carmelitani quod licet nullum sequatur inconveniens, quod possibile ponatur in esse ... sensu loquendo, tamen non est inconveniens quod facta aliqua super-

sequatur impotentia, id quod dicitur possibile, generatur inserere ratum, nam qui amat Deum actu, in illo instanti in quo actu amat, retinet potentiam ad non amandum, et consequenter carentia amoris est impossibilis, et tamen si poneretur illa carentia amoris tunc ratum sequitur aliquid impossibile, scilicet quod in eodem instanti esset in voluntate carentia amoris, et illius existentia.

Contra quoque iam contra hos Auctores impossibile est carentia omissionis facta supposita praedeterminatione, ac proinde haec sufficienter non est possibilis contra adversarios contendimus, et eius oppositum qui antea docuerunt, et cum existentia praedeterminationis non sit in potestate nostri ... sit ut consequenter existentiae praedeterminationis, absolute non esse in voluntate potentia ad omissionem; exemplum autem non habet, quod positum est contra eos, qui in voluntate amante actu non posse ad omissionem actus amoris, et in potestate adversus libertati; quia licet supposito amore non queat coniunctio non amare, potuit tamen voluntas non ponere amorem, at ... non queat uti non habere praedeterminationem; sic tamen Auctor Soma distinguere in gratia duos respectus, unum ad actum efficiendum et modum illius, et sic intelligit sensum divisum, et alium ad decretum efficax, in quo intelligit sensum compositum, et hoc quod attinet ad decretum de voluntate ubi decretum esse efficax refutavi, et infra latius impugnabo.

Capus 4.um

Solvuntur argumenta Thomistarum desumpta a potentialitate creaturae.

Arguit 1o contra nos ... Soarez ad. Thoma in sua fisica agens creatum ... impossibile adoperandum, et agens quod est impossibile ad operandum requirit determinare ad operandum, quod indiget motione, et determinatione fisica ad operandum.

go indiget cooperatione fisica Dei; et consequenter datur praemotio fisica, mediante qua Deus praedeterminet causam tam naturalem quam liberam ad operandum; maior ingenii certa, minor vero probatur quod est indifferens ad operandum actualiter et perfectiori perfectiori agenti, quod est efficiens agentis, et nullum agens potest se determinare ad actum perfectiorem se; go quod est indifferens ad operandum nequit se determinare, et consequenter indiget praemotione fisica.

Confirmatur quia agens creatum dico est indifferens ad plures effectus specie diversos, et aliquando ad plures precise numero distinctos, quod ita se habet indiget praemotione fisica Dei ipsum determinare go; probo minorem quia indifferentia et indeterminatio prohibet ut neutrum determinare causet, go quod est indifferens sic indiget praemotione fisica Dei.

Ad argumentum dico maiorem omne agens creatum

TRACTUS

De Peccatis. Ad mentem.
NRI FUNDAMENTALISSIMI
Doctoris
B. ÆGIDII ROMANI
Totius Eremiticæ Familiæ Generalis
S. R. E. Cardinalis. Archie.ⁱ
Bituricensis. Et.
Augustiniensiu.
Antesignani

Peccatum vero negative acceptum latissime, late et proprie sumptum latissime sumptum significat quemcumque defectum humanum, et angelicum ac physicum, sive quemcumque defectum naturalem vel moralem, et quodcumque malum, dicitur physice, sumpto peccato latissime: ita cum Aristoteles in physicis cap 8.

Peccatum late sumptum significat defectum actionis a sua regula deficientis seu fine, et late exclusive N. Egidius in 2 dist 41 q 1 art 4o sive talis defectus sit in moralibus, sive in naturalibus: unde defectus actionis naturalis qua fit monstrum de homo et vero gradu, [illegible] dicitur peccatum, sumpto peccato late.

Peccatum proprie et stricte sumptum significat defectum actionis voluntariae cuiuscumque voluntatis et liberae deficientis a regula et fine rationis vel lege aeterna: et sic P. Aug. 22 contra Faustum cap 27 definit peccatum sic: est dictum, factum, vel concupitum contra legem aeternam, et sic ita alii Patres quos refert Mag. N. Petrus Lombardus in 2 sent dist 35.

Unde ut advertit Beatus Egidius Mag. peccatum, culpa, vitium, et demeritum sic se habent: peccatum et culpa idem significant pro eodem modo, nam actus liberae voluntatis contra rationem factus est peccatum et est culpa: et peccatum ut est contra rationem, et culpa ut est a voluntate; [illegible] vitium dicit pro [illegible] rectitudine contra rationem et obliquo, et magis dicitur esse voluntarium; etenim peccatum actus voluntatis contra rationem factus: culpa vero [illegible] dicit [illegible] voluntarietatem et [illegible] esse contra rationem; etenim culpa actus contra rationem ut est voluntarius.

Vitium vero et demeritum significant aliquid consequens ex actu peccaminoso, nam vitium dicit causaliter ingressum habilitatem quandam, seu habitum, qui habitus vitium dicitur, et demeritum obligatio poenae, sive reatus ad poenam qui manet inveterate transacto peccato, quae obligatio dicitur demeritum: unde vitium et demeritum distinguuntur a peccato, et culpa sicut effectus a causa, nam vitium et demeritum sunt effectus peccati et culpae; ratio propterea quam vitium est effectus peccati est quia habitus et vitia generantur per actus vitiosos; demeritum vero est effectus peccati ut habet rationem culpae, quia consequitur obligatio ad poenam. Igitur relicto peccato latissime et late sumpto, in hoc tractatu praecise curabimus de peccato proprie accepto. —

Disputatio Prima

De requisitis ad peccatum

Disputatio 1.a

De requisitis ad peccatum

Ad peccatum requiritur actus voluntatis liber exercitatus contra rationem seu legem quatenus [illegible] requiritur scilicet advertentia, idest actus intellectus proponentis bonum praeceptum, vel malum prohibitum; libertas ex parte voluntatis [illegible] ex parte [illegible] requiruntur, et voluntas ex parte voluntatis [illegible] quae nostro ordine interrogabimus an sint requisita ad peccatum?

Dubium 1.um

An requiratur ad peccatum cognitio boni praecepti cum indiferentia propositi?

Certum est in omni actu requiri cognitionem aliquam, seu advertentiam boni praecepti vel mali prohibiti cum indiferentia propositi et patet quia sicut in naturalibus necessaria est [illegible] alicuius [illegible] circa quam agere valeat [illegible], ita etiam in intentionalibus, seu moralibus necessaria est cognitio obiecti circa quod agens intentionale, seu morale operatur; necessaria est aliqua propositio cum indiferentia eiusdem obiecti propositi; ad operandum libere necessaria est aliqua cognitio ut ait D. Aug. 11 de Trinit. secundo quia sicut ad actus [illegible] necessaria est aliqua cognitio [illegible] nihil volitum quin praecognitum, ita ad actus liberos voluntatis necessaria est aliqua cognitio proponens obiectum ut bonum quia praeceptum, vel malum quia prohibitum; ergo ad peccatum requiritur cognitio boni praecepti, vel mali prohibiti.

Advertendum quod possunt varie [illegible] haec cognitio sit obiecti praecepti vel mali prohibiti [illegible] cognitio obiecti [illegible] vel sua causa [illegible] malum, etiam [illegible] causa [illegible] fuerit [illegible], et tamen adhuc operatur.

Rursus cognitio obiecti praecepti, vel mali prohibiti necessaria potest esse duplex, vel in causa [illegible] vel in causa inducente ad obligationem cognitionis [illegible] non faciendi bonum aut fugiendi malum; ut [illegible] qui ignorat [illegible] praecepta vel prohibita; cum teneatur id scire non vult scire, vel quia affectat non scire, ut ille qui noluit intelligere ut bene ageret, quae dicitur ignorantia affectata.

tis male negligit scire, et adhibere diligentiam ut sciat obligationem: et talis ignoran-
tia dicitur neglecta: et haec dicitur ignorantia crassa, vel supina; quando ignorans neque
affectat, neque negligit scire obligationem, quia facit quod in se est ut illam sciat
et illi non occurrit talis, et quamvis ignorans non peccat, quia nihil deest, cum est ignora-
ntia invincibilis, quae excusat a culpa ut ait Scotus in 2 dist 22 per totam.

Requiritur ergo ad peccatum cognitio boni faciendi vel in se vel in sua causa; et
haec dicitur cognitio facti, et eius ignorantia dicitur facti ignorantia. Etiam requiritur cog-
nitio obligationis in se vel in sua causa: et haec dicitur cognitio iuris, et eius ignorantia
dicitur ignorantia iuris; quae si fuerit cognitio obligationis in se dicitur cognitio iu-
ris in particulari, et si fuerit cognitio iuris in sua causa, dicitur cognitio iuris in universali.

De dicta ignorantia eorum quae ad proprios status vel officii perti-
nent, numquam excusat a culpa ut docent communiter theologi, Navarrus in summa latina
praeludio 10 num 17, Valentia tom 2 disp 2 q 1 puncto 6 ... 3 et alii quos
refert Sanchez, et etiamsi non adsit advertentia nullius vel obligationis actualis
in peccatis, etiamsi ... non est nulla advertentia obligationis.

Respondeo ergo, et dico consequenter si non adsit
advertentia obligationis in se vel in sua causa posset esse peccatum nec cognitio, si adsit
advertentia obligationis in se vel in sua causa, concedo cognitio; quia ad peccatum etiamsi non re-
quiratur cognitio obligationis in se, requiritur tamen advertentia obligationum in
sua causa saltem remota, quae difficile est non adesse, et fortasse impossibile, quia status,
et officium statim excitant ad acquirendam cognitionem obligationis sic Scotus loco citato
in 2 q 22 art 4 § De loquamur, ubi ait non videre sufficientem causam quare
ignorantia ignorantia in universali vel ignorantia iuris, circa quae debemus scire
et ... pertinentia ad salutem debeat dici invincibilis, cum quilibet teneatur scire per-
tinentia ad salutem suam: sicut nos dicimus non video sufficientem causam, quare ignorantia
illorum quae pertinent ad nostros status invincibilis sit dicenda; quia status, et
officium statim excitant ad notitiam obligationum.

Dubium 2.um

An cognitio requisita ad peccatum debeat esse ipsi-
us malitiae aut obligationis: an sufficiat
de re simili?

Diximus namque necesse esse aliquam cognitionem ad peccatum, qua cognoscatur

malitiæ velle, vel in sua causa mali perpetrandi, aut consequentis existen-
tiæ alicuius obligationis: nunc ulterius inquirimus an talis cognitio debeat esse ex-
pressa malitiæ, et obligationis, vel an sufficiat dubia, vel similis, quæ per modum [illegible] perciperet
aut dare cogitationem circa præcepta.

Aliqui quos refert Bonacina [illegible] 23 disp. 1 q. 7 cap. [illegible], et Henriquez
[illegible] 125 q. 6 art. 3, Valentia [illegible] de peccato punct. 10 quos refert Noster
[illegible] Bernardinus in priori tractatu de peccatis disp. 1 dub. 1 existimant
sufficere ad aliquod [illegible] ad peccatum cognitionem similem, aut cognitionem eorum quæ possunt existere
ex aliqua [illegible] obligatione.

Vera tamen sententia asserit necessariam esse cognitionem aliquam malitiæ aut
obligationis, vel ut dubii, aut saltem alicuius scrupuli, et non sufficere cognitionem dubiam similem.
Ita Vasquez ubi supra, Granadus tractatu de peccatis disp. 1, Sanchez lib. 1 in præcepta De-
calogi cap. 16 num. 2, et alii relati a Bonacina, S. Antoninus, Silvester, et alii.

Et probatur ex voluntario peccati: nam ad peccatum requiritur
necessario quod possit vitare, quod ille qui non advertit in mente aliquam malitiam, neque
obligationem vitandi illam nequit vitare peccatum, ergo ad peccatum requiritur cognitio malitiæ, aut
obligationis; maior est indubitabilis apud omnes theologos, [illegible] probatur:
quia ut ille possit vitare peccatum erat necessarium quod ille excitaretur vel in se, vel in sua causa
vel haberet aliquod dubium, aut saltem aliquem scrupulum, quod ille qui non venit in mente
obligatio non vitandi malitiam non habet cognitionem illius, neque in se neque in causa
neque dubium neque scrupulum, ergo illud nequit vitare, ergo de primo ad ultimum
dicendum est quod ad peccatum requiritur cognitio malitiæ, vel obligationis, vel dubii, aut
scrupuli, et quod non sufficiat cognitio dubia similis.

Et confirmatur quia ille cui non venit in mentem
malitia, neque obligatio vitandi malum, non habet in sua potestate proxime neque re-
mote illud vitare, cum non habeat in sua potestate [illegible] cognitionem de illo malo, ergo nequit
illud vitare; probatur antecedens quia ille non habet in sua potestate proxime neque remote vitare
malum, qui nec dubium, nec scrupulum de obiecto illo malo habet, sed ille non habet
nec dubium, nec scrupulum de illo obiecto malo, ergo ille non habet in sua potestate
proxime neque remote illud vitare.

Secundum hunc habere in sua potestate vitare malum
saltem remote, ex quo cogitat de re simili, aut circa quam ex se potest excitari ad aliquam
obligationem, ut cum quis volvit [illegible], aut [illegible], ex talibus obiectis potest excitari
obligationem vitandi, ergo quia tenetur obligationis sui status [illegible]
ad obligationem [illegible]
et debuit adhibere diligentiam, [illegible] non [illegible] [illegible]

Contra qa tamen est cogitare de re, quae potest inuitare ad cognitionem obligationis, si re uera non existit, hunc enim idem est ac si de illa non cogitaret, qui cogitat de re simili aut connexa, quae obligat non ut similis, et connexa, et tamquam significatiua, et utrum quidam est, ergo si cogitare de re simili est tale, etiam connexa conducit in cognitionem obligationis.

Praeterea cognitio generalis de connexa cum re uoluntaria ex uoluntario est peccati, quia de ratione peccati est esse uoluntarium tale, ut ... uoluntarium non sit pati de ratione uoluntarij est esse ortum in cognitione malitiae aut obligationis, et non sufficit de re simili ... uoluntarij, ... quidditas cognitionis ... uoluntarij, intelligentia ... et inuoluntarium ... aut obligationis illius ... uel euitandi, ergo cognitio ... ad peccatum ... malitiae, et obligationis, et non sufficit de re simili.

Item contra ... est ... sufficit ut ille qui eam elicit potuerit, et debuerit aduertere obligationis, sed ille qui cogitat de re simili potuit et debuit aduertere obligationem, ergo non requiritur ad peccatum actualis aduertentia malitiae et obligationis, sed sufficit ... de re simili. ... quae ... est connexa ... uel prohibita, ergo potuit aduertere ... obligationem. ... ille qui cogitat de re simili potuit, et debuit aduertere obligationem.

Confirmatur ... non excusat ... qui non scit, si potuit, et debuit scire, unde ... in ... ignorantes non excusare ... qui debuit scire ... et in ... ignorantiam ... non excusare, et ... quare ... damnat scire, et debuit scire, quia ... quare ... de re simili ... ubi ... creditis ...

Ad ... et ... minor ... in ... connexa ... ad ... est connexa cum ... prohibita ... non cogitat de illa ut tali, et ut connexa et ... ergo ... cogitat de illa ... quidam est: Ad ... hunc ... damnant ... obligarent ... damnant eum qui potuit ... modo scire obligationem, quia aliquam notitiam habuit, uel ... obligationis ... potuit, et debuit adhibere diligentiam ad ... obligationem aliquam ... ut ... diligentia ut capite praecedenti dictum est. Dubium 3. an cognitio requisita ad peccatum debeat esse defectiua, aut ... quin peccet aliquis ... in ... siue defectus in intellectu.

Dubium 3.um

An cognitio requisita ad peccatum debeat esse defectiva aut erronea? id est an possit esse peccatum in voluntate, quin praecedat error, sive defectus aliquis in intellectu?

Caput 1.um

Propositis sententiis Aegidiana eligitur et probatur

Prima sententia affirmat ita Thomistae, omnesque eius discipuli citati a Mag. Villanova tractatu de peccatis disp. 1 dub. 3 cap. 1; existimant enim voluntatem non posse peccare, quin praecedat aliquod iudicium erroneum in intellectu, quo dictet hic et nunc esse hoc bonum amabile esse prosequendum, quod stante lege universali illud bonum amabile prohibente fuisse, requirit non esse iudicium falsum. Secunda negat ita Noster Doctor in 2 dist. 22 q. 2 art. 1 et 2, et quodlibet 1 q. 19, Scotus in 3 dist. 36 q. 1; Magister Villanova ubi supra, qui putant posse esse defectum in voluntate, quin praecedat error sive defectus in intellectu.

Hoc autem quomodo possit contingere explicat, et probat Beatus Aegidius: nam si proponatur voluntati hoc obiectum fornicatio est delectabilis prohibita, hoc iudicium est verum, et stante hoc iudicio vero in intellectu, potest esse defectus in voluntate, [illegible] defectus in voluntate, non requiritur quod praecedat error [illegible] defectus in voluntate [illegible] Minor est certa [illegible] stante illo iudicio vero in intellectu [illegible] voluntas [illegible] fornicationis [illegible] delectabilis [illegible] prohibita [illegible] fornicationis [illegible] delectabilis [illegible] voluntas [illegible] in intellectu: minor certa [illegible] caput [illegible] defectus in voluntate, quin praecedat error in intellectu [illegible] stante illo iudicio vero in intellectu potest voluntas [illegible] [illegible] fornicationis [illegible] delectabilis [illegible] prohibitae [illegible] considerare [illegible] et delectatio et [illegible] considerare [illegible] voluntas [illegible] considerare [illegible] in intellectu [illegible] rationis et [illegible] non requiritur quod praecedat error in intellectu.

Confirmatur [illegible] posito iudicio recto in intellectu potest voluntas eligere actum contrarium, vel saltem omittere actum rectum, quem intellectus iudicat esse faciendum, quo nullo errore stante in intellectu, immo posita rectitudine potest voluntas

voluntas peccaminosa et bona, atque docet Arist. qui ait quod manente particulari ra-
tione potest voluntas velle contrarium, vel saltem posse omittere; et hoc voluit Bannes
1 parte q. 63 art. 1 dicens, ubi ait loquendo de peccato Angeli quod ad peccatum Angeli non
requirit error in intellectu Angelico, quia Angelus non potuit peccare per ignorantiam etc.

Probatur secundo ratione contra ... quod ex theologis aliqui peccant ex igno-
rantia, aliqui vero ex passione, et ideo videt aliquos peccare ex passione, aliquos ex
ignorantia, aliquos ex electione; ergo ille qui peccat ex malitia, et non ex ignorantia,
nec passione, sed ex electione, non praecedit error in intellectu, ergo potest esse defectus in
voluntate, quin praecedat error in intellectu.

Sed dices voluntatem stante iudicio recto de ultimo fine
posse eligere actum contrarium quoad circumstantias actus contrarios quoad rectitudinem finis,
quia licet intellectus non erret iudicando actum debere fieri, caret tamen iudicando
bonum quod iudicat esse amandum, vel eligendum esse finem, et non sit finis vel necessarium
ad finem, et sic hoc concesso sic incipit voluntas huiusmodi bonum male appetere
cum movet ad illud tamquam ad finem aut tamquam finis non sit.

Sed contra quia stante rectitudine ra-
tionis certus quoad circumstantias actus ... quoad rectitudinem finis, voluntas
potest facere actum oppositum, vel omittere rectum ut docet Arist.; vel ut diximus
potest voluntas sistere ... praesentia per actum rectum ..., et peccare.
Adverte autem quod licet non sit ratio errorum praecedere malitiam voluntatis
in universali, neque in particulari ut ait D. Gregorius 1 moralium super illud Iob
Ubi fecerat Deus in qua nihil unum ait ... ut cum blandiri
coepit delectatio ... incipit delectari, et ... incipit dubitari, et ad consensum
male operandi trahitur, et tamen nullus error in intellectu voluntatem praecedit.
Quod etiam docet D. Gregorius ubi supra ... sermo ...
fit, ... proposito delectationi ... caput 2, ...

Caput 2um

Proponuntur et solvuntur argumenta contrariorum

Argumentum 1o ex Arist. 1. 3 Ethic. ... quod omnis peccans est igno-
rans, ergo ignorantia praecedit peccatum, patet ... quia si ignorantia non praecede-
ret peccatum falsificaretur dictum Arist., ... quod ille qui peccant non sunt ignorantes, ergo
ignorantia praecedit peccatum.

Sicut dicta [illegible] ibi 1. 2. q. 76 art. 4, ad 2 in loco, quod ignorantia est quae [illegible] omnis peccans dicitur ignorans et illa quae antecedit [illegible] ; alia quae antecedit ad electionem voluntatis; quare ad argumentum [illegible] dico [illegible] omnis peccans qui perpetrat opus ut ignorans eo modo, omnis peccans qui non perpetrat opus ignorans nec, et hoc voluit [illegible] dicti patris, et ipse D. Gregorio dixit omnis, et eodem modo dicendum ad alia.

Ad 2ᵐ sicut se habet verum ad actum, sic se habet error ad errorem, ergo non existente actu intellectus requiritur voluntas aliquid velle, ergo non existente errore in intellectu requiritur voluntatem errare. — Respondendo [illegible] non valet [illegible] actus quia [illegible] actus, quod error praecedat errorem, neque valet [illegible] actus ut causa actus, quod error est causa erroris, quia si non esset motus caeli, non esset motus aliorum inferiorum, quae sunt causa ordinis quem videmus, et tamen non oportet quod defectus sit causa defectus, quia non deficiente motu caeli deficit motus aliorum inferiorum, quia non possunt sequi [illegible] motum caeli [illegible]; et eadem instantia potest fieri in motione Dei circa [illegible], quia si non esset motio Dei non esset motus voluntatis, et tamen non oportet quod praecedat defectus in motione Dei defectum motionis voluntatis.

Ratio autem est quia sicut potest esse defectus in mobilibus inferioribus quia non possunt sequi perfectionem et [illegible] primi corporis, quale est caelum, vel [illegible] quale est Deus; sic etiam potest esse defectus in voluntate quin praecedat error in intellectu; quia voluntas licet possit, non tamen vult sequi perfectionem [illegible] sibi proponentis [illegible], ideoque potest incipere defectus a voluntate, [illegible] quod sit error in intellectu.

Ad 3ᵐ voluntas requirit velle nisi quod intellectus intelligit, et sibi proponit, ergo si intellectus bonum et rectum proponit, requirit voluntas amare [illegible] rectum, ergo [illegible] in intellectu, voluntas non potest velle contrarium [illegible] quia ut ait D. Augustinus cognita velle possumus, incognita numquam [illegible] quasi potest esse defectus in voluntate quin praecedat error in intellectu, voluntas amaret aliquid quod intellectus non intellexerit. Confirmatur 2ª D. Augustinus voluntas non amat nisi quod intellectus intelligit [illegible] quin praecedat error in intellectu; [illegible] maior [illegible] ergo requiritur esse defectus in voluntate quin praecedat [illegible] bonum honestum et proponit voluntati quod intellectus [illegible] si voluntas [illegible] illud amet, requirit [illegible] contrarium [illegible] posito iudicio recto intellectus, potest voluntas velle quod intellectus non [illegible] contrarium [illegible] D. Augustinus quod [illegible] requirit esse defectum in voluntate quin praecedat error in intellectu.

Ad hoc argumentum omnibus difficilius [illegible]

Beatus et quidem quilibet sed quia diligo actus voluntatis requirit velle nisi quod intellectus intelligit sive speculative, sive practice conducens; practice bonum sub aliqua ratione, requirit velle nisi quod intellectus intelligit practicum practicum universale conducens, practicum practicum speciale [?] alium negans: unde voluntas potest velle quod ratio indicat indicat per iudicium rectum practicum universale non unica gradum semper contradicente intellectu quod fornicatio est delectabilis, atque est semper fugienda, potest voluntas sive inconsiderate illius etiam si infecta influere ut intellectus iudicet hanc fornicationem singularem, prout est in hac materia delectabilem esse faciendam, quam iudicabat esse fugiendam per iudicium universale, et hoc modo potest voluntas facere quod intellectus iudicabat esse fugiendum: et est [illegible] huius [illegible] diligo [illegible] quia si intellectus bonum et malum proponit voluntas neque ut amare [illegible] si proponit bonum et malum ut indistincta neque [illegible] si proponit illud sine illa neque [illegible] ex quo patet solutio ad argumentum.

Arguunt 2o voluntas non potest velle et facere obiectum aliquid pravum, nisi intellectus indicet practice hic et nunc tale obiectum esse prosequendum, non sub ratione mali sed sub ratione boni sensibilis, ergo requirit hic et nunc iurare [?] [illegible] nisi intellectus iudicet hic et nunc esse iurandum. hoc autem iudicium [illegible] universali [illegible] iurando errorem, et [illegible] omnis actus pravus voluntatis debet praecedere actus intellectus erroneus; in primis quia circa communis theologorum quam refert et sequitur [illegible] Salmanticenses tomo 5 de beatitudine q 6 art 3 § 3 ut voluntas prosequatur aliquid obiectum non sufficit quaecumque cognitio, sed est necessaria indicativa et practica ergo voluntas requirit velle aliquid obiectum, nisi intellectus iudicet practice hic et nunc tale obiectum esse prosequendum ergo requirit esse defectus in intellectu quin praecedat aliquis error sive defectus in intellectu.

Ad hoc argumento [illegible] Scotus, et alii existimantes quod ut voluntas prosequatur aliquid obiectum non requirit necessario iudicium intellectus, sed sufficit apprehensio et consequenter negant maiorem; attamen contra quia [illegible] dicendum est quod licet requiratur ad hoc ut voluntas procedat [illegible] iudicium erroneum ut supra diximus, non tamen requiritur ad hoc ut voluntas velit aliquod bonum vel [illegible] ut supra diximus cum B. Gregorio, quia ad hoc ut voluntas diligat in aliquo bono non requiritur iudicium practicum erroneum intellectus, quod dicat hic et nunc tale obiectum esse prosequendum.

Et dices ut voluntas velit fornicationem [illegible] non sufficeret illud iudicium universale fornicatio est delectabilis sed prohibita, sed est necessarium iudicium particulare, quo intellectus iudicet hic et nunc

fornicationis esse prosequendam, et non vidit illud indiuiduum vniuersale [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] particulare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fornicationis [illegible] non vidit illud indiuiduum vniuersale, [illegible]
[illegible] particulare.

Atque ex Beato [illegible] ubi [illegible] et [illegible] quod licet indiuiduum vniuersale non [illegible] ut voluntas prosequatur [illegible], [illegible] [illegible] indiuiduum particulare, [illegible] tamen ut voluntas [illegible] [illegible] voluntas vellet in [illegible] delectetur in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proponatur hic et nunc pro [illegible] non proponatur ut [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] voluntatem delectari; [illegible] indiuiduum illud dictas fornicationis esse fugiendas, dictat etiam esse delectabilem; [illegible] voluntas potest [illegible] quod fornicatio sit delectabilis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hanc fornicationem in hac materia delectabilem esse fugiendam [illegible] quam vniuersale dictabat esse fugiendam; [illegible] [illegible] habet [illegible] in particulari [illegible] vniuersali.

Ex dictis infero quod qui peccat [illegible] esse semper ignorantem quia ignorat in particulari et vniuersali rem fugiendam, eandem habuit conditionem [illegible] obligationis ut ille qui ignorat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum teneatur scire et [illegible], [illegible] [illegible] peccat [illegible] ignorantia quod rem [illegible] ignorat hic et nunc esse hoc vel illud faciendum, [illegible] vniuersali ignorat talem rem esse faciendam, et ignorantia est causa peccati.

At ille qui peccat ignorans [illegible] [illegible], dicetur [illegible] semper [illegible] et ignorans [illegible] vniuersali, et ignorans in particulari, [illegible] [illegible] et ignorans in prosequendo. Unde incontinens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formatur [illegible] quatuor propositiones duas maiores, una minor [illegible] [illegible] [illegible] Quarum prima [illegible] continens, talis incontinens [illegible] [illegible] continens [illegible] duas maiores [illegible] incontinentis est fugiendum; altera delectabile est [illegible] [illegible] fugiendum; et quod fornicatio [illegible] [illegible] [illegible] sub [illegible] maiori hanc minorem: fornicatio est quid incontinentis [illegible] [illegible] [illegible] quid delectabile, et infert ipsam esse prosequendam, [illegible] [illegible] [illegible] est quid delectabile, [illegible] [illegible] in particulari.

Sic et ignorans [illegible] in particulari.

Ex quo ulterius infero quare ad prosequendum bene moraliter sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in particulari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fornicatio est quid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fornicatio est quid delectabile; nam

ng dici necesse est qd delectatio est omnium, vis bony opperis, et iucunda propter con-
sequentis divinis, ng dicit non posimus esse in omni, Quamvis prima pria
practica; possumus esse inaccessibile minus nobis naturaliter; 3o propter
personalitates inclinatis ad malum, ng ratione huius inclinationis propositio
malo in quasi ad nostris inficitur delectatio, et infecta inficit nobis, et debeam
ds causas dicimus adbene operandis innata hac nang esse delectationem
boni honesti nobis, sui utriusque delectationis servuas, et concupiscentias
inducentes ad peccatum. Dubium 4 an libertas requiratur ad peccatum, et qualis.

Dubium 4.um

An libertas requiratur ad peccatum, et qualis?

Ex dubiis praecedentibus constat ad peccatum requiri obiectum et advertentiam
et qualis; nunc autem inquiro an requiratur libertas, et qualis. praemittimus in
scientia supono duplicem esse libertatem unam quoad speciem, et alteram
quoad exercitium. quarum prima consistit in indifferentia ad actus contrarios, ideo
quae dicitur libertas contrarietatis. huius est libertas quam habet voluntas
ad amandum, vel odio habendum. Secunda consistit in indifferentia voluntatis ad actum
et eius omissionem, ideoque dicitur libertas contradictionis; talis est liber-
tas, quam et in voluntate ad amandum bonum in communi, quod requirit vel ha-
bere, et ad ipsum non amandum; inquirimus ergo quaenam istarum libertatum
requiratur ad peccatum quod constabit infra dicendis. caput primum
libertatem requiri ad peccatum est de fide.

Caput 1.um

Libertatem requiri ad peccatum est de fide

Non requiri libertatem ad peccatum docent haeretici quos refert Bellar-
minus lib. 5 de amissione gratiae. cap. 5 et Valentia de peccato q. 4. Contra
hic 1o probat libertatem esse requisitam ad peccatum: quam docent Moderni

probat ex pluribus locis cleris seu patrum conditiones, et libertas nobis aut requisitas nunc hanc esse iis. Aug. S. August. lib. de vera religione cap. 14. ubi ait adeo peccatum esse voluntarium est malum, ut nullo modo sit peccatum si non est voluntarium; ergo si peccatum non esset voluntarium, non esset peccatum; alia plura rationes testimonia ponunt auctores apud Recentiores.

Probatur conclusio ratione desumpta ex D. Aug. lib. de libero arbitrio cap. 18. et 19. fundata in quo iure peccatum quia ut cui ponitur aliqua actio, requiritur ut iuste illi imputetur talis actio illi ad culpam, si non esset libera, tus in peccato non imputaretur iuste actio ad culpam illi, ergo non puniretur iuste pro peccato; inest contra mentem quia ut ille possit imputare ad culpam iuste, requiritur quod illud possit peccare et vitare; si non esset liber, non posset illud vitare posset, ergo neque imputari posset iuste ad culpam, ut constat ex sequitur a minori et maiori quod si nequit vitare, nullo modo posset imputari iuste ad culpam, ergo nec iuste puniri pro eo; et consequenter in punitione peccati Deus esset iniustus.

Thesis

Secundo probatur ratione S. Thomae ex communi fine actus humani, quia peccatum in genere moris dicit talem quod debiat a fine communi actus humani, sed non differt a peccato in genere actus, quia actus debiat ab aliquo fine particulari, ut debiat a communi fine actus humani debet esse actus liber qui deviare a communi fine humano actus et tendere in alium finem; conscius autem nullus libertate carens non est propter finem actus. Ita docent communiter theologi, ergo ut peccatum deviet a communi fine humano actus, debet esse actus ~~liber~~ liber. Caput 2um quae libertas sit requisita ad peccatum.

Caput 2um

quae libertas sit necessario requisita ad peccatum.

Sed est difficultas quae libertas requiratur ad peccatum; circa quam dicimus 23 de ut ad peccatum et malitiam moralem non esse necessariam libertatem actualem, sed sufficere a principio ... sicut ad culpam libertatem actualem requiratur. Asserit autem iste doctor dicendum actum esse malum moraliter, etc.

esse impeccabilem actualem, sicut ad [illegible] requirere libertatis aptitudinalem, et hic libertas aptitudinalis est in actibus quae [illegible] maiorem [illegible] sicut [illegible] ab homine, quia [illegible] sunt ipsi liberi [illegible] ipsius [illegible] non [illegible] liber[illegible] [illegible] ignorantiae invincibilis, ad [illegible] requiri libertatem actualem ut [illegible] sint imputabiles ad culpam, sic [illegible] 113 [illegible] Bernardinus [illegible] in posteriori [illegible] [illegible] dub. 10

Secundo [illegible] libertatem requisitam ad peccatum [illegible] actualem [illegible] aptitudinalem [illegible] quia actus [illegible] libertate actualiter [illegible] non esse peccata, et [illegible] non sunt liberi, nec habere meritum morale[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccata [illegible]

3 [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non habet libertatem actualem, [illegible] habere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inclinat [illegible] non esse [illegible] et [illegible] peccatum [illegible] inclinant, et [illegible] sunt [illegible] habent mali[tiam] [illegible] [illegible] non vero [illegible].

[illegible] [illegible] ex moralitate quae includit peccatum, [illegible] et [illegible] et defectus moralis, quod ad illud requiritur libertas actualis, [illegible] [illegible] [illegible] moralitas [illegible] ad [illegible] moralitatis, quod ad illud requiritur libertas actualis [illegible] defectus absque libertate actuali ad [illegible] moralitatis [illegible] non [illegible] [illegible] illud [illegible] ad [illegible] moralitatis ad illud requiritur libertas actualis [illegible] moralitas [illegible] [illegible] [illegible] indifferentiae et malitia [illegible] libertate actuali, quod defectus absque libertate actuali ad [illegible] moralitati non pertinet.

Unde actus prohibiti ex ignorantia invincibili [illegible] et [illegible] non tamen sunt actus humani nec peccata humana dici possunt [illegible] possunt tamen dici peccata [illegible] [illegible] aliquo addito [illegible] non [illegible] ut [illegible] sunt. et possunt dici habere malitiam [illegible] [illegible] contra naturam rationalem, possunt [illegible] [illegible] [illegible] actus mali et peccati [illegible] quo pacto error licet non sit voluntarius dicitur esse malus [illegible] [illegible] contra inclinationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volunt esse malitiam moralem [illegible] = Caput 3. solvuntur argumenta contraria.

Caput 3.um

Proponuntur et solvuntur argumenta contraria

Arguitur primo: licet in actu commisso ex ignorantia invincibili non liceat postea complacere etiam [illegible] advertentia [illegible] cum libertate actuali commissus fuerit, ergo [illegible] [illegible] malitia formali [illegible] in actibus carentibus malitia licet non complacere. [illegible] [illegible] [illegible] in actibus qui omnino carent malitia formali et obiectiva licet complacere, non autem in actibus qui habent malitiam moralem, aut saltem obiectivam, quales habent [illegible] ex ignorantia invincibili, ut patet in homicidio patrato ex ira [illegible] non est formaliter malum, quia tamen est malum obiective, non licet in eo complacere.

Arguitur 2o: nemini licet esse causa certa[illegible] esse mali ab ignorantibus [illegible]; non enim licet duos amentes extra matrimonium adactos invicem coniungere, et tamen est [illegible] coniungere duo corpora, ergo aliqua malitia est in coniunctione amentium, quae non est in coniunctione pecorum. [illegible] concedo [illegible] et [illegible], et [illegible] [illegible] aliqua malitia est in coniunctione amentium, quae non est in coniunctione pecorum, aliqua malitia formalis nego, aliqua malitia obiectiva concedo; quia malitia obiectiva non est in coniunctione pecorum, [illegible] his non est prohibita coniunctio maris et feminae.

Arguitur 3o: ignorantes [illegible] legibus obligantur, [illegible] [illegible] [illegible] non impeditur illis adimpleri, ut docent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de matrimonio disp. 32 num. 33, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligantur legibus [illegible] [illegible] contra [illegible] facta est [illegible] [illegible] legis, et [illegible] [illegible].

R. [illegible] [illegible] negat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi dicit promulgationem legis [illegible] [illegible] legis, [illegible] [illegible] [illegible] ut lex vim obligandi obtineat, ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible] ut [illegible] [illegible] quibus vim obligandi habent, [illegible] [illegible] [illegible] fit ex [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] promulgatione: unde promulgatio necessaria est ad hoc ut lex vim habeat [illegible] quibus verbis [illegible] [illegible] ideo promulgationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] necessaria est, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quibus [illegible] [illegible] qua [illegible] applicatio legis, quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligentur [illegible] [illegible] tamen [illegible] non [illegible] culpa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ratione ignorantiae et non applicationis legis, [illegible] [illegible] non est voluntarium, nec morale, sicut [illegible] [illegible] [illegible] convenit calefacere

+ [illegible] (margin note)

+ obligari (margin note)

tribit calefieri, praecisive tamen ratione et per applicationem non convenit calefacere, neque per se calefieri, quia cum per applicationem neque calor calefacit, neque ... calefieri.

Sequitur 3o mendacium officiosum hominis qui ignorat invincibiliter illius malitiam habet repugnantiam cum natura rationali, cum mentatum quod nullo modo tale se esse potest cohonestare, quoniam illud in specie quod in hac deformitate consistit malitia moralis, ergo est malum moraliter, et sequitur quia ignorantia invincibilis non efficit ut quod est difforme regulis actui, quatenus dirigat ab illa, ergo neque efficit ut non sit difforme regulis morum, si repugnantia illi contraxit.

Probatur antecedens: mendacium officiosum habet repugnantiam cum natura rationali praecisione morum, praescindendo per se maioris et minoris, ergo etc. Quia sicut per se loquendo mendacium officiosum habet repugnantiam cum natura, praecise tamen ratione ignorantis invincibiliter non habet repugnantiam cum illa, imo potest habere convenientiam, quia si homo prudens putat illud dicere mendacium officiosum tale mendacium est conforme dictamini rationis, et homo praescindendo tenetur sequi illud dictamen, cum homo praecindens teneatur sequi convenientiam cum natura, dum illam nequit vincere, ut latius videbitur in tractatu de conscientia.

Hanc consequentiam sustinet bene N. Bernardinus contra ... neque tamen ... ratione quod ... non mutantur ab ignorantia invincibili, aut impossibili; quia non sequitur morum ... impossibilitatem ... rectam rationem dictat illum non teneri ad ea ... quae per ignorantiam invincibilem ignorat.

Sequitur 4o si actio illa in ignorante invincibiliter non est mala, sicut mihi committere materiam ... rationabili, quia est contra ... ad ... propriis, consequenter ... etiam ... quia aliter alteri materia ... rationabili actionis quam ... sine peccato posset exercere, quod mihi est illicita, ergo si non ... illam materiam est quod talis actio peccatum est ... quia sicut nullum materiam hominem non baptizato ut non ... invincibiliter ... ergo ... alteri materia actionem quam sine peccato potest exercere, et sic non ... quia talis actio peccatum est, ergo in ignorante invincibiliter talis actio est mala, ergo ad peccatum non requiritur libertas actualis.

Probatur sequela, ... illa si actio non est mala neque formaliter nec obiective, neque autem si actio ... obiective mala est, ad ... regulas. Probatur antecedens eodem modo quia non ... materiam alteri aliquam actionem quae obiective est mala, actio autem in qua hic ... non est obiective mala, quia lex ... obligat subditos pontificis, non vero illos qui non sunt, cuiusmodi est homo non baptizatus, etc.

Infertur 2o cognitio malitiæ non facit actionem malam, quia non requirit illam, sed illam et illius actio requisita ut malitia sit voluntaria, et consequenter imputabilis, ad quod Rio cando in nascitio non sit mala objective cognoscendo et advertendo non facit ipsam malam, quia ex opposito si advertatur non ideo malum sit; actio objective mala, quia est difformis ab illa lege, cognitio illius facit ut mala sit et sit mala, quia advertentia non est ipsa lex et applicatio legis ut supra diximus, et

Infertur 7o dictum Hiebr. ubi dicitur anima si peccaverit per ignorantiam, feceritque unum ex his, quæ Domini lege prohibentur, et portabit iniquitatem suam, per quam fecit, et minus sit infra: quia per errorem deliquerit in Domino. Rio ibi est sermonem dicimus esse invincibilem, atque ideo x cap. 22 dicitur nisi meminerit homo de infirmitate ignorantiæ imputetur ei iniquitas atque delictum, ibi non est dicitur peccatum, quia etiamsi non imputari debet quod reliquit, ad quod imputationem requiritur libertas actualis. Dub. 5 infra requirit ad peccatum.

Dubium. 5.um

An aliqua lex requiratur ratio ad peccatum?

Constat ex dubiis præcedentibus ad peccatum requiri cognitionem seu advertentiam legis, et quidem etiam requiri libertatem actualem; nunc autem inquirimus an requiratur lex, et quæ sit obligatio; et autem quia lex peccatum unum quod non est contra eam nam ut concedatur omnes indicavimus, aliud quod est contra eum nale ut odium Dei, furtum, mendacium, adeo omne genus peccatorum non est dubium ad illa requiri legem, quare dubium de eo peccatorum genere procedit. Caput 1um proponendis sententiis affirmativa eligitur.

Caput 1.um

Propositis sententiis affirmativa eligitur, et efficaciter probatur.

Prima sententia negat pro qua refert R. Bernardinus Bernardus in 1 dist. 47 q. 4 art. 2 ubi ponit; tamen recte affirmativa, quæ cum hoc deceptum ut Bernardus

Sicut habent Bañez 1a 2ae q. 71 dub. 2, Conink, Vasquez, et alii: contra [illegible]. Thom. 1a 2ae q. 19 art. 4 et ibi Conradus, Medina, Zumel, et alii, Curiel, Lorca, N. Puteanus ubi relatus; atque noster N. B. Aegidius in 2 dist. 35 dub. 4 latius.

Neque videtur N. Puteano supra q. 71 art. 6 dub. ultimo quaerit: aliqui habere dicunt quod omnis [illegible] esse aliquam regulam per ordinem ad quam actus humani dicuntur boni, vel peccata, et sic [illegible] contra auctores in hac regula assignanda; affirmantibus quibusdam ex antiquis talem regulam esse rationem naturalem, ac proinde non esse naturae aliquam legem; auctoribus vero recentibus e contra dicentibus talem regulam non posse esse rationem naturalem, sed legem aeternam, et dicentibus rationem quod est participatio legis aeternae, et ex prout est regulato.

Igitur in hoc sensu excitato dubio an sit praeter rationem naturalem requisita alia regula peccatis quae lex sit aeterna, vel [illegible] rationis; et in hoc sensu dubium excitato. Pro affirmativa est N. Conradus, et auctoribus recentibus; et quia in illis verbis Pauli Apostoli ad Roman. 4 ubi ait ubi non est lex nec praevaricatio legis, et per rationem naturalem Apostolus [illegible] lex.

Hinc testimonio Patet Granadus tractatu de peccato disp. 1 ubi esse rationem divinae positivae non vero de naturali; quod hanc interpretationem non esse legitimam constat quia in nomine legis intelligere Apostolus legem positivam, [illegible] et [illegible], ut enim hic sensus Apostoli ubi non est lex positiva, neque est praevaricatio, neque error quod falsum est.

Secundo probatur ex [illegible] definitionibus peccati per ordinem ad legem, nam B. P. Aug. lib. 2 de paradiso cap. 8 ait quid est aliud peccatum, nisi legis divinae praevaricatio, et caelestium inobedientia mandatorum; Idem P. Aug. in illa celebri desc. lib. 22 contra Faustum est dictum factum, vel concupitum contra legem aeternam.

Ambrosius

Nec valet dicere P. Aug. nomine legis intellexisse dictamen rationis, [illegible] hoc non est aeterna, [illegible] est legem aeternam esse divinam rationem, seu voluntatem ordinem naturalem conservari iubentem. Iterum nec valet dicere Aug. solum definire peccata commissionis, quia ut docet Thom. 1a 2ae q. 76 art. 2 in ea defin. Augustini accipitur et dictum, vel non dictum, factum, vel non factum, concupitum, vel non concupitum, quam doctrinam habet etiam glossa ad Romanos, quam refert etiam N. B. Aegidius in 2 dist. 35 art. 2 et Augustinus Pater non solum definivit peccatum commissionis, sed etiam omissionis peccatum.

S[illegible] probatur ratione 2a [illegible]

peccati mortalis; quam assignat N. B. Aegidius ... 36 q. 2 art. 2 nam peccatum mortale non dicit quemcumque defectum vel defectum hominis prout est actus naturae consequi suum finem, vel error quod sit actus naturae consequi suum finem debet esse regularis per aliquam legem; ergo ad peccatum requiritur praeter animam rationalem aliqua lex per ordinem ad quam dicatur peccatum; et est contra quod ait S. Thomas [illegible] in omnibus quae sunt creatis propter finem contingit esse peccatum et malum; quia mox [illegible] peccatum nihil aliud est quam operatio deviata a fine propter finem, et operare propter finem non congruit naturae rationalis ut talis est et propriae, dicitur regulata propter legem aeternam, et per dictamen rectae rationis, quod est legis aeternae participatio, ergo oportet quod peccatum mortale non dicat quemcumque defectum vel defectum hominis prout est actus naturae consequi suum finem propter finem debet esse regulatus per aliquam legem praeter naturam rationalem, ergo haec definitio deficit. Item peccati humani, quia mox quod natura rationalis quae operatur ut natura non operatur propter finem, ergo operatur propter finem debet regulari per aliquam regulam, scilicet per legem aeternam. quando

Pro cuius intelligentia notanda est doctrina D. Thomae 1a 2ae q. 71 art. 2 ponendo legem esse inclinationem creaturarum in bonum sibi conveniens, seu in finem, ait aliqua esse inclinationes hominis et convenientes aliis creaturis, ut est conservatio sui esse cum aliis, et procreatio liberorum, alia sunt inclinationes eius ut naturae rationalis, ut est cognoscere [illegible], huiusmodi [illegible] ignorantiam vitare, et alios non offendere.

Secundo notanda est doctrina communis in tractatu de actibus humanis, ubi docent theologi non omnes actus hominis et actus humanos, nam actus hominis dicit esse actus omnis a natura rationali ut talis est, et ut distinguitur ab aliis naturis, quod est actus deliberatus intellectus vel voluntatis, et actus humanus est actus voluntarius et liber circa bonum honestum et malum illi oppositum factus propter finem ultimum humanum, quo pacto natura humana operatur ut regulata per legem aeternam, vel dictamen rectae rationis [illegible] agibilis rectis finis humanae naturae, quae est participatio legis aeternae.

Ex his clarius intelligitur ratio facta pro nostra [illegible] per ordinem ad naturam rationalem [illegible] peccata actus hominis ut homo est, non peccata humana; [illegible] peccata hominis ut animal est [illegible] ut homo est, et disconvenientes ad naturam humanam ut animal est, et sicut hominis ut homo est disconvenit ordinem, et debet appetibus animalis, et sicut hominis ut homo est disconvenit ordinem, et disconvenientes ad naturam rationalem, et appetibus [illegible], sed etiam peccata humana

dicuntur debent per ordinem ad hominem operantem modo humano, sit operantem ut regulatum per iudicium practicum rationis conformem appetitui recto finis humani in quibus consistit lex humana quae est participatio legis Divinae, et operatur intrinsece.

3° patet ex praedictis exclusa malitia morali et finali, et obiecti, quia praedicta malitia diversis regulis assignandae sunt, quia malitia actus dicitur materialiter per ordinem ad regulam, et per ordinem ad naturam rationalem habet actus malitiam naturalem, et obiectivam non vero, non vero finalem et moralem ut dicebamus dub. 2°, quod ut actus habeat malitiam moralem et finalem necessaria est alia regula superior, quae requirit esse iudicium dictamen rectae rationis, et appetitus recti finis naturae humanae, in quibus consistit lex. caput 24 solvitur 1m argumentum, et explicatur quid sit lex naturalis? et an posset Deus creare hominem sine illa?

Caput 24

Solvitur 1m argumentum, et explicatur quid sit lex naturalis? et an possit Deus hominem creare sine illa?

Arguitur 1° contra nostra dicta 1° : mendacium, furtum, et alia similia intelliguntur esse peccata independenter ab omni lege, et antecedenter ad illam, ergo lex non requiritur esse ad peccatum differentiae naturalis; consequentia est bona, antecedens vero probatur quia si per impossibile vel impossibile Deus non prohiberet mendacium, furtum, et similia adhuc talia intelligerentur esse peccata; ergo independenter ab aliqua lege, et antecedenter ad illam intelliguntur esse peccata. consequentia [illegible] probatur antecedens quia antecedenter ad actum liberum voluntatis cognoscit Deus per suam scientiam simplicis intelligentiae in omni illo mendacium, furtum, et alia, ergo cognoscit esse peccata antecedenter ad omnem legem, ergo si Deus non prohiberet illa, adhuc essent peccata, probatur consequentia quia lex supponit actum liberum Divinae voluntatis, vel ipse actus liber.

Hoc argumentum petit ut explicemus quid sit lex naturalis per ordinem ad quam sunt mala mendacium, furtum et similia, et an posset Deus creare creaturam rationalem non prohibendo illa: igitur circa hanc duplicem difficultatem aliqui dicunt mendacium, furtum, et similia esse mala per ordinem ad iudicium practicum, probabile, putant enim hos actus fore peccata, etiamsi per impossibile non essent in homine, neque etiam in Deo iudicium actuale, quo iudicarent ea esse mala [illegible] [illegible] addoceranda sint pro adiectione ut iudicet ea esse mala ita Durandus tractatu 2° de peccati numero 21

Secundo aliqui dicunt mendacium, furtum et similia antecedenter ad voluntatem Dei inspectis praecise, et habere malitiam moralem intrinsecam ex dictamine rectae rationis creatae, quod nemo illorum putant separatum ab omni lege Dei habere rationem legis; negant autem mendacium et similia habere malitiam moralem in ordine ad Deum, quia hoc pendet a lege Dei: unde putant non posse Deum creare creaturam rationalem sine lege prohibita actuum natura malorum tenente se conformare creaturam, quia non posset creare eam sine tali lege tenente se conformare Deo: ita Suarez lib. 2 de legibus cap. 6 num. 27.

Tertio alii distinguunt duplicem legem, unam indicantem seu ostendentem, alteram imperantem; indicantem dicunt esse dictamen rectae rationis, quod est participatio legis aeternae, quae ostendit homini quid sit, vel non sit faciendum; imperantem dicunt esse imperium superioris quod praecipit aliquid fieri, vel non fieri. Hoc supposito dicunt mendacium, furtum et similia esse mala ante omnem legem imperantem; ita docet Pater Gregorius Ariminensis in 2 dist. 34 quaest. 1 art. 2, quem sequuntur Almainus, Corduba, etc. Praeterea addunt aliqui eorum mendacium et similia quae sunt natura sua mala licet possint non prohiberi lege indicativa, sic prohiberi a lege imperante, in ipso tamen esse non prohiberi lege indicativa. Contra Ariminensis ubi supra.

Denique alii dicunt legem per ordinem ad quam mendacium et similia sunt mala moraliter prout in se regulante esse legem aeternam, prout in homine regulato esse dictamen rationis, quod est participatio legis aeternae, et est participatio sicut causa ... et sicut ... tamen Deus non prohibere mendacium et similia actus natura sua malos dicunt repugnare: Deus non prohibere mendacium ... inter bonum et malum naturae quia non debet producere hominem ... discretione inter bonum et malum ... et de facto Deus ... creare ... discretione inter verum et falsum ... antequam discretionem: ita Pater Bernardinus in ... disp. 2 dub. 2 difficultate 2a.

Mihi videtur legem naturae per ordinem ad quam mendacium et similia sunt mala moraliter esse dictamen rectae rationis, prout est participatio legis aeternae, illa nos supponimus: ita Auctores ... Pater Becanus in 2 dist. 39 ... et ... Aegidius ... q. 8 art. 3; et praeterea constat ex ... probabile ... nos ... supra nos ... multi dicunt quis ostendit nobis bona ... lumen vultus tui Domine: ubi glossa ait ... Dei signatum super nos est ratio nostra ... facti sumus ad imaginem Dei; quod agens contra dictamen rationis agit contra legem Dei ... prout ... in nobis ... contra legem Dei ... in cordibus scripta ut dicitur ad Romanos 2o.

Secundo ... probat Pater Ariminensis ratione desumpta ex ... Augustino ... 22 contra Faustum cap. 27 ... ratio ...

q[uan]do naturalis seruat[ur] ordo nat[ur]alis et q[uan]do moru[m] actionu[m] quae humanae sunt sub recta rat[ione]; q[ue] est quasi mediu[m] hoc, ab eaque regulant[ur], q[ue] ut ait idem P. Arriaga V de lib[er]o arbit[rio] ex nat[ur]a denominat[ur] ordinata homo dicendus est, non enim ordo rectus aut ordo agendus est omnino, ubi deliberatio media subjiciunt[ur], ergo omnes act[iones] eius humanae ex nat[ur]a ordinis sunt bonae, vel malae moralit[er] secundum ordinis ad [illegible] seu dictamen recti rat[ionis] supponens legem aeternam iubentem servari ordinem nat[urae].

Ad 2[dum] infero ex quolibet peccato non esse nisi una malitia generis ordinem ad legem aeternam ingressus conditionis nisi [illegible] recte humani [illegible] regulantur. ab eminentia lege aeterna existente in Deo [illegible] aeternae infra[?] rectitudinis et increata [illegible] aeternae [illegible] participante, seu [illegible] [illegible] = Infero ex [illegible] [illegible] vel possibile non esset lex aeterna in Deo non esset futurus [illegible] recte rat[ionis] in nobis [illegible] [illegible] docta [illegible] a definite [illegible] [illegible] absolute de [illegible] et [illegible] non existente [illegible] existere [illegible].

Secundo videt[ur] mihi implicare contradictionem Deum creare creaturam rationalem [illegible] rat[ionis], et libertatem, et eius [illegible] [illegible] inter bonum et malum, quin illi prohibeat [illegible] [illegible], et imperet [illegible] mendacium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nisi tantum [illegible] [illegible] [illegible] S. Bernardinus [illegible] [illegible].

Potest hoc probari supponendo communem doct[rinam] quae [illegible] docet [illegible] [illegible] [illegible] de omnib[us] et [illegible] actionu[m] humanarum [illegible] ubi aut [illegible] [illegible] una naturalis, et alia moralis, nat[ur]alis libertas [illegible] circa bonum nat[ur]ale, [illegible] circa bonum delectabile, et malum illi oppositum, vel circa [illegible] delectabilia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] honestatis moralis vel malitiae = Si exemplu[m] [illegible] [illegible] [illegible] adversus ubi [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] cognoscat delectationis, quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] retentionis [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] considerat [illegible], aut malitiae moralis quae sit in [illegible], aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine dubio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntatis in [illegible] et tamen non [illegible] libertatis moralis [illegible] ut [illegible] habeat [illegible] [illegible] quae posset esse [illegible], vel non [illegible].

Libertas moralis versat[ur] circa bonum honestum, et malum illi oppositum; ut libertas quae versat[ur] circa bonum praeceptum, vel malum prohibitum [illegible] quod opponit praecepto, denominatur [illegible], et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] libertatis moralis esse constitutivum moralitatis, et [illegible] [illegible] [illegible] voluntatis, et primarium [illegible] [illegible] natura = libertatem [illegible] nat[ur]alis esse requisitum ad moralitatem et [illegible] [illegible] voluntatis [illegible] [illegible]

sequenti bonitate Deo Auctori naturae qui in concedenda creaturae rationali libertatem non intendit primario ut pro creatura possit prosequi bona malitiae et delecta bilia; sed primario intendit ut creatura possit prosequi, et non prosequi bonum honestum quod simpliciter bonum, et quod absolute potest, et debet movere creaturam ad prosequendum.

Ex hac doctrina potest probari intentum: et non implicare contradictionem Deum producere hominem cum discrimine inter bonum et malum non physicum [illegible] mendacium physicum, et utilia; siquidem potuit creare hominem cum sola libertate naturali absque libertate morali, quo casu non haberet homo iudicium rectae rationis, quod discerneret inter bonum honestum, et malum illi oppositum.

Sed hoc probari licet acuta sit, tamen vi ultima fundamento falso; nam licet per accidens contingere possit ut qui habet libertatem naturalem sine morali, quod factum velit [illegible] per se tamen repugnat, oritur quod repugnat [illegible] creaturam rationalem cum sola libertate naturali et sine [illegible] morali. [illegible] quia [illegible] libertas moralis est causa primaria [illegible] voluntatis et [illegible] naturalis est causa secundaria; repugnat per se [illegible] primariam [illegible] secundariam sine primaria, [illegible] licet per accidens possit reperiri in homine libertas naturalis sine morali, quia tamen hoc repugnat, [illegible] libertas moralis est primaria et bonum honestum, et libertas naturalis est [illegible] bonum naturale, repugnat [illegible] libertatem naturalem sine morali intente primario, et repugnat per se dari libertatem naturalem sine morali.

Confirmatur nam motibus [illegible] movens voluntatem per virtutem primariam, [illegible] naturalis [illegible] sicut causa prima; [illegible] Doctores [illegible] per accidens, [illegible] non potest esse [illegible] rectae [illegible] primo, et [illegible] motibus [illegible] mendacium, non potest esse [illegible] quo mendacium prohibetur [illegible] gratia Christi cum communi doctrina docet [illegible] honeste [illegible] causa [illegible], et repugnat illi esse [illegible] animae, quod est effectus primarius ipsius, et licet per accidens possit reperiri in homine libertas naturalis sine morali; hoc tamen per se repugnat.

Sed dices non repugnare motibus secundariis, et [illegible] instrumentalem movere posse non existente prima motione; [illegible] non existente motione [illegible] = [illegible] movet instrumentaliter ad generandum non existente motione [illegible] [illegible] sicut instrumentale motibus potest movere posse non existente causa prima; tamen nequit movere quin existat causa prima [illegible] naturalis.

Aliunde ergo probandum est nostrum intentum [illegible] quia

non repugnat creatam esse cum ratione, et libertate imperfecte circa bonum honestum inconfu-
so, et in communi cognitum; non autem repugnat esse perfecte circa bonum in particulari, et sub
expressa ratione cognitum, ergo potest creari aliqua creatura rationalis cum ratione
et libertate imperfecte, cui non sit prohibitum mendacium, furtum etc. sub ratione in parti-
culari, sed inconfuso, et in communi, ut puer qui adhuc non habet perfe-
ctum usum rationis, et libertatis, quartum imperfecte docet P. B. Aegidius cum Auctore 3ae
editionis, ergo non repugnat creatura cum ratione et libertate imperfecte circa bonum
honestum, non in particulari, et sub expressa ratione cognitum, sed inconfuso, et in communi.

Praeterea ratione nostra docemur: cognitio nostra incipit, incipit a communi-
bus, sive generalioribus, et a magis confusis, quae etiam sola nobis nota sunt:
notio confusa magis, ergo potest Deus creare creaturas rationales cui non cogno-
scat in particulari omissionem furti, et mendacij, praeterea quia intellectus noster in
suo primordio, ut ait Philosophus 3o de anima, et docet Aegidius ibidem, intellectus noster ante
quam intelligat, nihil est actu eorum, neque species: est enim intellectus sicut receptivus ta-
bula rasa in qua nihil est facta scriptura, neque protractio, ergo circu-
it circa res a magis confusis, praeterea quia est qui dicit ut dicit Philosophus omnia
sunt, et quae clariora sunt nobis ignota et indistincta, et confusa, ideoque cognitio quae depen-
dit in actu incipit a confusis, et indistinctis, et praeterea gratia, vel actualia de-
pendit, cognitio incipit a magis confusis, et indistinctis.

Confirmatur quia semper prius attingunt rem sub ratione con-
fusa, et indeterminata quam sub ratione clara, et speciali; ut patet cum videmus hominem
a longe, prius enim videmus esse ens, deinde esse vivens, postea esse animal, ac de-
inde esse rationale, ergo idem contingere debet in Petro dum in intellectu, praeterea quia intellec-
tus intelligit dependenter a sensibus, ergo idem debet contingere: addit autem P.
Bernardinus quod cognitio de re absoluta est quasi confusa, et cognitio quae re-
sultat in sua gratia, et causas est clara: unde cum prius cognoscimus rem absolutam, et
inde dicimus eam cognoscere confuse, cum vero dicimus cum circa quinam prima respectu-
dicimus eam cognoscere clare.

Hinc possumus in concordia reducere duas opiniones quas
refert P. Lusitanus lib. 10 de beatitudine q. 16 art. 2 § 3 1a asserit pueros amentes
et dormientes operari libere quas tenent plures, quos ibi refert Lusitanus, et
illi magis placet = 2a tenet eos non operari libere; quas opiniones possunt in con-
cordiam reduci dicendo habere libertatem imperfectam, et inchoatam quatenus
cognoscunt bonum in communi idest in confuso et sub ratione boni et in hoc bene dicunt
primi; non autem habent libertatem perfectam, et completam quia non cognoscunt

bonum in particulari, neque eo quod suas omnes actiones reducere, nec sunt domini suorum actuum, quia magis ratione quam electione operantur: et hoc bene dixit [illegible] cum mundus sentit [illegible] expressis.

Unde proprie loquendo in praedictis amentibus et dormientibus non admittunt theologi liberum arbitrium, ut bene notavit Caietanus, nec quia hi non ipsum [illegible] circa bonum utrumque, sed circa bonum utentes reducunt in omnes eas pro ipsum finalem, quo dominium moralium actionum. Hoc probat [illegible] docet D. Thomas in 2 dist. 25 q. 1 art. 1 et 2, liberum arbitrium [illegible] duo, scilicet liberum, et dicit arbitrium sive iudicium; in pueris autem amentibus et dormientibus licet sit liberum, non tamen est arbitrium, quia non sunt [illegible], cum non habeant perfectum dominium sui, reducunt bonum in quo omnes actiones [illegible] in omnes eas, iudicando recte quae sunt convenientia naturae actibus [illegible], et quae sunt disconvenientia illi tamen agentibus.

Ex dictis infero nullum assignari [illegible] modum dicendi contra [illegible] veritatem; nam licet qui fuit Granadi [illegible] mendacium, et [illegible] licet non esset iudicium rectum [illegible] in Deo, [illegible] contradictiones [illegible], in quibus rectitudo, et [illegible] Deus [illegible] independenter a lege Dei, ut supra diximus, non existente iudicio recto in Deo perfecto ab intrinseco non esset tamen [illegible] mendacium, [illegible] haberent malitiam theologicam secundum ad Deum, neque [illegible] malitiam philosophicam secundum [illegible] rectam rationem.

2° modo [illegible] defecit [illegible] tat mendacium, furtum et similia nos adhuc non prohibente lege imperante, non tamen posse non prohiberi lege indicante; quia ut diximus Deus [illegible] creaturam rationalem cum aliquo usu rationis et libertatis, et cum aliqua discretione inter bonum et malum, quin lumine rationis ostendat illi malitiam moralem [illegible], nisi tantum [illegible], et proinde quin illa prohibeat lege ostendente [illegible].

Ultimus modus deficit quia potest Deum [illegible] creaturam rationalem cum perfecto usu rationis et libertate naturali, quin aliquo modo prohibeat mendacium; neque cum tali creatura operaretur propter finem naturalem et meta ex [illegible] finis proximi [illegible] moveretur ad iudicium rectum rationis; et modo hoc perfecte dominatur suis actibus, utrumque bonum arbitratur, et perfecte cognoscit bonum naturale: unde haberet liberum arbitrium perfectum, ac proinde [illegible]

capax moralitatis perfectus, et quam mortalis, et culpas, sicut peraccidens fortasse vitaretur.

Ex his ad argumentum rationi, haec dicuntur secundo concedo argumentum, ad minorem probatio quod si per impossibile, vel impossibile Deus non prohiberet mendacium, et similia talia non forent peccata nec haberent malitiam moralem, et tamen essent contra naturam rationalem, si Deus hos actus non prohibuisset sequeretur quod ea ab aeterno non fuisset in homine iudicium rectae rationis, nec liberum arbitrium, nec Deus tribuisse homini facultatem discernendi inter bonum, et malum, qualem nunc habet eius quod eam perfectum usum rationis.

Quare duntaxat eo modo quo Deus dat naturae rationali facultatem discernendi inter bonum, et malum, prohibet illud; si enim nulla est facultas discernendi inter bonum et malum nullo modo prohibet, etsi est facultas discernendi in consilio et imperfecte prohibet malum imperfecte, ut in pueris amentibus et dormientibus etsi est facultas discernendi expresse, prohibet malum expresse et in particulari ad consensum Deus dico verius singulis intelligentiis cogit mendacium, et furtum et similia habere malitiam quae peccati per ordinem ad legem positivam. Caput 3.um solvitur 2.um argumentum et explicatur quare actus natura sua mali sint prohibiti?

Caput 3.um

Solvitur 2.um argumentum, et explicatur quare actus natura sua mali sint prohibiti?

Arguitur 2.o aliqua peccata sunt prohibita, quia mala, ergo esse sunt mala antecedenter ad prohibitionem, et legem: item est bona argumentum probatur illo communi axiomate alia sunt mala quia prohibita, alia prohibita quia mala: quod desumptum fuit ex Aristotele 2.o ethicorum cap. 6, et ex Augustino L. 2o de libero arbitrio cap. 3o, et ex Academicis communiter theologis.

Respondet aliquis Gomitius ex D. Thoma 1.a 2.ae q. 71 art. 6 ad 4 aliqua peccata esse prohibita lege positiva quia mala sunt antecedenter ad illam per ordinem ad legem, et est deformitas a lege naturali, quae citante D. Thoma constituitur primario in lege aeterna, et secundario in iudicio rectae rationis = eodem proximo modo respondet N. Ariminensis in 2 dist. 35 q. 1 art. 1o scilicet aliqua peccata esse mala quia prohibita lege imperante, et alia esse prohibita quia mala, et contra legem ostendentem quae est lex naturalis, sive dictamen rationis practicae, ostendens quid sit faciendum, vel non faciendum; hunc quae Autorem sequuntur multi alii.

Haec tamen solutio licet verum sit non quietant intellectum argumenti, quia

quia interior adductus ratis mendacium, et furtum sunt mala, non ideo recta ratio dictat esse fugienda quia sunt mala, et subordinatur naturali instinctui [illegible] speculativo, quae practica cogeret mendacium, et furtum, cogeret eadem esse mala, et ideo debeat praedicta illa fugere quia antea est iudicium dictum ratis habens malitiam

Sunt aliqui mendacium esse malum quia est contrarium attributis divinis voluntati, et furtum esse malum quia est contra Dominium Dei, nam quae attributa sunt per se bona, quidquid illis contrariatur est malum, ut patet Aristoteles 1° ethicorum cap. 14 malum contrariatur bono sic [illegible] Lurie [illegible].

Noster Franciscus Corrureo [illegible] putat hanc responsionem non adaequatam [illegible], et merito, nam etiam mors opponitur vitae Dei, et proinde [illegible] dictamen rationis [illegible], nec divinum dictat mortem esse fugiendam; [illegible] [illegible] [illegible] cogimur mortem non [illegible] propter [illegible] Dei [illegible] dictat esse [illegible] [illegible] pro bono communi.

Quamquam [illegible] malitia [illegible] antea adductum ratis mendacium, et furtum esse mala malitia naturali quia sunt contra inclinationem naturae rationalis [illegible] [illegible] quia habet ratis boni ut [illegible] Diximus = explicatur autem hoc [illegible] Doctrinalis [illegible] quia sunt in speculabilibus [illegible] est apprehendimus, et includitur in omnibus [illegible] quae possunt apprehendi, ideoque in speculabilibus [illegible] primum [illegible], et inde [illegible] [illegible] [illegible] aliqua simul esse, et non esse [illegible] quodlibet est, vel est, [illegible] [illegible] ostendit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia primum [illegible] [illegible] omne primo naturaliter cognitum [illegible] in practicis bonum [illegible] [illegible] omnis [illegible] apprehendimus, et [illegible] includitur in omnibus quae possunt appeti, nam omne agens propter finem agit [illegible] habet ratis boni; et ideo in practicis [illegible] [illegible] [illegible] quod bonum est prosequendum, et malum est fugiendum, quod primum fundatur [illegible] ratis boni, quod omnia appetunt, atque hoc primo fundatur omnia alia praecepta [illegible] [illegible], quod sic ostenditur [illegible].

Cum omnia appetant bonum quod habet ratis finis, et fugiant malum [illegible], fit ut illa quae [illegible] [illegible] inclinationi hominis naturalis ratio apprehendat ut bona, et naturaliter dictet esse prosequenda, et omnia quae sunt contra inclinationem hominis iudicet esse mala, et fugienda, et quia conservatio sui esse est [illegible] inclinatio hominis ut communis cum aliis substantiis, ideo recta ratio dictat vitam esse conservandam, et contrarium fugiendum; et quia procreatio filiorum est [illegible] inclinatio hominis ut communis cum aliis animalibus, ideo recta ratio naturaliter dictat filios esse procreandos, et oppositum fugiendum; et quia [illegible] cognoscere est [illegible] naturae rationalis ut rationalis est, et quia ratio naturaliter desiderat [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] multis, ideo

dictat unitatem esse prosequendam et malum esse fugiendum.

Sic quoque illud quod fundamentum omnia praecepta decalogi, nempe quia ratio naturalis dictat conservationem suam, et quidquid ad hoc conducit esse appetendum, cum Deus sit summum conveniendi esse, et summum, et maximus benefactor creaturae rationalis, recta ratio naturalis dictat Deum esse amandum, et non esse fugiendum, nec offendendum, nec eius nomen in vanum iurandum, et sanctificandum, et ideo in hoc principio fundantur illa tria praecepta quae pertinent immediate ad Deum, et ad primam tabulam.

Et primum praeceptum secundae tabulae de honorandis parentibus et quia ratio dictat filios esse procurandos ad propagationem speciei, quidquid impedit filiorum bonam educationem malum putatur, inde oritur dictamen de fornicatione fugienda, quae bonam filiorum educationem impediat, de quo plura S. Thomas 1.2 q. 154 art. 2, et B. Aegidius lib. de regimine Principum lib. 2 parte.

Et denique quia ratio dictat quidquid proximo potest inferre damnum esse contra inclinationem hominis, ut homo est, cuius ratio est esse animal politicum et sociabile, cui inclinationi obstat damnum proximi: inde oritur iudicium de damno proximi fugiendo in quo iudicio cetera clauduntur praecepta secundae tabulae, et alia ad haec reducibilia, de quibus S. Thomas loco supra citato, et Beatus Aegidius in compendio lib. 1 cap. 19.

Ex his colligitur quod supra dicebamus, et docet B. Aegid. de regimine Principum lib. 1 2 parte cap. 5 scilicet prudentiam seu dictamen practicum rationis, in quo consistit lex naturalis, supponere appetitum recti finis virtutum acquisitarum: in quo oritur consultis ad quae iudicium rectum habet rectitudinem, et etiam in genere bonitatis actus pro conformitate ad appetitum recti finis, seu inclinationem hominis, nam sicut quae sunt contra inclinationem hominis recta ratio dictat esse fugienda quia sunt mala malitia naturali, ita etiam ea quae sunt secundum inclinationem hominis, et conformia appetitui recto finis recta ratio dictat esse prosequenda, quia bona bonitate naturali: unde actus humani pro conformitate ad inclinationem naturae rationalis, seu appetitum rectum habent bonitatem naturalem, pro ordine vero ad iudicium practicum, et ad appetitum finis habent bonitatem moralem.

Ad argumentum in principio capitis propositum dicimus ratione huius dicebantur aliqua esse peccata quae sunt prohibita non solum lege positiva aut imperativa, sed etiam naturali determinativa; quae sunt mala ante talem legem non quidem malitia morali quia hanc solum habent pro ordine ad legem naturalem, sed malitia naturali quam habent ante ad legem naturalem, pro ordine ad inclinationem naturae rationalis, ut explicavimus etc.

Caput 3.um

Soluitur 3.m argum, et explatur per ordinem ad quam legem sint moraliter bona opera concilij

3.o obijcitur contra nos quod ad bonitatem moralem non requiritur lex, sicut neque ad malitiam moralem; ratio est bona; quia actus est regula per ordinem ad quam actus habent bonitatem moralem media conformitate, et per ordinem ad quam habent malitiam moralem; praeterea opera concilij ut custodia virginitatis, et vota Deo facta et alia habent bonitatem moralem, et non requiritur lex, ergo ad bonitatem moralem non requiritur lex; quia si ad custodiam virginitatis requireretur lex, non esset opus concilij, sed praeceptum, ergo ad hoc non requiritur lex, et consequenter neque ad bonitatem moralem.

Hoc argumentum petit ut explicemus per ordinem ad quam legem sint bona moraliter opera concilij. Salas tract. 3 disp. 2 existimat opera concilij esse bona moraliter per ordinem ad legem praecipientem ut si fiant ex bono fine, et aliis circumstantiis; sed haec doctrina non satisfacit, quia per ordinem ad legem praecipientem ut si opera concilij fiant, fiant ex bono fine, et circumstantiis, solum possunt habere opera concilij bonitatem circumstantiae, et non circumstantiae actus, quia illa lex solum requirit circumstantias, et non substantiam actus; in operibus autem concilij non solum circumstantiae actus bona est moraliter circumstantia actus, ergo haec moralitas non regulatur per legem praecipientem.

N. Illustrissimus Bernardinus existimat opera concilij esse bona per ordinem ad legem praescribentem modum quo haec opera sunt facienda; nam circa propositum virginitatis praescribit lex naturalis ut fiat cum recta ratione ut docet Thomas 2.2 q. 152 art. 2 ad 2 q. 11, et in eo qui proponit virginitatem servare [illegible] delectationis [illegible] abstinere [illegible] inveniantur ut docet Thomas, et idem docet de paupertate quae est honeste amor [illegible] [illegible] stabilitatis ut docet Thomas 2.2 q. 186 art. 3 ad 5 videlicet ut [illegible] rerum temporalium expeditate possit quis liberius vacare divinis; qui in confessio est paupertas voluntaria honesta, et contra eam peccat qui in obligandum bonis temporalibus, hanc regulam lege praecepta non creat; et idem docet de voto, praescribit enim lex naturalis ut non fiat ex imperitia, et ex

libertate animi, quae maxima de libertate; bonitas autem voluntatis consistit in conformitate ad hanc regulam, et propter conformitatem ad illam ponitur in numero moralium actus voluntatis.

Explicat autem hic Magister hanc doctrinam exemplo artificii naturalis, quod habet bonitatem artificialem per conformitatem ad regulas artis, quibus describitur ut fiat domus secundum modum quo est facienda, quia si servaverit artifex domus erit bona in genere artis artificialis, si autem non servaverit domus erit mala in eo genere.

Sed salva reverentia tanti Magistri haec doctrina videtur difficultatem pati, nam per ordinem ad rectam rationem dictantem modum quo opera consilii sunt facienda, ideo possunt talia opera habere bonitatem quoad modum fiendi bonum, non quoad respectum finis, quia lex naturae non praescribit; ergo bonitas ut actus erit bona sine ordine ad aliquam regulam, sed ex genere suo est bona, ac proinde quia ratio naturalis solum potest dictare modum quo opera consilii fieri debent, si facienda sint, non autem dictat quomodo fiant, alias opera consilii essent opera praecepti.

Exemplum autem artificialis nihil probat, quia ad rationem non pertinet agere vel non agere domos, cum hoc sit ex arbitrio libertatis, ideoque ad rationem solum spectat praescribere modum quo facienda domus, si facienda sint, ac proinde bonitas artificialis desumitur per ordinem ad regulas artis, si tamen sit bonitas in faciendo vel non faciendo domo, aliunde quia absque determinatione erit in operi; bonitas autem consilii est bonitas existendi in opere faciendi, cum oportet [illegible].

Verum ergo modum dicendi est quem sequuntur plures, quod bonitas consilii desumitur quoad istas per ordinem ad legem talia opera acceptantem: pro cuius explicatione suppono ex dictis actus humanos habere bonitatem naturalem, quae est fundamentum moralitatis per conformitatem ad inclinationes hominis, et ad appetitum rectum finis, quam bonitatem lex divina recta approbat, et dictat esse prosequendam, eatenus actui bonitatem moralem per ordinem ad finem humanum, ad quem dirigitur.

Secundo suppono inter actus ex actibus humanis quos approbat, aliquos approbare ut sint necessarios ad consequendum finem humanum, atque ista praecepta, alios vero ut utiles ad melius et perfectius consequendum finem humanum, ut opera consilii; unde omissio actus praecepti est peccatum quia est carentia rectitudinis debitae, omissio vero actus consilii non est peccatum sed imperfectio, sed carentia maioris perfectionis, ut habet Noster Beatus Egidius in Epitome libro quinto, capite 56.

faciendisq probabilibus non est proprie lex, utraque eorum quis ad perfectionem operando adstringeretur; et ut ibidem ait B. Egidius loco citato conclusione 1a. porro ut non sit proprie lex, ratione alterius potest dici lex regulativa, magis obstativa perfectionis, et participatio indicij recti Dei approbantibus operationem conditionem de convenientia finis natae humanae, quae ut aggeritur dicitur bonum, imo et aggerimus bonum ut ipse 113 ostendit B. Egidius in 2 dist 39 q. 1 art 3

Ad 3um ad argumentum in primo capite propositum respondeo negando absurde ars, ad cuius ostentatione operationem habere bonitatem moralem, et talem requiri legem approbantem, et non sufficere solam rationalem; quae lex licet non praeiudicat absurdae eius actus convenientiam eam tamen approbat et proinde ad illam assumitur eius effectum moralem: unde sicut convenientiae in inclinatione natae rationis consurgit in ratione dictis iudicandi opera neque, non est necesse ad convenientiam boni esse prosequenda ut bona, et ad disconvenientiam ad praedictam inclinationem consurgit dictis iudicandi opera disconvenientia esse fugienda ut mala; sic a convenientia maiori cum tali inclinatione consurgit dictis iudicandi talia opera ut meliora eaque approbanda, et a carentia talis maioris convenientiae consurgit dictis fugiendi omissionem illorum operum, non quidem ut peccatum, sed ut maiorum perfectionum impeditivam: ideoque perfectio et imperfectio moralis desumuntur proinde ad eandem regulam, et sicut simul.

Caput. 5.um

Solvitur 4.um argumentum an Deus possit dispensare in lege naturali? et an tunc actus dispensati sint peccata?

Arguitur 4. contra nostram 113. Deus potest dispensare in lege naturali prohibente actus natura sua malos ut odium Dei, furtum, et similia; ergo sunt respectu legislatoris, et tunc tales actus erunt peccata absque lege, quia contrarium subordinationem non est ratio requisita aliqua lex approbans.

Ad hoc argumentum petit ut explicemus an Deus possit dispensare in lege naturali prohibente odium Dei, et similia, et an in eo casu tales actus sint peccata. Ockhamus in 2 q. 19 putat Deum posse dispensare in omnibus

praecepti decalogi, in quo casu vitis actus nequaquam caderet dispensatio non essent
peccata; putat enim hic esse nihil esse malum quod dispensatione divina nequeat fie-
ri licitum et odium Dei vero, quae quasi referunt Almainus, Amarius, et alii
apud Prados tomo theologiae moralis cap 3 q 2 x quibus vero concedenda est maior
argumenti, et neganda est minor cum sua probatione.

Alii autem putant non posse Deum dispensare in aliquo praecepto decalo
gi, aut legis naturalis ita Scotus 2 q 2 et 3 ad 3 et ibidem Caietanus, Medina et alii
quam plures, et expresse eandem in 3 tuetur illud decus Salmanticensis academiae, belli
mortuorum clades, Augustinianae familiae splendor Noster Magister Basilius legio
nensis lib 8 de matrimonio cap 14.

Haec vero 3 cum S. Thoma supra ad 3 explicat Caiet. dicendo praecepta
decalogi posse dupliciter considerari, primo ordine iuris, quod continent, et sic non sunt dispen
sabilia, quia Deus non potest ut quod est iniustum manente iniusto fiat iustum, neque
enim potest ut furtum manente furto non sit malum et iniustum et illicitum. Secundo
possunt considerari ut applicantur ad aliquem singularem actum, et sic praecepta secundae
tabulae sunt dispensabilia adeo, quia potest Deus auferre ab aliquo ordinem
iuris auferendo ab eo debitum, quo casu non manebit iniustum, nam posito praecepto
Dei qui est supremus dominus, homo erat in actu debitum creatum ad creaturam.

Et ponit exempla Doctor: nam auctoritate privata nequit
homo occidi, quia vita debetur ei, et hoc debito stante nequit homo iniuste ipsum
occidere; at cum sicut malefactor debebat occidi propter bonum commune; quod
debitum praeferendum est priori quia est maius: similiter quando filii Israel praecepto Domini
tulerunt Aegiptiorum spolia non fuit furtum quia Deus transtulit dominium
similiter occisio Isaac non esset homicidium, quia praecepto Dei qui est vitae et mortis
fiebat; et tandem Oseas accedendo ad mulierem meretricem non est fornicatio
quia accedit ad eam, quae erat sua praecepto Dei, qui est Auctor matrimonii,
aliis modis explicant hanc 3 alii apud Prados supra, qui fere incidunt in
idem, et contra hanc 3 neganda est maior argumenti.

3 alii mediam viam procedentes dicunt
Deum non posse dispensare in praecepta primae tabulae; secus vero in praeceptis
2 tabulae ita tenet in 2 dist 47 q 1 art 2 et B. Egidius in 2 dist 32 q 3
Bonaventura art 1 q 4, Durandus q 4 et alii quibus subscribit Caramu
el lib 2 theologiae moralis cap 3; et hic est expressa mens D. Bernardi abba
tis lib de dispensatione et praecepto ubi ait Deum posse dispensare in praeceptis

libro de dispensatione, et praeceptis, ubi ait Deum posse dispensare in praeceptis secundae tabulae, et non primae.

Hanc 3am sententiam existimo, ut tamen magis explicem ipsam, et ab aliis distinguam; respondeo dispensationem consistere in relaxatione obligationis legis quoad aliquos, manente obligatione quoad alios, ut si Pontifex [illegible] rationabili causa auferat ab aliquo obligationem audiendi sacrum, manente obligatione ad alios, sit adiuvandus etc.

Unde in hoc differunt carentia legis, ignorantia legis, interpretatio, revocatio, quod carentia legis dicit non existentiam legis in aliquo, ut in quibusdam [illegible] casibus non est propter legem neque obligatio, quia non est in eis cognitio clara boni honesti, nisi tantum confusa ut diximus cap. 2; ignorantia legis est carentia notitiae legis, quamquam non sit lex declarata subditis et divulgata, ut in [illegible] circumstantiis; interpretatio legis est declaratio legis existentis [illegible] rationabilis [illegible] quo ad obligationem in aliquo sicuti [illegible] obligationes [illegible] interpretator [illegible] non obligare graviter existimantes.

Dispensatio est ablatio legis existentis circa [illegible] in casu et quoad aliquem manente obligatione quoad alios. Revocatio est ablatio ipsius legis in totum; unde dispensatio et revocatio differunt in eo quod dispensatio est ablatio legis aliquatenus, revocatio vero est ablatio legis in totum, quia est ablatio ipsius obligationis quoad omnia; ex quo fit ut [illegible] effectus dispensationis sit ablatio debiti vel indebiti seu obligationis [illegible] in casu et quoad aliquem; effectus vero revocationis est ablatio ipsius legis, [illegible] quod lex [illegible] materia [illegible] a quibus requirit auferri ratio debiti vel indebiti seu obligationis in casu et quoad aliquem non est dispensatio.

Secundo suppono ab actibus quos praecipiunt vel prohibent praecepta primae tabulae, et ab homine non posse auferri rationem debiti vel indebiti [illegible] in ordine ad Deum; ab actibus vero quos praecipiunt praecepta 2ae tabulae ab ipso homine posse auferri [illegible] rationem debiti vel indebiti in ordine ad [illegible] ita [illegible] 2a 1ae [illegible].

Ex omnium probatione [illegible]

[illegible] quaecumque creatura [illegible] ordinis ad Deum tamquam ad finem ultimum, et [illegible] in ordine vero ad creaturas tamquam ad [illegible], et manente [illegible] et primario [illegible], [illegible] maneat [illegible] 2a [illegible] non [illegible]

alicuius perfectionis internae, aut externae [illegible] supra primariam, et tertio non manente non manet rectitudo, sicut manente tertio suo charitati, quia etsi Deus manet charitas sive maneat creata sive non, et [illegible] vel in gloria Deus non manente charitate, quo creata et eius actibus nequit auferri debitum in ordine ad Deum, sicut potest auferri in ordine ad creaturam.

Hinc consequenter dicendum est praecepta 1ae tabulae non esse dispensabilia, esse autem dispensabilia 2ae tabulae praecepta, et probatur quia lex est dispensabilis cuius materia potest auferri ratio debiti, vel indebiti, aut saltem impediri, sed ut constat ex 1o [illegible], ab actibus praeceptis, vel prohibitis in 1a tabula nequit auferri ratio debiti, vel indebiti, potest autem auferri, vel impediri ab actibus praeceptis, vel prohibitis in 2a tabula ut constat ex 2o [illegible]; ergo praecepta 1ae tabulae non sunt dispensabilia, sicut sunt 2ae tabulae praecepta.

Explicatur hoc amplius: duplex debitum reperitur in actibus naturaliter bonis, vel malis ut saepe diximus, aliud est, unum scilicet fundatum in convenientia vel disconvenientia adaequata naturae rationalis ad bonum, alterum proximum quod oritur ex praecedenti et fundatur in convenientia vel disconvenientia actuum liberorum cum natura; primum debitum est naturale quod oritur ex natura rei, secundum est morale quod oritur ex aliqua [illegible] rationis, utrumque istud debitum est inauferibile ab homine comparate ad Deum, quia nequit auferri a creatura ipsa manente natura debitum naturale, ac proinde morale respiciendo Deum ut summum bonum, et ultimum finem; est enim velle creaturam rationalem non esse creaturam rationalem non ordinari ad Deum tanquam ad finem ultimum aeque est tanquam naturae causa, vel quod velle ipsam non operari propter ultimum bonum, et propter bonum creatum quod dicitur velle ipsam operari inordinate.

Est autem utrumque istud debitum auferibile ab homine comparate ad proximum; quia potest Deus auferre ab homine inclinationem [illegible] [illegible], et cum in hoc fundetur debitum non inferendi malum proximo, et omnia praecepta 2ae tabulae ut diximus ut diximus cap. 3, fit ut in tali casu Deus auferret ab homine omne debitum tam physicum et morale comparate ad proximum, ac proinde obligationem, et consequenter dispensare in praeceptis 2ae tabulae.

Secundo quamvis maneret relicta in homine inclinatio [illegible] [illegible], potest autem impedire ne homo secundum illam operari [illegible] inclinationem inducendo in eo debitum superius, et praeter illud medio suo praecepto quo ordinavit creaturam alio ordine, et propter aliquam causam universalem, et propter [illegible] dicendum est voluntati, sicut stante in aqua inclinatione movendi deorsum [illegible] [illegible] proprio, potest talis inclinatio impediri [illegible] inclinatione

in bonum converti, ita ut non dicatur malum intrinsece, ac proinde ex propria in clinatione moveatur naturaliter, quo casu ea quae 2ae huius ordinis sunt prima tamen, non sunt mala.

Omnis haec doctrina videtur mihi [illegible] supra ubi ait Deus non competit convenire, non dicitur ad operandum 2ae huius, vel illius ordinis, et ideo quod non est 2a voluntas Dei quantum ad unum modum, quia non est [illegible], i[illegible] alium modum potest videri sub praecepto, cum in illis alio 2ae alio modo ordini et tale quod praeceptum datum esse etc.

Ex his constat doctrina eorum esse falsa, qui iisdem in praeceptis primae tabulae potest dispensare a Deo Dei [illegible] malum, et non esset, quia [illegible] auctio nimo bono et non esset quod est dispensandum = Contra eorum doctrinam [illegible] non [illegible] quod Deus negavit dispensare in praeceptis 2ae tabulae, manente in eo ordine [illegible] et debito ad primum, quod illud auferendo, vel impediendo ut explicatum est.

Sed aliter Durandus, et alios existimare hanc non esse proprie dispensationem, quia non dispensatur praeceptum, quod aufertur debitum quod durat continuum cum medio praecepti = Deus dispensavit ut tolli debitum et obligationem legis, in actibus praecepti, vel prohibiti in 2a tabula potest auferri obligatio non solum peraccidens auferendo debitum, aut indebitum quod etiam per se apponendo aliud maius debitum relicto priori possunt alia praecepta dici dispensata, alias instante debito faciendo est et dispensatio, nullum praeceptum positivum etiam vel dispensare quod bene exposuit Durandus supra.

Ex dictis infero cum Aegidio supra ad 4um si Deus dispensaret in praecepti 2ae tabulae ea quae 2ae huius ordinis in [illegible] dispensatio sunt mala quia deordinant a primo, tunc non futura mala nec iniusta, quod patet esse iusta quia variaretur ordo rerum et debitum operandi, quomodo ut auferretur: unde manerent tunc actus et omissiones, quae modo sunt contraria praecepti, ut omissio honorandi parentes, furtum, fornicatio, quod non sunt mala [illegible], et deordinatione quam modo habent, Deus alio ordine providente [illegible] Dina, ratione cuius omissio honorandi parentes non esset impietas, neque acceptio rei alienae non [illegible] ratione matrimonii esset peccatum, neque ablatio rei aliena quo casu furtum ut explicatum est supra cum S. Thoma, Caietanoque supra.

Solum[?] potest esse difficultas quo pacto testimonio falso, et mendacio, quae prohibentur 8o praecepto possit auferri ratio debiti, ita ut posita dispensatione non manerent peccata, cum in [illegible] verba repraesent aliquid contra mentem in eo casu ad quod [illegible]

ex quibus supra g.a ad hoc ut dig.e sit verum signum, non oportet quod ...strum quod dicitur et insuit quod sit verum propter quod dicitur, ut satis explat in e dictis quorum parentes insuis istura ... hoc modo ut ex arboris elegerunt Regem et ingenio non est verum quod dicitur, et propter quod dicitur, potest quod Deus auferre ... debitum signandi quod dicitur et ille quod significant ... propter quod dicunt, unde ad ea quod pale neganda est maior dilegendi, et propter ipsius tabula, et concedendam ... ipsi et tabula, et neganda est minor ipsa probatione.

Caput. 6.um

Solvitur 5.m argumentum, et explicatur an in ratione utente possit esse ignorantia invincibilis Dei, et eiusdem legis eternæ?

Argumentum 5.o in homine ratione utente potest esse ignorantia invincibilis Dei, et eius legis et hic peccavit mortaliter occidendo, et mentiendo contra dictamen rationis, cognoscendo haec esse intrinsece mala, quod lex non requirit usum ad peccatum quod qui ignorant invincibiliter Deum invincibiliter ignorant eiusdem legem.

Hoc argumentum petit ut explicemus an in ratione utente possit esse ignorantia invincibilis Dei, et eiusdem legis. Negat Rafael de la torre q. 3 tractatu de religione, Abulensis 1.p. q. 11, Granados tractatu disputatione 1.a sectione 3, et quos neganda est maior argumenti; affirmant vero Medina 1.p. q. 2, Tanner ibidem sectione 3.o Medina 1.a 2æ q. 88 art 6, et Valentinus quodlibet 2 dub. 2 cap. 2 8 1 num 8, et id non contingere pro parvo tempore affirmant Victoria et alii, et quos neganda est minor argumenti, ut expresse negat Vazquez medio.

Noster vero Bernardinus in posteriori tractatu de peccatis dis. 2 dub. 2.o difficultate 7 ait in homine ratione utente posse pro parvo tempore ignorantiam invincibilem Dei, quod dicit Deus est puniendus quoad illam non tamen, quod ad nos ut docet Dtus 1 p. q. 2 art. et adiungunt ius discipuli, ideoque monet discursum durioribus rationibus, quod expresse perveniri infertur. Dummodo fiat ut potest et qui sine culpa pro parvo tempore hunc discursum omittat quod nullo modo ei venit in mentem obligatio efficiendi illum discursum.

Addit tamen Bernardinus quod qui pro parvo tempore habuerit ignorantiam invincibilem Dei, non peccabit sine lege quia

quia licet in homine actiones adversae possint esse pro parvo tempore ignorantia invincibilis Dei, tamen cum illo quod ii proponantur in universo mundo, homines, qui etiam sunt, etiam ratione actionis iudicant ut mala, ignorantia Dei inviginet ut invincibilis, et culpabilis, quia ignorantia ipsius malitiae sufficiens est ad hoc ut vitent, cum eis cum respectu possint et debeant de quibus ii in illis ostenderunt alicui superioris numinis vel quidem vel ab aliis in tanta illa quod invincibiliter cognoscatur, aut possint et debent cognoscere, ut sic fiat etiam quod alicui superiori illa prohibenti, quare in ea casu ignorantia legis est culpabilis, ex quo ius est communis notionum et maioris naturae.

Mihi videtur in agentibus sequentibus signatis huius tu Deus non posse esse ignorantiam invincibilem Dei et ut referunt N. Gredius quem refert, atque N. Abelthius supra cap. 3 sequentibus signatis huius tu Deus, Deum esse remunerationem quod in his requiritur ignorantia invincibilis Dei, quae non quia negat quod Deus sit dispensator, et quod possit habere ignorantiam invincibilem Dei, qui Deum ut remuneratorem requirentem, non posset habere ignorantiam invincibilem illius.

Secundo mihi videtur cum qui perfectissime ratione et non solum in perfectionibus non potest non ignorare sibi invincibiliter, et quoad effectus Deus, ac proinde non potest ignorantiam invincibilem ignorare; ita plures perspexerunt Prado num. 9 moralium, et ratione per quam ut diximus capite 2 qui perfecte utitur ratione habet claram cognitionem boni, sed qui habet claram cognitionem boni requirit Deus invincibiliter Deum ignorare, ergo qui perfectissime ratione requirit Deum invincibiliter ignorare. Minor certa maior quia ille qui habet claram notitiam boni sit illud in eius casu videre, sed qui sit videre bonum in eius casu requirit habere ignorantiam invincibilem, quia qui habet claram cognitionem boni, requirit Deum invincibiliter Deum ignorare.

Ratio maior ille qui sciret bonum absolute in eius causa videre habent cognitionem illius primi principii practici ut dicitur bonum est prosequendum et malum est fugiendum ut diximus cap. 3 sed qui habent claram cognitionem boni huius principii primi practici non possunt habere ignorantiam invincibilem Dei, ergo qui sciunt bonum videre in eius casu absolute requirit habere ignorantiam invincibilem Dei. Probatur minor ille qui habent notitiam claram illius principii practici habent cognitionem summi boni quod quoad actiones sunt prosequendae et alicuius numinis quod illas actiones prohibent, sed qui habent cognitionem summi boni ad quod actiones sunt prosequendae et alicuius numinis quod

illarum actionum prohibet, non potest habere ignorantiam invincibilem Dei; ergo qui habent cognitionem primi principii practici requirit habere ignorantiam invincibilem Dei: minor est certa, et sequitur maior probatur illi quia cognoscunt illud esse primum, cognoscunt bonum esse dignum laude, et malum dignum poena, et esse aliquem superiorem bonum praemiantem, et malum punientem, et qui cognoscunt bonum esse dignum laude, et malum poena necnon esse aliquem superiorem praemiantem, et punientem cognoscunt aliquo modo summum bonum ad quod actiones sunt referendae, et aliquod numen quod illas actiones prohiberet, ergo qui habent cognitionem primi, habent cognitionem aliquo modo summi boni ad quod actiones sunt referendae, et aliquid numinis quod illas actiones prohiberet.

Unde infero imo qui pervenerit ad usum rationis perfecte loquendo non posse esse ignorantem legis Dei, ac proinde ipsum saltem in confuso cognoscere, nam qui pervenerit ad usum rationis cognoscit bonum honestum esse prosequendum, et praemio dignum, et malum esse fugiendum, et poena esse dignum; nam qui cognoscit homicidium esse inhonestum, requiritur cognoscere saltem in confuso obligationem illud vitandi ponere in superiore, cum clare cognoscat esse sibi illam obligationem non imponere; ergo cognoscit illam obligationem esse sibi positam ab alio superiore, ac proinde esse aliquod numen superius bona praemians, mala puniens.

Unde cum [illegible] et aliis Recentioribus docet Prado qui pervenerit ad usum rationis perfecte tenetur converti ad Deum saltem [illegible], [illegible] rationis [illegible] capax se convertendi, et amare Deum saltem in [illegible], ita ut nulla ignorantia invincibilis. ad hoc [illegible] saltem [illegible] salutis ut cum [illegible] [illegible] q. 1 art. 4 docet Prado. [illegible]

Ex his constat solutio ad [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] hominis contra dictamen rectae rationis [illegible] [illegible] malum [illegible] cum ignorantia invincibili Divinae offensionis committere peccatum mortale [illegible] negat Lugo [illegible] [illegible] [illegible] Bernardino [illegible] [illegible] [illegible] homicidium [illegible] [illegible] [illegible] prohibitionem [illegible] superiore, qui [illegible] actiones offenditur illum qui punit: Ex his [illegible] capitis [illegible] [illegible] canones [illegible] [illegible] reganda est maior, quia in homine ratione [illegible] non potest esse ignorantia invincibilis, et pro parvo tempore [illegible] constat [illegible] [illegible] cetera argumenta contraria.

Caput Ultimum

Proponuntur et solvuntur cetera argumenta contraria

Arg. 1o in Deo est actus boni moralis sub lege? misericordiae, et aliis hujusmodi, et tamen non sunt boni procedens ad aliquam legem, cum Deus non habeat superiorem, qui ad bonitatem moveat, ac proinde ad malitiam moralem non requiritur lex aliqua.

Resp. N. Cornejo hic respondendo [illegible] quia Deus agit [illegible] dictamine [illegible], quod est norma lex, quam [illegible] late impugnat S. Bernardinus hic, qui tamen [illegible] in Deo in actibus bonis moralibus bonitatem moralem [illegible] non [illegible] [illegible], quali est bonitas morum humanorum actuum.

Ego vero existimo bonitatem moralem divinorum actuum divinam procedere ad [illegible] ut summum bonum, et procedens ad iudicium practicum divinum [illegible] Deus [illegible] non requirit ut [illegible] summum bonum [illegible] [illegible] illa [illegible] requirit [illegible] Deus qui est summum bonum [illegible] omnem malitiam, et aliunde supponit.

Arg. 2o [illegible] et [illegible] ut animal rationale, [illegible] ad omnem [illegible] voluntatis [illegible] ut [illegible] ad omnem legem [illegible] voluntatis [illegible] [illegible] [illegible] requisitis ad [illegible] sub libertate [illegible] existentia legem [illegible], ac proinde ante [illegible] [illegible]

[illegible]

Dubium 6um

[illegible]

[illegible] audire sacrum [illegible]

[illegible]rmire

aut dormire aut [illegible] alia [illegible] omissione [illegible] sit [illegible], occasio [illegible] et [illegible] tempore [illegible] ut [illegible] vult directe [illegible] exercitium, similibus [illegible] indirecte [illegible] vult omissionem [illegible].

[illegible] omissiones possunt esse exteriores et interiores; interior [illegible] actus voluntatis, quo [illegible] vult [illegible] tempore [illegible] [illegible], exterior ut [illegible] omissione [illegible] parte [illegible] omissionis [illegible] in esse peccati, et [illegible] voluntarie, [illegible] si requiritur ex parte [illegible] omittentis, ut si requiritur ex parte [illegible] omissionis [illegible] omittentis.

Inquirimus [illegible] an ad peccatum omissionis [illegible] aliquo modo actus [illegible] ex parte operantis [illegible] causa [illegible] omissionis [illegible] ut [illegible] omissio [illegible] causa [illegible].

Caput [illegible]

Praecipuarum [illegible] et [illegible] difficultatum [illegible].

[illegible] ad peccatum omissionis requiri [illegible] directe [illegible] virtualiter et indirecte [illegible] volita omissio et [illegible] actus [illegible] ita ut actus [illegible] peccati omissionis [illegible] in ratione omissionis voluntarii [illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible] ratione [illegible] peccato omissionis [illegible] in omissione [illegible] et [illegible] actus [illegible] voluntaria omissio, [illegible] voluntaria [illegible] ratione boni, et [illegible] ratione [illegible] referendus ad [illegible], quod [illegible]

[illegible] ad peccatum omissionis requiri [illegible] actum [illegible] et ut [illegible] omissionis [illegible] requiritur ex [illegible] peccantis, ita ut [illegible] omissio [illegible] et [illegible] 23 [illegible] 32 [illegible] Dub. 1° Martinez Dub. 12°

[illegible]

[illegible] q. 2a. [illegible] in solutione [illegible]

[illegible] Carmelitani [illegible] peccatum omissionis [illegible]

[illegible] omissionis [illegible]

[illegible] Bernardinus [illegible] art. 2. dub. [illegible]

[illegible] omissionem [illegible]

[illegible] inquiritur an ad peccatum omissionis [illegible]

[illegible] omissionis [illegible] ignorantia [illegible] ut diximus [illegible]

[illegible] in omni et in [illegible] procurare [illegible] obligationis [illegible] procurare [illegible] obligationis in particulari [illegible] et ignorantia [illegible] periculo [illegible] 1. 2. [illegible] q. 2. art. 4. [illegible] quare ignorantia [illegible] ignorantia [illegible]

[illegible]

quantum de praecepto ad [illegible] debeat [illegible] in quo [illegible] nullus
e in quo non sit cognitio, et advertentia iuris saltem in confuso, ac proinde malitia in
omni.

Quia vero aliquando ratione [illegible] voluntatem movet intus ad ulteriorem
[illegible] cognitionem, [illegible] ex illa sua notitia iuris non procedit [illegible] advertendo, et inquirendo notitiam obligationis in particulari, cuius enim propterea debet
[illegible] ignorantia, et inadvertentia [illegible] in particulari sit irregulata et culpabilis [illegible] sequitur peccatum, et violentatio legis in particulari [illegible]
potest [illegible] sine [illegible] a [illegible] voluntatis quae vertet 1a. obligationem
faciendi, vel non faciendi aliquid in particulari; quare nihil aliud cogitare [illegible]
[illegible] nihil alteri volendo potest quis peccare peccato omissionis [illegible]
[illegible] veret, et hoc modo [illegible] omissione sine [illegible]
[illegible] et voluntatis [illegible] influentiam in [illegible]
[illegible] voluntatis [illegible] 36 q.
[illegible] art. [illegible] sufficit

Sed
tamen [illegible] ut [illegible] in [illegible] disputant
[illegible] advertentiam actualem
obligationis in particulari [illegible]
[illegible] adhuc [illegible] advertentia [illegible]
[illegible] omissionem [illegible] et sic [illegible] omissionem peccati. [illegible]
[illegible] an [illegible] voluntas possit pure omittere
[illegible] actus an [illegible] debeat aliquid [illegible] in quo [illegible]
[illegible] videntur [illegible] aliquem actum, qui sit de [illegible] peccati omissionis, qui [illegible] ut voluntarius [illegible] requisitus. [illegible]
[illegible] actus voluntatis, qui sit [illegible], et [illegible] omissionis [illegible] resolvat, [illegible]

1a. [illegible] an ad peccatum omissionis [illegible] aliquis actus voluntatis [illegible]
[illegible] ad omissionem [illegible] 1a. 2a. [illegible] 2a. an [illegible]
omissionem requiratur aliquis actus voluntatis [illegible] omissionis [illegible]
[illegible] omissionis, et [illegible]
[illegible] ita ut sine tali actu non possit dari omissio in exercitio, ut [illegible] 2a. [illegible]
3a. an ad omissionem requiratur aliquis actus [illegible] voluntatis [illegible]
[illegible] actus [illegible] in particulari, ut non sit voluntas [illegible]
[illegible], an vero sufficiat [illegible] tenor [illegible]
in [illegible] 3a. et 4a. [illegible] 4a. an tanquam [illegible]
initio [illegible] iuris [illegible] peccatum, et [illegible]
[illegible]

Caput 2[um]

Utrum peccatum omissionis non requiritur per se, et essentialiter aliquem actum.

Supposita quaestione de [illegible] voluntatis, dum ad peccatum omissionis per se conferri aliquem actum, qui sit de ratione talis omissionis, et que peccaminosa. Itaque mihi [illegible] [illegible] [illegible] omissionem [illegible] [illegible] nam experimur esse plures omissiones sine actu, qui sit de ratione illas omittendi; nam peccatum omissionis [illegible] [illegible] potest ex ignorantia, et tunc non potest esse voluntas omittendi, [illegible] attendat aliquis ad obligationem, [illegible]: v.g. licet attendat aliquis eo tempore quo debet ad obligationem, non tamen ad omissionem, [illegible] [illegible] [illegible] omittere, quod voluntas potest esse desiderio alicuius, [illegible] [illegible] observatione praecepti impeditum.

Ex hac ratione solum [illegible] omissionem posse sine actu esse qua quis [illegible] et extra velit omittere, non tamen posse esse sine actu quo quis virtualiter velit omittere, et ideo omissio sit voluntaria et voluntaria: nam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] observationis praecepti et velle [illegible] omissionis observationi, et est de ratione talis omissionis, ut est voluntas libera, quod omissio, et neglegentia [illegible] [illegible] est voluntas virtualiter in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est alio modo est talis omissionis, et est voluntaria, et libere amata, [illegible] [illegible].

Probatur 1[o]

[illegible] 1[o] ratione qua utitur [illegible] supra [illegible] [illegible], et omnium [illegible] [illegible] extrinseca ratione omissionis voluntariae et peccaminosae [illegible] [illegible] [illegible]: nam de ratione omnis peccati est voluntarie non facere quod [illegible], [illegible] non facere [illegible] quod [illegible] [illegible] aliquis actus [illegible] [illegible] [illegible] quod si nihil homo faciat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen ire ad ecclesiam, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est peccatum, [illegible] [illegible] qui potest ire ad ecclesiam, hoc [illegible] est libere non ire [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] praecepti et peccatum est.

[illegible] potest, quod licet non ire ad ecclesiam [illegible] non [illegible] [illegible] actum, sed puram carentiam actus, tamen non ire ad ecclesiam voluntarie et libere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non ire [illegible] a voluntate [illegible] quod non ire non est possibile [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntas non potest velle aliquid, nisi sub ratione boni.

Sed [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] non ire ad ecclesiam libere non dicit actum, sed carentiam actus libere, nam [illegible] [illegible] potest quis omittere libere [illegible] non ire ad ecclesiam per actum

actus positivi [illegible] voluntas [illegible] potest [illegible] tamen esse [illegible] positivi, [illegible] carentia actus positivi, nam non velle esse libere [illegible] libere [illegible] positivum, [illegible] carentia actus libere non potest [illegible] libera, actus [illegible] liber, [illegible] carentia libera non est, [illegible] voluntate positiva [illegible] carentia.

[illegible]

[illegible] voluntas [illegible] velle, [illegible] velle [illegible] voluntatis [illegible] velle [illegible] voluntatis [illegible] voluntarius [illegible] movere [illegible] voluntarius [illegible] movere [illegible] movere [illegible] actus [illegible] voluntatis [illegible] voluntarius [illegible] voluntatis [illegible] velle, voluntarius [illegible] erit voluntarius.

[illegible] voluntate [illegible] carentias [illegible] voluntarius [illegible] esse [illegible] voluntate [illegible] libera [illegible] voluntatem [illegible] voluntatis [illegible] actus [illegible] velle [illegible].

[illegible] velle [illegible] carentias [illegible] fisicas [illegible] actus liberi, sed est carentias morales et liberas. [illegible] carentia actus liberi, sicut carentia fisica, [illegible] carentia actus liberi [illegible] a voluntate, et hac ratione [illegible] actus positivi [illegible] positivus [illegible] a voluntate: [illegible] est carentia actus liberi, et [illegible] libera carentia actus: [illegible] non [illegible] positivus, sed eo [illegible] libet, [illegible] carentia fisica [illegible] actus: [illegible] autem [illegible] actus positivus [illegible] carentia actus positivi, [illegible] libera et voluntaria carentia actus liberi, ac [illegible] ut libera [illegible] et [illegible] a voluntate, nam non potest [illegible] libera, et voluntaria carentia actus liberi ratione [illegible] actus [illegible] a voluntate [illegible] voluntarius [illegible] a [illegible].

— [illegible] libera carentia

[illegible] liber [illegible] a voluntate [illegible] actus [illegible]

[illegible] carentia actus debiti esse [illegible] carentia [illegible] actus [illegible]

[illegible] moralis et privatio actus debiti esse, et [illegible] potest esse, [illegible] a voluntate ac

inde talis carentia est moralis [illegible] et licet omissio libera deceat esse a

voluntate, tamen omissio non dicitur esse a voluntate [illegible] positivas expressiones

sic ab ea, hoc enim est esse motore actus volun[illegible] positivi, [illegible]

[illegible] talis expressionis, quae est [illegible] dominus, et libera [illegible] voluntatis [illegible]

[illegible]

Voluntas [illegible] libera [illegible] exercitii [illegible]

[illegible] actus positivus, et non [illegible] et sicut actus est a voluntate positive [illegible]

[illegible] a voluntate negative, est enim carentia exercitii actus; quare omissio

libera non dicitur esse libera quia est carentia actus liberi [illegible], sed [illegible] moraliter et

interpretative a voluntate non efficiente actum positivum [illegible] unde ex

[illegible] actus in voluntate [illegible] exercitio, carentia talis actus [illegible]

[illegible] libera; [illegible] voluntate [illegible] bona, et etiam [illegible]

[illegible] potest proponi voluntati [illegible] indifferenter, quia voluntas [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] favet [illegible] Rom. [illegible]

[illegible] operari, et non operari [illegible] operari

[illegible] dimittere [illegible] operari

malum [illegible] operari: ac [illegible] actus potest intelligi, [illegible] operari

[illegible] peccatum omissionis, [illegible] omissi-

onis. = [illegible] potest [illegible]

[illegible]

Caput 2.

[illegible] peccatum omissionis non requiritur actus [illegible]

[illegible] [illegible] illius, licet [illegible] [illegible].

[illegible] peccato omissione [illegible]

[illegible] illius, quia est [illegible]

[illegible] actus. = [illegible]

[illegible] ut voluntas non [illegible] omittere [illegible]

[illegible] occasio propria illius omissionis [illegible] voluntatis [illegible]

[illegible] illi bonum amabile [illegible] omittere [illegible]

[illegible] proposito voluntati [illegible] ut bonum [illegible] delectabile

potest

n potest ... quod est conn a ... n omiss. ... potentiis, et hunc n potest omittere ... qui dt causa, s. ocasio ... omissione, ... ex AA. ... Bas quez, Montes hos et a S.to Tha, et apud ipsos D. Bo... et alii.

... caput ... ex indifra voluntati, ... S.o ... Cap. et 26. ... quod aliquid n movet, oportet dare causas quare nunc moveat, q. ... est indifferens, n ... exire in actu, alias verificarentur duo contradictoria, scilicet q. ... moveret, et n moveret. ... voluntas e indifferens ad eundum, ad ... ad ... oportet assignare causam quare nunc vadat, s. ... quo n potest ee nisi aliquis actus, quo vellet n ire, s. vellit aliquid incompossibile cum ire. et ad hoc ... cum S.to Tha Banes, ... oportere ee voluntaria et libera, alias n ... ... omissione et n erit peccatum.

... caput ... ex ratione voluntarii, q. debet ee a ... cum cognitione, omissio autem n potest ee a voluntate tanquam a ... intrinseco, et causa, ... ratione alicuius actus, in quo voluntas ..., et ex quo omissio sequatur, et ad hoc caput recurrunt Banes, et alii.

... ... ad omissione peccaminosa n requiri aliquem actum qui sit causa, s. ocasio ... ex cap. 1.o et ... Bernardinus, q. ... voluntas ... ... proponit aliquid bonum amabile, aut ... n potest cessare ..., tamen tali actus a quo voluntas n potest exire, n e causa, s. ocasio omissioni: ... ad peccatum omissioni n requirit aliquid ... ... ex cap. 1.o ... ... q. tali actus ... causa omissioni, in quantum est impossibili ... ... aliquid potest voluntas ... actus ... ... voluntas n potest ... omni actu, tali actus n est causa, s. ocasio ... ... probat Bernardinus ... exemplis ... in eo qui ... quo tenebat ... ... aut stare, hi ... n e impossibile cum ... ... et si voluntas ... ... illi aliquid ... n potest cessare ab omni actu, tali actus n est impossibili cum actu ...

... in actibus ... aliquis ... credere aliquid ...

...

iter, velut apprehendere eos illius veritatem, quia tenetur credere illa apprehen-
sio non est in potestate [illegible] ideo tenetur eo
praecepto recitandi vocaliter orationem dominicam, velut mente percurrere verba
illius orationis.

Sed salva reverentia huius mei Magistri exempla supra posita non probant
min. illam subsumptam, nam quando dicunt voluntatem non posse suspendere
omnem actum, hoc non intelligunt de voluntate absolute, ita ut voluntas non possit
non velle aliquod obiectum, quamvis illud sit, et loquuntur de voluntate comparate ad obiectum
sibi propositum, et eius voluntatem, ut possit suspendere per omissionem debeat proponi obiectum
indifferenter, videlicet ut prosequendum, quia bonum honestum quod praecipitur, et ut prosequendum
eius oppositum ut delectabile, aliàs si non daretur hoc propositio indifferens non operaretur
voluntas libere; et ex hoc inferunt quod si voluntas circa obiectum sibi propositum
non posset omittere omnem actum, si circa illud non habet actum, quo illud prosequitur quia hon-
estum velit, non potest non elicere actum, quo velit obiectum oppositum actui praecepto quia
delectabile, quia actus esset impossibilis cum actu praecepto.

Sic intellecta [illegible]
intelligitur a suis certatoribus, patet exempla adducta non probare [illegible] min. nam
qui tenetur recitare certos versiculos, eo tempore, quo tenetur, non omnino non potest omittere
omnem actum absolute, sed tamen etiam circa recitationem, et circa contrarium recitationi
alias non recitaret libere; ac proinde si non habet actum quo velit recitare non potest
non habere actum quo velit obiectum contrarium recitationi quod volitio sit causa, seu
occasio proxima omissionis recitandi. = Et idem dico de illo qui tenetur cre-
dere, cum ut libere credat, oportet ut proponatur ipsum credere quia honestum,
et aliud obiectum contrarium ut delectabile, et cum circa tale obiectum non possit volun-
tas omittere omnem actum, si non habet actum quo velit credere, oportet, ut habeat
actum eius contrarium, et cum eo impossibilem.

Melius probat illam min. prae-
dictus Magister quia et si circa obiectum sibi propositum non possit voluntas omit-
tere omnem actum, tamen hunc actum non oportet esse efficacem, sed potest
esse inefficax; nam si voluntati proponatur obiectum ut honestum quia praecep-
tum, et eius contrarium ut bonum delectabile voluntas poterit eligere actum
inefficacem circa obiectum ut bonum quia praeceptum, qui actus non est occasio omis-
sionis, cum potius ex se elevat voluntatem ad prosequendum tale obiectum
efficaciter, et poterit elicere actum inefficacem circa obiectum contrarium illum inefficaciter
amando quia delectabile, qui actus non est impossibilis cum actu
praecepto.

proposito; v.g. si voluntati proponatur audire sacrum, quia honestum, et quia delectabile, potest voluntas non cessare ab omni actu quia potest velle inefficaciter audire sacrum per simplicem placentiam, quae non est causa omissionis, quae non est impossibilis cum actu audiendi sacrum, quatenus est ex se inducit ad illud, et potest velle inefficaciter ludere, qui actus non est causa omissionis audiendi sacrum, cum non sit impossibilis cum actu efficaci quo voluntas vellit audire sacrum.

Dices voluntatem non solum non posse omittere omnem actum circa obiectum sibi propositum, sed nec posse omittere omnes actus efficaces; ergo si voluntati proponatur se tenere audire sacrum, pro tempore, pro quo illi proponitur etiam ludere, debet velle efficaciter audire sacrum, vel ludere: antecedens probatur, quia voluntas non potest non prosequi cum efficacia alterum ex extremis sibi propositis audiendi sacrum, vel ludere; ergo non potest non velle alterum eorum efficaciter.

Respondeo negando antecedens; ad cuius probationem dico voluntatem posse non prosequi; ac proinde posse non velle efficaciter alterum ex extremis, eorumque omittere saltem pro parvo tempore quia potest deliberare utrum audiat sacrum an ludat. — Et haec doctrina est expressa M. P. S. Aug. in Psalmo 118 ad illa verba concupivit anima mea desiderare; quem refert, et sequitur N. P. D. in 2. Directione 26.a ait enim P. N. Aug.: concupivit desiderare inquit, non desideravit, vidimus enim rationem nonnumquam, quam utiles sint justificationes Dei; sed infirmitate perpetua, aliquando non desideramus: ergo in electione requiritur tardius. Da

Secundo

Secundo quia praedicta conclusio quam addidi contra [illegible] contra Aegidium in 2 dist. [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] non potente omittere omnes actus circa obiectum [illegible] propositum intelligenda est de obiecto proposito sine indifferentia, tunc enim voluntas non potest non agere, obiectum si proponatur sub ratione boni vel illud odio habere si proponatur sub ratione mali, quia tunc operatur voluntas [illegible] [illegible] liberum arbitrium, etsi libera est, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et naliter fertur in suum obiectum, sicut aliae potentiae naturales [illegible] intelligenda est de [illegible] de obiecto proposito cum indifferentia, tunc enim voluntas potest omittere omnes actus ut explicatum est.

Sequitur [illegible] [illegible] [illegible] quod voluntas nequeat omittere omnes actus [illegible] modo circa obiectum propositum cum indifferentia, [illegible] tamen actus [illegible] [illegible] in omissionem [illegible] neque indirecte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omissione, [illegible] voluntatis [illegible] [illegible] contingit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proposito obiecto cum indifferentia [illegible] voluntaria [illegible] [illegible] voluntas non habet actum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capite [illegible] 4°.

[illegible] vero ad omissionem [illegible] [illegible] [illegible] quis [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] Aegidium in 2 dist. 53, et [illegible] [illegible] [illegible] voluntas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel non [illegible] ad audiendum sacrum [illegible] potest intelligi [illegible] moraliter [illegible] [illegible] nulla facta mutatione [illegible] [illegible] facta mutatione in [illegible] [illegible] omissionis, et commissionis [illegible] sunt diversa genera praeceptorum; [illegible] peccatum commissionis [illegible] praeceptis negativis [illegible] qui committit facit non facienda; peccatum vero omissionis [illegible] praeceptis [illegible] quia qui omittit non facit facienda; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligant semper et pro semper [illegible] vero pro tempore et loco [illegible] quis tenetur [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] horis et temporibus [illegible] [illegible] [illegible] eodem modo ac prius nulla facta mutatione [illegible] potest [illegible] peccato omissionis [illegible] prius [illegible] [illegible] non [illegible] quia nondum erat hora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] autem si non vadit peccat, quia est hora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nullo [illegible] [illegible] potest contingere [illegible] [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] tunc non tenebatur, et modo tenetur, [illegible] tenetur [illegible] [illegible] [illegible] modo peccat, [illegible] intelligitur moraliter, [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] actum.

[illegible] autem [illegible] moralis [illegible] [illegible] potest contingere [illegible] vel [illegible] advertentia et [illegible] obligationis [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] advertentiae obligationis [illegible] potest contingere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] festo hora 12, et maneat [illegible] [illegible] advertentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] audire sacrum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hora, tunc [illegible] [illegible] [illegible]

in conditione rerum potest reddere moraliter sine aliquo actu qui sit causa vel occasio illius omissionis, nam statibus hac adversitate et complementa, si non vadit in ecclesiam nulla mutatione facta in eo, sola facta mutatione in rebus externis quia transiit instans vel tempus in quo poterat velle audire sacrum, eius sola adveniente obligationis incurrere contingere. Et si quis coepit obligationem iam incurrit, de quo si quis esse ignorantia invincibili non inquirat obligationem impartilari, de illis negligat et infra dicemus.

Quod autem ad tales omissionem non requiratur actus qui sit occasio illius, etiam patet quia Deus licenter non concurrere cum homine obligato praecepto dilectionis Dei ad aliquem actum incompossibilem cum dilectione, si hic omiserit dilectionem voluntarie et libere, quo adveniente omitteret cum iudicium esset indifferens sicut antea, et Deus illa esset paratus concurrendo ad dilectionem Dei, et similiter esset paratus ad actum contendendum concursus.

Ad hoc argumentum non convincit, nam adversarii putant in eo casu voluntatem nec operaturum quia non habet requisita necessaria ad omissionem libere, sit concursus Dei paratus ad actum incompossibilem cum dilectione Dei, in quo putant libertatem quo adveniente non posse exercere quia voluntas nequit omittere cessando ab actu cum non posset cessare, illa ratio non est privativa sed negativa. de quo Martinez dub. 2.

Melius ergo dicitur ad voluntarietatem et libertatem actus in se sit carentia actus liberi, nam dum quis potest omnino libere omittere in actu diligere adque servanda cum velle vel nolle non sine peracto positivo vel non volendo in eo quod potest verificari carentia actus: unde ut ibidem diximus voluntarium latius patet quam volitum. Hoc enim includit actum, et sine illo nequit esse; illud autem praescindit ab actu, et tamen ab actu, ideoque potest esse sine illo. et hoc idem docet Conink tom 2 q 6 art 7.

Explicatur amplius quia ut aliquid sit voluntarium non est necesse quod sit volitum aliquo actu habitu et directe, sed sufficit in potestate voluntatis quantum ad fieri vel non fieri, ut patet in ipso actu voluntatis qui ipse non sit volitus alio actu reflexo directe voluntarius quia est in potestate voluntatis, et potentiis illius dependens, quia pariter in nostro casu omissio erit voluntaria quia est in potestate voluntatis potentiis illius impedire exercendo actus oppositos, hac enim ipso voluntas potest exercere actus oppositos, potest omissionem impedire, quae sit in potestate illius.

Dicimus ad hoc ut actus sit voluntarius non est necessarium aliud actus quam actus per se et qualiter et voluntarius, et ratio quia sicut alia sint voluntaria et ille actus non requirit alium actum, sicut quia lex et pura et qualiter sensibilis, non requirit

... reducatur ... et tunc eius omissio non erit formaliter voluntaria, et tantum indirecte ... ergo ut ad hoc ut sit voluntaria aliquis actus sit necessarius ad quem reducatur.

Contra ... ipsa omissio potest esse et formaliter voluntaria: sicut enim omissio ... esse ... et formaliter volita, nisi tamen indirecte ... positivi ad quem reducatur, tamen voluntaria potest ... esse, et formaliter ... subest potestati voluntatis; sicut enim ... voluntatis immediate subest potestati voluntatis, sic non ... talis actus.

Dices iterum omissionem ... formaliter voluntariam ... voluntarium ut tale specificatur a bono, ... ad illud, et omissio ... sit fuga a bono necessario debet supponere amorem boni, ... omnis actus fugae qui versatur circa malum, necessario supponit amorem boni ... voluntatis ... habet malum, ideo enim odium habet malum, quia amat bonum.

Contra ... licet voluntarium ... specificetur a bono, tamen bonum potest esse ... et neglectum, voluntarium quod ... specificatur a bono ut ... et prosequibile; voluntarium vero neglectum ... a bono ut non prosecuto, ... et omissio actus qui sit fuga a bono, ... et omissio ... supponant amorem boni, tamen omissio ... fuga positiva ... neglectio boni.

Replicabis tandem licet omissio non sit fuga positiva, ... neglectio boni, ideoque ex hac parte non debeat supponere amorem ... utrumque ... voluntatis supponit amorem boni, quia supponitur amor finis ... voluntas debeat ... ad ... actus ... et ... divinus ... Contra, quia intentio finis ... magis causa omissioni ... ut causa ... causa non omissionis actus ... unde ... omnis ... intentionis finis ... voluntas ... et ... adversus finis, et boni, tamen talis actus intentio ... causa omissionis ... ad actum ... requiratur ... actus aliquando ... cap. 4 utrum requiratur ad omissionem actus intus vel voluntatis qui versentur circa obligationes in particulari.

Caput 4.um

Utrum requiratur ad omissionem actus intus, vel voluntatis qui versentur circa obligationes in particulari?

Circa 3ᵐ dicunt aliqui duo ponendo non requiri ad omissionem aliquam qui sit actum, licet ea
pro illius ... requiri actum internum, licet actum qui nunc exterius [illegible] obligationis inquantum est: quam
[illegible] Egidius a ignorantia et negligentia, quia omissio orta ex ignorantia est peccatum, et
[illegible] non requirit actum [illegible] qui [illegible] obligationis inquantum, imo illi
repugnat, quia ad peccatum omissionis non requiritur talis actus internus, et [illegible] ut extra
quando [illegible] ignorantia et negligentia legibus, et hoc etiam probat D. Egidius.
[illegible] quia qui omittit vel [illegible] facere [illegible] exceptam ex ignorantia
[illegible] habere cognitionem [illegible] ignorantis, ideo
currente tempore quo [illegible] [illegible] meri
[illegible] habendo [illegible] voluntarium, [illegible] aliquem actum quo velit
adimplere præceptum quo tenetur adimplere aut facere aliquid quo impediat ad
impletionem illius, etiam [illegible] habendo actum quo cogitet de obligat-

Resp. 1ᵒ aliqui ignorantiam et negligentiam illam non esse peccatum, quia
non sunt voluntaria, quia ad hoc ut voluntaria sint requiritur aliquis actus quo
nunc vel ante fuerunt volita, quod non datur in nostro casu. Contra hoc [illegible]
[illegible] ad hoc ut talia sint satis sufficit quod sint voluntaria indirecte, ad hoc
autem sufficit quod [illegible] tenearis et possis illa vitare excitando in te aliquas [illegible]
[illegible] quæ ad advertendum legi in particulari [illegible] illa adimplere, [illegible] et
non vitet, ad quod non est necessarius actus quo ipsa ignorantia et negligentia sint volita, ut
[illegible] probat [illegible] q. 1 art. 3.

Resp. 2ᵒ cum meditari [illegible] negligentiam dupliciter posse ac-
cipi [illegible] et [illegible] non [illegible] actu [illegible] aliquam
[illegible] [illegible] et hoc modo est [illegible]; alio modo [illegible]
[illegible] actu, quo negativo dicunt [illegible] peccatum negligentiæ sumatur primo modo [illegible]
[illegible] omissionis ex negligentia, non [illegible] aliquem omnino actum, quia [illegible] non [illegible]
[illegible], si autem sumatur 2ᵒ modo etiam quod omissio et [illegible] quia peccare
ex negligentia hac sine actu, et idem ac peccare per omissionem sine actu, et de hoc est dubium.

Dicendum quod omissio orta ex ignorantia
[illegible] in particulari [illegible] et negligentia [illegible] sine
sit peccatum negligentiæ [illegible], sive [illegible], [illegible] omissionem non requiri aliquem actum
[illegible] negligentia voluntaria actus [illegible] quo [illegible] vitare ac [illegible]
dari omissio sine omni actu, et [illegible] dari aliquam negligentiam sine actu [illegible]
quia illa negligentia non est [illegible] ignorantia [illegible] est, quod
et contra [illegible] quod aliud est [illegible] ignorantia, aliud vero [illegible] ignorantiam

Necnon contra est quod dicentes, sicut ubi dimittit quia ignorans fuit, in re ex quo adiuti quia
sortita negligentia voluntaria solicitandi notitiam talis legis ignorantia legis est inculpabilis, et
omissio actus respecti a lege, cum homo potuerit cum diligentia evitare illam ignorantiam.

Sicut illam omissionem non ponunt quaeminus, nisi sit voluntaria, requirit autem
voluntaria sine actu qui sit causa, vel occasio illius, ac proinde causa omissionis fuit ne
gligentia voluntaria, et negligentia causa fuit voluntas obiti incongruendi cum actu solicitandi no
titiam legis in particulari, et consequenter omissio fuit voluntaria indirecte.

Contra quia licet omissio ut sit peccaminosa debeat esse voluntaria in
directe et consequenter, tamen adhuc non est necessarius actus aliquis qui sit causa illius, sed
sufficit eo quod possit incognitum quod voluit voluntarie omissionem, cum possit incongruenter cum actu
solicitandi notitiam legis, immo per ipsius oppositum ut esse induxit hoc actu non omittendum
quia induxit illam actu solicitandi notitiam legis, et licet omissio sequatur ad negligentiam talis
solicitudinis, non tamen certe quia potuit homo pertinax habere notitiam legis, etiam in
pedire, sed ita dicitur negligentia causa. Licet in pluribus sit actus aliquis obiti incom
possibilis cum actu solicitandi talis notitiae, tamen sine tali actu negligentia potuit esse volun
taria ut probatum est cap. 3 :-

Caput 5³

Cognitio iuris universali sufficit ad omissionem

Circa quartam disputationem dico cognitionem iuris universalis non videtur sufficere ad omissionem, et si
talem omissionem fieri non videtur habere aliquem actum interiorem, vel exteriorem qui possit
esse causa illius, cuius oppositum quia ut aliquid sit voluntarium sufficit quod intus potuerit, et
debuerit advertere obligationem in particulari et non advertat, et inde ... in iniuria
si potuit quis et debuit advertere obligationem in particulari, proinde advertit illam
et negligit solicitare cum diligentia notitiam, actu fuerat omittendo cum praece
ptis in particulari adeo ut etc.

Maior est communis doctorum iurisprudentium, et etiam in negligen
tia iniuriosus ubi dicitur ignorantia non excusare eo quod quis debuit inquirere, et in alio
loco dicitur ingeritur iure ad proprium officium pertinens non excusare; ut etiam communis
doctorum theologorum. S. Thomas 1. 2. q. 6. et B. Aegidius in 2. dist. 22. q. 2. Durandus
in 2. dist. 22. q. 2. Gabrielis ibidem, ratio quia per cognitionem iuris universalis sufficienter ma
nifestatur bonum esse faciendum, et malum evitandum, et quod salutis esse quaerendum, et quam
quibus esse fugiendum. Hac vero ratione debet quis solicite inquirere quae teneatur facere
et quae fugere in particulari ut inveniat viam salutis, et hoc negligit quare ignorantia

legis ingarticlari, ubi sit vinculi non curat eadem; et hinc g.a unusquisque tenetur facere ea quae ad proprium pertinent, ac proinde debet cognoscere quae debeat facere, ut omnia in particulari inveniet semper, et hinc ac proinde si negligit habere notitiam eorum quae pertinent, ignorantia non excusabit ut omissio eorum quae tenetur facere in particulari sit peccaminosa.

Sed dices ignorantia orta ex ignorantia legis in particulari non est peccatum, quia eius illius, qui non adimplet praeceptum quod ignorat, non peccat in eo non adimplendo, sed solum peccavit in negligentia qua habet non vitando ignorantiam legis in particulari. Contra quia omissio esse potest peccatum, et non solum causa peccati docent communiter theologi, et ait Alvinicle q. 76 art. 3 et constat ex eo qui ex ignorantia vinculi non iciurat ex tenetur violat praeceptum, quod tenetur adimplere, ac proinde peccat illum non adimplendo.

Magis tamen ut de omissione illa petere ut non habere aliud actum interiorem, vel exteriorem qui sit causa illius, peccat unus tamen per quia talis omissio petitur ex ignorantia legis in particulari; et haec ignorantia ex negligentia sufficiendi notitiam talis legis alias qui si omiserat, non operaretur ex ignorantia, et negligentia, pro tali omissio petitur non habere cognitionem legis in particulari, sed duntaxat cognitionem unius moralis

Caput 6.^s

Solvuntur argumenta contra 1.^a partem nostrae sententiae

Arg.^o 1.º Aversio vendi omnis peccati etiam omissionis ut non solum aversio addita, quia aversio adicimatur, et debita talis conversioni ut aliis actus 2.º; maior probatur ex quod unumquodque peccatum est mortale malum autem x.^a D. Thom. supra ut aversio ab immutabili bono, et conversio ad mutabilia bona. 2.º quia omne peccatum sunt ex non nisi per se damni, et etiam una sensu quae convertitur conversioni adiacet minor x.^a 1.º quia conversio ad aliquem finem est tendentia voluntatis in illud, quo non potest intelligi conversio corporalis ad aliquem terminum sine tendentia corporali ad illum, ita neque potest intelligi conversio spiritualis sine tendentia spirituali.

Alio conversa maiori dicendo mihi, quando illa de actu fine, sive interpretativo, et morali; nego autem illa de actu fine duntaxat ad secundum divo conversione ad aliquem finem esse tendentiam voluntatis in illum finem; ad 2.um dico corporalia non habere modum tendendi in aliquem terminum nisi corporalem; spiritualia vero tamen libera possunt tendere finem interpretativa, et moraliter. Et licet voluntas convertat interpretative ad bonum commutabile in omissione sine actu fine explicat Curiel quadragesima modo; ait enim voluntas omittit conversionem ad bonum honestum

adequm[?] interpretatiue dicitur nemo velle excercendum [?] honestus, & potius velle opposit[um], ac proinde prudenter interpretari vel aliquid aliud sine bono consequenter vel a creatura moraliter.

Quod si inquiras quando sit obiectum huius omissionis? Resp[ondeo] vel obiectum actus qui reputatur causa omissionis, licet natura non sit, quia non reputatur omissio indirecte voluntaria, et dicitur, et hoc videtur mens B. Egidij in d[istinctione] 36 q. 2 art. 2.

Arg[umentum] 2o nequit intelligi quod omissio imputatur nisi sit voluntaria aliquo modo actu[aliter], & nequit intelligi sine voluntaria nisi medio actu qui sit frequenter vel interpretatiue, quod in proposito quia ad partem non sufficit voluntarius interpretatiue, quia actus non est voluntarius, nisi sit actu, aut imputatur aliquo actu quo similiter omissio.

Resp[ondeo] in dictis, ut 2 conuenire maiori dicendo duo requiruntur, actus in quo dicitur, quod actus sit voluntarius in actu, & peculiariter positiuus, utrumque pertinet omissio enim debere esse voluntaria in actu vel excaueri, quod ipsi positiui, quia contra iniustam carentia exercitij positiui: unde dato quod quis nihil cogitet de motu pedum quo tenetur ire ad aliquem, et potest ipse non mouere pedes, erit voluntarius quia potest adhibere diligentiam et mouere pedes quando tenebatur, ac proinde ipsa negligentia potest reputare quodque bonum commutabile voluntarius, adeo quod creatura quo omittit conuenire.

Arg[umentum] 3o in omissione distinguitur ratio actualis & habitualis, sed actualis omissio non est intelligibilis sine actu aliquo, quod talis actus est de ratione omissionis, patet minor quia qui omittit pure obligat praeceptum antequam peccat, ut peccat, et postquam peccabit. Resp[ondeo] concessa maiori, negando minorem actualis, quod dico sufficere mutatis in tempore ut distinguatur omissio actualis ab habituali, quia omissio actus quo praecise dum praeceptum obligat est voluntaria actu et actualiter peccatum, cuius tempore transacto est voluntaria habitualiter, et habitualiter peccatum.

Arg[umentum] 4o peccatum omissionis repetitum generat habitum vitiosum inclinantem ad similes omissiones, sed talem habitum per omissionem repetitam generare non potest nisi medio aliquo actu, quod dicitur peccati omissionis et aliqui actus. Minor est certa quia omissio ut sit carentia entis nequit causare sicut entitatem habitum, maior probatur 1o quia omne peccatum generat habitum vitiosum, sicut omnis virtus generat habitum virtutis; 2o quia peccatum etiam omissionis corrumpit effectus gratiae; 3o quia peccata corrumpunt potentias animae, ut ex S. Aug. in 2 q. 23 docet.

Sunt aliqui negando majorem, arguit sic quarum

omissionis pluris reperi; quamvis enim omissiones quae requiruntur dari moraliter loquendo, nisi tantum metaphysice, quae voluntas ejus realiter suspendat omnes actus, sicut alii possunt, ex proposito moraliter loquendo requirit suspendere omnes actus, sicut posuit metaphysice, ut Curiel.

Sed licet circa objectum sine indifferentia propositum requirat voluntas suspendere omnem actum, tamen cum proposito ejus indifferentiae potest omnes actus suspendere etiam moraliter ut diximus cap. ..., et cum superioribus repetere.

Secundo Martinez dub. 4 instatur quia indicat peccatum omissionis generare habitum vitiosum non posse, quia actum quem includit est causa ejus [illegible] quia ut bene probat Curiel quando ejus omissione coniunguntur actus qui sit causa, vel ratio ejus, per illum actum reperitur non generatur habitus vitiosus, quia actus qui possunt esse causa, vel ratio proxima omittendi sunt infiniti, et diversi etiam genere, namque omittendi audire missam sacrum, possunt esse causa actus dormiendi, ludendi, et infiniti alii, qui nequeunt eundem habitum generare.

Respondeo ergo ad argumentum negando maiorem, ad minorem vero probationem distinguo antecedens, secundo peccata omissionis generare habitus vitiosos, nego autem per peccata omissionis generari habitus vitiosos per se nisi tantum per accidens, quatenus removent actus virtutum, et quatenus impediunt; ex proinde omissiones peccaminosae per accidens generant vitia et augent passiones, qui enim saepe omittit ieiunium, removebit actus continentiae quibus passiones refrenantur, et vitia.

Ad secundam probationem dico peccatum iuxta sanctum Thomam corrumpere effective gratiam, et virtutes; quia ut inimicitia et destruit amicitiam, et explicat Noster Aragonius ibi, vel quia privatio boni, et rectitudinis debitae, avertit a Deo, vero convertat bono, ad quod convertimur per gratiam, et virtutes, et hoc idem docet S. Egidius in 2 dist. 35 q. 1 art. 2, ex quo etiam patet ad tertiam probationem.

Caput. 6.um

Solvuntur argumenta contra 2.am partem nostrae sententiae et defenditur ad omissionem non requiri actum, ut causam illius.

Contra secundam partem nostrae sententiae arguitur, contra quod diximus ad quamlibet omissionem non
requiri actum qui sit causa, uel occasio prima illius, arguitur ex libertate et fine, dicente
[illegible] quando [illegible] [illegible] non oportet assignare causam quare nunc mo
uetur, si non moueb[atur] antea, et quare nunc desistit, si antea [illegible] [illegible]
[illegible] moueat ad quamlibet omissionem, oportet assignare causam [illegible] requirit esse [illegible]
qui actus, ad omissionem requiritur aliquis actus, qui sit causa illius.

Respondet bene Cuniel supra dicitur [illegible] ibi de causa quae mouetur
naturaliter, non de causa quae libere [illegible] mouetur, et non mouetur et [illegible] determinare, uel non
[illegible], ad hanc enim non est extrinseca necessaria semper, ut diximus cap. 3. uide Celestis folio 346

[illegible] uoluntas [illegible] ad operandum, quae determinatur extramere finis
uel [illegible] probauimus tractatu de [illegible], [illegible] intelligatur [illegible] ad exercitium
oportet [illegible] amorem finis qui sit causa [illegible] determinationis. [illegible]
[illegible] ad operandum, [illegible] uoluntas operatur [illegible] ut ad [illegible] oportet causa
[illegible] intentionem finis quam intendat aliquid [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] determinatione libera ad non operandum [illegible] uoluntas [illegible] non [illegible]
[illegible] ab operatione [illegible] non oportet habere intentionem finis [illegible]
[illegible] uoluntati requiritur actus intentionis, [illegible] intentio non [illegible]
[illegible] adimpletionis [illegible]
[illegible] omissionem, [illegible] uoluntas libere, et [illegible] adimpletionis [illegible]

Arg. 3.o uoluntas requirit amare omnem actum
[illegible] illi proponit aliquod obiectum, [illegible] illi proponit obligationem praecepti, si
non [illegible] actum quo uellit illum implere [illegible] actum [illegible] ut adimpleatur
[illegible] adimpletione praecepti.

Grabiel, Cornejo, [illegible] et Basquez putant uoluntatem posse suspendere
omnem actum circa bonum propositum sibi [illegible] de prope obiecti [illegible]
[illegible] et falsa [illegible] indeliberatis qui sunt necessarii quoad
exercitium, non quia bonum creatum possit necessitare uoluntatem quoad exercitium, [illegible] pro
[illegible] proponitur uoluntati ratio boni sine ratione mali, uel e contra, ac [illegible]
[illegible] obiectum proponatur aliquo indifferens uoluntas fertur [illegible] ac [illegible]
[illegible] aliter autem contingit [illegible] obiectum proponitur [illegible], tunc enim uoluntas

potest suspendere omnes actus pro aliquo tempore, quando [illegible] cum do ars [illegible] —
de proposito sibi indifferentem, et de actu qui sit simplex complacentia vel displicentia [illegible];
negando autem de proposito sibi ut indifferenti, et de actu efficaci in ordine ad [illegible].

Arg. 3º voluntarium dicit omnino requiri esse voluntarium sine actu qui sit [illegible]
voluntarius, ergo neque potest esse peccatum, ars probatur quia voluntarium est principio intrinseco
cum cognitione finis, cognitio autem sine actu requirit esse a voluntate, ergo hoc requirit esse cum
[illegible], [illegible] causa sine [illegible] et proprio influxu qui sit sine actu voluntatis.

Respondeo negando ars quod esse [illegible] constat ex a.º 2 est; ad probationem
ars si Reo voluntarium in sua ratione communi analoga est quod sit a principio intrinseco cum cogni-
tione, et tamen voluntarium est duplex, alterum directum et perfectum quod est idem ac vo-
litum, et alterum quod indirectum et imperfectum quod est idem ac non volitum et neglectum: fit
ut voluntarium directum sit absolute a voluntate medio influxu positivo, et per actum positi-
vum quo volitum directe aliquid vult, voluntarium autem indirectum esse a voluntate medio
influxu morali et interpretativo ut qui potest et tenetur audire sacrum, et omittit mo-
raliter et interpretative, et interpretative non audire sacrum.

Sed dices, definitio libera voluntatis est exercitium potes-
tatis et activitatis, ergo requirit intelligi esse a voluntate nisi medio actu [illegible], probatur quia
definitio potestatis liberae est exercitium potestatis activitatis, ac proinde definitio libera voluntatis de-
bet esse exercitium potestatis et activitatis; consequentia probatur quia exercitium est est illud quo poten-
tia [illegible] actu vel removet actum, quod posterius requirit intelligi sine actu positivo.

Respondeo si omittit definitio [illegible] voluntatis
affirmativo [illegible], si omittit [illegible] exercitio negativo aliquo modo, et concedo esse exer-
citium potestatis specificative et moraliter, licet potestas quae est vitalis et activa;
nego autem esse exercitium potestatis vitalis et activae ut [illegible] formaliter, et reduplicative semper
activitate pro influxu [illegible], non pro dominativo; ad probationem antecedentis dico definitio potentis
liberae vitalis esse quod sit vitalis et activa activitate [illegible] inadaequate, non vero ade-
quate, nam definitio potestatis liberae est posse velle bonum et non velle per actum et non velle,
propter dominium quod in eo habet, et ideo definitio illius inadaequata qua potest velle est
esse vitalis et activa activitate [illegible], non vero definitio illius est posse non velle
quia definitio voluntatis inadaequate accepta est velle bonum honestum, et definitio volun-
tatis inadaequate sumpta est ~~velle bonum~~ esse potestas libera quae propterea potest etiam
velle bonum delectabile, et eius actus per modum naturae.

Sed replicabis etiam ex ex-
ercitationibus liberae voluntatis debet esse exercitium vitale et activum, et [illegible] a —

a potentia vitali, et activa reduplicative ut tali, vel debet excludere actus positivos, et physicos voluntarios, vel est bona, et actus physicus quia tale exercitium est quid inferius ad voluntarium, et ut tale. Neq esse species voluntarii et ... quia voluntarium dividitur in voluntarium, et involuntarium, et voluntarium subdividitur in liberum, et non liberum, et species debeat includere suum genus, exercitium negativum liberum voluntarium debet esse exercitium vitale, et activum, et omni dicto et ... a potentia vitali, et activa.

Respondendo ad argumentum, admissa quod dicto exercitium liberum negativum voluntarium esse inferius ad voluntarium, et ut tale, ut species physica ad genus physicum, vel sicut inferius analogatum ad rationem communem analogam, et species logica ad genus logicum, quia vitale, ad voluntarium, et non voluntarium, et hoc ad liberum, et non liberum non sunt genera logica, sicut et animal ad rationale, et ut tale, et genera physica sicut est subiectum primum ad formas, vel sicut ratio analoga ut sanitas ad urinam, ad animal, et similia, in quibus non oportet omnia esse ... vere, et proprie participare rationem communem, et tantum improprie.

Respondetur iterum, et ... 3° argumento respondendo ad ... quod ... potest dici esse a quo intrinseco cum cognitione non vero esse voluntarium, quod ... neq voluntarium esse debet ... voluntarii, quia voluntarium dividitur in volitum, et non volitum, et volitum est voluntarium positive, et non volitum est voluntarium negative, ideo ... subiectum, vel quasi genus physicum est volitum ...

Respondetur 3° adhuc argumento respondendo, admissa quod potest dici voluntarium esse quod est a quo intrinseco cum cognitione dominante actus, vel quod actus ... sed omissionis, et hoc modo omissio est species in omissionis, non vero physice actus ... omissionis ... liberi non videtur esse actus liberi, ideo ... est a quo intrinseco cum cognitione ... quo intrinseco idest dominanti, non a quo intrinseco physice illum causante.

Sed dices cum Rispoldo ad non peccandum requiritur gratia ut late ... ex Conciliis et Patribus, quod libere non peccare potest esse bonum, et meritorium, quia gratia dum datur ad bonum. Respondendo ad ... quod ad omissionem actus mali requiritur intentio omittendi obiectum quod ut in omittendo actum malum, quod ... actus intentionis est gratia, et ... talis omissionis unico actu requiritur dici omissio, sicut ... posset dari in alio actu quo directe, vel indirecte sit ipsa omissio voluntaria.

Argumentum 4° ponet ... in Deo pura omissio circa aliquod obiectum ut docent communiter doctores tractantes de voluntate Dei, quod neque increata, patet ... quod Deus non est minus liber quam creatura, et ... omnium actuum circa aliquod obiectum voluntati proponitur pertinet ad libertatem, quod ... neque Deus, neque creata.

Nota Bernardus assignat disparitatem inter Deum, et creaturam, non

actus Divinus nunc, et perfecte liber et voluntarius, et per omissionem non est perfecte liber et voluntaria, cujus est voluntaria indirecte quae voluntarietas repugnat Deo, non autem creato, ad quod concedo respondeo dicendo quod licet Deus non sit minus liber, quam creatura quoad perfectionem libertatis, est tamen minus liber quoad adiacentias libertatis, et posse suspendere omnes actus circa obiectum propositum non est perfectio, sed imperfectio libertatis.

Alii respondent negando Divinam voluntatem esse minorem etiam creatae quam Angelica, vel humana, quia non posse ea quae arguunt imperfectionem non pertinet ad libertatem, sed ad defectum libertatis, ut docet Divus Thomas 1 parte q. 62 art. 8 ad 2 quod non posse peccare non est defectus libertatis in Deo.

Ego autem verissimo negandum censeo quia possibilis est suspensionem seu omissionem in Deo late explicavit tractu de voluntate Dei, idem docet Durand. q. 2, et alii, qui omnes exemplant possibilem esse per omissionem in nobis, quia est paritas in Deo, nam ut homo sit defectibilis, ait B. Egidius, respectu habere ad bonum, sicut Deus qui est bonum indefectibilis respectu habere ad malum, nam Deus nec vult mala fieri, nec vult mala non fieri, si enim vellet mala fieri, loquendo de malo culpae esset auctor culpae, et Deo volente fierent, si non vellet mala fieri impediret ea, et si non posset videretur non esse omnipotens.

Sed dices Deus velle mala non fieri saltem voluntate inefficaci, et antecedenti, et quatenus est vere, licet permittat mala fieri consequenter. Respondeo negando assumptum quia alius ut docet B. Egidius in 1 dist. 47 ex ordine ordinis quae pertinet ad voluntatem consequentem fieri et dicere contrariam antecedenti impositioni ordinis quae pertinet ad voluntatem antecedentem, quia licet non posset, quare mala fieri non est contra Dei voluntatem, etiam antecedentem, sed praeterea illa etiam si sit contra Divinam propositionem dico praeceptum, tamen Deus multoties non vult voluntate beneplaciti id quod praecipit, et id propter quod praecipit ut vere eodem Egidio dixit dist. 8 4, et 5.

Arguitur 5o peccatum commissionis et omissionis non differunt specie sed peccatum commissionis dicit actum, peccatum omissionis illum dicit, probatur quia id quod totus privationis dicit non est eiusdem speciei, ut eo qui dicit actum, quoque earum commissionis et omissionis non distinguuntur specie, utique debet dicere actum.

Conclusio Caietano Lumel, et alii negant minorem quorum fundamentum est, quia peccatum commissionis est contra praeceptum negativum, peccatum vero omissionis contra affirmativum praeceptum, et diversitas praeceptorum quae non se tenent ex parte subiecti, sed etiam ex parte materiae praecepti sufficit ad diversificanda

speciei peccata, quo diriguntur specie, et huiusmodi sint praecepta affirmativa, et negativa constat, quia materia affirmativi est actus alicuius virtutis, materia vero negativi est omissio, vel actus virtuti contrarius.

Conradus, Medina, Suarius, Valentia et alii negant nisi cum S. Thoma 1a 2ae q. 72 art. 6; quorum fundamentum est quia peccatum commissionis et omissionis quando sunt contra eandem virtutem ordinantur ad eundem finem, et procedunt eodem motivo: v.g. qui accipit quando non debet et peccat commissione, et non distribuere quod debet est peccatum omissionis, utrumque autem in avaro procedit ab eodem motivo, et ordinatur ad eundem finem congregandi divitias, ac proinde non differunt specie, quare isti conveniant maiori et minori negant vero adversarii probationem dicunt peccata et actus quando ordinantur ad eundem finem, et oriuntur ab eodem motivo sunt eiusdem speciei.

Noster vero Bernardus procedit via: distinguit enim triplex praeceptum negativum, scilicet quod abstrahit ab affirmativo et negativo, scilicet ab actu et omissione huiusmodi est de altissimo voto hierarchico, ut idem tenetur potest [illegible] actus et audire missam, vel omissio et abstinentia a carnibus. 2um est affirmativum primario et secundario negativum est praeceptum quo exigitur tenentur Magistri docere quibus remuneratur docendi tribuitur, scilicet quo praecepto primario praecipitur docere, et secundario non desistere, quare desistendo peccabunt contra tale praeceptum; 3um est 1o et 2o e contra, et dicitur negativum est 2o praeceptum quo prohibetur occidere, vel furari.

Hoc supposito ait peccatum omissionis quod est contra praeceptum quod abstrahit ab affirmativo specie differre a peccato commissionis quod est contra praeceptum quod abstrahit ab negativo, et in hoc casu bene dicunt adversarii et sic probant; at vero peccatum omissionis quod abstrahit ab affirmativo et negativo non differt specie a peccato commissionis quod est contra idem praeceptum. Idem dicendum est de peccato omissionis et commissionis quod est contra praeceptum primo affirmativum et 2o negativum: et in hoc casu bene dicunt Auctores 2ae sententiae, et constat quod omnia peccata quae contra idem praeceptum sunt, eiusdem speciei sunt, quaecumque ex his solutionibus satisfaciunt argumento, quae autem sit probabilior dicemus infra.

Arguitur 6o nemo peccat in eo quod vitare non potest, sed ille qui omisit actum praecepti ignorando tale praeceptum, nequit talem omissionem vitare ergo non peccat omittendo, minor probatur quia non potest quis audire missam non cogitando de missa, hic autem cogitans non est in sua potestate quia potest oblivisci, aut distrahi contra suam voluntatem quin possit distractionem vitare.

Respondeo negando min., ad cuius probationem nego etiam minorem, quia cum nostra vivit in communi, potest notitiam Regis infallibiliter obtinere, et ideo non est quia ille ignorat, si ignorat vincibiliter, et peccat, nisi quia accidentaliter excusetur ex naturali oblivione, aut distractione involuntaria, tunc enim non peccat omittendo, quia omissio non est voluntaria, et [illegible], aut quia ignorantia est invincibilis, quia licet fuerit quae diligenter egerat, tamen non potuit talem notitiam adquirere.

Tandem arg. ille qui omittit actum praecepti non peccat eo tempore quo obligat praeceptum faciendi aliquid, neque cum se reddit impotentem ad illum implendum dico impletionem, ergo nunquam peccat omittendo quia ignorat; ant. quoad primam partem probatur quia illo tempore quo obligat praeceptum potest esse dormiens, et tunc nequit peccare; secundo quia aliquis sine sui mutatione haberet de peccatore non, in peccatorem, et de ipso, et amico Dei, in inimicum, et inimicus illius; 3o quia aliquis potest qui cum [illegible] in operibus velle peccare quod ignorat; ad partem autem probatur quia ille qui se reddit impotentem ad impletionem praecepti potest postea illud implere, et qui se reddit impotentem ad surgendum ad matutinum quia nimium vigilabit, et postea se tradidit somno, potest postea ab alio excitari, et surgere tempore competenti ad matutinum.

+ mittendo

Hoc argumentum petit ut explicemus quo tempore peccat ille qui omittit observantiam quam refert Curiel hic q. 7 art. 5 dub. 3 [illegible] dicentes peccare eo tempore quo obligat praeceptum; alii plures apud eundem Curielem putant peccare tempore quo se reddit impotentem ad impletionem praecepti; 3. alii ex thomistis apud eundem dicunt utroque tempore peccare; quia se reddere impotentem ad impletionem praeceptum affirmativum est peccatum, et etiam quia omissio est mala, et non habet aliquam malitiam a priori, quia qui praevidet, vel praevidere tenetur quod si dormierit, vel ex vigilatione non consurgit ad matutinum, et vult dormire, vel in vigilia quia in effectu peccat peccato inobedientiae quia interpretative vult non ire ad matutinum, sicut quoad actum exteriorem, et quo ad interiorem, nequit esse quando obligat praeceptum eundi ad matutinum.

Mihi videtur ille qui se reddit impotentem ad ponendum actum praeceptum, peccare peccato negligentiae, et etiam sibi esse imputabilem omissionem actus praecepti producendi subsequenter, si praevideat, aut probabiliter timeat omittendi actum praecepti producendi subsequenti; ita communis theologi

... servetur quia ista omissio subsequens ad talem impotentiam est voluntaria cum praevideat et possit illam vitare auferendo impedimentum ... qui se reddit impotentem ad ponendum actum praeceptum peccat quia ... etiam non vult talem actum in genere, et ideo est imputabilis illa omissio, ... qui se reddit impotentem ... peccat ... qui se reddit impotentem ... impediant adimpletionem praecepti ... autem ... requiritur aut ... subsequenta peccaminosa non ... voluntaria ... cum non requiratur cognitio illius requisita ... ut dixi ... 1o.

Secundo mihi videtur illa peccare eo tempore quo obligat praeceptum omittendo actum praeceptum non peccato diverso a priori culpa quantum ad ... quantum ad effectum ... ut docet Thomas 1a 2ae q. 20 art. 4 et Bonaventura ... in 2 dist. 4 q. 2 art. 2 ... omissio exterior per ... actum interiorem ... ad quem tendimus per actus interiores, ... omissio illius ... praecepta per praeceptum ... tale peccatum ... eo tempore quo obligat praeceptum ... a quo habet esse voluntarium et culpabile, ... 3o art. 4 ... omissio habet esse peccata ... ad praeceptum ... reddit impotentem ... habet ... obligat tempore subsequenti ... negligentia adimplendi praeceptum ... omissionem ... ex negligentia ... peccatum ... omissionem ...

Sed dices ... talem omissionem non dari absque actu qui sit causa vel ratio illius; quia talis omissionis causa est negligentia voluntaria, et negligentiae causa est actus ... qui negligitur, ac proinde talem actum esse causam remotam talis omissionis — Respondeo ... quia sine aliquo actu qui sit causa illius datur omissio, licet non detur sine negligentia actus.

Caput 7.um

Solvuntur argumenta contra 3.am et 4.am partem, et defenditur posse ~~dari~~ omissionem sine omni actu intus, vel voluntario circa obligationem in particulari.

Contra 3am et 4am ~~partem~~ ... capitibus 5o et 4o propositis in quibus diximus

non sequi ad omissionem actus interni, vel voluntarii, qui versentur circa obligationem in particulari, sufficere cognitionem iuris communiari: atque ita non est ponendi pura omissio bona, vel neque mala: aliqui negant atque ita Angelus in moralibus cap. 1 Granadus, et alii quos refert, et sequitur Rigalda dicente signali dig. 70 dicente signali necnon S. Bernardinus in posteriori tractatu de peccatis.

Ego tamen dico cum doctoribus, ut S. Thoma in reddit 135 q. 1 art. 5 ad 4, et B. Egidio ibidem art. 2 ad 4, Nrog. celysino supra cap. 286 Suario, Basquio et aliis; et ratio est quia bonum constat ex tota et perfecta causa, malum autem ex particularibus defectibus, atque proinde ad merendum oportet agere ut debet, et quando debet, et quomodo debet; quae omnia oportet ibi concurrere, et ad demerendum sufficit solum cessare ab omni actu.

Sed replicat S. Bernardus supra honorates ibidem probare puram omissionem non posse esse meritoriam vitae aeternae, quia ad hoc requiritur relatio finalis aut virtualis ad finem supernaturalem, quae nequit reperiri in pura omissione; non vero probare puram omissionem non posse esse bonam, et habere meritum laudis ut patet Ecclesiastici cap. 31 ubi laudatur divus qui potuit transgredi et non est transgressus, facere mala, et non fecit.

Contra quia sicut ad meritum requiritur relatio finalis aut virtualis ad finem supernaturalem, ita ad bonitatem moralem requiritur relatio finalis, aut virtualis ad finem honestum, ut quis quando debet agere, agat quomodo debet, alias licet agere honestum non ageret honeste, quia non ageret honesto modo, ergo praedicti doctores illa ratione probant non posse dari puram omissionem non solum meritoriam, sed etiam bonam.

Sed adhuc replicat iste Auctor puram omissionem furti verbi gratia esse propter finem honestum, quia antequam posset praecedere simplex amor bonitatis obiectivae quae est in ipsa omissione furti, et hic simplex amor potest esse causa ut quis non eliciat actum voluntarium furandi, atque adeo ut non sit moraliter furtum, ergo ideo carere volitio illa morali furti habet pro obiecto finali et fine praedictae bonitatis ex cuius simplici amore procedit. Contra quia ex simplici complacentia non potest per se procedere talis omissio bona, quia ut iam diximus talis simplex complacentia non est incompossibilis cum pura omissione mala.

Ad dicta autem pro intelligentia illorum quae diximus: illum qui reddit impotentem ad adimplendum praeceptum quod obligat tempore subsequenti non solum peccare in ipso actu negligentiae quo se reddit impotentem vel in actibus quibus generabat malam consuetudinem verbi gratia non vitandi vel iurandi, sed etiam postea peccare novo peccato in non adhibendo diligentiam

adponendo illam consuetudinem gravem, si ei advertit aliquo advertentia, vel saltem qualiter obligationis vitandi illam in posterum, vel gravis consuetudinis, quae est causa omissionis, vel peccati subsequentis, quia sicut peccat qui apponendo causas transgressionis, ita similiter peccat omittendo voluntarie remotionem causae impedimenti ad impletionem praecepti = ex quo patet ad argumentum ultimum cap. antea propositum.

Disputatio 2a

De quiditate Peccati per se

Explicatis requisitis ad peccatum, nunc venit explicare quiditatem, vel quasi quiditatem illius in peccato aut requiruntur ratione, quod est tantum peccatum adaequatum, et non peccatum, et id quod formaliter dicit ipsum peccatum: quare quaerimus dubitamus 1o quid sit malum in communi? 2o quid sit peccatum? 3o an peccatum dicat profundam aliquam privationem rectitudinis divinae? et 4o cuius rectitudinis debeat esse talis privatio?

Dubium 1um

Quid sit malum in communi?

Malum esse certum est, et experientia notum; quare quid sit dubitamus? Dico enim cum Mag.o in 2 dist. 34 et B. Egidio ibi art. 2 malum non habere quiditatem quare dicendo non potest respondere ad quid est? sicut potest respondere dicendo ad quid est? ad etc.: nam duobus modis possumus agere de quiditate ipsius, vel in quantum est agere rei, et essentia, vel natura, vel in quantum est obiectum intellectus, et sicut quaedam entia, vel esse, non in quantum abiuncta consignificant ut diximus disp. 1 dub. 3 cap. 3 ceterum, ac proinde si loquimur de malo ut est obiectum intellectus, cum malum non sit ens, et natura entis, malum non habet quiditatem, quare intellectus intelligit res obiectum, sicut visus res videndo, et auris audiendo, et, dum intelligendo non intelligit malum. ex D. Aug. 12 de civitate Dei cap. 7 se habet ad intellectum, sicut tenebrae ad oculos, et silentium ad aures, et quando oculi vident non percipiunt tenebras, et lumen; et quando nihil vident tunc dicuntur percipere tenebras: et aures quando audiunt indicant non esse silentium, et quando nihil audiunt, tunc dicuntur esse silentium; et similiter quando intellectus intelligit percipit aliquam naturam, et aliquid, et tunc dicitur intellectus intelligere, aut intelligere malum, quando dicitur, vel incipit intelligere bonum, seu aliquid. non

ex his constat 1o mala, et peccata esse delicta ex D. Aug.

intelligi, et ꝙ̄ non intelligendo, et advertit illud salmi delicta quis intelligit? q̄r delicta non sunt intelligibilia per se, cum non habeant intelligibilitatem, ac proinde neque quidditatem, quae est obiectum intellectus, sicut habeant intelligibilitatem per aliud, scilicet per bonum, cuius vicium sunt carentia.

Sit secundo mala solum habere quidditatem large, scilicet per ordinem ad bonum quo privant, vel ratione subiecti in quo sunt, q̄ malum habet pro subiecto vel bonum, ratione cuius potest argui de malo an sit? q̄a est in te defectibo, et est defectus et privatio alicuius entis, vel boni. Sit 3o quod nos non definiri desse explante quidditatem, nisi tantum desse explante quid nominis; q̄ malum est nomen per quod malum significatur, sicut etiam ipsum nihil significatur per hoc nomen nihil, et si malum definitur desse explicante quid rei, hoc non est ratione sui, sed ratione boni quo privat, vel entis in quo est, quae doctrina est valde observanda pro dicendis dub. 3o

q̄r vero malum non sit ens, sed carentia entis, q̄ est fundamentum totius huius doctrinae constat ex D. Damiano lib. 2 capite 4. ubi ait nihil aliud est malum, nisi privatio boni, sicut et tenebrae luminis; idem docet D. August. et Glosa ad illud Joannis omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil, et passim Ssti.

quam doctrinam ut ratione probem suppono Deum esse summum bonum, et perfectum; nam cum sit eius esse idem non ab alio, sit ut habeat esse illimitatum, et infinitum in omni genere, imo est ipsum esse abstractum et ipsa perfectio; ex hoc autem oritur ut sit actus purus, et in nullo genere habeat potentialitatem, etiam per rationes nostras cum fundamento in re ad aliquam perfectionem, q̄a est ipsa perfectio. Ex hoc ulterius fit ut sit summe, et infinite virtutis et sanctitatis, q̄a est omni genere perfectus et completus, et cum summum bonum, et ultimus finis conveniatur, fit ulterius ut Deus sit ultimus finis omnium rerum.

E contra vero creatura cum sit ens ab alio, est imperfectum, idest non habens omnes perfectiones, nam cum habeat esse ex nihilo, et ab alio participatum, habet esse limitatum et finitum, q̄a est recipere donum participare et partes capere: ex hoc autem oritur, quod omnis creatura sicut possibilis, q̄ non habet, neque potest habere omnes rationes essendi necessario ut Deus habet, nec in aliquo genere, ideoque est impotentia ad eius singula, et ad secundum potentiam virtutis, actus, operationibus et cetera; ex hinc ulterius fit ut omnis et ex sua natura omnis creatura defectibilis sit, ac proinde mala saltem negative.

ex hoc infertur malum consistere in carentia boni, q̄ a malum est ex natura sua non habere totum illud integritatis, et cetera

perfectionem, seu bonitatem quam habet Deus, ac proinde malitia fundabitur in dilectu
carentiae, seu defectu talis bonitatis, quae carentia consequenter reperitur etiam in adversa
creatura, quod est finitum, et limitatum.

Unde ex hoc fundamento probavi in 3° Sententiarum nonnullas posse creaturam
aliquam infinitae bonitatis singulariter, neque etiam in aliquo genere, quia non est possibilis
creatura ita perfecta ut etiam non sit possibilis alia quae participet Deus esse perfectius magis: perfecte
neque est possibilis creatura tam interne, aut externa, quae non sit ingenita ad participandum ulterius
[illegible] interiores, aut exteriores a Deo, et tanto huius est quam plurimum habeat re
perfectionis capax, et cum non sit possibilis habere [illegible] cuiuslibet generis, inde infertur
nonnullas posse talem creaturam; hoc eodem fundamento probavi in tractatione [illegible]
nonnullas possibilem creaturam naturaliter beatam, nec impeccabilem.

Advertendum est duplex malum, unum negativum, et privativum aliud:
negativum est defectus perfectionis quam res habere non debet, sicut creatura non habere in-
finitam perfectionem quam habet Deus est malum negativum, quia creatura nequit habere talem
perfectionem; malum vero privativum est defectus, seu carentia perfectionis quam res debet habere
perfectionis: malum ut in homine non habere rectitudinem ad Deum, est malum privativum, quia
homo debet habere talem rectitudinem, seu perfectionem.

Rursus advertendum cum B. Aegidio supra ad summa
bonum posse accipi dupliciter vel stricte, vel late: stricte acceptum est carentia boni; late ac-
ceptum est carentia boni requisiti alterius, sed carentia boni et perfectionis alterius contrarii;
unde duplex est oppositio una privativa et alia negativa contraria: illa est privativa
seu carentia entis quae est pura privatio; ista dicitur non est pura privatio, quia nullum est
[illegible] ipse est nonens; [illegible] aliquod natum sumere, et aliquam participationem per-
fectionis, verum quia [illegible] contrariorum esse perfectionem alterius, dicitur habere rationem priva-
tionis boni, ratione magis perfecti, et comparatur ad alterum habens rationem mali.

Arguitur 1° omne genus habet species
et differentias, ac proinde est ens, quia non entis nec differentiarum nulla est subtilitas, sed est ens;
[illegible] et differentias, sed bonum et malum non sunt genera, sed sunt ipsa genera aliorum ut in
praedicamentis dicitur, ergo si sunt genera habent species et differentias, ac proinde dicuntur
entia, et sic malum non est carentia entis.

Respondeo genus sumi dupliciter: primo stricte bonum
et malum non sunt genera, et haec conclusio quae est dictum est bonum dicitur qualitatem
entis, et malum dicitur qualitatem privationis entis; alio modo potest accipi genus
pro omni eo quod in sua ratione continet multa ambit, et sic bonum et malum sunt

generationis contrariis, quorum contrariorum unum habet rationem habitus positivi, et aliud vero habet rationem privationis ut constat ex Physicorum textu 32 propterea quod unum habet rationem boni, et aliud rationem mali, accipiendo malum late, non pro privatione simpliciter, sed pro carentia ad aliud contrarium ut explicatum est.

Arg. 2o contraria sunt in eodem genere; bonum et malum sunt contraria; ergo sunt in eodem genere, et consequenter quodlibet eorum rationem sui generis participat, et habet rationem entis. Resp. cum B. Egidio bonum et malum si accipiantur non ut contraria quae sunt opposita privative, sed si accipiantur sicut requirunt potentiarum ut contrarium, ut perfectum, et aliud imperfectum, sic ponunt opponi contrarie ut explicatum est; videatur B. Egidius supra articulo 4 in corpore ad 2.

Dubium 2.um

Quid sit peccatum, seu bonum, dico, malum morale

Hucusque egimus de malo in communi, nunc autem venit agendum de malo in particulari, id est de malo morali, quod est peccatum; circa quod Aug. l. 2 de libero arbitrio cap. 19 sic illud definiit: est aversio ab incommutabili bono, et conversio ad commutabile bonum; secundo lib. 22 contra Faustum capite 27 sic definit: peccatum est dictum, factum vel concupitum contra legem aeternam; 3o D. Ambrosius illud definit: sic est praevaricatio legis divinae, et caelestium inobedientia praeceptorum; quas definitiones explicant theologi in dist. 35, et ibidem B. Egidius q. 2 art. 1o.

Statuitur ergo illas explicandum suppono ex dictis dub. supra intrandum rationem mali creaturarum, in quantum deficiunt a bonitate Dei, qui est summum, et incommutabile bonum, et ultimus finis omnium creaturarum, et maxime si deficiunt a bonitate Dei quam sunt aptae participare, quia habent inclinationem naturalem ad talem bonitatem participandam, quod est docet B. Egidius dist. 34 citata q. 2 art. 1. unitatis ratio et in malo naturali et morali. Nam creaturae in tantum sunt bona, in quantum participant bonitatem divinam, quam apte sunt habere, participare, et conformare se cum Deo summo bono, et ultimo fine, in tantum sunt mala in quantum deficiunt ab illa bonitate quam debent habere ut naturalis, vel rationis rectae rationis.

Secundo suppono ex dictis dist. 1 dub. 8 cap. 3 legem aeternam prout in Deo regulantis creaturarum rectitudinem ad bonitatem summum divinae, et legem naturalem prout in homine regulato creaturarum recte boni, finem et ultimum practicum rectae rationis quod est participatio legis aeternae, et inquirit agentis rectitudinem finis, proportionatum ad quem habet rectitudinem; ut est docet B.

Stride, 6° ethicorum cujus actionis mentis recte conventarea ut agenti recto fini quare recitude hominis denominatur ex conformitate ad Deum summum bonum, et ultimum finem tamquam extra, et ex conformitate cum agenti recto ad tale bonum, et ex conformitate ad dictamen rectae rationis tamquam regula per quam dirigitur, et regulatur ad consequendum summum bonum, vel imitatur ut agendum consequi Deum creatis operantibus absque elevatione vel eleg[?] ut agendum consequi Deum creaturis rationalibus elevatis per gratiam

His propositis facile explanatur predictis definitiones, et quidem Aug. P. Bene minus explicare Divini bonitatis quae omnis creata debet habere. 2a P. Aug. et S. Ambrosii datur per ordinem ad legem per quam regulatur, et dirigitur creatura ad consequendum talem bonitatem, et quo ad rem sunt idem, licet lex sit nobis magis nota.

Prima pro definitio datur per ipsam loco generis, et per verbum loco differentiae; nam cum malum sit privatio boni, et subjectum in bono, ut diximus dub. anti. malum morale est aversio a Deo commutabili bono, et conversio ad mutabilia bona. debet enim creatura rationalis esse conversa ad Deum ut sit bona, et quod deficiat quod debet, quando avertitur a Deo convertendo se ad creaturas, denominatur mala, et deficiens, quia deficit ab omni rectitudine, quam habere debet.

Secunda definitio datur per verbum loco differentiae dicto quo genere, et per sequens loco differentiae; nam dictum, factum, vel concupitum est subjectum malitiae et contrarietas ad legem est ipsa malitia, quia contrarietas est carentia rectitudinis ad legem praecipientem, nam contraria includunt carentiam ut diximus dub. anti. Tertia definitio datur per verbum loco generis, vel peractum, seu omissionem, qua quis praevaricatur legem, et per sequens loco differentiae, ideo per carentiam rectitudinis, qua quis praevaricatur legem transgrediendo.

Adverto autem his definitionibus definiri peccatum in communi, quatenus quod ratio peccati est analoga, et 1o et per prius dicitur de peccato commissionis, hic 2o et per posterius de peccato commissionis, et per posterius peccato omissionis: unde ista definitio aversio a commutabili bono, et conversio ad mutabilia convenit utique peccato commissionis, et commissionis, licet per posterius peccato omissionis quod vero includit actum positivum, sicut, et tamen convenit omissioni, quae etiam includit conversionem ad creaturas interpretativam.

Ista definitio intelligendum ut dicitur, vel non dictum, factum vel non factum concupitum vel non concupitum contra legem aeternam ut diximus dub. ultimo disp. anti. rationem definitio verificatur de praevarica

sione iam peccati positibus, iam quillij carentiam carentiaque causata?

Dubium 3.um

Utrumnam dicat pro formali privationem, an aliquid positivum?

Explicato quid sit peccatum, explicare oportet per quid formaliter constituatur, an sit dicat pro formali aliquid positivum, an vero aliquid negativum? et dubium principaliter procedit de peccato commissionis, nam omissionis peccatum (si vera datur) certum est dicere pro formali aliquid negativum, et consistere in privatione.

Caput 1.um

Ponitur 1.a sententia constituens peccatum in positivo cum modis quibus defenditur.

Prima sententia docet peccatum dicere pro formali aliquid positivum, consequenter quae per illud formaliter constituitur; cujus tamen Auctores valde differunt in explicando quid sit illud positivum quod peccatum dicit pro formali, et variis modis defendunt hanc sententiam.

Primus modus asserit positivum illud quod peccatum peccatum dicit formaliter esse denominationem extrinsecam provenientem a lege; ita aliqui RR, et Salmanticenses in manuscriptis, et refert etiam pro hoc dicendi modo Gaspar hurtado disp 12 de peccatis = 2us modus asserit positivum illud quod dicit pro formali peccatum esse denominationem intrinsecam actus, respectibus tamen, sit rationes contrarietatis vel deformitatis ad legem seu adnatam rationalem; sic Vazquez disp 95 cap 2 Pucs ... mine 8 = differunt tamen hi AA in assignando hanc relationem, nam quidam putant esse
aliqui
relationem realem = Caeteri dicunt esse rationis realis ut Angles, et probabilius putat Arrox lib 4 cap 1 q 6 qui omnes dicunt esse relationem realem extrinsecus advenientem = 3o alii dicunt esse relationem moralem mediam inter realem et rationis, ut Moderni quidam relati ab Arriaga hic cap 8.

3us modus asserit positivum illud quod peccatum dicit pro formali esse quid relativum, non quidem relatione contrarietatis, vel deformitatis ad

adlegem, vel natq rationaly est docuit art. 2. ej modus, Ʒ debebunt dicione legi, itaut fa
le peccati consistat in tendentia positiva actus ad obiecty lege prohibity: ita Caiet.
1. 2. q. 71. art. 6. qy sequunt ibi Zumel dub. 2 Curiel dub. 1 Connexo dub. 2
Lorca d. 8. Soma, et Carmelit., atque plures RR. et N. Bernard. in gravi sua
parte de peccatis, et ante eos N. Gregorius 1. 2. q. 86; et probabilem putat hunc
dicendi modum N. Patcanus ibid. dub. 1.

Igitur Caietanus ut refert N. Bernard. et Aragon dum inquirit in-
quo consistit 3a., sit actus humanus qui habet ut subjectum malitiæ, formaliter
positivq quq vocat conversionem ad obiecty formale contrarium virtuti, et alteri quæ pri-
vativæ est resultans ex qua agitat aversionem, ex quibus, ergo, 3. inquit Ca-
ietanus habere rationem malitiæ, ergo q. ut contrarium bonitati virtutis, 3. q. ut
privatio rectitudinis illius, et tribuere quæ putat actum reddi malum, imo maximo de-
terium, ex conversione habet esse malum simplr., et ab aversione tantum ergo q. d.

Pro cuius maiori intelligentia observat Bernardinus ex
Caietano loci citati, et 1a. 2æ q. 18 art. 2 peccatum in indugitu genere mali esse
mali simplr. et mali ergo quid; malum simplr. vocat Caietanus q. consistit in
privatione boni, et est formaliter nihil malum ergo q. d. vocat q. d. continet bonum
qualiter, tamen est malum alteri, huiusmodi est calor respectu aquæ, atque hu-
iusmodi aiunt actus humanus quatenus vocatur conversio ad obiectum ma-
lum; est enim malus homini licet in se sit quoddam ens, et bonum; et est tale inquit
reponi in genere mali moralis, at vero ut dicit privationem rectitudinis debitæ
reponi in genere mali simplr., non q. ut sic non pertineat ad genus
[illegible] adiunctq poni in genere mali simplr., non [illegible]
moris, Ʒ consistat formaliter in privatione quq est mali simplr.

Dicit ergo Caietanus peccatum commissionis utrumque
quæ malitiæ includere, Ʒ tamen directius magis esse conversionem, quq priva-
tionem: 1o q. peccatum est verum et voluntarium, et est [illegible] conversionem, et 2o
ergo privatio: 2o q. a conversione peccata sortiuntur speciem, a privatione autem
earumque speciei; ex quo tandem contendit Caietanus peccatum commissionem formaliter
consistere per entitatem positivam sit per conversionem ad obiectum contrarium virtuti
et hanc sic ante Caietanum docuit N. Ariminensis in 2. dist. 34. q. 1 art. 1o.

Sic Caietani doctrina duobus modis solet
defendi 1o asserendo respectum esse tendentiæ actus ad obiectum in quo consistit ma-
litia moralis superadditam entitati ipsius actus: ac proinde dicendo ma-
litiam moralem esse respectum moralem actus ad obiectum dictum, ab eo quæ non

dicit actus inconfusio considerarius ad sui obiectum finium: ita Tumel, Carrero, N. Puteanus, et alij.

Secundo solet defendi relata sententia asserendo requiri illum ad obiectum rationi dicimus recte dictum ab eo quem dicit actus consideratus inconfusio sic Conradus, Medina et alij = 4us modus afferat pro aliis illud quod peccatum dicit proprie cum denominatis intrinseca actus absolutis saltem quasi peccatum graviter ei; requirentiam iustis actus prohibiti, quisquo cum requirere non in se Vero, intelligitur mala hoc ipso quod intelligatur lege prohibita.

Caput 2.um

Proponitur 2.a sententia constituens formale peccati omnis privatione cum modis quibus defenditur et eligitur

Secunda sententia afferat peccatum dicere proprie privationem alicuius boni, seu rectitudinis, haec fuit communis antiquorum sententia, et mea videri ad eo est clarissimorum et minor tomistarum RR sententia defendere, et licet pro se adducant S. Thomam; tamen hanc sententiam docet illa explicans formaliter, continui; quia autores ipsi sententiae inde designantur quod dicit quod S. Thomas dicat peccata diversificari specie per obiecta in quibus sunt sic per conversionem ad bonum commutabile, inferunt illo docere peccata consistere principaliter subiecta, quae per omnes debuerunt inferre oppositus, quia malus et peccatus eo quod sunt privationes boni in se non habent esse, neque quidditatis, nisi per accidens ratione subiecti ut dicebamus dub 1, ac proinde ideo distinguntur peccata quae sunt formaliter privationes; tenent pro hanc sententiam Alexander Alensis, Magnus, Durandus, Scotus, et alij. ex nostris tenent hanc sententiam B. Aegidius in 2 dist 34, et 35, Argentina ibi, Ariminensis ibidem quem imitatur Fr. Franciscus a Xero, Lusitanus et alij, et hanc sententiam probabilis putat Puteanus supra qui omnes docent peccatus consistere in privatione rectitudinis debitis.

Differunt tamen huiusmodi autores in explicando in quibus privatione malitia consistat, et quid sit talis rectitudo; nam in aliqui dicunt talis rectitudinis debere adesse, quae est rectitudo finis, atque adeo privationes

[illegible] ita doctores quem sequuntur Valentia, Belarminius et alij Autores

Secundo alij dicunt deberi per se rectitudini, atque adeo illi immediatius ita [illegible] et [illegible] 3° alij dicunt rectitudinem aliquando esse debitam actui, et aliquando per se; nam quando actus bonus et malus ex aliqua gratia [illegible] ut in eo qui accedit dico audit [illegible] gloria tunc rectitudo debetur actui, at vero quando actus et malus quo adiungit, et [illegible] tunc rectitudo de [illegible] [illegible] Dei, [illegible] hujus; pro quo dicendi modo refert [illegible] Gabriel, Ochamus et alij.

Denique alij putant talem rectitudinem esse [illegible] dico esse debitam per se, et homini, sui [illegible] operanti ut [illegible] tali rectitudo et quaedam actio moralis, quae agens debebat dicere, et non dicere, quare denominatur malus, et defectibus [illegible] deficit a fine sua actione quae debebat [illegible]: sic S. Bernardus qui multa singularitate hanc opinionem defendit.

Caput 3.

Peccatum constitui formaliter per privationem probatur ex SS. PP.bus

Probatur ergo constitui peccatum per aliquid negativum ex Sanctis Patribus in quibus ut S. Bernardinus notat 3 reperiuntur locutiones, quibus [illegible] bant peccatum [illegible] peccatum est nihil ita Origenes, Rupertus, et S. August.! ad illud Joannis omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil, ubi pro nihil intelligunt peccatum, et [illegible] et [illegible] Ambrosius explans illud Joannis 14 venit Princeps mundi hujus, et in me non habet quidquam docet plures legere, et in me non invenit nihil, hoc est inquit Ambrosius et in me non invenit malitiam, quae malitia nihil est; idem docent communiter [illegible] quos magno numero refert [illegible] cap 1°.

Secunda locutio Patrum est peccatum non esse aliquid, dum intelligi probabiliter boni sic S. Aug. et S. Damascenus [illegible] [illegible], et S. Dyonisius cap 4 de divinis nominibus ubi malum est privatio, et defectio, et in eodem capite ait neque in Demonijs neque in nobis est malum quasi existens, sed defectus; et S. Bernardus [illegible] solitaria ait [illegible] [illegible] nihil aliud ostenditur quae [illegible], ubi nominis [illegible] non

intelligit habitum, Bacchus; et B. Anselmus de concordia gratiae cap. 2 ait malus quod est iniustitia nihil aliud est quam absentia debitae iustitiae.

3a locutio est Deus non esse causam peccati, quia peccatum nihil est, sed absentia debitae boni; ita omnes Patres adversus relata Joannis cap. 1, et praecipue Aug. Paris qui ait peccatum quidem non quidquam factum est, quia peccatum nihil est, et nihil fiunt homines cum peccant; idem docet S. Greg. Nissenus [illegible] caroli cap. 7 ubi docet Deum non esse causam peccati quia est creator, et causa eorum quae non sunt idem docet Basilius homil. 9 Deus non est causa, nec non B. Anselmus supra, et D. Aug. celebri in [illegible] cap. 22 de civitate Dei cap. 7 docet peccatum nullam habere causam efficientem, sed deficientem, quia peccatum non est effectus, sed defectus; sentiunt quoque Patres peccatum non esse aliquid positivum, sed privativum.

Haec testimonia Pater Vasquez supra Patres explicat de negatione peccati generis cujusque effectus quae est privatio boni et iustitiae. Et similiter Pater Martinez ait Sanctos loqui de peccato quatenus in ipso reperiuntur, et ex ultimo quod est privatio, non autem de actu etc.

Sed contra est B. Bernardinus ait haec solutio requirit ad alterum locutionem Patrum asserentium peccatum esse nihil; ipse enim dicemus albedinem esse nigredinem, quia ita habet suam coniunctam privationem nigredinis = neque etiam quadrat secundae locutioni, nam Patres non solum dicunt peccatum non solum esse privationem boni sed addunt peccatum non esse aliud quam privationem boni et eadem exclusiva utuntur S. Dyonisius, Bernardus, et alii; et multo minus quadrat 3ae locutioni, ex eo enim quod privatio iustitiae sit aliquis effectus peccati, signum est unum positivum, nequeunt Patres deinde arguere ad probandum non esse a Deo.

Secundo respondent alii peccatum vocari nihil a Patribus quia nullius momenti et aestimationis est, in quo sensu Apostolus ad Cor. 8 ait idolum nihil est in hoc mundo, et D. Aug. supra homines nihil fiunt cum peccant = Sed neque haec responsio quadrat 2ae locutioni Patrum dicentium peccatum esse privationem, absentiam, et defectum boni et non esse aliud et malum non esse in natura ut existens, sed defectum; neque etiam 3ae locutioni, nam ex eo quod peccatum nullius sit momenti et aestimationis, non sequitur aliquid positivum; et in hoc sensu nequit intelligi Deum esse non causam illius.

3o respondet Curiel Sanctos non appellare peccatum nominibus privativis quia sunt nihil, absentia, corruptio, et similia, quia conveniunt rationes [illegible]

illius consequutus, sed qua operatur Deus qui applat eius in iniuriis [illegible], et sic idem operatur nihil, et qua inordinat ad beatum quae omnes applicans, ut impedimentum.

Sed neque haec locutio quadrat locutioni Patrum, qui non quod peccatum operatur a Deo qui et esse requirit dici nihil, et absentia boni, nunc ex ut fraliter [illegible] contra privatio entis, neque contraria dicuntur entia ut diximus dub. [illegible] neque ista quae opponuntur virtutibus, quando impediunt consecutionem beatitudinis, reddiderunt esse nihil. Neque possunt dicere. Patres enim nihil esse aliud quam absentiam virtutis, et non in innocentiis ut existens, neque colligerent recte Deum non esse causam illius.

Quarto Respondet Cuniel supra dub. 4 § 5 Manichaeos dixisse pro genere quoddam rerum substantias, quae ex sua natura erant malae, et darent cuique malum, contra illorum causam in dicto Patres contra eos dicere peccatum non esse aliquam naturam, sed nihil, aut privationem, et defectum, quibus verbis non sumebant naturam pro quacumque entitate positiva, sed pro entitate substantiae, et sic dicebant peccatum esse nihil, quatenus natura mala nihil est, quod idem solum negabant peccatum esse naturam substantialem, non tamen negabant esse naturam positivam cuius opus sit nostra creata.

Sed neque haec solutio satis facit quia si Patres non negarent peccatum renuere entitatem positivam, non possent bene dicere peccatum esse nihil ut dicebant interim locutae, nec possent exclusive dicere peccatum nihil aliud esse quam carentia boni ut dicunt interim, neque Deum non esse causam peccati ut dicebant interim, quia natura que est entitas positiva, licet non sit substantia, non est nihil sed aliquid cuius Deus causa esse debet.

Sed retorquent argumentum Carmelit. num. 82 dicendo quod Patres non loquuntur de malitia formali peccati, sed de aliqua proprietate eius, quia non loquuntur de privatione alicuius rectitudinis debitae actui, in qua nos ponimus malitiam formalem sed de privatione alicuius actus, siquidem iuxta S. Dyonisium peccatum appellat privationem bonorum affectionum, et actionum, et S. Basilius esse virtutis exceptionem, et S. Nissenus virtutis absentiam, et S. Anselmus privationem iustitiae.

Sed non urgent quia Patres aliquando loquuntur de peccato formaliter sumpto, et tunc dicunt consistere in carentia rectitudinis, seu actionis moralis et sic loquitur S. Dyonisius; aliquando loquuntur de peccato habituali, seu duratione formaliter sumpto, et dicunt consistere in carentia rectitudinis, sic expresse S. Basilius, qui ait vitium nihil aliud esse quam virtutis exemptio. et S. Nissenus inquit cogitare aliquis vitium generatum, quam absentiam virtutis; [illegible] peccatum habituale formaliter consistit in privatione multo magis consistet aliud peccatum actuale. aliquando autem loquuntur de malo in communi, et in particulari, et utrumque dicunt

Conuincere ingumentum NB fulgentius de fide ad Petrum cap 21 ubi malum nihil aliud est, quam boni priuatio, unde constat.

Caput 4.^m

Peccatum Actuale formaliter per priuationem rationibus probatur.

Prob.^r ratione 1.^a quae ex his, quarum 1.^a est quam indicat B. Egidius in 2 dist. 3 q. 2 art. 2 quia peccatum nihil aliud est quam deficere a rectitudine finis ultimi, et defectus talis rectitudinis est priuatio, ergo peccatum nihil aliud est quam peccatum dicto priuatio. minor stat quia defectus rectitudinis in causa quae debet eam habere est priuatio rectitudinis debitae. maior probatur quia omne exercitium operandi efficienter debet moueri ab amore ultimi finis amati in recto, uel in fine primo; siquidem omnis operatio mere libera quam operatur homo ut talis debet esse propter ultimum finem in eorum actum, ut docent theologi tractatu de ultimo fine, praecipue Nuit. lib 2 de ult.^o fine q 7 art 1. 2.º probatur quia intelligimus maxime deficere a tali fine ultimo, intelligimus eam peccare, ergo peccatum nihil aliud est quam deficere a rectitudine finis ultimi. [illegible] 1.^a [illegible], minor constat quia si non intelligimus in ea defectum talis rectitudinis, non possumus intelligere ipsam deficere, et peccare, ergo ideo intelligimus ipsam peccare, quia deficit a rectitudine finis.

[illegible] bonitatis creaturae [illegible] operationem [illegible] esse conformatam cum summo bono, et ultimo fine scilicet Deo, adeo quod inclinatur ipsa actio [illegible] finis, uel adeo quod [illegible] perfectionem [illegible] quae est dicitur [illegible]: bonitas eius [illegible] rectitudinis ad creaturas [illegible] 2.^m; et proponentes conformitatem cum Deo [illegible] [illegible] rectitudinis [illegible] creatio est quia bonitas diuina est bonitas [illegible] quam creatura debet [illegible] et [illegible].

Dicimus ergo non [illegible] intelligi creaturam deficere et peccare nisi intelligamus ipsam deficere a rectitudine finis quam [illegible] et [illegible] rectitudinis finis [illegible] debet habere, et quo [illegible] debet habere [illegible] debet se mouere ad operandum, et [illegible] et [illegible] rectitudo creaturae

a qua totaliter bonitas, et rectitudo dependet eius, et a qua regulatur; eius carentia

vero specialis rectitudo deordinatus et deficiens a iure, et quodammodo a desig-

cadit ab eius fine, et ab hoc defectu dependent [illegible] aliquid: et hoc est doctrina S. Augustini lib.

12 de civitate cap. 6 dicentis nemo quaerat efficientem causam malae voluntatis, non

enim est efficiens, sed deficiens; quia nec illa effectio est, sed defectio, deficere namque

ab eo quod summe est, ad id quod minus est, hoc est incipere habere malam voluntatem:

ad autem incipere habere malam voluntatem est deficere ab eo quod summe est, propter

consequens peccati est aversio ab eo ultimo fine, et summo bono.

Ex dictis hac ratione evincitur probari omnia peccata includere carentiam

rectitudinis finis et circumstantiis generalis, non tamen probari omnia peccata dici

specialis solum carentiam, quia circumstantia generalis omnibus peccatis communis

requiritur [illegible] peccatorum comparatione, ac proinde constitutum specialem singulorum

peccatorum erunt formaliter tendentes ad obiecta divinae legi, per quae peccata distinguuntur.

E contra quia carentia rectitudinis finis est peccatis in specie

omnibus peccatis, quod omnia peccata dicuntur pro formali, et [illegible] solius circum-

stantiae generalis. Denique [illegible] unumquodque proprium tamen [illegible]

modi singulis peccati talis carentia [illegible] ratione finis, qui [illegible]

bant; et [illegible] propterea peccata distinguuntur, ut diximus dub. [illegible] mala [illegible]

non habeant eius [illegible] quia sunt carentia boni, distinguuntur per obiecta, sicut per

causas constituentes.

Unde sicut privationes et negationes formaliter sunt carentiae, et

specialem carentiam formaliter constituuntur, distinguuntur tamen per obiecta, quia privatio

[illegible] est carentia [illegible] in subiecto apto ad [illegible] habendum, et negatio est carentia [illegible] in

subiecto inepto ad [illegible] habendam; sic omnia peccata sunt formaliter carentiae rectitudi-

nis finis, et specialis constituuntur, sicut distinguuntur per obiecta, quia aliqua pec-

cata sunt carentia rectitudinis finis in subiecto apto ratione speciali, ut rectitudo [illegible]

propter [illegible] gloriae, alia vero peccata sunt carentia rectitudinis in subiecto in-

epto [illegible] ratione speciali, apto autem [illegible] generalis, ut odium Dei [illegible]

[illegible] dico [illegible] diximus peccatum, in malum [illegible]

aversionem [illegible] ab incommutabili bono et conversionem ad mutabi-

lia bona; quia peccata dicuntur formaliter aversionem ab eo, et [illegible] constituuntur

[illegible] et materialiter dicuntur conversionem tendentem ad bona mutabilia, per quae

distinguuntur, et haec doctrina [illegible] plurima loca D. Thomae quae adducunt Car-

melitani [illegible] dub. [illegible]

preuit consiliari cuiusdo [illegible] qui afrat peccatum diuinum professi aliquid positibus intelligendo esse defectui diuinitatibus, illa vero quae dicit partes diuinae defectui priuationis intelligatur esse defectui constitutiuo, quia peccata constituuntur per priuationem seu carentiam rectitudinis debitae, dicuntur autem praesubiecta seu fundabilia quibus tales rectitudines debent habere.

Sunt etiam peccata per se, quibus priuant et dicuntur c[illegible] quia auer[illegible] a Deo ultimo fine, non est equaliter omnibus peccatis, unde ut docet S. Egidius in 2 dist. 35 q. 2 art. 3 unumquodque peccatum est grauius quod magis a Deo auertit, et quanto maior ueritatis [illegible] contemnitur per se ipsum, quo [illegible] contemnitur in suo simili; ideo peccata contra praecepta 1ae tabulae quae ordinant hominem in Deum sunt maiora regulariter quam peccata 2ae tabulae quae ordinant hominem in proximum in quo est similitudo Dei, quia magis bonum est Deus in se ipso, quam in suo simili.

Rursus, ipse proximus ad quem ordinant hominem praecepta 2ae tabulae maius bonum est, et est in se ipso actualiter, quam contra proximum per homicidium, quam est in se ipso potentialiter, contra quem proximum per mechationem, nam occidendo proximum agimus contra hominem in actu, committendo uero agimus contra hominem in potentia, quia defilens [illegible] ex illicito concubitu non habet tanta diligentia quanta [illegible] ex legitimo coniugio.

Tandem ipse proximus siue in se ipso existens actualiter, siue in potentia maius bonum est, quam res proximi, quare per se ipso maius peccatum est quod est contra proximum immediate, quam est contra res proximi, maius enim peccatum est homicidium, quam mechatio et haec quam furtum. Aduerte autem magis dici peccata per se quibus priuant quae praesubiecta, nam magis dicuntur odium Dei et furtum quae dicuntur praecedentia furtum, et sunt contra diuersas uirtutes, quam odium Dei et omissio actus charitatis quae dicuntur praesubiecta, et sunt contra eandem uirtutem.

Secundo quia non [illegible] in defectu a lege fiat [illegible] quam importat peccatum, nam praeceptum negatiuum contra quod est peccatum commissionis [illegible] non prohibet actum utcumque, sed prohibet [illegible] finem, itaque ad [illegible] non faciendum moueatur agens ex bono fine; hoc autem ipso peccatum commissionis dicitur [illegible] priuatio, quo [illegible] maior quam qui non commisit furtum, [illegible] licet definiret facere malum, tamen non [illegible]

vel praecepti, quae non fiunt bene et virtuose, sicut quae [illegible] et non ex fine
faciunt bonum, & tot bene neque ex intentione eius. 2o [illegible] illum praeceptum ex
[illegible] malum exercitium liberum voluntatis, et non ordinatum ad finem [illegible]
manus [illegible] praeceptis et virtutis [illegible] finis a quo habet re-
ctitudinem, [illegible] movet ut [illegible] dub. 5 cap. 2 [illegible]
[illegible] contra praecepta negativa [illegible] non est aliquam [illegible]
[illegible] aliquam deficiendo a rectitudine finis; ex quo debere[t]
moveri [illegible] ad conformandum [illegible], sit ut peccatum commissionis
dicat actum deordinatum a rectitudine finis.

3o probatur ratione [illegible] ex doctrina [illegible] sumpta ex de-
fectu adimpletionis praecepti, [illegible] malitia sumptus; nam adimpletio legis ne-
gativae [illegible] non furandi [illegible] nihil, pro ut carent libera
tamen moraliter [illegible] ut indicat Egidius in 2 dist. 35 q. 1 art. 2o
ad 3; et constat quia talis adimpletio est actio moralis, ac proinde est [illegible] mora-
le quae est bona et approbabilis; quoniam transgressio praecepti negativi consistat
in carentia talis actionis moralis, quam agens liber debet elicere, transgressio
[illegible] consistit in carentia [illegible] actionis moralis, sit ut transgressio prae-
cepti negativi dicat formaliter privationem.

4o potest probari [illegible] ex potestate peccandi quae est
[illegible] peccandi: nam potestas peccandi formaliter dicit carentiam perfectionis debitae
vel [illegible] ut est in Deo, vel [illegible] ut est in Christo, quo peccatum formaliter
dicit privationem; [illegible] in 2 dist. 23 ubi cum D. Aug. lib.
22 de civitate cap. 7 dicunt potestatem peccandi [illegible] dicere [illegible] a malo, et [illegible]
[illegible] a malo dicit liberum arbitrium, [illegible] dicit carentiam eiusdem
perfectionis, a qua Deus habet ut possit indefectibiliter attingere bonum honestum
[illegible] potestas ad errorem dicit [illegible] et [illegible] carentiam perfectionis illius a
qua Deus habet ut indefectibiliter possit attingere verum; [illegible] docet S. Thoma
q. [illegible] potestas art. 6 ad 3, et B. Egidius citata dist. 44 q. 1 art. 1: omnis creatura
potest considerari ut est a Deo, et sic exprimit entitatem, actualitatem, et perfectionem
quam a Deo participat; et ut est ex nihilo, et sic exprimit potentialitatem et defectum
[illegible] perfectionis Dei, ex quo inferunt theologi [illegible] natura
[illegible], et indefectibilem physice et moraliter.

Consequentia vero probatur quia operatio [illegible] potestatem deficiendi

comp[ar]atur suo p[ri]ori formali, illud exprimere; si enim prius formale operationis est naturale, operatio requirit concomitantiam naturalis, et si supernaturale supernaturalis; si prius formale est vitale, operatio requirit concomitantiam vitalis, et si liberum liberae; et si positivis positiva; ergo si prius peccandi formaliter est defectivum, et exprimens privatio, operatio peccaminosa non potest non exprimere formaliter privationem.
Et certe totam hanc doctrinam D. Aug. ubi concludit

;

Caput 5.3

Peccatum dicere pro formali privationem probatur ex non causalitate Divina illius.

Quinto probatur nostra 11.a ex non causalitate Divina illius: si peccatum est formaliter entitas positiva, Deus non potest non esse causa illius peccati ut peccatum est formaliter, consequens est falsum, ergo et antecedens: sequela patet, quia si peccatum est formaliter entitas positiva, illa entitas, seu expressio formalis peccati explicanda est entitas aliquin[?] explicant carentiam entitatis, quia dicitur contradictionis, cum inter entitatem et eius carentiam non detur medium, quia proponuntur contradictoria, illa autem expressio entitatis non est ex se, aliquid est Deus, qui est ens ab alio, ac proinde peccatum explicant concursum exprimentem entitatis dependentis a Deo.

Respondent primo adversarii, et consequenter dicendo hoc argumentum quod instatur contra nostram 11.a, in qua dicunt nos teneri satisfacere illi, quia eadem difficultas est in fundamento primo malitiae formaliter sumptae, quia fundamentum primum probationis in quo nostra 11.a malitia consistit formaliter aliquid positivum, et tamen Deus est causa illius peccati illius positivi, aut si illius positivi causa non est, etiam si Deus non erit causa peccati etiam ex illo.

Hic instantia non subsistit: quia fundamentum primum moralitatis, quae est malitiae formaliter sumptae non est entitas positiva, de causa perfectionis illius ad quod homo, seu voluntas, ut actus hominis est causa effectione Divina, quare sunt defectibilia; quia ut diximus supra entitas creata habet duplex prius: et in animatio, et ex nihilo: et prout est a Deo exprimit entitatem

et perfectionum adeo participata, praeter nihilo et nihilo dicit potentialitates, et defectus sunt finiti, utcumque immoralis, ac proinde causa [illegible] entitatem ita ut explicat entitates, et actualitates [illegible] ut nihil exstat [illegible] determinatis, quae in hac materia potius advertenda videntur.

[illegible] quidem [illegible] nihilum, succedens perfectionis supra quas fundatur privatio, in qua ad invicem consistere malitiam moralem est pura negatio, vel privatio? si negatio pura nequit privationem fundare, si privatio nata fundare [illegible] positivos [illegible] [illegible] hoc positivus causatur a Deo [illegible] privatio supra illud fundata, sicut non causatur [illegible] positivus conceptus causalitatis Dei [illegible].

[illegible] illud nihilum, succedens perfectionis [illegible] gationum finis, [illegible] tamen fundare privationes morales, si [illegible] moralis sit debita voluntatis, ex lege, et libera [illegible] propositae [illegible] debite [illegible] positivo actus vel [illegible] ad [illegible] finem [illegible] malum: quare Deus est causa universalis [illegible] positivi actus, [illegible] negatio [illegible] [illegible] privatio moralis [illegible] et causa positivi et negativi actus [illegible] privatio moralis [illegible] [illegible] [illegible] indifferentis [illegible] [illegible].

Secundo [illegible] considerare [illegible] quod [illegible] entitas realis et positiva [illegible] a Deo, quae [illegible] defectus [illegible] [illegible] quod illa entitas defectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] illius; si hoc malitia peccati consistit in privatione, si illud [illegible] entitas, ut defectus [illegible] entitas [illegible], vel ab alio, [illegible] Deus, si ab alio [illegible] entitas [illegible] a Deo, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] defectus non [illegible] privationes, quod entitas defectus [illegible] [illegible] causa [illegible] affectionis, [illegible] [illegible] peccati [illegible] defectus, [illegible] [illegible] consistere in privatione.

3° [illegible] Deus est causa [illegible] [illegible] entitatis realis quae est in [illegible], non autem est causa moralis [illegible] peccati [illegible] defectus moralis [illegible] (dicunt [illegible]) [illegible] causa moralem.

Sed contra est quia Deus non solus nequit esse causa moralis [illegible] [illegible] ut talis, [illegible] neque [illegible], quia non solus non possumus dicere [illegible] [illegible], [illegible] possumus Deum esse causam peccati, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] defectus, et malitia moralis, et Deus nullam[illegible]

posset dicere deficere, aeterne causa defectus, aut malitia moralis ut expresse docet, Deus in 4. probatur relatus, et futurus reducetur causa 3. in 3a conclusione.

Secundo quia si Deus esset causa physica formalis peccati ut peccatum est, Deus amaret peccatum formaliter ut peccatum est, quia omne illud cuius Deus est causa physica ut causa directa et intendens amat ipso, quia causalitas et concursus temporalis Dei est executio divinae intentionis, qua Deus ipse definivit ab aeterno quod vult esse ut causa; consequens; hoc autem est expresse contra scripturas, ut in illo psalmi: quoniam non Deus volens iniquitatem tu es, et ex illo sapientiae 14 odio sunt Deo impius, et impietas eius; et ex aliis locis quibus ipse Curiel dub. 79 art. 1o dub. 1o § 5 cum communi theologorum probat Deum odio habere malitiam, ac proinde non posse ipsam velle; ex quo fit necessario non esse Deum causam physicam, quod confirmatur ex illo sapientiae 11 diligis omnia quae sunt, et nihil odisti eorum quae fecisti, nec enim odiens aliquid constituisti, aut fecisti; sed si Deus esset causa physica peccati ut peccatum est, aliquid constituisset Deus et fecisset odiens. ergo.

Respondet Curiel ibi hypothesi consequentiam negando, quia licet Deus sit causa physica et naturalis totius entitatis physicae, non tamen ut causa peccati ut peccatum est reduplicative, neque illud vult, quia licet formale peccati sit entitas, tamen est entitas physica et moralis, et sub expressione entitatis physicae est causata et amata a Deo, et sub expressione moralitatis non volita a Deo. Contra: nam videtur enim sententia Curielis extendentis positivam actus ad obiectum divinae legi, quae tendentia et relatio transcendentalis ad obiectum, et hanc tendentiam ait transcendere ab entitate naturali, et esse illam tendentiam entitatem naturalem, et causari et amari a Deo ut causa naturali, et ut est tendentia et malitia moralis non causatur neque amatur ut causa physica et moralis; et explicat hanc doctrinam exemplo aliorum effectuum qui tribuuntur a Deo ratione entis, et aliis causis particularibus ut causis particularibus, ut igni ut a Deo ratione qua entis, et ab ipso igne qua ignis est.

Sed licet haec doctrina explicetur Deus non esse causam malitiae moralis, eo modo quo creatura, tamen non explicatur, neque explicari potest quomodo Deus non sit causa naturalis ipsius malitiae, et illam velit, quod est contra scripturas; ut diximus, quia si malitia moralis est tendentia positiva actus ad obiectum, Deus est causa naturalis huius tendentiae, licet non eo modo vel sub ea ratione qua creatura, quia ratione entitatis naturalis ipsius tendentiae transcendentis, quae in nostra opinione constituitur formaliter in malitia morali, Deus esset causa physica ipsius malitiae moralis, et illam vellet: exemplum autem alatum hoc idem probat, nam ignis, qui est a Deo ratione qua est ens, vere dicitur a Deo causari, et ab eo volitus, licet ut natura ignis in

aliquam ab entitate transeuo consistat, nec dicere possumus ipsum nullo modo esse odio, et Deum odio habere ipsum.

3o potest impugnari illa 3a solutio q[uia] in quolibet Deus est causa finicam malitiæ moralis, et non esse causa moralis ideo, q[uia] malitia moralis est malum obiectiue, id est ... obiectum intrinsece malum, et illud nihil non potest non esse malum facite ut diximus 1. dub. 5 ... et constat q[uod] ... et volitio mali moralis requit non accipere malitiam ab obiecto.

Resp. Carid. non esse ... consequentia malitate finica ad moralem q[uia] ad hanc req[uiritur] q[uod] aliquis efficiat malum modo moralis ... tibus, et subiectus legi, vel præcipiendo, aut consulendo quomodo non concurrit Deus ad malitiam moralem. Iuxta 3o q[uia] non concurrit ut subiectus legi non ... = Dicontra q[uia] in ... est Deus libere causare, et velle obiectum intrinsece malum, quale est malitia moralis, et non ... ut subiectus legi mali prohibenti illud obiectum intrinsece malum, q[uia] vel Deus non causat, nec vult fieri peccati, vel si illud causat, non ... ut causa finica ideo, et etiam moralis ... ... est lex naturalis non causandi, nec volendi mendacium, odium Dei, et similia, q[uia] hujusmodi actus sunt intrinsece et natura sua mali malitia morali, q[uia] sunt contra inclinationem naturæ ut diximus disp. 1. dub. 5, go ... malitia moralis esse et natura sua sit contra inclinationem et sanctitatem Dei, fit ut in Deo sit lex naturalis non causandi, non volendi malitiam moralem, et si illam causat, et vult causat ut subditus legi, non quidem legi, cui subditur creatura, et legi illi prohibenti obiecta intrinsece mala, cui legi subditur Deus, si præcipere, suadere, mentiri, et odio habere Deum.

4o Respondent alii Basq. et alii q[uod] licet Deus concurrat ad ... actus, non tamen dicitur causa peccati, q[uia] non concurrit ad actum ut causa naturalis, non vero ut moralis: unde ait Basquez ... Deo ideo non tribui malitia peccati q[uia] malitia quæ ... ipsum consistit ... Deus ... ad actus rationalem non requirit ad actum prout a Deo, et prout a libero arbitrio, ... q[uia] malitia ... ad genus moris, q[uia] fundatur in libertate actus, et actus ideo procedat ut liber procedat a libero arbitrio; hinc fit ut malitia moralis non sequatur ad actum prout a libero arbitrio, non vero prout a Deo; et hanc inquit esse ... plurimorum Auctorum quos refert 1a re disp. 179.

Resp. tamen Basquez ... moratur ... humano esse extrinseca actui, provenientis duntaxat a modo operandi arbitrij

operanti sua indifferentia, quare actus eodem modo procedit a Deo variando modo operandi arbitrii creati, neque quod actio sit libera vel non oritur ex arbitrio creato operanti cum indifferentia vel sine illa. Quare quod actio sit mala vel bona moraliter ex defectu libertate nostri arbitrii, non ex Deo qui non est causa moralis, sicut liberum arbitrium quemadmodum creatum naturaliter operatur.

Secundo haec solutio impugnatur sicut praecedens, quia iuxta illam dato quod Deus non peccet ut ait [illegible] pessimorum, tamen nequit non esse causa et auctor peccati, quod est haereticum; haeretici enim nostri temporis non audent dicere Deum peccare, sed tantum docent Deum esse causam peccati ut ipse Calvinus refert loco citato cap. 8, regula 3. quia actus creaturae sunt omnes fraudes et [illegible], quos dicit [illegible] est malus, et Deus causa per se illarum; ergo sic Deus esse causa peccati et per se causa est, quia Deus est causa per se actus ut est a communi natura rationali, et prout procedit a modo operandi liberi arbitrii, ut subtrahit rationem et negatione sit aliquid creatum, et consequenter ab illo. Exemplum est exemplo actus vitalis; licet enim non possimus dicere Deum vivere per actus vitales creatos, nec dicimus vivere per [illegible] creatos, tamen quia Deus concurrit physice ad actus vitales et dicimus esse [illegible] etiam ut pendent a causis creatis dicimus Deum esse causam actus vitalis et dicimus creati ut tales sunt reduplicative, eos per se diligere et amare.

Secundo impugno hanc solutionem quia iuxta illam Deus cum peccaret per se causaret et vellet obiectum intrinsece malum, et tale nequit non esse malum formaliter et culpabile, quia actus nequit non accipere malitiam ab obiecto;

Nec refert dicere malitiam consequi ad actum prout a Deo, sed prout a creatura, nam sicut malitia formalis furti ita consequatur ad actum prout a Deo, tamen alia malitia quae est in actu formali quo quis vellet malum obiective est in actu divino, imo etiam malitia furti est in divino actu, nam velle furtum ut sic velle malum malitia furti, sicut persuadere furtum, etiam si ille qui persuadet, ipse non furetur.

Deinde licet Deus absolute concurrat libere ad omnes fructus causarum secundarum, tamen quatenus concurrit concursu generali cum creaturis, non reputatur inter causas morales, sed naturales, quia concurrit quasi per modum naturae, et generaliter quodam modo quo ordo et lex naturae causas, quas causas creatas postulant, ita ut si aliter fiat sit miraculum; sicut intelligentiae movent caelum, licet moveant absolute libere, movent tamen naturaliter quia movent per modum naturae, ex ratione legum. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Deontraq.ª exhocp.ª actus humanos 2us omne positiuum q.d dicunt esse intrinsece bonos
et ad ordinatus, aliquem nalem, et non esse, nec consistere malitia formaliter in illis,
alii tamen prescribunt Deum debere concurrere ut creator ad ipsos, nam si semel ha
beant malitiam obiectiuam, concursus ad ipsos esse malos moraliter, actuum malitia sufficit liber
tas in causa

Denique in prugnat.ª hic et praecedens solutio. q.a ut aliquid dicatur causa malitiae
odii Dei vel similium, 2us positiuum q.d dicitur sit formaliter malitia sufficit q.d sit causa
actus, cuius carentia est debita, etsi non sit causa debiti, nam ut aliquis q.d sit causa adopti
onis, sufficit ut sit causa gratiae sanctificantis in subiecto extraneo licet non sit causa extranei
tatis; Baptismus enim causa adoptionis in filium Dei, q.a est causa sanctitatis, quamuis nō
non sit causa extraneitatis subiecti, et similiter, ut quis sit causa iustificationis sufficit ut sit cau
sa infusionis sanctitatis in subiecto in quo praeexistebat peccatum, licet non sit causa peccati,
ut constat in Deo, et Christo Dno in quibus sunt causae iustificationis, non autem peccati,
quod Deus dicatur causa malitiae consistentis formaliter in ipso positiuo actus odii Dei,
sufficit q.d sit causa actus qui malitia dicitur in recto, etsi non sit causa debiti oriens
lege, nec sit causa actus ut subiecti legi, nec sit causa actus prout oritur a voluntate
creata, et in libertate fundata: quibus ad actus odii Dei ut est malus moraliter
dicere ipsum actus ut connotatione ipsius debiti carendi illo, Deus autem nec dicitur
causa actus etiam huiusmodi debiti, ut hoc non sit aliud quam denominatio
a te extrinsecae, cuius Deus est causa q.a Deus est causa actus odii Dei ut q.d est entitas
fisica, etiam ut q.d est entitas moralis.

Rit N Bernardinus in priori tractu de peccati disp. 2
dub. 2 § 2 concessa maiori, et minori negando eam; q.a ut aliquis sit causa proprie
et pure malitiae moralis dicentis aliquid in recto, et aliquid in obliquo sufficit non, nec requi
ritur esse causa utriusque ut constat in ordine priuato qui est causa actus qui malitia
dicit in recto, et non legis quae dicitur in obliquo, et tamen causa malitiae, et hoc etiam
inquit probant adoptionis, et iustificationis exempla.

At non sufficit q.d ultra hoc q.d est esse causam
recti et obliqui requiritur ut actio per quam causat unum, consurgat pure ex alio, ita actio qua
Deus est causa legis, et aduertentiae ad malitiam ex quibus consurgit debitum morale primum
non consurgit pure ex alio, dico, cum odio ut dicere constat, q.a neque consurgit ex pa
rum illo considerato 2us se, neque consurgit pure ex illo ut subest intentioni
Dei, q.a neque ipsum debitum omittendi creatura sua ordinatur ad actus 2 pro suis ad omi
ssiones, nec Deus imponens tale debitum omittendi odium Dei intendit per ipsum
odium.

ad actionem Dei ut attingentis odium non coniungi per se cum debito morali contrario, quia actioni Dei concurrentis ad odium, et actioni hominis consideratis sicut est, cum sibi intrinseca accidit adversari ad malitiam, et per consequens debitum morale hic et nunc omittendi illius [illegible] adversarium sit etiam a Deo tamen cum illa coniungitur per accidens actus odii, cum creatura in genere ordinetur ad concurrendum voluntati ab illo, et Deus si licet concurrens ad illum non solum non intendit odium, verum etiam quaerens ut esse nollet illud esse.

Explicatur hoc praedictum exemplo: abscondit servus thesaurum in horto Domini, et postea invenitur illum, fodit in ea parte horti in qua absconditum est thesaurum non tamen ex intentione perquirendi thesaurum, et celandi Domino, hinc servus fuit causa huius quod est thesaurum esse in illo loco, et etiam fossionis, et tamen non est causa per se inventionis thesauri cum ratio abscondendi ibi thesaurum per accidens coniungitur cum fossione, et per accidens coniungitur cum homine quod est thesaurum esse in loco illo et etiam inventio thesauri quae consistit in illa actione qua invenitur thesaurum [illegible] de existentia thesauri in illo loco non est [illegible] tanquam a causa per se, sed per accidens; ita similiter in proposito cum debito morali per accidens coniungitur actio qua Deus causat odium Dei, et similiter cum actu odii Dei sicut considerato per accidens coniungitur debitum morale, et ideo quamvis Deus sit causa sicut utriusque non est causa per se malitiae, quae consistit in actu odii constando debitum morale carendo illo.

Sicut ad exempla adoptionis, et sanctificationis respondet actionem Dei operantis gratiam per Baptismum per accidens coniungitur extraneitatem [illegible] quia Deus per illam actionem intendit eum qui est extraneum in filium adoptare, et Baptismus est institutus propter ea: similiter Deus infundens gratiam peccatori intendit expellere eo ipso peccatum, et ideo licet cum ipsa infusione cum se considerata comparatur per accidens existentia peccati, tamen cum illa ut imperata per talem actum divinae voluntatis comparatur per se; cum Deus per illum intendat expulsionem peccati.

Sed licet haec doctrina explicet quomodo Deus non peccet, non tamen explicatur quomodo non sit causa per se malitiae, quia ut aliquis sit proprie et per se causa malitiae moralis non requiritur esse causam recti, et obliqui, sed sufficit esse causam eius quod dicit in recto supposito obliquo, cum autem Deus supposita lege sit causa per se actus qui peccatum dicit in recto fit ut Deus sit causa proprie, et per se malitiae: explicatur exemplo huius Doctoris quod licet servus non inveniat per se thesaurum tamen est causa per se fossionis, sicut et Dominus praecipiens; quod cum Deus sit causa per se actus odii qui est intrinsece malus, licet non peccet, est tamen causa alicuius intrinsece mali.

Et urgetur quia iuxta hunc doctorem Deus nequit praedeterminare ad

mali peccati, nec infundens actus odii Dei, qui sunt intrinsece mala, quo eadem causa si pecca tis conditit in positibo, Deus nequit esse causa illius.

Nec valet dicere actiones quas Deus est causa actus odii Dei per accidens coniungi actui quo est causa debiti, quia hoc ebat ut Deus non peccet, non ut sit causa malitiae; neque etiam actio qua creatura est causa odii per accidens coniungitur cum debito; neque debitus non coniungitur per se in actione ipsius, cum ipse posuit esse non necessario, et necessitas intentione creatis, quae ipse non recordatur debiti, etsi recordatur tamen quatenus vere non velit illud violare, nec peccare, cum nemo respiciens ad malum operatur = Nec satis facit exemplum non satisfactioni infusionis gratiae, et intentioni Dei infundentis accidit quatenus Deus infundendo gratiam intendit hominem sanctificare, expellere autem peccatum accidit tali actioni, et intentioni, sicut calefactioni, et intentioni calefacientis accidit expellere frigus.

Caput. 6.um

Cuiusdam Recentioris solutio reijcitur

Denique surgit pro argumento quidam Doct. complutensis in renarie in 1a parte contra communia 6 cap. dicendo quod licet concursus physicus Dei omnipotentis extendatur non solum ad malum peccati, sed etiam ad ipsam malitiam, tamen non est causa peccati, quia tantum physice quo ad malitiam concurrit physice et per se, sed tantum permissive: unde dicit hoc concursus physicus Dei omnipotentis concurrere tam ad malum quam ad ipsam malitiam, et prosequitur hunc tractatu disp. 6, Arriagam hic disp. 39, Ariaga parte disp. 27 quia in 1 tom. 2 tractatu disp. parte 17 quibus favet Oviedo qui disp. 29 apertissime inquit Deum concurrere physice ad malitiam.

Secundo dicit talem concursum non reddere Deum causam, et auctorem peccati, quia mediante illo Deus nec physice, nec moraliter detrahit ad peccatum, sed potius detrahitur creatura, quia non concurrit detractive aut intrinsece, et dico ipsum concurrit pure permissive, quia concurrit contra propriam voluntatem, et contra omnem suam inclinationem, quatenus vere omnino velit creaturam uti sua libertate abstinendo se ab actione prava, oppositam recte, ac meritorie eliciendo; et

Et quidem Deus medio concursu omnipotens non detrahere physice ad actus peccati constat esse dicendum contra quos Deus ad actus salutares, quo detrahendo ad actus praebens cum circumstantia libertatis, et malitiae detrahit ad malitiam.

quod dicere vero non debet moraliter causa peccati probat, quia non dicitur proxime consilio, qui peccatum strictissime prohibeat, et neque etiam quemvis ulterius voluntatem intendat, quod talis actus intendat Deus fiat, alii operantur peccata ut proprium illorum autem et non permissibiliter tantum, et mala opera ita ut bona essent proprium opus Dei, quod est contra concilium Tridentinum.

Et hoc ipsum confirmat logica quidquid fit a Deo volente, Deo auctore fit ut ait: Magister dist. 46 ut in [illegible] Aucturarii canone 23 suaque voluntate homines faciant, non dicit quod [illegible] quae Deo displicent, quod late prosequitur pluribus adductis testimoniis Patrum, quibus dicitur Deus peccati auctorem non esse, nec causam [illegible] illum peccatum.

Similiter hoc probatur ratione pro sanctio dicitur Deus quod contra deus sub Dei interitione, etiam non cadere minimus conceditur, quod non est nobis intima [illegible] sua voluntate: secundo quod nullus peccaret Deus odio habendo, siquidem in hoc faceret quod operatur [illegible] dicit ut faciat et insuper ut honestus facere voluntatis Dei cuius non possemus universaliter dicere fiat voluntas tua.

Hac solutio [illegible] posset, si posuerit [illegible] dicere defectui privationis, quia hanc fere omnia quae ipsa dicuntur verificari possunt: si tamen [illegible] natura peccati dicitur defectui entitatis positivam ut probat Deus rationes selecto [illegible] voluit implicat contradictionis dicendo Deus concurrere physice ad entitatem mali, et ad malitiam peccati, et non esse causam per se illius, de illius permissionem, quod sic ostendo: quia si Deus semel influit physice et libere in malitiam, sicut concurrat physice [illegible] et moraliter creatura requiritur non esse causa per se, et physice illius, sicut in [illegible] [illegible] et pluribus aliorum [illegible] quod creatura concurrit physice libere ad actum peccati, requiritur non esse causa physice et per se peccati, sicut concurrat ut dictata a Deo, et non [illegible] creatura quae influit in actum et causa per se actus boni, sicut concurrat ad illum dictata a Deo et physice, et moraliter.

Sed dicis creatura ad actus bonos, et malos non concurrere dictante propter, et contra propriam voluntatem, et inclinationem, de [illegible]; Deum autem ad malitiam concurrere dictante creatura propter, et contra propriam voluntatem, et inclinationem, ideoque non posse dictum permissive concurrere.

Sed contra quia si semel Deus [illegible] concurrit physice et ut dictante creatura influit libere in malitiam, quia hoc est [illegible] positivum talis concursus et a Deo, et defectus Dei non potest non esse [illegible] propriae voluntatis, et inclinationis Dei, et non per se et physice ab illo, neque ut dicebamus capite

nerunt dicentes a[...] cap. praecedenti contra[...] s[...] moveri ad a[...] et influit, et ubi [...] est causa physica, [...] etc. [...] nequit ponere, et intendi [...] per influxum et ea [...] tenere tali [...] intentioni propter finem [...] ad [...] ac [...] est creatura [...] intentione [...] operaretur.

Unde omnes Theologi dicentes Deum non concurrere universaliter physice ad malitias peccati, concedunt [...] illum concursu entitatis actus quam dicit formaliter, sed prout ab eo est finalis, quia a divina voluntate ordinari ad Deum ut ultimum finem, ut vidimus est apud ipsos in dist. 37. [...] primum, [...] est causa physica, et causa finalis ultima, quia quicquid participat [...] rationis entis, participat rationis boni [...] Deus eodem concursu concurrit ad malitiam moralem, [...] et illum concursum, et malitiam [...] a Deo et a divina voluntate ordinari ad ipsum ut ultimum finem.

Dices cum Citato [...] cap. 5 quod dicit quoad concursum malum omnis titulus, et ratio [...] concurrendi [...] entis positivi, quem [...] ipsa malitia participat, ad concursum [...] non est titulus concurrendi tam universalis ratio entis, quam ratio entis ut [...] dicta a malitia morali ut [...] Tridentinum [...] canone 6. dicente [...] dicit non esse in potestate hominis vias suas malas facere, sed mala opera, ita ut bona, Deum operari non permissive solum, sed etiam proprie et per se, adeo ita [...] proditio Iudae, quam vocatio Pauli, anathema sit [illegible] [...] opus [illegible] Iudas, [illegible] [...] tamen [...] ex positivis [illegible] [...] Deum operari esse mala [...] etiam [...] in [...] dicente [...] illum [...] in dist. 36 art. 2 [...] defectus morales, non [...] deformi [illegible] simul [...] in [...] quae [...] deformi [...] nequit dici quod [...] a Deo [...] non sit defectus.

Contra quod dicit [...] malitia sit privatio [...] conformitatis Dei, tamen si malitia est entitas positiva, ut [...] obiicit, ab ea non est pure voluntaria, quia idem titulus, et sub eadem universalitate est a Deo, et omnis ratio concurrendi, [...] concurrendi [...] et pure quia si titulus, [...] concurrendi est ratio entis [...] titulus concurrendi [...] et pure et [...]

ratio entis, etiam quatenus sibilis concurrendi cum [illegible]; non idem convenit rei cum [illegible] formaliter, quia [illegible] ratio entis communicat malitiae formaliter ut tali, ratio concurrendi [illegible] formaliter ad malitiam ut talem non solum concedit omnipotens, sed concedit illi formaliter et [illegible].

Explicatur hoc exemplis; quemadmodum ratio requisita formaliter, et [illegible] in effectu [illegible] formaliter in [illegible] modo dicendi [illegible] pendet a gratia [illegible] ut potest videri ipso [illegible] sacramentis, quia ratio communis entis formaliter, et [illegible] requiritur non solum in actu, qui est in malo peccati, sed etiam in ipsa malitia; haec formaliter et [illegible] pendet ab ente, non minus ac quacunque alia entitas, ac [illegible] quod Deus est causa formaliter et [illegible] malitiae. Authores [illegible] negant Deum operari [illegible] operari mala, [illegible] quando [illegible] [illegible] dicere [illegible] pro formali [illegible], et aversionis a Deo, etiam dicunt non esse a Deo [illegible], imo neque [illegible] actus cum aversione [illegible] a Deo, sed haec limitatio [illegible] entitas physica [illegible] Deus [illegible] non accipit [illegible] prout opponitur ad [illegible] accidens, sed prout opponitur ad [illegible] aliud; vult enim Deus non operari opera mala [illegible], et movendo homines [illegible] contra [illegible] intentione, sed solum [illegible] exigentia creaturae [illegible] suum concursum physicum, quem ut causa universalis requirit negare ut diximus [illegible].

Dices 20 cum eodem [illegible] quod licet ratio entis participetur a malitia morali, non tamen participatur a Deo ut sponte dante, sed ut invite concurrente [illegible] quasi [illegible] abusio sublato:

Sed contra quia hoc non tollit Deum esse causam peccati, quia invite [illegible] voluntas, et maxime in eo qui nullam habet violentiam, ut est Deus qui [illegible] quacunque violentia [illegible] concurrit, et vult effectus quos causat. Omitto plurima exempla quibus posset impugnari solutio huius est, [illegible] ille qui tempore tempestatis abjicit [illegible] in mari est causa [illegible] non solum physica sed etiam moralis proiectionis, et tamen [illegible] physice, et malitia et contra voluntatem, et inclinationem [illegible] hoc facit. Demonstratur est causa [illegible] physica aliquorum effectuum, quos dicunt [illegible] physice et moraliter a Deo contra [illegible] voluntatis, et inclinationis causat; similiter fulgura [illegible] in [illegible] sunt causae physicae [illegible] plurium effectuum, et tamen violentia movent [illegible]; et idem in [illegible] qui [illegible] lesiones etiam [illegible] intentionaliter ab [illegible], violenter causat.

Ad fundamenta huius sententiae Resp. ipsa probare Deum concurrere ad peccati materiale
etiam physice, et esse peccati, sed esse in pravitate consistat, non tamen probare non esse
causam esse peccati, supposito quod hoc sit entitas positiva; et Deus influat in illam,
quia esse causam esse peccati solum dicit causare, et velle ipsam malitiam formaliter ut pec-
catum est, et non sequitur si malitia consisteret in positivo; alioquin esse Autorem
peccati dicit esse causam malitiae, non quomodocumque, sed primarie, et esse inducendo
aliquo volens esse et intendens quod alius sit inducendo, movendo, vel alliciendo
quod totum repugnat Deo, et hoc vidit etiam sententia, et Thomas quod Deus non vult esse
peccata, vel non peccare, ut etiam ipse S. Cyrillo diximus dicit in duis utriusque
Deus voluntate beneplaciti non vult mala fieri, nec mala non fieri, sed homo
vult mala facere, mala volunt, et ideo concilium Tridentinum, et Patres dicunt quod
sua voluntate homines faciunt, non Dei, quando id agunt quod Deo displicet
cum Deus se habet mere permissive circa dictationem, vel indictationem ad peccatum.

Ad argumentum rationis dico odium Dei non cadere sub intentione Dei, ideo
neque sub concilio; tamen entitas odii Dei ut entitas est cadere sub intentione
illius, quod non sufficit ad concilium, sed notitiam inducit ad cibarii, ad eosque
omnes peccato odio habendo Deum, qui faciunt contra voluntatem Dei, id est contra
praecepta, quod dicitur et signum voluntatis prohibitivae, et hoc est inhonestum; unde
cum dicimus proinde dicere fiat voluntas tua beneplaciti, mere voluntarie, de quo
plurima dicta sunt.

Caput. 7.um

Solvuntur argumenta, et defenditur peccatum non consis-
tere in denominatione extrinseca.

Arguunt 1.o contra nostram sententiam aliqui PP. malitia moralis consistit formaliter in
denominatione extrinseca, quae nihil ingeribat actui, pro parte; quia omnis moralitas consistit in
extrinseca denominatione, nam libertas et moralitas sunt denominationes extrinsecae
actui provenientes a libero arbitrio operante, vel indifferenter; nec ponunt aliquid
quod intrinsece inhaeret, ergo malitia moralis quae est species moralitatis con-
sistit formaliter in denominatione extrinseca.

Et confirmatur quia dolor meritorius non ponit aliquid intrinsecum

actui, Dicitur denominatio extrinseca proveniens a dignitate personae, quod similiter moralitas in qua fundatur est denominatio extrinseca; antecedens quia valor meritorius est in opere, sicut valor pecuniarius est in moneta, in qua valor est extrinseca denominatio monetae proveniens ab impositione Regia.

Respondendo antecedens, ad cuius probationem dico quod licet nonnulli dixerint libertatis et moralitatis esse denominationem extrinsecam actui, oppositum tamen docent communiter Authores decet in Carmelit. tractatu disp. 2 dub. 4: ad confirmationem nego antecedens quia valor meritorius est vis motiva actus supernaturalis proveniens a gratia tanquam radicante et principio vivente in ordine supernaturali, qua ut quasi movente Deus ut remuneraret opera in suum obsequium facta; ad probationem autem nego antecedens quia valor in moneta est tantummodo moraliter ex hominum instituto, quare est denominatio extrinseca moralis ipsi monetae, quae requiritur tanquam ratio fundandi in impositione hominum; et vero valor operum libere aliter in opere independenter ab opinione aliqua cum sit modus, vel habitudo actus supernaturalis a gratia.

Secundo potest responderi argumento dato antecedens, negando consequentiam; quia etsi daremus malitiam consistere in denominatione extrinseca, adhuc consisteret formaliter in privatione, quia consisteret in denominatione extrinseca proveniente ab obiecto arbitrio ut utpote peccandi formaliter, et tamen defectibus ut est deesset formaliter quidditatis, ac proinde actus denominatur extrinsece malus moraliter a fra dicente formaliter privationis.

Arguitur 2 Vasquez: peccatum consistit in relatione difformitatis et contrarietatis ad naturam rationalem vel ad legem, quod consistit in positivo; antecedens probatur ex D. Augustino dicente peccatum vel dictum, factum vel concupitum contra legem; quia dupliciter est malum actus quod est tale, dico absolute consistere in carentia integritatis rei in qua integritate consistit bonum absolutum, et aliud est malum respective, consistit in relatione disconvenientiae, qua aliqua forma est disconveniens alicui naturae, sicut calor aquae; malitia autem moralis non est malum privationis generis oppositionis; ac inde consistit in relatione disconvenientiae ad naturam rationalem. 3o quia actus odii Dei natura sua est malus homini antecedens quia est disconveniens illi; sicut actus charitatis, vel iustitiae est esse bonus, quia est conveniens naturali naturae rationali; ergo sicut bonitas actus consistit in relatione conformitatis ad naturam rationalem, similiter actus malitia consistit in relatione difformitatis, vel dissonantiae eiusdem naturae.

Rūo conto consequens, ad minū 1ā probationē dico Aug. non loqui de rectā opposite contraria, qualiter sunt prohibentis peccatū solum ponitur contraria lex iniusta; qui peccatur, non autem et illi proprie contrarius actus peccati, quod non est subiectus quae iure ex illa lege; quare loqui dispositive, qua actus oppositionis legi formaliter respectu pro ut dirigit in ultimum finem; et tunc excludi videtur infertur peccatum consistere in carentia rectitudinis finis humani debiti ex lege, ut ponimus in 2ª ratione pro nostra sententia.

Ad 2ª probationem respondeo dicit N. Bernardus putando malum ingenere moris non actualibus absolutus, quod maius malum est, quod dicit ire et absolute moris: non actualibus absolutus, quod maius malum est quod est in re, et absolute malum, quod id quod in re non est malum, dicitur bonum, et bonum est de convenientiis aliud malum, quod id quod in re non sit malum, idem est verum ad minū conservare aliquam naturam, quod non est aliquid priori malum, id est et vera malum conservare aliquam naturam, quod privabat aliquo bono, quod dicit ac malum in effectu, ut in Aug. docet rursus quod privabat aliquo bono, quod dicitur malum ab effectu ut in Aug. docet. Sed contrarium, peccatum maximum est malum morale quod est malum in re et absolutum. Dicimus si malum dico peccatum est malum relatione, tamen non dicit illud formaliter quo privabat; dicit enim actus deordinatus quo ipsa natura deordinatur et avertitur a suo fine, atque ordinatur per appetitus rectus, et dirigitur per legem, et inclinatur per naturam.

Ad 3ª probationem dico actus odii Dei coartatur ac malum, quod est directanter natura tali ut tali, sicut actus charitatis et iustitiae est bonum; ideo quia sicut bonitas actus charitatis vel iustitiae consistit in relatione conformitatis ad naturam rationalem formaliter sumptam, ut est operantis per appetitus rectus finis ultimi, sic et malitia actus odii Dei consistit in carentia talis conformitatis vel rectitudinis, non in respectu ut Sanctus Egidius diximus dub. 2 in contrariis unum dicit formaliter privationem alterius.

Caput 8.3

Solvuntur 3ª argumenta, et defenditur peccatum non consistere in tendentia positiva ad actum

Arguit 1º Curiel, et alii, peccata dicuntur formaliter tendentes positivè ad actus difformes legi, quae etiam constituuntur formaliter ut talia tendentes et tenpasere actus ad illa subiecta: patet via, quia in rebus diversis formaliter, et formaliter constitutis; ary nunc docent D. Thomas 1·2ae q. 22 et B. Egidius in 2 dist. 42.

Conveniunt tamen eg. 2 dicunt privationem esse de rebus habentibus seu aptitudinem, atque idem esse contrariis, et disparatis; alii autem consistit in rebus non habentibus seu esse; hae enim contrarie privant et dicuntur subiecta ut dicimus cap. 2.

Quod si dicas privatas dici ut species opposita, videntur theologi cum Sancto Thoma qui 2a 2ae q. 17 ponit exemplum inimicitiae et inimicitiam quas dicit differre ut species disparatas, et videtur = Non ex dictis privatis dicuntur ut species oppositae, et exhibetur non nisi modo dicuntur species, unde dicuntur privata et [illegible] habendi talem speciem; unde caritas et inimicitias dicuntur ut privata inter se ut dici. At vero prodigalitas et avaritia dicuntur [illegible] per modum quo privant libertatem, de quo plura dicemus infra.

Sequitur 2o Cum ille actus voluntatis ferendi prius ordinem tendit in obiectum dissonum legi non ferebat, quae in tali actu vel invenitur talis ut aliqua privatio, dicitur per importat talem ordinem ut malum, quae res visit formaliter in illo ordine; minor est quia actus primus importat ordinem ad illud obiectum, sumit ab illo aliquam speciem moris; quia obiectum dissonum legi ut tale est obiectum morale et malum, ergo quod importat actum ordinem ad illud obiectum est in aliqua specie maturitatis atque adeo peccati.

At Bernardi citato loco negat minorem, nec sibi necesse sit tendentiam in obiectum dissonum legi ut tali reduplicative ut tale, falsum esse in illo talem respectum; nec obiectum sic consideratum est malum formaliter et reduplicative sub qua ratione requirit ferre actum amoris, quia ut docent omnes theologi in virtute requirit amare malum sub ratione mali = sicut non se sit tendentia in obiectum ut dissonum legi spatium, ille respicit et sub sumi ut sit idem ut respicit ad idem obiectum ante a dicto privat discordanti illud, quare discordantia idem potest habere aliquam dicentem extrinsecam in qua consistit malitia moralis.

Hanc quidem sententiam quae appellat Bernardi communiter impugnat Modernum Salmanticenses ut 10 quia esto actus voluntatis non attingat motibus discordantiam obiecti cum lege, illam tamen attingit materialiter, hoc autem sufficit ut in eum transferatur malitia formaliter quia actus cum illa tendentia est malum formaliter; major quia malum convenit ex quocumque defectu; maior autem probat quia tendentia actus ad obiectum prohibitum cognita prohibitione fundat quibus aliis, quae non fundat tendentia

actus obiectum. quando revera non est prohibitus, aut prohibitio ignoratur invincibiliter, quod aliter se habet tendentia actus in obiectum, quod revera non est prohibitum in mundo, ac in alterno casu, at in neutro talis malitia omnibus habent tendentia in utrumque casum intervenit aliquid, quod tendentia actus voluntatis in obiectum prohibitum hinc non sit ad malitiam obiectivam motivum, ut ad illud tantum.

Quando neque volumus causam ut prohibitae eventus, ex obligatione vitari dei eventus, ex tali causa vult interpretative eventus ad causam eventus, quod volens factum cum prohibitione dissonantiam, quae habet ad legem, et si formaliter dissonantiam non velit, vult tamen illam interpretative, et moraliter censetur tendentia actus voluntatis in obiectum prohibitum, interpretative saltem dissonantiae et malitiam attingit, neque autem requiritur ut ipsa actu sit formaliter mala.

Hic etiam impugnatur haec solutio, quare explicatur:

Nego adiunctum secundum intellectum de actu in esse physico, nego autem de actu ut tendentia in esse morali, quia licet in esse physico prius ratione intelligatur voluntas tendere in obiectum, quam dissonantia, quae in tali actu intelligatur aliqua privatio conformitatis ad legem fundatur in ipso actu seu actum consequitur, tamen in esse morali prius intelligitur actus tendere in obiectum dissonum legi, et ut aversus a bono honesto, quia intelligitur esse malus, et prohibitus, neque actus qui in esse physico sit indifferens, requirit intelligi esse malum, nisi intelligatur ut dissonus legi, et ut velut voluntate recte tendens in finem debitum exercite a qua voluntas debuit dirigi ad operandum, a cuius debito intelligitur defectus eliciendo actum ex fine pravo, et ita intelligitur moveri ad operandum ex bono delectabili, seu ex pravo fine opposito fini honesto. unde ad minorem nego actum qui praeter ordinem ad debitum dissonus prout prius ratione intelligitur in tali actu aliqua privatio intelligitur malitia formaliter moralis. nisi forte casualiter aliquando ille exterior actus non intelligitur prohibitus nec habens aliquam circumstantiam, et indifferens ad moralitatem.

Unde fit ut iusta actus voluntatis, qui convenit in tendentia physica in eum quae est in potestate alterius ut bonus vel malus moraliter si circumstantiis indifferens ut sit bona vel mala, quia etiam illa tendentia physica ut liberavit ex voluntate Dei ut fuit in filiis Israel auferentibus vasa ab Aegyptiis; vel in extrema necessitate talis actus erit bonus moraliter.

sicut et contra legem Dei extra mala moraliter, quae prohibet carentiae rectitu
dinis finis quem intendit.

Eadem actus furandi destruendi voluntas existente finis prohibi
tus autem interius, essentialiter ut mala moraliter, aliter ad omnes privationes
ut mala sunt sua entitate positiva = Contra maiorem nego minorem quia si fuerit
tendentia intentionis in bonum finis ut tale, est ut bonum et non ut esse ma
lum, quod denominatur mala ac carentia rectitudinis finis ultimi et honesti a quibus
auertitur, sicut ut bonum ipsum denominatur malum quia subest rationi ultimi
finis, ideoque ut malum causaliter et denominative, non essentialiter.

Unde est inordinatio voluntatis, et quia respiciat ab omnibus
actibus ut amici ad summo bono et ultimo fine, ac proinde loquendo in
genere moris, ab hac enim deordinatione intelligitur voluntas formaliter
deficere et sequitur malitia a qua cetera denominantur mala formaliter, seu
denominative, sicut est error in termino, et qui respiciat in omnibus aliis, et
disconvenienter ad illud est primum peculiaribus omne quod est honestum;
unde ab hac deordinatione dicuntur alia, ut dubitant, ut diximus.

3o Arguit Curiel operatio bona in genere mo
ris habet contrarium positivum, quod datur malum morale positivum, antecedens patet 1o ex
Aristotele ac de qualitate dicente virtus vitiis et operationi contrariae, et ex dispositione
ait bonum et malum operationi contrariae, 2o probatur quia virtus est bona moraliter
et vitium malum morale, contrarie tales operationes contrariae, postea idem ut de actibus
aliqui respondent tantum ab intellectu de contrarietate, sive tales, et sic dicunt
ibi 1o cum fuerit dicta ratione = contra ego dico quod etsi actus bo
nus et malus operantur contrarie, unus contrarium dicit formaliter privationem et
diximus ad 2um, in suo unus contrarius caret perfectione alterius, et in mo
ralibus caret rectitudine alterius. Cap. 9 / 6 dicitur 6 arguitur etc.
applicat peccatum consistere in vanitate absoluta actus contrariando legem

Caput 9.3

Solvuntur cetera argumenta adversus nostram conclusionem

6 Arguit P. Bernardus: peccatum formaliter vitiosum in sua entitate libera, qo consistit in ipsa entitate positiva, convenienter aut ipsi peccata commissionis consistit in non adimplendo libere praecepta negativa; hoc autem praecepta non adimpletur formaliter per ipsam met entitatem actus liberi, qo; minor probatur. Non adimpletio praecepti negativi est formaliter carentia actus liberi, qo non adimpletio praecepti negativi est formaliter ipsa entitas actus liberi, cui entitati actus immediate opponitur carentia entitatis ipsius actus: Tum qa praecepta negativa praecise prohibent nudam entitatem actus liberi, ut praeceptum de non furando praecise prohibet nudam entitatem actus furandi, qo intelligi entitate actus furti liberi a vero quocunque respectu, et quocunque alio intelligitur transgressio praecepti.

Respondendo ad, admissa probatione iuxta P. Bernardi in contrarium trahi dicendi: requiri ad adimpletionem praecepti negativi formaliter sumptam non solum etiam carentiam actus ficti, sed requiri exercitium morale libertatis actus in lege, qd licet fictum sit carentia moraliter tamen est aliquid licet positive actus, qa ut adimpletio legis, et operatio bona moraliter, ac inde est moraliter, qa ut adimpletio legis, et operatio bona moraliter, ac inde est moralitas radicata in libertate: unde aut non adimpletionis praecepti negativi formaliter sumpta non solum actus immediate opponitur carentia, sed etiam requiritur aliquid immediate oppositum praedicto exercitio morali libero, qa non est aliud quam privatio illius entis moralis.

Atque probatis negatur praecepta negativa praecise prohibere nudam ipsam actus liberi, non sub esse ficti praecise, sed etiam exercitium morale, et carentia entis, et formae moralis: praeceptum enim de non furando non prohibet praecise actum liberum ficti furti, sed prout est defectus abusus libertatis, sed debito in illa lege, quam intellecta nuda ipsa actus furti non intelligo voluntatis in illa defectum actus moralis sibi debiti, non intelligitur ipsum defectum, et quare.

Sed ex dictis B. Caridi Reo ad ... minorem ad ipsa adimpletionem praecepti negativi formaliter non solum meram carentiam actus liberi, sed carentiam humanam, id est carentiam actus liberi ex fine honesto ortam, ut, carentia humana, id est carentia actus liberi ex fine honesto, ortus actio humana, et moralis, non ipsa ut est actio ficta, ergo requirit actus, sicut actiones morales, et omissiones humanae ut bonae, id est ut ipsa actus, ac modo humano in ipse propter finem honestum, et actio moralis ut

talis non est inter finem, et finem sicut actio fisica inter fig. et fram: unde
cum Ægidio diximus dico autem non-esse omissionem boni sine omni actu, quia
debet habere rectitudinem finis, quam non adimplet in preceptis negativis, fra
sive non est quantitas actus, 2° entitas actus deordinati, i. debet carentia
rectitudinis finis, sine actione morali, quae debet habere voluntas ut ad
impleat praecepta negativa = ad 2° probatur dico praecepta negativa moraliter de
bet prohibere nudam entitatem actus fieri, formaliter vero prohibere sive
actus deordinati, quae intellecta illa entitate actus, sed non quacumque deor
dinate non intelligitur formaliter transgressio praecepti formaliter, qui actus
ponitur contra intentionem legislatoris, et legis.

Sed dices intentio legis non extendit ad circumstantias legis, 2° de
circumstantiis generalis, per quod formaliter requiritur lex est nuda omissio
actus, ergo sufficit et nuda entitas actus. nego ant. quia finis legis
est intentio illius, nam bonitas actus formaliter desumitur a fine operantis
ut cum Ægidio in 2 dist 38. docent theologi dicentes finem operis qui est
obiectum actus exterioris cum actu actus interioris, et licet finis obiectibus
operantis sit circumstantia respectu actus exterioris, tamen est obiectum directe ad
finem per actus interiorem. cap. ultimo solvuntur reliqua argumenta.

7° Arguit actus mali efficiunt habitum malum
ergo ut mali non dicuntur privationes = Resp. cum Ægidio in 2 dist 34 q 2 art 1
mala non posse fieri sine ... boni, ut ait D. Dionysius 4. de divinis no
minibus, sed ut dicit iusti in quo est, et actus mali possunt efficere habitus
malos = sicut mala esse quaedam bonum, ut Ægidius mala ut mala
convenire bona formaliter, quia est quaedam corruptio boni.

8° arguit actus moralis in omni est
quid negativum ad bonum et malum, 2° actus moralis in omni est quid posi
tivum, ergo actus moralis malus est quid positivum. minor probatur quia actus mo
ralis ... inesse talis ... ad obiectum ... regulas morum,
... aliqui volunt in comparatione actus ad ... regulae, ... aliqui di
cunt per ... moralis ... dicuntur alia, quae omnia sunt aliquid
positivum.

Sed contra hoc argumentum magis urgere videtur ... putantes ... commissi
onis esse formaliter quid positivum, peccata vero omissionis privationes, cum etiam ne
quaquam negare peccata in omni esse quid negativum ad utrumque = non autem

Respondendo maior absolute loquendo, non actus moralis in omni est quid superius ad bonum et malum, et non est genus habitus, sed genus habitus, vel actus, qui trahitur ad ... actus boni moralis per rectitudinem finis, et ad esse mali per carentiam illius; quare divisio actus in omni non est generis per se in species, sed divisio in accidentia; ratio uno quasi in omni consistit formaliter in privatione rectitudinis, et trahitur ad commissionis vel omissionis per subiecta sub se contracta, vel cum sua conversionem.

Q. Arguitur, si peccatum non consisteret in positivo, sequeretur gravius peccare eum qui peccat dico, qui omittit actum amoris Dei, quem ex lege debet illum eliciere, quam qui odio habet Deum, quod est absurdum; probo sequelam quia si peccatum consistit in privatione rectitudinis, illud est gravius peccatum quod est privatio amoris boni. Omissio amoris Dei est privatio amoris boni, quam odium, quia illa est privatio boni maioris Dei est privatio amoris boni, quam odium, quia illa est privatio boni maioris; quod est in amore Dei, hoc autem est privatio bonitatis quae est in commissione odii Dei, quae est minus bona quam actus amoris.

Respondendo negando sequelam quia peccatum licet formaliter consistit in privationem rectitudinis, et debiti illius, et malitia non solum crescit ex maiori carentia formae rectitudinis, et debiti illius, et malitia non solum crescit ex maiori privatione formae ... ex maiori debito, in quantum autem odium Dei est magis repugnans, et eius ca... rentia est magis debita, quam amoris, quia carentia odii est debita ratione ... quam quod in affectu affertur Deo per odium, quod est multo maius, quam id quod infert ... per omissionem amoris, quia per odium infertur Deo contumelia, per omissionem autem non vult amari, et hoc est minus damnum, quam non esse ...

Dubium 4.m

In quibus rectitudinis carentia consistat peccatum

Diximus dubio praecedenti peccatum consistere in carentia rectitudinis debitae; nunc autem inquirimus, quae carentia illius formaliter et in recto constituat.

Caput 1.m

Proponuntur sex sententiae, cum suis Patronis

Prima sententia asserit consistere in carentia rectitudinis supernaturalis gratiae habitualis, sic [illegible] in 2 dist. 37; 2.a dicit consistere in carentia boni naturalis, sic Divus Bonaventura, et etiam [illegible]; 3.a tenet consistere in carentia rectitudinis virtutis

oppositus vero odium dei in carentia charitatis, et quaelibet iniustitia in carentia iustitiae ita Antiqui quorum sequentur nomina refert Scotus, et omittit modo dicere relati dubii per quidem cap 2

quarta sententia asserit distare in carentia actionis moralis, quae agenti libero dicere debebat; constat enim haec sententia omissionem liberam debita lege negativa licet physice loquendo sit nihil, ut enim carentia actus physici, attamen moraliter loquendo esse aliquid, ut enim oritur libera voluntate, et ad imputationem sufficit, ac proinde est actio moralis bona, et volunt moralem esse, et bonum convenienter et ita moraliter debita lege, et in huius sententiae privatione dicit N Bernardus peccatum omissionis distare.

5a sententia asserit distare in carentia rectitudinis finis, seu in aversione a deo ita ex Nostris B. Egidius quodlibet 5 q 14, et in 2 dist 34 q 2 art 10 et ibidem Augustinus, et alii; ubi autem aversionem dicunt Scotus, Gabriel et alii esse duplicem formalem scilicet et virtualem, formalem in contrariis aut negative contrarie, ut qui odio habet Deum negative, dum omittit amorem Dei ad quem tenetur: aversio virtualis est eius qui avertit se a fine primo qui movet virtute finis ultimi; ut eius qui negat virtute aversio a deo, et confirmatur volens privationem virtute aversionis a deo, et in hac ratione dicunt distare peccatum

6a et ultima sententia defendit distare in carentia modi speciei, vel ordinis sic D. Augustinus de natura boni ubi ait quid est aliud malum quam corruptio speciei vel ordinis. illum sequuntur N Jacobus de Viterbio, et B Egidius in 2 dist 33 q 2; et tamen diversitas interpretes in explicando quid sit in creatura species modus, et ordo in cuius privatione peccatum consistit.

Alan B. Egidius in compendio theologiae 3 lib 3 cap 7, et Jacobus de Valentia dicunt bona speciei esse illa, quae intrinsece perficiunt speciem, vel ab intrinseco ut potentiae animae, vel ab extrinseco ut virtutes actuales quare et virtutes posteriores genus et differentiam ponit in 1o modo dicendi per se; 10 quod sunt quia conditiones speciei, accidentia vero propria consequentia speciem ponit in 10 modo dicendi per se, eo quod fluunt ex suis speciei et formis; Dactualem vero ponit in 2o modo dicendi per se, eo quod perficit speciem in suis potentiis; bona modi dicunt habitus et dispositiones potentiarum animae eo quod naturaliter afficiunt, et modificant eas, et habilitant ad suos naturales opera Nolys, quae sicut potentiae sensitivae non exeunt in actus sentiendi, nisi disponerentur per species, et potentiae intellectivae non exeunt in actus nisi per species.

disponuntur, cum ... ordine, ut quando ... inferiores subjiciuntur superiori-
bus, et quando irrationalis subjicitur, et obedit rationi dirigenti in ultimum finem
usque ... obediunt voluntati ... ad ultimum finem

Atque N. Jacobus de Valentia ... N. B. Egidius ... bonitatis
naturalis ... conparatur ... divinae, conparatque ...
... ad ultimum ... ordina-
... medij ... modus, ... ultimum ... ordinis
... modi, ordinis
... quibus ... vero ... privatio speciei, modi, ordinis
quae privat bonitate naturali, vel perversitate qua creatura habet in ordine ad ... ultin
ordine adoperandum, vel in ordine ad Deum ultimum finem.

Quinto ait N. Egidius ibidem Deus ... causa omnium
creaturarum in tribus generibus causae: est efficiens, exemplaris, et finalis; in genere
re causae efficientis ... quia ... ipsum ... et dat ... creatis, in genere extrinsecae finalis
sive exemplaris quia habet in se ... modos ... ideae quibus
producendo ... creaturas, et a quibus creatura participat modos operandi in
genere causae finalis, ut potentissimum bonum: unde in omnibus creaturis sunt mo-
dus, species, ordo; modus prout sunt, et habent ... a Deo tamquam a causa efficienti;
species prout sunt a Deo tamquam a causa exemplari; ordo prout sunt a Deo
tamquam a causa finali; peccatum autem ... sit actus inordinatus ... his tri-
bus modis; ... in creatura modus, speciei et ordinis, ... creatu-
... a Deo dante ... species ... privatio speciei, ... creat... a Deo
a Deo dante ... perversitatis ... quae est privatio ordinis. cap. 2 aliquibus suppositis resolvitur dub.
dante ordinem quae est privatio ...

Caput 2^s

Aliquibus suppositis resolvitur dubium

Pro dubij resolutione suppono ... bonitatem simpliciter consistere in integritate rei sic ...
Egidius in 2 dist. 40 q. 2 art. 3, et alij quos refert Lusitanus ... q. 4 qui dicu-
nt ... duplex bonum ... absolutum, et alterum respectivum; illud consistit in inte-
gritate rei quae proprie ... dicitur bonum ex integra causa, malum autem ...
... inconvenientiae alicuius alicui, ut calor qui est bonum igni
quia est illi conveniens.

Bonitas vero moralis ... Egidius ... N. Celestinus

dicitur quilibet, quia cum desumitur praecise ab intentione finis, unicuique naturae est eorum ratio physica respondit motus in quo mouetur, in quo quoque motus uel actio dependet, a suo motore uel causa efficiente; unde cum consideratio physica cadat circa mouens uerum qui dicuntur mobile a motore uel a causa interna; at uero consideratio moralis respondit motus prout erant ad eorum moris in quo motus, uel ratio dependet a fine quoniam ingerere motum finis et quibus actionibus, quae moraliter causari dicuntur mobile, quia ex intentione finis se ipsa mouent ad electionem executionem mediorum.

Unde dicit Egidius sicut actio physica inchoatur habet esse inter formam, et formam, scilicet inter formam agentis et formam quam agens introducit in passo; sic actio moralis versatur inter finem, et finem, scilicet inter finem in apprehensione, et finem in executione; quia sicut motus physicus incipit a causa efficienti et ab eius forma et terminatur in forma passi ut calefactio incipit a forma caloris quae est in igne, et terminatur in forma caloris quae est in ligno; sic actio moralis incipit a fine prout in intentione et terminatur in finem prout in executione.

Unde fit ulterius quod sicut actio physica, et eius bonitas desumitur ab eius principio formali saltem praecipue, et illa est actio bona physice quae est a forma bona, et terminatur in similem formam; et illa est actio mala quae oritur a principio defectivo, et terminatur in formam disconvenientem, et contrariis inclinationibus suis huius efficientis operanti; sic etiam bonitas actionis moralis desumitur praecipue a principio morali quod est causa finalis, et illa est actio bona moraliter quae oritur a bono fine et terminatur in ipsum, et illa est mala quae oritur a fine defectivo, et terminatur in ipsum; et de hoc materia late 3 Egidius in 2 dist. 38 quaest. 1 ubi addit quod sicut in naturalibus a forma naturae generaliter sumitur genus actionis naturalis, et a forma non generaliter sumitur species; sic a fine ultimo generaliter sumitur genus actionum moralium, et ab illo specialiter ... sumitur species talium actionum.

Supponendum est bonitatem ... quae relativam ... naturalem, et supernaturalem; bonitas naturalis absoluta consistit in integritate perfectionum naturalium debitarum rei, scilicet naturarum essentialium, potentialium, habituum, et aliarum quas res debet habere ut habeatur ... quae accidentalia, seu integrale complementum; bonitas absoluta supernaturalis consistit in integritate perfectionum supernaturalium, quas ipsa ordinat, et inclinat ad finem supernaturalem debet creatura habere ut fides, spes et charitas, et gratia originalis in statu naturae integrae.

bonitas autem moralis naturalis praecipue consistit

intentionis, seu actione morali recta ad finem naturalem, bonitas vero supernaturalis consistit in intentione rectitudine, seu actionis moralis ad finem supernaturalem, quare bonitas moralis, et bonitas singularis talis se habent ut bonitas actualis, et habitualis; nam bonitas moralis est bonitas actus seu operationis, bonitas absoluta se habet per modum habitus respectu operationis moralis in quo consistit bonitas moralis

Respondeo bonitas absoluta rei formalis quae supernaturalem si convi derentur ipse constituit rem in esse bonam, et perfectam in tali vel specifico dicitur signum quod reddit ipsam rem perfectam; at vero talis bonitas comparata ad operationem dicitur modus, quia modificat rem dando illi vel detrahens operandi, nam modus operandi sequitur modus essendi, et desumitur ex forma quae est principium operandi: bonitas vero rei prout comparatur ad Deum ultimum finem, dicitur ordo quia ordinatam adipiscitur.

His suppositis dicendum est 1o malum, et peccatum in communi formaliter consistere in carentia bonitatis moralis in communi; ita S. Thomas 1 p. q. 48, et ratio quia ... malum consistit in carentia boni, ergo et malum morale consistit in carentia bonitatis moralis, ... ut bona, quia sicut comparatur malum simpliciter ad bonum simpliciter sic etiam comparatur bonum morale ad malum morale; atqui proinde si malum simpliciter consistit in carentia seu defectu boni, malum morale consistit in carentia, seu defectu boni talis moralis; atque docet S. Basilius homil. 9 ubi malum boni privatio est, et D. Fulgentius de fide ad Petrum malum nihil aliud est quam privatio boni

Dico 2o bonitatis moralis in communi carentia consistit peccatum formaliter desumi ab intento fine, itaque 2a pars dicitur peccatum consistere in carentia rectitudinis finis, et ratio ex D. Dyonisio de Divinis nominibus cap. 4 de peccato Daemonis ait nequeunt hoc ... appetitus, declinatio; idest declinatio, seu aversio ab appetitu recto finis: idem probat Aug. l. 1 ... declinatio, et ... definit peccatum est aversio ab incommutabili bono, et conversio ad bona mutabilia.

Praeterea ratione quia peccatum formaliter consistit in carentia bonitatis moralis, et haec ut diximus consistit formaliter in appetitu recti finis, ergo ... et nonnullis ... etiam ... qui docent bonum morale, et malum ... opposita ... moralitatis, quae desumitur a fine, nam bonum constituitur

i quam pene, quia et finis malum cum accidere, quod est remotio debiti finis nec tamen ait S. Thomas remotio debiti finis constituit peccatum in moralibus, sed privatio ejus quod adiungitur fini debito.

Aliqui cum Angelicus et B. Egidius et alios requirunt in carentia ordinis ad finem, et in carentia modi, quia desideraverunt consequi beatitudinem supernaturalem modo naturali, et suis viribus naturalibus, ergo peccatum non consistit in carentia ordinis.

Respondendo negando, quod defectus in modo operandi infert defectum in intentione finis, quia modus operandi vel obiecti, vel [illegible] finis [illegible] actus debent commensurari, et sibi correspondere, quare variato uno, variatur et aliud, unde finis et defectionis modi operandi [illegible] et defectionis, et e contra. unde Angeli qui desideraverunt consequi beatitudinem supernaturalem modo naturali, et suis viribus propriis, etiam desideraverunt et intenderunt ipsam sub ratione naturali, quod est declinare a vero appetitu finis supernaturalis, cum ipse ut bene appetatur debet appeti sub ratione supernaturali, et hac de causa S. Dionysius relatus supra dixit quod peccatum Daemonis fuit in appetitus declinatio, de quo etiam paulo infra.

Hinc fit bene S. Augustinum prout supra relatus dixisse quia [illegible] omnis corruptio vel modi, vel speciei, vel ordinis quod peccatum sit [illegible] corrumpit ipsum, quia ut carentia actus quod [illegible] modus quod carentia modi operandi, et ordinis quod caret fine [illegible] et conditionis [illegible] ordinem quod privatur ordine ad finem hominis a quo [illegible], et modo quo creatura non operatur modo debito, et etiam ipsum quod corrumpit habilitatem potentiae

Dico 3o peccatum consistere in carentia actionis moralis debitae in [illegible] Dyonisio cap. 4 de divinis nominibus ubi [illegible] dicat peccatum consistit in privatione, concludit malum infinitum, imbecillitatem, ac privationem ut [illegible] quod ut diximus carentia actio moralis variata inter finem, et finem, in [illegible] enim a fine in [illegible] in finem intentionis, ac proinde actio moralis bona debita [illegible] debet [illegible] a intentione finis recti, et trahi in [illegible] ipsius, ergo peccatum debet a fine recto, et [illegible] a fine recto, fit [illegible] actionis moralis.

[illegible] omissionem, si [illegible] motum, q[illegible] privat
[illegible] obligationi, [illegible] et [illegible], ut qui omittit [illegible] [illegible],
obligationi tempore quo [illegible]. = Si vero [illegible] omittit, [illegible] obligationi,
privat se [illegible], privat se actione morali bona, [illegible]
[illegible] morali [illegible], ut qui [illegible], e movere ad [illegible] ex app=
[illegible] recto [illegible], [illegible] pravo, et [illegible]
[illegible], ut qui [illegible] ut det [illegible] illa [illegible] morali [illegible] q[illegible] vitiat
ex pravo [illegible] actione, ut [illegible] q. [illegible] [illegible] na=
[illegible] [illegible] et illorum [illegible] qui peccavere.

[illegible] ratione stat [illegible]
[illegible] qui [illegible] ut [illegible]
[illegible]

[illegible] moralis [illegible]

[illegible] carentia [illegible] amore [illegible] bona [illegible] honesti [illegible] habitus virtutis [illegible] habitus [illegible] moveat habitus, et [illegible] ad operationem, eo [illegible] habitus [illegible] moveri ad operationes [illegible] amore honestatis [illegible] honestatis [illegible] carentia [illegible] [illegible] q[illegible] a Deo qui movet ad actus virtutis, [illegible] theologica, [illegible] virtualis, et mediate [illegible] virtus acquisita, ut [illegible] supra.

[illegible]

[illegible] extra [illegible] motus natiis [illegible]
[illegible] motus [illegible] nobili [illegible] ad [illegible] etiam in [illegible] motus [illegible]
[illegible] conformationem et [illegible] quare motus [illegible] privat rectitudine [illegible]
[illegible] quae rectitudo reperitur in motu [illegible] appetitus rectus naturae rationali
[illegible] vitium [illegible] actus virtutis [illegible] tali naturae et [illegible] ad [illegible] sic
etiam in [illegible] actu [illegible] caret [illegible] conformatione et [illegible] quare [illegible]
actus [illegible] actus carentes rectitudine actus virtutis oppositi.

Sed inquires an peccatum non solum privet rectitudine actus virtutis oppositi, seu etiam ipso actu? [illegible] Montesinus [illegible] pro [illegible] peccatum [illegible] et quidem loquendo de peccato omissionis [illegible] certum [illegible] in carentia actus virtutis oppositi, at vero loquendo de peccato [illegible] actus quo [illegible] [illegible] [illegible] moralis [illegible] et [illegible] actio bona moralis, et [illegible] [illegible] peccatum [illegible] privat tali actione et [illegible] ut in [illegible] [illegible] peccatum, et hoc videtur velle Montesinos [illegible]

[illegible] peccatum [illegible] in carentia boni [illegible] supernaturalis actualis cuius est corruptio in [illegible] [illegible] 86. supra [illegible] articulum et hoc volunt [illegible] 63. [illegible] [illegible] peccati [illegible] in corruptione boni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturae creaturae; 2o. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet esse in [illegible] gratia et rectitudine [illegible] [illegible] quae est gratia [illegible] [illegible] naturalis et supernaturalis.

Hoc supposito [illegible] carentia boni [illegible] supernaturalis actualis cuius est corruptio gratiae, carentia vero boni [illegible] [illegible] gratiae [illegible] esse [illegible] seu peccatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod bonum actuale cuius peccatum [illegible] corruptio [illegible] [illegible] quam [illegible] rectitudo [illegible] actus voluntatis [illegible] cuius rectitudinis carentia peccatum [illegible] [illegible].

Unde peccatum originale [illegible] [illegible] in [illegible] ex peccato actuali Adami ut [illegible] Jacobus de Valentia [illegible] [illegible] [illegible] originali [illegible] quae [illegible] quae rectificat homines [illegible] [illegible]. = [illegible] autem peccatum originale, et actuale privare hominem [illegible] ad Deum [illegible] [illegible] peccatum actuale Adami [illegible] privavit ipsum rectitudine actuali [illegible] et [illegible] privavit ipsum, et nos [illegible] [illegible] peccatum originale privavit naturam bonis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] inducendo in ea inhabilitatem quandam ad bonum [illegible] augent peccata actualia, [illegible] Jacobus de Valentia. [illegible] peccatum originale [illegible] et [illegible] in bonis speciei [illegible] corrumpere [illegible] et hoc [illegible] in [illegible] Latrones, [illegible]

Unde peccatum actuale [illegible] [illegible] ad Deum [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] exemplare [illegible] [illegible] cap. [illegible] circa [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible] et ab eo [illegible] [illegible] gratia; quare [illegible] [illegible] peccatum privat [illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible] quod [illegible] habitudines illius [illegible] generalem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quare [illegible] et ipsas actiones non [illegible] adeo ut ultimo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Caput 4um

Quid sit debita rectitudo, in cuius [illegible] [illegible] peccatorum [illegible].

Sed restat examinanda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quid sit debita rectitudo in cuius privatione peccatum [illegible] = S. Bernardinus in [illegible] tractatu de peccatis actualibus [illegible] docet [illegible] [illegible] peccatum [illegible] [illegible] debito [illegible] S. Thomas 1a 2ae q. 20 art. 1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] transcendentalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] mala [illegible] [illegible] [illegible] aliquo [illegible] debito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] vero doctrina [illegible] nostro [illegible] [illegible] hanc privationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Granadus et alii dicunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] privatio rectitudinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rectitudinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rectitudines [illegible] absolute [illegible] ex [illegible] [illegible] absolute [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible] = [illegible] [illegible] Almainus art. [illegible] quaedam [illegible] privatio rectitudinis debitae [illegible] alia vero [illegible] rectitudinis debitae [illegible] [illegible] [illegible] aliquis peccat [illegible] [illegible] recte operari [illegible] [illegible] omittit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] privatio rectitudinis debitae [illegible] actu [illegible] vero peccat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] privatio rectitudinis debitae [illegible] absolute [illegible] tamen ex [illegible] [illegible] voluntas operetur.

Reliqui vero [illegible] dicunt [illegible] [illegible] [illegible] rectitudinem [illegible] [illegible] debita rectitudo specifica [illegible] [illegible] rectitudo [illegible] tamen ei debita [illegible] [illegible] [illegible] licet [illegible] debita [illegible] ratione specifica [illegible] sit tamen ei debita [illegible] ratione generica; [illegible] vero a S. Tha et alii dicunt tales rectitudines [illegible] [illegible] [illegible] transcendentali [illegible] = Almainus et alii dicunt [illegible] tali rectitudini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rectitudines. = Alii dicunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rectitudo debita actui [illegible] qui dat eleemosynam [illegible] [illegible] [illegible] vero [illegible] intra malum, tunc rectitudo [illegible] voluntati.

Pro cuius resolutione suppono [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actio physica versatur [illegible] [illegible] [illegible] actio moralis versatur [illegible] [illegible] actio moralis [illegible] [illegible] [illegible] privatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quare, et omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonitate [illegible] malitias.

[illegible]

[illegible] actione morali sunt partes illius integrales etc. [illegible] tamen [illegible] gratia [illegible] alterius. sicut licet [illegible] gradus [illegible] eadem actione physica sint illius partes, tamen [illegible] unius gradus [illegible] extrinseca.

2°. [illegible] inclinatio naturalis, seu [illegible] rectus inclinare in duas [illegible] actiones, seu actionem [illegible], nam per se et directe [illegible] amore omnis, et particularis, [illegible] autem et ex consequenti [illegible] opposita tali amore. sicut [illegible] naturalis per se et directe tendit in [illegible] [illegible] 2°. vero, et ex consequenti [illegible] opposita [illegible] per se tendit in productiones [illegible] remoti [illegible] per se tendit in motus deorsum et [illegible] motus sursum.

[illegible] 1°. dicendum est peccatum consistere in carentia alicuius actionis moralis quam causa moralis efficere debet, et ideo nihil [illegible] esse [illegible] ita [illegible] Bernardus, et [illegible] 35°. [illegible] bonum, in cuius privatione [illegible] esse actiones morales, [illegible] moralis efficere debeant.

2°. probatur et [illegible] [illegible] peccare est deficere, [illegible] esse [illegible] [illegible] et hoc [illegible] [illegible] relatum [illegible] quaerenda [illegible] efficientes [illegible] deficientes [illegible] peccare [illegible] quam causa moralis efficere debet [illegible] [illegible] in cuius privatione consistit peccatum esse [illegible] intelligendum [illegible] accidens [illegible] subiectum [illegible] [illegible] subiectaret in [illegible] realiter [illegible] carentia [illegible] carentia [illegible] debitae [illegible] licet [illegible] [illegible] calefacere debebat [illegible] actio [illegible] intelligi [illegible]

[illegible] actiones morales [illegible] integrari ex actione [illegible] [illegible] [illegible] Richardus [illegible] analogia [illegible] [illegible] efficere debet, [illegible] ex gradibus [illegible] 3° et aliis gradibus [illegible] ordinati ad [illegible] [illegible] actio [illegible] debet ex [illegible] scilicet ex [illegible] ad [illegible] tanquam actio physica ordinata ad [illegible] [illegible] actio moralis [illegible] ad [illegible] in executione.

2°. [illegible] et singulas [illegible] moralis [illegible] extrinseco [illegible] ex intrinseco [illegible] actiones 1°. [illegible] [illegible] ex [illegible] seu remotione [illegible] bonum, 2°. [illegible] ex intrinseco omnis [illegible] in agente physico [illegible] caloris [illegible] 2°. [illegible] remotione [illegible] cap. 4°. [illegible] respectus ad [illegible]

ex [illegible]

Ex hic applicatur ... [illegible] ... Theologi et ... [illegible] ... nale ... [illegible]
verb. rale ... [illegible] ... opposita, ... [illegible] ... etiam delectabile ... opposi-
tum ... [illegible] ... Sicut in potentia ... [illegible] ... vo, ... [illegible]
... ad introducendam ... sibi similem ... ex consequenti ad remo... [illegible] ... oppositam ... [illegible]
... [illegible] ... debet ... [illegible] ... tres ... [illegible]
... honestum ... [illegible] ... affirmatione ... [illegible]
... ad convertendum actum ... [illegible] ... designante ... ac proinde ... [illegible]
interiorem, et ex actu bono, ... [illegible] ... et ex remotione ... [illegible]
Ex his vero ... [illegible]
non est debitas actum, sicut ... intra illius ... [illegible] ... vero est debitas
sicut extra, ut una pars integralis est debita actum, ut ... [illegible]
tas est debita praeexistentibus unitatibus, ut sonant numerum, ... [illegible] ... debita ... mo-
ralis sicut pars totius ... [illegible] ... corollarii ... [illegible] ... in electione ... [illegible]
... in voluntate ex ipsis, et ex reliquis actibus ad ea ... [illegible]
... ex vero ... et ex vera ... [illegible] ... integrale ... ex partibus integrantibus,
sicut calefactio ... ex gradibus ut ... in ... ut numerus quaternarius ex ... [illegible]
... quaternis. Infero ... [illegible]
actus ... [illegible] ... debere actus ... [illegible]
... ita ut ... [illegible] ... voluntas ... [illegible]
... et ... [illegible] ... voluntas ... malas ... [illegible]
intelligentia ... [illegible] ... de Trinitate ... [illegible]
Div. Thom. ... q. ... art. 1. ... [illegible]
illarum est bonum ... [illegible] ... realia ... [illegible]
... et male ... [illegible] ... voluntas ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] ... voluntas ... [illegible]
... ad ... [illegible]
... innocentes ... [illegible]
... [illegible]
actus ... [illegible] ... actus reflexus, quo vult se velle ... [illegible]
... [illegible] ... novus actus ... [illegible]
... inquires quid sit ille ... novus actus ... [illegible]
... extras ... [illegible] ... voluntatis potentis ... [illegible]
... [illegible] ... Ego vero ... [illegible]
actus ... [illegible] ... potentia illius cohibere ... [illegible]
de ex parte actus est denominatio ... [illegible]
a voluntate potente illius imperare ... [illegible] ... ex parte vero ... [illegible]
... relationis domini ... [illegible]
... [illegible] ... in ... corollario ... [illegible] ... voluntatis ... [illegible]
... [illegible] ... ex ... [illegible]
... [illegible] ... in mala bona ... [illegible]
cap. 36. ... [illegible]
... [illegible] ... bono.
Cum

[illegible] 2° bene [illegible] longe [illegible] privatione in qua [illegible] peccatum [illegible]

[illegible] privatione [illegible]

[illegible] tamen [illegible] bona [illegible]

[illegible] privatio [illegible]

[illegible] effectio [illegible] B. Bernardo [illegible]

[illegible] in [illegible] ut [illegible]

[illegible] 3° bene [illegible] voluntas [illegible]

[illegible] oppositione [illegible] voluntas [illegible] oppositionem [illegible]

[illegible] libera [illegible] bona [illegible]

[illegible] voluntas [illegible]

[illegible] oppositionis [illegible]

[illegible] rectitudo [illegible] debita actui malo, tanquam [illegible] contra eius [illegible]

[illegible] debita [illegible]

[illegible] voluntas actu malo [illegible] mala [illegible]

[illegible] voluntatis [illegible]

[illegible] debita [illegible]

[illegible] bona [illegible]

[illegible] mala [illegible] bona [illegible]

[illegible] voluntas [illegible] odio [illegible] Deus, quo ipso peccavit [illegible]

ad [illegible] qua odio [illegible] Deus [illegible] actui [illegible] debitus [illegible]

tanquam mala detestanda ex amore Dei [illegible]

Caput vicesimum.

Quo pacto privent eadem rectitudine peccata quae sunt contra eamdem virtutem [illegible].

[illegible] quo pacto [illegible] rectitudine virtutis [illegible]

[illegible] peccare prodigalitatis [illegible]

[illegible] liberalitatis [illegible] prodigalitatis [illegible]

[illegible] 2° [illegible]

[illegible] supponit 1° virtutem in medio [illegible]

[illegible] virtutem [illegible]

[illegible] ut prodigalitas [illegible]

[illegible] quo inclinat ad medium

[illegible] prudentia dictat: [illegible] quo inclinat ad [illegible] quod dictat

prudentia, ut liberalitas [illegible] quo largit divitias [illegible] oportet: [illegible]

[illegible] actus [illegible]

[illegible]

[illegible] actuales [illegible] opposite [illegible]

Alii dicunt

[illegible] opposite [illegible]

rectitudini; [illegible] in se [illegible]

[illegible]

... distinguitur [illegible] moralis [illegible] Dicimus [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] specie moralis [illegible] apud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hanc [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] diversis debitis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fundant in diversis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqui [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in privatione eiusdem [illegible] [illegible] [illegible] peccata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccata [illegible] ex quibus privatio [illegible] causatur [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ad doctrinam traditam capitibus praecedentibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in 2° Dist. 41 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Disputatio 3ª

De concursu Dei ad malum [illegible]

Explicato [illegible] [illegible] malum peccati [illegible] [illegible] ad malum seu [illegible] [illegible] explicanda venit: [illegible] 1° an Deus praedeterminet physice seu ex parte [illegible] ad malum peccati. 2° an [illegible] moveat ex parte [illegible] motione [illegible] 3° an [illegible] [illegible] ad malum peccati. 4° an [illegible] [illegible] [illegible]

Dubium 1.

An Deus praedeterminet physice seu ex parte [illegible] ad malum [illegible]

Certum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tractavi de [illegible] ex [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libero, [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principiis, quo supposito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] liberum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] physice seu ex parte [illegible]

Caput 1.

Propositis sententiis negativa [illegible] et probatur.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3° Carmel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ioannes a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2ª [illegible] vera [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 23ª a. 1. a. 3. [illegible] [illegible] [illegible] in 1° [illegible] [illegible] q. 1ª art. 3° [illegible] Mendoza q. 7. [illegible] in 8ª [illegible] q. [illegible] [illegible] num. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] art. 3° dub. 2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in 3° sect. 10ª [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1ª q. 19ª art. 3° [illegible] 1ª q. 17ª art. 4° [illegible] 4ª [illegible] 19ª art. 2° dub. 1° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1ª p. q. 22ª art. 4° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2°.

Ut probem hanc [illegible] suppono Deum posse praedeterminare physice [illegible] actum [illegible] malum peccati, 1° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2° [illegible] actus, 3° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2° suppono cum [illegible] 1ª 2ª q. 80 art. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus movendo [illegible] [illegible] actum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

actus [illegible] e: unde hoc modo potest aliquis esse causa peccati, per quam nos [illegible] aliquid est [illegible] [illegible] [illegible], quidem non [illegible] nisi [illegible] [illegible] [illegible] aliquis movet ad [illegible]: [illegible] quod peccans [illegible] in privatione rectitudinis debitae, et hoc [illegible] non [illegible] se [illegible] ad [illegible] [illegible] esse causa illius movendo voluntatem ad actum ad quem sequitur [illegible] [illegible] determinare [illegible] ex parte efficientis, [illegible] [illegible] ad quem sequitur malitia moralis [illegible] [illegible] libere, alias esset causa directa peccati.

Probatur 1° [illegible] ex D. Tho. [illegible] ad 2m ex Osee 13° dicente nomine Dei perditio tua ex te Israel: tantummodo ex me auxilium tuum: ubi duntaxat actiones bonae dicuntur esse a Deo, malae autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vero ad malos, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], qui dixerint [illegible] modo Deum causam perditionis [illegible] [illegible] [illegible]. 2° probatur ex D. Aug. [illegible]

[illegible] in 16° dist. [illegible] q. [illegible] [illegible] incorpore [illegible] Deus opera in peccatis et malis [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] late etiam prosequitur N. P. M. tractatu de praescientia et praedestinatione [illegible] [illegible] [illegible] de peccatorum [illegible], et remissione cap. 5° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Deo; a Deo autem non adiuvamur, nec possumus nisi quatenus [illegible] ad [illegible] ad [illegible], [illegible] [illegible] cum D. Tho. alia testimonia [illegible] [illegible] sequenti.

3° probatur nostra [illegible] [illegible] quae tractat de auxiliis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex parte efficientis [illegible] [illegible] non solum a [illegible], sed [illegible] ab actione, quod [illegible] D. Tho. in [illegible] [illegible] [illegible] q. [illegible] [illegible] in principio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alteri [illegible] sed alteri, [illegible] [illegible] [illegible], sicut [illegible], sicut [illegible] non [illegible] sibi sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible], sed motus sicut instrumentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operare, quod [illegible] libere, [illegible] propria voluntate.

Probatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut scilicet [illegible] moveri [illegible] alio effective, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] homo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movens ex parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parte efficienti, ille autem [illegible] a creatura esset creata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esset [illegible] [illegible] libere [illegible] [illegible] se movens moraliter non esset [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] ad [illegible], sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] doctrina [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a voluntate [illegible], quod voluntas [illegible] movet ad illum [illegible] illum [illegible] [illegible] [illegible]

Sed haec doctrina licet habeat locum in motione ex parte [illegible] [illegible] motione [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] gratia Dei moventis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moralis [illegible] [illegible] ex parte efficientis talis doctrina est [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] seu [illegible], qua voluntas [illegible] et motore [illegible] tollere libertatem, [illegible] quod videtur, nam voluntas [illegible] non [illegible] effective, [illegible] motu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] orantis [illegible] [illegible] stante, et movente [illegible] hunc [illegible] actus, ac [illegible] orantis ipsius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] limitatis seu moventis, et sic [illegible]; [illegible] voluntate potest esse liber, quia voluntas [illegible] motu motore [illegible] alio modo operatur, [illegible] operari potest, [illegible] [illegible] oratio moventis.

Quare si voluntas [illegible] sit libera, et orationis operatio, tamen si operet [illegible] aliquis actus modus operandi, talis actus erit modus operandi [illegible] [illegible] instrumenti, et [illegible] [illegible] [illegible] considerationes notavimus sunt physice [illegible] se moveat alio modo operat instrumentum quod non liberum et [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible], et hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non adeo motus et [illegible] se [illegible] sicut [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible], [illegible] considerationes [illegible].

— [illegible] [illegible] [illegible] considerationes [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] motionis ad mobile [illegible] liber [illegible] mobile, [illegible] si mobile sit spirituale vel [illegible], motio debet esse spiritualis et [illegible] mobilis [illegible] [illegible] [illegible], motio et modus movendi [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible], motio debet esse [illegible], et [illegible] et [illegible]; [illegible] motio ex [illegible] [illegible] et moveat [illegible] agendo. Quare [illegible] motio [illegible] [illegible] movere, quatenus [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] [illegible] moventi, et pure oratio [illegible] sic modus movendi non potest esse [illegible] mobili [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se libere moveat; quare si moveat effective, [illegible] modus ipsius operandi illius.

[illegible] [illegible] ex parte [illegible] qui [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motioni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] ad hunc illius [illegible] [illegible] causa [illegible] alio, qui causare [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] causas ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] virtute [illegible] causas, ut hunc [illegible] [illegible] ipsius [illegible] [illegible], seu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] operari [illegible] [illegible] [illegible]; nam de hoc tractat de [illegible] late.

Caput [illegible]

Probatur nostra sententia. —

Sed ex principiis probemus nostram [illegible] [illegible] ex [illegible] motionis [illegible] [illegible] potest [illegible] se movere, et [illegible] motionem [illegible] [illegible] moveat [illegible] [illegible] [illegible] potest [illegible] [illegible] quod [illegible] in oratione Dominica adeo petere dicendo fiat voluntas [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest movere creaturas physice, et trahere ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] potest physice movere, et detrahere ad [illegible] [illegible] peccatum.

[illegible] [illegible] ut causa particularis [illegible] [illegible] [illegible] ut causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in mala [illegible], et [illegible] ut [illegible] [illegible]. = Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motio [illegible] [illegible] [illegible] ad bonum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] detrahendi [illegible], non [illegible] [illegible] illius ut late [illegible] [illegible]. = [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] motio in mala [illegible] detrahere [illegible] [illegible] particularis [illegible] ut causa [illegible] [illegible] [illegible] movere ad actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] movere

[illegible] [illegible]

in hoc casu in quo e [illegible] ad [illegible] eadem [illegible] in alio in quo e [illegible] eadem [illegible] non potest removere obicem nec in quo casu in quo [illegible] nullus enim in nullo casu [illegible] e [illegible] Deus non movet ad actus graves, nisi [illegible] debet ut casu omni; [illegible] Deus [illegible] ut casus [illegible] nulli homini [illegible] in alio casu [illegible] ad [illegible] tione [illegible] in [illegible]

Sandus probat nostram [illegible] ex malitia intra determinationis ad actus [illegible] pro [illegible] praemovere [illegible] ad [illegible] quae e [illegible] e [illegible] mala [illegible] eodem bona [illegible] Deus [illegible] sed etiam absque libertate [illegible] etiam absque libertate [illegible] ipsi [illegible] tractu de fide; [illegible] praedeterminare Deum ad tales actus [illegible] intra malitiae [illegible] praedeterminare, [illegible] praedeterminatio non potest [illegible] malitiae [illegible] a suo obiecto.

Respondeo [illegible] praedeterminare ad tales actus, non ut habent malitiam, [illegible] actus. [illegible] ut [illegible] libertate, [illegible] rationem habent [illegible] quae [illegible] natura [illegible] Deus determinare ad tales actus ut actus [illegible] attingat [illegible] malitiae [illegible] libertate [illegible] creatura Deum [illegible]

Caput 3um

Solvuntur argumenta ex auctoritate [illegible]

[illegible] de gratia et libero arbitrio [illegible] quibus [illegible] prophetae [illegible] Deum [illegible] prophetas [illegible] tradidit [illegible] cordis [illegible] operari Deum in cordibus [illegible] ad [illegible] quocumque voluerit, [illegible] bona [illegible] cordis.

[illegible]

[illegible] operari [illegible] ad [illegible] eorum voluntates [illegible] concupiscentias [illegible] Roman. 14o [illegible] et hoc [illegible] eandem [illegible] tradidit, et ait [illegible] pro [illegible] permittit, et [illegible] ut illuminare [illegible] permittendo.

Secundo [illegible]

[illegible] verbum inclinare [illegible] missiones [illegible] influxus; 2o verbum [illegible] operari significat [illegible] influxus: [illegible] Deus [illegible] hanc inclinationem [illegible] permissione [illegible]

[illegible]

[illegible] q.ª [illegible] Pelagianus testimonia [illegible] scripturæ [illegible] Deo [illegible] permissione; [illegible] lib. [illegible] cap. [illegible] eos qui sui desideriis [illegible], non solum Dei relictos per patientiam, sed [illegible] in peccata depulsos.

Propterea S. Bernard. duas alias solutiones describit; [illegible] loqui de motione occasionali q.ª Deus [illegible] movet [illegible] ad bonum [illegible] male [illegible] motionem Dei ad [illegible] positiones, quas [illegible] mentem S. [illegible] dicemus dub. sequenti. = [illegible] non solum non [illegible] movere ad [illegible] pravas, [illegible] loquit de motione [illegible] præcedentis [illegible] extoto capite, et indicant illa verba [illegible] pro [illegible]; quare [illegible] motione de qua loquitur [illegible] non est influxus, quo Deus [illegible] influit in voluntatem ad [illegible] ad [illegible] specialiter non potest [illegible] permissio [illegible], ut [illegible] ea, quæ in [illegible] adducuntur.

[illegible] S. Bern. [illegible] voluntatis [illegible] 2.º a dæmonis interiore [illegible] exterius [illegible] 4.º a [illegible], qui [illegible] vehement. excitatione boni [illegible] ad actiones pravas; = [illegible] pravas, et hanc [illegible] causis [illegible] vehementer [illegible] orationis [illegible].

[illegible] peccatorum, [illegible] vehementer [illegible] ad [illegible] pravas; et de hac motione, [illegible] loquitur [illegible] et de eadem [illegible] testimonia [illegible], quæ in eo cap. refert [illegible].

Et [illegible] hujus solutionis adducit [illegible] M. P. [illegible] lib. [illegible] ad [illegible] q. 8.ª [illegible] verba [illegible] Achaz, apparuit, Deus, et [illegible] Deus omnia [illegible], et [illegible] peccatorum, præmia, [illegible] pro meritis non solum [illegible] et [illegible] ad opera [illegible] pro sua [illegible] explicans [illegible] quo modo [illegible] ille [illegible] et [illegible] disponit. = [illegible] testimonia [illegible] non [illegible] de Deo ut causa [illegible] qui in peccato [illegible] peccatorum [illegible] non dicunt; [illegible] in peccata [illegible] non est [illegible], et non [illegible] S. Paul. [illegible] peccatum [illegible], q.ª eos non [illegible] peccatum [illegible] tacere.

[illegible] doctrina [illegible] permissiones [illegible] in [illegible] ad malum [illegible] in [illegible] voluntati [illegible] peccatum in [illegible].

[illegible] 3.ª [illegible] 17.ª [illegible] 9.ª [illegible] permissione [illegible]

[illegible] male [illegible] non [illegible] nominibus [illegible] verba [illegible]
[illegible]

[illegible] ex [illegible] [illegible] 3° [illegible] [illegible] [illegible] peccatum a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntatis creata, ut [illegible] voluntatis [illegible] causat [illegible] et causat [illegible] ex [illegible] passiones in [illegible], ut ira [illegible] [illegible] in persona [illegible] [illegible]

[illegible] voluntaria [illegible] [illegible] voluntaria [illegible] voluntaria [illegible]

[illegible] peccatum ut [illegible] peccatum [illegible] ordinat [illegible] art. [illegible] ordinationes [illegible]

Vide [illegible] ad [illegible] peccatum [illegible]

[illegible] ad malum [illegible]

[illegible] per [illegible] ad [illegible] sive spiritualibus, sive bonis [illegible] sive malis [illegible]

[illegible]

[illegible]

Caput 17um

Solvuntur [illegible] a ratione.

Ratione [illegible] predestinasit [illegible] [illegible] peccat[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vera [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mala [illegible] [illegible] [illegible] ... a Deo ex [illegible] ... ex[illegible] volunta[illegible] ... Deus [illegible] mala peccati [illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible] videtur verum [illegible] esse [illegible]

[illegible] ex [illegible] [illegible] tradition[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humanam, et [illegible]

[illegible] [illegible] permissive. [illegible] in [illegible] 7° q. [illegible] art. 1° [illegible]

[illegible] est voluntarie [illegible], [illegible] causante:

[illegible] Deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] ratione [illegible]

[illegible] doctrina [illegible] [illegible]

[illegible] morte [illegible] [illegible] voluntas [illegible]

[illegible] sed [illegible] volitas erit Deus impleverit

[illegible] voluntate pro malos, [illegible] Deus pro malos voluntatem [illegible] ibi

[illegible] voluntatem, et modum volendi [illegible] inordinate volunt, [illegible]

velint [illegible] [illegible] quam Deus volebat, volebant eam tamen inordinate [illegible] affect[illegible]

[illegible] humani, et q[uod] Deus non implet volunta=
[illegible] malos [illegible] ratione inordinationis, [illegible] ratione [illegible] malitia ratione [illegible] ve=
[illegible], sed ratione inordinationis, qua male volunt, non vult Deus eos velle.

Et [illegible] explicari [illegible]=
ple [illegible] [illegible] quoad rem [illegible] [illegible] Deo [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]
[illegible] maceratio carnis, et [illegible] ab aliquo [illegible] inordinate [illegible] pena
[illegible] erit bona et placens Deo, [illegible] quo ad modum volendi, quo [illegible]
malo, et [illegible] Deo; et [illegible] patet in [illegible] mortis [illegible]; quoad rem placet
[illegible] [illegible] bonum commune erit bona [illegible] quo ad volitionem
modum volendi, si vero fiat auctoritate privata, et odio patientis, erit quo ad modum volendi mala,
et Deo odiosa. = Et ratio huius doctrinae est q[uod] [illegible] est indifferens ex se, et potest bene, et male
causari, et ipsa in se, et ut est passio est Deo placens quo ad modum tamen inordinationis, et ut est actio
inordinata, [illegible] fit ab agente inordinate est Deo displicens.

Et hoc [illegible] [illegible] [illegible]
in defensorio ad [illegible] art 6°. [illegible] 3a p. q. 173a. ubi [illegible] [illegible]
[illegible] moveri ab Spiritu Sancto ait q[uod] Spiritus Sanctus movet [illegible] ut [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible],
13°. [illegible] 27°. et [illegible] 19°. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] movebant ab Spiritu [illegible] N.[illegible]
[illegible] Spiritu [illegible] movebant [illegible]

[illegible]

Dividentes [illegible] [illegible] divisione [illegible] peccatum [illegible] indifferens [illegible]

Quod si Deus [illegible] [illegible]

[illegible] in Enquiridione [illegible]

[illegible]

[illegible] illa [illegible]

[illegible] maximum peccatum [illegible]

[illegible] indifferens, [illegible] quod ad hoc [illegible]

[illegible] peccatum [illegible]

[illegible] ana erat [illegible]

[illegible]

[illegible] Cain [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] in [illegible]

[illegible] ad [illegible]

[illegible] oportet tamen [illegible]

[illegible]

[illegible] ex [illegible]

§ 3. [illegible] Deus [illegible] malum [illegible]

[illegible] bonus [illegible] et hoc [illegible]

[illegible] Deo [illegible]

[illegible] morali [illegible]

ad [illegible] morali [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] matri [illegible]

[illegible] mali [illegible]

[illegible]

[illegible] bonum [illegible]

[illegible] nullo [illegible]

peccatum [illegible]

[illegible] dicuntur [illegible] in peccatum [illegible]

[illegible] et solus [illegible]

[illegible] quare [illegible] Deus [illegible] ad malum peccati [illegible]

[illegible] Deo [illegible] quare [illegible]

[illegible] ad naturam [illegible]

[illegible] in incarnatione [illegible] actio [illegible]

[illegible] ad [illegible], [illegible] [illegible] in [illegible] ex oppositione [illegible]

4. [illegible] et causa [illegible] [illegible]

[illegible] ex parte [illegible] ad [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible]

Dubium 2.

[illegible] movet [illegible] materiale [illegible] ex parte [illegible]

[illegible] potest [illegible] causa ad operandum moveri, 1° ex parte efficientis, seu finis; 2° quod [illegible] nominali, et ex parte finis seu motivi operis, inter quas motiones [illegible] ex parte efficientis movet vere physica, et mediata physica [illegible] motu physico impellendo causam efficientem [illegible], sicut manus movet marcellum [illegible] serram ut [illegible]; at motio ex parte finis non movet [illegible], nec motu [illegible], nec vere impellendo [illegible] trahendo motione orta ex ipso [illegible], sicut bono [illegible] viridis [illegible] [illegible] illum, et [illegible], amor filiorum matrem. Vide motio [illegible]

[illegible] aliqua [illegible] motis, [illegible] causa [illegible] efficiente movet [illegible]; at vero [illegible] ex parte finis [illegible] appetitus aliquis [illegible] causa [illegible] seu finem ut illum appetat [illegible]; unde [illegible] tales motiones [illegible], ab altera causa efficiente [illegible] et etiam moveri [illegible], seu [illegible] finem; a causa efficiente dirigendo, inclinando, impellendo, et [illegible] ut sequatur suum finem; ab [illegible] movet allicendo, et attrahendo media [illegible] [illegible]; et sic talis motio [illegible] a causa efficiente est ordinatio, inclinatio, impulsus et [illegible] vero allectio et attractio; [illegible] motio inclinatio, seu appetitus [illegible] rebus [illegible] [illegible] ab ipso ad operandum.

Hæc vero motio est [illegible] [illegible] [illegible] 2. [illegible] causa, quæ in causis naturalibus est inclinatio seu appetitus [illegible] innatus [illegible] [illegible], et ad [illegible] operandum; in causis vero sensibilibus est appetitus [illegible] [illegible], [illegible] in rationalibus est appetitus rationalis, et [illegible], quod [illegible] [illegible] [illegible] est propria [illegible], et deliberationi, et tandem electioni, [illegible] [illegible] radice [illegible] [illegible] dixi num. 106.

Rursus motio [illegible] ex parte finis [illegible] voluntatis operanti, ut est liberum arbitrium (dico ut liberum arbitrium [illegible]) [illegible] [illegible] motio naturalis, seu innatus appetitus [illegible] naturalis [illegible] est 2. ex una [illegible], [illegible] ab honesto, et delectabili, et est [illegible] [illegible] [illegible]; altera vero [illegible] in [illegible], seu a bono [illegible] sub ratione quæ [illegible], et est [illegible] [illegible]

[illegible] divisit in natis, [illegible], ut ibi explicui [illegible] an Deus moveat ad male peccati motione se tenente ex parte sui [illegible], ita [illegible] tali motione volun[illegible] [illegible] bono [illegible] operari [illegible] actus malos, et actus [illegible].

Caput [illegible]

Proposita sententia nostra denique [illegible] et probatur.

[illegible] libro de fide [illegible] art. [illegible] num. [illegible] [illegible] Bernar. [illegible] Deus moveat [illegible] motione se tenente ex parte [illegible] de peccati [illegible] Deus [illegible] movere voluntatem motione [illegible] actus in [illegible], et non movere voluntatem [illegible], [illegible] tamen [illegible] quid [illegible] modo. Dicendum [illegible] Deum [illegible] motione [illegible] ex parte [illegible] movere voluntatem [illegible] adsumus in [illegible] ita ut sine tali motione [illegible] alias [illegible] actus [illegible] Deus [illegible] et [illegible], ut actus et [illegible] movet [illegible] et occasionem, et ut actus [illegible] ut motore [illegible] et move[illegible] voluntatem motione [illegible] specialiter [illegible].

[illegible]

[illegible] voluntati [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] motione [illegible] vero [illegible] virtute [illegible] motione [illegible] voluntas [illegible] motione [illegible] voluntatem [illegible] motione [illegible] art. [illegible] de bona doctrina [illegible] art. [illegible] art. [illegible] in [illegible] art. [illegible] incolivatio, [illegible] refert supra [illegible].

Probatur [illegible] Augustinus [illegible] cap. [illegible] ad [illegible] ad Roma. cap. [illegible] ubi ait ad bona inclinat [illegible] Deus [illegible] et [illegible] tanquam [illegible] excitare [illegible] occasionem [illegible] Deus [illegible] [illegible] bono [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] expressa [illegible] [illegible] [illegible] deus [illegible] creatas [illegible]
[illegible] movet [illegible] deus universas creaturas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sidera [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] etiam [illegible] aeris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] varias [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deus [illegible] [illegible] creatas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] varias [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] movet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] art. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa verba quoniam autem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] militaris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] rectore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] ex excellentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] thomas [illegible] [illegible]
[illegible] motione [illegible] [illegible] unitis et creare [illegible] operentur [illegible] creata solum potest [illegible] tale [illegible] tale esse,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse tale ratio [illegible] esse [illegible], ac [illegible] operatio
[illegible] ratio [illegible] operationes dei [illegible] effectus ratione qua [illegible] esse, [illegible] esse cui operationi
dei [illegible], [illegible] applicatur passo creata, ut latius [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] etiam operatio propria
[illegible] voluntati creatae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tales rationes boni, et ratio talis [illegible]
boni ratio [illegible] rationes [illegible] boni [illegible] sicut etiam operatio creatae ratio [illegible] operationes
dei [illegible] [illegible] [illegible] ratione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etiam omni operatio libera voluntatis [illegible]
[illegible] operationes dei, quia voluntas vult [illegible] [illegible] ratione [illegible] boni [illegible] [illegible] [illegible] movens;
[illegible] [illegible], quia [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] tale [illegible] tale esse quia [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et limitata [illegible] [illegible] [illegible], sic etiam omnis voluntas creata non habet esse voluntatem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tales [illegible] [illegible] operatio [illegible] voluntatis creatae [illegible] [illegible]
[illegible] tale rationes boni; [illegible] [illegible] impossibile est creaturam aliquam operari [illegible] [illegible] dei [illegible]
operantis efficiente [illegible] esse, [illegible] impossibile est voluntatem aliquam creatam operari libere [illegible] operatione
[illegible] motione dei, qua movetur [illegible] [illegible] ratione [illegible] boni.

[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] art. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] ita in [illegible] et [illegible] sicut [illegible] in eo [illegible] in eo [illegible]

[illegible]

[illegible]

Caput [illegible]

[illegible] sententia.

Sed ut [illegible] nostra [illegible] verto Deus [illegible] motiones [illegible] movere voluntatem ad bonum, sicut [illegible] illud [illegible] omnis res [illegible] movet [illegible] ad esse verum [illegible] sicut ad illud [illegible] in [illegible] virtuali in [illegible] illa motio [illegible] omnium [illegible] et in eis virtualiter [illegible] D. Thomas q. [illegible] de veritate art. [illegible] [illegible] art. 6. § in responsione ad 3um. — Illud autem [illegible] movet ad [illegible] et [illegible] vera [illegible] accidens autem movet ad [illegible] falsa [illegible] in hoc syllogismo omnis res [illegible] seu omnis creata est res [illegible] omnis creata [illegible] [illegible] omnis creata est res, etiam creata [illegible] quare [illegible] [illegible] et si illud [illegible] movet ad [illegible] etiam [illegible] vera [illegible] vera [illegible] tribuit [illegible] movet Deus [illegible] speculationis omnis res [illegible] sic etiam ad [illegible] movet [illegible] bonum [illegible] prosequendum et malum [illegible] [illegible] liberae voluntati unde [illegible] gratia [illegible] bonum [illegible] prosequendum [illegible] illud [illegible] bonum [illegible] prosequendum [illegible] gratia [illegible] bonum [illegible]

[illegible] seu malum solum movet [illegible] speculationis, seu practicis [illegible] et ex requirenti [illegible] ut falsa [illegible] sed ut [illegible] nam illud [illegible] speculativum [illegible] verum [illegible] et ex requirenti [illegible] vero apparens [illegible] movet [illegible] bonum [illegible] dictat bonum [illegible] prosequendum attamen [illegible] in vero bono [illegible] ratio boni [illegible] vero, et apparenti bonitas [illegible] movet ad illo [illegible] ratione [illegible] boni in [illegible] [illegible] falsas, et apparentes [illegible] [illegible] tribuit [illegible] tribuit [illegible] illo [illegible] in hoc syllogismo omnis res [illegible] seu non est res [illegible] falsas [illegible] [illegible] non est res [illegible] tribuit [illegible] quo ad illud [illegible] non est, [illegible] nato, et determinato ab illa [illegible] falsa ad influendum in [illegible]

Et [illegible] ratione [illegible] etiam in [illegible] inferioribus, et in [illegible] inferioribus [illegible] superior movet [illegible] inferiores [illegible] bonum [illegible] eo modo [illegible] in hoc [illegible] inferioribus [illegible] movent hoc ad [illegible] voluntatis, sicut [illegible] Deus [illegible] motiones [illegible]

[illegible]

[illegible] vult bonum voluntati, q. e bonum, et ad omnes actus voluntatis [illegible] movere [illegible] una

actus sit, et sic, et diversa movet [illegible] [illegible] universali ad dos [illegible], et ut boni ho=

nesti sit: ad malos autem n. movet nisi p accidens et [illegible], et solum ratione quia actus

sit q. in illa ratione boni honesti, qua movet [illegible] [illegible] ratio [illegible] boni in

una [illegible] voluntas, et movet ad electionem boni apparentis, [illegible] sic no=

[illegible] nullo modo tribuit malitia [illegible], sed imitatur creare cooperanti Deo, [illegible]

[illegible] regulationem et motionem, sed [illegible] [illegible] illa ad malum.

Explicat hoc [illegible]

q. [illegible] [illegible] q. [illegible] [illegible] [illegible], et ratio, [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et duas causas particulares, [illegible] et totales, una universali et altera particulari, [illegible]

[illegible] movet [illegible] a [illegible] [illegible], et ut vera e; ratio autem aliquando assumit [illegible]

[illegible], et hinc [illegible] bonum et verum [illegible] regulata [illegible] mota, ab illo [illegible]

[illegible] movente, et sic Deo tribuit q. [illegible] vera sit: aliquando autem assumit [illegible]

[illegible], et [illegible] bonum [illegible] ratio [illegible] regulata [illegible] [illegible] prius, [illegible]

[illegible] motionem, [illegible] male utendo tali regulatione, et motione a [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] tribuit ratione: sic etiam in voluntate motio illa [illegible] Dei et [illegible]

[illegible] in [illegible], et voluntas [illegible] electioni voluntatis ad hoc [illegible] bonum particulare [illegible]

[illegible] et [illegible] causas particulares, totales, [illegible] et [illegible] particulari, et motio quae e causa univ. [illegible]

movet causam particularem, scilicet voluntatem ad electionem bonam, et honestam, et electio e [illegible]

[illegible] voluntas aliquando eligit actum honestum circa obiectum q. e vere bonum, [illegible] motione [illegible]

[illegible] electionem bonam, et vere bonam, et operatur ut regulata [illegible] [illegible] motione

[illegible], et a Deo per illam movente, et eligit actum et actiones morales rectas, et sic Deo

tribuit totum, scilicet electio, q. electio e, et q. bona e; aliquando autem voluntas, [illegible] [illegible], de=

[illegible] eligit actum inhonestum, et circa obiectum q. e bonum apparens, et tunc electio ut electio e [illegible]

[illegible] e tribuit voluntati [illegible] ratione [illegible] movente et [illegible] a motione Dei moventis [illegible] ad

bonum, [illegible] [illegible] [illegible] occasionalis, et indirecte [illegible] [illegible] a vo=

luntate.

Hinc etiam apparet necessitas specialis motionis Dei; quod licet in [illegible], [illegible]

[illegible] posset [illegible] vere verum, et vere bonum particulare, per accidens tamen [illegible] [illegible]

[illegible] Dei, et voluntas a motione Dei [illegible]: 1. propter peccatum originale, quo obscuratur [illegible]

[illegible] ratio, et infirmata voluntas: 2. propter [illegible] [illegible], quod licet [illegible] [illegible]

in [illegible], et [illegible] circa [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible] inclinationes [illegible], de quo N. S. P. in epist. ad Roma. [illegible]

[illegible] 3. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], et specialis gratia [illegible] [illegible], et accipiamus [illegible] [illegible], et eligamus

[illegible] e, [illegible] bonum.

[illegible] [illegible] in speculativis [illegible] vellet

[illegible] errare in [illegible] discursu, [illegible] [illegible] adiuvaret eum dando ei [illegible] prius

[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsi, et movendo [illegible]

[illegible], [illegible] medium [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] et [illegible] in movendo [illegible] infallibiliter

[illegible] et [illegible] posset [illegible] [illegible] [illegible] quo ad [illegible]; sic etiam si Deus vult hoc [illegible]

[illegible], [illegible] voluntatis, [illegible] adiuvet eum [illegible] dando ei motionem [illegible]

movent

moveat ipsum ad bonum verum prosequendum, et malum fugiendum, [illegible] ut adiuvet [illegible] specialiter illuminando de vero bono, et specialiter illum movendo, ut eligat vere bonum particulare et non bonum apparens; aliás si non specialiter adiuvet [illegible] posset homo relictus in manu consilii sui et solo [illegible] generali [illegible] auxilio.

Hæc vero specialis motio ad bonum particulare supernale [illegible] est [illegible] quæ [illegible], [illegible] nostri [illegible] illuminatio, [illegible], et [illegible] qua voluntas [illegible] late in tractatu de auxiliis.

Caput 3.us

Deducuntur ex nostra sententia aliqua corollaria.

Ex hac nostra [illegible] motionem [illegible] qua Deus movet [illegible] naturales et [illegible] humanas [illegible] naturaliter operantes [illegible] inclinationes seu amores innatos [illegible] Deus verus, quando Deus [illegible] movet res naturales [illegible] bonum [illegible] particulare, et [illegible] objective, seu efficienter [illegible] unit, quo eas applicat ad propria [illegible] ut [illegible], eas [illegible] ad eos producendos in communi, et particulari [illegible] tales operantes seu motiones, quas in [illegible] [illegible] fit.

Motio vero [illegible] qua Deus movet voluntatem ad [illegible] [illegible] bonum in [illegible] [illegible] boni, qui amor est actus indeliberatus [illegible] a voluntate circa bonum in [illegible] [illegible] virtualiter [illegible] voluntatis, sicut [illegible] prius a quo movetur intellectus [illegible] [illegible] cognoscendum [illegible], quo apprehendit [illegible], et bonum [illegible] actu intellectus, ut explicatum est: at motio qua Deus [illegible] ad aliquid [illegible] voluntatem [illegible] est amor indeliberatus, [illegible], quo Deus movet voluntatem [illegible] bonum naturale [illegible] naturale, qui [illegible] circa [illegible] deliberatus [illegible] [illegible] [illegible] indicat hoc [illegible] electionem, [illegible] [illegible] consilium [illegible] [illegible] necessaria motio Dei, qua moveat homines [illegible] speciales [illegible] ad bonum [illegible], [illegible] manent [illegible] circa [illegible] bonum: de quo plura D. Thomas [illegible] q. 109 art. [illegible] in 2.o dist. 7.a q. 1. art. 2.o in 2.a

Ex quo [illegible] ut ad actus bonos maxime supernales voluntas, licet [illegible] moveat libere [illegible] tamen [illegible] [illegible], [illegible] et amore gratuito boni [illegible] movet [illegible] [illegible] sequendo motionem Dei [illegible] ad Rom. 8. qui spiritu Dei aguntur [illegible] [illegible] voluntas [illegible] [illegible] movere, [illegible] moveri [illegible] et [illegible] dominium [illegible] ut [illegible] [illegible] Deus [illegible] motione [illegible] bonum in communi [illegible].

Unde infert [illegible] motionem [illegible] naturales [illegible] [illegible] [illegible] voluntati [illegible], et maxime supernales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible], et sic [illegible] [illegible] [illegible] naturales, et supernales [illegible], et gratiæ: [illegible] motion[illegible] [illegible]

supernales

rationales voluntas [illegible] ponit [illegible] se sinit se libere a Deo moveri. = At vero motus quo voluntas se movet ad malum [illegible], [illegible] motui [illegible], nam sicut [illegible] [illegible] in Deo [illegible] movere, [illegible] sic nata ratio [illegible] in [illegible], [illegible] movere [illegible] movere [illegible] [illegible] movet. [illegible] [illegible] voluntas [illegible] ad intellectum, [illegible] in [illegible] voluntas se movet ad bonum particulare volendo, quod movet [illegible] volendum, [illegible] ad [illegible] ad electionem quam voluit D. Thom. in [illegible] cap. [illegible].

Ex quo [illegible] si voluntas [illegible] motiones, et directionem Dei, [illegible] se movere a Deo, et bene operando [illegible] bonis, tunc talis [illegible] tribuendus [illegible] Deo, ut [illegible] bonum quod ad [illegible] motione [illegible], specialiter ordinabilis per [illegible], et [illegible] voluntas [illegible] ponendo [illegible] inspirationes Dei, quas abiicere potest. Si vero voluntas non [illegible] motionem, [illegible] se movere a Deo, [illegible] et [illegible] quod [illegible] in [illegible] voluit movere [illegible] tribuit Deo indirecte, [illegible] quod [illegible].

Advertit [illegible] Dei [illegible], et [illegible] motiones Dei [illegible] voluntas [illegible], nec [illegible] movendo se [illegible], et [illegible] ad bonum [illegible] [illegible] speciales Dei, ut [illegible] quod movendo se ad bonum [illegible] [illegible] se movent [illegible] speciali ad vere bonum.

Advertit 3º motiones speciales Dei [illegible] in potestate voluntatis habere [illegible] Dei quod [illegible] voluntas motione generali [illegible] [illegible] [illegible] speciales Dei [illegible]. = [illegible] doctrina [illegible] D. Dionisius de [illegible] [illegible] hierarquia cap. 2º Damascenus in vita [illegible] [illegible] de peccatorum [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] vivere [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] Deo oculos [illegible], [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Domino: [illegible] epistola ad Rom. cap. 10 lect. 7. ad illa verba qui [illegible]. tractatu de [illegible] cap. 3º.

[illegible] 4º motiones [illegible] in particulari [illegible] motionibus [illegible] [illegible] [illegible] speculativa [illegible] nec motiones speciales [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible], ut [illegible] [illegible] motio [illegible] ad [illegible], ut [illegible] D. Thom. quodlibeto 1º q. 7ª.

Caput 4um

Solvuntur argumenta

1ª [illegible] motio ad actus [illegible] [illegible] dat actus [illegible], et [illegible] = Resp. hanc motionem [illegible] ad actus [illegible]

sed qiē ad [illegible] amorem, qui ē primus omnium actuum, et n̄c ad actus bonos [illegible] malos im[pe]rtiri [illegible] sed ad [illegible] [illegible] actus [illegible] bonos, et qui [illegible] liber [illegible] spon[te] [illegible] oppositus, et consequenter dat ad actus malos, et [illegible]

2º. [illegible] hanc

motionem solus movet hoc metaphorice [illegible] alia autem [illegible] motio quae metaphorica ē assignanda ut creatura opperetur; [illegible] ad hoc admissa motione a nobis posita, [illegible] alia motio [illegible] [illegible] [illegible] quod motio a nobis posita [illegible] [illegible] finis [illegible] in [illegible] finis [illegible] solus movet metaphorice ut docent [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] de cognitione Angelorum q. [illegible] colum. 7ª § 2º [illegible] ubi hanc differentiam inter Deum, et Angelum, quod Deus ē motor [illegible] et Angelus solum potest movere [illegible] [illegible]dendo.

Resp. [illegible] motionem a nobis assignatam [illegible] dumtaxat [illegible] in [illegible] applicat [illegible] eam metaphorice, [illegible] realiter [illegible] 2º. dico etiam [illegible] motio a nobis assignata [illegible] fini [illegible] [illegible] movere metaphorice [illegible], sed realiter et vere: quia [illegible] [illegible] [illegible] ē virtus [illegible] a parte rei [illegible] existenti [illegible] movet voluntatem metaphorice attrahendo [illegible] sicut ipse [illegible] movet: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spirituali, quae [illegible] voluntatem in bonum [illegible] movet voluntatem realiter, et in genere [illegible] [illegible] sicut gravia et [illegible] [illegible]

Hanc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in illo [illegible] [illegible] [illegible] movere ad [illegible] finem sicut grave ad centrum [illegible] illud [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] cap. 9º [illegible] meum pondus meum, eo feror quocumque feror: grave [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movet, 1º quasi metaphorice [illegible] [illegible] grave attrahendo [illegible] [illegible] 2º realiter [illegible] [illegible] [illegible] grave, quae inclinat [illegible] in centrum, ab ipso [illegible] [illegible]rante; ideoque centrum ut finis et bonum movet attrahendo, ut generans grave [illegible] [illegible]ellendo: [illegible] voluntas [illegible] movet a Deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sic movet a Deo ut desiderato, et amato: [illegible] movet a Deo ut ē [illegible] motor, quo pacto movet attrahendo voluntatem, et illam [illegible]ellendo, et inclinando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ea [illegible] quam ei [illegible] et virtute [illegible] inclinationis [illegible] [illegible] [illegible] in genere [illegible] [illegible] sicut motus gravium, et [illegible] [illegible]

[illegible] movetur voluntas a Deo [illegible] sicut grave a generante [illegible] explicat [illegible] in [illegible] q. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de civitate [illegible] [illegible] sicut grave [illegible] tribuit [illegible] gravitati, et [illegible] grave [illegible] movet, sed movet a generante et postea iam factum grave movet in centrum generante directe [illegible] [illegible] grave se movit [illegible] accidens, et indirecte [illegible] movendo [illegible] [illegible] [illegible] virtute gravitati [illegible] generante; sic voluntas [illegible] tribuit a [illegible] [illegible] et generat in ea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] finis, quae ē quasi pondus, et [illegible] gravitas, et [illegible] [illegible] voluntas [illegible] se movet, sed movet a Deo [illegible] [illegible] bono, [illegible]

movente

[illegible] moveatur, [illegible] voluntas [illegible] et [illegible] voluntas [illegible] quod sit ad finem [illegible] accidens [illegible] eligendo media ad finem [illegible].

[illegible] inter voluntatem ac [illegible] [illegible] se habet mere passive, [illegible] motus in centrum [illegible] se movet nec moraliter nec physice [illegible] se moveat [illegible]; at vero voluntas [illegible] et [illegible] amoris se habeat mere passive [illegible] morales, [illegible] se movet libere ad illum, [illegible] physice [illegible] tamen [illegible] motus in finem [illegible] in executione, [illegible] se movet physice [illegible], et etiam movet moraliter [illegible] quamvis [illegible] actibus [illegible].

3º [illegible] modo [illegible] apparet [illegible] ad [illegible] modo a nobis [illegible] detrahat voluntati [illegible] ad [illegible] movetur [illegible] detrahat quod [illegible] voluntas [illegible] detrahere [illegible] ad actus [illegible] quo [illegible] actus.

[illegible] detrahere [illegible] de detrahere [illegible] detrahit voluntati [illegible] detrahit [illegible] quas habet [illegible] a Deo [illegible] movet actus [illegible] ad actum bonum [illegible] movet voluntatem [illegible] ipsa [illegible] motione [illegible] actus [illegible] detrahat ad actus liberos [illegible] voluntas [illegible] ipsa [illegible] detrahere debet voluntati [illegible] ipsa detrahat [illegible] voluntatis [illegible] ad hunc [illegible] actus [illegible].

Dubium 3um

An Deus concurrat concursu immediato ad malum peccati?

[illegible] ad malum peccati [illegible] qui ab aliquibus [illegible].

Caput 1um

Sine errore non potest negari Deum concurrere [illegible] ad [illegible] peccati.

[illegible] in l° ut. 56.ª [illegible] notio [illegible]
qui [illegible] naturae [illegible] concurrere immediate ad actus [illegible] operationes actiones [illegible]
[illegible] virtute, quibus [illegible] in infinitum, quae [illegible]
inclinent ad operandum, ut [illegible] 3.° num. 1.° q. putat [illegible]
cant actiones [illegible] operantur, quae [illegible] docere inten-
dit [illegible], Bonum, naturas [illegible].

[illegible] Deum concurrere ad actus [illegible]
[illegible] theologus [illegible] refert [illegible] 3.ª
[illegible] art. 3.° [illegible]
[illegible] prudenti lectori [illegible]
[illegible] tractare et [illegible]
[illegible] forsitan [illegible] 129.ª [illegible]
[illegible] quibus [illegible] caeteris [illegible]
[illegible] Vª. Disp. 2.ª art. 6.° num. 100. [illegible] et hanc
[illegible] separamus [illegible] in explicatione nostra libertati [illegible] cap. [illegible]
num. 7.° et [illegible] 1ª 2.ª [illegible] art. 6. Disp. [illegible] qui ut refert [illegible]
[illegible] 99.ª sect. 2.ª [illegible] videt [illegible]
[illegible] causam [illegible] adeo [illegible] ex illas absolute do-
cet [illegible] imo et alias Modernus, quas refert [illegible]
[illegible] 1.° [illegible] causas 2.as [illegible]
[illegible] dependeat a Deo [illegible] dante virtute, et [illegible] virtuti, ut [illegible]
[illegible] concurrente [illegible] Theologorum [illegible]
[illegible] 3.ª [illegible] errori [illegible]
[illegible] Suarez Disp. [illegible] sect. [illegible] art. [illegible]
[illegible] quare [illegible] Disp. 10 [illegible] sect. [illegible] num.
[illegible] 13.ª [illegible] Disp. 13. [illegible]
[illegible] alias censura [illegible] 13.ª [illegible]
[illegible] art. [illegible] num. [illegible] 10 [illegible] errori [illegible] et videri
[illegible] in [illegible] Disp. [illegible] lib.
[illegible] num. 3.° [illegible] ut errore [illegible]
[illegible]

[illegible] testimonii quibus [illegible] Ego [illegible]
[illegible] cap. 10 [illegible] nostra [illegible]
[illegible] manus [illegible] fecerunt me et plasmaverunt me [illegible] sicut lac
mulsisti me et sicut caseum me coagulasti [illegible]
[illegible] virtutes [illegible] inclinare ad operationem [illegible]
[illegible] nos movere ad
operandum, et [illegible] cap. 3.°
[illegible] Deus [illegible] et [illegible]
[illegible] nostra [illegible] plasmaverunt me, et sicut
caseum me coagulasti. [illegible]
[illegible] testimonio [illegible] que [illegible]
autem

[illegible] Brixensis [illegible]

[illegible] cap. 22. [illegible] *[illegible] et ultra* operat[ur] [illegible] a [illegible] (in [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]

[illegible] [illegible] dilataverint [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] gubernatio [illegible]

[illegible] creatoris [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Durandi [illegible]

[illegible] in 1°. dist. 49a. q. unica art. 1°. [illegible] art. 2°.

[illegible] [illegible] cap. 4. num. 1°.

[illegible] in 2°. dist. 37a. q. unica art. 3°. [illegible]

[illegible] supra: una [illegible] 3a. [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] hanc rationem [illegible]

[illegible] hac ratione [illegible] actionem peccaminosam

[illegible] [illegible]

[illegible] ratione [illegible] ab alio, alioqui [illegible]

[illegible] ratione [illegible] participatio [illegible]

[illegible] [illegible] ratio [illegible] [illegible] actio [illegible] [illegible]

[illegible] actiones [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] = Quia actio est [illegible], et ratione qua a Deo est

[illegible] [illegible] actio [illegible]

[illegible] = [illegible] hanc [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible] testimonio [illegible] in 2°. dist. 37a. [illegible]

[illegible] cap. [illegible] verba Apostoli, [illegible]

[illegible] [illegible] alioquin [illegible]

[illegible] [illegible] cap. 9°. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ab alio: [illegible]

cap. 2°. et lib. 3°. cap. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cap. 4.

[illegible] [illegible] [illegible]

quas

[illegible] et tamen [illegible] hoc solum certum est, quod non motus [illegible] voluntatis atque effectus [illegible], quod minus est, [illegible] motus delictum atque peccatum: ubi [illegible] [illegible] in [illegible] motibus [illegible] voluntati [illegible] accedendo.

[illegible] posse [illegible] [illegible] quibus [illegible] [illegible] voluntati [illegible] peccatum [illegible] voluntati [illegible] a Deo [illegible] peccatum [illegible] a Deo est.

Caput [illegible]

Concursus universalis in esse physico est absolutus, et prior [illegible] a Deo, quam [illegible] a voluntate; in esse morali est respectivus, et [illegible] [illegible].

[illegible] an vero [illegible] voluntati [illegible] [illegible] concursus [illegible] et absolutus [illegible] prior [illegible] a Deo, quam [illegible] a voluntate [illegible] voluntati [illegible] [illegible] necessitatem [illegible] [illegible] ad illum [illegible] [illegible] necessitas [illegible] ad illum [illegible] suppositam [illegible]. Si vero ille concursus [illegible] voluntati subiectus, [illegible] [illegible] a voluntate [illegible] a Deo [illegible] [illegible] [illegible] voluntate [illegible] dependet [illegible] [illegible] voluntate [illegible] absolutus [illegible] [illegible] voluntas [illegible].

[illegible] et quibus [illegible] in varias [illegible] opiniones [illegible] tamen [illegible] concursus [illegible] absolutus et prior [illegible] a Deo, quam sit a voluntate [illegible] aliquorum antiquorum [illegible] [illegible] et [illegible] voluntate [illegible] facere [illegible] [illegible] auxilii, et alteras [illegible].

[illegible] voluntatis [illegible] et [illegible] voluntas [illegible] [illegible] in qua [illegible] necessarii [illegible] talibus: actus voluntatis moraliter [illegible]

libero

[illegible] quo volumus [illegible] illos [illegible]

[illegible] quomodo voluerit [illegible] divinitatis [illegible] productione actus.

[illegible] in 2°. dist. 27ª. q. [illegible] art. [illegible] incorpore [illegible] dist. 27ª. q. unica art. 3°. [illegible] quos refert [illegible] art. [illegible] 1º. [illegible] q. 9ª. art. 2°. [illegible] q. 7ª. [illegible]

[illegible] denominatus [illegible] voluntati. — [illegible] dominium [illegible]

[illegible] et [illegible] virtualiter ratione [illegible] conversionis [illegible] ita [illegible] in 1º. dist. 17ª. q. 3. [illegible] Argentinas de [illegible] in [illegible] arbitrio [illegible] libera [illegible] ad [illegible] ab auctore [illegible] liberi [illegible] causa [illegible] est causa [illegible] libera.

[illegible] quas [illegible] in hac [illegible] providentia 12ª. [illegible] 6°. [illegible] q. 1ª. [illegible] art. 12°. [illegible] dist. 22ª. [illegible] D. [illegible] Scotus dist. 37ª. [illegible] in 1º. dist. 37ª. [illegible] lib. 1º. [illegible] q. [illegible] art. 1°. [illegible] in 1º. dist. 1ª. [illegible] q. 105ª. [illegible] applicando [illegible] et ideo [illegible] art. 1°. [illegible] D. [illegible] in 2°. dist. 1ª. q. [illegible] art. [illegible] applicat ad [illegible] et ibi plures modos explicat [illegible] 2°. [illegible]

Ratione [illegible] in [illegible] causis, quae [illegible] ordo [illegible] et in [illegible] causarum [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] prius intelligitur [illegible] quam actio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cais, ille ordo qui reperit in [illegible] debet esse, et reperiri in [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reperiatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in actione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a Deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ratione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut enim totus effectus est a Deo et totus a causa [illegible]
[illegible] totaliter a Deo, [illegible] totaliter a causa, [illegible] prius [illegible] intelligitur [illegible] [illegible] quam
[illegible] [illegible] [illegible], quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut esset
quam ut est [illegible], [illegible] [illegible] quam ut est corporea, et denique [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordina-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prius [illegible] ratione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prius [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] prius intelligitur [illegible] actione [illegible] a Deo quam [illegible] [illegible].

Si autem inquiras [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cais creati [illegible] [illegible]
[illegible] scilicet [illegible] virtute [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] participationes divinarum idearum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scilicet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] virtutes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordinare [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Secunda pars nostre [illegible] in ea [illegible]

[illegible] voluntati [illegible]

[illegible]

[illegible] voluntatis [illegible] in principio [illegible] intellectus [illegible] voluntas [illegible] moralis [illegible] pars finis, [illegible] ut explicandum ē [illegible].

Pro cuius intellectu [illegible]

[illegible]

Caput 3um

Concursum universalem Dei [illegible] a [illegible] voluntatis [illegible]

Sed iam invenit ex [illegible] [illegible]

[illegible]

extrinse[cus] quae nat[ura]l[ite]r movet voluntas, seu ex motione Dei ex parte [illegible], ad quam voluntas non movet libere, sed movet adeo, ut ipsa se moveat ad [illegible], nisi [illegible] iudicium practicum rationis [illegible] electio est libera, in [illegible] sc. amore boni, qui est naturalis, voluntas [illegible] illo amore naturali movet intellectum ut [illegible] de convenientia, vel disconvenientia illius obiecti, et inter motus elicit actus inquisitionis, qui inquirit convenientias, vel disconvenientias obiecti [illegible] voluntati [illegible] ratione, scilicet sub ratione boni [illegible], et sub ratione mali [illegible]; [illegible] incipit voluntas [illegible], et libere.

[illegible]

Hinc [illegible] facile [illegible] 3a. via [illegible] voluntas [illegible] ponit [illegible] [illegible] dominis

[illegible] nam propositio [illegible] indiffra [illegible], [illegible] potentia [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] autem propositio [illegible] indiffra fit [illegible] [illegible]

[illegible] obiectum sub una ratione [illegible] sensibile, alterius quo cognoscat obiectum [illegible]

[illegible] 2a. [illegible] volenti considerare obiectum

ut [illegible] quaerendum q. bonum sensibile, et ut fugiendum q. malum [illegible], [illegible] 2a. [illegible]

licet quoad [illegible] non dependeant ab [illegible] voluntate, q. [illegible] nali, tamen in [illegible]

[illegible] dominio [illegible] potest [illegible] alterutro, et potest cessare [illegible]

[illegible] bonum [illegible] ponit [illegible], [illegible] actu voluntatis quo volebat considerare

[illegible] q. bonum sensibile [illegible] fugiendum [illegible]

[illegible] applicaret voluntatem, ut consideret [illegible] q. bonum sensibile [illegible]

[illegible] a voluntate, tamen in [illegible] morali [illegible] dependet a voluntate [illegible]

[illegible] et [illegible] ut explicuimus [illegible]

et [illegible] amoris [illegible].

2a. via potest hoc explicari [illegible] amoris

[illegible] sicut in considerare [illegible], sed etiam in [illegible] actibus, nam propositio [illegible] ratione boni natis resultat in voluntate simplex [illegible] voluntati [illegible] [illegible] ratione mali natis resultat in voluntate simplex odium; et sic propositio [illegible] indiffra [illegible] in voluntate [illegible] quo [illegible], et [illegible] quo [illegible] bonum; [illegible], et [illegible] voluntas mota [illegible] et potest [illegible], et [illegible] requisitionis [illegible] in eius potestate, q. [illegible] [illegible] voluntatis [illegible] indiffra propositio [illegible] in quo [illegible] morali in eius potestate [illegible]

[illegible].

3a. via potest hoc explicari [illegible] quo voluntas [illegible] actibus [illegible] a causa nali [illegible], ut [illegible] [illegible] actibus [illegible] existant, ut existant in actu exercito, ad q. supposito [illegible] doctrina [illegible] [illegible] lib. 2o. [illegible] 2a. art. [illegible] num. 19.

[illegible] liberi voluntatis et dependentis a [illegible] Dei [illegible] voluntas in actu [illegible] [illegible] ut [illegible] bonum, et appetibile, et eligibile a voluntate procedere [illegible] in actu exercito tanquam [illegible] electionis, et sic [illegible] a voluntate se determinante [illegible] Dei quo ad exercitium actus ratione sui dominii, ita ut actus voluntatis [illegible] a voluntate in exercitio [illegible] a voluntate quasi [illegible], et electus [illegible] a Deo, et a voluntate [illegible] causatus, [illegible] voluntas [illegible] Dei, [illegible].

Hoc supposito [illegible] explicatur indiffra [illegible] hac 3a. via. q. [illegible] particulari [illegible] [illegible], [illegible] indifferens, [illegible] a voluntate [illegible] in actu [illegible] procedit [illegible] in actu exercito [illegible] exercitio Dei applicantis voluntatem, [illegible] volenti [illegible] morali voluntatis [illegible] dominium ad [illegible] obiectum [illegible] indiffra propositio.

[illegible] voluntas non posse [illegible], [illegible] dominio voluntatis, [illegible] dependentis ad dominium, [illegible] non posset [illegible]

alter.

aliari motum, nec ab illo dependens. — Secundo quia licet voluntas non posit [illegible] actus qui nullomodo est, nec exercitus, nec signatus, tamen actus qui non est in actu exercito, est tamen in actu signato, et in apprehensione intellectus [illegible] a voluntate elici eius obiectum, ut sic sicut creaturae quae nullomodo sunt, subiiciuntur Dei dominio, ex supposito quod sit, ita ad hoc ut actus eliciatur a voluntate, ut sit in actu exercito, oportet ut in actu exercito non sit; nam quod est non potest elici, ut [illegible].

[illegible] in [illegible] sunt actus voluntatis [illegible] intellectus [illegible] exercet. [illegible] cognitione in qua repraesentatur bonum [illegible] delectabile, et manet [illegible] in tali cognitione [illegible] repraesentatur [illegible] intellectus [illegible] maxime quod [illegible].

[illegible] vero [illegible] est modo [illegible] sunt delectabiles a causa [illegible] tamen in ordine executionis [illegible] exercitio [illegible] a Deo [illegible] ratione [illegible] sicut [illegible] speculationi [illegible] exercitio [illegible] delectabile [illegible] a minori [illegible] tamen in [illegible] prius influit [illegible] quod in [illegible] prius est [illegible] correspondet [illegible] quia [illegible] tale [illegible] in [illegible] practico, in quo prius [illegible] bonum [illegible] bonum [illegible].

Sicut [illegible] potest [illegible] minor, in [illegible] delectat [illegible] speculationes [illegible] in [illegible] prius influit [illegible] prius [illegible] quatenus [illegible] causa [illegible] voluntate [illegible] prius [illegible] causa [illegible] in [illegible] causa [illegible] et [illegible] causa [illegible] prius influit causa [illegible] prius [illegible] ratione [illegible] ratione [illegible] prius [illegible].

Et [illegible] providendo, sicut [illegible] prius delectat [illegible] speculatione [illegible] exercitus [illegible] delectante [illegible] in qua delectat [illegible] virtute [illegible] delectationes [illegible] prius [illegible] causalitate, et prius influit in [illegible] sicut causa [illegible] delectat [illegible] in qua [illegible] delectat causa [illegible] virtute [illegible] in causa [illegible] causa [illegible] virtute [illegible] exercitet [illegible] causalitate et prius [illegible] influit [illegible] sicut [illegible] influit in [illegible] virtute [illegible].

Hoc autem quomodo [illegible] in causa [illegible] facile explicat quod causa [illegible] quo ad speculationem [illegible] Sacerdos, [illegible] virtute [illegible] divina [illegible] quo ad speculationes et [illegible] aqua [illegible] applicatur, quo [illegible] delectat virtutes [illegible] talis [illegible] causa [illegible] virtute [illegible] exercitus, virtus divina applicat [illegible] virtute [illegible] illa efficaci [illegible] virtute divina [illegible] ratione [illegible]

quae

quas actiones imitando eam S. illius cooperando cum [illegible] tali [illegible] media [illegible] mutatione [illegible], quo [illegible] [illegible] divinae virtutis, ut causet [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible].

Idem de voluntate cooperante ut modum novum determinandi [illegible] quo applicatio [illegible], et appetitus, ministratione [illegible], quas habet in [illegible] a Deo, sicut [illegible] ad cooperandum quoad exercitium ut explicatum est. —
At voluntas quae cooperat ut modo liberi [illegible], sub [illegible] libera, ipsa applicat a Deo in esse [illegible] in esse tamen morali ipsa se determinat existente [illegible], et medio appetitu [illegible], et motione intentionali [illegible], medio dominio, quod habet in suos actus [illegible] explicatum in hoc capite.

Caput 4.um

Solvuntur [illegible] occurrentes, et explicatur a quo sit usus, quo voluntas [illegible] suis actibus.

Sed contra nostras [illegible] obiicit 1.o vel usus iste quo voluntas [illegible] suis actibus in esse morali [illegible] [illegible] [illegible] habet a Deo, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntas [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible].

Resp. potest hunc usum [illegible] sit malus [illegible] a Deo [illegible] [illegible] [illegible] q. 2. art. 1.o [illegible] [illegible] art [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen a volun[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et hinc est malus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

S. Bonaventura idem docet in 2. dist. 37.a q. unica art. [illegible] Deo [illegible] art quod malus [illegible] ut malus non est [illegible], sed est defectus ab actu [illegible] ut malus non oportet quod habeat [illegible] efficientem, sed deficientem, unde [illegible] [illegible] occidit ho. [illegible] innocentes, malus est [illegible] [illegible] [illegible] a Deo qui simul cooperat [illegible] [illegible] [illegible] in omnibus eorum operationibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] malitia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] innocentes, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntates [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quos nullo modo potest [illegible].

Hanc tamen doctrinam [illegible] [illegible] [illegible] 1.o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et Ripalda [illegible] num. 17.o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cap. 4. [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] malus quo voluntas [illegible] [illegible] actibus ad peccandum non sit a Deo, non explicant eodem modo [illegible] [illegible] [illegible] Ripalda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Deo, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habet voluntas [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] non [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], sed [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], tamen quatenus liber ho.[illegible] non sit a Deo ab [illegible] [illegible] [illegible] non est actus pravus, tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], neque quatenus a Deo [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ho.[illegible] a Deo, aut [illegible] [illegible] debita, quibus [illegible] [illegible] ab ho.[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] dominus.

[illegible] [illegible] [illegible] ab illis, qui [illegible] [illegible] voluntarietatem in actu libertatem moralitatis

et moralitatem voluntati esse denominationem extrinsecam quoniam res a qua vitalis voluntaria et libera et moralis, est a qua dixi disp. ant. n.o 3.o cap. 3.o vitalitas, voluntarietas, [illegible] actu non sit denominatio extrinseca sed intrinseca [illegible] sed et ordo sive habitudo [illegible] actus ad voluntatem [illegible] satis [illegible] argumento.

Super hanc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntas [illegible] [illegible] esse quidem a Deo, ut est aliquid, non vero [illegible] a Deo ut est ad aliquid [illegible] [illegible] et eius divisio [illegible] Argentinates [illegible] = Ut autem hoc [illegible] [illegible] [illegible] Argentinate dominium voluntatis [illegible] quo [illegible] actibus frait [illegible] non est aliquid sed ad aliquid [illegible] quod dominium est relatio domini ad servum, et [illegible] [illegible] [illegible] domini, quas relationes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affirmant in gratia [illegible] ita se [illegible] ut [illegible] alterius [illegible] [illegible] relationibus, quae [illegible] mensura et [illegible] nam sicut relatio, quae dicit [illegible] ad [illegible] est ratio [illegible] relatio [illegible] dicit dominus ad servum [illegible] relatio quam dicit servus ad dominum est [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] in l. dist. 27.a q. 1. art. 1. quem [illegible] in l. dist. 1.a art. 3. et 4.o [illegible] de [illegible] appellat relationem aliunde habere quod sit res et aliquid, et aliunde quod sit relatio et ad aliquid; nam quod sit res et quid habet a [illegible], sive ab eo in quo est; at vero quod sit relatio habet [illegible] [illegible] [illegible] ad illum, cuius ratio est, quod res [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] at vero esse relatio [illegible] habet [illegible] [illegible] ad aliud [illegible].

[illegible] explicat [illegible] quod [illegible] voluntati sit relatio [illegible] [illegible] aliquid sit [illegible] [illegible] res [illegible] voluntatis, cuius Deus est causa [illegible] Deus est causa [illegible] ut est res et aliquid at vero relatio [illegible] habet esse a [illegible] et [illegible] relationis [illegible] sit [illegible] voluntas [illegible] [illegible] quod est ad aliquid [illegible] [illegible] est [illegible] a voluntate creata [illegible]. Explicat hoc exemplo actus vitalis, qui [illegible] in esse talis [illegible] [illegible] [illegible] creaturae, a quo [illegible]; huius actus vitalis [illegible] Deus est causa quod [illegible] [illegible] [illegible] at vitalitatis quidem Deus causa [illegible], ut res [illegible] est aliquid non tamen [illegible] aliquid quod [illegible] in actu nulla sit entitas [illegible] [illegible] [illegible] habitudo [illegible] Deus [illegible] causa tamen non est causa vitalitatis [illegible] vitalitas est [illegible] modo vitalis [illegible] ut est aliquid non est causa vitalitatis, quod habet esse ad aliquid habet esse a [illegible] vitali creato ad quod [illegible] [illegible] transcendentaliter [illegible] [illegible] Deus [illegible] sit causa actus vitalis non [illegible] actus vitales [illegible] sic in nostro [illegible] Deus [illegible] actus liberi [illegible] [illegible] voluntas [illegible] ut est res et aliquid, non est causa [illegible] [illegible] ut est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad voluntatem [illegible] [illegible] [illegible] a se [illegible].

Ex his ad argumentum in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]; [illegible] quo voluntas [illegible] [illegible] ut est res et aliquid, esse a Deo, ut vero ut ad aliquid non esse a Deo [illegible] est [illegible] [illegible] esse a Deo [illegible] vero est [illegible] voluntati [illegible] [illegible] non esse a Deo, sive eo modo, quo est a voluntate non esse a Deo [illegible] [illegible] [illegible] esse a Deo. =. [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] immediate, quatenus [illegible] rebus [illegible], et sic dominium [illegible] [illegible] res, [illegible] [illegible] immediate a Deo, quod est errorem, quod [illegible] ut causa [illegible] [illegible] ad [illegible].

Quod vero actio moralis sit a Deo, ut actio, non tamen malitia illius non est a Deo, sed negari veniunt plures, quos refert Vasquez citata q. 134. cap. 2. et Origines lib. 3. Periarchon cap. 1°. circa finem, qui ponunt hanc rationem, quo modo dicat Apostolus velle nostrum esse ex Deo, quia ... ex Deo ... & facere Deus Auctores peccati, ... ex Deo bonum, ... quia homines sumus, quia spiritus, quia movemur, ... quia voluntas a Deo bonum, ut sic dicamus ... Deo est, ex quo utique non illud ... quia quod movet nam ... adversari ... ad curandum ex Deo est, sed hoc ipsum quod movet, ex Deo est, nostrum vero est motus iste, in quibus motus ex Deo ... ad bona ... ita ... dicit Apostolus quod ... voluntate ... in bonis ... in malis ... nostrum dicendum est.

Et ex scholasticis idem docent licet non eodem modo explicant ... lib. ... de locis cap. ... lib. 1°. de natura et gratia cap. 1. Vega lib. ... cap. ... q. ... art. ... q. ... art. ... et ratio est quia malitia moralis ... in actione morali ... ut late ... Augustinus lib. ... cap. 2°. ... Deus est causa ... voluntati ut talis, Deus est causa peccati ... quia ... inordinatus, ... defectus ... Quod si dicas sequi ex hac doctrina voluntatem creatam esse causam primam peccati = Respondeo cum Curiel supra negandam esse sequelam absolute, tamen ... cum hoc addito morales quia ... voluntatem ... causa ... videat Curiel, et ... cap. sequenti.

Caput 4.

Solvitur ... argumentorum et explicatur an Deus sit specialiter ... bonis ... moraliter.

2°. ... causam specialem actus boni ... peccati causa ... gratia ... actus boni ... moraliter ... causa actus boni, quomodo non ... causa actus mali.

... gratiam ... ex parte ... quia non concurrit ad actus malos. Deinde ... movet voluntatem ... ordinat ad actus bonos, et ... movet ad illos, et si movet ad malum est tamen occasionaliter, et per accidens. = Et ... concurrit ex se ... causa ... voluntatis ... talis ... quo voluntas applicat ... tales ... et ideo ... actus mali ... actus, ut ... praecedente ... in ordine ... heresim.

... Deus ... causa morales et ... directe, et ... actus solum est causa ... per accidens. ... Deus causa ... boni actus directe, ... quia ... causa ... Aristoteles ... et D. Thomas et ... causa quae ... dilatando ... persuadendo, ... concurrit ... ad actus bonos ... ad actus malos.

2°. q.

2° q.ª causa [illegible] e exprimi [illegible] in [illegible] morali [illegible]; [illegible] actione [illegible], ita primam actionem in [illegible] morali, ut [illegible] ex [illegible] quo [illegible] in actione bona Deus concurrat movendo [illegible] non solum motione generali ex [illegible] ad bonum, sed etiam motione speciali, hinc fit ut [illegible] causa [illegible] rali actioni bonae, neque enim [illegible] modo qua [illegible] se movet in [illegible] ipsa [illegible] avertio, ut [illegible] tino [illegible].

3° [illegible] concursus [illegible] quem Deus exhibet homini quo etiam applicat suam voluntatem ad bonum, exhibet Deus [illegible] bonum honestum, [illegible] movet ad opperandum [illegible] efficiunt actus bonus, [illegible] concursum [illegible] opperando [illegible] non [illegible] hic solum sola divina bonitas sed [illegible] [illegible] non [illegible] ipse [illegible] solum [illegible] sed [illegible] bonum, [illegible] [illegible] non exhibet [illegible] non [illegible] exhibere [illegible] opperat [illegible] causa [illegible] actus boni [illegible] solum [illegible] exhibet [illegible] applicat [illegible] [illegible] exhibet [illegible] actus bonus [illegible] [illegible] motione.

Hinc colligit [illegible] quomodo Deus [illegible] ab aeterno actum bonum, et permisit pravum; actus bonus [illegible] causa [illegible] occasione ex creatura, et quasi [illegible] sed [illegible] motione unde etiam in tempore movet causam [illegible] specialis ad ipsum motione se tenente [illegible] [illegible] [illegible] divina [illegible] et executionis, et sic [illegible] efficax [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] peccatum nullo modo vult ut fiat, [illegible] [illegible] [illegible] Deus neque vult mala [illegible] [illegible] mala [illegible] circa malum, de quo [illegible] unde [illegible] homini auxilia [illegible] in quibus voluntate [illegible] vult actus bonus, [illegible] [illegible] efficax [illegible] in illa speciali motione [illegible] voluntati, ut diximus [illegible] de auxiliis [illegible] motione [illegible] opperari [illegible].

2° colligit quomodo Deus concurrat [illegible] ad actum bonum, [illegible] bonus concurrit [illegible] ex [illegible] motione, [illegible] ab extrinseco [illegible] intra speciali movet [illegible] se tenente [illegible] motione movet voluntatem ad [illegible] et medio [illegible] voluntas se movet ad [illegible] actus boni, quam Deus intendit [illegible] applicat Deus voluntatem ad [illegible] [illegible] quo [illegible] explicatur; [illegible] applicat voluntatem ad [illegible] actus indeliberatus [illegible] tandem applicat voluntatem ut eliciat actus in actu exercito, quem ipsa [illegible] [illegible] actus vero pravus [illegible] concurrit [illegible] ex [illegible] motione [illegible] occasionatus ex [illegible] causam [illegible] actum bonum [illegible] et actus liberum elicere [illegible], [illegible] non [illegible] hinc fit ut [illegible] actus [illegible] voluntate [illegible] motione [illegible] et concursu [illegible] peccatum voluntate exigente illius causa [illegible] et [illegible] illius nullo modo causa exigente.

Caput 6.

Solvitur 3um argumentum, et explicatur quomodo cognoscat Deus peccatum ut futurum.

3° [illegible] potest [illegible] si voluntas se determinet in [illegible] morali [illegible] non posset Deus cognoscere

cognoscere peccatum [illegible] falsum [illegible]; [illegible] [illegible] actus [illegible] a [illegible] ex libertate [illegible] determinante [illegible] a Deo [illegible] [illegible] assignabilis non est, [illegible] actione [illegible] [illegible]

Respondendo [illegible] approbationes [illegible], [illegible] quod licet determinatio voluntatis [illegible] sola voluntate [illegible] denominanti [illegible], est tamen a Deo [illegible] specialiter moventi, [illegible] naturali [illegible] in motione, [illegible] se tenente ex parte [illegible], [illegible], cognoscit Deus [illegible] voluntati quod voluntas [illegible] in ordine ad [illegible], ad quem [illegible] a Deo per speciales motiones, qua efficacia [illegible], [illegible] ad finem honestum, [illegible] voluntas [illegible] ad tales fines honestos [illegible] motione [illegible], cognoscit Deus voluntatem [illegible] actu bono in ordine ad finem honestum, sed [illegible] actu pravo in ordine [illegible] pravum; quare [illegible] de motione efficaci ex parte [illegible] de predeterminatione physica, seu ex parte [illegible].

Attamen [illegible] tractu de scientia Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut futura [illegible], sed ut existentia sit in divino [illegible], quod ut [illegible] questiuncula [illegible] in essentia divina decretum [illegible] voluntatis [illegible] ratione possibili [illegible] voluntate [illegible] in hoc instanti cum impossibilitate sequenti [illegible] a divina [illegible], et [illegible] ratione possibilium, [illegible] divinae [illegible], ut sint futura, quo [illegible] posito [illegible] representari a Deo ut sibi existentia in [illegible], et nobis futura. =

Dicendum [illegible] contrario [illegible] dicendo carentiam [illegible] voluntati, [illegible] determinationis [illegible] in divina [illegible] ratione possibili [illegible] possibilitate [illegible] hoc auxilio in hoc instanti [illegible] ex parte [illegible] nati: sicut [illegible] divina representat [illegible] voluntati [illegible] auxilio, in hoc instanti cum [illegible] possibilitate [illegible] representatione [illegible], posito decreto [illegible], seu [illegible] a Deo [illegible] parte, erit Deus [illegible] carentia [illegible] determinationi voluntati, ut [illegible] talis carentia ut [illegible] nobis, aut ut futura, [illegible] a contrario, [illegible] de actu bono in illa questiuncula, [illegible] auxilia ponant [illegible], sicut [illegible] qui [illegible] [illegible].

Iuxta quam doctrinam [illegible] [illegible] de peccato ut futuro Deo ex parte [illegible], et ex parte [illegible]; [illegible] peccati futuro ex parte [illegible], et [illegible], ut sic Deus cognoscat peccatum ut futurum. = Approbationes [illegible] [illegible] de [illegible] ignorantia, [illegible] in [illegible] divina, et separatione [illegible], et non illud de actualitate [illegible] in propria natura, [illegible]; quod peccatum [illegible] non sit cognoscibile ut [illegible] sit, [illegible] existentia [illegible].

Igitur licet usus actus, et determinatio voluntati ut [illegible] a voluntate sola [illegible] determinante, utente suo actu, [illegible] determinante ad bonum finem [illegible] vocat a Deo, [illegible] pravum ad quem incitat, et trahit a tentatore, [illegible] actu ut [illegible] determinatio, cognoscibilis [illegible] non sit, neque ut possibilis in statu possibilitatis, neque ut [illegible] ut [illegible], [illegible] determinatio [illegible], tamen ut existens cognoscibilis est, sive ut possibilis [illegible] possibilitati, sive [illegible] Deo in statu [illegible] in [illegible] comparatione ad nos [illegible] sub ratione possibilitatis [illegible] voluntati [illegible] reale est, [illegible] et quia existentia, [illegible] sit [illegible]

possibilia

fuerint possibilia ante omne decretum voluntatis divinae cum dependentia a causa [illegible], ut [illegible] determinatio voluntatis ad malum cognoscatur ut possibilis repraesentata in natura divina ante omne decretum, sicut determinatio ad bonum ante omne decretum cognoscitur ut possibilis repraesentata: sicut positis causis ex quibus oritur determinatio ad bonum, et decreto Dei de concurrendo ad actum bonum [illegible] actus bonus: [illegible] positis determinationibus et causis ex quibus oritur determinatio ad malum, et decreto permissivo (sine nullo decreto futuritionis mali, [illegible] boni) et posito concursu [illegible] Dei erit [illegible] determinatio ad malum, et a Deo [illegible], [illegible] cognoscitur [illegible], atque cognoscit [illegible] boni.

facile explicatur quomodo Deus sit Dominus actionum hominum et habeat in sua potestate actiones liberas et determinationes ipsarum [illegible] quae ipsi [illegible] [illegible] habet in sua potestate [illegible] internaliter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], concurrere, [illegible] [illegible] [illegible] habet [illegible] in sua potestate ratione [illegible], in qua [illegible] determinatio voluntatis ad bonum, non [illegible] auxilii in hoc instanti, et [illegible] ratione cuius potest praedefinire ut [illegible] determinatio voluntatis virtute talis auxilii, [illegible] in cuius carentia [illegible] [illegible] daretur [illegible] ratione talis [illegible], nullus esset possibilis [illegible] Deus non posset [illegible], et [illegible] in qua [illegible], et [illegible]. Quare eadem determinatio voluntatis [illegible] eminenter [illegible] voluntate creata [illegible], et non [illegible] non ratione [illegible] creata non [illegible] in divina unde voluntas creata non habet suas determinationes in sua potestate, [illegible] auxilio Dei [illegible], et attrahentis [illegible] [illegible], et ipsius auxilii in sua potestate. [illegible] explicari exemplo [illegible] calefactio [illegible] in calore [illegible] in calore quidem non ratione qua calor non est in [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible], sic determinatio voluntatis [illegible] dominio voluntatis, [illegible] [illegible] voluntate [illegible] est, at in Deo [illegible], atque [illegible] ut [illegible] creatum est [illegible] [illegible] potere in [illegible] determinationes voluntatis [illegible], sive voluntate a qua dependeat, [illegible] [illegible] creata [illegible] a [illegible] extra, a qua [illegible] sicut nec potest [illegible] actus vitales sive [illegible] vitali a qua dependeat tamquam a [illegible] creata et tamquam a [illegible] extra, a qua [illegible]. tamen potest Deus [illegible] determinationes [illegible] est, [illegible] ipsa voluntate [illegible] auxilium, sicut potest ponere actus vitales [illegible] vitali, et [illegible] [illegible] actus vitalis [illegible] vitalis [illegible]. Unde dominium creaturae, et Dei in actus eiusdem creaturae [illegible] sicut dominium [illegible], [illegible] [illegible] dominus [illegible] [illegible] [illegible], et potest dominus [illegible] [illegible] ratione [illegible] [illegible] gubernator [illegible] potest [illegible] non [illegible] [illegible] bonum [illegible], [illegible], [illegible] potest Rex [illegible] ratione, [illegible] gubernator non potest [illegible], [illegible] potest, [illegible] est vasallus Regis, et regni habitator, et hoc potest Rex [illegible] [illegible] ut [illegible] gubernatore.

Sic in nostro casu voluntas non potest [illegible] actus [illegible] subditi, et hoc potest Deus ut supremus dominus; sed hoc potest voluntas [illegible] actus [illegible] talis hominis et non limitata ratione Deo subordinata, Deus autem hoc potest sub ratione [illegible], qua [illegible] creaturae; licet [illegible] dependent a voluntate creata, [illegible] Deus non potest nisi interveniente voluntate creata, quae necessitas interveniendi voluntatis creatae non oritur ex independentia Dei sed ex indigentia ipsius voluntatis, quae dependet [illegible] sicut actus vitalis a potentia vitali.

[illegible]

Dubium 4[um]

An Deus sit causa peccati?

Omnia [illegible] indubiis [illegible] ad [illegible] ordinant[ur] q[uod] Deus solus possit esse causa peccati [illegible] ad illud physice aut moraliter, aut [illegible] ad illud.

Caput 1[um]

[illegible] erroribus sententia [illegible] et catholica [illegible]

Primus [illegible] in re error [illegible] duo [illegible] principia rerum, seu duos Deos [illegible] bonorum, [illegible] malorum, [illegible] causam peccati, quos errores [illegible] tenuisse [illegible] atque [illegible] hunc errorem [illegible] cat[illegible] de libero arbitrio cap. 2[o] [illegible] [illegible] in 2[o] dist. 1[a] q. [illegible] [illegible] errorem [illegible] aliquos [illegible] principia [illegible] hunc errorem [illegible] supra.

2[us] error fuit eorum qui [illegible] [illegible] causam peccati [illegible] illum explicabant [illegible] Deus, [illegible] mala, et tamen [illegible] tale [illegible] posset [illegible] Belarmi[nus] [illegible] de statu peccati cap. 1[o] [illegible] toletinus asserendo Deum [illegible] et proprium auctorem peccati, quem [illegible] mala opera [illegible] sed hoc [illegible] Deo [illegible] hunc errorem Belarminus [illegible] error [illegible] operationes [illegible] quos [illegible] impugnat N. S. P. in 2[o] dist. 1[a] q. 2. [illegible]

[illegible] ubi ait sanctus in omnibus operibus suis [illegible] causa peccati [illegible] in omnibus suis [illegible]

Caput 2[um]

Solvuntur argumenta, et explicatur an Deus sit causa [illegible]tioni, et poenae peccati?

[illegible] peccata [illegible] quod Deus est causa peccati [illegible] ex multis testimoniis scripturae [illegible] errare [illegible]

[illegible] Deus [illegible] gratiae illuminantis [illegible] peccatorem [illegible] qui peccat [illegible] dist. 37. [illegible] in epistola [illegible] cap. 9. lect. 24. ad illa verba dicit in scriptura et [illegible]

[illegible] licet [illegible] dicat de [illegible] peccato

[illegible] ... illa [illegible] ... verba [illegible] ...

[illegible] ... peccatum [illegible] ... de libero arbitrio [illegible] ... corda eorum [illegible] ... mala [illegible] ... [illegible] exemplis pluribus. [illegible]

[illegible] ... excusationis [illegible] ... peccata [illegible] ... e malo [illegible] a Deo permittente [illegible] ... peccata.

[illegible] ... peccato [illegible] ... [illegible] ... salutis in omni [illegible] sanctitate.

Et hec dicta sufficiant pro hac materia, [illegible] dicta [illegible] ad laudem et gloriam sanctissimae triados, scilicet omnipotentissimi Patris, sapientissimi Filii, et ardentissimi Spiritus Sancti, [illegible] omnium.

[illegible] et B. Mariae Virginis [illegible]

titulo de [illegible] N. S. P. [illegible]

[illegible] SS.^um^ [illegible]

[illegible]

intercedant

pro nobis

amen.

Fr. Joannes de Castro

[illegible]

